

Tumbe

Group of International Journals

A peer Reviewed Multidisciplinary Journal

Impact Factor: 4.75

ICV 2019 = 64.70

Volume-3

Issue-3

ISSN : 2581-8511

Publication Year: 2020

Pages: vi +112+122+k

- i-v Pages for Basic Information and Table of Content
- 1-112 Pages for Part-A : English Papers
- 1-122 Pages for Part-B : Other Indian Languages
- a-k Pages for Information about Journals and Editorials

© Copyright, 2020

The copyright of submitted article is transferred to TUMBE Group of International Journals/Tumbe International e-Magazine if and when the article is accepted for publication. The Authors hereby transfers any and all rights in and to the paper including without limitation all copyrights to TUMBE Group of International Journals/Tumbe International e-Magazine. The Authors hereby represents and warrants that the paper is original and that he/she is the author of the paper, except for material that is clearly identified as to its original source, with permission notices from the copyright owners where required. The undersigned represents that he/she has the power and authority to make and execute this assignment.

Honorary Editory

Prof. Jagadeesha K S

Principal

Govt. First Grade College, Tumkur, Karnataka(INDIA)

tumkurgct@gmail.com

Chief Editor

Dr. Yogeesh N

HOD & Assistant Professor of Mathematics

Govt. First Grade College, Tumkur, Karnataka(INDIA)

yogeesh.r@gmail.com

Powered By
GOVERNMENT FIRST GRADE COLLEGE
BH Road, Tumkur-572102(India)
MAGAZINE AND JOURNAL COMMITTEE

About Us

Government First Grade College, Tumkur a pioneer institution and centre of excellence in education, was established by the Government of Karnataka in the year 2011. The college has, slowly but surely, emerged as first Government First Grade College in Tumkur district. Our college of higher learning caters to the intellectual needs of the rural stake holders, and is committed to empowering them to deliver their best. The institution is thriving with 3500 students pursuing B.A, B.Com, B.Sc, BBM and BCA streams.

The college has vast campus with rich array of built-structures, and the educational edifice is enriched with highly qualified, experienced and passionate faculty members who have excelled in their own field of specialization through research and learning. The institution is blessed with committed administrative staff members, and above all, with the able leadership and great caliber of the Principal **Prof. Jagadeesh K S**.

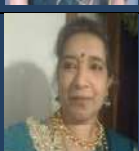
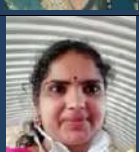
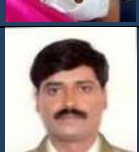

The institution is striving in its mission to carve out nation builders out of enthusiastic students, and make them better citizens. Our institution is involving in various activities, and among them, the best being the initiation of a college magazine and a bouquet of online Journals under the name of TUMBE e-magazine and TUMBE Group of International Journals from academic year 2017-18 by the effort of **Dr. Yogesh N**, Chief Editor & Convener and team. TUMBE aims to cater to the needs of the students and researchers in their academic and intellectual prosperity.

Tumbe Group of International Journal is a publishing house devoted to the publication of high-quality research journals with multidisciplinary. It aims to publish research findings and critical perspectives of academicians, scholars, and professionals to advance and refine the understanding of the above disciplines. All the journals are peer-reviewed and invite innovative research from experts, addressing topical issues in their respective areas. The scope of the journals is interdisciplinary and promotes integration across disciplines. **Tumbe Group of International Journal** intends to serve the interests of academicians, professionals, research students, scholars and policymakers by disseminating information on pertinent issues in their interested areas to facilitate decision-making.

Tumbe International e-Magazine is a general-interest magazine like Freelance writing. It allows writer to write any content on their own without much restrictions. Writer can opt any area.

- We accept submissions from anywhere in the world, but articles must be in English and other Indian Languages only. Articles must be previously unpublished. This includes blogs, online, and any print media.

Content Table

SI. NO	AUTHOR PHOTO	PAPER TITEL	PAGE NO
Part A - English			
01		<i>Study on effect of lockdown on wildlife in urban areas</i> Author(s): J Malleshappa ,Prasanna Kumar J B Article Id : TUMBE030301	1-9
02		<i>Pig Rering in Bellary Rural Area</i> Author(s): Gangadhar . L Article Id : TUMBE030302	10-11
03		<i>Awareness and Use of Digital libraries with Digital Divide in colleges and Universities</i> Author(s): DAYAGUNESHA M Article Id : TUMBE030303	12-20
04		<i>Issues and Challenges in Virtual Learning-A Case study on rural colleges affiliated to Davanagere University</i> Author(s): RAMESH L,Chethan Article Id : TUMBE030304	21-34
05		IMPACT OF COVID-ON TOURISM IN MYSORE – CHALLENGING THE ODDS Author(s): Dr. Lingaraju Article Id : TUMBE030305	35-37
06		<i>Language Policy Guidelines – Position of Sanskrit Language in New Education Policy</i> Author(s): Dr. Veena H N Article Id : TUMBE030306	38-41
07		<i>Challenges to Vocational Education In India – Reviewing New Education Policy 2020</i> Author(s): Dr. Vidhya H N Article Id : TUMBE030307	42-46
08		<i>Internships, Higher Education, & Supportive Learning - Challenges</i> Author(s): Meenakshi P Article Id : TUMBE030308	47-50
09		<i>Covid-19 Challenges and Education in India</i> Author(s): Dr. G K Nagaraju Article Id : TUMBE030309	51-53
10		<i>Impact of COVID-19 on Indian Stock Market with Special Reference to BSE AND NSE</i> Author(s): RAMESH L,Dr. Chethan Article Id : TUMBE030310	54-59

11		<i>Parliamentary Elections and Paradigm Shifts in Karnataka</i> Author(s): Shiva Kumar M, Dr. Dinesh R N Article Id : TUMBE030311	60-64
12		<i>Evaluation of preliminary phytochemical and antibacterial properties of Euphorbia heterophylla L. ethanolic extract collected from the selected villages of Tumkur</i> Author(s): Chidanandamurthy G, Dr. Ashwathanarayana R Article Id : TUMBE030312	65-70
13		<i>Mapping India's Quest for Maritime Power in Indian Ocean Region in the Cold war Years</i> Author(s): Dr. Subhajit Ghosh Article Id : TUMBE030313	71-82
14		<i>Gandhian Women of Kanthapura-An Analysis</i> Author(s): Raghavendra H M Article Id : TUMBE030314	83-85
15		<i>Vasudhaiva Kutumbakam : A Global Perspective of Wellbeing</i> Author(s): Mahantappa Macha Article Id : TUMBE030315	86-91
16		IMPACT OF DEMONETIZATION ON INDIAN ECONOMY Author(s): Sateeshkumar G Article Id : TUMBE030316	92-96
17		<i>Effect of different types of organic composting cultures on Trigonella foenum graecum plant- an invitro study.</i> Author(s): Smitha N, Deepthi H, Nagarakshitha V K, Sushritha V K, Chidanandamurthy G. Article Id : TUMBE030317	97-108
18		A BRIEF ANALYSIS ABOUT Women Empowerment Author(s): Dr. LEPAKSHA. S. R Article Id : TUMBE030318	109-112
SI. NO	AUTHOR PHOTO	PAPER TITEL	PAGE NO
Part B - Indian Other Language			
01		ಹಂಪಿ ಪರಿಸರದ ಗಾರ್ಶಿಲ್ಪಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ Author(s) : ನೀಲಪ್ಪ ಎಸ್. Article Id : TUMBE0303K1	1-6
02		‘ಅರಳವ್ವ’ನ ಜೀವನ ಪ್ರೀತಿ Author(s) : ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತ. Article Id : TUMBE0303K2	7-12

03		<p>ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿ ದಾಂಪತ್ಯ ಚಿತ್ರಣ Author(s) : ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಎನ್.ಆರ್. Article Id : TUMBE0303K3</p>	13-18
04		<p>ಗುಬ್ಬಿತಾಲೂಕಿನ ಪ್ರಾಚೀನ ಆಡಳಿತ ಘಟಕಗಳು Author(s) : ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಎ.ಜಿ Article Id : TUMBE0303K4</p>	19-23
05		<p>ಸಂಚಿ ಹೊನ್ನಮ್ಮನ ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮದ ಸ್ವರೂಪ Author(s) : ಡಾ. ಸುನೀತ ಬಿ.ವಿ. Article Id : TUMBE0303K5</p>	24-35
06		<p>ಕಾರ್ತಿಕ ಋಷಿಯ ಕಥೆ : ಅಧಿಕಾರದ ನಿರ್ವಚನ Author(s) : ಸೈಯದ್ ಬಿ Article Id : TUMBE0303K6</p>	36-44
07		<p>ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳು Author(s) : ಡಾ. ನಾಗವರ್ಮ. ಜಿ. ಎಚ್ Article Id : TUMBE0303K7</p>	45-48
08		<p>ಬೇಂದ್ರೆ ಕಾವ್ಯದ ದೇಸಿಯ ಬೇರುಗಳು Author(s) : ಶಭಾನ Article Id : TUMBE0303K8</p>	49-56
09		<p>ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅರ್ಥ, ಸ್ವರೂಪ, ಪ್ರೇರಣೆ, ಧೋರಣೆಗಳು Author(s) : ಪ್ರೊ. ಸೋಮಣ್ಣ ಹೊಂಗಳ್ಳಿ Article Id : TUMBE0303K9</p>	57-63
10		<p>ಅಮೃತಮಹಲ್ ಕಾವಲು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ Author(s) : ಮಂಜುನಾಥ Article Id : TUMBE0303K10</p>	64-70
11		<p>ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳ ಪಾತ್ರ : ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಅಧ್ಯಯನ Author(s) : ಪುಷ್ಪ ಕೆ. Article Id : TUMBE0303K11</p>	71-77
12		<p>ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ರವರ ಮೀಸಲಾತಿ ಜಾರಿಯ ಆಶಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂದರ್ಭ Author(s) : ಡಾ. ಕೃಷ್ಣೋಜಿರಾವ್ ಟಿ ಎಂ Article Id : TUMBE0303K12</p>	78-85

13		<p>ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ Author(s) : Dr. ASHWAKHAHAMED B A Article Id : TUMBE0303K13</p>	86-92
14		<p>ತೇಜಸ್ವಿ ಕಥೆಗಳ ಅವಲೋಕನ Author(s) : ಮಂಜುನಾಥ ಪಾಟೀಲ Article Id : TUMBE0303K14</p>	93-96
15		<p>ಯುವ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಅರಿವು: ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ Author(s) : ವಿಕ್ರಮ್ ಜಿ.ಬಿ.,ಡಾ. ಪೂರ್ವಾಚಾರ್ ಎಂ. Article Id : TUMBE0303K15</p>	97-101
16		<p>ವಸತಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನ ತರುವಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಪಾತ್ರ Author(s) : ರೂಪಶ್ರೀ ಎಂ. ಎನ್ ,ಪ್ರೊ. ಕೆ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ Article Id : TUMBE0303K16</p>	102-107
17		<p>ಒಂದು ದೇಶ, ಒಂದು ಚುನಾವಣೆ: ಸಾಧಕ ಭಾಧಕಗಳ ನೋಟ. Author(s) : ಧರಣೇಶ ಎಸ್ ಟಿ Article Id : TUMBE0303K17</p>	108-113
18		<p>ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ,ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ವಿದ್ಯಾಮಾನಗಳು Author(s) : ಕರಿಬಸಣ್ಣ. ಟಿ. Article Id : TUMBE0303K18</p>	114-116
19		<p>ಕನ್ನಡ ಕಥಾ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ 'ಮಾಸ್ತಿ' - ಮಾನವೀಯ ನೆಲೆಯ ಸಾತ್ವಿಕ ಕತೆಗಾರ. Author(s) : ಡಾ. ಶಶಿರೇಖಾ.ಎಸ್,ಕರಿಬಸಣ್ಣ.ಟಿ. Article Id : TUMBE0303K19</p>	117-122

Part A

ENGLISH

Study on effect of lockdown on wildlife in urban areas

J Malleshappa¹ J B Prsannakumar²

1) Dept., of Physics, University college of science, Tumkur university, Tumkur-572102, India

2) Dept., of Physics, Government First Grade College, Tumkur-572102, Karantaka, India

Abstract

Coronavirus outbreak started in November 2019 in Wuhan city of China. This disease which later took over the whole world and a small outbreak turned into Pandemic. The Pandemic which has affected more than 200 nations but still doesn't show sign of slowing down. All the countries affected by this pandemic are trying to fight this disease in their own way by accepting different models to curb the spread of infection. Some countries succeeded in flattening the curve while some are still struggling.

Key words: China, coronavirus, Wild life

Corresponding author: - jmallesh.phy@gmail.com (9448759073)

Introduction

Following the 2019 outbreak of the coronavirus, life as we know it has come to a grinding halt; economically and socially. As cases of covid-19 have steadily risen, communities across the world have been forced to social distance with plans of travel taking a back seat. Although many livelihoods have been threatened, one thing has been made clear; wildlife has re-emerged in the absence of tourism and where once crowded, busy and populated areas stand deserted. This has been a silver lining of hope, an endearing prospect of new beginnings and positive changes in wildlife animals. The pandemic has ensured less human interaction and intervention in wildlife. With communities of millions stuck inside during a global pandemic, an absence of human activity has led to an increase in wildlife activity in the entire globe. This leads to a re-emergence of wildlife during lockdown. This has resulted in viral footage of heartfelt captures and stories. Animals around the globe have certainly not missed out on an opportunity to explore deserted popular areas and city centres.

With the temporary closure of national parks/ protected conservation areas, wildlife has taken its own course. From brown bears in Yosemite National park, USA to lions roaming in Kruger National park, these stories and supported footage certainly feels surreal, in matching a pandemic-state 2020 world. However instead of exploring or venturing, some species are enjoying the privacy that is not often afforded to them due to the tourism sector. Although some run-ins with wildlife have been entertaining or endearing from far away, others have been comedic and disruptive, descending on towns and communities with little concern.

Wild animals in urban clusters

The COVID-19 effect

During these days of lockdown across various parts of India, we see reports of 'wild' animals coming over to the cities, towns and urban clusters. In Uttarakhand, an elephant was reported to come down unusually near

Hari ki Pauri in Haridwar. A leopard was sighted in Almora. In Karnataka, elephants, spotted deer and sambar deer had transgressed into towns, while in Maharashtra, people spotted scores of civet cats, mongooses and porcupines in communities. All these ‘trespasses’ have been happening not only in India but across the world, wherever lockdowns took place and regular human activities have been curtailed. Once these lockdowns are lifted, animals are expected to retire back to their wild environment – wherever and however limited they are.

To get a perspective of this, note that of the total land area of the world, which is about 510 million square km, 30% is desert and 24% mountainous, leaving us humans to occupy about 45-50% of the remaining area when we started to live as communities about 17,000 years ago. (Prior to that, humans lived in the wild, along with animals and plants, as hunter gatherers). Over these millennia, particularly during the present one, we have built cities and urban clusters, thus making what was ‘wild’ land into ‘civilised’ land. (Note, too, that even today, adivasis and tribals still live in the wild, along with the local animals and plants). Indeed, geo-zoologists have argued that it is we humans who have contravened and changed the landscape of Mother Earth.

Incidentally, this appears to be true of not only on land, but in water as well. *BBC news* reported how with a calm in traffic in the Bosphorus marine route during lockdown in Istanbul, dolphins are increasingly sighted near the shores of the city. Likewise, as the Ganga became less polluted in recent days due to decreased industrial and human waste during lockdown, the Ganges dolphins and fish-eating crocodiles have been sighted in larger numbers. In mountains, too; Marco Lambertini of the World Wildlife Fund is concerned that COVID-19 could infect mountain gorillas which are likely to be particularly vulnerable as they share about 98% of their DNA with humans. They, like all great chimpanzees, are already endangered due to habitat loss, poaching and diseases – only 900 remain in the mountains of Central Africa.

A herd of goats take advantage of quiet streets in Llandudno, north Wales

The more commonly elusive cat known as the Caracal/ “rookiat”, has been spotted frequently during Cape Town’s strict lockdown

Wild boars roaming residential buildings during the lockdown in northern Israel, Haifa.

Over 20 species of reptiles, birds and animals found in Bangalore city during lockdown.

A monkey that was rescued in Bengaluru during lockdown

COVID-19 lockdown effect: Dogs, people killing Karnataka wildlife for food

In view of the continuing lockdown, stray dogs as also people have started killing spotted deer, blackbucks, mouse deer, wild boars, turtles, peacocks and a host of species on the suburbs of forests be it protected or not.

If stray dogs are hungry, people who have lost their jobs in cities have returned home as a result for both the groups wildlife is an easily available source of protein-rich food. Recently it was reported that, forest officials have been on their toes as open killings and snaring of wildlife has risen multifold in Karnataka. The killing of antelopes and wild boars by street dogs and people has risen steeply in areas surrounding national parks, wildlife sanctuaries and reserve forests. Incidents have been reported from the districts of Bengaluru, Tumakuru, Chikkamagaluru, Shivamogga, Kodagu, Chamarajanagar and northern Karnataka. Wildlife experts and forest officials said that the situation is quite alarming. However, the forest department field staffers have been nabbing the offenders.

A forest official reported that many youngsters who have returned from cities to villages and are idle have resorted to the hunting of wildlife while many have also been using dogs to hunt wildlife. For poachers, it is easy food and they usually set up snares in forest peripheries to catch small mammals. Activists said that in Karnataka, chital are being mercilessly hunted and killed by stray dogs and people. Further, in many areas like Bannerghatta, snares are set up in ESZ areas like Ragihalli to poach spotted deer, says Bhanuprakash, a wildlife activist. A pack of stray dogs roaming around in the campus of Kuvempu University bordering Bhadra Tiger Reserve, killed a spotted deer. In the same manner a wild boar was chased by a group of people in north Karnataka aided by a pack of dogs which killed the animal.

Society of Wildlife Veterinarians South chapter Secretary Dr H S Prayag said, "Stray dogs are not getting food and are killing deer which needs to be addressed in forest borders. These dogs can carry rabies and canine distemper. With vaccination scant, it is always risky when these interfaces happen. There is always a possibility of disease transmission which is next to impossible to control once it starts spreading in free-range wildlife." Raising vigil in many areas, forest officials arrested one for attempting to snare wildlife in

Bannerghatta. He was caught red-handed with snares and sickle in Sollepurdoddi area of Anekal near Bangalore city.

Over the two-and-a half-month lockdown period, the forest cell of the Bruhat Bengaluru Mahanagara Palike (BBMP) alone has rescued over 20 different species of birds, reptiles and animals. Prasanna Kumar, wildlife warden, Bengaluru Urban, BBMP Forest Cell, reported that they had seen an unprecedented number of rescues during the lockdown as wildlife ventured into urban spaces due to the unusual quietness. They rescued over 20 different species of snakes, an Indian terrapin turtle, an Indian softshell turtle, black kite, rose-ringed parakeets, Brahminy kite, squirrel babies, peacocks. Most of these sightings and rescues took place near Jayanagar, Vidyanapura and Rajarajeshwari Nagar. Some of these areas, such as Vidyanapura, are seeing a lot of development work pushing wildlife out of their habitats. Others are close to green areas, such as Cubbon Park and Lalbagh and the Turahalli forest (Rajarajeshwari Nagar), which is also seeing damage to habitats. The highlight was finding four peacocks and the two species of turtle. Now that the rainy season has almost set in, the turtle will be seen outside as they will migrate out of lakes. They had come out in more numbers during the lockdown because of fewer vehicles and probably lesser pollution, said Mr. Prasanna Kumar.

Urban wildlife and ecological balance

Conservationists say that, Urban wildlife is every citizen's responsibility as we have all caused direct or indirect damage to it. They are important to the urban ecological balance as, for example, reptiles control the rat population, and kites eat chicken waste, they explained. Vijay Nishanth, urban conservationist, said that "habitat destruction and major developments" in many big cities was evident, as the COVID-19 pandemic showed. "Despite governments spending crores, lakes haven't been cleaned because effluents continue to flow in. But two months of lockdown showed what radical construction had caused and what lack of traffic, noise pollution and interference can do. This period has also shown us that natural disasters are not limited to certain regions. When it happened in Kodagu and other parts of the Western Ghats, we didn't wake up. Now, the pandemic has affected everyone. The world is one organism, and it is time we make space for forests and wildlife," he said. What citizens can do is to learn about wildlife and conservation, look at planting local varieties and fruit trees, such as tamarind, jackfruit and mango, to ensure food for them, and reach out to professionals for rescue in case of sightings. "Ask the government the right questions now, every citizen should become an environment warrior," Mr. Nishanth told.

Five reasons for wildlife during the COVID-19 pandemic

In an excellent analysis of this situation, particularly in the U.S., Bethany Brookshire, who writes regular columns in *Sciencenews.org*, has written an article there on June 5, titled "Five reasons you might be seeing more wildlife during the COVID-19 pandemic". These are

- 1) Since restaurants are closed and trash collections have moved elsewhere, this 'human handout' causes rats and insects to invade towns in search of food.
- 2) Since there are not many humans and their pets are around, the fear that predatory animals and us, 'super-predators', are not there; this has caused the increase of wild animals in urban areas.
- 3) Common birds are not scared of us. We see and hear them chattering and singing. During the lockdown, it is nice and quiet and it appears that birds adjust their songs and the times they sing.

- 4) The seasons play a role too. In the U.S., springtime occurs during March through May, and birds start migrating, snakes come out of hibernation and look for food and for mates. (In India, the seasonal farming starts around this time as well).
- 5) We ourselves are (finally) paying more attention to all these features during lockdown than at other times, and exchange all these observations through social media.

Global human confinement experiment on wild life during COVID-19 pandemic

Recently, an exciting and doable idea has been suggested by Amanda Bates and co-workers, in the paper: “COVID-19 pandemic and associated lockdown as a ‘Global Human Confinement Experiment’ to investigate biodiversity conservation” in the journal *Biological Conservation*, June 10; <<https://doi.org/10.1016/j.biocon.2020.108665>>. This experiment is a unique opportunity to identify positive and negative effects of human presence and mobility on a range of natural systems, including wildlife, and protected areas, and to study processes regulating biodiversity and ecosystems. The authors encouraged ecologists, environmental scientists, and resource managers to contribute their observations to efforts aiming to build comprehensive global understanding based on multiple data streams, including anecdotal observations, systematic assessments and quantitative monitoring. They argue that the collective power of combining diverse data will transcend the limited value of the individual data sets and produce unexpected insights. We can also consider the confinement experiment as a “stress test” to evaluate the strengths and weaknesses in the adequacy of existing networks to detect human impacts on natural systems. Doing so will provide evidence for the value of the conservation strategies that are presently in place, and create future networks, observatories and policies that are more adept in protecting biological diversity across the world. I believe that India should join this experiment.

Lockdown is not good news for all wildlife – many animals rely on humans for survival

From Venetian canals running clear, to herds of goats roaming around Llandudno, Wales, there have been claims of nature’s comeback since the start of lockdown. But recently, staff at the Meltham Wildlife Reserve in Holmfirth, West Yorkshire, reported the arrival of a red kite that was found to be underweight and incapable of feeding itself.

Red kites search opportunistically for food, in the same way their historic kin made use of the rubbish heaps of Britain’s past. But the recent arrival of the kite at Meltham perhaps suggests the current situation of restricted travel – which has contributed to decreased road kill – may not suit these previously persecuted birds of prey. This raises questions about the way lockdown is impacting wildlife – for better and for worse.

Brown with a signature orange forked tail, red kites’ fortunes have shifted remarkably in recent decades. They were confined to Wales as recently as the 1980s after being hunted and culled as pests, as well as suffering pesticide contamination and inbreeding. But reintroduction programmes that began in the 1990s, have seen their numbers soar. Kites from European nests were released across England and Scotland. Supported by feeding initiatives and nest monitoring schemes, their numbers have grown from around 20 in the early 1960s, to approximately 1,600 across the UK.

Turkey's government has urged local authorities to feed stray cats and dogs, to keep them alive.

Monkeys are seen in front of a shop near Prang Sam Yod temple, following significant impact on tourism after the outbreak of coronavirus disease 2019 (COVID-19) spread, in Lopburi, Thailand, March 17, 2020.

Human spaces

The apparent “return” of wild animals to “human spaces”, perhaps due to the lack of human presence or management, has captured many people’s attention. Housebound Brits are reporting (or noticing) more of nature in their own gardens, or tuning in to watch various wildlife webcams. Bird watching now features high on social media, with people keen to spot their wildlife neighbours on their daily walks. For others, signs of ecological rejuvenation lend credence to ideas of COVID-19 as “nature’s revenge”. Humanity’s arrogant short-sightedness and efforts to exploit, consume and reorganise the nonhuman world in line with our own economic interests have produced conditions where a virus in China can quickly become a global pandemic. As one biologist in the US remarked: “We did it to ourselves”. But the case of the emaciated kite sits awkwardly in relation to such narratives. Here, our withdrawal from the world has not created opportunities for a triumphant raptorial recolonisation, rather a material situation of scarcity.

Living together

The kite’s situation offers a route beyond this idea of nature as separate to ourselves. For this is a species whose numbers in the UK were first diminished and then later reversed by human action. Like a lot of animals that have successfully adapted to live alongside humans, the red kite is an opportunist making the most of our activities. When those opportunities are withdrawn, it becomes painfully clear that such a bird can flourish because, not in spite, of our presence. Clearly, the benefit of human withdrawal is unevenly distributed across nonhuman species.

In Turkey, the government has mobilised resources to feed thousands of stray animals in cities, left hungry as a result of quarantine. But the entangled fate of humans and animals extends beyond cities, to places where conservation efforts attempt to promote the recovery of more diverse and lively ecologies. An absence of human activity from numerous nature reserves raises the possibility that vital habitats will be overtaken by invasive species, as well as the limited capacity to manage damaging practices, such as fly tipping and illegal shooting.

Similarly, the absence of humans to manage illegal hunting of endangered animals in Kenya may prove disastrous. While many wildlife reserves will be affected by reduced tourism, which will in turn impact conservation work.

In the face of these events, it is understandable that stories about nature's "return" have been subject to parody online. The reality is that human relationships with other beings are much more complex and fraught. To some extent, perhaps the red kite at Meltham reminds us of this, and that we – animals and humans alike – are all in this together.

changed animal behavior during lockdown

Coronavirus Lockdown has Changed Life for Animals and some are Returning to their Natural Habitats

Over the weeks and months since the disease was first reported to the World Health Organization (WHO), it has become clear that the pandemic has changed how not only humans live, but also the animals inhabiting the Earth.

Animals Respond to Human absence in matter of Weeks

With numerous countries in lockdown, people have been quarantined to their homes. However, other forms of life have decided to make an appearance in response to the absence of homosapiens.

In cities and towns across the world, wildlife has been exploring the deserted streets. Sika deer, which normally live in Japan's Nara Park, have begun wandering in nearby cities, and Kashmiri goats have moved into the Welsh town of Llandudno. In Barcelona, Spain, wild boars sneaked into the city once the city was put under lockdown. Animals in South Africa have also been making the most of lockdown. In the Kruger National Park, lions were photographed sleeping on roads and wild dogs were playing on golf courses. Speaking to *Newsweek*, Brian Silliman, a Rachel Carson Professor of Marine Conservation Biology at the Duke Nicholas School of the Environment, says the animals are changing their behaviour remarkably quickly in response to the lockdown and the absence of humans. "These are behavioural responses on the order of weeks," he said. "They are responding quickly to the absence of human disturbance."

Shenzhen Bans Selling and Eating Cat and Dog Meat, Endangered Species Get Lifeline

The coronavirus pandemic has had some positive effects in terms of animal rights successes. In Shenzhen, China, a law was passed banning the sale and consumption of dog and cat meat, which will come into effect on May 1. It will affect restaurants and shops, as well as markets where alive cats and dogs are sold. Known as the "Shenzhen Special Economic Region Regulation on a Comprehensive Ban on the Consumption of Wild Animals," the legislation was passed in response to the COVID-19 outbreak. It also bans the consumption, breeding and sale of wildlife for human consumption in the city including snakes, lizards and other wild animals.

The WHO says there is no clear evidence that pets, such as cats and dogs, can spread the virus to humans. However, it does state that the dog meat trade in China spreads rabies and increases the risk of cholera. According to its website, the organization says that the virus that causes COVID-19 is most likely to have its ecological reservoir in bats. This could have been transferred to humans through an intermediate animal host, which could be a domestic animal, a wild animal or a domesticated wild animal that has not yet been identified.

Another animal that is seeing a silver lining from the pandemic is the pangolin—a mammal that has protective scales on its body made of keratin, which is the same material as human nails. The animals are one of the most heavily trafficked in the world and as a result are endangered. They are hunted illegally for their meat,

which is considered a delicacy in several south-east Asian countries, and their scales, which are used in Chinese traditional medicine.

The International Union for Conservation of Nature (IUCN) says that two of the African species of the pangolin are considered vulnerable and two are endangered. It also shows that of the Asian species, one is endangered and the other three are critically endangered. However, COVID-19 has forced the Chinese government to put a temporary ban on trading and eating many wild animals, including pangolins.

Did animals really come out during lockdown?

Yes most of the wild animals have come out from their original places to urban areas during lockdown periods. Some of them are as mentioned below

With humans gone, animals come out to play

Hundreds of countries around the world have **shut down** to keep the coronavirus from spreading. Many people are frustrated with the stay at home orders, but wild animals love the empty streets and lack of humans.

Goats in Llandudno : On March 31, **mountain goats** were spotted roaming the empty streets of Llandudno in Wales. The goats typically live on the rocky Great Orme mountain and only travel into more populated areas during times of bad weather. But with so few people out in the town, they've decided to come and explore.

Deer in Nara : Two **Sika deer** try to tempt a shop owner for food at the entrance to his shop in Nara, Japan. The city of Nara is known for the deer that roam the streets and a lot of tourists visit just to see them roaming freely among people. But the streets are empty and the tourists are no longer feeding the deer, many have started to wander into the residential areas of the city in hopes of finding something to snack on.

Geese in Adana : A group of geese rules the empty streets along the coastline near Adnan Menderes Boulevard in Adana, Turkey after the government urged its residents to stay home to stop the spread of coronavirus.

Pandas in a Hong Kong zoo : Giant pandas **Ying Ying and Le Le** are long-time residents of the Ocean Park Zoo in Hong Kong. The zoo has been trying to get them to naturally mate for ten years. Now that the zoo is closed to visitors and they've had some alone time, they finally have!

Deer in Sri Lanka : On March 31, a deer is seen roaming around an empty street in the port city of Trincomalee in Sri Lanka. These wild deer usually get fed by the locals or have been digging through trash to find something to nosh on, so they have been going hungry.

Penguins in the aquarium : The penguins were able to get out and explore at **Shedd Aquarium** in Chicago. Since the building is closed to visitors due to the coronavirus, the staff let a group of rock hopper penguins leave their habitat and roam around to look at other animals. One penguin, Wellington, particularly enjoyed visiting the fish in the Amazon Rising exhibit. The fish were also perplexed with the unusual visitor.

Peacocks in Dubai : On the first of April, a lone peacock steps out on the streets of Dubai to explore while all of the residents are quarantined. Peacocks have been spotted in this area **roaming the streets** before the coronavirus outbreak, but they're especially enjoying the lack of spectators and vehicles.

Seabirds in Venice : As the gondolas come to a standstill in the canals of Venice, Italy, and the waters clear up, seabirds have ventured into them. Fish and ducks have also been roaming around the canals as well. Despite what some people have said, the water becoming clear isn't from a lack of pollution from tourists and locals being gone, but it is actually because there is no boat traffic which churns up the mud from the floor of the canals.

Pumas in Santiago : Towards the end of March, a puma walked around the empty streets of Santiago, Chile. The city is normally bustling with six million people, but right now it's free of humans and cars. Pumas have been coming down from the nearby mountains to explore the strangely quiet city and see if they can find any extra food. These "pets" turned out to be wild animals.

Cows in New Delhi : Stray cows take a rest in the middle of the empty streets in New Delhi, Monkeys and dogs have also been spotted out on the streets taking advantage of the lack of people.

Monkeys in Ahmedabad : At the end of March, monkeys gathered around a car as a resident fed them potatoes in Ode village, Ahmedabad in India. Hundreds of monkeys have taken over the abandoned streets, vehicles, and buildings around India during its mandated lockdown.

Conclusion or Final assessment : From the above report it was conformed that in majority countries and places over the Globe wild animals really enjoyed their freedom during the lockdown periods. This was happened only due to non-interference of human beings with wild animals either in cities or in parks, forests. With all these things still some of the wild animals faced problems for their daily food. One thing I was noticed that even before COVID -19 also some of the wild animals entering into the urban areas in search of food to lead their lives. This is due to the encroachment of forest area by human beings and in the name development of infrastructure etc.

References:

- [1] <https://www.animalsaroundtheglobe.com>
- [2] <https://indianexpress.com>
- [3] <https://www.thehindu.com>
- [4] <https://theconversation.com/coronavirus-what-the-lockdown>
- [5] <https://www.animalsaroundtheglobe.com/re-emergence-of-wildlife-during>
- [6] NEWS WEEK REPORT, July-17,2020
- [7] *Karnataka local news papers*

PIG RERING IN BELLARY RURAL AREA

Gangadhar L

Research Scholar, Department of Development studies
Kannada University Hampi

Vidyaranya, Hospete Taluk, Bellary District, Karnataka State India.

Gmail: gangadhar321tl@gmail.com Phone: 9686608533

Abstract

Livestock is common in Indian cities and contribute to food security as well as livelihoods. Rural livestock keeping has been neglected,. All reared cross-bred pigs. Pig sheds were mostly basic, with bricked floors in farms in peri- Rural areas, and more than had corrugated iron roofing sheets. The study was conducted to appraise the in-depth scenario of socio-economic status of pig rearers, management practices in pigs and to identify constraints in rural areas of Bellary districts. In the study, it was found that majority of rearers were women for the purpose of business in backyard Neck/girth tethering was the preferable rearing system by the farmers. Pigs were mostly fed twice a day with kitchen waste, rice polish and juguli. It was concluded that due to lack of awareness, majority of farmers do not follow scientific feeding, breeding and health care practices.

Keywords: cross-bred pigs, livelihoods, Pig farming, domestic pig, socio-economic status

Introduction

Pig farming is an important livelihood source for many household communities in Bellary. Pigs are reared to earn family income which in turn used to meet basic needs such as food, medicine and clothing. Pigs in such low-input systems provide value added for farmers by consuming feed that would otherwise be wasted. The domestic pig is an animal which has been very much neglected by the community. Very scanty information's are available on socio-economic status of pig rearers and different management system of pigs in rural areas of Bellary. Therefore, this study was carried out to evaluate the socio-economic status of pig rearers and management practices of pigs in rural areas of Bellary. The annual income of the rearers from pig husbandry varies from rupees twenty thousand to 1 lakh. They also confessed that pig farming is a profitable business and they used the profits to buy food, medicine, cloths and education of their children. All the pig rearers procured the piglets from local market especially weekly market. It was reported that no piglets were brought from government farm or organization. In these areas, most of piglets procured by farmers were no descriptive.

In this study, mostly pig rearers preferred neck/girth tethering, and rest preferred straw shed with katcha floor, straw shed with concrete flooring , CGI roofing with concrete flooring and pen system , which is quite similar with the housing pattern observed in other parts of Free range system of rearing was absent during the study due to socio-religious Korach and Koram . There were no separate housing were observed for piglets, male and females. Pig rearers cleaned their pig sties in variable frequency. Most of the pig rearers cleaned once in a week which was also concurred Hygiene and sanitation is important to keep the pigs healthy and disease free which ultimately helps in better growth. In the present study, use of concentrate ration was negligible. Pigs were mostly fed with kitchen waste, colocasia, rice polish and juguli). Majority of the pig rearers had a rice

Occupation

Pig farming is much popular amongst the landless, small marginal farmers ,followed by the agricultural laborers, whereas, small business holders and of service men are involved in pig rearing organized and unorganized farmers managed their pig farming through family labour.

Pig housing system

Survey indicated that majority of farmers kept their pigs confined during night only (54.66%), some farmers kept their pigs confined during both day and night (17.33%) and no housing was provided to pigs in 28% cases. Farmers housed their pigs with other animals (36%) and with themselves in their dwelling places (9.33%); 54.66% farmers kept their pigs separately. Results indicated that 52% farmers housed their pigs in kachcha house, in pucca and in partially pucca house. housing systems are very simple and are designed only to provide feeding and watering facilities to the animals, minimum fencing and protection from rain, major housing materials are bamboo and jute-stick which are freely available locally, and earthen or cement-cast mangers and earthen floors are adequate for animals being raised under a stall-feeding- cum-grazing system but are not hygienic for animals on stall-feeding only

Pig feeding system

Pig farmers used to rear pigs by tethering. This simple device has made possible of keeping pigs out-of-doors and at the same time on a limited area. Grazing without tethering was found to be .Pond water as the source of water for pigs was found to be very common and in only cases farmers used well water and tube well . farmers managed their pigs in both under stall-feeding and stall-feeding-cum-grazing systems and also tethered grazing is the usual practice pig farmers provided clean water for the purpose of drinking in Bellary.

Marketing

In the study area, there was a good demand of pork among the ST, SC and some OBC communities. The main source of piglets in the study area was local weekly market. However, government intervention was noticed by providing male crossbred piglets . The price of each piglet varies from Rupees2,500-3,000 depending on various conditions

Conclusion

Socio-economic profile study, it can be said that pig farming is still an occupation of poor SC community. For any pig improvement programme, female members should be engaged no Training should be offered in such a way that illiterate people can follow this improving the condition of the pig houses including floor and roof feeding system study, it can be said that due to warm and humid noon, it is better to reschedule the grazing pattern – morning and after-noon. As a sizeable number of farmers provide pond water for drinking purpose, the quality of pond water should be taken care of to reduce the water borne diseases. Pig population was mainly fed with kitchen waste, colocasia, rice polish and juguli twice a day. The sanitary condition was satisfactory. Malnutrition, lack of scientific knowledge, non availability of veterinary health care, high cost of concentrate ration, lack of elite breeding boar and disease outbreaks were the major constraints in pig rearing.

Reference

- [1] ICAR -National Institute of Agricultural Economics and Policy Research (NIAP), New Delhi.
- [2] Food and Agriculture Organization of the united nations statistics. (2012) From www.faostat.fao.org
- [3] Hatai, L. D. 2018. Cost of Cultivation and Economic Returns Analysis of Cashewnut in West Garo Hills of Meghalay, *Economic Affairs*, 63(2): 399-405.
- [4] Patr, M.K., Begum, S. and Deka, B.C. 2014. Problems and prospects of traditional pig farming for tribal livelihood in Nagaland. *Indian Res. J. Ext. Edu.*, 14(4): 6-11
- [5] Shantanu Tamuly is working as Assistant Professor in the Department of Veterinary Biochemistry at College of Veterinary Science, Assam Agricultural University, India. He has been focusing his research on oral bacterial vaccine development against Salmonella. Apart from this he is also involved in molecular epidemiology of Salmonella in animals and poultry.
- [6] Smith JK (2005). Swine Housing Requirement. *J.Anim. Sci.* 74: 924-940.

Awareness and Use of Digital libraries with Digital Divide in colleges and Universities

DAYAGUNESHA M

Librarian

Govt. First Grade College, Hosadurga, Karnataka

dayaguneshamgfgc@gmail.com

ABSTRACT

The literature shows that the digital divide is a challenge that is impacting on students' academic performance. Students with little or no exposure to technology prior to joining the College and University often face challenges that include the use of application programs (e.g. MS Word, Spreadsheet), downloading of informative materials, conducting online tasks and navigating the Internet. The findings also show that time of access/ownership to technology (before or after joining the university), technology skills and computer anxiety affects student's computer self-efficacy. Students are faced with the technological challenges that include insufficient technological resources (e.g. printer, computers, scanners), power interruption, poor Wi-Fi connectivity and lack of technology assistants. We may recommend that College and universities organize frequent orientation and IT training programs for the students. Such programs should focus on the effective use of technologies for learning purposes. In addition, Colleges and universities should ensure the availability of administrative and technical support whenever students are performing technology related learning tasks. Furthermore, Colleges and universities should setup a team that will focus on continuous monitoring of whether students are coping with technology or not. This team should also evaluate the available resources on monthly basis to identify the possible or required maintenance.

Keywords: ICT, Digital Divide, Digital Libraries

Introduction

The integration of technology into the educational system has brought about changes in the style of teaching and learning. Nowadays, institutions are adopting technologies such as computers and the Internet to enhance their teaching and learning activities. Students that grew up using computers and related technologies are often at an advantage with their learning because they would have developed the skills required for using technological resources to enhance their learning. However, students that have not been exposed to any form of technology are often at a disadvantage with their learning because they often lack or do not possess sufficient technological skills. The disparity between students that have been exposed to technology and those that have not, is often referred to as digital divide.

It is well recognized that libraries all over the world are undergoing transformation, especially owing to the development in information and communication technologies. Traditional libraries are changing to digital libraries and new libraries that are being set up are increasingly of the digital kind. As a result, there is widespread interest and consequently, a lot of research and development activities are being carried out in this area world over. In India a number of institutions are also in the process of setting up digital libraries and many scholars and practitioners are conducting research on digital libraries.

It has been recognized that libraries are important supporting agencies in improving the quality of education and learning process. This can be achieved by systematic development of resources, manpower, physical, technological base, resource sharing management system and the information services. Among these, the design and planning of library and information services are of vital importance for dissemination and providing access to the relevant information available in all formats including electronic publications. Therefore it is useful in this context to review the availability of resources information, financial, manpower and physical facilities including use of computers and to identify the current range of services that College Library consider the issues involved in electronic information and networking environment. The internet has enabled global connectivity of computers and the development of various tools and techniques for networked information provision and access.

Research Questions

This study sought answers to the following questions:

1. What is the level of awareness and uses of digital libraries.?
2. What is the role of college and university libraries in bridging the digital divide?
3. What are the digital management system we have to bridge ?
4. What are the recommendations of bridge the digital divide?

Digital libraries is an evolving area of research, development and application and multiple definitions have been offered by workers in this area. Based on common aspects among these definitions, digital libraries may be defined as electronic information collections containing large and diverse repositories of digital objects, which can be accessed by a large number of geographically distributed users. Such repositories would exist in locations physically near or remote from the users. Digital objects include text, images, Maps, sounds, videos, catalogues, and indexes and scientific, business, and government data sets as well as hypertextual multimedia compositions of such elements.

Digital libraries will be network based distributed systems with individual servers responsible for maintaining local collections of digital documents ranging from sets of electronic text to video on demand services. From the user point of view, there should appear to be single digital library system, integrating personal information, work group and organizational information collections and public digital libraries. Key components of digital libraries are Geographically distributed digital information collections, Geographically distributed users, Information represented by a variety of digital objects, Large and diverse collections, Seamless access.

Requirements of technologies for digital libraries.

Digital libraries are considered by many to be a very challenging research area, as it requires development and integration of several highly sophisticated hardware and software technologies and polling together of multi-disciplinary expertise. While many of the technologies required for the development and deployment of digital libraries and their access are available today. It is expected that several digital library projects currently underway will result in technologies that may be used readily to develop new digital libraries. Some of the major areas of focus are Multimedia object storage, retrieval and transmission, Data Compression, Digitisation (Multimedia data capturing and conversion), Hypermedia navigation, Authoring tools for creating electronic documents,

Multimedia object representation (e.g.HTML, SGML),Meta databases, Display technologies, User interfaces, Search, retrieval and routing software.

According to Hulser some of key functions of digital library are to manage large amounts of digital contents of information, Preserve unique collections through digitization, Perform searches that are impractical manually, Protect contents owners information, Improve access to information, Deal with data from multiple locations, Enhance the distributed learning environment. Digital Library and Digital learning has many advantages in itself like digital learning has no physical boundaries, it has more learning engagement experience rather than the traditional learning, it is also cost-effective and students get to learn in the confines of their comfort zone. However, digital learning is not without its limitations and challenges, since face-to-face interaction is usually perceived as the best form of communication as compared to the rather impersonalized nature of remote learning.

Digital Divide

The World Summit on Information Society (WSIS) defines the digital divide as the unequal access to information and communication technologies. —The Digital Divide separates those who are connected to the digital revolution in ICTs and those who have no access to the benefits of the new technologies (**WSIS, 2005**).Digital divide can be seen as the growing gap between those parts of the world which have easy access to knowledge, information, ideas and works of information through technology and those who do not (**Deschamps, 2001**). In the same(**vein,Salina 2003**) sees digital divide as that disparity between individual and or communities who can use electronic information and communication tools, such as the internet, to better the quality of their lives and those who cannot. Initially the ‘divide’ referred to the gap that was forming between the richer and the poorer sections of society. However, some people were talking about the digital divide as a complex and dynamic phenomenon’ while some denied the existence of a digital divide.

The Role of the college and University Library in Bridging the Digital Divide.

One of the values of the college and university library enshrine in the Strategy to improvement, a Strategy for Excellence : the College and University library is equity by ensuring equal opportunity and non-discrimination on the basis of personal, ethnic, religious,gender or other social characters. It is this lack of equity in the treatment of students studying SC/ST/OBC/GENERAL that is of concern. Lack of equity in access to resources that is reflected by fewer library. Lack of equity in the provision of ICT facilities at College and University library; lack of equity in the provision of information literacy skills that would create gap in digital.

Library professionals interact with staff, to learn how to use these resources and to be empowered with the necessary information and communication technology skills. This is supported by (**Aqili and Moghaddam2008 : 229**) who are of the view that librarians have a responsibility to train their patrons in modern retrieval strategies; particularly in the use of the internet, World Wide Web, electronic databases so that they are able to access information, communication and technologies. By so doing they will be bridging the digital divide.

Digital learning management systems

The list of educational applications, platforms and resources below aim to help parents, teachers, schools and school administrators facilitate student learning and provide social care and interaction during periods of Covid 19. Most of the solutions curated are free and many cater to multiple languages. While these solutions do

not carry UNESCO's explicit endorsement, they tend to have a wide reach, a strong user-base and evidence of impact. They are categorized based on distance learning needs, but most of them offer functionalities across multiple categories. We have many Digital learning apps, software and tools are in the world. We should access and adopt our academic endeavors.

CenturyTech – Personal learning pathways with micro-lessons to address gaps in knowledge, challenge students and promote long-term memory retention.

ClassDojo – Connects teachers with students and parents to build classroom communities.

Edmodo – Tools and resources to manage classrooms and engage students remotely, offering a variety of languages.

EkStep – Open learning platform with a collection of learning resources to support literacy and numeracy.

Google Classroom – Helps classes connect remotely, communicate and stay-organized.

Moodle – Community-driven and globally-supported open learning platform.

Nafham – Arabic language online learning platform hosting educational video lessons that correspond with Egyptian and Syrian curricula.

Paper Airplanes – Matches individuals with personal tutors for 12-16 week sessions conducted via video conferencing platforms, available in English and Turkish.

Schoology – Tools to support instruction, learning, grading, collaboration and assessment.

Seesaw – Enables the creation of collaborative and sharable digital learning portfolios and learning resources.

Skooler – Tools to turn Microsoft Office software into an education platform.

Systems built for use on basic mobile phones

Cell-Ed – Learner-centered, skills-based learning platform with offline options.

Eneza Education - Revision and learning materials for basic feature phones.

Funzi – Mobile learning service that supports teaching and training for large groups.

KaiOS – Software that gives smartphone capabilities to inexpensive mobile phones and helps open portals to learning opportunities.

Ubongo – Uses entertainment, mass media, and the connectivity of mobile devices to deliver localized learning to African families at low cost and scale, available in Kiswahili and English.

Ustad Mobile – Access and share educational content offline.

Massive Open Online Course (MOOC) Platforms

Alison – Online courses from experts, available in English, French, Spanish, Italian and Portuguese

Canvas Network – Course catalogue accessible for free for teachers in order to support lifelong learning and professional development.

Coursera – Online courses taught by instructors from well-recognized universities and companies.

European Schoolnet Academy – Free online professional development courses for teachers in English, French, Italian and other European languages.

EdX – Online courses from leading educational institutions.

iCourse – Chinese and English language courses for university students.

Future Learn – Online courses to help learners study, build professional skills and connect with experts.

Icourses – Chinese language courses for university students.

TED-Ed Earth School – Online lessons about nature made available continuously during a 5-week period between Earth Day (April 22nd) and World Environment Day (June 5th).

Udemy – English, Spanish and Portuguese language courses on ICT skills and programming.

XuetangX – Online courses provided by a collection of universities on different subjects in Chinese and English.

Self-directed learning content

ABRA - Selection of 33 game-like activities in English and in French to promote reading comprehension and writing skills of early readers.

British Council – English language learning resources, including games, reading, writing and listening exercises.

Byju's – Learning application with large repositories of educational content tailored for different grades and learning levels.

Code It – Helps children learn basic programming concepts through online courses, live webinars and other kid-friendly material. Available in English and German.

Code.org – Wide range of coding resources categorized by subject for K12 students offered for free by a non-profit.

Code Week – List of online resources to teach and learn computer coding, available in all EU languages.

Discovery Education – Free educational resources and lessons about viruses and outbreaks for different grade levels.

Duolingo – Application to support language learning. Supports numerous base and target languages.

Edraak - A variety of resources for K-12 education in Arabic, targeting students, parents and teachers.

Facebook Get Digital - Lesson plans, conversation starters, activities, videos and other resources for students to stay connected

Feed the Monster – Android application in multiple languages to help teach children the fundamentals of reading, available in 48 languages.

History of Africa – A nine-part BBC documentary series on the history of Africa based on UNESCO's General History of Africa book collection.

Geekie – Portuguese language web-based platform that provides personalized educational content using adaptive learning technology.

Khan Academy – Free online lessons and practice in math, sciences and humanities, as well as free tools for parents and teachers to track student progress. Available in 40+ languages, and aligned to national curriculum for over 10 countries.

KitKit School - Tablet-based learning suite with a comprehensive curriculum spanning early childhood through early primary levels.

LabXchange – Curated and user-created digital learning content delivered on an online platform that enables educational and research experiences.

Madrasa – Resources and online lessons for STEM subjects in Arabic

Mindspark – Adaptive online tutoring system that helps students practice and learn mathematics.

Mosoteach – Chinese language application hosting cloud classes.

Music Crab – Mobile application accessible for music education.

OneCourse – Child-focused application to deliver reading, writing and numeracy education.

Profuturo – Resources in different subject areas for students in English, Spanish, French and Portuguese.

Polyup – Learning content to build math and gaining computational thinking skills for students in primary and early secondary school.

Quizlet – Learning flashcards and games to support learning in multiple subjects, available in 15 languages.

SDG Academy Library - A searchable library of more than 1,200 educational videos on sustainable development and related topics.

Siyavula – Mathematics and physical sciences education aligned with South African curriculum.

Smart History – Art history site with resources created by historians and academic contributors.

YouTube – Huge repository of educational videos and learning channels.

Mobile reading applications

African Storybook - Open access to picture storybooks in 189 African languages.

Biblioteca Digital del Instituto Latinoamericano de la Comunicación Educativa – Offers free access to Spanish language works and book collections for students and teaching staff in schools and universities

Global Digital Library – Digital storybooks and other reading materials easily accessible from mobile phones or computers. Available in 43 languages.

Interactive Learning Program – Mobile app in Arabic to advance reading, writing and numeracy skills created by the United Nations Relief and Works Agency.

Reads – Digital stories with illustrations in multiple languages.

Room to Read – Resources to develop the literacy skills of children and youth with specialized content to support girls.

StoryWeaver – Digital repository of multilingual stories for children.

Worldreader – Digital books and stories accessible from mobile devices and functionality to support reading instruction. Available in 52 languages.

Collaboration platforms that support live-video communication

Dingtalk – Communication platform that supports video conferencing, task and calendar management, attendance tracking and instant messaging.

Lark – Collaboration suite of interconnected tools, including chat, calendar, creation and cloud storage, in Japanese, Korean, Italian and English

Hangouts Meet – Video calls integrated with other Google's G-Suite tools.

Teams – Chat, meet, call and collaboration features integrated with Microsoft Office software.

Skype – Video and audio calls with talk, chat and collaboration features.

WeChat Work – Messaging, content sharing and video/audio-conferencing tool with the possibility of including max. 300 participants, available in English and Chinese.

WhatsApp – Video and audio calls, messaging and content sharing mobile application.

Zoom – Cloud platform for video and audio conferencing, collaboration, chat and webinars.

Tools for teachers to create of digital learning content

Thinglink – Tools to create interactive images, videos and other multimedia resources.

Buncee – Supports the creation and sharing visual representations of learning content, including media-rich lessons, reports, newsletters and presentations.

EdPuzzle – Video lesson creation software.

EduCaixa - Courses in Spanish language to help teachers develop the skills and competencies of learners in areas such as communication, entrepreneurship, STEM and big data.

Kaltura – Video management and creation tools with integration options for various learning management systems.

Nearpod – Software to create lessons with informative and interactive assessment activities.

Pear Deck – Facilitates the design of engaging instructional content with various integration features.

Squigl – Content creation platform that transforms speech or text into animated videos.

Trello - A visual collaboration tool used by teachers and professors for easier coursework planning, faculty collaboration, and classroom organization.

External repositories of distance learning solutions

Brookings – A catalogue of nearly 3,000 learning innovations. Not all of them are distance learning solutions, but many of them offer digital education content.

Common Sense Education – Tips and tools to support school closures and transitions to online and at-home learning.

Commonwealth of Learning – List of resources for policymakers, school and college administrators, teachers, parents and learners that will assist with student learning during the closure of educational institutions.

Education Nation – Nordic countries have opened up their learning solutions for the world for free, supporting teachers and learners during the school closures.

EdSurge – Community-driven list of edtech products, including many distance learning resources for students, teachers and schools, covering primary to post-secondary education levels.

European Commission Resources – A collection of online platforms for teachers and educators, available in 23 EU languages.

GDL Radio: a collection of radio and audio instruction resources.

Global Business Coalition for Education – List of e-learning platforms, information sharing platform and communication platforms.

Keep Learning Going – Extensive collection free tools, strategies, tips and best practices for teaching online from a coalition of USA-based education organizations. Includes descriptions of over 600+ digital learning solutions.

Koulu.me – A collection of apps and pedagogical solutions curated by Finnish edtech companies to facilitate distance for pre-primary to upper secondary learners.

Organisation internationale de la Francophonie: Resources for primary and secondary school students and teachers for learning and teaching French.

Profuturo Resources: Spanish language resources in different subject areas for primary and secondary school students.

UNEVOC Resources – Tools, guides, MOOCs and other resources collected by UNESCO's International Centre for Technical and Vocational Education and Training for continued learning in the area of TVET.

UNHCR – An extensive list of over 600 distance learning solutions from the United Nations agency for refugees.

Recommendations

1. To create awareness among library professionals of their role in bridging the digital divide
2. To remind librarians of their critical role in advocacy as a tool that could be adopted to speak and argue on behalf of students and other communities.
3. To suggest alternative approaches that can be adopted by the Department of library Services in addressing issues affecting students with the view of narrowing the divide that already exists between who have digital and don't have.
4. College and University library should enable and empower all bonafide students with Information Literacy skills to be critical and independent learners.
5. College and University library should adopt and promote Information Literacy as a key component for lifelong learning.
6. All new students should be grounded in the same basic Information Literacy and ICT skills in order to be able to apply the skills in their learning.
7. College and University Library should consider developing policies that advocate for the bridging of the digital divide through the provision of life-long learning skills and universal access to ICT.
8. College and University should made on the compulsory IT modules in the institution that focus on using technologies and other software applications for learning purposes.
9. Academic intuitions should partner with private or public organizations to offer standard ICT training opportunities for students. Schneider et al. (2018) remarked that government should offer incentives to encourage IT companies to invest in underdeveloped regions of the country. Incentives can be done in different ways such as reduction in land prices and reduction in registration charges and tariffs exemptions. In addition, partnership between private IT sector and government may be launched with the intent of establishing ICT parks. An example of this can be seen in the case of the Indian government partnering with TATA group and Singapore consortium to commission the International Technology pack in Bangalore, India. Furthermore, the government may also subsidize Internet connectivity. This will, as a result, boost individuals' interest towards IT. It will help to society as well as pedagogical.

Conclusion

There is no doubt that Information is a primary good that everybody needs in order to function (**Bornman, Elirea 2016**). However, people also need the social and cultural 'capital' to use information appropriately, namely, the skills to select and process information and to use it in one's social position and networks (**Bornman, Elirea 2016**). It has proved that the critical role of the library in bridging the digital divide both as the place where access to ICT is assured and also as a place where there are information professionals trained in enabling people access, select, evaluate and use it effectively (**Van Dijk, 2007**). This paper has discussed the role played by ICT, libraries and library professionals in bridging the divide and also it is believed that educational systems need to be restructured in order to accommodate the new digital world into all spheres of learning. This entails an understanding of the digital divide challenges that exist and further increasing the digital skills among students.

References:

- [1] Rose T. K gosiemang: Information Literacy and Digital Divide: The Case of the University of Botswana Students Studying Part-Time.
- [2] Alam, K., Imran, S. J. I. T., & People. (2015). The digital divide and social inclusion among refugee migrants: A case in regional Australia. 28(2), 344-365.
- [3] Barnidge, M., Diehl, T., & Rojas, H. J. S. S. C. R. (2019). Second Screening for News and Digital Divides. 37(1), 55-72.
- [4] Buzzetto-Hollywood, N., Elobaid, M., Elobeid, M. J. I. J. o. E.-L., & Objects, L. (2018). Addressing Information Literacy and the Digital Divide in Higher Education. 14(1), 77-93.
- [5] 5.Camerini, A.-L., Schulz, P. J., Jeannet, A.-M. J. N. M., & Society. (2018). The social inequalities of Internet access, its use, and the impact on children's academic performance: Evidence from a longitudinal study in Switzerland. 20(7), 2489-2508.
- [6] Chen, Y.-F., & Peng, S. S. (2008). University students' Internet use and its relationships with academic performance, interpersonal relationships, psychosocial adjustment, and self-evaluation. *CyberPsychology & Behavior*, 11(4), 467-469.
- [7] Chikati, R. (2013). An Assessment Of The Impact Of High School Digital Divide To Students Performance At Tertiary Education In Botswana. *International Journal of Technology Enhancements and Emerging Engineering Research*, 2(9), 68-72.
- [8] Chikati, R. (2013). An Assessment Of The Impact Of High School Digital Divide To Students Performance At Tertiary Education In Botswana. *International Journal of Technology Enhancements and Emerging Engineering Research*, 2(9), 68-72.
- [9] Colak, C., Karaduman, H., & Yurdakul, I. K. (2018). DIGITAL DIVIDE IN SOCIAL STUDIES EDUCATION. *Controversial Issues in Social Studies Education in Turkey: The Contemporary Debates*, 217.
- [10] Datta, A., Bhatia, V., Noll, J., & Dixit, S. J. I. C. E. M. (2019). Bridging the Digital Divide: Challenges in Opening the Digital World to the Elderly, Poor, and Digitally Illiterate. 8(1), 78-81.
- [11] Elbert, C. D., & Alston, A. J. (2005). An evaluative study of the United States Cooperative Extension Service's role in bridging the digital divide. *Journal of Extension*, 43(5), 1-1.
- [12] Enoch, Y., & Soker, Z. (2006). Age, gender, ethnicity and the digital divide: university students' use of web-based instruction. *Open Learning: The Journal of Open, Distance and e-Learning*, 21(2), 99-110. doi:10.1080/02680510600713045.
- [13] Gherardi, S. A. (2016). Unfinished Bridges over the Digital Divide: A Case Study in Technology and Inclusive Education.
- [14] Goncalves, G., Oliveira, T., & Cruz-Jesus, F. J. C. i. H. B. (2018). Understanding individual-level digital divide: Evidence of an African country. 87, 276-291.
- [15] Hill, C., & Lawton, W. (2018). Universities, the digital divide and global inequality. *Journal of Higher Education Policy and Management*, 40(6), 598-610.
- [16] Martin, A. (2008). Digital literacy and the 'digital society'. *Digital literacies: Concepts, policies and practices*, 30, 151-176.
- [17] Olawande Oni, A. (2013). Digital divide—a challenge to the real estate practice in Nigeria? *Property Management*, 31(1), 22-38.

Issues and Challenges in Virtual Learning-A Case study on rural colleges affiliated to Davanagere University

1. Prof. Ramesh L,

Assistant Professor, Department of Commerce,
Government First Grade College Holalkere,
Chitradurga District, Karnataka, India

2. Dr. Chethan,

Assistant Professor, Department of Commerce,
Government First Grade College Holalkere,
Chitradurga District, Karnataka, India

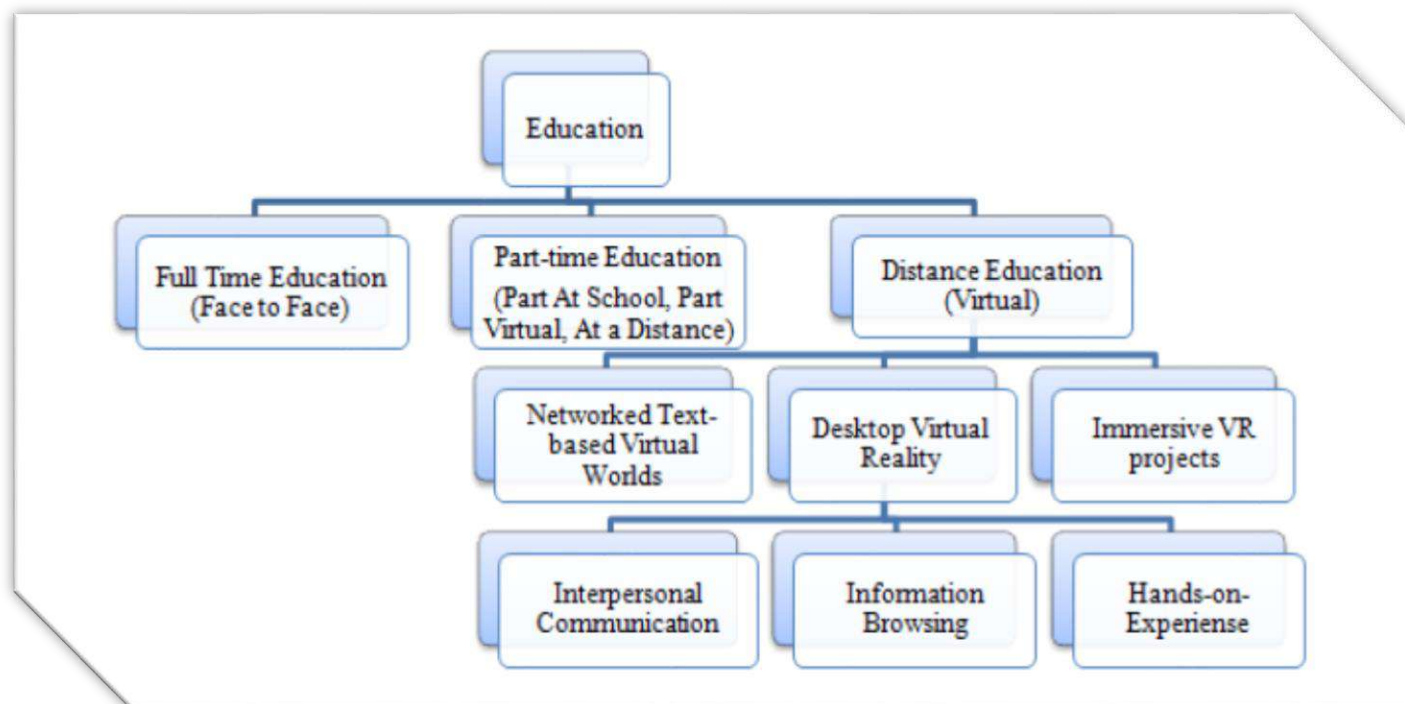
Abstract

The Majority of the Indians lives in rural areas and their major occupation is agriculture. When it comes to education system under these areas, lack of interested in education and financial constraints are reduced enrolment to school and colleges. Hence, The Government initiated many programs to achieve more literacy rate with the concept "Education to all". During pandemic of COVID 19. Even though unlocking 4.0 guidelines by the Government, they are not in position to reopen schools and colleges. Obviously, it affected student's community in India. Hence, to give somehow justice to student's community they came up with e-learning program to provide education to all. However, in urban schools and colleges effectively implemented such program for academic year 2020-2021 but not in rural areas. Hence, this study mainly focusses on issues and challenges in virtual learning in rural colleges affiliated to Davanagere university. The Convenience sampling method used and mainly depend on structured questionnaire to collect the primary data. The result analysed with the help of MS- Excel and SPSS.

Keywords: Virtual learning, convenience sampling, COVID 19, agriculture, e-learning

Introduction

The paradigm shifts in the information & communication technology, it brought lot of changes in e-learning. However, the traditional education system no longer fulfils the modern day complex needs where everything is dynamic and evolving at a very fast pace. In the early 1980, computer education came back to existence with the use of word processors. Later learning opportunities bring huge changes in accessing huge access to large amount of information. Then, The internet has revolutionized the computer and also communication nothing like before. This brings huge learning opportunities by having access to large amount of data. The modern educational technology facilitates design, delivery and management of educational activities for learners. It facilitates distance learning by accessing learning material any time at any place. The figure shows approaches to e-learning.

(Source: Marwa A. Abdelaziz, Alaa El Din M. Riad and M. Badr Senousy (August 2014), "Challenges and Issues in Building Virtual Reality –Based e-learning system", *International Journal of e-Education, e-Business, e-Management and e-learning*, Vol.4., Issue. 4., pp 320-328.)

Virtual Learning:

Development towards e-learning in advanced countries took place in 2000, even in India, it existed long back but majority of schools and colleges implemented such practices during pandemic situation like COVID 19. The Government of India took national wide lockdown of school and colleges to stop spreading of COVID 19. Obviously, it affected student's community in India. Later, the government came up with e-learning program to provide education to all. However, in urban schools and colleges effectively implemented online program for academic year 2020-2021. On line learning provides various benefits to students, these are discussed in detailed.

- (a) **Access to verity of resources:** Why technology in Education: with the help of technology, the learning resources become widens and widen. Learners can use computer as tools to be used in all aspects of their studies.
- (b) **Convenience:** Students no need to visit campus, they can learn at their place and study at his convenience. Learners can have virtual discussion rather than instructed lecture. Interactive environmental make students becomes self-direction and critical thinking,
- (c) **Enhancing learning environment:** it is entirely new learning environment, it includes environment like critical thinking, research, and evaluation skills are growing in importance as students have increasing volume of information from a variety of sources.
- (d) **Anytime and anywhere learning:** technology helps students can access very fast and can study day and night irrespective of being part of the world. And it also helps to get plenty of information.
- (e) **Classroom based distance learning:** study centre equipped with hardware where students interacted with a teacher teaching remotely became very common for lot of private sector tutorial. With low cost and high

speed of internet have made this technology more viable and VSAT unnecessary, infrastructure cost of study centres and real estate price work as a restraint on this model.

- (f) **Social platform for a classroom to interact online:** Many social learning platforms like Grockit, remix learning, have achieved tremendous success. In India, pagalguy is example.
- (g) **Mobile based learning management system:** investing significantly in mobile based learning technology. Putting learning resources in the phone itself turns into a very useful tool.
- (h) **Less Expensive:** comparatively on line class cost less as compared with traditional method. No travel and hostel cost. Class attendee can continue work at his/her job while taking classes.
- (i) **Technology:** one can access course content anywhere with the help of computer. It provides learners to learn new technologies.
- (j) **Global Level:** under e-learning, learns could interact with anybody, not only India but also with the world
- (k) **Indiscrimination:** No discrimination found among students like sex, colour, religion, nationality, dress,

Despite the fact that the online teacher may never meet their students (face to face), there are many ways which teacher can connect students to provide tutoring and instructions about the classes. They use certain online tools like., video, chat and their Web 2.O. Teachers have a wide assortment of strategies available to them towards creating rewarding, engaging and interactive online learning experiences that can be equivalent to face-to-face learning.

The following are the examples of instructional strategies.

- (a) **Video Screencasting:-** There are many free screen casting and video recording tools available to teachers or instructors. They can utilize them to screencast their own PC screen and show students the best way to accomplish something help of online, talk about PowerPoint slides, give a lecture, or video tutorials on a whiteboard. Utilizing video and screen casting technology offers the online educator an incredible opportunity to provide study material and concept support just like face to face classroom. Example: Screencast-o-matic
- (b) **Webinar tools:** this tools helps instructor to host virtual synchronous education sessions with students, or can use to give lecture to a class. Example: Zoom
- (c) **Instant Chat:** There are wide range of instant available on the internet. They provide many advantage to students like ask question in real time, to get immediate feedback. it is best way to connect with our students, and it helps to provide feedback directly and help on the course content. Example: Facebook chat, AIM Chat, Google talk chat, and Skype Chat.
- (d) **Digital learning objects:** There are currently incalculable Web 2.0 tools on the web that can be utilized to create more interactive learning objects in online courses. This kind of learning is substantially more attractive and interesting for students. Example: Voice thread, ThingLink, Popplet, Quizlet.

Different format of virtual leaning:

Computer Based: - Under this learning, company software is designed according to requirement of students learning, these installed computer software provides appropriate guidance rather than teacher or guider.

Internet-Based: - it is just similar to compute based learning, under this, software stored instruction in remote served and delivers through web.

Remote teacher online: - Techer is interacting with students not physically present but, they interact with the support of internet, through online video, online forums, e-mail and instant messaging.

Blended Learning: it is combination of both traditional (face to face) instruction along with computer, internet, remote teacher online learning method. Under this, students will get instruction through any one of the forms.

Facilitated Virtual learning: the is combination of computer based, internet based and remote teacher online and guidance is given by a human 'facilitator'. Under this, facilitator does not give direct instruction, but they only assist the students in learning process through supervision or tutoring.

Challenges Faced by e-Learning in India:

Majority of population in India stay in rural areas, and creating awareness about e-learning becomes big challenge.

- (a) Lack of e-learning infrastructure in terms of connectivity, and availability of internet. Lack of knowledge about ways to integrate technologies to enhance curriculum.
- (b) Lack of knowledge about online learning tools and as a limited interest in it.
- (c) Lack of economic resources, even countries that do not allow investing in technology infrastructure, content development and teacher training needed for implementing online learning.
- (d) Lack of governmental vision to develop policies for implementing and providing online learning
- (e) Lack of governmental funding and encouragement of investment for implementing online learning programs
- (f) Lack of teachers training and professional development in online education
- (g) Lack of equitable access to internet tools or resources
- (h) Lack of trained teachers: The main challenge is lack of required skill and knowledge.

Is there is hardly any quality training imparted on a regular basis to teachers involved in ICT education. Unfavorable organizational culture and poor attitude and belief; the education institution fail to receive seriousness and importance of role of ICT in education enhancement. They are unaware and rigid and not willing to adapt to the change.

Shortage of time: Teachers are multitasking oriented job other than teaching, they have to teach all subjects along with ICT. They do not have time to design, develop and collaborate with other teacher.

Issues of maintenance and upgrading of equipment. - Rural schools and colleges face lack of financial resources to upgrade and maintenance of equipment's. Most of the rural belongs to economically weaker section, these students unable to fund the maintenance and computing technologies.

Insufficient funds: in rural, technology implementation into education system is a difficult task as it requires magnum funds, infrastructure and support facilities. Due to this, rural students leaving a huge lacuna in the process of enabling ICT skills and imparting ICT education.

Challenge of language and content: Most of the software found in English, English proficiency is not high, especially in rural areas,

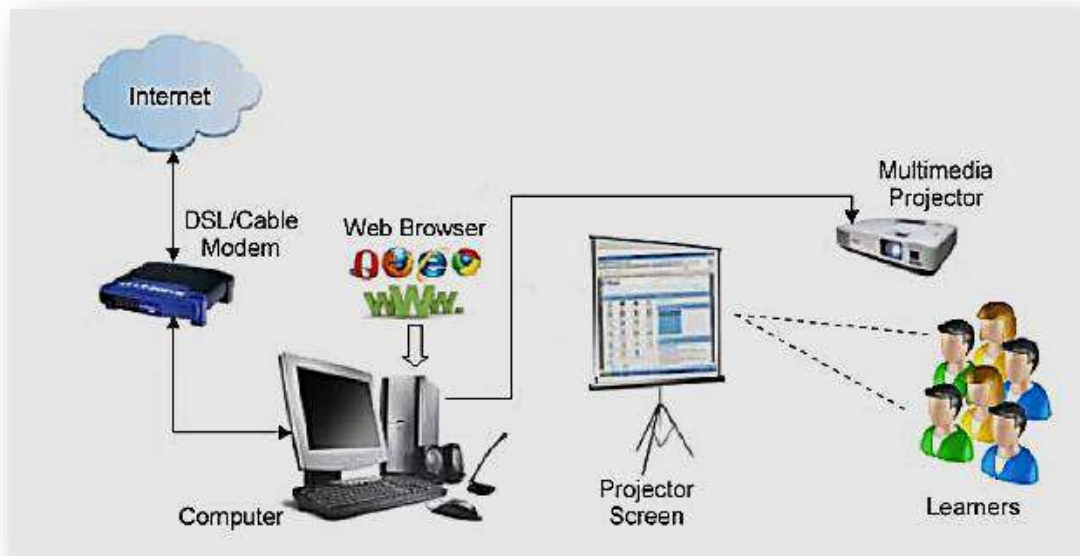
Shortage of equipment's: There is none availability of computer pheriperial like printer, projector and scanner etc.

Lack of technical support: Absence of ICT service centers, shortage of technical trained personnel, schools will incur more cost at the time of technical breakdowns.

Issues with related to internet: Lack of internet and schools or colleges cannot afford to pay high fees charged on the internet.

Rural e-Education in India.

As per the census, during 2011, 72.2% of population lives in rural India. The Government concern towards “Right to Education” and article 45 of Indian constitution aim is to provide education to all up to the children age is 14. The basic aim is to increase enrollment ration and increase literacy in rural areas. However, in India, more than 40% of population in India cannot read and write. Many students skip school due to financial problems and lack of interest in education. Thus, The GOI take many initiatives to set up school in rural areas and condition also improved by providing good infrastructure, good trained teachers, provide fee concessions, provide ICT enabled classrooms, midday meals, free uniform, scholarship etc. even though implementing so many schemes, rural education is still poo because students to travel long distance to reach school and many schools do not provide computer education. Even computer based teaching is not implemented due to non-availability of required computers, lack of trained teachers, With the concern towards improving education, few developments undertaken by government, but all rural areas not implemented uniformly, in order to upliftment of rural community they need ICT education. In this background, the GOI came with vision called “Integrated Development for Education and Economic Empowerment for Rural Students”. It helps to provide education opportunities both formal as well as non-formal. To scattered and rural population, groups excluded from education such has cultural or social reason like ethnic minorities, girls and women, person with disabilities, and the elderly and also because of cost and income constraints are failed to enroll on campus. The figure shows the E-learning service for local community (Figure: 2)

Figure:2- E-learning service for local community

(source: *E-learning Services for Rural Communities*, page no 4)

Literature review

William Phiri & Alfred Mbobola (May 2018), conducted a study prioritising rural school based on experimental groups (includes 58 participants) and control group (42) from grade 6. They identified, E learning is not effective in rural school because of lack of IT infrastructure and non-availability of learning tools (example:

tablet). Hence, The Government must release special fund for these ICTs implementation further institution also set up separate budget for ICT, in other hand, universities and college must adopt ICT innovations for rural areas. The Government must make policy on education and make ICT and E learning compulsory in all schools. They Suggest that; to improve effectiveness of e-learning tools in rural school, supply of educational tablets by mobilising local fund.

Deepshikha Aggarwal (n.d.), they identified that, e learning concept in India is new, there is required proper motivation towards adopting such practices moreover it is very necessary in India, because, it helps to improve education, literacy and economic development. Identified that, in India, due to lack of course content especially in the areas of IT education, English-language content, and tutorial like courses and it helps to make connections to the other students.

Zahoor Ahmad Lone (July- 2017), identify that, there is paradigm shift in the education system in India, it need to grow tremendous amount of changes to keep pace with the education system. these make a foray in education. A lot of school and colleges in tier 1 and tier 2 cities have much advanced in using technology to learning more effective and fun, he suggests that, edtech should be expanding base to Tier II and tier III cities as well.

Sharadha H. Budheldo (January 2016), The government make initiative to develop effective ICT in collaboration with software developers and teachers about preparing quality content to support the curriculum and language diversities. They also instruct students about the importance of ICT.

Shikha Dua, Seema Wadhawan and Sweetly Gupta (May 2016), They have talked about the various issues, patterns and difficulties of advanced training in India and proposed the engaging innovative class room, video based learning, and game based learning, etc, they have brought up various difficulties of computerized instruction and recommended measures to defeat these difficulties. Hence, they suggest that, there is need of constant reforms in school and teacher for the development of digital education in India.

Rampravesh Gond and Rashi Gupta (March 2017), they conducted a study to give glimpse of digital education, components, benefits, future scope and possible challenges of digital education. They also suggest, there is need of educational infrastructure investment, democratic governance, English speaking tech-educated talent and a strong legal and intellectual property protection framework required and also required to government should release educational grants for research scholar and establish IIT's and IIMs in new location.

Vijayakumar L (November 2019), conducted a study about e-learning system in cuddlone region. E learning helps education with the tools like CD, DVD, Mixed media and different devises. Due to following constraints e-Learning is not effectives such has, organise issues, inconvenience capacity, absence of specialised information and also few impacting elements such has, convenience, ease of utilization, time saver, wide accessibility.

Need of the Study:

Development of Education, economy, physical and social infrastructure plays important role in development of rural community. Education has an attractive controlling impact over advancement of the provincial individual, family, network, and society. it helps to leading to reduced poverty, income equity, and

controlled unemployment. Education has a key role in supply, production, marketing, personnel maintenance, education, healthcare and governance. It also brings changes in social change, improving individual social position, and standard of living, activating participation in rural and cultural development, increasing critical abilities of rural people to diagnose their needs, assert their rights, etc. Hence, The GOI took many initiatives to develop rural education in India. It did not succeed due to certain constraints. Therefore, the undertake here to know issues and challenges relates to online classes in rural people.

Objectives of the study

- (1) To examine the issues and challenges of virtual learning in rural India
- (2) To evaluate the effectiveness of online education in rural India
- (3) To identify the perception of students about virtual learning tools

Hypotheses

H₁: “There is a significant differences in the perception of students on issues and challenges of virtual learning”

H₂: “There is a significant differences in the perception of students on opportunities of virtual learning”

Research Methodology

The study is carried out to know the issues and challenges in virtual learning in rural colleges. The primary data used for this study. Primary data collected through survey with the e-questionnaire. The data collected from sample of 100, 81 rural students from Davanagere University. In the present study a structured present questionnaire was used a tool to collect data from the selected rural people. Questionnaire sent to students with Google forms. Secondary data was collected from journal, books etc., snow ball sampling method was used to select the sample size form the population. To analyse the data t-test was applied in SPSS 20.0.

Analysis and Interpretation

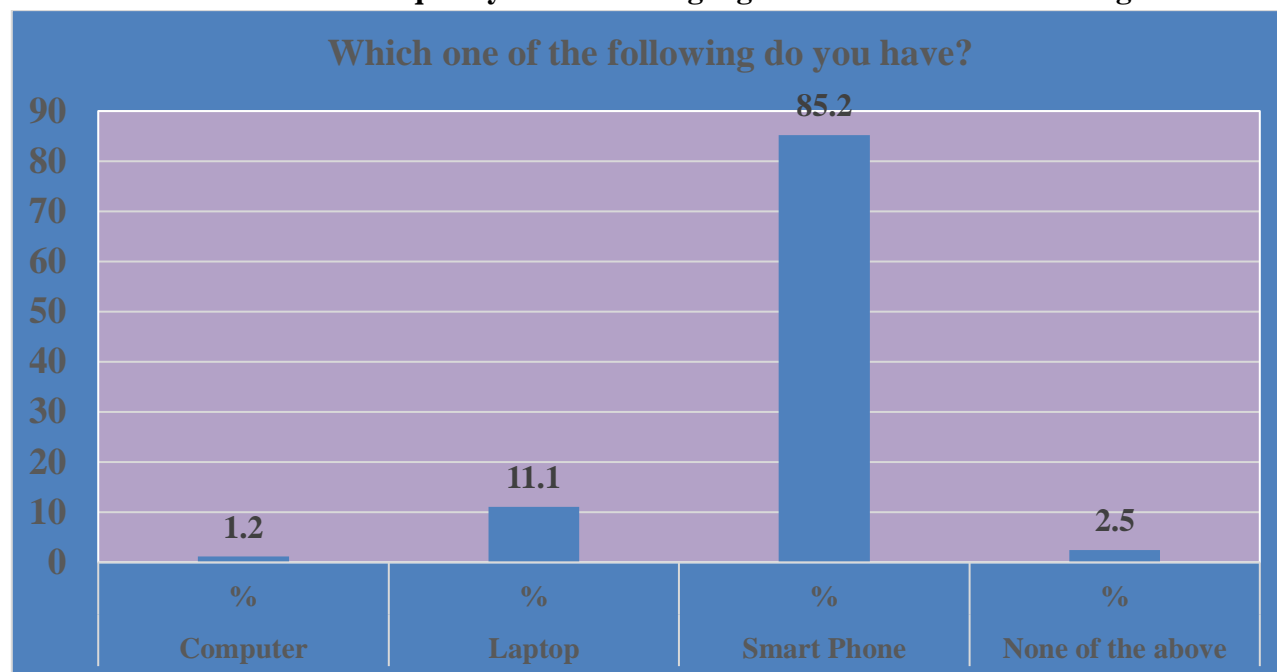
Table No: 1. Frequency of electronic gadgets used for virtual learning

Which one of the following do you have?										
	Computer		Laptop		Smart Phone		None of the above		Total	
	F*	%	F*	%	F*	%	F*	%	F*	%
Which one of the following do you have?	1	1.2	9	11.1	69	85.2	2	2.5	81	100

Frequency*

(Source: Authors compiled)

Chart No: 1. Frequency of electronic gadgets used for virtual learning

Source: Authors compiled

From the above table and Chart, it clears that, the majority of students group used smart phone (69: 85.2%) for virtual learning, and nine students (11.1%) used laptop and only very less percentage of respondents uses computer (1.2%) and other gadgets. The below table shows the issues and challenges of virtual learning (Table no :2)

Table No: 2. Issues and Challenges of Virtual Learning

Issues and Challenges of Virtual Learning											
		Strongly Disagree		Disagree		Agree		Strongly Agree		Total	
		F*	%	F*	%	F*	%	F*	%	F*	%
1	No direct contact with the teacher	1	1.2	23	28.4	41	51	16	19.8	81	100
2	Freedom to dynamics	2	2.5	10	12.3	60	74	9	11.1	81	100
3	Learning at home	3	3.7	12	14.8	51	63	15	18.5	81	100
4	No Direct communication with teacher	6	7.4	22	27.2	37	46	16	19.8	81	100
5	Loneliness	2	2.5	27	33.3	41	51	11	13.6	81	100
6	Working long hours on the computer can be harmful	3	3.7	17	21	47	58	14	17.3	81	100
7	Loss of tradition	3	3.7	14	17.3	50	62	14	17.3	81	100
8	Special Ideas	0	0	10	12.3	54	67	17	21	81	100
9	Network Problem at home	2	2.5	7	8.6	45	56	27	33.3	81	100

Frequency*

Source: Authors compiled

It is obvious from the above table that 51% of student respondents agreed and 19.8% of respondents strongly agreed with the statement that, students they have direct contact with the teacher. in the second statement “Freedom to dynamics”, total 69 students out of 81 agreed and strongly agreed to the statement. The very less percentage of students are not comfortable to study at home, it constitutes 15 students (3: 3.7% and 12: 14.8%) strongly disagree and disagree to the statement. 46 % strongly agreed and 19.8% of agreed by the students on the statement no direct communication with teacher. 52 respondents out of 81 students felt that Loneliness is the issues with the virtual learning. In other hand, many of respondents felt that Working long hours on the computer can be harmful, hence, it was strongly agreed and agreed by 47 and 14 respondents. More than 90% of students felt and agreed and strongly agreed that virtual classes will not be effective due to network Problem at home. In the below mentioned table: -3, Opportunities of Virtual Learning.

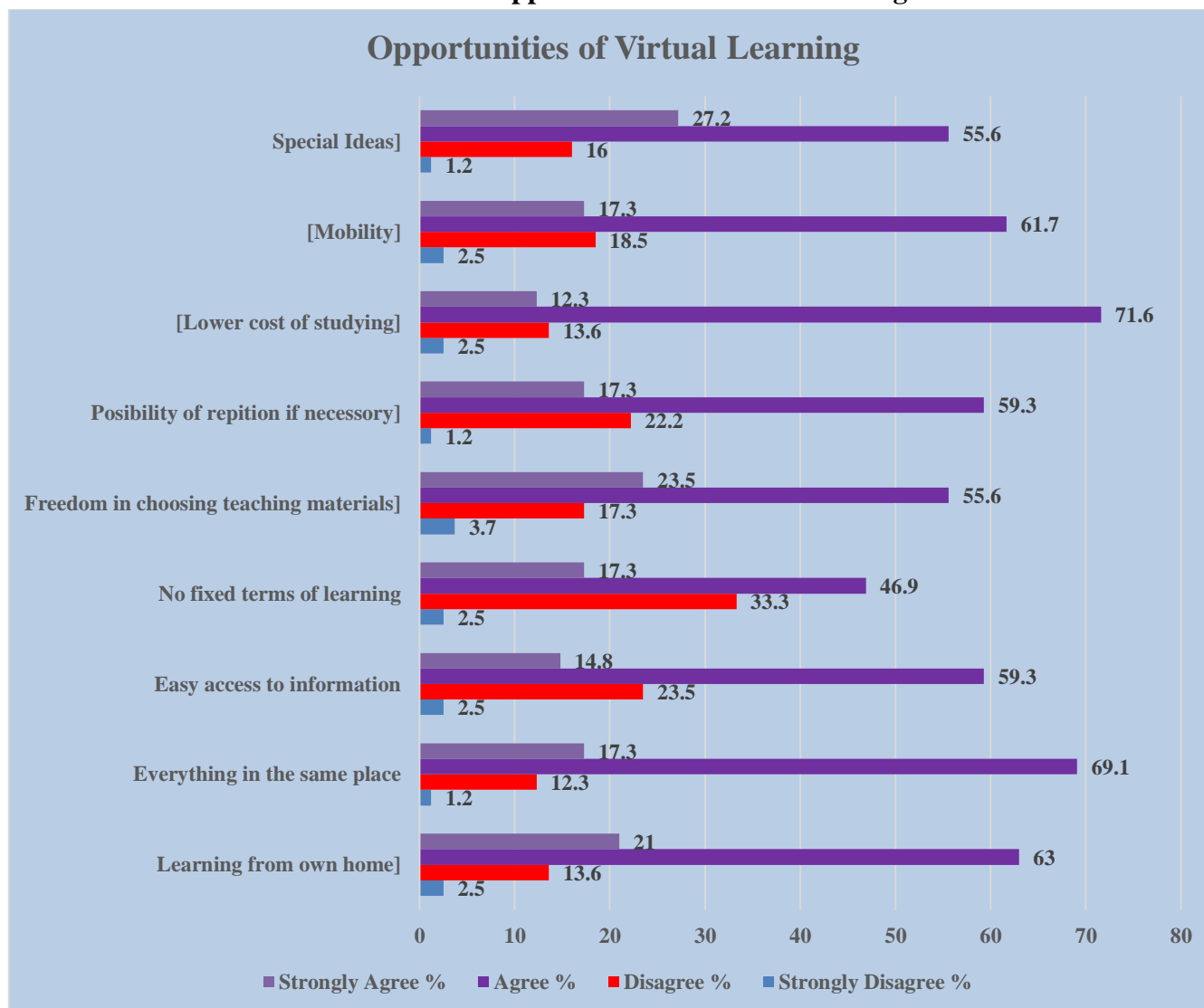
Table No: 3. Opportunities of Virtual Learning

Opportunities of Virtual Learning											
		Strongly Disagree		Disagree		Agree		Strongly Agree		Total	
		F*	%	F*	%	F*	%	F*	%	F*	%
1	Learning from own home	2	2.5	11	13.6	51	63	17	21	81	100
2	Everything in the same place	1	1.2	10	12.3	56	69.1	14	17.3	81	100
3	Easy access to information	2	2.5	19	23.5	48	59.3	12	14.8	81	100
4	No fixed terms of learning	2	2.5	27	33.3	38	46.9	14	17.3	81	100
5	Freedom in choosing teaching materials	3	3.7	14	17.3	45	55.6	19	23.5	81	100
6	Possibility of repetition if necessary	1	1.2	18	22.2	48	59.3	14	17.3	81	100
7	Lower cost of studying	2	2.5	11	13.6	58	71.6	10	12.3	81	100
8	Mobility	2	2.5	15	18.5	50	61.7	14	17.3	81	100
9	Special Ideas	1	1.2	13	16	45	55.6	22	27.2	81	100

Frequency*

It is obvious from the above table: 3 that 84% of student respondents agreed and strongly agreed that virtual learning provide opportunities to learning from own home. The majority of the students felt that (Agreed: 56:69.18% & Strongly agreed: 14:17.3%) virtual learning helps students can learn everything in one same place. 60 (agreed and strongly agreed) respondents felt that virtual learning helps to easy access to information. More than 60 % of respondents felt that, virtual learning helps that there are no fixed terms of learning. In other hand, 80% of respondents (strongly agreed: 55.6% and 32.5%) felt that virtual learning provides freedom in choosing teaching materials. Morethan 70% of respondents felt that it provides opportunities for Possibility of repetition if necessary and Lower cost of studying, mobility and special ideas.

Chart No: 2. Opportunities for virtual learning

(Author compiled)

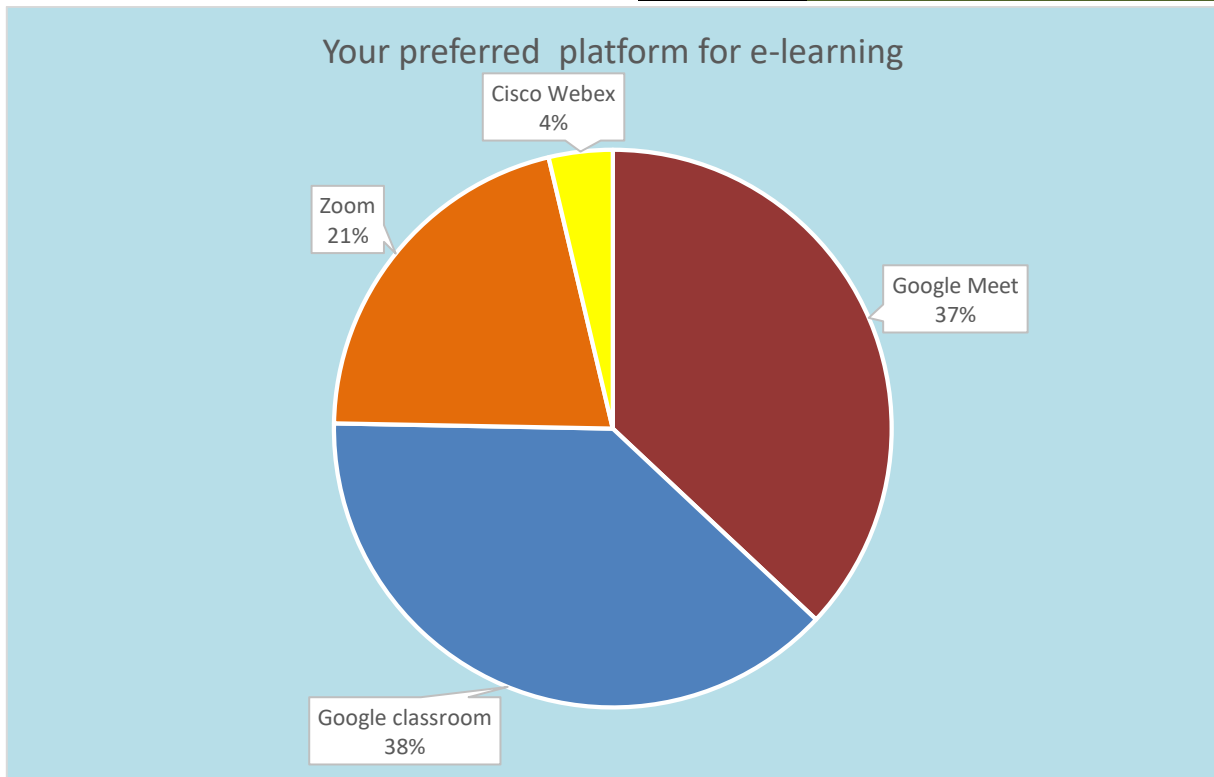
The survey conducted to know the preferable platform for e-learning. The details are provided in table no:4,

Table No: 4. Your preferred platform for e-learning

	Google Meet		Google classroom		Zoom		Cisco Webex		Total	
	F*	%	F*	%	F*	%	F*	%	F*	%
Your preferred platform for e-learning	30	37	31	38.3	17	21	3	3.7	81	100

(Authors compiled)

From the table it is clear that, most preferred platform for e-learning is google meet (30:37%), google classroom (31:38.3%) and Zoom (17: 21%).and very less percentage of respondents felt CISCO Webex (3:3.7%).

(Author compiled)

Further, survey conducted to know whether students are ready to attend e-learning classes in future. In this background, opinion collected and presented in below table:5.

Table No: 5. Would you like to attend e-learning classes in future

	Yes		No		Maybe		Total	
	F*	%	F*	%	F*	%	F*	%
Would you like to attend e-learning classes in future	45	55.6	10	12.3	26	32.1	81	100

(Authors compiled)

The above table (no:5) shows that, nearly 45 students (55.6%) are willing to attend e-learning classes in future and nearly 26 students are doubtful in attending such programs and remaining 10 students they are not willing to attend any such programs in future.

Hypothesis Testing

H₀ : “There is no significant differences in the perception of students on issues and challenges of virtual learning”

H₁: “There is a significant difference in the perception of students on issues and challenges of virtual learning”

Hypothesis has been testing using One-Sample test,

Table:6. Mention your agreement on the Issues and Challenges of e-learning

One-Sample Test				
	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference
No compulsion for learning				
No direct contact with the teacher	-0.533	80	0.595	-0.067
Freedom to dynamics	1.315	80	0.192	0.13
Choosing the time for learning	4.968	80	0	0.389
Learning at home	1.022	80	0.31	0.118
No Direct communication with teacher	-1.598	80	0.114	-0.228
No direct communication among students	-1.056	80	0.294	-0.141
No interaction	-1.03	80	0.306	-0.141
Loneliness	-2.058	80	0.043	-0.265
Depression	-2.583	80	0.012	-0.339
Working long hours on the computer can be harmful	-0.146	80	0.884	-0.018
Loss of tradition	0.474	80	0.637	0.056
Special Ideas	3.233	80	0.002	0.303
Network Problem at home	4.034	80	0	0.426
Learning from own home	1.867	80	0.046	0.204

Source: Primary Data

In the above analysis it was observed that issues and challenges of virtual learning it is calculated with the help of 't' test at 95% significance level and degrees of freedom 80. 't' value of two variables (Choosing the time for learning, Network Problem at home, Depression, learning from own home) are less than 0.05, on other hand, the remaining variables are No direct contact with the teacher, Freedom to dynamics, learning at home, No Direct communication with teacher, No direct communication among students, No interaction, Loneliness, Working long hours on the computer can be harmful, Loss of tradition are above the significance level. Out of 14, 10 variables value above 0.05, hence, it concluded that, null hypotheses are accepted and alternative hypotheses rejected that, there is no significant difference in the perception of students on issues and challenges of virtual learning.

Hypothesis 2:

H₀ : "There is no significant differences in the perception of students on opportunities of virtual learning"

H₂ : "There is a significant difference in the perception of students on opportunities of virtual learning"

Table no: 7 Opportunities of Virtual Learning

One-Sample Test				
	Test Value = 3.66			
	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference
Everything in the same place	2.34	80	0.022	0.229
Easy access to information	-0.459	80	0.648	-0.055
No fixed terms of learning	-1.719	80	0.089	-0.228
Freedom in choosing teaching materials	0.958	80	0.341	0.118
Possibility of repetition if necessary	0.27	80	0.788	0.031
Lower cost of studying	1.15	80	0.254	0.118
Favourable for people with restricted	-0.474	80	0.637	-0.055
Mobility	0.594	80	0.554	0.068
Special Ideas	2.249	80	0.027	0.254

Source: Author calculated

In the above analysis it was observed that opportunities of virtual learning variables. The test is calculated with the help of 't' test, except variable 'Everything in the same place values', all remain variables significance level exceed 0.05 ($P > 0.05$). Hence, it concludes that, the null hypothesis is accepted and alternative hypothesis is rejected. It is inference that there is no significant differences in the perception of students on opportunities of virtual learning"

Suggestions

1. The Government has been take proactive measure in a regulatory and financial capacity to boost the e-learning environment in India.
2. The Government must take initiative to set up internet kiosks in rural areas for the purpose of communication as well as for e-learning initiatives
3. The Government should take initiative to train teachers about e-learning tools

Conclusion

There are wide variety of technology available to e-learning today. There are mainly two technologies in the globe approaching towards e-learning in rural education are the Next generation and natural language

interfaces. It found these technologies in beginning stage in India. However, E-learning is becoming highly emerging knowledge tool today. In other hand,

There are many constraints which limits the scope to e-learning lack of infrastructure, poor internet connectivity, discomfort ability, lack of technical knowledge, lack of communication, lack of interest. And it provides many advantages like cost and time saves, ease of use, wide availability of resources. Hence, The Government should take initiative to make e-learning more effective way.

Reference

- [1] Christo Dichev, Darina Dicheva, Gennady Agre and Galia Angelova(2013), “ Current Practices, Trends and Challenges in K-12 Online Learning”, Cybernetics and Information Technologies, Vol.13, No.3, pp 91-110.
- [2] Deepshikha Aggarwal (2009), “Role of e-Learning in A Developing Country Like India”, Proceedings of the 3rd National Conference; INDIA Com-2009.
- [3] Devendra Bhongade and Yogesh M. Sarode (2018), Prospect of E-learning in Indian Higher Education: Trends and Issues, Technical Research Organisation India, Vol 5; Issue 5, pp 180-186. ISSN: 2393-8374.
- [4] <https://courses.lumenlearning.com/virtuallearningdesigndelivery/chapter/chapter-1/#Section1>
- [5] <https://www.mackinac.org/14475>
- [6] Marwa A.Abdelaziz, Alaa El Din M.Riad and M.Badr Senousy (August 2014), “ Challenges and Issues in Building Virtual Reality –Based e-learning system”, International Journal of e-Education, e-Business, e-Management and e-learning, Vol.4., Issue. 4., pp 320-328.
- [7] Rampravesh Gond and Rashi Gupta (March 2017), “ A study of Digital Education in India: Scope and Challenges of an Indian Society”, Anveshna’s International Journal of Research in Regional Studies, law, social sciences, journalism and management practices”, Vol.2., Issue 3, ISSN: 2455-6602.
- [8] Rampravesh Gond and Rashi Gupta (March 2017), “ A study of Digital Education in India: Scope and Challenges of an Indian Society”, Anveshna’s International Journal of Research in Regional Studies, law, social sciences, journalism and management practices”, Vol.2., Issue 3, ISSN: 2455-6602.
- [9] Reshma S, Soumya E & Sr. Julie A.D.(2017). Awareness of E-learning among rural people of Kerala, International Journal of Education & Applied Science Research, Vol.4., Issue 01, Feb-April, pp 01-08, ISSN: 2349-2899.
- [10] Sharadha H. Budheldo (January 2016), “Issues and Challenges in Bringing ICT Enabled Education to Rural India”, International Journal of Scientific Research and Education, Vol.4, Issue 1, pp 4759-4766. ISSN(e): 2321-7545.
- [11] Shariq Hussain, Zhaoshun Wang, Sabit Rahim (n.d.), “E-learning Service for Rural Communities”, n.d.,
- [12] Shikha Dua, Seema Wadhawan and Sweety Gupta (May 2016), “Issues, Trends & Challenges of Digital Education: An Empowering Innovative Classroom Model for Learning”, International Journal of Science Technology and Management, Vol.5, Issue. 5., pp 142-149.
- [13] Vijayakumar L (November 2019), “Factors of E-Learning among Rural People of Cuddalore Region”, International Journal of Recent Technology and Engineering (IJRTE), Vol.8., Issue 4, pp 1085-1088, ISSN: 2277-3878.
- [14] William Phiri & Alfred Mbobola (May 2018), “Emerging e-learning technologies and Zambian education system: A focus on rural areas”, International Journal of Multidisciplinary Research and Development: Vol.5; Issue.5; pp. 216-221. ISSN: 2349-4182.
- [15] William Phiri & Alfred Mbobola (May 2018), “Emerging e-learning technologies and Zambian education system: A focus on rural areas”, International Journal of Multidisciplinary Research and Development: Vol.5; Issue.5; pp. 216-221. ISSN: 2349-4182.
- [16] Zahoor Ahmad Lone (July- 2017), “Technology in Education in Rural India”. International Journal of Engineering Science and Computing, Vol.7, Issue no. 7. pp.13953-13955.

IMPACT OF COVID-ON TOURISM IN MYSORE – CHALLENGING THE ODDS

Dr. Lingaraju

Assistant Professor

Post - Graduate Department of History

Government College (Autonomous), Mandya District

Karnataka State, India

lingarajumdy@gmail.com Ph. 9844997417

Abstract

This paper focuses on impact of COVID-19 on Tourism activities in Mysore district. The COVID-19 pandemic has made the whole world reel under various degrees of unconstructive influences. Tourism and hospitality sector is the worst hit sector because it is a service sector and it involves profound congregation and movement of people. The tourism in Mysore district specially is hit by the COVID -19 pandemic as Mysore is known for its scenic beauty , heritage destinations, temples , places of natural beauty and annual Dussera grandeur celebration. It attracts nearly 10 lakh people comprising both domestic and foreign tourists every year. Mysore is a tourism friendly destination for domestic tourists and foreign tourist feel Mysore cool and attractive. But COVID -19 pandemic has made busy Mysore to become isolated and secluded. People fear to take up any travelling fearing health grounds. This has affected the tourism related economy in Mysore and Small and medium sized business enterprises have completely shut down. Lakhs and lakhs of tourists who flocked to visit the Mysore palace , Vrindavan garden , Mysore Zoo etc have stayed away from travelling. But the release of Lock down phase 1,2,3,4 has made movement of people more easier , still the health precautions are the primary cause of holding people from travelling. But the economy has to gear up to meet the new challenges and the necessity to frame new policies and monitor their implementation is the need of the hour.

Key words: Tourism in Mysore, COVID-19 spread , impact, new policy demands

Introduction

Mysore has a recorded history dating back to almost 1000 years. This city of Mysore rose to prominence when it was the capital city of Feudatories of Vijayanagara Empire under Chamaraja Wodeyar in 1584 AD. In 1610 he shifted the capital to Srirangapattana Hyder Ali who was a commander in the army assumed power in the late 18th century when the then Wodeyar proved incapable of administration and protection of the state from British invaders and instead preferred to indulge in Luxuries. Hyder Ali was succeeded by his son Tipu sultan who fought ad defeated British and was finally killed by British The British then restored the throne to Wodeyar making him as the puppet ruler as it suited their commercial interests. The Wodeyar has substantial internal autonomy and Princely state of Mysore moved towards modernity. Mysore has evolved from being a quiet and prosperous city to a city of tourist destinations.

Despite many challenges surrounding interstate travel amidst COVID pandemic the Mysore palace has seen a big jump in tourism footfall since last august. This has brought cheers to tourism stake holders in Mysore district . Tourism industry is picking up after a gap of six months. The Mysore palace is shut since 90 days and

even the rules were relaxed tourism was given the last preference because once the tourist places are open people would naturally crowd the places increasing the risk of pandemic. Subsequently the union government announced some relaxations including opening up of a few places of tourism to improve economy. Accordingly the Mysore palace and Sri Chamrajendra zoological gardens were allowed to open but with strict guidelines and social distancing measures.

This kind of response was expected as the country was seeing an unprecedented spike in virus infection. The foot falls gradually improved from two digits to four digits thus bringing smile on the faces of authorities.

While over 2012 tourists visited the palace in June it plummeted to 725 in July due to sudden increase in COVID-19 positive cases. However the total number of tourists visiting the palace touched 10537 in August. In current month already 13,091 tourists have visited the palace till Sept 14. This has come as a breather for everyone as tourism is slowly picking up in city. Not much foreign tourists are coming to the palace visit due to the virus threat and also due to a ban on international travel.

In August 2020 only 22 foreign nationals visited the palace when compared to a minimum of 1000 during normal days. Till September only 13 foreign nationals visited Mysore. It is known that Mysore attracts close to 35 to 40 lakh tourists a year. Tourism and hospitality is the main industry of Mysore and surrounding areas as there are not many manufacturing and service industries around. The economy is either directly or indirectly related to tourism and hospitality and the sector employs over 25 thousand persons.

Safety protocols at Mysore palace

Any visitor to the palace has to undergo safety protocols. The palace authorities have taken all precautions like

1. Compulsory maintenance of safe distancing among tourists
2. Checking Use of Face masks at the entrance
3. Thermal scanning at the entrance door
4. Compelling Hand sanitizer for each and every visitor
5. Sanitization is done at regular intervals inside the palace to make the visit safe for all ages of tourists.

In Mysore, Destinations where accommodation hygiene and sanitation medical care and water quality are of a medium standard, pose relatively serious risks to the health of travelers.

The mode of transport duration of visit and the behavior of the traveler are important which can affect the exposure to infectious diseases and will influence decision.

Health precautions for tourists in Mysore

1. **Washing hands frequently**- This minimizes the chance of contracting the CORONA virus. Each traveler has to make sure that just rinsing hands with soap and water is not enough. They have to wash hands for 20-30 seconds. They have to be careful while accessing public spaces public transport. It is advised that each visitor has to carry his own hand sanitizer. It is recommended to use a sanitizer with at least 60 percent alcohol content. Hence it is advised that they have to wash the hands frequently and thoroughly.
2. **Avoiding touching face with unwashed hands**- Each traveler to Mysore needs to understand the very important fact to avoid touching face with unwashed hands. It has been found that the novel corona virus

stay on surfaces for hours after it has been touched by an infected person. It can easily spread to someone who comes in contact with the object through their mouth nose or eyes.

3. **Keeping distance** - The symptoms of Corona virus diseases are similar to that of common flu or cold. Hence it is advisable that when seeing someone is coughing sneezing or has any common signs of flu try to stay at least three feet away from that person. It is possible to contract the virus through respiratory droplets by cough or sneeze.
4. **Good hygiene place**- Tourists in Mysore need to understand the health precautions of searching for a safe place with good hygiene and cleanliness. hotel accommodations and safe lodging is necessary for every traveller. It is always better to check in with the hotel staff and management to ensure hotel room is thoroughly cleaned. It is also advised that each traveller needs to know that he himself has to sweep frequently touched objects with a disinfectant or cleaning spray to ensure 100 percent hygiene.
5. **Avoiding crowds**- Crowds are the most vulnerable places during a corona virus spread. It is advised to avoid places in Mysore such as Mysore Palace, Zoo, Brinadvan gardens, Dussera celebrations etc.
6. **Research** – visitor to Mysore has to remember that it is necessary to make some research about places of visit in Mysore. Checking the health bulletin, Checking the Corona spread data, Each tourist needs to check about the virus spread containment zones and seal down areas.
7. **wearing medically tested mask**- Traveller to Mysore needs to know that wearing a clinically tested mask is very much necessary. After travelling to any place in Mysore if a traveller develops some symptoms he has to be ready to isolate him and seek medical help immediately.

Conclusion

Thus, CORONA pandemic has highly impacted the tourism and hospitality sector in Mysore. The tourist destinations which were bustling with lakh of tourist every day, have become silent and crowd less. The tourism and hospitality sector in Mysore can be revived with precautionary measures and each tourist needs to understand his role in containing the epidemic spread. He has to join hands with government in keeping the city clean through following healthy preventative measures.

References

- [1] Star of Mysore article published dated 23-08-2020
- [2] Indian Tourism Statistics At A Glance, Government Of India Publication, New Delhi 2019
- [3] The Annual Report Of Ministry Of Tourism, - Government Of India Publication, New Delhi 2018
- [4] The Report Of The World Heritage Convention, UNESCO publication 2018
- [5] The World Youth Student and Educational Travel, Reports for Asian Countries, UNESCO publication 2018
- [6] The World Youth Student and Educational Travel - global trends UNESCO Publication 2018
- [7] The World Youth Student and Educational Travel Reports for Asian Countries, UNESCO Publication 2019
- [8] Travel and Tourism - Economic Impact-Ministry Of Tourism, Government Of India Publication, New Delhi 2017

Language Policy Guidelines – Position of Sanskrit Language in New Education Policy

Dr. Veena. H .N.

Associate Professor, Department of Sanskrit
Government Arts, Commerce and Post -Graduate College (Autonomous)
Hassan- 573201, Karnataka state
E-mail : veenashashikumar786@gmail.com
Ph : 9480482413

Abstract

This paper focuses on understanding the language policy , guidelines and challenges behind implementation of Sanskrit Language learning as proposed in the New Education Policy. The National aspiration of making millions of children understand the rich cultural background of India is reflected in the New Education Policy. The New Education Policy proposes to retain the three language formula and also proposes to make all other languages of India get equal chance of learning. New Education Policy proposes to leave it to state governments to decide which three languages they need to offer to students. Thus, new policy highlights key and imperative significance of use mother tongue while giving all other languages of India get equal chance of learning. But there are several challenges, as Sanskrit language learning is cornered and is considered non beneficial by today's youth. Education is a concurrent subject in India and central as well as state governments have to jointly feel the responsibility for the implementation of New Education policy.

Key words: New education policy, Sanskrit language, Language policy, New guidelines, Challenges

Introduction

New Education Policy has not made any language mandatory neither the learning of the national language Hindi, nor the medium of instruction to be the mother tongue. This will support private schools to retain their English medium instruction. Emphasis on mother tongue or home language as the medium of instruction in primary and pre primary is backed by research. By highlighting this New Education Policy provides a rationale for implementing it in government sponsored schools. It is also criticised that this will result in degradation of English language education but the fact remains that English language education is in a dismal state in the so called English medium schools. New Education Policy will affect and benefit millions of children belonging to socially backward and tribal areas to English learning.

Sanskrit learning & New Education Policy

New Education Policy has made provisions for learning native language including Sanskrit. Sanskrit language is a very old and sacred language in the world and it has been considered as the harbinger of great Indian culture. New Education Policy supports learning Sanskrit subject as a language at all levels. Sanskrit as a subject helps to link alphabets with appropriate pronouncement.

- ✓ The link of sound of alphabets
- ✓ The link of alphabets to structure words

- ✓ The link of grammar and compositions
- ✓ The link of sentence building
- ✓ The link of Verbal communication
- ✓ The link of understanding the holistic learning of alphabets and their sounds and pronunciation

The study of Sanskrit enhances the possibilities of better understanding of other languages and other subjects. It provides students with rule based grammar learning which promotes logical thinking.

1. Importance of use mother tongue, in education has caught attention but importance given to native languages needs to be integrated.
2. The New Education Policy has retained the three language policy
3. New Education Policy has made all other languages of India get equal chance of learning
4. New Education Policy leaves it to state governments to decide which three languages they need to offer to students.

Benefits Sanskrit language

There have been several arguments in favour of Sanskrit being introduced as one of the primary language of learning.

1. **Adaptability to technological innovations** - Sanskrit can adopt itself to any technical media as it has vast repository of words which no other language in the world can boast of. Sanskrit language supports translation in to any other language in the world. It can produce infinitive variety of new words and majority of synonyms for single word.
2. **Reflection of Indian rich cultural past** - Sanskrit language is native to the country's historical past and rich cultural heritage. Starting from Vedic Literature, Sanskrit language is the source of innumerable works. Vedas, Upanishad, Smirtis, Aranyakas, Puranas, Upapuranas , etc have been created through this language. All children of India will be linked to knowing Indian history through this language.
3. **Non-rationality**- Sanskrit language is non regional, hence acceptable to all regions and all states. It is argued that there are few controversies about its regional identity. Since very long , this language has been a link language of the whole of the sub continent as seen in historical annals . It is co-extensive with the entire civilization, it is evidence to being a trajectory of the subcontinent. It is considered as the mother of several Indian languages . It is the source of solidarity, unity & National pride. Sanskrit studies became a supportive to research in Europe.
4. **Socio- cultural heritage link** – Language experts and cultural ambassadors argued that a national language should have vast socio- cultural heritage it should be a great repository of good ideals , ideologies & standards. Hence, Sanskrit language can become a stronger bond between National unity and solidarity.
5. **Universality of the subject** - It is argued Sanskrit language is not a language of any one particular region, or any one state. Hence , there is no provincial barrier to this language, no state can claim it as their language hence by accepting it as a language controversies can be muscled away. India can project itself as one language one nation theory because the cultural landscape of India reflects diversity and multi lingual culture since time immemorial .

Constitutional provisions in Federal India Article 343- Article 343 of the constitution considers Hindi with the Devanagari script as the official language of India . It also allows for the continued use of English for official purposes.

Article 345- Article 345 also allows for any of the ‘national languages’ of the union to be adopted by the state legislature as the official language of that state. Until 1967, before the 21st amendment to the constitution, fourteen regional languages were recognized. Subsequently the number has grown to twenty two.

THE REPORT OF THE SANSKRIT COMMISSION -1956

The Report of the Sanskrit Commission set up by the Government of India in 1956 under the Chairmanship of Dr. Suniti Kumar Chatterjee was an important milestone in the advancement of Sanskrit language. An examination of the Report of this Commission shows that the status of Sanskrit in contemporary India has a lot to do with both the politics and policies of the State. It was this Commission’s report, along with the Report of the Official Language Commission of the Government of India that led to Sanskrit being one of the languages taught in Indian schools all over the country. According to the three-language formula, which still works at least up to the 10th Standard in Indian secondary schools, each student has to learn three languages, the mother tongue, Hindi or another Indian language, and English. To this day, in many schools, Sanskrit is the third language, taken in addition to English and Hindi. The Report of the Commission is probably the most extensive and impressive argument in favour of Sanskrit education in independent India. The Commission actually recommended that Sanskrit be made “an additional official language” of India.

The Commission also referred to the adoption of the Upanishad dictum “Satyamevjayate” as the national motto of India, the Sanskritized “Jana Gana Mana” as the national anthem, the motto of the Lok Sabha “Dharma chakrapravarthana,” All India Radio (Akashvani), “Bahujan hitaya bahujana sukhaya,” of the Life Insurance Corporation, “Yogaksemamvahamyaham.” The practice of using Shri and Shrimati instead of Mr. and Mrs, and so on, also show how important Sanskrit is in our national life. That is why Sir William Jones, the great oriental scholar called Sanskrit a language more perfect than Greek, more copious than Latin, and more exquisitely refined than either of the two languages.

Sanskrit learning and impact on brain development in children

Dr. James Hartzell in the journal scientific American a neuro scientist has coined the word Sanskrit effect. He claims memorizing Vedic mantras increases the size of brain regions associated with cognitive function such as memory both short and long. Shukla yajurveda is considered as brain enhancer.

Conclusion

Thus New Education Policy will foster cultural harmony through multi lingual learning. National Education Policy also provides freedom of choice in learning languages. Emphasis on mother tongue or home language as the medium of instruction in primary and pre primary is backed by research. By highlighting this the New Education Policy provides a rationale for implementing it in government sponsored schools. Education is a concurrent subject in India and central as well as state governments have to jointly responsible for the policy framing and implementation process

References

- [1] Amandeep Shukla -National Education Policy , Hindustan Times Published Date 29-07-2020
- [2] Ambika pandit – Gender inclusion the times of India published date 30-07-2020
- [3] Deepak Upadhyaya -New School Education Live Mint Published Date 31-07-2020
- [4] Krishna Atul -National Education Policy 2020 High Lights And Higher Education Published Date 31-07-2020

- [5] Kumara Anisha -National Education Policy 2020 Published Date 30-07-2020
- [6] Manish pratim – NEP and language policy ,published date 26-07-2020
- [7] National Education Policy - A Debate Indian Express Published Date 29-07-2020
- [8] Prakash Kumar - National Education Policy 2020 Proposes – Article Publsihe Din Outlook Dated 31-07-2020
- [9] Ravi Prakash National Education Policy - Five Big Changes In Schools Published Date Live Mint 09-08-2020
- [10] Rohtagi Anubha (ed) Highlights of National Education Policy Hindustan times 08—8-2020
- [11] Sagar Kulkarni -New Policy Of School Education , Deccan Herald , Published Date Dated 09-08-2020
- [12] Sangeet Jain -National Education Policy 2020 A Policy For The Time Published Date 09-08-2020
- [13] Deshpande, Madhav (2011), "Efforts to Vernacularize Sanskrit: Degree of Success and Failure", in Joshua Fishman, Ofelia Garcia, Handbook of Language and Ethnic Identity: The Success-Failure Continuum in Language and Ethnic Identity Efforts, 2, Oxford University Press
- [14] Mac Donell, Arthur (2004). A History Of Sanskrit Literature. Kessinger Publishing
- [15] Matilal, Bimal (2015). The word and the world : India's contribution to the study of language. New Delhi, India Oxford: Oxford University
- [16] Ramaswamy, Sumati. "Sanskrit for the Nation," Modern Asian Studies 33.2 (1999):
- [17] The Report of the Official Language Commission. Government of India New Delhi, 1956.
- [18] The Report Of The Committee On Official Language Commission. Government Of India New Delhi 2012
- [19] Dasgupta, Jyotirindra (1970). Language Conflict and National Development: Group Politics and National Language Policy in India. Berkeley: University of California, Berkeley. Center for South and Southeast Asia Studies

Challenges to Vocational Education In India – Reviewing New Education Policy 2020

Dr. Vidya H .N

Associate Professor, Department of History
Government Arts, Commerce And Post Graduate College (Autonomous)
Hassan – 573201, Karnataka State
Mail: vidyasridhara365@gmail.com
Ph : 9448870802

Abstract

This paper focuses on emphasising the need for reviewing the policies towards eliminating challenges to introduction of vocational education in the light of publication of New Education Policy (NEP). One of the primary changes focused in NEP is introducing vocational courses and introducing school children towards learning vocational aptitudes since class VI. Stressing the need for changing the perception of vocational education as being inferior to mainstream education the New education policy emphasises on introducing students to vocational subjects from very early that is class six including opportunities for internship from grade six to grade 12. The policy suggests students to participate in a 10 day bag less period during classes 6-8 where they intern with local vocational experts such as carpenters, gardeners, potters, artists , skill experts etc. The policy suggests encouraging bag less days for various types of enrichment activities involving arts, quizzes, sports ,vocational crafts etc. The policy also lays special emphasis on developing innate talents in every student. These talents might express themselves in the form of varying interests, dispositions & capacities.

There is a need to setting up multi disciplinary education and research universities which provides global levels of educational learning. Even though government has stressed on introducing vocations training to grade VI students , there are several challenges. A certain section of teachers have expressed concern over the importance of given to Vocational education in NEP arguing that it would further existing inequalities in accessing good education.

Key words: New Education Policy, Vocational Education , Challenges ,

Introduction

Indian New Education Policy aims at transformation of Indian education system and vocational education gets priority in the new frame work. NEP aspires to bring about transformation in school education , vocational education and higher education. This is a dream policy for India as it replaces 34 year old NEP of 1986 . NEP emphasise on Vocationalization of education starting from 6th standard.

1. A practice based curriculum for grades 6-8 will be designed by the National council of educational research and training.
2. The policy suggests students to participate in a 10 day bag less period during classes 6-8 where they intern with local vocational experts such as carpenters, gardeners, potters, artists etc.
3. The policy suggests encouraging bag less days will be encouraged throughout the year for various types of enrichment activities involving arts quizzes sports vocational crafts etc.

4. The policy also lays special emphasis on developing innate talents in every student. These talents might express themselves in the form of varying interests, dispositions & capacities.
5. Those students that show particularly strong interest and capacities in a given sphere must be encouraged to pursue that realm beyond general school curriculum.
6. Teacher education will include methods for the recognition and fostering of such student talents and interests.
7. The NCERT and National council for teacher education will develop guidelines for the education of exceptionally talented and gifted children.
8. Olympiad and competitions in various subjects will be conducted across the country with clear co-ordination and progression from school to local to state to national level
9. Students are motivated to participate at all levels of competitions to ensure their successful learning outcomes.
10. Efforts will be made to make rural area students also get all kinds of support to participate in such competitions.
11. Public and private universities would be encouraged to use merit based results from National, Inter National competitions and results from other such programmes as part of criteria for admissions into their under graduate programmes .

Consultations

New Education Policy is the result of extensive consultation with all stake holders It is claimed that this is announced according to micro level consultation study. The following is the brake up of consultations

1	Blocks consulted	6600
2	districts	676
3	Gram panchayats	2.5 lakh
4	Ulbs	6000

One of the primary changes focused is, ministry of human resource in renamed as ministry of education . NEP aspires to bring about transformation in school education, vocational education and higher education. This is a dream policy for India as it replaces 34 year old NEP of 1986 . NEP emphasise on Vocationalization of education starting from 6th standard.

Challenges

Even though government has stressed on introducing vocations training to grade VI students, there are several challenges. A certain section of teachers have expressed concern over the importance of given to Vocational education in NEP arguing that it would further existing inequalities in accessing good education. The policy calls for removing hard separations between academic and vocational streams.

Disregards basic mainstream education

But a danger was seen where students from economically weaker sections would end up taking predominantly vocational groups. This ignores the importance of ensuring basic mainstream education for all students till class 10.

Barrier for first generation learners

It is also expressed that the stress of vocational education at an early age would become a barrier for many first generation learners. It is also expressed that students from disadvantage backgrounds would fail to access to higher education as they lack basic educational foundation.

Lead to increase in dropouts

The present policy would lead to dropouts and might also support students to opt for low skilled jobs at a very young age. There is also a risk of students from weaker socio- economic backgrounds who would fail to access any type of higher education and would remain confined to basic vocational education. They would end up getting only minimum vocational education and any higher vocational internship would just be a dream for them.

Danger of distraction

There is also a danger of distraction. Providing vocational education and internships options from very young age could lead to distractions. The learning interests would deviate from learning to earning with basic minimum skills acquired which locates them in low salaried vocations. They would find it very difficult to pursue higher education as they would find low salaried jobs easily.

1. The NEP 2020 need to focus on broad based multi disciplinary graduation courses
2. The NEP re proposes to bring in flexibility in curriculum
3. The students need to get creative combinations of subjects
4. The education need to completely focus on provision for vocational courses which are employable in local level
5. The provision for multi entry and multi exit need to be given proper certification.
6. NEP focuses on academic bank of credits but there is an ed facilitate transfer of credits which will support a students to get required credits.

Course lists- Following are some of the courses which supports youth

Sl No	Name of the vocational course
1	Agro processing
2	Apparel and textile export
3	Artificial intelligence
4	Auditing
5	Automotive
6	Banking
7	Beauty and wellness
8	Financial marketing
9	Front office operations
10	Health care
11	Hospitality sector
12	Information technology
13	Insurance
14	Multi media
15	Multi skills development

16	Physical activity trainer
17	Retail sector
18	Security
19	Tourism –operations
20	Ticketing services

Types of jobs offered

Sl No	Types of jobs available
1	Stores operations assistant
2	Domestic executive
3	Automotive technician
4	Tour guide
5	Tour operator
6	Beauty therapist
7	Personal body trainer
8	Assistant chef
9	Front office executive
10	Field executive
11	Texture artists
12	Multi skill assistant
13	Hand embroider
14	General duty assistant.
15	Crop supervisor
16	Wellness manager

The challenges of collaboration

1. The collaboration between centre and state governments in ensuring public investments in education sector needs to be monitored clearly. because this would assist in uniform vocational curricula and uniform learning access.
2. Creation of an autonomous body the National educational technology forum (NETF) as proposed in the NEP which allows to provide a plat form for free exchange of ideas on the use of technology to enhance learning, assessment, planning and administration will have to be supervised consistently in providing form base for vocational education.
3. Emphasis on setting up of gender inclusion fund is also another goof proposal which aims to lessen gender gaps in higher education.
4. NEP proposes to establish special education zones for disadvantaged regions and groups, this would support higher accessibility for the disadvantaged sections.
5. Promotion of multilingualism in school education and higher education will assist to students to better understand vocational curricula.
6. Setting up of National institutes for ancient subjects such as Pali, Persian and Prakrit languages would act as a bridge for interpretation of Indian past with modern technological tools.
7. NEP also need to focus on its proposal for establishment of a nodal agency to monitor translations and interpretations. Indian institute of translation and interpretation as proposed, would be very much supportive in interpreting core areas of Ancient Indian educational system which centred for vocational learning

8. New umbrella regulator for all higher education except medical and legal courses as aspired by the NEP also holds good if vocation courses are monitored uniformly.

Education is a concurrent subject in the Constitution of India with most states having their own school boards. Hence, bringing all state government to have a common platform of school board administration would be very difficult.

A National mission on fundamental literacy and numeracy would ensure basic skills at class three by 2025. Separate technology unit to develop digital education resources. The idea of bridging gap between academic and vocational streams needs to be considered as the vocational certificates earned by students would lock up them to vocational courses instead of vocational internships envisaged by Higher education. This naturally cuts down the GER -general enrolment ratio.

But there are options for students to return to academic stems at different stages even after achieving greater heights in vocational streams. The concept of ABC (ACADEMIC BANK OF CREDITS), which enables students to acquire academic credits from different institutions while studying in one institution, is a welcome part of the NEP. The increasing support and thrust given to start-ups by the state governments would support to focus on vocational education and this helps to make vocational education become more advantageous to larger population..

Conclusion

The NEP is a dream of present government to rationalize education. India is a country of youth population and each student aspires to get a good profession after his graduation degree. But it is often seen that skill gaps marginally cuts the aspirations of fresher graduates. This lacuna needs to be addressed through NEP. As government dreams to set up institutions on par with IITs IIMs, there is a need to setting up multi disciplinary education and research universities which provides global levels of educational learning.

References

- [1] Prakash Kumar - National Education Policy 2020 Proposes – Article Publsihe Din Outlook Dated 31-07-2020
- [2] Ravi Prakash National Education Policy - Five Big Changes In Schools Published Date Live Mint 09-08-2020
- [3] Sagar Kulkarni -New Policy Of School Education , Deccan Herald , Published Date Dated 09-08-2020
- [4] Sangeet Jain -National Education Policy 2020 A Policy For The Time Published Date 09-08-2020
- [5] Deepak Upadhyaya -New School Education Live Mint Published Date 31-07-2020
- [6] National Education Policy - A Debate Indian Express Published Date 29-07-2020
- [7] Krishna Atul -National Education Policy 2020 High Lights And Higher Education Published Date 31-07-2020
- [8] Amandeep Shukla -National Education Policy , Hindustan Times Published Date 29-07-2020
- [9] Kumara Anisha -National Education Policy 2020 Published Date 30-07-2020
- [10] Rohtagi Anubha (ed) Highlights of National Education Policy Hindustan times 08—8-2020
- [11] Ambika pandit – Gender inclusion & National Education Policy , the times of India published date 30-07-2020
- [12] Manish pratim – National Education Policy and language policy ,published in Hindustan times date published 26-07-2020

Internships, Higher Education, & Supportive Learning - Challenges

Meenakshi .P.

Assistant Professor, Department of History
Shri Jagadguru Tontadarya Government First Grade College
Mundargi taluk, Gadag district, Karnataka state
Mail. gautammouryajan20@gmail.com
Ph : 9663853819

Abstract

This paper focuses on internships as a supportive learning resource for students in higher education streams. Internships often include field studies, service learning practical hands on experience and co-operative learning. Internships are a part of experimental learning. They support in improving interpersonal communication skills and problem solving skills. Higher education in India can come up with better internships and support youth towards a great career. Academicians demand greater policy making in linking higher education with internships. As the Indian higher education is registering greater enrolment ratio- time has come to think of twining general education with internships. Internships need to focus on specific skill development. besides , supporting a student with his interpersonal communication skills , internships personalize learning , hence learning becomes more relevant and meaningful. Properly designed internships support a learner to adapt to changes quickly and learn from previous experience more clearly than ever. But not all higher educational institutions offer internships that are student supportive. Only select institutions offer good internships. But there is a need for designing a uniform guidelines regarding implementation of internships.

Keywords: Internships, supportive learning, guidelines, structural designing challenges

Introduction

Education plays a significant and remedial role in balancing the socio-economic fabric of the Country. Since citizens of India are its most valuable resource, our billion-strong nation needs the nurture and care in the form of basic education to achieve a better quality of life. This warrants an all-round development of our citizens, which can be achieved by building strong foundations in education. In pursuance of this mission, the Ministry of Education (MoE) was created on September 26, 1985, through the 174th amendment to the Government of India (Allocation of Business) Rules, 1961.

Types of internships-

1. Academic internships-
2. Non academic internships.
3. part time internships
4. Full time internships
5. Credit bearing internships

- ✓ Academic internships are linked to UG curriculum. They have special learning goals and broader outcomes than just career exploration.
- ✓ Non academic internships are those internships for which students do not receive any credit and are usually limited to work two hours per week. That area not measureable by learning outcomes.
- ✓ part time internships offer less time at work site and thus the learning outcomes are limited
- ✓ Full time internships usually are 30 hours per week which increases students learning and h eh enhance intellectual and skill development
- ✓ Credit bearing internships are very distinctive because they share common goals and offer on campus study pattern.

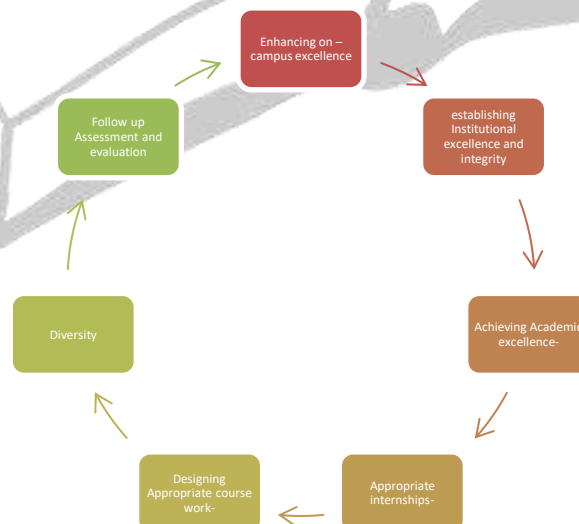
Benefits of internships

1. the internships engages a student in any chosen discipline and alerts him about major work pattern
2. the internships improves self confidence in a learner
3. the internships helps to apply a variety of learning styles and thinking styles
4. the internships improves skills in research application
5. the internships supports group communication
6. the internships helps to improve interpersonal communication
7. the internships makes interns to observe keenly
8. the internships personalizes learning hence learning becomes more relevant and meaningful
9. the internships helps to put learning into context to improve understanding and retention of concepts
10. the internships provides networking and mentoring opportunities
11. the internships support a learner to learn from mistakes adapt to change
12. the internships makes a learner a lifelong learner

The crucial structural components include

1. Writing a Learning Plan
2. Engaging
3. Complete Understanding of the Problem
4. Writing Assignments
5. Creating a Learning Portfolio.

Institutional support - These internships often provide institutional support if they are designed appropriately as shown in this diagram

Structural design -

1. **Enhancing on – campus excellence** – the internship programme should be integrated with and enhance the mission of the institution and curriculum
2. **institutional excellence and integrity**- for internships away from campus the organization offering the internship program should be have an appropriate management structure staff and policies to support the provision of a sound and high quality internship program that includes concurrent curricula support services and learning resource.
3. **Academic excellence**- the internships need to incorporate a defined project resulting in outcomes and products of benefits to the organization and involving college level learning on the student's part.
4. **Appropriate internships**- Internships should be designed to support the students educational program and help them in future.
5. **Appropriate course work**- the internships should provide course work that facilitates the experiential learning process
6. **Diversity** – the internships programs need to introduce student to participate in a larger world of all ages and nationalities and to a variety of ideas and opinions.
7. **Assessment and evaluation** – the students progress and learning should be assessed based on learning outcomes in other words students should be able to articulate and apply what they have learned,

Internships- The following are some of the important internships

1. **ICTE Internship**- The All India Council for Technical Education (AICTE), invites applications from young and bright candidates for the appointment of part-time paid Interns. The All India Council for Technical Education is the statutory body and a national-level council for technical education, under the Department of Higher Education, Ministry of Human Resource Development.
2. **NITI Aayog Internship Scheme** Government of India invites students pursuing Under Graduate/Graduate/Post Graduate degrees or who are enrolled as Research Scholars in recognised Universities/Institutions to apply for internships.
3. **Google Summer Internship**- As a Software Engineering Intern, you will work on our core products and services as well as those who support critical functions of our engineering operations. Depending on background and experience, you will be working in one of the following areas: Product and Systems Development and Engineering Productivity.
4. **UNESCO Internship for Graduate Students** invites applications for internships in the following areas: Natural Sciences Sector, Culture Sector, Communication and Information.
5. **United Nations Internship Opportunity** New Delhi invites applications for Internships (Public Information) for the year 2020. This internship is located in the United Nations Information Centre in New Delhi, India. UN interns work full-time, five days per week (35 hours) under the supervision of a staff member in the department or office to which they are assigned.
6. **Internship at Paytm**- Paytm are always looking for innovative interns who have a strong passion for understanding people, their needs, their problems and their aspirations. The internship offers an opportunity to work on various digital products and services such as Wallet, Payments Bank, Movies & Entertainment, Travel, Insurance, Shopping, Chat and many more.
7. **Asian Development Bank**- The Internship Program is a project-oriented learning opportunity for graduate students to gain experience through research assignments based on ADB's current operational needs.

8. **Amazon Internship (Software Development Engineer)** The SDE Intern experience is unique at Amazon. You get to rub shoulders with outstanding software engineers and researchers with industry-leading technical abilities, solving challenging engineering problems that affect millions of Amazon customers.
9. **Internships- Greenpeace India-** Greenpeace India provides opportunities for students from top educational institutions to undertake an internship at their offices in Delhi, Mumbai, Bangalore or Patna.
10. **Intel Graduate Intern** Intel, Bangalore is looking candidates for Internship Opportunity. Intel Corporation is an American multinational corporation and technology company headquartered in Santa Clara, California, in Silicon Valley.

Other than these mentioned companies, many more like P&G, Cisco, WWF, WII offers a great opportunity for engineering and management students. On the other hand, Lok Sabha India also invites interns every year. Many internships companies offer online/ virtual or work from home internships to students in India.

The challenges of internships- Just introducing internships is not the end of the problems there are several challenges as well.

1. The need to design appropriate guidelines for monitoring internships at college level.
2. The proper feedback and certification is also necessary for each internship if they have to be popular with the youth.
3. The policy guiding internships need to be uniform across all higher education institutions
4. The uniformity of syllabi, curriculum and learning materials need to be cautiously selected to suit both urban and rural student.

Conclusion

Thus, internships need to focus on specific skill development. besides, supporting a student with his interpersonal communication skills, internships personalize learning, hence learning becomes more relevant and meaningful. Properly designed internships support a learner to adapt to changes quickly and learn from previous experience more clearly than ever. But not all higher educational institutions offer internships that are student supportive. Only select institutions offer good internships. But there is a need for designing a uniform guidelines regarding implementation of internships.

References:

- [1] Perlin Ross- Internships- New economy demands- Black swan publication 2017
- [2] UNESCO report How internships work > WHO internships 2020-09-12
- [3] Google internships 2020
- [4] Indian higher education sector-& internships- a review 2020-09-12
- [5] The All India Council for Technical Education _AICTE on internships
- [6] NITI Aayog Internship Scheme Government of India – New Delhi 2020

Covid-19 Challenges and Education in India

Dr. G.K. NAGARAJU

Assistant Professor of Economics

Government First Grade College, Tumkur, Karnataka

Email: gknagraj2009@gmail.com, Ph.No: 9964529443

Abstract

In chemical education too much consideration is given to Chemistry and not enough attention to education. A lot many difficulties are experienced by the students in Organic Chemistry. Organic Chemistry is only introduced at the surface level in the secondary classes. The Organic Chemistry formula, nomenclature, curved arrow diagram, mechanization of reaction have been considered the most difficult topic at grade 11. To alleviate the misconception and difficulties in chemistry and to facilitate cognitive development the context based programme and 9 E learning cycles are some innovative teaching methodologies to be inculcated. The researcher and the practicing teacher has developed innovative programmes to germinate the thinking skills. It focuses on the concept of role and particulate nature of a substance. Result of the present paper reveals that it is effective in enhancing students understanding any conceptual chemistry.

Keywords : Organic, Chemistry, Difficulties, Topics and Conceptual Change.

Introduction : “We have been busy changing the menu in the ship’s restaurant while the ship had been sinking”
-Johnstone.1

The major intention of the chemistry education is to channelize the students in building mental replica of chemical phenomena and to ensure the close congruence of scientifically developed model. The area of chemistry where the students of Senior Secondary School demonstrate huge challenge with respect to building authentic mental model is organic chemistry. For human care adequate knowledge of conceptual understanding of organic chemistry is pre-requisite. Organic chemistry is the key to develop innovative products in the society. It is the foundation for the food flavor, plastics, clothing, tires, fuel, cements, pharmaceuticals and house cleaning agents. It is also significant to the forensic department for investigation. Senior Secondary Chemistry students are expected to have satisfactory understanding of the aspects of Organic Chemistry. Organic Chemistry constitutes 40% of the Chemistry syllabus. Though it looks small but it is important to study Organic Chemistry. A better understanding of Organic Chemistry fosters students to see chemistry in food, medicines, detergent etc. Organic Chemistry is pre-requisite for studying nutrition, bio chemicals, medicine and pharmacy in addition to other fields. Hence students are required to study Organic Chemistry with proper conceptual understanding of the subject.

Students consider Organic Chemistry as a big hindrance to study chemistry at Senior Secondary School level. Organic Chemistry is not only difficult but also hardly mentioned elsewhere. Three-dimensional thinking: microscopic, macroscopic and symbolic domains are vital for the conceptual understanding of Organic Chemistry. If Aspirin tablet is dropped into the test tube, molecules are not perceivable by sense (macroscopic) and hence artistic chemical formula, symbols and equation are drawn to represent the formula of Aspirin (Symbolic). There are several factors which affects the student’s performance like:

1. Poor conceptual foundation.
2. Environmental/social facts/home/school.
3. Teacher's content knowledge.
4. Student's preparedness.
5. Large class-rooms.
6. Psychological foundation of the students.

Students are not having clarity about the nature and the connection with three dimensional levels of the substances. Hence students represent the flaw on the basis of chemical phenomena in the Organic Chemistry. The student's poor performance is liable to the reduced retention capabilities, low motivation, poor academic achievement, inappropriate social group and parental issues. A teacher plays a significant role in the learning process and influences the student's attitude towards chemistry. Teacher's behavior affects the student's performance. Enthusiastic teachers facilitate students to participate in constructive activities, ensure students to feel free and enable them to take responsible action and learn to construct their own knowledge. Organic Chemistry, in a very simple term it is a Chemistry of carbon compounds excluding, oxides, metal carbonyls, metallic carbonyls and other related components. Organic compounds are huge class of compounds. Such compounds are formed by one or more atoms of carbon which are covalently bonded with the atoms of other elements most frequently with nitrogen, hydrogen or oxygen.

Methodology

Identify the difficult concepts in Organic Chemistry. Design/develop/ facilitate Teaching – Learning in Organic Chemistry. Implement / evaluate the effectiveness.

The present research is conducted in three stages. The stage one is the investigation of chemistry teachers and students. The outcome of the investigation is to identify the key concepts of the topics which include: IUPAC (The International Union of Pure and Applied Chemistry) Nomenclature, Functional group, characteristics of organic compound, reaction types and reaction mechanism.

The stage two is to fabricate the intervention programme. The stage three involves the implementation and investigation of the intervention programme in school. The study is conducted for 12th batch students from 2008 to 2020, and 300 students. The intervention programme is investigated by using three lenses:

1. Participation of Teachers
2. Participation of students
3. Comparison of the experimental group with the control group. (n=110)

The intervention programme is designed by using the findings from stage one and from the secondary source. Ten key elements are used to fabricate the outline of the intervention programme. The animation illustration illustrates the importance of the use of contextual link to create interest among students for teaching organic chemistry. The Teaching-Learning ground is designed for the overall content of the curriculum. The Teaching-Learning methodologies are integrated and fabricated with a specific focus on the key difficult areas/topics.

l Thote, Prashant. (2020) "Effect of gender difficulties and misconceptions in phase equilibrium in chemistry", Journal of Environment and Ecology, 2249-8125.

Result

Result of the study reveals that the intervention model is an effectual design as per the teacher's opinion. The teacher's are concerned over the non related content of the syllabus which differs from the exam related preparation.

A significantly higher percentage of the study group (72%) has joyful learning experience of Organic Chemistry than the control group (53%) ($n_2(3) = 8.882$, $p=0.02$). The students of the study group (51%) find organic chemistry as easy topic to learn for the examination than the control group (39%). The students of the study group are more confident about attempting the questions of organic chemistry and they perform better than the students of the control group in past year examination questions in test conducted for knowing their conceptual understanding. The organic chemistry intervention model is very effective in preparing the students for improving their conceptual understanding, interest and their performance in critical examination.

Conclusion

The result of the present inquiry-based teaching methodology which is designed to the develop the cognitive skills and to relate chemistry to the real life context is effective in addressing some of the difficulties in Teaching-Learning process of Organic Chemistry at Senior Secondary School level. This Teaching-Learning approach is applicable to other core subjects also.

References

- [1] Thote, Prashant. (2020) "Effect of gender difficulties and misconceptions in phase equilibrium in chemistry", *Journal of Environment and Ecology*, 2249-8125.
- [2] Thote, Prashant. (2020) "Analysis of awareness among senior secondary school teachers towards value based questions in Chemistry", *Golden Research Thoughts*, 2231-5064.
- [3] Thote, Prashant. (2020) "Higher Order Thinking Skills Questions: A way to Stimulating Learning", *Journal of Research, Extension and Development*, 2249-8125.
- [4] Barreda, A.B. (2018). Assessing the Level of Awareness on Climate Change and Sustainable Development among Students of Partido State University, Camarines Sur, Philippines. *The Journal of Sustainability Education*. Retrieved December 13, 2018. from www.susted.com/.../assessing-the-level-ofawareness-on-climate-change-and-sustainab
- [5] Houghton, J.T. (2004). *Global Warming-The Complete Briefing*. Cambridge University Press. 216-241.

Impact of COVID-19 on Indian Stock Market with Special Reference to BSE AND NSE

Dr. Chethan,

Assistant Professor, Government First Grade College,
Holalkere, Chitradurga District.

Ramesh L

Assistant Professor, Government First Grade College,
Holalkere, Chitradurga District

Abstract

COVID-19 is a disease caused by specific virus (SARS-CoV-2) and labeled in the press “Corona virus” or “novel corona virus”. It has its impact on India as well as globally on various aspects. To name it specifically, the main aspects are manufacturing, logistic network and stock markets. The disturbance in the short term of manufacture could be because of the pressure on a small number of enterprises specifically those with scarce liquidity, trader in stock market not likely to measure accurately to which firm might be at risk and due to this, it could perhaps some participants of stock market have taken funding in this situation that are not profitable, additionally it lessen the belief on money market and stocks market. In this, the study focuses on impact of COVID-19 on BSE, impact of COVID-19 on NSE. In this study secondary data collection method will be used.

Key Words: COVID-19, BSE, NSE, Stock Market

Introduction

COVID-19 is a disease caused by specific virus (SARS-CoV-2) and labeled in the press “Corona virus” or “novel corona virus”. It has its impact on India as well as globally on various aspects. To name it specifically, the main aspects are manufacturing, logistic network and stock markets. The disturbance in the short term of manufacture could be because of the pressure on a small number of enterprises specifically those with scarce liquidity, trader in stock market not likely to measure accurately to which firm might be at risk and due to this, it could perhaps some participants of stock market have taken funding in this situation that are not profitable, additionally it lessen the belief on money market and stocks market. Hence the present study is to study the impact of COVID-19 on Indian Stock Market With special reference to BSE and NSE.

Review of literature and research gap

Abhishek Raja Ram 21 April 2020, “ COVID-19 Impact on Stock market, the author focuses on COVID-19 and stock market crash, COVID-19 is a block swan event, the stock market has history of crash and recovery, recovery in the current stock market. Economic times mentioned that due to COVID-19 impacts on stock exchanges in India as well as global. To protect these stock exchanges whether they follow shortens to trading hours or shut down for a time being, the New york stock exchange would temporarily close its trading floors and move fully to electronic trading from march 13, 2020, there are three ways affected by CORONA-19 on global economy , it has directly affecting production, It has creating supply chain and market disruptions and it has

influenced by its financial impact on firms and financial markets it was mentioned by Daniel Benchman & Gopi Billa in their article.

How Covid-19 outbreak has affected leading pharmaceutical stocks listed with the National Stock Exchange of India has examined by Aravind M, Manojkrishnan C G (2020), they have selected ten leading pharmaceutical companies listed with NSE, and the selection was purely based on the market capitalization of the companies. The researchers' results reported that momentum effect is persisting with pharmaceutical stocks as the pharmaceutical stocks are moving in accordance with the general benchmarking index. The short-term impact of the coronavirus outbreak on 21 leading stock market indices in major affected countries including Japan, Korea, Singapore, the USA, Germany, Italy, and the UK etc. Results of the study indicates that the stock markets in major affected countries and areas fell quickly after the virus outbreak. Countries in Asia experienced more negative abnormal returns as compared to other countries which is evaluated by HaiYue Liu Aqsa Manzoor , CangYu Wang, Lei Zhang, and Zaira Manzoor(2020).

Badar Nadeem Ashraf (2020), examine the stock markets' response to the COVID-19 pandemic. Using daily COVID-19 confirmed cases and deaths and stock market returns data from 64 countries over the period January 22, 2020 to April 17, 2020, they found that stock markets responded negatively to the growth in COVID-19 confirmed cases. That is, stock market returns declined as the number of confirmed cases increased. We further find that stock markets reacted more proactively to the growth in number of confirmed cases as compared to the growth in number of deaths. the effects of a Google trend synthetic index concerning corona virus, as a composite indicator of searching term and theme, on the implied volatility of thirteen major stock markets, covering Europe, Asia, USA and Australia regions has been investigated by Stephanos Papadamou, Athanasios P. Fassas, Dimitris Kenourgios and Dimitris Dimitriou,(2020), they show that these direct and indirect effects are stronger in Europe relative to the rest of the world,Our findings suggest that google based anxiety about COVID-19 contagion effects leads to elevated risk-aversion in stock markets.

Monday Osagie , Adenomon; Bilkisu Maijamaa & Daniel Owoicholofu, John,(2020) examined the effect of COVID-19 outbreak on the performance of the Nigeria stock exchange using historical data covering 2nd March 2015 to 16th April, 2020 sourced from a secondary source. The results of the study revealed a loss in stock returns and high volatility in stock returns under the COVID-19 period in Nigeria as against the normal period under study. Anya Khanthavit(2020) has conducted event-study analyses to test for stock market reactions to COVID-19. Based on returns on the world, He found that significant, negative reactions to the disease. The reactions were to COVID-19's extensive media coverage and pandemic declaration, not to the evolving events and situations when they actually occur. The markets reacted to old news, not new news.

The possible effects of Covid-19 Coronavirus epidemic on stock markets has been aim to reveal by ZEREN, F. and HIZARCI, A. E. (2020), they considered as one of the optimal option for investors to avoid investments in stock markets, turn to investment in gold markets, which is the safe investment port of each crisis period in long run.

Very few research work as now about Impact of COVID-19 on Indian Stock Market hence the present study is focused on Impact of COVID-19 on Indian stock market with special reference to BSE and NSE

Objectives

To study the impact of COVID-19 on BSE

To study the impact of COVID-19 on NSE

Hypothesis

H₁“There is a significant impact of COVID-19 on BSE and NSE”

Research Methodology

In this study secondary data were collected from BSE AND NSE Nifty 50 indexes and also article from various journals, books. The study mainly concentrates on BSE and NSE NIFTY 50 index daily data from 1st march 2020 to 30th April 2020. This data has been tested by usage of paired sample t test in SPSS.

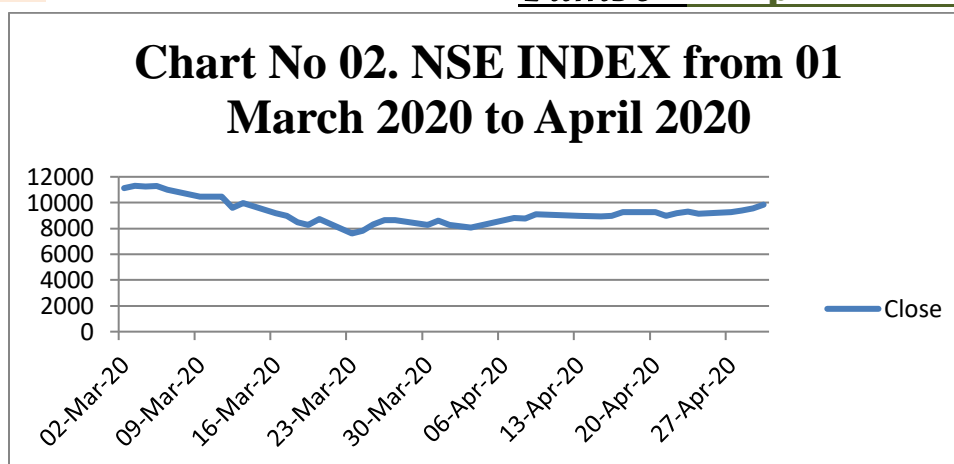
Results and discussion

Table No. 01 NATIONAL STOCK EXCHANGE NIFTY 50 INDEXES FROM 01 MARCH 2020 TO 30 APRIL 2020

SL NO	Date	NSE INDEX	SL NO	Date	NSE INDEX	SL NO	Date	NSE INDEX	SL NO	Date	NSE INDEX
1	02-Mar-20	11133	12	18-Mar-20	8468.8	22	01-Apr-20	8253.8	32	21-Apr-20	8981.5
2	03-Mar-20	11303	13	19-Mar-20	8263.5	23	03-Apr-20	8083.8	33	22-Apr-20	9187.3
3	04-Mar-20	11251	14	20-Mar-20	8745.5	24	07-Apr-20	8792.2	34	23-Apr-20	9313.9
4	05-Mar-20	11269	15	23-Mar-20	7610.3	25	08-Apr-20	8748.8	35	24-Apr-20	9154.4
5	06-Mar-20	10989	16	24-Mar-20	7801.1	26	09-Apr-20	9111.9	36	27-Apr-20	9282.3
6	09-Mar-20	10451	17	25-Mar-20	8317.9	27	13-Apr-20	8993.9	37	28-Apr-20	9380.9
7	11-Mar-20	10458	18	26-Mar-20	8641.5	28	15-Apr-20	8925.3	38	29-Apr-20	9553.4
8	12-Mar-20	9590.2	19	27-Mar-20	8660.3	29	16-Apr-20	8992.8	39	30-Apr-20	9859.9
9	13-Mar-20	9955.2	20	30-Mar-20	8281.1	30	17-Apr-20	9266.8			
10	16-Mar-20	9197.4	21	31-Mar-20	8597.8	31	20-Apr-20	9261.9			
11	17-Mar-20	8967.1									

Source: www.nseindia.com

In the above table it is observed that from beginning of the March 2020 National Stock exchange nifty 50 index was 11133 due to impact of COVID-19 it was fluctuating in between March beginning to April end, it was closed at 9859.9 on 30 April 2020. Due to impact of COVID -19 it was affected to various sectors such as production, supply chain, market disruption and financial impact of firms and financial markets.

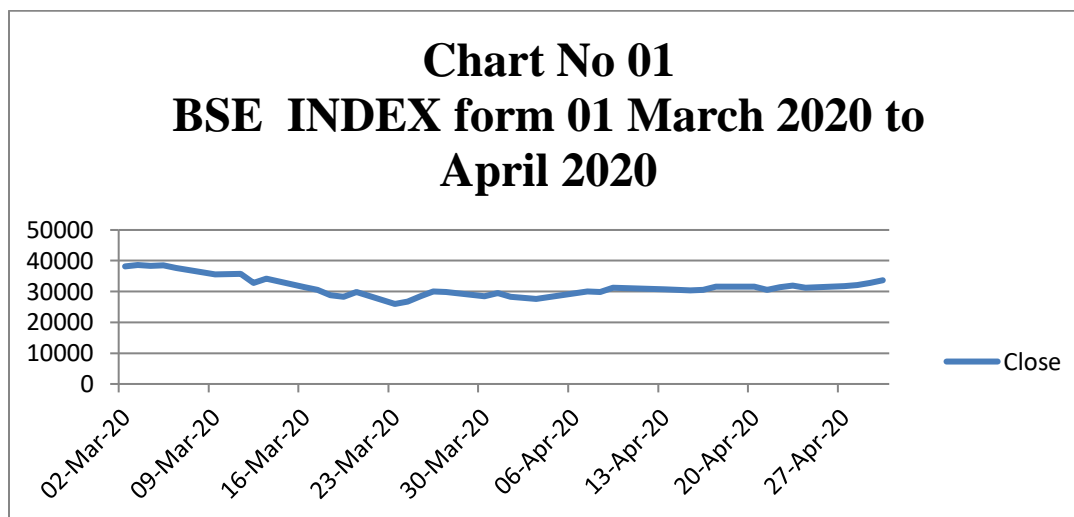
Source: www.nseindia.com

Table No. 02 BOMBAY STOCK EXCHANGE NIFTY 50 INDEXES FROM 01 MARCH 2020 TO 30 APRIL 2020

SL NO	Date	Close	SL NO	Date	Close	SL NO	Date	Close	SL NO	Date	Close
1	02-Mar-20	38144	12	18-Mar-20	28869.5	22	01-Apr-20	28265.3	32	21-Apr-20	30636.7
2	03-Mar-20	38623.7	13	19-Mar-20	28288.2	23	03-Apr-20	27591	33	22-Apr-20	31379.6
3	04-Mar-20	38409.5	14	20-Mar-20	29916	24	07-Apr-20	30067.2	34	23-Apr-20	31863.1
4	05-Mar-20	38470.6	15	23-Mar-20	25981.2	25	08-Apr-20	29894	35	24-Apr-20	31327.2
5	06-Mar-20	37576.6	16	24-Mar-20	26674	26	09-Apr-20	31159.6	36	27-Apr-20	31743.1
6	09-Mar-20	35635	17	25-Mar-20	28535.8	27	13-Apr-20	30690	37	28-Apr-20	32114.5
7	11-Mar-20	35697.4	18	26-Mar-20	29946.8	28	15-Apr-20	30379.8	38	29-Apr-20	32720.2
8	12-Mar-20	32778.1	19	27-Mar-20	29815.6	29	16-Apr-20	30602.6	39	30-Apr-20	33717.6
9	13-Mar-20	34103.5	20	30-Mar-20	28440.3	30	17-Apr-20	31588.7			
10	16-Mar-20	31390.1	21	31-Mar-20	29468.5	31	20-Apr-20	31648			
11	17-Mar-20	30579.1									

Source: www.bseindia.com

In the above table it is observed that from beginning of the March 2020 Bombay Stock Exchange index was 38144 due to impact of COVID-19 it was fluctuating in between March beginning to April end, it was closed at 33717.6 on 30 April 2020. Due to impact of COVID -19 it was affected to various sectors such as production, supply chain, market disruption and financial impact of firms and financial markets.

Source: www.bseindia.com

Hypothesis testing

Table No. 03 Paired Samples Statistics

		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	BSE INDEX FOR MARCH AND APRIL 2020	31659.7854	39	3297.35358	527.99914
	NSE INDEX FOR MARCH AND APRIL2020	9258.8987	39	969.02426	155.16807

Table No. 04 Paired Samples Correlations

		N	Correlation	Sig.
Pair 1	BSE INDEX FOR MARCH AND APRIL 2020 & NSE INDEX FOR MARCH AND APRIL2020	39	1.000	.000

Table No. 05 Paired Samples Test

		Paired Differences			t	df	Sig. (2-tailed)
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean			
Pair 1	BSE INDEX FOR MARCH AND APRIL 2020 - NSE INDEX FOR MARCH AND APRIL2020	22400.88667	2328.89958	372.92239	60.068	38	.000

Form the table no 03 to 05 shows that mean value of BSE index is 31659.7854, standard deviation is 3297.35358 mean value of NSE Nifty 50 index is 9258.8987 and standard deviation is 969.02426. It was calculated from paired sample t statistics. Correlation of BSE index and NSE index is highly positive and it was

observe that from paired sample t test mean value of BSE and NSE indexes is 22400.88667, standard deviation is 2328.89958, t value is 60.068, df 38 and significance value is less than 0.05. Higher the mean value and greater the Standard deviation which indicates that there is a drastic variation in the selected data, and also if higher the t value and significance value less than 0.05 which indicates that statistically significant and if lesser the t value and significance value more than 0.05 which indicates that statistically insignificant. From this it was identified that t values positively associated and p value is <0.05 hence, it is inference that there is a significant impact of COVID-19 on BSE and NSE Nifty 50 indexes.

Conclusion

COVID-19 is a disease caused by specific virus (SARS-CoV-2) and labeled in the press “Corona virus” or “novel corona virus”. It impacts on Global economy as well as Indian economy in various aspects. Specifically identified the core aspects are manufacturing, logistic network and stock markets. Short term disturbance of manufacture could be pressure on few enterprises specifically those with deficient liquidity, dealer in stock market not possible to measure accurately to which firm might be at risk, due to this, it could perhaps some stock market participants have taken funding in this situation that are non-profitable, additionally it reduces to believe in money market stocks and market. It was observe that t values positively associated and p value is <0.05 hence, there is a significant impact of COVID-19 on BSE and NSE Nifty 50 indexes.

References:

- [1] Aravind M, Manojkrishnan C G (2020), COVID 19: Effect on leading pharmaceutical stocks listed with NSE, International Journal Of Research In Pharmaceutical Sciences,11(SPL)(1), 31-36
- [2] HaiYue Liu, Aqsa Manzoor, CangYu Wang, Lei Zhang, and Zaira Manzoor (2020),The COVID-19 Outbreak and Affected Countries Stock Markets Response, International Journal of Environmental Research and Public Health, 17, 2800; doi:10.3390/ijerph17082800.
- [3] Badar Nadeem Ashraf (2020),Stock markets’ reaction to COVID-19: Cases or fatalities?,Research in International Business and Finance,54,101249,pp1-7
- [4] Stephanos Papadamou, Athanasios P. Fassas, Dimitris Kenourgios and Dimitris Dimitriou,(2020) Direct and Indirect Effects of COVID-19 Pandemic on Implied Stock Market Volatility: Evidence from Panel Data Analysis,Munich Personal RePEc Archive,Paper No. 100020,pp1-34.
- [5] Monday Osagie , Adenomon; Bilkisu Maijamaa & Daniel Owoicholofu, John,(2020) On the Effects of COVID-19 outbreak on the Nigerian Stock Exchange performance: Evidence from GARCH Models,© 2020 by the author(s). Distributed under a Creative Commons CC BY license, Preprints (www.preprints.org) NOT PEER-REVIEWED, doi:10.20944/preprints202004.0444.v1,pp1-23.
- [6] Anya Khanthavit(2020) World and National Stock Market Reactions to COVID-19, Faculty of Commerce and Accountancy, Thammasat University, Bangkok 10200, THAILAND, Email: akhantha@tu.ac.th,pp1-17.
- [7] ZEREN, F. and HIZARCI, A. E. (2020). THE IMPACT OF COVID-19 CORONAVIRUS ON STOCK MARKETS: EVIDENCE FROM SELECTED COUNTRIES. Muhasebe ve Finans İncelemeleri Dergisi, 3 (1), 78-84, DOI: 10.32951/mufider.706159
- [8] Abhishek Raja Ram(2020), Covid-19 Impact on Stock Market, (<https://www.outlookindia.com/outlookmoney/equity/covid-19-impact-on-stock-market-4666>)
- [9] Daniel Benchman & Gopi Billa, “ the Economic impact of COVID-19 (novel coronavirus), <https://www2.deloitte.com/us/en/insights/economy/covid-19/economic-impact-covid-19.html>
- [10] <https://economictimes.indiatimes.com/markets/stocks/news/covid-19-impact-how-stock-exchanges-are-protecting-their-markets-from-intense-volatility/drastic-times-drastic-measures/slideshow/74772307.cms>,

Parliamentary Elections and Paradigm Shifts in Karnataka

Shiva Kumar M

Assistant Professor

Department of Political Science

P.E.S College of Science, Arts and Commerce

MANDYA-571401(India) shvkumarm@gmail.com Mob: 9901424345

Dr. R.N. Dinesh

Research Guide & Associate Professor of Political Science

University Evening College University of Mysore,

MYSURU-570006 rdinesh31@gmail.com Mob: 9448074889

Abstract

Democracy is the most accepted form of Government in the world today. The 2014 elections reveal that there has been change as well as continuity in the electoral politics of Karnataka. The role of caste and amalgamation of few castes for electoral success was visible. India has been considered as one of the example of successful Democracies in the world. The year 2014 will be remembered for the wind of change on the political scene. The BJP led by Narendra Modi won the confidence of the voters in the Parliamentary Elections. The verdict of this election was both astounding and imperative. The BJP had campaigned with the agenda of 'Hindu Nationalism', and even the observers had persuaded the same outcome for the saffron party.

Keywords: Elections, Democracy, Narendra Modi wave, Electorate, Namo Factor, Hindutva.

Introduction:

The Modi Wave - Behind the Results of 2014 General Elections in India:

The sixteenth general elections for the Lok Sabha of India were held in 2014. The verdict of this election was both astounding and imperative. It was true to the conscience of everyone that the conventional national party BJP would emerge as victorious. The BJP had campaigned with the agenda of 'Hindu Nationalism', and even the observers had persuaded the same outcome for the saffron party. Hence, this article examines the factors that provided this surprising result conceivable.

The Background:

Though in an essentially streamlined approach, the general elections of 2014 could be observed as a fight between the Indian National Congress Party (INC) and the Bharathiya Janatha Party (BJP). In an attempt to comprehend how the fight was ensued, and previously unfolding the fight itself, the three important contextual elements must be observed:

- 1) How the battle field of politics was demarcated?

- 2) The framework of the opposing parties; and
- 3) The fortes and faintness of the two contrasting frontrunners.

Important Objectives:

The main purpose of this study is to recognize and examine the important issues that influenced the process of general elections held in 2004. It also embarks on how the electoral process influenced the legislative assembly elections in the selected constituencies:

- To study the important issues which are highlighted in the manifestos, the upcoming programmes and innovative election campaigns of different political parties.
- To identify and analyze several factors that influences the electoral process.

The Scope of Research:

- The scope of the proposed research focuses on Parliamentary Elections of 2014.
- The endeavored research specially focuses on 'the 2014 Parliamentary Elections' in Karnataka.

The Battlefield of Politics:

The battlefield of politics could possibly have been surrounded by the outcomes of UPA administrations commanded by the Congress in the 2004 governments, and the astounding upshots of the Modi headed BJP rules in the state of Gujarat from 2001 to 2014. However, the term 'potentiality' is not employed by any chance all through the election promotion. Yet, the outcomes of the Modi regime in Gujarat developed a kind of orientation pattern. Any debate of the UPA administrations in Gujarat turned into a kind of situational model and restricted to the level of disgusting humiliations. All these restrictions had converted public dominion in the second part of UPA governments. It was connected to the breaking down of development rate and the determined high inflation, mainly for food packages, all through the equal period.

To put in other words, the Congress Party was incapable to lay the privileges and achievements of the UPA governments ever since 2004. These were considered as distant and irrelevant from the standpoint of financial justice in society. Having ruled continuously for ten years, the government of UPA had struggled through a sequence of neo-liberal transformations, well-adjusted by societal policies intended at safeguarding the weaker section of society and expanding the universe of democracy. The neo-liberal transformations had deciphered into stable development of the GNP, even if that development had braked down in the previous two years.

In addition, the UPA administrations had executed regulations like 'National Rural Employment Guarantee Act' (NREGA) in 2005, providing every pastoral household the right to work for 100 days; the 'Right to Information Act' (2005); the 'Forest Rights Acts' (2006), giving away land and the rights of forest to the tribes of India; the 'Food Security Act' (2013), providing a certain quantity of food at low prices on a monthly basis to around 80% of the populace; and the 'Land Acquisition Act' (2013).¹

The policies of UPA government were regarded as the extension of liberal transformations. Even the initiation of an anti-poverty and anti-discrimination rule had been vociferously disapproved because of the delimitations involved in policies. However, in the situation, this could be considered as a signal that such guidelines signified a well-adjusted approach to the difficulties they were thought to resolve. This was precisely expressed by Jairam Ramesh; one of the then spearheads of the Congress party, claimed afterwards the downfall.

The Two Opposing Armies (Parties):

Narendra Modi was really geared by the army of political forces for seeking victory in the general elections of 2014. The army was made up of forces like the BJP, the RSS, and the alliance NDA. Furthermore, the real supporters of Modi were found in two influential social assemblages; that included the Indian media like 'Call India Inc.,' and the 'middle class of India'.

Just like the other political parties of India, the BJP was far away from being recognized as an organization of democracy. Conversely, the central headship of the BJP was fragile after the general elections of 2004. A number of powerful leaders were required to attain the top position of prominence and to make use of the available support in their corresponding states. In the hunt for power, Modi emerged as one of the dominant leaders of state. But the other BJP state leaders like Shivraj Singh Chouhan of Madhya Pradesh Vasundhara Raje of Rajasthan and Raman Singh of Chhattisgarh were not able to be fruitful when compared to Modi in their respective states. This provides the picture that the BJP had deep roots of politics in quite a number of regional states.

Besides the party, there was great support bestowed by Rastriya Swayamsevak Sangh(RSS). This is regarded as the most traditional imperative organisation based on the ideology of 'Hindutva'. When it comes to deliberate on the RSS, it is a private, exceptionally interwoven and non-parliamentary body; which reins, more or less diligently, or impacts most of the partisan or Hindu organisations of society, comprising the BJP. In the battle of election, the strength of a party depends on its social and structured volunteers, for instance, just like the RSS.

The Two Opposing Leaders:

The electoral promotion of 2014 can be defined as a determined fight between national parties, namely, the BJP and the Congress Party, concluding up in the greatest catastrophic downfall ever agonized by the former during its entire past. No reservation, in the electoral fight of 2014, precisely as at Cannae, the huge competence crack between the frontrunners of two important authorities on the battleground – Narendra Modi and Rahul Gandhi, made the variance.

The new generation leader of the congress Rahul Gandhi is the successor to a partisan family that has administrated India for maximum of its account as a self-governing nation. Unfortunately, he was strapped into the political battlefield by his mother, Sonia Gandhi, who has remained as the frontrunner of Congress Party and the actual control behind the chair in UPA administrations ever since the late 1990's. The difficulty is that Rahul Gandhi has continuously seemed to be both a particular unenthusiastic political competitor, and an individual with lack of any kind of political talents and individual personality.¹⁴

The Election Campaign of Narendra Modi:

The prime ministerial candidate Narendra Modi began his campaign of election in September 2013. This campaign was started even before the ruling Congress party had started. Right from the beginning, he presented himself as the political figure accountable for the exceptionally fruitful 'Gujarat Model' of growth, and the individual who, if chosen prime minister, would instrument it in entire country. This overriding component was complemented by others, possibly less often reiterated, but scarcely less imperative in winning vital pathways of the electorate. This was the reality that - not like whatever had been the regulation in BJP headship he himself hailed from a low caste. This was accompanied by the consideration he provided to the schedule castes (SC),

demonstrated by his statement on 3rd March, 2014, at an election promotion in Muzaffarpur, that the subsequent period will fit to the 'Schedule Castes' (SC) and the 'Other Backward Classes' (OBC's). This was a deciding factor, predominantly in the states of Bihar and Uttar Pradesh, where the other backward classes and the schedule castes are plentiful and politically influential.

In the same way, the Congress party had also started to involve in the election campaign to counter the Modi led BJP. But in the process of showing aggression against the opposition, the party committed one or the other blunders. With over enthusiasm the former minister Mani Shankar Aiyar, who served in the cabinet of Manmohan Singh, made a mocking remark against Modi as 'The Chai Wallah'. This remark was hinted at the past life of Modi; as a boy Modi served tea in the shop of his father and the remark of Aiyar meant 'Modi gained the idea of capitalism when selling tea'. But the BJP accepted remark of Congress party and appealed that those who flourished on family politics could not even consent being confronted by somebody "whose momma used to sponge the dishes". The clever management of the issue by the 'Citizens for Accountable Government' rapidly accomplished of the omnipresent 'Chai Wallahs' of India as numerous pro-Modi campaigners.

The Election Campaign of Rahul Gandhi:

On the occasion of election campaign, the Congress supremo Sonia Gandhi formed a committee beneath her chairpersonship, completed up with prominent leaders of the party, who were hypothetical to direct the subsequent electoral fight. Though, after conferencing only once formally, the promotional group de facto clogged functioning, Sonia Gandhi turned inactive, and the suggestions made at the conference of committee were overlooked. The responsibility of promotion conceded into the pointers of Rahul Gandhi, his beloved sister Priyanka Gandhi and an assemblage of non-political scholars, generally foreign cultured consultants.

Perfunctorily, "The electoral campaign team of Rahul Gandhi" seemed much like the pro-Modi 'Citizens for Accountable Governance' (CAG). But ironically there were two crucial dissimilarities: Team Rahul was not very effective, and its associates were "folks with no electoral knowledge, no tallness, vertical, admiration and trustworthiness in the party. Conceivably more dominant, Rahul Gandhi and his squad "did not eavesdrop" either to the party bands or to the Congress representatives and senior frontrunners, and did not interconnect with them. The outcome "was a crack between proletarian workers and party front-runners" with the party turning "insensitive" to commands from the highest.

The 2014 General Elections in Karnataka:

The BJP performed well in the 2014 Lok Sabha elections in Karnataka by winning 17 out of 28 seats. The congress and JD (S) got nine and two seats each. The voter of Karnataka has been unique remains true because the choice of Karnataka voters in 2014 again exhibited their capacity for making distinctions between a National and State Election. One of the typical features of Karnataka election is that it generally goes against the ruling party at the centre. After a long time, Karnataka went with the National trend in a Lok Sabha poll.

The Placement of Advanced Techniques and Ancient Procedures in the Election Campaign of Modi-Centric BJP:

The election campaign of Narendra Modi during the general elections of 2014 was considered unique in numerous conducts. For the first time, the foremost candidate for the office of Prime Minister was a Chief Minister who electioneered by broadcasting his previous record in his state of Gujarat. He appealed that he would imitate at the national hierarchy what he had accomplished in his state in rappings of growth and started his crusade for the office of prime minister rapidly after he won the assembly election for the consecutive third time in December

2012. He was prearranged to the Parliamentary Board of BJP in March 2013, and befitted as the Chairman of 'Central Election Campaign Committee' of BJP in June, in meanness of the antagonism of senior party bests comprising Lal Krishna Advani. In an approach, then, the election campaign of Modi in 2014 was typically diverse because, in comparison with folks of Atal Bihari Vajpayee and Lal Krishna Advani from 1999 forwards, the party curtailed its shared charm and that of the National Democratic Alliance (NDA), in directive to endorse one gentleman only. The Modi-centric, democratic nature of promotion was obvious from the appeal of its mass statement and the correlative freedom of Narendra Modi from the party.

Conclusion:

The Lok Sabha election campaign of Bharathiya Janatha Party (BJP) in 2014 was idiosyncratic. In a way, it had linked the innovative methods with tried and tested topographies. Just for this multi-oriented party, the elevation of a single spearhead, the manner Narendra Modi had been endorsed was completely new-fangled. On the contrary, the Indian National Congress Party (INC) had worked it previously in the 1970's during the reins of 'Indira Raj' (mainly owed to the authorities of mother Indira Gandhi and her son, Rajeev Gandhi). Just like Mrs. Gandhi, Narendra Modi to a certain degree liberated himself from his party by trusting more than any leaders of BJP before him; he worked to 'mobilize the voters' who owed their loyalty to him individually. These vigorous enthusiasts, besides with an enormous practice of different conduits of communication, empowered him to familiarize a new procedure of 'multimedia populism' in a way to saturate the space of public - rather some degree which was simply made impossible as possible by the outlay of unparalleled amounts of money.

Above and beyond these new characteristics, nevertheless, the campaign of BJP in 2014 reserved old features, including the refrain of anti-corruption, the catalogue of caste, the division of communal, and more importantly, the upkeep of Rashtriya Swayamsevak Sangh (RSS).

References

- [1] "There is a Long List of Congress Leaders behind Narendra Modi's Success". IBN Live, 16 May 2014.
- [2] A great deal of literature on all these topics available in both the "Economic and Political Weekly" and "Macrosan". Another scholarly article of interest is Sharif, Gujarat Shining.
- [3] A minor classic on this topic, well worth the read even though it was published several decades ago, is Kochanek, Business and Politics in India. A more recent monograph is Ghosh, Business and Polity.
- [4] For a detailed analysis of its social composition and modus operandi, see K. K. Sruthijith, "Modi's Land slide I his Powerhouse Nonprofit just Changed Campaigning in India Forever", Quartz, 16 June 2014.
- [5] "The Hand behind Modi's Magic", The Hindu, 27 April 2014; "Team Modi sets New Benchmarks for Online Campaign", The Hindu, 18 May 2014; "Lessons From Narendra Modi's Media Campaign", India. Real Time, 11 June 2014.
- [6] Basu and Misra, BJP's Demographic Dividend, 11, <https://www.umass.edu/economics/publicaaiicms/2014-06.pdf>.
- [7] Many other newspapers stressed the importance of first-time voters. For a different view, see D. D'Souza's "2014 General Election: 150 Million Young Voters?" Live Mint, 30 January 2014.
- [8] "Sonia Gandhi puts Son Rahul in Charge as she Flies Abroad for Surgery", The Guardian, 4 August f 2011; "The Omerta on Sonia Gandhi's Illness", The Hindu, 22 September 2011.
- [9] "Connecting with Youth: Modi has Edge over Rahul", Hindustan Times, 22 August 2013.
- [10] "Narendra Modi: From Humble Tea Boy to India's Prime Minister-elect", The Straits Times, 17 May 2014.
- [11] "Why RSS is against Narendra Modi as NDA's PM Candidate?" One India News, 23 October 2012; "Divisive Modi is Still a Thorn for the BJP", The Free Press Journal, 7 December 2012; "RSS not Ready for PM Modi", The Sunday Guardian 2 February 2013.

Evaluation of preliminary phytochemical and antibacterial properties of *Euphorbia heterophylla* L. ethanolic extract collected from the selected villages of Tumkur

Chidanandamurthy G¹, Ashwathanarayana R².

1. Assistant Professor, Department of Botany, Sree Siddaganga College of Arts, Science and Commerce for Women, BH Road, Tumkur-572102.
2. Guest Faculty, Department of Botany, Sree Siddaganga College of Arts, Science and Commerce for Women, BH Road, Tumkur-572102.

Corresponding Author: jamadagni341@gmail.com

ABSTRACT

Medicinal plants have been identified and used throughout human history. We aimed to evaluate phytochemical and antibacterial properties of *Euphorbia heterophylla* ethanolic extract. This experiment was conducted using standard procedures mainly focused on preliminary phytochemical analysis and antibacterial activity. The results revealed that ethanolic extract give positive result for alkaloids, saponins, flavonoids, steroids, glycosides, phenols and sterols. The antibacterial analysis revealed that the ethanolic extract of *E. heterophylla* showed maximum zone of inhibition against *Pseudomonas aeruginosa* followed by *Staphylococcus aureus*, *Xanthomonas campestris*, *Salmonella typhi*, *Klebsiella pneumoniae* *Pseudomonas syringae* and least was *Escherichia coli*. The ethanolic extract of *E. heterophylla* has potential antibacterial agents which further investigation needed.

KEYWORDS : Antibacterial activity, *Euphorbia heterophylla*, ethanolic extract, preliminary phytochemical analysis.

INTRODUCTION

Plants make many chemical compounds for biological functions, including defense against insects, fungi and herbivorous mammals.

Antimicrobial chemical is an agent that kills microorganisms or inhibits their growth. The discovery, development and clinical use of antibacterial during the 20th century. Antimicrobial chemicals medicines can be grouped according to the microorganisms they act primarily against. For example, antibiotics are used against bacteria and antifungals are used against fungi. Antibacterial chemicals are used to treat bacterial infections. The toxicity to humans and other animals from antibacterial is generally considered low.

The aim of the research topic is to evaluate the preliminary phytochemical and antibacterial properties of *E. heterophylla* collected from the selected villagers of Tumkur.

E. heterophylla is widely used in traditional African medicine and elsewhere in tropical countries. In Africa, a decoction or infusion of the stems and fresh or dried leaves is taken as a purgative and laxative to treat stomachache and constipation, and to expel intestinal worms. A leaf infusion is used as a wash to treat skin problems, including fungal diseases, and abscesses (Abubakar et al., 2013).

In Nigeria, the latex and preparations of the leaves and root are applied to treat skin tumours. In East Africa, the roots are used in the treatment of gonorrhoea or to increase milk production in breast-feeding women. The latex is irritant to the skin and eyes and may be employed as a rubefacient and to remove warts. However, the latex is also used as an antidote against the irritation caused by the latex of other *Euphorbia* species. In peninsular Malaysia, a leaf extract is taken to treat body pain. The latex is used in the preparation of arrow poison and fish poison (Aniel et al, 2010)

In Bengal the leaves are eaten as a vegetable or famine food, despite their laxative action. The plant is grazed by livestock, and can be fed to guinea pigs as an addition to fresh forage. Honeybees collect the nectar from the flowers (Asha et al, 2014).

All parts of *E. heterophylla* contain latex: leaves 0.42%, stems 0.11%, roots 0.06% and whole plant up to 0.77%. In Sudan, it is reported to have been exploited during World War II as a substitute for rubber, but this has never been followed up. The plant furthermore contains lectins and carbohydrates. A dimeric N-acetylgalactosamine-specific lectin was isolated from the seeds. Germinating seeds contain endo-1,4- β -glucanases which degrade carboxymethylcellulose (Chinwe et al., 2012; Emele et al., 1998; Perumal et al., 2006).

Figure 1: Habit of *Euphorbia heterophylla*

MATERIALS AND METHODS

Plant collection and authentication

The plant materials were collected in the villages around Tumkur city, Karnataka in January 2019.(13.367190° N, 77.101176° E) The plants were identified by Dr.Ashwathanarayana R, Guest Faculty, SSCASCW, Tumkur and voucher specimen was conserved under the reference number SSCASCW/DB/GC/001-003 (Figure 2).

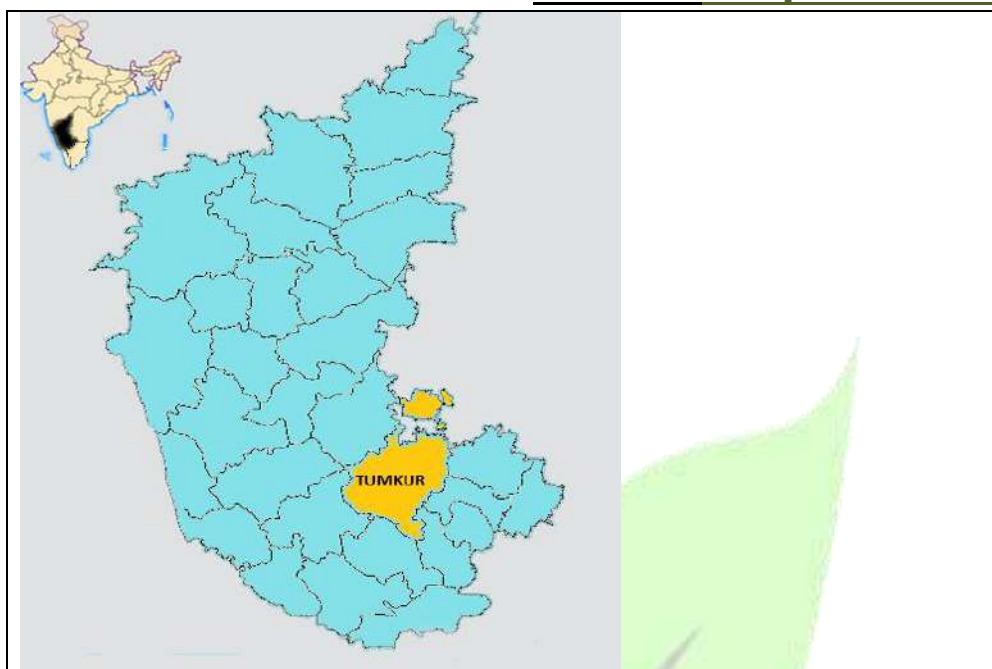

Figure 2: location where plants were collected

Plant preparation and extraction

The plant samples were dried in shade for 20 to 25 days, mechanically powdered and were collected in airtight plastic containers and stored in dry condition.

Preparation of extracts

20 g of shady dried powder of the selected plants was soaked in ethanol for 30 days, filtered the soaked extract, and preserved for further tests.

Phytochemical Analysis

Preliminary phytochemical analysis done through standard procedures (Harborne, 1998).

- 1. Detection of carbohydrates:** Benedict's test: 1ml of extract were treated with Benedicts reagent and heated gently orange red precipitate indicate the presence of reducing sugars.
- 2. Detection of saponins:** Froth test: Extracts were diluted with distilled water to 20 ml and this was shaken in graduate cylinder for 15min, formation of 1cm of foam indicates the presence of saponins.
- 3. Test for protein:** Xanthoproteic test: The extract was treated with few drops of conc. Nitric acid formation of yellow colour indicated the presence of proteins.
- 4. Test for tannins:** Gelatin test: Take 1ml of extract, 1% gelatin solution containing sodium chloride was added. Formation of white precipitate indicates the presence of tannins.
- 5. Test for flavonoids:** Ferric chloride test: Extract was treated with 3- 4 drops of ferric chloride was added. Formation of white precipitated indicates the of flavonoids.
- 6. Test for phytosterols:** Salkowski's test: Extracts were treated with chloroform and filtered. The filtrates were treated with few drops of conc. H_2SO_4 . Shaken and allowed to stand. Appearance of golden yellow colour indicates the presence of phytosterols.

7. **Test for phenols:** Ferric chloride test: Extract was treated with 3- 4 drops of ferric chloride was added. Formation of white precipitated indicates the of phenols.
8. **Test for alkaloids:** Hanger 's test: Extract was treated with Hanger's reagent (saturated picric acid solution). Yellow colour precipitate formation indicates the presence of alkaloids.
9. **Test for steroids:** Few drops of conc. H₂SO₄ is added to the plant extract shaken and on standing if the lower layer turns red in colour then it indicates the presence of steroids

Antimicrobial activity

Pathogenic bacterial strains like *Xanthomonas campestris* (MTCC-2286), *Pseudomonas syringae* (MTCC-1604), *Agrobacterium tumefaciens* (MTCC-431), *Klebsiella pneumonia* (MTCC-7028), *Escherichia coli* (MTCC 1559), *Salmonella typhi* (MTCC-734), *Pseudomonas aeruginosa* (MTCC-1934), *Staphylococcus aureus* (MTCC-902). *Streptomyces pneumoniae* (MTCC-4734) obtained from the Institution of Microbial Technology (IMTECH), Chandigarh, India were used. Nutrient agar (NA) media used for the culturing of experimental fungal pathogens.

The test pathogenic bacteria were aseptically inoculated in sterile test tubes using nutrient broth and incubated at 37°C for 24 hours. The plant crude extracts were dissolved in 10% DMSO to get desired concentrations of 12.5, 25, 50 and 100 mg/ml respectively. The drug Ciproflaxin was used as a standard antibiotic (1mg/ml of sterile distilled water) to compare with the plant crude extracts. Nutrient agar plates were prepared and the broth cultures of bacterial strains were uniformly swabbed. 0.6 cm diameter wells were punched in the inoculated plates using a sterile cork borer. 100 µl of different concentrations of crude extracts and standard (Ciproflaxin, 1mg/ml of sterile distilled water) and DMSO (10%) were filled into the respectively labeled wells and incubate for 24 hours at 37°C (Aref, 2010).

RESULTS

Preliminary qualitative phytochemical analysis of *E. heterophylla* leaf ethanolic extract

Cold extraction of *E. heterophylla* leaf (700 grams) with ethanol 28.69 grams of yield. The preliminary phytochemical analysis of *E. heterophylla* leaf ethanolic extract were given in Table 1. The preliminary phytochemical analysis of ethanolic extract give positive result for alkaloids, saponins, flavonoids, steroids, glycosides, phenols and sterols.

Table 1: Preliminary qualitative phytochemical analysis of *E. heterophylla* leaf ethanolic extract

Sl. No.	Secondary Metabolites	Name of the Test	Ethanolic Extract
1	Alkaloids	Mayer's test	+
		Wagner's test	+
2	Saponins	Foam test	+
3	Tannins	Ferric chloride test	-
		Ferric chloride test	+
		Shenoda test	+
4	Flavonoids	Zinc HCl reduction test	-
		Alkaline reagent test	+

		Lead acetate test	+
5	Steroids	Salkowski test	+
		Keller-Kiliani test	+
6	Glycosides	Legal's test	-
		Ferric chloride test	+
7	Phenols	Ellagic acid test	-
8	Sterols	Liebermann Burchard test	+

Antibacterial activity of *E. heterophylla*

Ethanollic extract of *E. heterophylla* leaf showed appreciable antibacterial activity in all tested concentrations (12.50, 25, 50, 100 mg/ml) which is showed in the Table 2. In 100 mg/ml concentration maximum zone of inhibition showed by *Pseudomonas aeruginosa* (23.33±0.66) followed by *Staphylococcus aureus* (22±1.15), *Xanthomonas campestris* (21.33±0.88), *Salmonella typhi* (21±1.54), *Klebsiella pneumoniae* (20.33±1.2), *Pseudomonas syringae* (17±0.57) and least was *Escherichia coli* (16±0.57) control DMSO shows nil zone and standard ciprofloxacin showed maximum zone of inhibition for all the pathogenic bacteria (Figure 3).

Table 2: Antibacterial activity of *E. heterophylla* ethanolic extract

Ethanolic extract	Zone of Inhibition in mm (Mean±SEM)					
	12.50 mg/ml	25 mg/ml	50 mg/ml	100 mg/ml	Control	Standard
<i>Xc</i>	9.66±0.88	14±1.15	14.66±0.88	21.33±0.88	0±0	30.66±0.66
<i>Ps</i>	9±1.15	12.33±1.45	15.33±1.45	17±0.57	0±0	28.66±0.66
<i>Kp</i>	9.33±1.45	10.33±0.88	13.66±0.88	20.33±1.2	0±0	30.33±0.33
<i>Ec</i>	0±0	11.33±1.2	12±1.15	16±0.57	0±0	32±0.57
<i>St</i>	10.33±1.45	17.33±0.88	19.33±1.45	21±1.54	0±0	32.33±0.33
<i>Pa</i>	9.33±0.88	19.33±0.88	21.33±0.88	23.33±0.66	0±0	31±0.57
<i>Sa</i>	10.33±0.88	16.66±0.88	21±0.57	22±1.15	0±0	33.66±0.33

Xc- *Xanthomonas campestris*, *Ps*- *Pseudomonas syringae*, *Kp*- *Klebsiella pneumoniae*, *Ec*- *Escherichia coli*, *St*- *Salmonella typhi*, *Pa*- *Pseudomonas aeruginosa*, *Sa*-*Staphylococcus aureus*

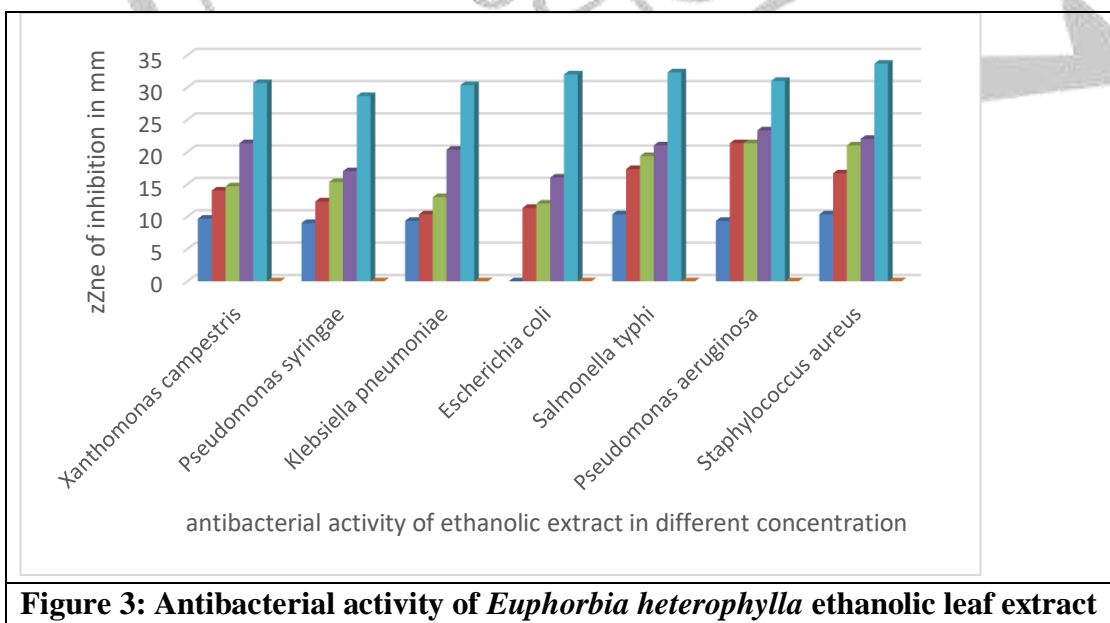

Figure 3: Antibacterial activity of *Euphorbia heterophylla* ethanolic leaf extract

DISCUSSION

Preliminary phytochemical analysis

The ethanolic solvent yields appreciable amount of extract for *E. heterophylla* leaf sample. The preliminary phytochemical analysis of *E. heterophylla* leaf ethanolic extract also revealed the presence of excellent phytoconstituent like alkaloids, saponins, flavonoids, steroids, glycosides, phenols and sterols.

Antimicrobial properties

The ethanolic extracts of *E. heterophylla* leaf showed appreciable antibacterial activity in all tested concentrations (12.50, 25, 50, 100 mg/ml) which is due to the phytochemical dissolved in it and antibacterial compounds present in it. In 100 mg/ml concentration maximum zone of inhibition showed by *Pseudomonas aeruginosa* followed by *Staphylococcus aureus*, *Xanthomonas campestris*, *Salmonella typhi*, *Klebsiella pneumoniae* *Pseudomonas syringae* and least was *Escherichia coli*. All the tested pathogens were belonging to plant and animal pathogens, some of them were opportunistic pathogens. In recent years drug resistant bacterial strains were dangerous threat to human beings and new antibacterial drug synthesis is necessary to get rid these drug resistance bacterial strains so, drug which has multiple pathogenic targets and safer to consume is appreciable in that concern plant origin compounds were safety as well as cost effective. Control DMSO shows nil zone in turn confirm the positive effect of ethanolic extract.

CONCLUSION

The presence of saponins and alkaloids has been reported to be responsible for various pharmacological properties with exerting toxic effects against cells of foreign organisms. The methanolic extract of *E. heterophylla* could be attributed to the presence of the alkaloids, cardiac glycosides, tannins, saponins etc. in the whole plant of selected plants therefore; this shows that the plant could be useful as antitumor, anticancer and as antimicrobial agents. The present study revealed the best phytochemicals as well as primary and secondary metabolites in the selected plants it may useful information for biochemical reactions and biological activities in the selected plants. By the rich source of the phyto-constituents in the selected plant, these plants were used in the treatment of respiratory, urinary tract and gastrointestinal infections in traditional medical practice is justified.

REFERENCES

- [1] Abubakar MM. 2013. Antibacterial activity of crude extracts of *Euphorbia hirta* against some bacteria associated with enteric infections. *Journal of Medicinal Plants Research*. **3(7)**:498-505.
- [2] Aniel KO, Naidu ML and Rao RKG. 2010. Antibacterial evaluation of Snake weed (*Euphorbia hirta* L). *J Phytol*, **2(3)**:8-12.
- [3] Aref HL, Salah KBH, Chaumont PJ, Fekih A, Aouni M and Said K. 2010. In vitro antimicrobial activity of four *Ficus carica* latex fractions against resistant human pathogens. *Pak. J. Pharm. Sci.*, **23(1)**:53-58.
- [4] Asha S, Deevika B and Sadiq AM. 2014. *Euphorbia hirta* linn- a review on traditional uses, phytochemistry and pharmacology. *World journal of pharmaceutical research*. **3(4)**: 180-205.
- [5] Chinwe S, Alisi, Abanob ES. 2012. Antimicrobial properties of *Euphorbia hyssopifolia* and *Euphorbia hirta* against pathogens complicit in wound, typhoid and urinary tract infections. *International Journal of Tropical Disease and Health*. **2(2)**:72-86.
- [6] Emele FE, Agbonlahor DE and Ahanotu C. 1998. *Euphorbia hirta* leaves and *Musa sapientum* fruits in culture media for fungi. *Mycoses*. **41**:529-533.
- [7] Perumal SP, MahmudR, Pillai S, Lee WC and Ramanathan S. 2006. Antimicrobial activity and cytotoxicity evaluation of *Euphorbia hirta* L. extracts from Malaysia. *APCBEE Procedia*. **2**: 80-85.
- [8] Harborne JB. 1998. *Phytochemical methods: A guide to modern techniques of plant analysis*. (3rd edition). Chapman and Hall Co., New York, pp1-302.

Mapping India's Quest for Maritime Power in Indian Ocean Region in the Cold war Years

Dr. Subhajit Ghosh

HOD & Assistant Professor, Department of Political Science
Krishnath College, Berhampore, Mushidabad, West Bengal.

Email: subhabehala99@gmail.com

Abstract

The rulers of the pre-British period were probably not at all very aware about the maritime security and strategic policy. But after occupied by the British it has been brought in the discussion of maritime power and India's geographical location. The statement when made, it was perhaps related to the control of the sea at its surface. However, technological advances forces India to see the thought in a multidimensional context which extends to the depth of the Ocean as well as to the space above it. The conflict between two super powers had made a grave situation and its impact on Indian Ocean create vulnerabilities. At the same time all other Indian Ocean littoral countries (including India) as also the effected extra-regional powers or countries were basically endeavouring to safeguard their genuine maritime interests in this Ocean. India has pursued a consistent policy of steadily increasing her naval capability in the Indian Ocean, which was also, shows her opposing position in any extra –regional naval presence.

Key Words: Indian Ocean, Maritime Security, Super Power Rivalry, Naval Power, Geopolitics.

Introduction

In the pre British period there were no such types of attention to say about the impotency of Indian Ocean, particularly in making of Indian strategic thinking. The rulers of the pre British period were probably not at all very aware about the maritime security and strategic policy. But after occupied by the British it has been brought in the discussion of maritime power and India's geographical location. The famous American strategist Alfred Thayer Mahan "predicted that the Indian Ocean would play a decisive role in the strategic calculus of the world in the 21st century. It is the only all weather sea-lane". The statement when made, it was perhaps related to the control of the sea at its surface. However, technological advances forces India to see the thought in a multidimensional context which extends to the depth of the Ocean as well as to the space above it. As per geographical outlook the horizontal dimension shows that, the littoral states of the region become key actors, hence the relevance of the region as opposed to the Ocean by itself.

In identifying the history of India and the different phase of colonial rulers, it can be said "the Munhall were land-based empire of Central Asia origin, and the British a sea-based empire. For the moment, India was rising more in the way of the British. Just as the British Royal Navy ruled the seas, allowing for the protection of its crown colonies, notably India, the story of a rising India is, at least in military terms, the story of its navy. Hemmed in on land by a combination of the Himalayan Mountains and failing states from Pakistan and Nepal to Bangladesh and Burma, India can best project power at sea. India stands sentinel astride the major sea-lanes from

the Straits of Hormuz to the Strait of Malacca, where the threat of naval or containerized terrorism is very real.” In the year 1498, when Vasco da Gama had landed at Calicut a new dimension was added to the maritime power of India, and it was the military component. Before the British in power in India, The Portuguese were followed by Dutch, then the British and the French, who rode into Indian waters on the back of ‘blue water’ naval capability. Some of these extra-regional navies were successfully challenged by the ‘brown water’ coastal navies of India kingdoms. It was too late to recognise the importance of the sea by the Indian Rulers, when the Marathas came in power in the early 18th century. “Sivaji was near enough to the Portuguese base of Goa realise its importance and did initiate a policy of naval expansion which in the heyday of Maratha power ruled the Konkan waters. Hyder Ali also did not fail to realise its vital importance as his agreement with of Sivaji the control of the seas had already passed to the Dutch and the British, and by the time of Hyder Ali, the British were the undoubted masters of the Indian Ocean, though the transcendent genius of Suffren eclipsed the fact for a short time. For 157 years (since the departure of Suffren in 1784 to the fall of Singapore in 1941) the mastery of the sea over Indian history was complete but unobtrusive. The question of sea power did not arise as the Indian Ocean was a British lake. It was as natural and as normal as the air we breathed during that time and no one was invested in discovering the relation of the sea to Indian Defence. In the result the entire emphasis was on the land frontier and Indian defence was equated with the maintenance of a powerful army on the North-West Frontier” Basically all countries of the Indian Ocean littoral (with the exception of Australia and, according to some analysts, South Africa) belong to the underdeveloped or developing categories. They also constitute the vast majority of the nations of the Third World concept in cold war period. There are twenty eight littoral States and six Island States has occurred position in the Indian Ocean Region as a whole, among them Comoros, Madagascar, Mauritius and Seychelles are located off African coast in the Western Indian Ocean side and the other two Island States (Sri Lanka and Maldives) in the South Asian part. All these Island States bears significant geopolitical importance in this region, particularly in relations with India from the security perspective. So far as the geopolitics is concern the Ocean is either through two northern narrow “choke points” i.e. Suez Canal or Horn of Africa and Singapore or Straits of Malacca or through two southern borders “gateways” at the southern extremities of Africa and Australia. The Southern Indian Ocean, in fact, provides the shortest distance between the Pacific and Atlantic Ocean. Beyond the littoral states, the landmass to the north was dominated by the Soviet Union and China, two communist powers hostile to each other at the time of ideological conflict with the Western World. The conflict between two super powers (Soviet Union and United States) had made a grave situation and its impact on Indian Ocean create vulnerabilities. When these two powers which were asserting their own versions of ‘geopolitical claim’ on the entire Indian Ocean, at the same time all other Indian Ocean littoral countries, as also the effected extra-regional powers or countries were basically endeavouring to safeguard their genuine maritime interests in this Ocean.

In the context of Indian Ocean, prior to Second World War, the British colonial mindset had focused on India as the maritime centre piece of its Indian subcontinent-ruled territories, which were connected to India mostly by the seas. The total area of Ocean was virtually dominated by the British was called ‘British Lake.’ “The gate way to the Indian Ocean was attacked from the land side. After a short siege Singapore surrendered and the safety and security of the Indian Ocean for 150 years a British Lake, had vanished at one stroke. The entry of Japan into the Indian Ocean demonstrated clearly the entire dependence of the security of India on the mastery of the seas. The Andaman and Nicobars passed into enemy hands. That sealed the doom of Burma, Which was thereby cut off from all sea communications with India.

There is a strong belief among Asian nations that it was the neglect of Ocean frontier security that led to their domination by colonial powers during the 15th to the 19th centuries. In case of India, the littoral dominance by the European powers, first by the Portuguese and then by the British and French resulted in their ascendancy

of the Indian heartland. Significantly for India and other Asian countries the colonial imperial supremacy came from the sea, to the littorals and into the heartland. Then the foremost strategic objective of our country was to build autonomous maritime military capability to preclude intrusive dominance of the littorals by any external powers. But soon after Independence, India was engaged in wars across her land frontiers and military developments, which was shaped by the strong continental mindset among the ruling elite.

Despite achieving victory in the Second World War along with her allies, Britain lost much of her power and vigour to continue holding the colonial territories. But it had already been weakened in the colonial areas for two main reasons. The first one is the economic burden of two world wars and their devastating effects generated grievous crises in the colonial capitalist system, not only that colonies became a burden because of the requirements of security, administration and excessive costs of social commitments and the second reason is during the inter-war period, the nationalist movements grew in political strength with popularity and got mass support in the South Asian sub continent and elsewhere in the British colonies. During the legacy of the world war situation and its aftermath, Britain preferred to maintain her security commitment on a selective basis in the India Ocean region and kept her forces stationed in Singapore, the Persian Gulf and Aden. It was true fact that Britain remained the dominant sea power in the Indian Ocean after the long decolonisation process had began. But the process led to a period of instability and to an interregnum in that area, which was similar to the history of the end of Portugal's thalassocracy in the seventeenth century. The British naval presence as a part of an East of Suez strategy had been justified due to her anti communist policy, interest for Middle Eastern oil supplies and legacy with the former colonies in South Asia. "In order to offer a credible deterrence, and augment her forces in the region, Britain entered into a system of military alliances (SEATO, CENTO). In addition to collective security arrangements, Britain also created a central strategic reserve force to move rapidly to any area of conflict. More importantly, she introduced a relatively self-contained naval task force to show the flag and to deal with minor crises. The Suez conflict of 1956, however, shattered Britain's interventionist capability in the area. The dismal end to the Suez operation marked a watershed in British strategy, necessitating a total reappraisal of her defence policy in the Indian Ocean region. The Suez debate also undermined Britain's prestige as a world power." But after debate the British Government has changed her policy, where she emphasised on the use of sea power to provide highly mobile, self contained combat troops with amphibious capability that would no longer depend on overseas bases. Actually due to economic constraints, Britain had started to emphasised on the collective approach to Indian Ocean security. They had suggested adequate partnership of the NATO allies and Australia, and some burden-sharing arrangements on the ground that they all shared common interest for the stability and peace of the region.

It is important to mention that the United States of America regarded the British presence in the Indian Ocean as a vital contribution to the cause of the free world, as they had major commitments in the Atlantic and North Pacific. So that, US responded soon after Britain's distressed call for financial help and increased defence cooperation enabling Britain to augment her capabilities in maintaining her tradition security role in the area. In this part of cooperation the Britain Government had agreed with American proposal for developing a chain of Small Island as joint staging posts. With an understanding Britain agreed to provide the island i.e., the Chagos Archipelago (Diego Garcia) and three other islands Deschoures, Farquahar, and Aldabra for use as bases to facilitate joint military participation. These groups of island were known as British Indian Ocean Territory (BIOT), which were formerly part of Mauritius and Seychelles.

In connection with the main discussion of India's maritime security in the cold war starting phase the importance of Indo-British naval cooperation for Indian security has to be mentioned here. According to the

writings of K.M.Panikkar there were identified two major factors to describe about the situation. These two are as follows: first, the lessons from Indian history, in which the power in control of the Indian Ocean determined the destiny of India, and secondly, the inability to show the naval strength for assuming supremacy in the territorial waters of India. Visualizing the future he stated that, "future of India would be decided on the sea". He also felt that Indian maritime security could be guaranteed only through a military alliance with India's immediate colonial master. He firmly believed that only the Indo-British "Monroe Doctrine for the Indian Ocean region" could maintain the Ocean as a closed area and followed by it India would be protected from outside attack. The Indian Ocean could be protected by surrounding it with naval and air bases at the "farthest suitable points". This type of defence related assumption stated that, it would have involved the participation of Britain, India, Mauritius, Socotra, Ceylon, the Andaman and Nicobar islands, Siam and Indo-China.

"With the Doctrine of non-alignment as the basis of India's foreign policy, however, these views were summarily dismissed by the Indian Government. Nevertheless, Panikkar's advice on matters maritime and naval was often sought by the Indian Ministry of Defence. This was particularly the case for the proposed acquisition of the aircraft carrier in the mid 1950s. After his death in 1963, soon after military assistance had been sought from Britain and United States, following the war with China. His influence on Indian maritime policy rests essentially on the attention he focused on the general vulnerability of India's maritime assets, and the nature and extent of its maritime traditions in the Indian Ocean." Basically in this phase "the British naval presence in the Indian Ocean was not perceived as a threat to Indian security. Not only did Britain have no reason to threaten India in military terms, but it was actively involved in assisting India's naval expansion plans."

It was true that Indian leaders were able to resist naval expansion in the early years after her Independence but she has took a long time after Independence to accept her role as the pre eminent maritime power in the Indian Ocean Region. Focusing on Pakistan and China and the overarching continental mindset, India had continued to dictate the defence priorities of her own with some complaining that the Indian Navy was being relegated to the background as the most neglected branch of the defence services. In "the 1947-49 war between India and West Pakistan over Kashmir aggravated the pains of partition, and heightened concern over a Pakistan threat to Indian security. Since Pakistan neither had a sufficiently large navy or air force, nor had they been used in a combat role during the war, Indian defence planners concentrated on land operations by the Pakistani army. The primary aim of the Indian military lay in inflicting a decisive defeat on Pakistan's army at the earliest possible time from the outbreak hostilities. The Indian army therefore retained its dominant role in defence policy, while the air force was provided a major role in support of land warfare. As the navy had not taken part in the war, it was accorded only a minor role during another Indo-Pakistani conflict. This was confined largely to the protection of the Indian coast and island territories."

At the end of the Second World War it was also observed that, the US Navy had appeared to secure her maritime dominance in the Indian Ocean region (IOR). The situation seems to create a high-intensity naval conflict by rendering its nuclear power. It was true that, "until the mid to late 1960s, US naval superiority over the Soviet Union was not questioned. Conventional military conflict between the superpowers, although planned for on the scenario of a Warsaw Pact move on Western Europe and other regional flashpoints, took on proxy forms in 'wars of national liberation' in which the USs was rarely challenged at sea. As a result, logistic lines of communications across the Pacific used to sustained US intervention on the Korean Peninsula and in Vietnam were largely unimpeded." In the second face of the cold war period was a trouble period for Indian naval security, which could be identify from 1954 to 1966 as concerning with the advanced age of its warships. In the post independence period of India the acquisitions, including the cruiser and the three destroyers of the Indian Navy

were modern ships, the older ones in the fleet were some 15 to 20 years of age. Not only that the ships which were hurriedly acquired during the Second World War, including the four sloops were built to a lower specification, and had not upgraded. Therefore an immediate priority for the navy and its modernisation and expansion of its assets was needed. Naval Chief Vice Admiral Sir Mark Pizey (Royal Navy), who had taken over in October 1951 and proposed a development plan for the force. "The Pizey expansion plan effectively indicated a major reassessment of the future role and composition of the Indian navy. It critically shifted the emphasis from the development of a naval force capable of air, surface and subsurface operations, to one devoted primarily to defensive anti-submarine warfare (ASW) operations. The execution of these operations was assumed on the basis of a global war between United States and its allies (including the British Commonwealth), and the military forces of the Soviet Union and China. It was felt that since most of India's maritime trade was carried on Western bloc ships, the Indian navy would join western naval forces during the global war."

The withdrawal of the British naval forces from the Indian Ocean in the late 60s has given birth to the myth of "Power Vacuum" in the Ocean. It was followed by increased presence and activities by Western alliance members. The increasing and operational role of the external forces like Soviet Union and United States specially were virtually given rise to make a greater potential for instability. In that decade the Indian Ocean acquired attributes which subsequently caused it to be identified as a separate region attracting international interest and making it a source of conflict and rivalry. At the House of Foreign Affairs sub-committee of United States Mr. Owen Zurhellen, the then Jr. Deputy Director of the US Arms Control and Disarmament Agency had made his comment on US's interest in the Indian Ocean. Including India, the littoral states of the Ocean had not raised voice against it. American military move to Diego Garcia was initially supported by the then British Government. "In support of their belief, the US officials cited earlier agreements between the United Kingdom and the USA on the Diego Garcia Island in 1966 and 1971 and said they had been initiated with the Labour Government." To clarify the US's position in the Indian Ocean the then US Ambassador to India, Mr. Daniel Moynihan declared that, "the US "interests" in the Indian Ocean were more important than those of India. He also pointed out that the island was 1,600km away from India and said that there was nothing of fundamental concern for India there. He did not say how many kilometres it was from the USA. Perhaps, he considered it America's own lake!" In the memorandum from the Assistant Secretary of State for Near Eastern and South Asian Affairs (Sisco) to Secretary of State Rogers at Washington on June 24, 1969 had described that, "Diego Garcia is one of a number of Indian Ocean islands included in the British Indian Ocean Territory (BIOT). We have an agreement (1966) in principle with the British to construct facilities in these islands. Diego is attractive because of its location in the middle of the Indian Ocean, it is British territory, and the only inhabitants are non-indigenous copra workers imported from Mauritius and the Seychelles. In the event of U.S. Government approval of the project, the British are obligated at our request to remove these workers. In its attempts to control over the whole Indian Ocean area through the 7th Fleet, the US navy had launched a dependable satellite communication system. The basic purpose of the US 7th Fleet was to dominate the Western Powers as they controlled the egress and ingress points of the Indian Ocean and in describing the situation Admiral Moorer had pointed out that, 'in time of conflict, any waterway such as the Suez canal is highly likely (to) be closed by one side or the other.' Basically in the late 1970's and early 1980's there were so many events had observed in discussing America's foreign and military interests in the Indian Ocean area. The creation of Rapid Deployment Force (RDF) in 1979 was to warn Soviet Union not to attempt military control over Persian Gulf region. In 1983 this RDF appears as the military arm of the then new Florida-based Central Command and it was working for 19 South-Western Asian countries including Pakistan, while India was under the jurisdiction of the Hawaii-based Pacific Command. But the American administration had a special attention to her naval base at Diego Garcia for its geostrategic location in the Indian Ocean and

also for the absence of military base of any other powers. “Construction work on the island included the extension of the runway to 12,000 feet to enable transit facilities for B-52 bombers, and the dredging of part of the lagoon. Some 1800 marines and 17 ‘roll-on, roll-off’ container ships were also deployed in the area. These ships were loaded with tanks, armoured personnel carriers, artillery systems and supplies and stores to maintain a force of 12,000 troops for 30days in warfare. At least one battle group was permanently deployed in the Indian Ocean.” Not only in the Indian Ocean, US had extended her acquired facilities in Oman which became importantly for strategic thinking in Persian Gulf also. Oman provides the capabilities of sea control and maritime air operations in proximity to the Strait of Hormuz for US administration. Besides this “in August 1980, US and Somalia initialled an agreement that provides for US use of Somali ports and airfields at Mogadishu and Berbera,” which was formerly used by the Soviets for close attachments in Arabian Peninsula. In case of America it (Berbera) was accessed to close with the Strait of Bab el Mandeb.

On the other hand the Soviet naval presence in Chittagong and in the eastern of Africa i.e. Mauritius, Malagasy, Somalia, Socotra and Hoddeida had also observed by India. In search with the light of cold war history, it is necessary to point out on the Soviet presence in counter with the US presence. “Since the British had virtually dominated the Indian Ocean for one-and-half centuries, their declaration in 1968 to withdraw by the end of 1971 was viewed in certain pro-colonial circles as the main reason for the emergence of the Soviet naval power in the Indian Ocean. Moscow, it was alleged, was eager to fill the “power vacuum” concept came in handy to explain the US military presence in the Indian Ocean as counter move necessitated by Soviet desire to replace the British power in the region.” In a version American scholar Oles M.Smolansky pointed out that, “Moscow’s entry into the Indian Ocean need not be viewed as a surprising and unexpected development. In the 1950s and early 1960s the USSR succeeded in neutralising the nuclear preponderance of the United States by building a sizeable stationary nuclear capability of its own and the Soviet navy entered the Mediterranean in the mid-1960s as a defensive move against the US sea-borne nuclear striking force. Similar motivations, in Smolansky’s view, persuaded the Soviet decision-makers to expand their naval presence in the Indian Ocean as well.” It has been observed that, “the Soviet naval presents in the Indian Ocean began in March 1968. When four ships from Vladivostok made goodwill visits to six Indian Ocean countries-SriLanka, India, Kenya, Somalia, Pakistan and South Yemen. Such goodwill cruises were the principal activity through late 1969. Since then, the Indian Ocean force has spent most of its time in the northwestern portion of the ocean, where the Soviets have acquired use of several port facilities.”

For India, the post independence period had forced her to think about the protection of the land border dispute and the situation related to Pakistan on the West and East side and China on the North of the Country. Apart from that the Indian Ocean was only one important oceanic area for the other countries, but for India it was the vital sea, as viewed by Panikkar. He also mentioned that, in the post second world war situation “the strategic area in Indian warfare was not so much the Burmese frontier, as Malaya, Singapore and the neglected Andaman islands. What was of utmost importance in safeguarding India’s communication with Europe was not Bombay or Colombo, but Diego Suarez and Aden. It was the oceanic space that dominated the strategy of Indian defence.” To be important to mention here that, India has pursued a consistent policy of steadily increasing her naval capability in the Indian Ocean, which was also, shows her opposing position in any extra –regional naval presence. Describing the military strength of the then Indian defence sector it could be mentioned that by 1961 India had transformed her navy from a small coastal force to a balance force which were consisted of one aircraft carrier, two cruisers, seventeen destroyers, six mine sweepers and one ocean-going tanker and also had augmented shore-based naval aviation. But it was in sufficient for her security. After the war against Pakistan and creation of Independent Bangladesh in 1971, India’s strategic perceptions of the Indian Ocean and her future security role in

South Asia underwent a radical change. It was clear that the maritime threat from Pakistan did not represent a threat to the survival of the Indian government. The Pakistani threat was viewed as limited to Kashmir and did not present a real threat to the Indian centre. Pakistan, in the early years of its existence, was incapable of conducting a major attack, though India did realize that the threat from Pakistan would continue to evolve. Given that Pakistan's only line of communication was around India and over the seas, India believed this condition would compel Pakistan to build a formidable navy. There were mainly two reasons to make concrete decisions for India in case on Pakistan's intention in that scenario. Actually "Pakistan's initial interest in the Indian Ocean was confined to the security of sea lanes between East and West Pakistan. But Pakistan's naval capability has never been able to keep the merchant shipping and naval deployments open between Karachi and Chittogong. First, building a strong naval force to match the strength of the Indian Navy was never within Pakistan's national means. Secondly, until the creation of Bangladesh in 1971, Pakistan strategists believed that East Pakistan could be defended from West Pakistan, which assumed that Pakistan could capture Indian territories in Punjab and Rajistan which might then be bargained with Indian advances in East Pakistan. This was a great strategic fallacy, as is evident from India's successful blockade of the Bay of Bengal in December 1971, which prevented any resupply to Pakistani troops"

"It was clear that, as in all previous wars and operations, no End States had been visualised. While there is merit in pressing for political directives or End States to conflicts, the reality is that they may not be forthcoming. Hence, the End States definition may be hazy and strategies must be prepared for that contingency." The Cumulative Indian experience to hold the control of total sea has had a powerful impact on her naval expansion programme. It was undertaken in the changing strategic environment in South Asia. In the Indian navy was greatly aided by Soviet Union, and with the help of the Super power India had launched a massive programme of rapid deployment and modernisation of its naval fleet. The then time "the Indian Navy has 12 submarines, ten destroyers, 27 frigates, a cruiser and an aircraft carrier with 51 combat aircraft, and a large number of combat helicopters. Also, India has acquired Sea Harriers for her aircraft Vikrant." At that time "the ratios of investments in surveillance versus weapon-delivery platforms had an adverse impact on the conduct of maritime operations. While any platform with its captive air reconnaissance capability will eventually find targets on its own on which to unload ordnance, other platforms can effect encounters only if directed by the maritime domain awareness infrastructure." In this discussion submarine deploying and conducting a campaign of Indian navy has automatically hold an important point. The report of Ministry of Defence (Indian Navy), 2007 also says that, "with conventional submarines, the number of boats on actual patrol can rarely exceed 60% of the force level. Their use in future wars must be part of an all arms strategy that synergises aerial surveillance, air- to-surface interdiction and mining. Support papers for a submarine campaign would aid the overall effectiveness of these assets." In connection with the discussion regarding India's role in the Indian Ocean Admiral S.N.Kohli projected as a seaman's viewpoint that, "India prospered when the seas were used extensively but suffered a decline when they were neglected. But there is a large amount of truth in that postulate. After all, the last two hundred years of India's colonization became possible when seafaring nations arrived and settle down here. Lack of a well-organised navy had led to India's subjugation by the Europeans." He also identified the distinctions between 'sea power' and 'naval power.' According to Admiral Kohli "sea power is a broad concept embracing not only means of combat but also auxiliary craft, commercially shipping, bases, fishing, other exploitation of the sea and seabed resources and the trained personnel needed for all these operations. In other words, almost anything that is relevant to conducting operations, whether civilian or military, on the sea, constitutes sea power. Power here means capacity or ability to use the sea, including, but not restricted to, fighting naval battles (the latter, the more restricted use of the concept of sea power, is naval power). The geography of a nation is crucial here. India's key

position at the head of the Indian Ocean astride the East-West trade route is an asset. Its extensive territory provides a vast hinterland, while it has immediate access to the ocean and a large number of islands under its control on either side of the peninsula. All these factors provide for its great potential as a sea as well as naval power.” Might be the aim was to be a strengthen herself a largest Naval Indian army in Asia, next to Soviet Union. “This has been motivated by India’s aspiration to play a dominant role in the region. The Soviet Union’s strategic interest in beefing up the Indian military complex was her policy for China and which enables her generated fears of Indian domination among her small neighbours.” “Perhaps it was India’s own sense of vulnerability from an ‘expansionist China’ during the 1962 border war which introduced the extra-regional element into her Indian Ocean strategy.”

The Indo-Soviet Treaty of 1971 has a significant importance. It could be described as a profound interest in Asian and World security as well. In fact the treaty provided the seal of approval for Indian intervention in East Pakistan. Indian initiative and the situation in creation of independent Bangladesh is to be mentioned here. In mid December of 1971, a US naval task force which was led by the nuclear powered aircraft carrier USS Enterprise, entered in the Bay of Bengal to evacuate American from war-torn in East Pakistan. In the eve of the third Indo-Pakistani war, the US carrier’s deployment was also coincided with the presence of several (additional) Soviet warships in the Indian Ocean. Although the initial the US publicly release their intention, which was to be “a show of force By the United States for the benefit of both India and the Soviet Union.”, the then President Nixon later clarified the event to be a gesture of support for Pakistan and China both in the light of increased Soviet Naval presence in the region. On the other hand India and Soviet Union lashed out at the American presence and the Soviet administration labelling this event as “Gunboat Diplomacy” and gross blackmail against India. Taking advantage of the conflict between China and Soviet Union, the US had the strategy of building a new balance of power against the Soviet Union. On the basis of an accommodative Sino-US relationship thus leaving Southeast Asia for China to take care of, with American concentrating on South Asia, Southwest Asia and West Asian regions. On the contrary the Soviet policy was to support the then ongoing national independent movement in East Pakistan and to strengthen the anti imperialist force. In the Indo-Pak war of 1971, Soviet determined to support her allies and coerce her adversaries using naval diplomacy. The war led to record deployment levels for both superpowers-14 combatants and auxiliaries for the US and 26 for the Soviets. The Soviet deployment was intended to demonstrate support for India, coerce Pakistan and offset the politico-military effects of the enterprise. The concept of sea power had become more accepted as relevant to the Soviet Union’s ambitions and capabilities. It shows a new willingness to use Soviet naval forces. The Soviet naval presence in the Indian Ocean was traditionally interpreted interims of the expansion of the Soviet fleet. It was an attempt to counter the expected deployed of American “Polaris A-3” Submarine Launched Ballistic Missiles (SLBM), and the limitation of American influence in the area. In addition to this a primary political objective has appeared which were the denuclearisation of the Indian Ocean and the curtailment of the presence of the naval powers of the superpowers. In this endeavour the negotiations between US and USSR were carried out in 1977-78 for the limitation of the naval forces in the Indian Ocean.

In the 1970s the Indian navy’s and government’s policy towards the Indian Ocean primarily revolved around the increasing presence of superpower naval forces and the declaration of ‘Zone of Peace’ and the changes in the international law of the sea were vital to analyse her strategy in the concern security aspect. But basically “Pakistan has suggested that the scope of arms limitation in the Indian Ocean should also include the littoral and hinterland states, or that some acceptable equilibrium of naval forces of the regional powers be negotiated in a bilateral or multilateral framework. Secondly, Pakistan has been proposing a Nuclear Weapons Free Zone in South Asia (NWFZSA) which it considers complementary to the Indian Ocean as a Peace Zone (IOPZ) proposal.

This signifies the assumption that mere withdrawal of naval forces of the superpowers would not make the Indian Ocean a peace zone: this would also require regional detente, denunciation of nuclear weapons by the Indian Ocean states and mutual and balanced force reduction among the key regional states.” The origin of the concept of the Indian Ocean as a Zone of Peace could be traced out to various measures adopted and under consideration in pursuit of disarmament in the early 1960’s. “The idea of a Peace Zone, including a nuclear free zone has been advanced by some countries including Sri Lanka. The objective of such a Peace Zone would be to ensure that the major powers, by tacit or explicit action, by mutual agreement or unilaterally, will agree to respect the region as a zone where they will refrain from any action injurious to the cause of peace. This means, among other things, that the freedom of the high seas will be subject to important voluntary limitations. It also means that the great powers will likewise voluntarily limit their involvement in collective security arrangements and will not seek or use any facilities for militarising the Indian Ocean. A parallel corollary of a Peace Zone is that regional States bordering the Indian Ocean will themselves refrain from action prejudicial to the concept of a Peace Zone.”

Indian navy had took a significant role in some operations like, Operations Pawan and Operations Cactus in Sri Lanka and in Maldives respectively in 1980s. In this respect the “Operations Vijay and Operations Parakaram of the Indian navy were undertaken with a nuclear backdrop. Navy short-listed three goals, namely, to ensure safety and security of our maritime interest against a surprise attack, to deter Pakistan from escalating the conflict into a full-scale war and to win the war convincingly at sea. Shifting strike elements of the Eastern Fleet to the North Arabian Sea and mobilisation of all naval assets prevented escalation and contributed towards quick termination of the conflicts. The lesson that emerges for the Indian Navy is on two counts. Firstly, there will be space and scope to conduct conventional maritime operations below the nuclear threshold. Secondly, a window of opportunity would exist to influence the land battle.” In this connection it should be necessary to mention that, “India is among the first to recognise Maldives after its independence in 1965 and to establish diplomatic relations. India’s assistance in diffusing the 1988 coup attempt represents the Indo-Maldivian understanding and amity.”

As it has been said that, the superpowers intention were to expand and intensification of armed conflicts within and among states of the Indian Ocean region to be foremost challenged, while the non-aligned countries emphasized on the danger due to the military presence of the superpowers as the primary issue and supporting the Indian Ocean Zone of Peace issue. Maldives was not exception on that issue. “Maldives has suggested that the countries situated in or bordering on the Indian Ocean should take a new and collective initiative to ensure the early realization of the objectives of the Indian Ocean Peace Zone proposal.”

After realizing the fact of the matter of the India-Maldives maritime relation, it should be also clear that, the island country occupies an important position in India’s security concerns in the Indian Ocean Region. Particularly it is important to analyse in terms of Chinese involvement in it. “The Chinese and Maldivian ambassadors to Sri Lanka started visiting each other in the early 1960s. China supported the Maldives in its struggle for national independence and the two countries established diplomatic relations in October 1972 with the Chinese ambassador to Sri Lanka concurrently accredited to the Maldives. In 1981, China and the Maldives started economic and technological cooperation, and in 1982 restored direct trade. Starting from 1985 Chinese companies began entering the project-contracting market in the Maldives.”

The end of the Cold war phase was interesting to highlight on the fact that, China’s growing involvement in the Indian Ocean was very significant in the security calculus of India. Particularly in the South Asia the India-Sri Lanka-Maldives strategic triangle was influenced by the Chinese naval diplomacy. “According to Lowell

Dittmer a strategic triangle may be understood as a sort of transactional game among three players', with transactions being understood as exchanges." In his conclusion Sithara N. Fernando said that, "with regard to the regional context, triangular relations involving China, India and Sri Lanka had tended towards a stable marriage with enmity in China- India and India-Sri Lanka relations but with amity in China-Sri Lanka relations in the late 1980s whereas prior to normalisation of China-India relations, China-India-Maldives triangular relations tended towards a romantic triangle." On the contrary it is also to be noted that, "the evolving Chinese maritime calculus in the Indian Ocean thus matured into a three dimensional strategy which rested on: multilateral diplomacy; bilateral diplomacy at the regional and superpower levels which relies on congruence of interests with its erstwhile enemy, the United States, and; the build-up of China's naval capabilities, conventional and nuclear, to serve a more oceanic-oriented naval doctrine." The period was also observed historical linkages between India and the Island States of the Western Indian Ocean region. Due to the presence of Indian Diaspora basically the littoral States i.e. Mauritius, Madagascar, Comoros and Seychelles have diplomatic and trading relations with India. The geostrategic importance of those countries bears significant importance in India's security purpose. "Indians began to be brought to Mauritius in 1834 as indentured labourers to work in sugarcane fields and by the time the indentured labourer system was abandoned, Indian immigrants formed majority of island's population which now constitutes two-thirds of it." India has helped to develop the defence related programmes in Seychelles. She has sent military and naval advisers to Seychelles People's Defence Force (SPDF) and in 1989 Seychelles Defence Academy was established with the help of Government of India. Our government also has gifted a Dornier aircraft to Seychelles to conduct maritime surveillance with its Exclusive Economic Zone in the end period of cold war. "Diplomatic relations were established with Comoros in June 1976 two years after its independence. India set up its Consulate in Madagascar in 1954, which was upgraded to an Embassy in 1960 as Madagascar gained independence." "Diplomatic ties with Seychelles exist since the very first day of its independence in June 1976. However the first resident High Commissioner to Seychelles was appointed in 1987."

Conclusion

In concluding part of the article it may consider as a critical analysis as stated by the Prof. C. Raja Mohan. He wrote that, "Over the last decade one of the best kept political secrets in India has been that the peace zone concept had been turned into an anti- Indian platform by some of India's neighbours. India's support for the peace zone and the demand that the great powers be thrown out of the Indian Ocean were widely interpreted as a transparent attempt by New Delhi to establish its own hegemony in the Indian Ocean.

Two developments in the recent past made the concept of zone of peace irrelevant. The end of the Cold war undermined one of the central assumptions of the concept. The need to avoid the negative consequences in the Indian Ocean littoral of the Soviet-American rivalry. The collapse of the Soviet power fundamentally transformed the political scenario in the Indian Ocean."

In the Cold War period Indian view of maritime security had been driven and affected in the Indian Ocean due to the influences and strategic thinking of its colonial rulers. The presence of the extra regional powers and their mind set had an impact on India's strategic policy of maritime domain. On the one hand the country has to face the challenges of economic development, border related issues, and the internal solidarity, on the other hand the challenges from the neighbouring countries which had a deep rooted problem regarding security. Overall India as a South Asian and one of the most important geostrategic country in the Indian Ocean had a multidimensional challenges in the Cold War period observed here as a whole.

References

- [1] Jamadhagni, S. Utham Kumar,(2007)" Maritime Security in The Indian Ocean. "(pp.58-63)South Asia Defence and Strategic Year Book, New Delhi, India: Panchasheel.
- [2] Kaplan, Robert D., (2011). The Indian ocean and the Future of American Power, New York: Random House.
- [3] Panikkar, K. M., (1971). India and the Indian ocean:As Essay on the Influence of Sea Power on Indian History, Bombay, India: George Allen & Unwin India.
- [4] Singh, Jasjit, (1985), "The India Ocean-Future Challenges", Indian Defence Review, Vol. IV.
- [5] Khalid, Mohammed, (2011, August)," India and Island States of the Western Indian ocean: A Significant Geopolitical Linkage in the Region", Journal of Indian ocean Studies, Vol. 19.No.2.pp.212-232
- [6] Khan, Ahsan Ur Rahaman, (August 6,2013), "Evolving Geopolitics of Indian ocean : In- depth Analysis", Oriental Review, pp. 1-19.
- [7] Cole, G. D. H., (2000), " Imperial Military Geography ". In Agarwal, Amita, Indian ocean and World Peace (p.16). New Delhi : Kanishka Publication.
- [8] Parmar, Sarabjeet Singh, (January- March, 2014), " Maritime security in the Indian ocean: An Indian Perspective ", Journal of Defence Studies, Vol. 8, No. 1, P. 50.
- [9] Ashley J. Tellis, (1990), " Securing the Barracks : The Logic, Structure and Objectives of India's Naval Expansion ", Naval War College Review, Summer. P. 76.
- [10] Panth, Harsh V., eds, (1988), The Rise of the Indian Navy : Internal Vulnerabilities, External Challenges, England: Ashgate, pp. 2-3.
- [11] Sakhuja, Vijay, (2011), Asian Maritime Power in the 21st Century : Strategic Transactions: China, India and Southeast Asia, Singapore: Institute of South East Asian Studies.
- [12] Rais, Rasul B., (1987), The Indian Ocean and the Superpowers: Economic, Political, and Strategic Perspective, New Delhi: Vistaar Publications.
- [13] Christopher Matthew, (1967), Britain's Role Tomorrow, London: Hutchison.
- [14] Panikkar, K. M., (1944), The Strategic Problems of the Indian ocean, New Delhi: Indian Institute of International Affairs Pamphlet.
- [15] Panikkar, K. M., (1946), The Basis of an Indo-British Treaty, New Delhi: Indian Council of World Affairs.
- [16] Scott, David, (2006), " India's " Grand Strategy " for the Indian Ocean : Mahanian Visions ", Asia Pacific Review, Vol. 13, No. 2., pp. 97-129
- [17] Roy Chaudhury, Rahul, (1995), Sea Power and Indian Security, London: Brassey's.
- [18] Palmer, N., (1972), " South Asia and the Indian ocean ", in Cottrell, A. and Burrell, R. (Eds), The Indian ocean : Its Political, Economic, and Military Importance, New York: Praeger.
- [19] Graham, Euan, (2006), Japan's Sea Lane Security, 1940-2004: A matter of life and death? London: Routledge.
- [20] Sawney, Brigadier Indrajit S., (1990), The Indian ocean as a Geostrategic Region: Recent Evolution, Status and Prospects, U. S. Army War College.
- [21] Vibhakar, Jagadish, (1974), Afro-Asian Security and Indian ocean, New Delhi: Strling Publishers.
- [22] Memorandum from the Assistant Secretary of State for near Eastern and South Asia Affairs to the Secretary of State William Rogers, Washington (1969, June 24).Retrieved from <https://2001-2009.state.gov/documents/organisation/113358.pdf>. pp. 123-124, accessed on 11.12.2016.

- [23] Kaushik, Devendra, (1987), Perspective on Security In Indian Ocean Region, New Delhi: Allied Publishers.
- [24] Soviet Naval Presence in the Indian Ocean (1968), Retrieved from <https://www.cia.gov/library/readingroom/docs/CIA-RDP80R01731R002200020002-8>. Pdf. accessed on 15.12.2016.
- [25] Freedom to Use Seas: India's Maritime Military Strategy (2007), New Delhi: Integrated Headquarters Ministry of Defence.
- [26] Banerjee, Jyotirmoy, (2003) " Power on the Sea: India's Power Projection in the Indian Ocean ", in Rao, P. V. (ed), India and Indian Ocean : In the Twilight of the Millennium, New Delhi: South Asia Publishers.
- [27] Zinger, Marcus B., (July 1993), " The Development of Indian Naval Strategy Since 1971", Contemporary South Asia, Vol. 2, No. 3, pp.335-359.
- [28] Akhtar, Majid, (1986), Indian Ocean : Conflict and Regional Cooperation, New Delhi: ABC Publications.
- [29] Sri Lanka's Memorandum on Indian Ocean Security, Appendix- J, (2000), in Agarwal, Amita, Indian Ocean and World Peace, New Delhi: Kanishka Publishers.
- [30] India's first recognise Maldives, Retrieved from [http:// www.southasianmedia.net/profile/maldives/w_foreign_relation.cfm](http://www.southasianmedia.net/profile/maldives/w_foreign_relation.cfm). accessed on 24.12.2010.
- [31] Phadnis, Urmila and Dutt Luithui, Ela, (1984), Maldives: Winds of Change in an Atoll State, New Delhi: South Asian Publishers.
- [32] Fernando, Sithara N., (August 2010), "China's Relations with Sri Lanka and the Maldives: Models of Good Relations among Big and Small Countries ", China Report, Vol. 46, No. 3.
- [33] Kraska, James, (2012), " Indian Ocean Security and The Law of the Sea", Georgetown Journal of International Law, Vol. 43, pp. 434-481.
- [34] Srilatha. V., (2007), " Indo- Sri Lanka Maritime Cooperation : Implications on the Bay of Bengal ", in Nirmala Devi. T., (Ed), India and Bay of Bengal Community: The BIMSTEC Experiment, New Delhi: Gyan Publishing House.
- [35] Kurien, Nimmi, (2003), " China's Emerging Role in Indian Ocean : India's Options " , in Rao, P. V. (Ed), India and Indian Ocean : In the Twilight of the Millennium, New Delhi: South Asian Publishers.
- [36] Raja Mohan C., (June 1, 1992), ' Indian Ocean as peace zone needs quiet burial'. The Hindu.

Gandhian Women of Kanthapura - An Analysis

RAGHAVENDRA H.M.

Assistant professor of English.

Government First Grade College, Tumkur-572102(India)

Email Id: ragghm@gmail.com

ABSTRACT

The followers of Gandhi and his ideology are often referred as Gandhi - Men or Gandhian man. We come across such references in various books or media. But we rarely hear any woman titled Gandhian. Raja Rao presents just rare Gandhian women in his novel Kanthapura. Such two women characters are analysed in this paper. The women, Rangamma and Ratna take individual parts in the drama of Kanthapura. However, the role that the women play in the Gandhian movement, led by Moorthy, is often more active and voluble than that of the men

KEYWORDS: Gandhian, Woman, Movement, Ideology, Cast, Reform, Orthodox.

Gandhian Women of Kanthapura - An Analysis

The women of *Kanthapura* function mainly as a collective voice, and individual relationships are not accorded the importance they have in Raja Rao's other novels. Only Rangamma and Ratna take individual parts in the drama of Kanthapura. However, the role that the women play in the Gandhian movement, led by Moorthy, is often more active and voluble than that of the men. Their hearts are much more easily won over by the presentation of the Gandhian ideology through the medium of the Harikatha.

Rangamma has already been singled out as one of the most active members of the Congress, and Moorthy's most effective aide. "No village kid", she has the respect of the community. She is a widow with means, having been left a comfortable house, which is the envy of her spiteful sister-in-law, waterfall Venkamma. Since Rangamma has no children, she has obviously spent her time educating herself. She gets all the papers from the city and reads them. So she is in touch with all kinds of recent developments in various fields. She is well informed about natural wonders, like plants that weep, and about the Milky Way. She has heard of telescopes, through which can be glimpsed "another world with sun and moon and stars, all bright and floating in the diamond dust of God" (46). She knows everything about air vehicles that move....and speech that goes across the air (46) and marvellous country where all men are equal.

Soon after the Harikatha, people remark that Rangamma's house "was becoming something of a Congress House" (Kanthapura 28).

She is chosen as the third member in the Congress Committee. When Moorthy is put in prison, Rangamma goes to talk over his affairs with the advocate, the secretary of the Congress Committee, Sankar. He invites her to stay with him and help with his correspondence. The proposal pleases Rangamma:

Though Rangamma was the humblest of women, she liked this, and she said, "If the gods choose me, I will not say "Nay"(137),

Waterfall Venkamma's spiteful tongue lashes out viciously:

Oh! this widow has now begun to live openly with her men, and she spat on the house and said this man had her and that man had her (138) .

But Rangamma is unperturbed, for,

...as everybody knew, Sankar was an ascetic of a man and had refused marriage after he had lost his wife (138).

He fasts regularly, wears only Khadi, never speaks English and is considered a fanatic by his friends. But Rangamma admires him and everything he does. Her happiness in working for him is evident:

Never had Rangamma looked so healthy and serene as she did then. She was nearing forty, but she looked hardly thirty three, and there was not a gray hair on her head (144).

She works hard, and even goes to meetings with Sankar. The first time she speaks in public, she is nervous, but she learns to "speak like a man" (145). She is in the forefront during the picketing of the toddy shops, and is jailed. We see no more of her, though it is said by all that, even when she comes out of prison, she will still be for the Mahatma. Naturally "deferent, soft-voiced and gentle-gestured" (48), Rangamma can always hold her own in any crisis or argument, and has a very persuasive tongue. We have already seen how she could coax the women to learn to fight. She teaches them to be fearless, in case they have to face the policeman beatings:

Rangamma says, 'Send out rays of harmony' and we send out rays of harmony, and we say 'No, it will not be so bad after all (176)

She can win a "word-to-word fight" with Bhatta, for when he tries to dissuade her from joining Moorthy's caste-polluting activities she says:

Has the mahatma approved it? I don't think so. He always says let the castes exist, let the separate eating exist, let not one community marry with the other no, no, Bhattare, the Mahatma is not for all this pollution (44).

Yet, when Moorthy seeks refuge in her house after he has crossed a pariah's threshold, she asks him to wash himself and suggests he change his sacred thread. When he tells her this is impractical, since he has to go to their house every day, she finds a solution:

I shall at least give you a little Ganges water, and you can take a spoonful of it each time you've touched them, can't you? (107)

In spite of being attracted to the Mahatma, she is still poised halfway between the orthodox world of Brahmin ritual and the new, casteless society which Gandhi advocates. Though committed to Moorthy's cause says Narasimhaiah,

Even an ardent admirer like Rangamma liked him to change his sacred thread after his visit to the pariah quarters (45),

Considering that there are few women in the novel who have been accorded individual roles, this could well be the significance that Rangamma has, for she maintains a fine balance between the militant enthusiasm of the

Gandhi-workers and the codes of a traditional society that holds on to its rights and privileges. The fact that she is more educated than the other village women and more exposed to the world outside through her reading, makes her worthy candidate for the leadership she assumes with such natural ease. She relinquishes this leadership, indeed, only to Ratna, her niece, who is the other woman character singled out in the novel for a special role.

Ratna, Rangamma's sister's daughter is a widow like her aunt. She too becomes actively involved in the Gandhian movement, and is a very willing volunteer, as her situation as a child widow is hateful to her. She is constantly criticised by the villagers for continuing to wear her bangles and nose-ring and ear-rings, and for wearing "her hair to the left like a concubine" (48). To make matters worse, if she was accused for behaving improperly, she would retort:

that that was nobody's business, and that if these sniffing old country hens thought that seeing a man for a day, and this when one is ten years of age, could be called a marriage, they had better eat mud and drown themselves in the river (48-49).

Bhatta, who knew Ratna as a small child, feels uneasy when he sees her "modern ways", though he really does not pay too much attention to rumours that she has been "found openly talking to Moorthy in the temple, and alone too" (49). It is only during Moorthy's fast that we discover how absurdly young Ratna is, and how undeserving of the unkind comments levelled at her. For when Moorthy asks her to pray for the sins of others:

She could hardly grasp his idea. She was but fifteen. Praying seemed merely to fall flat before the gods in worship (95).

Moorthy had obviously been attracted to her, but in the state of mind induced by his fasting,

Her smile did not seem to touch his heart with the delicate satisfaction as it did before (94).

He feels differently towards her now:

She seemed something so feminine and soft and distant, and the idea that he could ever think of her other than as a sister shocked him and sent a shiver down his spine (95).

Under Ratna and Rangamma, the women are cleverly assimilated into the Gandhian movement, for these two enlightened women are always available to advise and exhort their sisters.

The women have come a long way and have gained considerably in moral stature, and in their awareness of social and political reality under the circumstances, It is Pariah Rachanna's wife, Rachi, who frees the women, imprisoned in the temple after the policeman locks them in, and in the very last chapter, we see that Rachi is working in Patel Chandrayya's house, and her grand-daughter is going to marry Kotwal Kirita's son. Surely, this spells social progress.

We are not provided with accounts of their personal loves and hates except in so far as they touch the chronicle of events in Kanthapura. The three characters at the novel's centre are all unseen: they are Kenchamma, Gandhi and the spirit of Kanthapura.

Reference

- [1] Rao, Raja. *Kanthapura*, New Delhi: Orient Paperbacks, 1938; rpt.1971. Print.
 [2] Narasimhaiah, C.D. *The Swan and the Eagle*. Simla: Indian Institute of Advanced Study,1969. Print.
 ---. *Raja Rao*. New Delhi: Arnold Heinemann, Indian Writers Series, 1973. Print.

Vasudhaiva Kutumbakam : A Global Perspective of Wellbeing

Mahantappa Macha

Assistant Professor (Political Science)

Bengaluru Law College, Bangalore

Mail Id: mahanteshmacha@gmail.com

Mob No: 8904420654.

Abstract

We are living in a 21st century with different culture, tradition, customs and different food habit many people in the world lived through the cultural conflicts and violence. The 19th century witnessed 'Industrial revolution' and 20th century gave birth to Globalization, privatization, westernization and development of science and technology the whole world became small. These all factors gave birth to the concept of "Vasudhaiva Kutumbakam" which means "the world is one family" one earth, one nation and one family. We are the people who have come from "Aham Brahmasmi" to Vasudhaiva Kutumbakam, we are the people who have come from Upanishads to Upagrah.

Vasudhaiva Kutumbakam is a philosophy that inculcates an understanding that the whole world is one family. It is a Sanskrit phrase meaning that the whole earth is one family. The first word is made up of three Sanskrit words – Vasudha, Eva and Kutumbakam Vasudha means the earth, Eva means emphasizing and Kutumbakam means a family. The concept of Vasudhaiva Kutumbakam originates from Hitopadesha. We have different culture, tradition and customs is our pride. A beautiful garden has different flowers with diverse fragrances, colors and adoration looks beautiful and gives divinity to the garden. Being a human being first we understand the who we are why we are living on this earth why we must inculcate such values in our life universal love and brotherhood makes us to understand the pains and pleasures of others always keep our heart and arms open to help others if I cannot able to help hundred people but can able to help few people with universal love and peace for universal life. Some principles of Vasudhaiva Kutumbakam like principle of oneness, principle of tolerance and acceptance, principle of religions tolerance, principle of common brotherhood, principle of ahimsa and principle of cooperation creating a new world by inculcating some good values in human beings irrespective of religion, caste, creed, sex and place of birth.

Keywords : Vasudhaiva Kutumbakam, Aham Brahmasmi, Hitopadesha, religions

"Only small men discriminate saying: One is a relative; the other is a stranger. For those who live magnanimously, the entire world constitutes but a family" - Maha Upanishad

'Vasudhaiva Kutumbakam' is a philosophy that inculcates an understanding that the whole world is one family. It is a Sanskrit phrase meaning that the whole earth is one family. The first word is made up of three Sanskrit words – Vasudha, Eva and Kutumbakam Vasudha means the earth, Eva means emphasizing and Kutumbakam means a family. The concept of Vasudhaiva Kutumbakam originates from Hitopadesha. The concept of "Vasudhaiva Kutumbakam" which means "the world is one family" one earth, one nation and one family. Because of Globalization, privatization, westernization and development of science and technology the

whole world became one nation and all people irrespective of their country, population they are the members of the whole universe it is their fundamental duty to protect one earth for future generations as it is by inculcating this principle. Vasudhaiva Kutumbakam one of the most important line emerging from the Sanskrit literature unity in diversity is something that we have been practicing for thousands of years, we have emerged from one, the Brahman, the ultimate reality.

21st century witnessed climate change, global warming, violence and conflict because of in the name of development all countries destroying everything. It is fundamental duty of all people to save the earth, wild animals, forests and seas and oceans as it is for future generations by adopting this principle and world leaders must take initiative action to come out from these international crises.

Why global perspective ‘vasudhaiva kutumbakam’ so important for all human beings because as we know that whole world is burning because of many countries people involve in violence, terrorism, ethnic conflict, cultural conflict, religious conflict, poverty, hunger, drug trafficking and human trafficking. Some principles of Vasudhaiva Kutumbakam like principle of oneness, principle of tolerance and acceptance, principle of religions tolerance, principle of common brotherhood, principle of ahimsa and principle of cooperation creating a new world by inculcating some good values in human beings irrespective of religion, caste, creed, sex and place of birth. Being a human being first we understand the who we are why we are living on this earth why we must inculcate such values in our life like universal love and brotherhood makes us to understand the pains and pleasures of others always keep our heart and arms open to help others with universal love and peace for universal life.

Our Prime Minister Narendra Modi at world cultural festival organized by Art of Living in a speech Indian culture is very rich and we are the people who come from Aham Brahmasmi to vasudhaiva kutumbakam. We are the people who come from Upanishads to Upgrah. External affairs minister Sushma Swaraj also used the expression in her speech at the UNGA on September 24, 2017 “we truly believe that the world is one family and we hope that every member of this family deserves that elixir of life, happiness.” The world has seen two world wars world leaders desire is to not to disturb international peace and security still many countries involve in conflicts and violence and international problems should be solved by peaceful coexistence. The concept of vasudhaiva kutumbakam could be to initiate a draft resolution at the United Nations General Assembly for a common earth anthem. Singing that will be a noble way to celebrate ancient Indian thought of vasudhaiva kutumbakam highlighting India’s concerns for the environment, express solidarity to the idea of our commonness and pay tribute the planet.

19th century was known for Industrial Revolution and 20th century gave birth to Globalization, Privatization and westernization. At present we are living in fast changing, modernizing and globalizing society with maximum population, different religions, races, cultural and faith on the other hand we are living in the age of darkness means increasing poverty, inequality, violence, war and terrorism, fear and insecurity due to erosion of human values. We are living in many crises like political crises, social crises, economic crises, cultural crises, religious crises; finally we are facing crises of peace and peaceful co existence.

We are living in a society which is violent human life is changing in every movement and our society crumbling day by day the wave of destruction is constantly taking over the way of life. World leaders should think about violence, destruction, economically unbalanced world and not investing huge amount of money on arms and arms race by adopting the principle ‘vasudhaiva kutumbakam’ otherwise world has to face the realities

of destruction of humanity. Globalization means 'world is one market' peoples motto is only profit oriented this has created culture of Materialism led to decreasing human values, conflicts and violence.

The statement is not just about peace and harmony among the societies in the world but also about the truth that somehow the whole world has to live by some rules like a family set by an unknowable source. Just by contemplating this idea and by at least trying to live by it and practice it in our lives we could make this world a better place. Oneness in diversity is exhibited in nature with the appearance of a rainbow, which is an aggregation of diverse synchronous colors in the ethereal sky. When colors are separate they disperse and are not visible. By the magical prismatic effect of sun and rain clouds the concerted reflection forms sublime rainbow signifying harmony and equanimity.

It is such a beautiful philosophy if every person on this earth believed there would be no racism, no terrorism, no drug trafficking, no human trafficking, no conflicts, no violence and no casteism the dream of world peace would be a reality. But it cannot be forced down upon anyone. The feeling that 'the whole world is my family' must come from within and it must be taught from the childhood. If every mother, school, College and world leaders were successful sowing the seeds of this philosophy this world will be a beautiful place. One earth family Vasudhaiva Kutumbakam is a new social movement that is based on this foundational principle of the oneness of all beings on earth. Its work is carried forward through an integral institute that seeks to highlight both the beauty and value of the infinite diversity of humanity and nature and the inherent unity and interconnectedness of all life underlying our diversity.

Seven principles of Vasudhaiva Kutumbakam

Following are the main principles of developing vasudhaiva kutumbakam world as one family, co operation and co ordination among the people irrespective of their country, caste, citizenship, rich or poor, black or white and birth place.

1. Principle of Oneness

We are all human beings born on this earth; all the people are connected to the earth in a common purpose and interdependent as a whole. The principle of oneness explains that everything in the universe both seen and unseen is connected as part of one entity. Throughout history has been identified as the universe, planet, nature, god, Allah, Brahma the creator, the soul, mind, the divine, the great spirit, which are personal to you and those are not personal to you which all things connected with the principle of oneness.

The fundamental principle of the oneness of humankind requires a profound development in our thinking. People of the world connected with only one earth because of some narrow minded problems like border disputes, citizenship, religious conflicts, racism, violence and terrorism the principle of oneness not yet, come into force. Everything that lives proclaims the glory of god every person who exists manifests the life of god. There is one spirit in which we live, one mind which we think, one body of which we are a part and one light that lighten every mans pathway.

2. Principle of Acceptance and Tolerance

We are the people we have different cultures, conventions, traditions, food habits, and different way of dress throughout the world because we know that, one culture is totally different from another. Cultures and traditions are totally different from one region to another or country to country and continent to continent. Why

should we accept this principle because which concept very nearer to the truth or universal principal we must accept it. But you have right to express your opinion or criticize the concept which is not nearer to the universal principle. The concept of acceptance is at the centre of the extreme response of either non acceptance or over acceptance.

Tolerance is respect, acceptance, appreciation of the rich diversity of our world's cultures, our forms of expression and ways of being human. It is fostered by knowledge, openness, communication, and freedom of thought, conscience and belief. It is not only moral duty it is also a political and legal requirement. When we talk about the word 'Tolerance' especially religious tolerance play very important role to spread the concept of vasudhaiva kutumbakam. We know that the world has seen many religions like Hindus, Muslims, Christians, Jainism and Buddhism firstly, we come out from the casteism inculcate humanity. Humanity is one of the universal principle of the vasudhaiva kutumbakam. Tolerance improves good relationship between people, societies and nations. The current rise in acts of violence, terrorism, xenophobia, aggressive nationalism and racism because of intolerance these national and international problems should be solved by only inculcating the universal principle vasudhaiva kutumbakam.

3. Principle of Cooperation and Respect

Aristotle says that, 'man is by nature social and political animal' without other people cooperation and coordination who are living in a society cannot survive and cannot able fulfill other desires those desires not fulfilled by the family. A certain kind of understanding of religion that divides the world into believers and non believers leads to violence. Dharma is that which holds the universe eternally co existing with the universe that is itself birthless and deathless. Dharma is a universal principle and therefore applicable to all times and places the truth that is divinity or pure consciousness that pervades the universe and manifests itself in various forms the goal is to realize this divinity within and since it takes many forms, it can be approached through many paths. It is only dharma that can proclaim the truth of vasudhaiva kutumbakam. We must treat other person and religion how we are treating our people and religion and we accept all religions, respect them how we are respecting our own religion by adopting the principle of vasudhaiva kutumbakam.

4. Principle of Love

Whether we enjoy someone's company or not, whether we admire their character or not, we can still honor a person from a spiritual perspective simply because, we are all created from the same spirit. We often think that love as an emotion we experience, an emotion characterized by the desire to be close to another person, the sense of cozy pleasure we feel in a relationship. The principle of love is nothing but the principle of happiness the principle of love brings people the most happiness and this principle is the simplest and easiest for everyone to practice. Principle of love is nothing but we should love all persons irrespective of rich, poor, black, white, caste, religion, race and country. Gandhiji always said that 'we hate the sin and not the sinner' that mean we should not hate people but must hate those actions and activities of the people are not good for the society by showing right path to them.

International disputes like border disputes between countries, ethnic dispute, religion dispute, cultural dispute, ideological disputes, social and political disputes not solved by the war and conflict. It must be solved by adopting the principle of universal love making bond between people to people. People only think of what they want themselves and this desire leads to pain rather than concentrating on what you want, think about what you can give to others. True love is love that gives and it is the kind of love that constantly gives for no return and

expects no reward. When people going to adopt vasudhaiva kutumbakam principle automatically this practice come into force.

5. Principle of Understanding and Compassion

The principle of vasudhaiva kutumbakam should be understood by the people who I am, why I must inculcate such values in my life being a member of the one family, one nation and one planet. Each and every member of the society when he is going to understand war, conflict, violence, racism and terrorism problems should be solved by only inculcating the principle vasudhaiva kutumbakam being the member of the one family irrespective of their caste, religion, creed, nationality and place of birth. This universal principle ultimate aim is to people should lead happy life and state must create such kind of environment over all personality development of the individual should happen and people should live in such kind of society where everybody is respecting other rights and liberties. People desires are not fulfilled by themselves those desires of people are fulfilled by nature they are not at all happy because, in the name of development and to earn more money and property values are decreasing, violating natural principles and humanity eroding day by day.

Compassion is another principle of vasudhaiva kutumbakam. Compassion motivates people to go out of their way to help the physical, mental or emotional pains of another and themselves. Compassion is often regarded as having sensitivity, an emotional aspect to suffering, though when based on cerebral notions such as fairness, justice and interdependence. Compassion involves allowing ourselves to be moved by suffering and experiencing the motivation to help alleviate and prevent it. Compassion is the foundation for unity, integrity and world peace for all living creatures in all situations.

6. Principle of Non violence (Ahimsa)

The principle of non violence or Ahimsa initiated by the Gandhiji. He said that, 'hate the sin and not the sinner' that mean we should not hate other people but we must hate those activities of the people which are harmful to the society. For non violent person can live wherever he want irrespective of his country, tradition, culture and he can do any kind of job, he can move and settle down any part of the earth by respecting other rights and liberties being a member of the one family adopting vasudhaiva kutumbakam principle. According to Gandhiji non violence means we should not harm any person mentally and physically all problems have solutions should be solve through peaceful co existence. We must come out from religion, tradition, cultures and conventions whatever we are following more important is that must give importance to humanity. The word humanity has the answer for all solutions the world is facing. People adopting the principle of non violence should solve their ethnic, religion and racism problems.

Six principles of non violence described by Dr. King's philosophy of non violence in his book 'Stride Toward Freedom'

- Non violence is a way of life for courageous people
- Non violence seeks to win friendship and understanding
- Non violence seeks to defeat injustice not people
- Non violence holds that suffering can educate and transform
- Non violence chooses love instead of hate
- Non violence believes that the universe is on the side of justice

7. Principle of Dialogue

This is the most important principle of vasudhaiva kutumbakam all the world problems solved by dialogue to establish international peace and security throughout the world to bring harmony and co operation among people, continent and nations. Peace can be achieved only through dialogue and religion harmony, cultural harmony, mutual respect and deeper understanding of faith achieved through dialogue help us live as one family member under one god.

Many countries are fighting each other because of border dispute, ethnic dispute and religion dispute on the other hand some under developing or poor countries especially African countries are facing unemployment, poverty, hunger, disease, racial discrimination and Arab countries are burning because of religion, border dispute and terrorist organizations these such kind of problems many countries should be solved by only through cooperation, mutual understanding and through dialogue.

Indian prime minister has looked to the universal principle vasudhaiva kutumbakam which guide the nation domestic and foreign policies. The challenge is certainly to do this, to translate abstract ideals into strategic plans and policies.

Conclusion

Now the world is seeing international problems like terrorism, global warming and climate change such kind of problems solved not only by one or two more countries it is possible when all countries unite together cooperation and mutual understanding under the leadership of United Nation and this can be achieved through negotiation, dialogue and international treaties by adopting the universal concept of vasudhaiva kutumbakam.

Finally, the universal concept of ‘vasudhaiva kutumbakam’ mainly focus on we are part of the globe as a whole everything in the universe interconnected and interdependent. The oneness is fundamental belief of Indian civilization. Ultimate aim of the concept of ‘vasudhaiva kutumbakam’ is to avoid violence, war, conflicts, racism, terrorism, drug trafficking, human trafficking, poverty, hunger, unemployment and protecting world as it is for future generations being a member of the one family, one nation and one earth.

“The world is one family, the whole of humanity is one human family and this planet is our only home”
– Dalai Lama.

Bibliography:

- [1] <https://www.spiritualeducation.org/node/667>
- [2] https://en.wikipedia.org/wiki/Vasudhaiva_Kutumbakam
- [3] www.speakingtree.in
- [4] portal.unesco.org – declaration of principles on tolerance: UNESCO
- [5] <http://happyscience-na.org>

IMPACT OF DEMONETIZATION ON INDIAN ECONOMY

Sateeshkumar G

Assistant Professor

Department of Commerce and Management

Government First Grade College, Tumakuru

E mail Id: sateeshkumar.g1@gmail.com

ABSTRACT

The reason for this move was simple: Indian Ministry of Finance claimed that 500 and 1,000 rupee notes are being used to finance terrorism, fund illegal drug sales, fuel the black market, drive counterfeiting, and pay bribes. This so-called —black money had to reputedly built up to such epic proportions that Prime Minister Modi declared that enough was enough, that he would be take it upon himself to wash his country's currency supply in one fell swoop. Demonetization can be said as a „Surgical Strike“ on Black Money, Terrorism, Fake Currency, Unorganized trading, Real Estate, share market etc. on the other hand if we talk about the Indian industry on a broader way it can be categories in three parts Manufacturing sector, Service sector and Agriculture sector. After the demonetization only Agriculture sector shows some positive improvement while if we talk about the manufacturing and service sector both were crashed down and these will affect the whole Indian market in 2017 also. As of December 28, official sources said that the Income Tax department detected over 4,172 crore of undisclosed income and seized new notes worth 105 crores as part of its country-wide operations. The department carried out a total of 983 search, survey and enquiry operations under the provisions of the Income Tax Act and has issued 5,027 notices to various entities on charges of tax evasion and hawala-like dealings. The department also seized cash and jewellery worth over 549 crore out of which the new currency seized (majority of them 2000 notes) is valued at about 105 crore. The department also referred a total of 477 cases to other agencies like to the CBI and the Enforcement Directorate (ED) to probe other financial crimes like money laundering, disproportionate assets and corruption.

Key word: Surgical Strike, money laundering, disproportionate assets, Fake Currency, Unorganized trading, fell swoop.

I. INTRODUCTION

With effect from 8th Nov. 2016 Tuesday Midnight PM Shri Narendra Modi Ji Banned the Currency notes of 500 and 1000. It is a strict decision of banning regular 500 and 1000 rupee notes from circulation which is a result of finding 1.25 lakh crore black money. Within 3 days of that striking decision: - Rs. 35000 Crore Deposited in banks and approximate Rs 1500 Crore Black Money were destroyed. According to the RBI's (Reserve Bank of India) Annual Report for April 2015 to March 2016, the value of the currency notes at the end of March 2016 was 16.42 trillion Indian rupees. The 500 rupee and 1,000 rupee currency notes formed 86.4% of the value. In one stroke, the government removed 86.4% of the currency in circulation by value. In terms of volume, the currency notes of these two denominations formed 24.4% of a total 90.27 billion

pieces. Also, RBI data showed that as of March 2016, 632,926 currency notes were counterfeit—known as an FICN (Fake Indian Currency Note). As a proportion of NIC (Notes in Circulation), the 1,000 rupee and 500 rupee notes were the highest. Nullifying these FICNs was also part of the demonetization move. Now we talk about the impact of Demonetization on Indian Economy Sector. First economy can be bifurcated in three broad segments Agriculture Sector, Manufacturing Sector and Service sector all these three sectors contributed in Indian GDP.

II. OBJECTIVES OF THE STUDY

- A. To analyze the impact of Demonetization on GDP.
- B. To analyze the impact of Demonetization on different sectors of economy.
- C. To analyze the future impact of Demonetization on Indian Economy. Contribute 53% in GDP after Demonetization all the three sectors faces negative impacts

III. CONCEPTUAL FRAMEWORK :

Reasons behind Demonetization: As per my study Following is the main reasons behind Demonetization.

Black Money:- A recent study had pegged India's black market economy at over Rs 30 lakh crore or about 20 % of total GDP. This is even bigger than the GDP of countries like Thailand and Argentina. So now after this Decision black money holders are left with just two options – either route this money through banks, declaring it to be their income or burn the stashed file.

Fake Currency & Terrorism: Terrorism is a frightening thing. But have you ever thought about how these terrorists get their money? Enemies from across the border have run their operations using fake currency notes. This has been going on for years.

Economy: The Major impact of this decision is on the economy because it gives highly positive impact on the economic Stability in near future. The coming six to seven months are expected to witness a considerable level of deflation. Sectors like real estate, construction material, Gold, unorganized trade and services will see significant pain in the near time.

Election: We all know how much black money is used by political parties. It will be a very tough task to use trucks of money at least for the upcoming five state elections. Now in upcoming UP election which was held in January neither of the parties can purchase the vote of poor people and Some trading

Unorganized Trading:

- 1.) Prices hike in Real estate sectors is mainly because of the involvement of black money, but after taking this decision the prices of property will surely come down to their real value.
- 2.) Unorganized dealing in share market will also be eliminated after this decision and this will gain positive result in the economic condition of the country.
- 3.) The problem of inflation will get solved with this step as the government will get more money in its pocket in form of taxes and undisclosed income.
- 4.) Banking system will also get strengthened as banks will be flooded with huge amount of money. This will also result in more economic development in the nation as the money will be channelized properly through banks. Drastic change in the elections going to be seen by everyone.

Less Cash Economy: It is not possible to make India Cash-Less economy, but for the development and making transparency in the economy we can say use of less Cash is possible. So for making people familiar with E-Payment and use of plastic currency.

Impact on Different segments of economy: There is short-term and long-term impact of Demonetization on different sectors of economy. Agriculture: □ □ The sector typically sees high cash transactions and therefore near-term impact could be seen till liquidity is infused in the rural areas. As farmers face a temporary shortage of cash in hand, it could lead to a delay in payment which in turn would hurt the related companies in the short term. As liquidity eases and cashless transactions gain acceptance, the fundamentals would be driven by the longer term drivers of normal monsoons and positive traction in acreage.

Manufacture: Auto mobile Two Wheelers: Clampdown on cash transactions and temporary cash crunch could hurt purchases particularly in the economy segment of the two wheeler space where the percentage of cash transactions have been high. However, as companies learn to work around it, demand may pick up by overall growth in consumption on the rural as well as the urban side.

Passenger Vehicles: The seasonal slowdown seen during November and December months could get more pronounced as consumers' delay purchases due to temporary liquidity crunch and expectations of rate cuts. However, as most passenger vehicles are financed through loans, the blip would be temporary and demand may recover on the back of growth in demand in rural and urban areas as well as trickle down benefit of the 7th Pay Commission Payouts. Commercial Vehicles: Slackness in the economy on account of demonetization could have a negative impact on the commercial vehicle volumes which have been under pressure in recent times. However, this slowdown may be short lived and demand may pick up, led by pre-buying in response to the changes in emission norms as well as a pickup in overall economic activity.

Consumption: Related sectors like consumer durables, FMCG, etc: The outlook is near-term negative as cash sales account for a significant chunk of sales for companies in these sectors. As customers and companies migrate to the cashless platforms, demand should come back making demonetization near term neutral. In the long term, demand may shift from the unorganized players to the organized players.

GDP: According to the government's latest growth estimates, the pace of growth will be impacted by slowing growth in the manufacturing and mining sectors and also construction activity. This estimate is in line with the forecast of India's central bank, Reserve Bank of India, which in its last monetary policy had forecast GDP growth to be at 7.1 percent for the twelve months ending March. But this latest estimate does not consider the impact demonetization on the economy, "in the absence of sufficient information." While releasing the data, Chief Statistician T C A Anant said the figures for November were available and examined but "it was felt in view of the policy of demonetization of notes there is a high degree of volatility in these figures and conscious decision was taken not make projection using the November figure". This latest government estimate has been released almost a month before the standard release date of February 7. According to the data released Friday January 6th: "the Gross Value Added (GVA) at basic prices for 2016-17 from the mining and quarrying sector is estimated to decline by 1.8 percent, as compared to growth of 7.4 percent in 2015-16," a statement from the Central Statistics Office of the government said Friday evening. The GVA at basic prices for 2016-17 from the manufacturing sector is estimated to grow by 7.4 percent, compared to growth of 9.3 percent in 2015-16, the data showed. The private corporate sector has a share of around 72 percent in the manufacturing sector.

IV. RESEARCH METHODOLOGY

Type of Data The present study is quantitative in nature and secondary data will be used for the purpose of analysis.

Source of Data

The present study is based on secondary data. The sources of data include the facts released by Reserve Bank of India (RBI), Exchange, Central statistics office India and Different banks websites.

V. FACT AND FINDINGS

A.) Impact of Demonetization on Agriculture Sector:- Agricultural growth in India contracted 0.2% in 2014-15 and grew no more than 1.2% in 2015-16, largely because of back-to-back droughts. It was expected to grow at 4% in this year as per CRISIL Report, but due to Demonetization this forecast is proven wrong because Farmers are running out of Cash to buy Seeds, Fertilizer, Equipments, and Wages payment to workers and Commission to Agents etc. Because of Cash shortage daily supply transport system has also suffered which was result in 25 to 50 % reduction in sales.

Following is the main reasons;

I. Farmers are not educated and aware about how to work on E-Payment System, Recent study by RBI Says 78% of the population do not use internet in which almost 80 to 85 % are Farmers.

II. In most of the Villages Proper Banking system is not Developed yet and Villagers are need to go to the cities for the same because of that Farmer_s most of the time is engaged in exchanging the old notes in Banks.

B.) Impact of Demonetization on Business sector:-

As per the study IPP says Growth in Business sector 0.7% in October 2016 but after 8th Nov.2016 Demonetization shows a different picture because of this decision labour turnover is also increased as lack of Production because of law demand of products people were purchase only if it necessarily required, for this I have studied on following business sector

Textile industry:

Most of the Brands and Retailers Report 40 to 60 % drop in sales after Demonetization in first few weeks but from December onwards this drop is slightly decrease, but still we can say the impact of this decision has affect the industry in 2017 also for at least 3 to 4 months.

Real Estate:-

Demonetization smashed the real estate market and it will result in 50% drop down and it will remain for further 5 to 6 months. While the short-term impact is negative, Experts hoping that rate cuts in the coming months would boost home sales.

I. FMCG Products :-

Consumer expenditures also affected by that decision now only those products are purchased which was necessary for daily consumption and mostly the small traders like _kirana store_, _small bodies_,thela wala_ etc. they all have done their daily transactions only in cash and because consumer has less cash in his pockets the

daily sells of these traders drop down by 20 to 30 %. It is also a short term impact in future things get normal. Impact of Demonetization on Service Sector:- Service sector is hit very hard by Demonetization decision in November 2016 worst Slump in nearly three year is noted. The Nikkei India Services Purchasing Managers' Index (PMI), which tracks services sector companies on a monthly basis, stood at 46.7 in November, down from 54.5 in October. The Index slipped into contraction territory for the first time since June 2015 and pointed to the sharpest reduction in output for almost three years. On other hand if we talk about Banking Sector this is the only sector which was benefited by that decision in many aspects, this move will pull a large chunk of first time users to banks, who will have to use the system at least once to exchange their old notes for new ones. According to a study conducted by Moody's, people tend to continue using banking services once they have crossed the 'first-time user' mark. This development will increase bank deposits by 1 to 2 percent compared to what they were before the demonetization scheme.

VI. CONCLUSION:

The present study shows the impact of Demonetization on Indian economy's different sectors. GDP of Country slightly decreases as compare with the previous year but we cannot say it will be same in future also. —This intervention is a one-time draining of this current stock of black money but unless the root causes of corruption are removed, corruption will continue. It is sort of like a dialysis, more of a short term cleaning up than a solution of the problem. It needs to be repeated periodically. After study of Demonetization following questions raised for the year 2017.

REFERENCES

- [1] Gulati, Singh, Gurbir, (Jan. 2017) Impact of Demonetization on Textile industry, www.indiaretailing.com
- [2] Das, Samantak, (Jan. 2017), impact of Demonetization on Real estate, Chief Economist and national director, Knight Frank, www.livemint.com
- [3] Malik, Anghshu, (Jan. 2017), Impact of Demonetization on FMCG Products, Chief Operating Officer at Adani Wilmar Ltd., www.livemint.com
- [4] Kapoor, Mahimam, (2016), Impact of Demonetization on Banking Sector, www.bloombergquint.com.
- [5] Dec. 2016, PTI, New Delhi, www.dnaindia.com
- [6] Key Economic Indicators, Office of the Economic Advisor, www.indiaspend.com
- [7] Crisil, 2016, A Global S&P Company, www.indiaspend.com
- [8] Sinha, Sanjeev, (Dec. 2016), Demonetization impact, New Delhi.
- [9] Ashworth, David (Nov. 2016), Reasons behind Demonetization, www.marketrealist.com
- [10] Heng, How, Koon, senior FX investment strategist at Credit Suisse, www.bloom

Effect of different types of organic composting cultures on *Trigonella foenum graecum* plant- an invitro study.

Smitha N¹, Deepthi H¹, Nagarakshitha V K², Sushritha V K², Chidanandamurthy G³.

1. Lecturer, Department of Microbiology, Sree Siddaganga College of Arts, science and Commerce for Women, BH road, Tumkur -572101.
2. B.Sc. project students, Department of Microbiology, Sree Siddaganga College of Arts, science and Commerce for Women, BH road, Tumkur -572101.
3. Assistant professor, HOD of Botany and microbiology, Sree Siddaganga College of Arts, science and Commerce for Women, BH road, Tumkur -572101.

Corresponding author: deepthiharishrao@gmail.com

ABSTRACT

The project is mainly focused on the effect of composting cultures on *Trigonella foenumgraecum* plant. The market sample of compost consisted of *Trichoderma viride*, *Phanerochaete chrysosporium*, *Pleurotus sp*, *Aspergillus sp*. The *Trichoderma viride* compost culture treated seed shows more root length 6.55 cm, shoot length 16.69 cm, lead area 2.20cm², seedling vigour index 2324 and shows high chlorophyll concentration 2.781 compared to *Phanerochaete chrysosporium*, *Pleurotus species* and *Aspergillus species* compost culture. Therefore, from the results it is concluded that among the four-compost culture used to grow *Trigonella foenum-graecum* plant, the *Trichoderma viride* compost culture treated seeds shows increased rate of growth of the plant, number of leaves, seedling vigour index and chlorophyll concentration as compared to other compost cultures.

KEYWORDS

Trigonella foenumgraecum, *Phanerochaete chrysosporium*, *Pleurotus species*, *Trichoderma viride*, *Aspergillus species*, organic composting.

INTRODUCTION

Soils are complex mixtures of minerals, air, water, organic matter and countless microorganisms that are the decaying remains of once-living things. It forms at the surface of land- it is the “skin of the earth”. Soil is capable of supporting plant life and is vital to life in earth (Acharya, 1946).

Composting is a process involving key microbiome that actively decomposes the degradable and putrescent organic waste under moist, self-heating and aerobic conditions and is a natural process characterized by microbial community successions. Microbial community structure is defined as the composition of the microbial community and the abundance of the members in a microbial community (Bharne et al., 2002)

During the process of composting, both bacteria and fungi that represent the microbial community structure of the composting environment are present and play an active role. The presence of different bacteria or fungi can either positively or negatively affect the entire composting process. Their diversity also suggests the composting mechanisms which takes place. Likewise, alteration in the choice and amount of initial organic matter

can change the microbial communities and the composting output. Diversity and development of microbial population during composting are dependent on physical parameters such as oxygen, temperature, moisture content and nutrient availability. The physical parameters are crucial in understanding the activity of different groups of microorganisms that will indicate the quality of the final product of the composting process (Bhasme et al., 2006).

Usage of microorganisms in creating compost has been practiced from ancient times. All the agriculture wastes were processed by dumping in specific area and allowed to convert into manure by the natural process, even today it is followed in many areas, it is unscientific, time consuming and it may lead to accumulation of toxic chemicals in the manure. It also unsafe for the application of field as it may consist many pathogenic strains of microorganisms. This may hamper the yield of the farm resulting in the losses and spreading of the plant diseases. The area used for composting may also harbour consortia of microorganisms which may be pathogenic to humans and animals and may lead to disease spreading and development. Unscientific composting may lead to release of harmful gases which may contaminate the surroundings (Richardson et al., 2002).

The study was undertaken because the Compost Culture is formulated by Institute of Organic Farming, University of Agriculture Studies, Dharwad, Karnataka there is high usage of the compost in agricultural fields across Karnataka, analysis of this sample is important to understand the efficiency of the product and its application.

MATERIALS AND METHODS

The experiment was conducted in Shree Siddaganaga College of Arts Science and Commerce for Women, B H road Tumkur. The materials, procedures, and methodologies used are discussed below.

Study plant: For analysis *T. foenum-graecum* was selected for the following reasons; *T. foenum-graecum* is an N-fixing plant, thus reducing the need of nitrogen fertilizers for subsequent crops, It has low water requirements, It is leguminous plant, i.e. it has ability to form symbiotic relation with rhizobium, It usually takes 1 to 2 weeks for germination; hence it is easy for monitoring the pre plant effects, It requires less space and depth for growth, it is feasible for cultivating under potted conditions, The best average temperature to grow your plants is 18 to 24°C (64 to 75°F), so there was no thermal regulation required in growth site and seeds are easily available in local market.

Sample:

It was taken from 'Consortia of Compost Culture' formulated by 'Institute of Organic Farming', University of Agriculture Studies, Dharwad, Karnataka. Four separate composting cultures *Aspergillus sps*, *Phanerochaete chrysosporium*, *Trichoderma viride*, and *Pleurotus sps* were taken for the experiment.

Processing of sample:

1. Each sample of 5g was mixed with 25 ml of distilled water.
2. The mixture was then mixed with 100g of field yard manure (cow dung).

Compost cultures are devoid of nutrients. Hence there is need for farm yard manure during application, cow dung serves as an excellent manure source. Cow Dung is a nutrient rich fertilizer, excellent growing medium for plants. It can be mixed into the soil or used as top dressing. Cow Dung Compost has balanced NPK content (Nitrogen, Phosphorus, and potassium) which is essential for plant growth. Moreover, it

also eliminates harmful ammonia gas and pathogens, as well as weed seeds. The composted cow dung manure adds generous amounts of organic matter to the soil. The moisture-holding capacity of the soil can also be promoted by mixing this compost into soil. This allows sprinkling of water less frequently, because the roots of plants can use the additional water and nutrients from the manure whenever needed. Advantage of using this manure is that it increases the breakup of compacted soils through aeration in the soil. It has a tendency to convert nutrients into easily accessible forms so they can be slowly released without burning tender plant roots thus it is like protective shell to the delicate roots of the crop.

3. This was incubated for 24 hours at room temperature.

This is required for the activation of culture. The cultures available in the market are inactivated and are in the dehydrated state. They usually contain spores mixed with the transport media (peat or charcoal). It is important for reactivation of the cells. Mixing the mixture with cow dung and incubation facilitates the spore maturation and hyphal development (Pramod et al., 2015).

Method of biofertilizer application

The activated mixture was then mixed 2000g of red potting soil and packed into the sterile pots respectively. The whole process was done in duplicates to minimise the errors and have more accurate results (Pramod et al., 2015).

Seeding:

The seeds of *Trigonella foenum-graecum* (Fenugreek) were taken from a local market, were used as explants. The seeds were washed thoroughly under tap water; surface sterilization was done using 70% ethanol. 10 seeds per pot were planted at equal spacing.

Seeds are not sterile; sperm sphere consist of variety of microorganisms which effect in the growth of plant. Hence it necessary to eliminate additional microorganism. 70% ethanol is best used disinfectant, when exposed eliminate most of the superficial organisms. After ethanol treatment it should be rinsed thoroughly with distilled water to avoid residual ethanol on seed surface (Pramod et al., 2015).

Growth:

The seeded plant was kept in well ventilated and lit up area. Periodic watering was done using distilled water. Distilled water is free from waterborne biological contaminants such as bacteria, viruses, organic and inorganic chemicals, heavy metals, volatile gases, cysts and other contaminants. Distilled water contains virtually no solids, minerals or trace elements. Growth was keenly observed and was noted from the time of sprouting till harvest. The seeds took 7-9 days for germination and took about 3 weeks for 8 leaf stage growth.

The length of each growth stage is greatly influenced by temperature, moisture, light (day length), nutrition and variety. The growth rate of the crop is closely related to the amount of solar radiation captured by the leaves. Nitrogen is a key component of chlorophyll, the green pigment in plants, so it's the critical nutrient when their energy is focused on growing stalks and foliage. At this stage the chlorophyll is at its matured form yet not in degradative stage, so corelation of the chlorophyll parameters indicates the further health of the plant and its development.

Following observation was done from the day of germination

1. Plant took average of 8 days for germination, and 3 days for 2 leaves stage (0-11 days)

2. It further took 4 days for attaining 4 leaves stage (12-15 days)
3. Plant attained 6 leaves stage after 5 days (16-21 days)
4. Uprooting was done when all plants showed average 8 leaves stage (24 day)

Extraction was done by prior moistening of the soil. The whole plant including the root was carefully taken out from each pot (Pramod et al., 2015).

Measurements:

Plant height

The plant was recorded at the time of uprooting from the basal node of the plant to the base of the newly opened leaf and expressed in centimetre (Pramod et al., 2015).

Seedling vigour index

Vigour testing does not only measure the percentage of viable seed in a sample, it also reflects the ability of those seeds to produce normal seedlings under less than optimum or adverse growing conditions. Seed vigour is the sum of those properties which determines the potential level of activity and performance of seed during germination and seedling emergence.

Total plant length from shoot tip to the root tip, shoot length (from plumule to the tip), root length (from plumule to the root tip) and the leaf length was measured and seedling vigour was calculated using the formula.

$$\text{Seedling vigour} = (\text{avg.root length} + \text{avg.shoot length}) \times \% \text{ of seed germination}$$

Leaf area

Leaf area was worked out by following the procedure

$$\text{Leaf area cm}^2 \text{ of each leaf} = L \times W$$

Where, L = length of the leaf and W = maximum width of the leaf. The average leaf area of 10 plants were worked out (Pramod et al., 2015).

Chlorophyll estimation

1. One-gram leaf from each plant is measured and cut into fine pieces and then grinded with mortar and pestle.
2. Thereafter, 20 ml of 80% acetone and 0.5 g of (MgCO₃) powder was added and further grinded gently. The mixture was then incubated at 4°C for 3 hours.
3. The mixture was centrifuged at 2500 rpm for 5 min in order to separate the cell debris and salts from the solution and the supernatant was transferred to a 100 ml volumetric flask.
4. The volume was made up to 100ml with the addition of 80% acetone and the solution was used for chlorophyll estimation.
5. The absorbance of the solutions was measured at 645 nm and 663 nm in Spectrophotometer taking the 80% acetone solution as blank.
6. The reading was taken in a duplicate sample and average was considered for calculation of chlorophyll content.

7. The chlorophyll a, b and a + b (total chlorophyll) contents were calculated out by applying the following (Arnone 1949) formulae: -

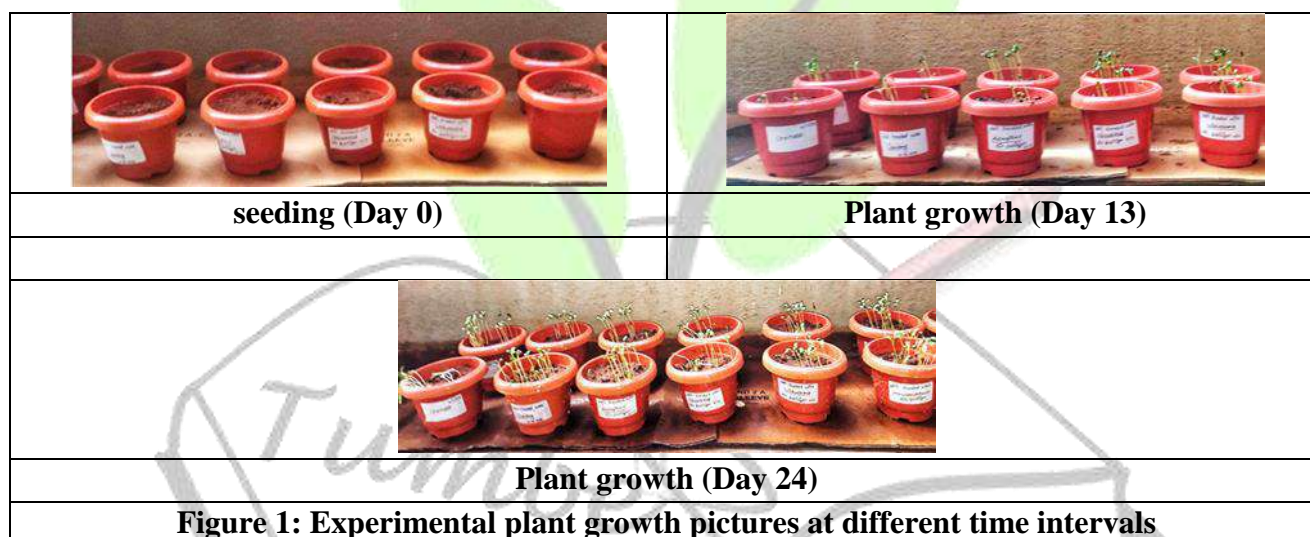
$$\text{Mg chlorophyll a/g tissue} = \frac{12.7(A663) - 2.69(A645) * V}{1000 * W}$$

$$\text{Mg chlorophyll b/g tissue} = \frac{22.9(A645) - 4.68(A663) * V}{1000 * W}$$

$$\text{Mg total chlorophyll t/g tissue} = \frac{20.2(A645) + 8.08(A663) * V}{1000 * W}$$

RESULTS

The experiment was conducted in invitro condition. The test plant taken was *Trigonella foenum-graecum* (Fenugreek). It was inoculated with the compost cultures according to the specifications above. Following results were calculated according to five different parameters, Root length, shoot length, leaf area, seedling vigour, chlorophyll content.

Total plant length of the experimental plants

The total plant length of the plant after 24 days was recorded, in the observation the plants treated with *Trichoderma viride* showed maximum plant length (23.21 ± 3.09) followed by *Pleurotus sps* (19.55 ± 0.66), *P. chrysosporium* (18.73 ± 2.33) and least plant length was observed in *Aspergillus sps* (17.24 ± 1.78). The control group showed moderate plant growth (14.85 ± 0.75) (Table. 01 & Figure 02, 03).

Table. 01: Total plant length (in cm) of experimental plants

Sl Num.	Control		<i>Aspergillus sps</i>		<i>Phanerochaete chrysosporium</i>		<i>Trichoderma viride</i>		<i>Pleurotus sps</i>	
1	14.2	13.2	15.0	20.6	14.2	17.2	17.1	24.9	19.9	21.0
2	15.7	14.9	15.0	19.0	21.0	20.0	23.3	20.2	19.3	19.3
3	14.9	15.1	17.0	18.6	18.4	21.4	25.9	26.2	18.9	19.2

4	15.6	14.4	16.0	16.5	17.0	19.8	26.8	24.5	19.8	19.7
5	15.1	15.4	17.6	17.1	17.2	21.1	20.8	22.4	18.6	19.8
Average	14.85±0.75		17.24±1.78		18.73±2.33		23.21±3.09		19.55±0.66	

Total root length of the experimental plants

The total root length of the plant after 24 days was recorded, in the observation the plants treated with *Trichoderma viride* showed maximum root length (6.55±0.60) followed by *P. chrysosporium* (5.94±1.09), *Pleurotus sps* (5.93±0.36) and least root length was observed in *Aspergillus sps* (5.63±0.62). The control group showed moderate root growth (4.86±0.71) (Table. 02 & Figure 02, 03).

Table. 02: Total Root length (in cm) of experimental plants

Sl Num.	Control		<i>Aspergillus sps</i>		<i>Phanerochaete chrysosporium</i>		<i>Trichoderma viride</i>		<i>Pleurotus sps</i>	
1	4.2	4.3	5.8	6.5	4.4	5.9	5.7	7.3	5.6	6.3
2	6.2	5.7	5.3	5.4	5.6	7.4	6.9	6.7	5.8	5.8
3	5.2	4.8	5.4	5.8	6.5	6.2	5.9	6.5	6.1	6.4
4	4.9	3.9	5.8	5.9	4.8	5.2	7.3	5.9	6.4	5.9
5	4.3	5.1	4.2	6.2	5.5	7.9	6.2	7.1	5.7	5.3
Average	4.86±0.71		5.63±0.62		5.94±1.09		6.55±0.60		5.93±0.36	

Total shoot length of the experimental plants

The total shoot length of the plant after 24 days was recorded, in the observation the plants treated with *Trichoderma viride* showed maximum shoot length (16.69±2.93) followed by *Pleurotus sps* (13.62±0.69), *Phanerochaete chrysosporium* (12.79±1.81) and least shoot length was observed in *Aspergillus sps* (11.55±1.82). The control group showed moderate shoot growth (9.99±0.64) (Table. 03 & Figure 02, 03).

Table. 03: total shoot length (in cm) of experimental plants

Sl Num.	Control		<i>Aspergillus sps</i>		<i>Phanerochaete chrysosporium</i>		<i>Trichoderma viride</i>		<i>Pleurotus sps</i>	
1	10	8.9	9.2	14.1	9.8	11.3	11.4	17.9	14.3	14.7
2	9.5	9.2	9.7	13.6	15.4	12.6	16.4	13.5	13.5	13.5
3	9.7	10.3	11.6	12.8	11.9	15.2	20	19.7	12.8	12.8
4	10.7	10.5	10.2	10.6	12.2	14.6	19.5	18.6	13.4	13.8
5	10.8	10.3	13.4	9.9	11.7	13.2	14.6	15.3	12.9	14.5
Average	9.99±0.64		11.55±1.82		12.79±1.81		16.69±2.93		13.62±0.69	

Total leaf area of the experimental plants

The total leaf area of the plant after 24 days was recorded, in the observation the plants treated with *Trichoderma viride* showed maximum leaf area (2.20±0.13) followed by *Phanerochaete chrysosporium*

(1.45±0.15), *Pleurotus sps* (1.23±0.17) and least leaf area was observed in *Aspergillus sps* (0.64±0.10). The control group showed moderate leaf area (0.53±0.05) (Table. 04 & Figure 02, 03).

Table. 04: Leaf area (cm²) of the experimental plants

Sl Num.	Control		<i>Aspergillus sps</i>		<i>Phanerochaete chrysosporium</i>		<i>Trichoderma viride</i>		<i>Pleurotus sps</i>	
1	0.56	0.61	0.76	0.46	1.60	1.72	2.42	2.32	1.04	1.06
2	0.45	0.58	0.54	0.74	1.32	1.38	1.98	2.16	1.23	1.12
3	0.51	0.53	0.65	0.68	1.54	1.28	2.34	2.25	1.34	1.42
4	0.59	0.49	0.78	0.52	1.24	1.52	2.14	2.21	1.02	1.24
5	0.48	0.55	0.69	0.64	1.48	1.44	2.08	2.12	1.52	1.32
Average	0.53±0.05		0.64±0.10		1.45±0.15		2.20±0.13		1.23±0.17	

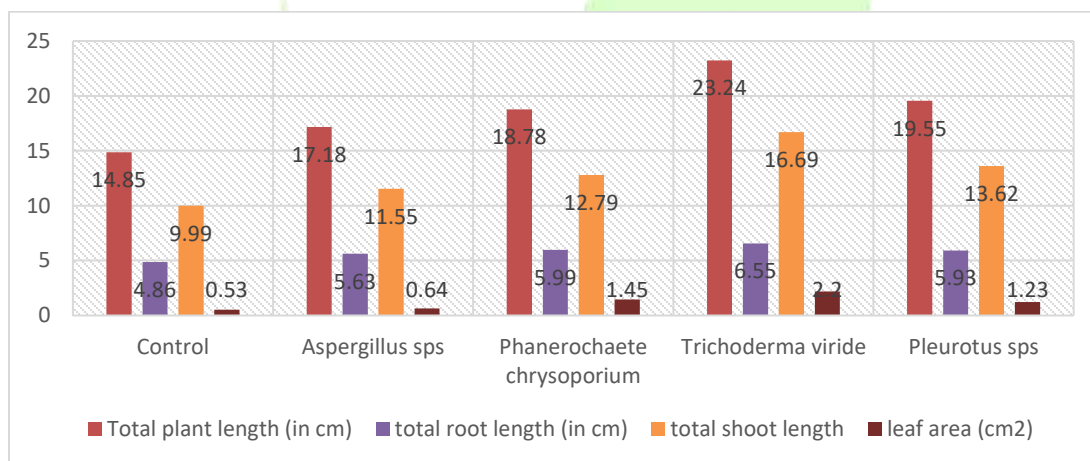
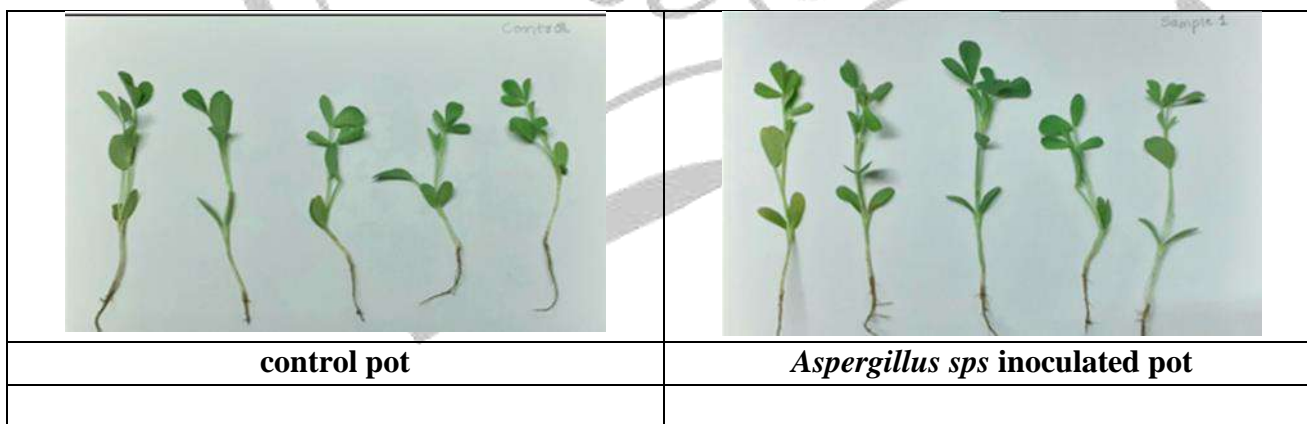
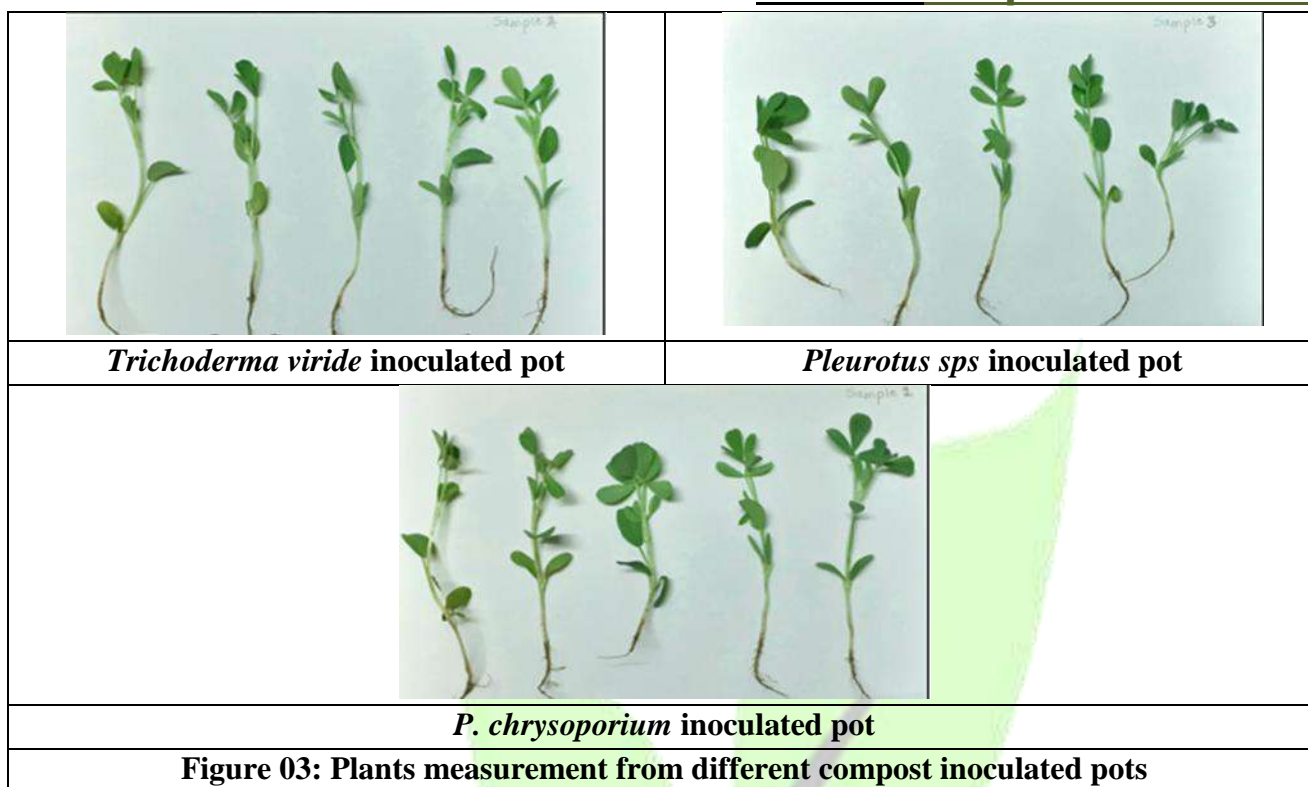

Figure 02: Graph representing the total plant length, root length, shoot length and leaf area of *Trigonella foenum-graecum*

Seedling vigour index

The seedling vigour was recorded for the experimental plant, in that, the plants treated with *Trichoderma viride* showed maximum seed vigour index (2324 seedlings) followed by *Pleurotus sps* (1955 seedlings), *Aspergillus sps* (1878 seedlings) and least leaf area was observed in *Phanerochaete chrysosporium* (1718 seedlings). The control group showed moderate leaf area (1485 seedlings) (Table. 05 & Figure 04).

Table.05: Seedling vigor index

Organism	Control	<i>Aspergillus sps</i>	<i>Phanerochaete chrysosporium</i>	<i>Trichoderma viride</i>	<i>Pleurotus sps</i>
Seedling vigor Index	1485	1878	1718	2324	1955

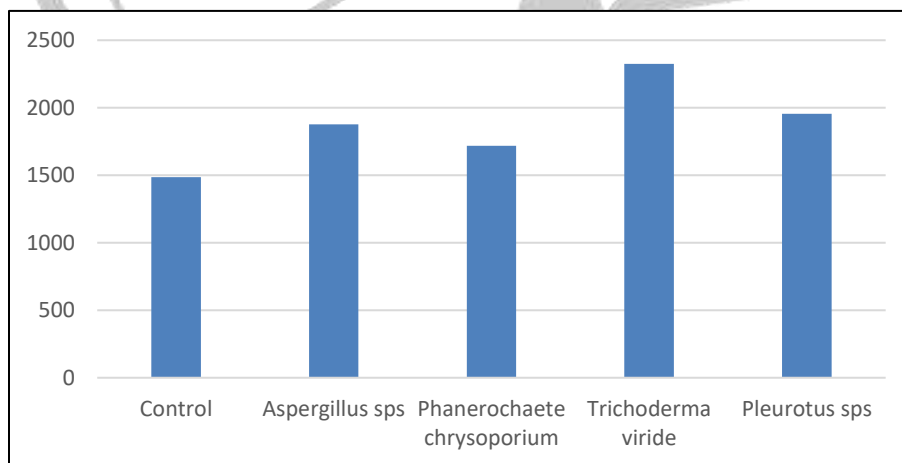

Figure 04: Seedling vigor index of *Trigonella foenum-graecum* seed

Chlorophyll concentration in experimental plants

The chlorophyll content of the plant after 24 days was recorded, in the observation the plants treated with *Trichoderma viride* (2.781) showed maximum leaf area followed by *Pleurotus sps* (2.281), *Phanerochaete chrysosporium* (1.963), and least leaf area was observed in *Aspergillus sps* (1.584). The control group showed moderate leaf area (1.145) (Table. 06 & Figure 05, 06).

Table.06: Chlorophyll concentration

Organisms	O D Readings		Chl a	Chl b	Total Chl
	645	663			
Control	0.44	0.32	0.472	0.857	1.145
<i>Aspergillus sps</i>	0.55	0.59	1.108	0.983	1.584
<i>Phanerochaete chrysosporium</i>	0.69	0.71	0.716	1.247	1.963
<i>Trichoderma viride</i>	1.25	1.39	1.213	2.303	2.781
<i>Pleurotus sps</i>	0.82	0.78	0.831	1.512	2.281

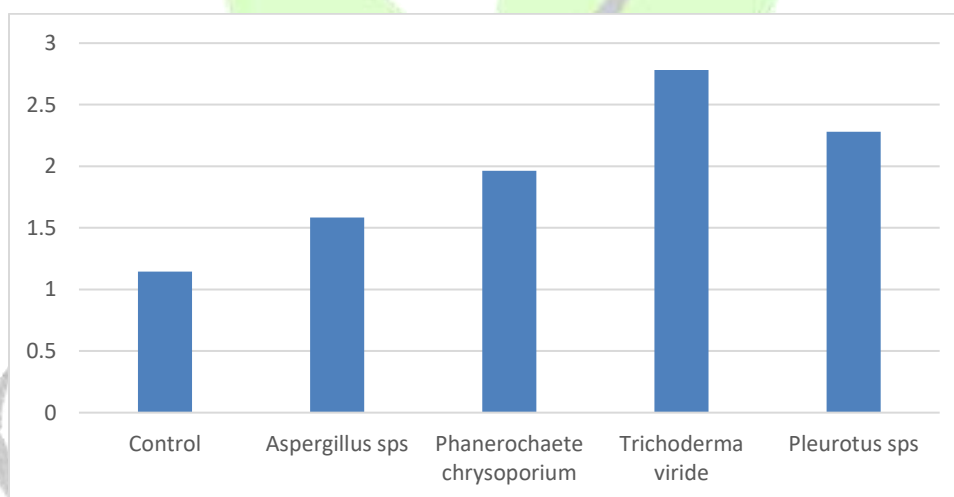

Figure 05: Graph represents the chlorophyll concentration of *Trigonella foenum-graecum*

Figure 06: Extraction of chlorophyll from study plant inoculated with different compost cultures

DISCUSSION

Organic wastes are biodegradable; thus, they can be treated with appropriate energy and resources. The natural process of aerobic decomposition of organic matter can be used as the basis for the controlled treatment of waste in a process referred to as composting. Composting has been successfully used as an organic waste reduction tool worldwide.

The process of composting has been widely studied and described. Interest in compost microbiota has increased significantly due to the fact that bacteria and fungi are the two main driving forces of composting, and efficient composting is dependent on the presence of a high microbial diversity. The methods previously used (culture-dependent or fingerprinting methods) did not allow for an accurate determination of microbial successions during composting. New sequencing methods now permit researchers to obtain information on the level of both dominant and minor species, at the family, genera or individual species level. It is necessary to add that very few publications analyse bacterial and fungal communities of the composts simultaneously. Understanding the changes in microbial communities during composting may improve reproducibility, performance, quality of the final compost as well as the evaluation of potential human health risks and choice of the optimal application procedure.

The decomposition of organic matter by composting is usually divided into four main stages that differ in physico-chemical conditions such as temperature—mesophilic, thermophilic, cooling and curing/maturation. We suggest that during these stages, microbial succession takes place, and strains that decompose increasingly recalcitrant organic matter are selected.

In some cases, a single waste type is not suitable for composting because it may have high concentrations of one type of nutrient, low or high pH or other factors. Co-treatment of organic wastes with compensative properties can be more efficient in terms of time, need of fertilizers or quality of the final product. Analysis of the interaction of different organic materials as a source of their own microbial community may help in understanding the microbial successions and to increase the effectiveness of the composting process. There are different opinions concerning microbial community formation in composts. One theory states that a microbial community is influenced more by physical location and conditions of composting, while another theory

associates the presence and absence of microbes with temperature fluctuations. Supporters of a third theory believe that microbial composition is determined by the initial properties and micro biota of the composting material. Therefore, the final compost is re-colonized by the organisms abundant during the mesophilic stage and those able to survive the thermophilic stage in the form of spores.

Chlorophylls are the most important green pigments in plants for the photosynthetic process. Higher plants contain Chl a, Chl b, accessory pigments and several additional forms of chlorophyll. The Chl a and Chl b are the best known among five main types of chlorophyll and are most commonly found in all autotrophic organisms except pigment containing bacteria. Chl a has formula of $C_{55}H_{72}O_5N_4Mg$ and the empirical formula of Chl b is $C_{55}H_{70}O_6N_4Mg$. Chl a usually appears blue green and Chl b is yellow-green. Both Chl a and Chl b pigments are associated with light harvesting processes, which are solely responsible for photosynthesis in higher plants.

Chlorophyll concentration in leaves is an indicator of plant health. The chlorophyll a:b ratio also indicates the developmental state of photosynthetic apparatus in plants. It has a determinative role in growth and development of higher plants. The chlorophyll content also indicates the photosynthetic capacity per unit area of the leaf that determines the rate of photosynthesis in the plant. Determination of chlorophyll content as an indirect method of estimating the productivity also provides a good understanding of the photosynthetic regime of plants. The chlorophyll content increases with leaf development and then decreases with the senescence phenomenon. The rate of photosynthesis is also higher in flowering and fruiting branches of sub-tropical fruit species in comparison to non-fruiting branches.

Effect of the health status and germination potential of the seed thus checking of seedling vigor index and it gives the health status of seed, it is one of the parameter which judge the quality of the seed and if there is a presence of microorganism and it affect the seedling vigor ,i.e., there will be disease in the root and shoot length of the plant which shows the effect of pathogen on seed.

Seedling Vigor is defined as the sum of the total properties of seed which determines the level of activity and performance of seed during germination and seedling emergence.

As per the result obtained the *Trichoderma viride* showed the highest values of the parameters, as compared to control, *Phanerochaete chrysosporium*, *Pleurotus sp*, *Aspergillus sp*.

Trichoderma sp have been widely used as plant growth enhancer by creating a positive environment and releases various types of secondary metabolites including growth hormones, end chitinase, proteolytic enzymes and improve the uptake of micronutrients to plants such as Cu, Zn, Fe, Na also helps in solubilization of phosphate in soil and available to plants.

CONCLUSION

Based on the results of the present experiment conducted to analyse the best compost culture to give good healthy plant and yield.

Among the four-compost culture used to grow *Trigonella foenum-graecum* plant, as compared to other compost cultures the *Trichoderma viride* compost culture treated seeds shows increased rate of growth of the plant, number of leaves, seedling vigour index and chlorophyll concentration.

Aspergillus sps compost culture treated seeds shows decreased rate of growth of the plant, number of leaves, seedling vigour index and chlorophyll concentration.

ACKNOWLEDGEMENT

We are thankful to Dr Ashwathanarayana R, Department of Botany, SSCASCW, Tumkur for correcting our original research article.

REFERENCE

- [1] Acharya CN. (1946). Relation between nitrogen conversion and quality of humus obtained in manure preparation. *Indian Farming*, 7(2):66-67.
- [2] Bharne VV, Chudhary CS, Dangore ST, Raut PO and Thakre PD. (2003). Composting experiment on paddy straw, sorghum stubbles and cotton stalk with and without *Trichoderma*, 33(3): 65-68.
- [3] Bhasme SP, Thakur KD, Nair R, Sahare V and Bhagat P. (2006). Decomposition of agricultural waste by effective microorganisms. *J. PL. Dis.Sci*, 1(2): 219-220.
- [4] Richardson AD, Duigan SP and Berlyn GP. (2002): An evaluation of noninvasive methods to estimate foliar chlorophyll content. *New Phytologist*, 153, 185-194.
- [5] Arnon, D. I. (1949). Copper enzymes in isolated chloroplasts. Polyphenoloxidase in *Beta vulgaris*. *Plant Physiol*, 24,1-15.
- [6] Pramod NK, Sanjay PG, Ranjeet SM and Anupreet T. (2015). Estimation of Chlorophyll Content in Young and Adult Leaves of Some Selected Plants. *Universal Journal of Environmental Research and Technology*, 5(6): 306-310.

A BRIEF ANALYSIS ABOUT WOMEN EMPOWERMENT

Dr. LEPAKSHA. S. R.

ASSISTANT PROFESSOR

DEPARTMENT OF SOCIOLOGY

GOVERNMENT ARTS COLLEGE [AUTONOMOUS] CHITHRADURGA

EMAIL: lepakshahiriyuru@gmail.com

Mob-9986572664

ABSTRACT

“Women empowerment” and “women equality with men” is a universal issue. Women empowerment is a term that is used to encourage, inspire and celebrate women. It is also used to celebrate the strides that women and girls have taken in terms of gender equality, financial independence and high confidence. **Women Empowerment** refers to increasing and improving the social, economic, political and legal strength of the women, to ensure equal-right to women, and to make them confident enough to claim their rights, **Inspiration for others:** There are a lot of women in India who have done exceptionally well in various fields of life. Women like PT Usha, Hima Das, PV Sindhu, Sania Mirza, Saina Nehwal, etc. have won various trophies and medals in their respective fields and showed the girl power to Indian people. After looking at them, a lot of girls came out of their houses and showed what actual talent they carry inside them. **Reduce Poverty:** Women Empowerment also reduces poverty. This also **contributes significantly to the family welfare.** This is because their children are more likely to acquire good education and they are also able to save and invest for the benefit of their families.

Gender equality: Empowerment of women is also important in **accomplishing the world goal of gender equality.** By empowering girls, this goal is achieved as they are better able to compete with their male counterparts in places such as government, learning institutions and even leadership positions.

KEYWORDS : Empowerment, women, Equality, Dignity, Facilities, Opportunity.

Introduction:

“Women empowerment” and “women equality with men” is a universal issue. Women empowerment is a term that is used to encourage, inspire and celebrate women. It is also used to celebrate the strides that women and girls have taken in terms of gender equality, financial independence and high confidence.

What is the meaning of Women Empowerment?

Women empowerment is all about giving women the power and control of their lives to become anything they want and to do what they want in situations where they were not allowed once upon a time. It refers to the creation of an environment for women where they can make decisions of their own for their personal benefits as well as for the society.

Women Empowerment refers to increasing and improving the social, economic, political and legal strength of the women, to ensure equal-right to women, and to make them confident enough to claim their rights, such as:

- freely live their life with a sense of self-worth, respect and dignity,

- have complete control of their life, both within and outside of their home and workplace,
- to make their own choices and decisions (right to choose: to say yes or no),
- have equal rights to participate in social, religious and public activities,
- have equal social status in the society,
- have equal rights for social and economic justice,
- determine financial and economic choices,
- get equal opportunity for education,
- get equal employment opportunity without any gender bias,
- get safe and comfortable working environment.

Why Women Empowerment is Important?

Empowering women is important because women aren't getting what they deserve.

1. **Underemployed and unemployed:** Women population constitutes around 50% of the world population. A large number of women around the world are unemployed. The world economy suffers a lot because of the unequal opportunity for women at workplaces.
2. **Inspiration for others:** There are a lot of women in India who have done exceptionally well in various fields of life. Women like PT Usha, Hima Das, PV Sindhu, Sania Mirza, Saina Nehwal, etc. have won various trophies and medals in their respective fields and showed the girl power to Indian people. After looking at them, a lot of girls came out of their houses and showed what actual talent they carry inside them.
3. **Talented:** Women are as talented as men. Previously, women were not allowed higher education like men and hence their talents were wasted. But nowadays, they are also allowed to go for higher studies and it encourages women to show their talents which will not only benefit her individually but to the whole world at large. Today, Many women are occupying the top position of multinational companies.
4. **Overall development of society:** The main advantage of Women Empowerment is that there will be an overall development of the society. The money that women earn does not only help them and or their family, but it also help develop the society.
5. **Economic Benefits:** Women Empowerment also leads to more economic benefits not to the individuals but to the society as well. Women empowerment leads to more **financial independence of women and girls**. They are taught on how they can use their skills to get income that they can use to support their families. Women empowerment helps women to stand on their own legs, become independent and also to earn for their family which grows country's economy.
6. **Reduction in domestic violence:** Empowering girls also leads to **reduced levels of domestic violence**. Educated women and girls are able to stand for themselves and escape from incidences of domestic violence.
7. **Reduction in corruption:** Women Empowerment is also advantageous in case of corruption. Women empowerment helps women to get educated and know their rights and duties and hence can stop corruption.
8. **Reduce Poverty:** Women Empowerment also reduces poverty. This also **contributes significantly to the family welfare**. This is because their children are more likely to acquire good education and they are also able to save and invest for the benefit of their families.
9. **National Development:** Women are increasingly participating in the national development process. They are making the nation proud by their outstanding performances almost every spheres including medical

science, social service, engineering, etc. This leads to **more developed economies**. This is because the women are able to work and acquire income which translates to higher levels of a country's GDP. By empowering women, we enable the nation.

10. **Availability of Quality workforce:** Large organizations need a large pool of high quality workforce. Empowerment of women would help in increasing the total workforce of quality people.
11. **Self-esteem:** Women should be treated equally with men in all spheres of life. This would help her develop a good emotional health.
12. **Improved health:** Another importance of empowering women is that it **leads to healthier societies**. This is because women by nature are the care takers of their homes and when empowered, they are better able to take care of their homes and families.
13. **Human rights:** Every Woman deserves to be treated with respect and dignity. Not allowing them to get educated or not providing them with a safe working environment is against basic human rights. Empowering women would help is in dealing with human right issues.
14. **Cleanliness and hygiene:** Empowering women also include providing them education related to cleanliness and hygiene. When they understand the benefits of maintaining a clean and hygiene environment, they would obviously make effort towards it.
15. **Educated society:** Women empowerment leads to **increased levels of literacy** in the world. This is the case when these girls gain education that can help them better their lives. Many people do want their daughters to study and thus a lot of women remain illiterate. But, girls should be allowed to study till the time she feels it is good for her. This is not only good for her but also from the country's perspective as well.
16. **Gender equality:** Empowerment of women is also important in **accomplishing the world goal of gender equality**. By empowering girls, this goal is achieved as they are better able to compete with their male counterparts in places such as government, learning institutions and even leadership positions.
17. **Political representation:** Girl empowerment also **contributes to equality in political representation**. This is because the girls have more confidence to compete for leadership and political seats.
18. **Women empowerment helps realize the potential and the dreams** that are manifested in the female population hence giving them momentum to propagate themselves.

Few ways to empower women and girls

1. One of the ways to empower women is to **stand against domestic violence**. Domestic violence is a vice that makes many women fear to stand up for their rights and hence standing against it will give confidence to girls and women.
2. Women can also be empowered through the **creation of platforms** where the issues that they are facing in the society can be aired and addressed.
3. We can also empower girls by **making sure that they are able to access education**. They should gain formal education that will help them to make their lives better.
4. Women can also be empowered through **educating the community**. The community can be educated on the importance of the girl child and how they can contribute towards their welfare.
5. Girls can also be empowered by **having a significant percentage of women in leadership and political positions**. This will help them to better address the issues that are facing the girls and women in the society.
6. **Having laws and legislation** that advocate against gender based violence is also a way of empowering girls. It will give them the confidence to stand up whenever they are abused.

7. Welfare organizations should also take the initiative of **having training centers in the community** where women can be taught on how they can start small businesses that will help them earn money.
8. **Having mentors** in our communities will also give girls and women a role model in the society who will inspire them to become better and hence raising their confidence.
9. We can also empower women and girls by **advocating and campaigning against vices** like early marriages, dowry system, etc. This will create a friendlier environment for our girls and women.
10. Girls and women can also be empowered through the **creation of equal opportunities in all areas**. This can be in education, work places and in leadership positions.

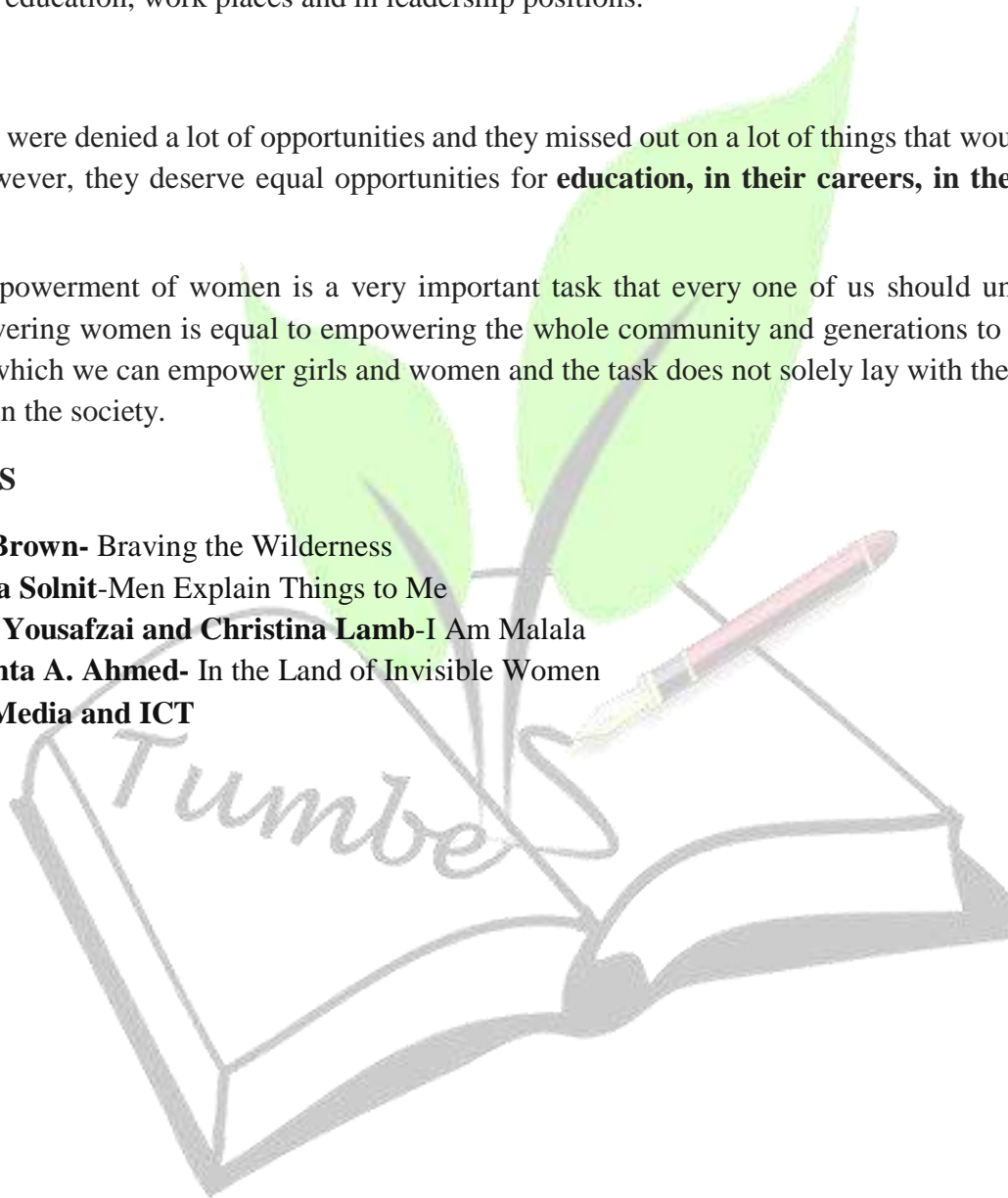
Conclusion:

Women were denied a lot of opportunities and they missed out on a lot of things that would have changed their lives. However, they deserve equal opportunities for **education, in their careers, in the society**, and so much more.

The empowerment of women is a very important task that every one of us should undertake. This is because empowering women is equal to empowering the whole community and generations to come. There are many ways in which we can empower girls and women and the task does not solely lay with the government but with everyone in the society.

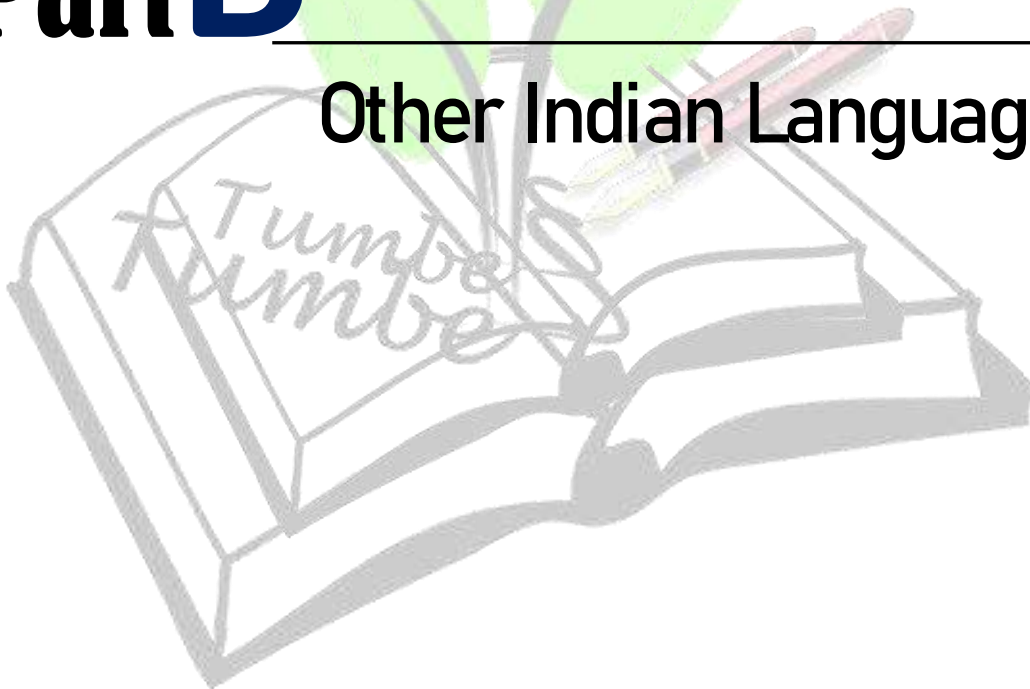
REFERENCES

- [1] **Brené Brown-** Braving the Wilderness
- [2] **Rebecca Solnit-**Men Explain Things to Me
- [3] **Malala Yousafzai and Christina Lamb-**I Am Malala
- [4] **Dr. Qanta A. Ahmed-** In the Land of Invisible Women
- [5] **Social Media and ICT**

Part B

Other Indian Languages

ಹಂಪಿ ಪರಿಸರದ ಗಾರೆಶಿಲ್ಪಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ

ನೀಲಪ್ಪ ಎಸ್.

ಪಿಎಚ್.ಡಿ., ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ,

ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ,

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ-583276.

ಮೊ. ಸಂ-9880189581. Email-sneelappa@gmail.com

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ.

ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತವನ್ನು ಆಳಿದ ರಾಜಮನೆತನವಾದ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ತಮ್ಮ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇನ್ನಿತರೆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗಿಂತ ವಾಸ್ತು ಮತ್ತು ಶಿಲ್ಪಕಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆ ಅಪಾರವಾದುದು. ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯರು, ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರು, ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯ, ಹೊಯ್ಸಳ ವಿಜಯನಗರ ಹಾಗೂ ನೆರೆಯ ಪಲ್ಲವ, ಚೋಳ ಮುಂತಾದ ರಾಜಮನೆತನಗಳು ವಾಸ್ತು ಮತ್ತು ಶಿಲ್ಪಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೇಯಾದ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿದವು. ಹೀಗೆ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಶೈಲಿಗಳಿಗೆ ಆಯಾಯ ರಾಜಮನೆತನಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ಅನ್ವಯಿಸಿಕೊಂಡವು. ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡ ವಾಸ್ತು ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು, ಮರ, ಶಿಲೆ, ಮತ್ತು ಗಾರೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಮೂರ್ತಿ ಶಿಲ್ಪಗಳನ್ನು ಮಣ್ಣು ಶಿಲೆ ಲೋಹ ಮರ ಮತ್ತು ಗಾರೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಶಿಲೆಯ ಬಳಕೆಯ ಅಮಿತವಾದುದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದ ಗಾರೆ ಶಿಲ್ಪಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಹಾಗೂ ವಿಮರ್ಶಿಸುವ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ರಾಜಮನೆತನಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದರು,

ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಗಾರೆಶಿಲ್ಪಿಯ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ, ಪುರಾತನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಹಂಪಿಯು ಒಂದು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ, ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಘಟನೆಯಾಗಿತ್ತು, ಉತ್ತರ ಕಡೆಯ ಮುಸ್ಲಿಮ್‌ಗಳಿಂದಾಗಿ ಭಾರತ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಹಿನ್ನಡೆಯುಂಟಾಯಿತು, ಈ ಹಿನ್ನಡೆಯ ಪ್ರಬಲವು ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು, ಹೀಗೆ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಎಲ್ಲಾ ಮತಧರ್ಮಗಳ ಹಿತರಕ್ಷಕನಂತೆ ವರ್ತಿಸಿ ಅವುಗಳ ಏಳಿಗೆಗೆ ಬದ್ಧವಾಗಲೆಂದು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿತ್ತು, ಇದರಿಂದಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಆಯಾಮ ದೊರಕಿತು.

ಕೀ ವರ್ಡ್: ಗಾರೆಶಿಲ್ಪಗಳು, ದೇವಕೊಪ್ಪಗಳು, ಪ್ರತಿಮಾಶಾಸ್ತ್ರ, ಕಾಮಿಕಾಗಮ, ಸಮಭಂಗಿ, ಗಂಡುಜೋಗಮ್

ಪಿರೀಕೆ

ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಆ ಕಾಲದ ಶಾಸನಗಳು ನಿರ್ಮಾಣಗಳು, ಶಿಲ್ಪಕಲಾಕೃತಿಗಳು, ನಾಣ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಕೃತಿಗಳು ಸವಿವರವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಗಾರೆಶಿಲ್ಪಗಳು ಆ ಕಾಲದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ, ಒಂದೇಕಡೆ ರಚನೆಗೊಂಡಿರುವ ವಿವಿಧ ಪಂಥದ ಗಾರೆಶಿಲ್ಪಗಳು ಒಂದು ಹಂತಕ್ಕೆ ಆ ಕಾಲದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಹಮತವನ್ನು

ಪ್ರಕಟಮಾಡುತ್ತವೆ ಅದೇರಿತಿ ಜನಪದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ರಚನೆಗೊಂಡಿರುವ ಕೆಲವು ಶಿಲ್ಪಗಳು ಉದಾರಗೊಂಡು ಧಾರ್ಮಿಕ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ, ಎಲ್ಲವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ವಿಚಾರವೊಂದಿದೆ ಅದೇನೆಂದರೆ ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯ ಮತ್ತು ಹೊಯ್ಸಳರ ಕಾಲದ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿನ ಭಿತ್ತಿ ಮತ್ತು ನವರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ದೇವಕೋಷ್ಠಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಬಿಡಿಶಿಲ್ಪಗಳನ್ನು ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿತ್ತು, ಆದರೆ ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಒಳಸರಿದ ದೇವಕೋಷ್ಠಗಳು ರಚನೆಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಬದಲಿಗೆ ಭಿತ್ತಿ ಮತ್ತು ಕಂಬಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇವಲ ತೆಳು ಉಬ್ಬು ಶಿಲ್ಪಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಯಥಾಚ್ಛಿಕವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ, ಆದರೆ ಬಹುಶ ಈ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಮಂಟಪಗಳ ಮೇಲೆ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಗಾರೆ ಶಿಲ್ಪಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರಬೇಕು. ಇರಿಂದಾಗಿ ನೋಡುಗರಿಗೆ ಶಿಲ್ಪಗಳ ಮೂಲಕ ಪೌರಾಣಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಮನೆತನಗಳಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ದೇವರಾಯನ ವಾಸ್ತು ಮತ್ತು ಶಿಲ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಸಕ್ತಿವಹಿಸಿದ್ದನು, ಇವನ ದಂಡನಾಯಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾದ ಪ್ರೊಲಗಂಟೆ ತಿಪ್ಪನು ವಿರೂಪಾಕ್ಷದೇವಾಲಯದ ಮಹಾದ್ವಾರ ಗೋಪುರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ನಂತರವೇ ಅದರ ಮೇಲೆ ಗಾರೆ ಶಿಲ್ಪಗಳ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆಯೆಂದು ಸಾಹಿತ್ಯಾಧಾರದಿಂದ ವಿಷಯ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ.

ಹಂಪಿ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಗಾರೆ ಶಿಲ್ಪಗಳು ಹೇಗೆ ರಚನೆಗೊಂಡಿರುವವು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಧಾರ್ಮಿಕ ಶೈಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತಗೊಂಡವು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗಾರೆ ಶಿಲ್ಪಗಳು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮತ್ತು ಸುಣ್ಣ ಬಣ್ಣಗಳ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಕಾಲಮಾನವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿತ್ತು, ಶಿಲ್ಪಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಗಾರೆಯನ್ನು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಇಂದು ಸಹ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಒಂದು ಭಾಗ ಸುಣ್ಣ ಎರಡು ಭಾಗ ಮರಳು, ಒಂದು ಭಾಗ ಬೆಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅರ್ಧಭಾಗ ಅಂಟುವಾಳಕಾಯಿ ಮಿಶ್ರಣಗಳನ್ನು ನುಣ್ಣಗೆ ಅರೆದು ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಂತರ ಶಿಲ್ಪಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಲ್ಪಗಳ ಭಂಗಿಯನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ ಮರದ ಗೂಟ ಮತ್ತು ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಹೀಗೆ ಅಳವಡಿಸಿದ ಗೂಟ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಿಗಳ ಮೇಲ್ಮೈಗೆ ಗಾರೆಯನ್ನು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಒರಟು ಆಕೃತಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು ನಂತರ ಅದನ್ನು ಓರೆ ಕೋರೆಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಅದರ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅಗದ ನುಣ್ಣಗಿನ ಗಾರೆಯನ್ನು ಲೇಪಿಸಿ ಅಂತಿಮವಾದ ರೂಪವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಲೇಪಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ದೇವಾಲಯದ ಒಳಗಿರುವ ಲೋಹ ಮತ್ತು ಶಿಲಾ ಶಿಲ್ಪಗಳನ್ನು ಪೂಜಾವಿಧಿಗಳಿಗೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡರೆ ಹೊರಗಿರುವ ಗಾರೆಶಿಲ್ಪಗಳು ದೇವತೆಗಳ ಕಥೆ ಮತ್ತು ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಅಲಂಕಾರಿಕ ಪ್ರದರ್ಶನ ಶಿಲ್ಪಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ರಚನೆಯ ಕಾಲಮಾನವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಸಮಯಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ, ಹಂಪಿಯ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಗಾರೆಶಿಲ್ಪಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ಕಾಲಘಟ್ಟದವುಗಳಾಗಿವೆ, ಅಂದರೆ ವಿಜಯನಗರ ಮತ್ತು ವಿಜಯನಗರೋತ್ತರ ಕಾಲದ ರಚನೆಗಳು ಗಾರೆಶಿಲ್ಪಗಳ ರಚನಾಸ್ವರೂಪಕಾಲ ವಿಂಗಡನೆಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿವೆ, ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡ ಗಾರೆ ಶಿಲ್ಪಗಳು ಬಿಡಿ ಶಿಲ್ಪಗಳಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ, ಪ್ರತಿಮಾಶಾಸ್ತ್ರ, ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಈ ಶಿಲ್ಪಗಳು ಅಂಗಾಂಗ ಪ್ರಮಾಣಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿವೆ, ವಿಶೇಷ ಅಲಂಕಾರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಶಿಲ್ಪಗಳ ನುರಿತ ಮತ್ತು ಶಿಲ್ಪಗಳ ಅನುಭವದ ಸಕಾರ ಮೂರ್ತಿಗಳಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ, ಸಮಕಾಲೀನ ಲೋಹ ಶಿಲೆ, ಮರದ ಪ್ರತಿಮೆಗಳಿಗೆ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸರಸಮಾನಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಗುಣ ವಿಜಯನಗರ ಗಾರೆಶಿಲ್ಪಗಳಲ್ಲಿವೆ, ಇವುಗಳ ರಚನೆಗೆ ಮರದ ಗೂಟ ಮತ್ತು ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ತಯಾರಿಸಿದ ನುಣ್ಣಗಿನ ಗಾರೆಯನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ,

ಗಾರೆಯು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಗಾರೆಯನ್ನು ವಾಸ್ತುರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಜತೆಗಾಗಿ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಶಾತವಾಹನರ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಕಟ್ಟಡಗಳ ರಚನೆಗೆ ಗಾರೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಗಂಗರ ಕಾಲದ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಭಿತ್ತಿ ಛಾವಣಿ ಹಾಗೂ ಶಿಖರಗಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿಗೆಯೊಡನೆ ಗಾರೆಯನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿತ್ತು, ಕಲ್ಯಾಣಚಾಲುಕ್ಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಗಾರೆಯ ಶಿಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಕುರುಹುಗಳ ಬಗೆಯ ಅನೇಕ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತೋರುವವು, ಮಧ್ಯಕಾಲದ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ಗಾರೆಯನ್ನು ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳ ಅನ್ವಯದಿಂದ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಸಿವೆ ಕಾಳು ಗಣಪತಿ ಮತ್ತು ಸರಸ್ವತಿನ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿನ ಕಂಬಗಳ ಮತ್ತು ಅದರ ಛಾವಣಿಯನ್ನು ಗಾರೆ ಲೇಪನದಿಂದ ನಯಗೊಳಿಸಿ ಅಲಂಕರಣಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕುರುಹುಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದಿರುವವು, ಬಿದ್ದ ಮಳೆನೀರು ಸುಲಭವಾಗಿ ಹರಿದು ಹೋಗಲು ಕಟ್ಟಡಗಳ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಾರೆ ಅಚ್ಚನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ, ಹಂಪೆಯಲ್ಲಿರುವ ದೇವಾಲಯ ವಸತಿ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ಗಾರೆ ಬಳಕೆಯು ಎದ್ದು ಕಾಣತೊಡಗಿದ್ದವು, ಕಟ್ಟಡಗಳ ಛಾವಣಿಗಳ ರಚನೆಗೆ ತೊಲೆ ಮತ್ತು ಜಂತೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ ಮೇಲೆ ಬಿದರಿ ತಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹಾಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಗಾರೆಯ ಗಚ್ಚನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು, ಇಂತಹ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಹಂಪೆಯ ಮಾಲ್ಯವಂತ ರಘುನಾಥ ದೇವಾಲಯ ಮತ್ತು ತಿಮ್ಮಲಾಪುರದ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಈಗಲೂ ನೋಡುವುದಾದರೆ ರಾಣಿಯರ ಸ್ನಾನಗೃಹ, ಕಮಲ ಮಹಲ್, ಕಾವಲು ಗೋಪುರಗಳು, ಆನೆಲಾಯ ಮುಂತಾದ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಗಾರೆನಿರ್ಮಾಣಗಳಿಗೆ ಜೀವಂತ ಉದಾಹರಣೆಗಳಾಗಿವೆ, ಕಮಲ ಮಹಲ್‌ನ ಕಮಾನುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ರಾಣಿಯರ ಸ್ನಾನಗೃಹದ ಛಾವಣಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧರೀತಿಯ ಲತಾಬಳ್ಳಿಗಳ ಹಾಗೂ ಜಾಮತಿಕ ಆಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿ ಈ ಸುಲಲಿತ ರಚನೆಗಳು ಗಾರೆ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿವೆ, ಅನೇಕ ಐತಿಹಾಸಿಕ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಗಾರೆ ಶಿಲ್ಪಿಯ ಚಿತ್ರದ ರಚನೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ, ಗಂಗರು, ಚೋಳರು ರಚಿಸಿದ ದೇವಾಲಯಗಳ ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ಲೇಪನ ಮಾಡಿದ ಚಿತ್ರಣವು ನೋಡಬಹುದಾದ ಪ್ರಮುಖ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ, ಇಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒರಟು ಕಂಬಗಳಿಗೆ ಗಾರೆ ಲೇಪನ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ, ಗಾರೆ ಶಿಲ್ಪಿಗಳೆಂದರೆ ಮೊದಲಿಗೆ ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಂಬಗಳಿಂದ ಸ್ಥೂಲ ರಚನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ನಂತರ ಗಾರೆ ತುಮಬಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಈ ಲೇಪನ ವಿಧಾನವು ಮೊದಲಿಗೆ ಮೈಸೂರು ಅರಸರು ಕಾಲದಲ್ಲಿರಬಹುದೆಂದು ಅನೇಕ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಗಾರೆ ಮಿಶ್ರಣಗಳ ಅಳತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿನ ಆಗಮನಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಲ್ಪಶಾಸ್ತ್ರ, ಕೃತಿಗಳು ವಿವರಿಸಿವೆ ಎಂದು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಕಾಮಿಕಾಗಮ ಹರಿಭಕ್ತ, ವಿಳಾಸ ಮುಂತಾದ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಾರೆಬಗೆಗಿನ ಮಾಹಿತಿಗಳುಂಟು ಶಿಲಾ ಪ್ರತಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ವಿಗ್ರಹಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದ ಮಾನ, ಪ್ರಮಾಣ, ಉನ್ನತನ, ಪರಿಮಾಣ, ಉಪಮಾನ, ಲಂಬಮಾನ ಮೊದಲಾದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಗಾರೆ ಶಿಲ್ಪಿಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ, ದ್ರಾವಿಡ ಶೈಲಿಯ ಶಿಖರ ಮತ್ತು ಗೋಪುರಗಳಲ್ಲಿ ಗಾರೆಶಿಲ್ಪಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದವು ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಹಂಪೆಯ ದೇವಾಲಯಗಳ ಶಿಖರ ಮತ್ತು ಗೋಪುರಗಳಲ್ಲಿ ರಚನೆಗೊಂಡಿರುವ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಗಾರೆಶಿಲ್ಪಗಳು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತವೆ, ಆದರೂ ಗಾರೆ ಶಿಲ್ಪಗಳು ರಚನೆಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಲಂಕಾರಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ಬಿಡಿ ಶಿಲ್ಪವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಉಬ್ಬು ಶಿಲ್ಪವಾಗಿರಲಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲರುವ ವಾಸ್ತುಭಾಗದ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಖಾಲಿ ಕಾಣುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಕಲಾಕೃತಿಗಳಿಂದ ತುಂಬಲಾಗಿತ್ತು.

ಗಾರೆ ಕಲಾಕೃತಿಗಳ ಬಗೆಯ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಹಂಪೆಯ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ವೈಷ್ಣವ ದೇವಾಲಯಗಳು ಹಾಳಾದವೆಂದು ಚರಿತ್ರೆಯಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿರೂಪಾಕ್ಷದೇವಾಲಯದ

ಗೋಡೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ವೈಷ್ಣವ ಶಿಲ್ಪಗಳನ್ನು ಸಹ ಹಾಳುಮಾಡಿದ ಸೂಚನೆಗಳಿಗೆ ಸುಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ವಿಜಯನಗರೋತ್ತರ ಕಾಲದ ಆಯಾಯ ಗೋಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪುರನರ್ ರಚಿಸಲಾಯಿತು ಹೀಗೆ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿರುವ ಶೈವ ಮತ್ತು ವೈಷ್ಣವ ಶಿಲ್ಪಗಳು ವಿಭಿನ್ನ ರಚನೆಗಳಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ, ಇನ್ನೂ ವಿಜಯನಗರೋತ್ತರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡ ಗಾರೆ ಶಿಲ್ಪಗಳೆಂದರೆ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ದೇವಾಲಯದ ವೈಷ್ಣವ ಶಿಲ್ಪಗಳು ಇವು ಇಲ್ಲಿನ ಶೈವ ಶಿಲ್ಪಗಳಿಗಿಂತ ಅಲಂಕರಣದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದು, ಒರಟುತನವನ್ನು ಮತ್ತು ಮೊಂಡುಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಪ್ರಕಟಮಾಡುತ್ತವೆ, ವೇಷಭೂಷಣಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದ ಶಿಲ್ಪಗಳನ್ನೇ ಅನುಕರಣೆ ಮಾಡದಂತೆ ಕಂಡುಬಂದರೂ ಅಂಗಾಂಗ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಾರೆ ಶಿಲ್ಪಗಳನ್ನು ದೇವಾಲಯದ ಗೋಪುರ ಶಿಖರ ಮತ್ತು ಮಂಟಪದಮೇಲೆ ಚಂದ್ರಶೇಖರದೇವಾಲಯದ ಮೇಲೆ ಕೃಷ್ಣದೇವಾಲಯದ ಗೋಪುರದ ಮೇಲೆ, ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ಸೌಂದರ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಗಾಗಿ ವಾಸ್ತುರಚನೆಗಳ ನಡುವೆ ಗಾರೆ ಶಿಲ್ಪಗಳ ರಚನೆಯು ಕಂಡುಬಂದವು, ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಕೆಲವು ವಾಸ್ತುಬ ರಚನೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡು ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಂಡಿರುವವು, ಮುಖ ಮಂಟಪ, ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪ, ಉಯ್ಯಾಲೆ ಮಂಟಪ, ಉತ್ಸವ ಮಂಟಪ ಮತ್ತು ಮಹಾದ್ವಾರ ಗೋಪುರಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಂಟಪಗಳ ಮೇಲ್ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಅಲಂಕರಣದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡ ಕೈಪಿಡಿಯ ಗೋಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಗಾರೆಶಿಲ್ಪಿಗಾಗಿ ಸುಂದರವಾದ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವಲ್ಲಿ ಮುಂದಾದವು, ಇವು ಮಂಟಪ ಅಥವಾ ಕಟ್ಟಡದ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಕಿರೀಟಪ್ರಾಯವಾಗಿದ್ದವು ಹೀಗೆ ಹಂಪೆಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಮಂಟಪಗಳು ದೇವಾಲಯ ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ಗೋಪುರಗಳ ಮೇಲೆ ರಚನೆಗೊಂಡ ಗಾರೆ ಶಿಲ್ಪಗಳು ಇಡೀ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಮನವನ್ನು ಗಮನಸೆಳೆಯುವಂತಹ ಪ್ರತಿರೂಪವನ್ನು ಮೂಡಿಸಿರುವವು ಇದು ಪವಿತ್ರ ಹಂಪೆಯಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿರುವ ಗಾರೆಶಿಲ್ಪಗಳ ಚಿತ್ರದ ರಚನೆ ಬಗೆಯ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದಾದರೆ ಹಂಪಿಯ ಪರಿಸರದ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪಂಥದ ಶಿಲ್ಪಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ, ಆದರೆ ವೈಷ್ಣವ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪಂಥದ ಶಿಲ್ಪಗಳು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ದೃಢವಾಗಿ ಶಿಲ್ಪಗಳು ಮಾತ್ರ ರಚನೆಗೊಂಡಿವೆ.

ದೇವತಾ ಶಿಲ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ಶೈವ ಶಿಲ್ಪಗಳು ಇದು ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ದೇವಾಲಯದ ಒಳ ಸಾಲು ಮಂಟಪಗಳ ಮೇಲಿರುವ ಕೈಪಿಡಿ ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿನ ಗೋಡೆಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಶೈವ ಶಿಲ್ಪಗಳು ಕಂಡುಬರುವವು, ಈ ಗಾರೆ ಶಿಲ್ಪಗಳು ಪ್ರತಿಮೆ ಶಾಸ್ತ್ರದ ರಿತ್ಯಾರಚನೆಗೊಂಡಿದ್ದು ಪ್ರಮಾಣಬದ್ಧವಾಗಿ ಪೀಠದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವ ಪಾರ್ವತಿ ಪರಮೇಶ್ವರ ಮೂರ್ತಿಗಳಂತೂ ಮನಮೋಹಕವಾಗಿದೆ ಬಹುತೇಕ ಶಿಲ್ಪಗಳು ಭಗ್ನಗೊಂಡಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ರಚನಾ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆತಿಂದಾಗಿ ನೋಡುಗರ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವಂತೆ ಚಿತ್ರಣವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಪ್ರಮುಖ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಜಟಮುಕಟದಾರಿ ಶಿವನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ನಂದಿಯನ್ನು ಹೊರಗೆ ನಿಂತ ಶಿವ, ಸಮಭಂಗಿಯಲ್ಲಿರುವ ಶಿವನಾಟ್ಯ ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿರುವ ಗಣಪ, ಸ್ತ್ರೀ ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿರುವ ಶಿವ, ಆ ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿರುವ ಶಿವ ಪಾರ್ವತಿ ನಂದಿ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ಶಿವ ಪಾರ್ವತಿ, ಧ್ಯಾನಮುದ್ರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಶೈವ ಮತಿ, ಗಣಸಮೂಹ, ಚಾಮದಾರಿ, ಸ್ತ್ರೀಯರು, ಭಕ್ತರುಂಡ ಮುಂತಾದ ಗಾರೆ ಶಿಲ್ಪಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿವೆ.

ವೈಷ್ಣವ ಶಿಲ್ಪಗಳು ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ವೈಷ್ಣವದೇವಾಲಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಹಂಪೆಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ, ಅದರಲ್ಲೂ ತುಳುವ ಮನೆತನದ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ದೇವಾಲಯಗಳು ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡವು.

ಲೌಕಿಕ ಶಿಲ್ಪಗಳು: ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದ ಗಾರೆ ಶಿಲ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ಲೌಕಿಕ ಶಿಲ್ಪಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ ಈ ಶಿಲ್ಪಗಳು ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ದೇವಾಲಯದ ಹೊರಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೈಪಿಡಿ ಗೋಡೆಗೆ ಹೊರಗೆ ನಿಂತ ಸಂಗೀತ ವಾದ್ಯಕರು, ನೃತ್ಯಗಾರರು, ಭಕ್ತರು ಹಾಗೂ ಅವರು ಶಿಷ್ಯರುಗಳ ಗಾರೆಶಿಲ್ಪಿಯ ಚಿತ್ರಗಳು ಬಿಡಿಸಲಾಗಿದೆ, ಇವು ಸಮಕಾಲೀನ ಜನರ ವೇಷಭೂಷಣಗಳ ಬಗೆಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಜನಸಮಾನ್ಯರ ಮನಸೆಳೆಯುವಂತೆ ಗಾರೆ ಶಿಲ್ಪಗಳಾಗಿವೆ ಜೊತೆಗೆ ಸಂಗೀತ ವಾದ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ನರ್ತನದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಸಹ ಕಂಡುಬರುವವು ಉತ್ತರ ಭಾಗದ ಗೋಡೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ತಲೆಗೆ ರುಮಾಲನ್ನು ಸುತ್ತಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬನ ಪ್ರತಿಮೆಯುಂಟು ಇದು ಬುಕ್ಕರಾಯನ ಪ್ರತಿಮೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುವ ಮತ್ತೊಂದು ಗಾರೆ ಶಿಲ್ಪ ಕನಕಗಿರಿ ಗೋಪುರದಲ್ಲಿ ಕುದುರೆ ಸವಾರಿನ ಪ್ರತಿಮೆಗಳಿದ್ದು ಗೋಪುರದ ಅಲಂಕರಣಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗಿವೆ ಅದರ ಮಹದ್ವಾರ ಗೋಪುರದ ಪಶ್ಚಿಮ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಗಂಡುಜೋಗಮ್ಮನ ಪ್ರತಿಮೆಯೊಂದನ್ನು ಬಿಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಶಿಷ್ಯವಿರಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಯವಿರಲಿ ಹಂಪಿ ಪರಿಸರದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಗೋಪುರದಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ವಿಜಯೋತ್ತರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಗೊಂಡಿತ್ತೆಂದು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ನಂಬಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಒಡೆಯರಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣದೇವಾಲಯದ ಮಹದ್ವಾರ ಗೋಪುರದ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉದಯಗಿರಿ ತಾಣದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಗಾರೆ ಶಿಲ್ಪಗಳೂ ಸಹ ಬಿಡಿಸಲಾಗಿದೆ, ಗಜದಳ, ಅಶ್ವದಳ, ಮತ್ತು ಕಾಲುದಳ, ಗುಂಪು ಶಿಲ್ಪಗಳು ಸುಂದರವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿರುವ ಚಿತ್ರದ ಗಾರೆಶಿಲ್ಪಿಯೊಂದನ್ನು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಈ ದೇವಾಲಯಗಳ ಶಿಖರ ಮತ್ತು ಗೋಪುರಗಳಿಗೆ ನಡೆದ ಅಲಂಕರಣದಲ್ಲಿ ವೈಷ್ಣವಿನ ಅವತಾರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಶಿಲ್ಪಗಳನ್ನು ರೂಪಗೊಂಡವು ಜೊತೆಗೆ ಯತಿಗಳು ಶಿಷ್ಯರು ಮತ್ತು ದ್ವಾರಪಾಲಕರುಗಳು ಶಿಲ್ಪಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು ಹಂಪಿಯ ಅನಂತಶಯನಗುಡಿ, ಮೇಲುಕೋಟೆ, ಕನಕಗಿರಿ ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿರುವ ದೇವಾಲಯಗಳು ವೈಷ್ಣವ ಪಂಥದ ಶಿಲ್ಪಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದಿರುವವು, ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಉಳಿವಿಗಾಗಿ ಬಹುಪಾಲ ವಿದ್ವಾಂಸರು ತಮ್ಮ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ದೇವಾಲಯ ಮಂಟಪ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಚಿತ್ರಶಿಲ್ಪಗಳು, ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ರಚನೆಗೊಳಿಸಿದರು ಹಂಪೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದರ ಈ ತಾಣದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಅನೇಕ ಸಾಧಕ ಬಾಧಕಗಳ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಹಂಪೆಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಧಾರೆಯಾಗಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಮನಮೋಹಕ ತಾಣದಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ದಕ್ಷಿಣಭಾರತಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಗೊಂಡ ಪುಣ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ, ಇಲ್ಲಿ ಜನಸಮಾನ್ಯರು ಬದುಕನ್ನು ನಿರಂತರ ದಿನಮಾನಗಳ ತಪಗೈದ ಪುಣ್ಯ ಪುರುಷರಾಗಿದ್ದರು, ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರ್ಯಗಳು ಜನರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯಗಳು ಜನರಿಗೆ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿರೂಪಕವಾಗಿ ಉಳಿದವು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನವು ಹಂಪೆಯ ಪುಣ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸರಿಸಮಾನವಾದ ಕ್ರಿಯಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರಗಳು ಕೈಕಸುಬುಗಳ ಚಿತ್ರವು ಸಮರ್ಥಕವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದಿರುವವು. ಇಲ್ಲಿನ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ತಮ್ಮದೇಯಾದ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡು ಅದರಿಂದ ಬಂದ ಆರ್ಥಿಕಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿನ ಯುದ್ಧದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದಿಟ್ಟನಡಿಗೆಯಿಂದ ಮುನ್ನುಗ್ಗುವ ಕುದುರೆಗಳು, ಆನೆಗಳು, ಮತ್ತು ವೀರಾವೇಷದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸೂನಿಕರ ಶಿಲ್ಪಗಳು ಜೀವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ ವಿಜಯನಗರ ಸೈನ್ಯದ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಗೊಳಿಸಲಾಗಿರುವ ಗಾರೆ ಶಿಲ್ಪಗಳು ಕಂಡುಬರುವವು.

ಹಂಪಿಯ ಇತರೆ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಲೌಕಿಕ ಶಿಲ್ಪಗಳ ಚಿತ್ರಗಳು ಕಂಡುಬಂದು ಇಂತಹ ಚಿತ್ರವು ಇಡೀ ಸಮಾಜದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನೆಲೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ದಿಟ್ಟತನ ಅಲಂಕಾರಿಕ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ನೋಡಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ದೃಶ್ಯಚಿತ್ರಗಳ, ಭಂಗಿಯ ಚಿತ್ರಗಳ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಮನದಲ್ಲಿ ಅಳಿಸಲಾರದ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ, ಇಲ್ಲಿ ಜನರ ಜೀವನಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಆರ್ಥಿಕತೆ, ಸಾಮಾಜಿಕತೆ, ಧಾರ್ಮಿಕತೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿರೂಪಕವಾಗಿವೆ.

ಹಂಪಿ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಗಾರಶಿಲ್ಪಗಳ ಚಿತ್ರವು ಮಿಥುನ ಚಿತ್ರಗಳಾಗಿದೆ ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದ ಮಿಥುನ ಶಿಲ್ಪಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಂಗಾಂಗ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ ಗಾರೆ ಮಿಥುನ ಶಿಲ್ಪಗಳು ಒರಟು ರಚನೆಗಳಾದರೂ ತಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ಸಫಲವಾಗಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಮಿಥುನ ಶಿಲ್ಪಗಳ ಕೇವಲ ದೇಹ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನಲ್ಲದೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಉಲ್ಲಾಸವನ್ನು ಸಹ ಪ್ರಕಟಮಾಡುತ್ತವೆ ವಿಠಲ ದೇವಾಲಯದ ಮಹಾದ್ವಾರ ಗೋಪುರದಲ್ಲಿ ನಗ್ನಸ್ತ್ರೀ ಹೊಂದಿದ್ದು ಕೃಷ್ಣದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮಹಾದ್ವಾರ ಗೋಪುರದ ಪೂರ್ವ ಮುಖದ ನಗ್ನಸ್ತ್ರೀಯರ ಶಿಲ್ಪಗಳು ಇದ್ದು ತುಂಬಾ ಯೌವನವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತವೆ, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕೇಶಾಲಂಕಾರ ಮನಮೋಹಕವಾಗಿದೆ ಲೇಪಾಕ್ಷಿಯ ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕೇಶಾಲಂಕಾರವನ್ನು ಹೋಲುತ್ತವೆ ಇದೇ ಗೋಪುರದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಗೋಪಿಕಾಸ್ತ್ರೀಯರು ಶಿಲ್ಪಗಳು ನಗ್ನವಾದರೂ ಸದಾಭಿರುಚಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆಗಳಾಗಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನ ದೇವಾಲಯದ ಸಾಲುವಂಟಪದ ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ ರತ್ನೀಡೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದ ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡುಗಳು ಶಿಲ್ಪಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಮಿಥುನ ಚಿತ್ರಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕಕ್ಕೆ ವಿಭಿನ್ನ ರೂಪವಾಗಿದೆ ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡುವಿನ ಶಿಲ್ಪಿಯೊಂದರ ಭಂಗಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಬೀಜವನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸಿದ ಅಂಕಣವಾಗಿದೆ ಇಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಸಾರುವಂತೆ ಜೊತೆಗೆ ಭೋದನಾ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಹ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಮಹಾದ್ವಾರ ಗೋಪುರದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ನಗ್ನಶಿಲ್ಪಗಳುಂಟು ಈ ಶಿಲ್ಪಗಳ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿಯೇ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಗುಪ್ತಾಂಗಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ತೋರಿಸುವ ಶಿಲ್ಪಗಳಾಗಿವೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ.

ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಗಾರಶಿಲ್ಪವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಚಲನಾಶೀಲತೆ ಜೊತೆಗೆ ಗಾಂಭೀರ್ಯವನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಗಾರಶಿಲ್ಪಗಳ ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಬಹುತೇಕ ಗಾರೆ ಶಿಲ್ಪಗಳು ಸಮಭಂಗಿಯಲ್ಲಿ ರಚನೆಗೊಂಡಿವೆ, ಆ ಕಾಲದ ಗಾರೆ ಶಿಲ್ಪಗಳ ಮುಖ್ಯಲಕ್ಷಣ ಶಿಲಾ ಶಿಲ್ಪಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ಗಾರೆ ಶಿಲ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು, ಹಾಗಾಗಿ ಕೆಲವು ಶಿಲ್ಪಗಳು ಹೊಯ್ಸಳರ ಶಿಲ್ಪಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ರಚನೆಗೊಂಡಿರುವ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದೇವತೆಗಳ ಪುರಾಣ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ತಿಳಿ ಹೇಳುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದ ಗಾರೆಯನ್ನು ನವ್ಯಶೈಲಿಯೊಂದಾಗಿ ಕಟ್ಟಡ ಮತ್ತು ಶಿಲ್ಪಗಳಿಗೆ ಬಳಸಲಾಗಿತ್ತು ರಚನೆಗೊಂಡ ಶಿಲ್ಪಗಳ ಪಂಥ ಆಗಮ ಮೊದಲಾಗಿ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಬಂದ ಪಾರಂಪರಿಕ ದಾರಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ವಾಸ್ತು ಮತ್ತು ಶಿಲ್ಪಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು ಕಾರಣ ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ದೇವಾಲಯದ ನಿರ್ಮಾಣ ಹಗುರಗೊಂಡು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮಿತವ್ಯಯಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಮಾರ್ಗವಾಗಿತ್ತು.

ಆಕರ ಗ್ರಂಥ:

- [1] ಸಿ ಮಹದೇವ, ವಿಜಯನಗರ ಗಾರೆಶಿಲ್ಪ, 2004, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ.
- [2] ಎನ್ ಎಸ್ ವೀರೇಶ್ ಉತ್ತಂಗಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಂಪಿ, 2016, ಗೌತಮ ಬುಕ್ ಹೌಸ್, ಕಮಲಾಪುರ, ಕರ್ನಾಟಕ.

‘ಅರಳವ್ವ’ ನ ಜೀವನ ಪ್ರೀತಿ

ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತ.

ಪಿಎಚ್.ಡಿ., ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ,

ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ,

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ-583276.

ಮೊ.ಸಂ- 9900389923. Email : llakshmikantha960@gmail.com

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

‘ಸಂಬಂಧ’ ಗಳು ಅಪಮೌಲ್ಯ ಹಾಗೂ ಅಪವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಸಮಕಾಲೀನ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ‘ಅರಳವ್ವ’ ಕಾದಂಬರಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ‘ಸಂಬಂಧ’ ಗಳ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯು ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದು. ದಲಿತ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಮರ್ಥ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ಅರಳವ್ವ ಎಂಬ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ಕೇಂದ್ರ ಬಿಂದು. ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ದಲಿತ ಕುಟುಂಬವೊಂದು ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಹರೆಗಳನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸುವ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾದಂಬರಿಯ ವಸ್ತುವಾಗಿದೆ. ದುಃಖ, ಹಿಂಸೆ, ಕ್ರೌರ್ಯ, ಹಸಿವು, ಕಿತ್ತು ತಿನ್ನುವ ಬಡತನ, ಲೈಂಗಿಕ ಶೋಷಣೆ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮೆಟ್ಟಿ ನಿಲ್ಲುವ ಮೂಲಕ ತನ್ನದೇ ಆದ ಜೀವಂತ ಪ್ರಪಂಚವೊಂದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅರಳವ್ವ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ಪ್ರಧಾನ ಭೂಮಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವಳು.

ಬಡತನದ ಬವಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅರಳವ್ವ ತುಂಬು ಬಾಳಿನ ಸಂಕೇತವಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಈಕೆಯದು ಪ್ರೌಢ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಮಾಗಿದ ಜೀವ. ‘ಅರಳವ್ವ’ ಕಾದಂಬರಿಯು ‘ಅರಳಿ’ ಎಂಬ ದಲಿತ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳೊಬ್ಬಳ ಬದುಕಿನ ಕಥನವಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ವಸ್ತು ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ‘ಅರಳಿ’ ಯ ಮೂಲಕ ಭಾರತದ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಗ್ರಾಮೀಣ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಎದೆ ಮಿಡಿತವನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿಯು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ. ತಾನು ವಿಧವೆಯಾಗಿ ನಂತರ ಕೂಡಾವಳಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೊಸ ಸಂಬಂಧದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಹಳಿ ತಪ್ಪಿದ ತನ್ನ ಬದುಕಿನ ಬಂಡಿಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಸರಿ ದಾರಿಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಅರಳವ್ವ ನಡೆಸುವ ಬದುಕಿನ ಹೋರಾಟಗಳು ಇಡೀ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಕುಲಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಮಾದರಿಯ ಜೀವನ ಪಾಠವಾಗಿದೆ. ಕಡು ಬಡತನದ ಕುಲುಮೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂದರೂ, ಸಾರ್ಥಕವಾದ ಜೀವನ ಸುಖವನ್ನು ಕಾಣುವ ಆಕೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಬದುಕಿಗಾಗಿ ನಡೆಸುವ ತೀವ್ರ ತರವಾದ ಹೋರಾಟ, ಪಡುವ ಕಷ್ಟಗಳು, ಎದುರಿಸುವ ಬವಣೆ, ತೋರಿಸುವ ಛಲ, ಆಕೆಯ ಆತ್ಮಸ್ಥೈರ್ಯಗಳು ಕಾದಂಬರಿಗೆ ಗಟ್ಟಿತನವನ್ನು ನೀಡಿರುವಂತೆಯೇ, ಅರಳವ್ವನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೂ ಕೂಡ ವಿಶೇಷವಾದ ಮೆರುಗನ್ನು ನೀಡಿವೆ.

ಕೀ ವರ್ಡ್: ಅಸ್ತಿ, ಕೂಡಾವಳಿ, ಕಪಿಮುಷಿತಾಯ, ಅಸಹಾಯಕತೆ, ಪರಂಪರಾಗತ

ಪಿರೀಕೆ

ಅರಳವ್ವನ ಮನದಲ್ಲಿನ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆಗಳು, ಬದುಕಿನ ಜೀವ ಸೆಲೆಗಳು ಕಾದಂಬರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಬಂಧವನ್ನು ಒದಗಿಸಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕಾದಂಬರಿಯ ವಸ್ತು ಗೆಲ್ಲುವುದೂ ಕೂಡ ಅರಳಿಯ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯ ಹಾಗೂ ಅನುಭವ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಜೀವಪರ ಚಿಂತನೆಗಳಿಂದ ಎಂಬುದು ಗಮನಿಸತಕ್ಕ ಸಂಗತಿ. ಸಾಮಾನ್ಯ

ದಲಿತರ ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳು ಇಡೀ ದಲಿತ ಕೇರಿಯೇ ತಿರುಗಿ ನೋಡುವಂತೆ ತನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಬದುಕಿ ತೋರಿಸುವ ವಿಚಾರ ಮೌಲ್ಯಯುತವಾದುದು. ಆಕೆಯ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿ ಬದುಕು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಯೋಚಿಸುವಂತಹದ್ದು. 'ಸಿಂಗ್ರಿ-ಮಲ್ಲಿ', 'ಚಂಗ-ಅರಳಿ-ಮರಿದಂಡ', 'ಅರಳಿ ಮರಿದಂಡರ ಮಕ್ಕಳಾದ ಈರಾ, ಚಿಕ್ಕ, ದೂಮಿ, ಜಾನಕಿ, ನಡಕ್ಕಿ, ಮುತ್ತಿ' ಹಾಗೂ 'ಮುತ್ತಿ' ಯ ಮಕ್ಕಳು' ಹೀಗೆ ನಾಲ್ಕು ತಲೆಮಾರಿನ ವಿಭಿನ್ನ ಮನಸ್ವಿತಿಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುವ 'ಅರಳವ್ವ' ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರತಿ ತಲೆಮಾರಿನ ತಲ್ಲಣಗಳನ್ನು, ಅವರ ಬದುಕಿನ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಓದುಗರ ಮುಂದಿಡುವಲ್ಲಿ ಸಫಲವಾಗಿದೆ. ಅದರಂತೆಯೇ ತನ್ನ ಗಟ್ಟಿತನವನ್ನೂ ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಒಂದೊಂದು ತಲೆಮಾರಿನ ಸವಾಲುಗಳು, ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಅವರು ಎದುರಿಸುವ ಮಾನಸಿಕ ತಲ್ಲಣಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಎದುರಿಸುವುದು ಒಂದೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಎಂಬುದು ಗಮನಿಸತಕ್ಕ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ಅಸೂಯೆ, ಸೇಡು, ಕುತಂತ್ರ, ಹೊಟ್ಟೆ ಕಿಚ್ಚಿನ ದಳ್ಳುರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅರಳವ್ವಳಂತಹ ಹೆಣ್ಣುಗಳು ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಗೆಲ್ಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಮಕಾಲೀನ ಸಂದರ್ಭದ ಬದುಕುಗಳಿಗೆ ಸ್ಪೂರ್ತಿಯ ಚಿಲುಮೆಯಾಗಿದೆ.

ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಅರಳವ್ವನ ಬದುಕು ಮೂರು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಮುಪ್ಪುರಿಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

1. ಸಿಂಗ್ರಿಯ ಮಗನಾದ ಚಂಗನನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗಿ, ನಂತರ ಆತನನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ವಿಧವೆಯಾಗುವ ಹಂತ.
2. ಚಂಗನ ತಮ್ಮನಾದ 'ಮರಿದಂಡ' ನೊಂದಿಗೆ 'ಕೂಡಾವಳಿ' ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬದುಕನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸುವ ಹಂತ.
3. ಮನೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಕುಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತೊಡಗುವ ಹಂತ.

ಈ ಮೂರು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅರಳವ್ವ ಸುಖ-ದುಃಖ, ಸಾವು-ನೋವುಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾಳೆ. ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಟ್ಟ ಆಲೋಚನೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದವಳಲ್ಲ. ಜೀವ ಪರವಾದ ಬದುಕಿನ ಕಾಳಜಿ ಅರಳವ್ವನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಸತ್ವವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಎಂತಹ ಕಷ್ಟದ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೂ ಜೀವನವನ್ನು ವಿಮುಖಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಥವಾ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯಂತಹ ಕೀಳು ಆಲೋಚನೆಗಳಿಗೆ ಆಸ್ಪದ ನೀಡಿಲ್ಲ. ಎಂತಹ ಕಷ್ಟಗಳಿದ್ದರೂ, ಕ್ಷಿಪ್ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಎದುರಿಸಿ ಮುಂದೆ ಸಾಗುವ ಛಲ, ಬದುಕಿನ ಬಗೆಗಿನ ಪ್ರೀತಿ, ವಿಶ್ವಾಸಗಳು ಅರಳವ್ವನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದಿವೆ.

ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿತವಾಗುವ ದಂಡಿನ ಮಾರಿಯ ಹಬ್ಬವು ಅರಳವ್ವನ ಬದುಕಿನೊಂದಿಗೆ ತಳುಕು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಹಬ್ಬವು ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಬಾರಿ ಆಚರಿಸಲ್ಪಡುವ ಮೂಲಕ ಉಲ್ಲೇಖಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ಮೂರು ಬಾರಿಯ ಮಾಳದ ಹಬ್ಬವು ಅರಳವ್ವನ ಬದುಕಿನ ಬಹುಮುಖ್ಯ ತಿರುವುಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಮೊದಲ ಮಾಳದ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಗಂಡನಾದ ಚಂಗನನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅರಳವ್ವ ಎರಡನೆ ಮಾಳದ ಹಬ್ಬದೊತ್ತಿಗೆ ಚಂಗನ ತಮ್ಮನಾದ ಮರಿದಂಡನನ್ನು ಕೂಡಾವಳಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಆತನೊಂದಿಗೆ ದಂಡಿನ ಮಾರವ್ವನ ಜಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗುವ ಮೂಲಕ ಅಸ್ವವ್ಯಸ್ಥಗೊಂಡ ತನ್ನ ಬದುಕನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮೂರನೆಯ ದಂಡಿನಾರಿ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಲು ತೊಡಗುತ್ತಾಳೆ. ದಾಯಾದಿ ಮಗನಾದ 'ಸಿದ್ದ' ನ ಕುತಂತ್ರದಿಂದ ತನ್ನ ಮಗನಾದ 'ಈರ' ನನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಜೊತೆಗೆ ತನ್ನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಸಂಗತಿಗಳು ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಕಾಲೀನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೇಲು-ಕೀಳುಗಳು, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ, ಶೋಷಣೆಗಳು ಕಂಡುಬರುವಂತೆಯೇ, ರಾಜಕೀಯ ಕುತಂತ್ರಗಳು, ಅಧಿಕಾರ ದಾಹದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನೂ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಅಯ್ಯೋರು, ಪಟೇಲ, ಮೂಳೇಗೌಡ, ಕುಳ್ಳೇಗೌಡ ಮೊದಲಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸಮಾಜವನ್ನು ತಮ್ಮ ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಿಂಗ್ರಿಯಂತಹ ತಳವರ್ಗದ ಸಮುದಾಯದವರು ಇವರ ಕಪಿಮುಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದ್ದು, ಅವರ ಆಣತಿಯಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತ ತಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ಸಾಗಿಸುವುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾದಂಬರಿಯು ಅರಳವ್ವನ ಪಾತ್ರದ ಮೂಲಕ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರಪಂಚ ಹಾಗೂ ಆ ಪ್ರಪಂಚದೊಳಗಿನ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಪರಿಸರದ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಜೀವನ ವಿಧಾನಗಳು ಗಮನಿಸತಕ್ಕವು.

ಅರಳವ್ವ ಬಡತನ ಹಾಗೂ ಹಸಿವಿನ ಬವಣೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿದಂತೆಯೇ, ಊರಿನ ಗೌಡ್ರು, ಪಟೇಲರು ಹಾಗೂ ಇಡೀ ಗಂಡು ಸಂಕುಲದ ಕಾಮಭರಿತ ಕಣ್ಣುಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯ ಇರಿತವನ್ನೂ ಎದುರಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯು ಅರಳವ್ವನನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ದಲಿತರ ಏಳುಬೀಳಿನ ಕಥನವಾಗಿದೆ. ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಚಂಗನ ಹೆಂಡತಿಯಾಗಿ ನಂತರ ಮರಿದಂಡನನ್ನು ಕೂಡಾವಳಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅರಳಿ, ಅಯ್ಯೋರ ಹೆಂಡತಿಯಾದ ಶಾರದಮ್ಮ ಮೊದಲಾದ ಹೆಣ್ಣುಗಳು ತಾಯ್ನಕ್ಕಾಗಿ ಹಂಬಲಿಸುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ತಿಪ್ಪಿಯ ಮಗಳಂತಹವರು ಕಳ್ಳತನದಿಂದ ತಾಯಿಯಾಗಿ, ಒಲ್ಲದ ತಾಯ್ನವನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೂ ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮದ್ದು ನೀಡುವ ತಿಪ್ಪಿ ಇಂತಹ ಹಲವು ಅಕ್ರಮ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಮರೆ ಮಾಚುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾಳೆ.

ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಅರಳವ್ವನ ಬದುಕಿನ ಸವಾಲುಗಳು ಒಂದು ನೆಲೆಯವದ್ದಾದರೆ, ಇವಳದೇ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ತಿಪ್ಪಿ ಹಾಗೂ ಅವಳ ಮೂಗಿಯಾದ ಮಗಳ ಜೀವನದ ಸವಾಲುಗಳು ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯವು. ಊರಿನ ಅಯ್ಯೋರ ಕಾಮ ಕೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾದ ತಿಪ್ಪಿ ಅಸಹಾಯಕತೆಯಿಂದ ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಶಾರದಮ್ಮನ ಗಂಡನಾದ ಅಯ್ಯೋರು ತಿಪ್ಪಿಯ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ಸೂರೆ ಮಾಡಿ ಅವಳನ್ನು ಕೈ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಇದೂ ಸಾಲದು ಎಂಬಂತೆ ಅವಳ ಮೂಗಿ ಮಗಳ ಮೇಲು ತನ್ನ ಕಾಮದ ಕಣ್ಣು ಹಾಕುವ ಚಿತ್ರಣ ಪರಂಪರಾಗತವಾದ ಪುರುಷ ಪುಧಾನ ಸಮಾಜದ ಮನಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೇ ತಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ. “ನನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ನನ್ನ ಒಟ್ಟೆ ವರಿತಿದ್ರೆ ಯದ್ರಿಸಿ ಈ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಂದ್ ಬುಟ್ಟಿ” ಎಂದು ತಿಪ್ಪಿ ಅಯ್ಯೋರಿಗೆ ಹೇಳುವ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಪುರುಷನು ಹೆಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ನಡೆಸುವ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ಕರಾಳತೆ ಅರಿವಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳಿಗೆ ಹೆಬ್ಬಾಲೆಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಷೆ ಜೀವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ.

“ಉಳ್ಳವರು ಶಿವಾಲಯ ಮಾಡುವರು, ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ ಬಡವನಯ್ಯಾ” ಎಂಬ ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನದ ಆಶಯವೊತ್ತಿರುವ ಕಾದಂಬರಿಯು ಅರಳವ್ವನ ಕೈಯಂಚಿನ ಮನೆಯ ವರ್ಣನೆಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಗತಿಸಿ ಹೋಗಿರುವ ಬಾಳಿನ ಪುಟಗಳನ್ನು ‘ಈಟಚಿಶಿ ಃಚಿಛಿಇ’ ನ ತಂತ್ರಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತ ಅರಳವ್ವನ ಬದುಕಿನ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕನ್ನು ಚೆಲ್ಲುವ ವಿಧಾನದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಶ್ರಮ ಜೀವಿಯಾದ ಅರಳಿಯು ಊರಿನ ಗೌಡರ ಮನೆಯ ಎಮ್ಮೆ, ದನ ಕರುಗಳ ತೊಪ್ಪೆ, ಗಂಜ್ಜು ಬಾಚ್ತಿದ್ದು. ಗಂಡಸರ ಅಂಗಿ, ಲಾಡಿ, ಚಡ್ಡಿ, ಅವ್ರಯಂಡ್ರ ಕುಪ್ಪಸ, ಶ್ಯಾಲೆ, ಒರಿಕಾದ ಮಾಸ್ಲ ಲಂಗ ಒಗೆದು ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡವಳು. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಆ ಮನೆ ಎಂದರೆ ಅವಳಿಗೆ ಪಂಚಪ್ರಾಣ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾದಂಬರಿಯು ಅರಳವ್ವನ ಜೀವನವನ್ನು ಕುರಿತ ಕಾದಂಬರಿಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಅರಳವ್ವನ ಮುಖೇನ ಎತ್ತುವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳ ಕಾರಣವಾಗಿ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಅರಳವ್ವ ತನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಜೊತೆ ಇಡೀ ಸಮುದಾಯವೊಂದರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಂದಿಗೆ

ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅವೆಲ್ಲ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಎದುರಿಸುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಯಶಸ್ವಿಯ ಕುಲ್ವಾಡಿಯಾದ ಸಿಂಗ್ರಿ ಹಾಗೂ ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಮಲ್ಲಿಯ ದೊಡ್ಡ ಮಗನಾದ ಚಂಗನ ಕೈಹಿಡಿದ ಅರಳಿ ತನ್ನ ಹದಿನಾರನೆಯ ವಯಸ್ಸಿಗೇ ವೈಧವ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಬದುಕನ್ನು ಸಾಗಿಸುವ ಸೊಸೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಲಾಗದೆ ಅತ್ತೆ ಮಾವರು ತಮ್ಮ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮಗನಾದ ಮರಿದಂಡನೊಂದಿಗೆ ಆಕೆಯನ್ನು ಕೂಡಾವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿ ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳು ಓದುಗರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಒಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ತಿಗೆ ಹಾಗೂ ಮೈದುನರಾಗಿದ್ದ ಅರಳಿ ಹಾಗೂ ಮರಿದಂಡ ಈಗ ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿಯ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಸಂಬಂಧಗಳ ಪಲ್ಲಟದಿಂದ ಇಬ್ಬರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಾಗುವ ತಳಮಳಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿಡುವಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅರಳಿಯ ಮನದ ತಲ್ಲಣಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸುವಂತಹವು.

“ಆದ್ರೆ ಕತ್ತೆ, ಬೆಳಕು, ಮಿಂಚು-ಗುಡುಗು, ಗುಡ್ಡ, ಬೆಟ್ಟ ಇದ್ದುವೆ ಹೊಳೆಯ ಅಲೆಗಳು ಮುಳುಗುತ್ತಾ, ಯೇಳ್ತಾ ತಿರಗ ಅವಳ ಜೀವಾಳದಲ್ಲಿ ಗಂಡನ ನೆನಪು ಜೇನುತುಪ್ಪದಂಗೆ ಸಿಹಿಯಾಗಿತ್ತು. ಚಂಗ ಅವಳ ಗುಟ್ಟಾದ ಕಾಮದ ದೊರೆ ಆಗಿದ್ದ. ಆದ್ರೆ ಸಣ್ಣ ಮಣ್ಣಿನ ಗುಂಡಿಲಿ ಅಡಿಕೊಂಡು ಉಳ ಉಪ್ಪಟ್ಟೆ ವಟ್ಟೆ ತುಂಇಬಿಸಿದ ಯಣವಾಗಿ ಅವಳ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ಇತ್ತು. ಸತ್ತ ಮ್ಯಾಗ ಆ ಜೀವ ತಣ್ಣಗಾಗೋದು ಬುಟ್ಟು, ಅವಳ ಜೀವದ ಜೊತೆ ಆಟ ಆಡ್ತ ಇತ್ತು. ಆಗ ಕಳ್ಳ ಕತ್ತೆ ನೆನಪು ವಸಿ ಆದ್ರೂವೆ ಕುಂತಾಗ, ನಿಂತಾಗ, ಮನಿಕೊಂಡಾಗ ಆಗಾಗ ಜಪ್ತಿಗೆ ಬಂದು ಉತ್ರಾಣಿ ಮುಳ್ಳು ಚುಚ್ಚದಂಗೆ ಆಗೋದು. ಯೇಳ್ತೋಳ್ತಾಕಾಗ್ಗೆ ಯಣ್ಣೆಬಾಂಡ್ಲಿಗೆ ಕಜ್ಜಾಯ ಊಯಿದಾಗ ಕೊತ ಕೊತ ಕುದ್ದು ಅವಳ ಜೀವದಲ್ಲಿ ಗುಳ್ಳೆಗಳು ಹೊಂಡತ್ತಿದೊ. ಇವೆಲ್ಲನು ಮರೆಯೋಕ್ಕು ಆಗ್ಗೆ, ಬದುಕಿರೊ ಜೀವಗಳ ಬೆಪ್ಪು ತನಕ ಕೊರಗುಬೇಕೊ ಅಂತ ಗೊತ್ತಾಗದೆ ಬಾವೆ ಬಿದ್ದು ಆಮೆ ಆಗಿದ್ದು. ಅತ್ತೆ ಮಾವನ ಮಾತು ತಲೆ ಮಿದ್ಲ ಚದಕದಂಗೆ ಇತ್ತು. ಆ ಪರ್ವತ ದಾಟೊದ್ಯಂಗೆ ? ನೆಪ್ಪುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಳಚಿ ಆಕೋದು ಯಾವಾಗ ? ಆ ದ್ಯಾವು ನಂಗೆ ಬಲ ಕೊಡ್ತೆಕು. ನಾ ಯಾವಾಗ ಅದೆಲ್ಲಾನೂವೆ ಕಾಲೆ ಹಾಕೊ ಯಕ್ಕಡದಂಗೆ ಮೆಟ್ಟಿ ನಿಂತೊಳ್ಳೊದು ? ಆದರೆ ಅಂಥ ಗುಂಡಿಗೆ ನಂಗಿಲ್ವಾ. ಇಂಗೆ ಒರಲಾಡ್ತು ಅವಳ ಜೀವ. ಒಟ್ಟಲಿ ಕೊಡ್ಲಿ ಬಾಯ್ನೆ ಸಿಕೊಂಡ ಒಡಪಾಳ ಆಗಿದ್ದು” ಎಂಬ ವಿವರಗಳು ಅರಳವ್ವನ ಮಾನಸಿಕ ತೊಳಲಾಟಗಳನ್ನು ಓದುಗರ ಮನಮುಟ್ಟುವಂತೆ ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ.

ಮರಿದಂಡನು ಲಿಂಗಾಯತ್ರ ಬೋಜಣ್ಣನ ವೋಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದು ಚಿಪ್ಪಲಿ ಕಾಪಿ ನೀರ್ನ ಕುಡಿಯುವ ಸನ್ನಿವೇಶ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾಗುವ ಮಾತುಗಳು ಆ ಕಾಲದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ಬೆಳಕನ್ನು ಚೆಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಎಂಬುದು ಬಳಸುವ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳವರೆಗು ತನ್ನ ಕದಂಬ ಬಾಹುವನ್ನು ಚಾಚಿರುವ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂದರ್ಭವು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಮುಂದುವರೆದು ತನ್ನ ಗಂಡನ ಕಷ್ಟ ನೋಡಲಾಗದೆ ಮನೆಯನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಅರಳವ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡುವುದು ಅರಳವ್ವನ ಜೀವನ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಹಿಡಿದ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಒಂದೇ ಕುಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಕರಿಮೀನು, ಸೀಗಡಿ, ಉಪ್ಪಮೀನು, ಯಲ್ಕಡಿ, ಬಾಳೆ ಹಣ್ಣು, ಕಿತ್ತೆ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿ ಹಾಗೂ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಊರುಗಳ ಸಂತೆಗಳಿಂದ ತಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿ, ಅಯ್ಯೋರ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುವ ವಿವರಗಳಿವೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಿರಿ ಹೈದನನ್ನು ಉರಳೈಯ ಕುಳ್ಳೆಗೊಡನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಜೀತಕ್ಕೆ ಇರಿಸಿ ಕಾಸನ್ನು ತಂದು ಅರಳವ್ವ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸುವಂತಹದ್ದು ಇಲ್ಲಿನ ದಲಿತರ ಜೀವನ ಕ್ರಮವು ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಧಾರಿಸಿರುವಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ದಲಿತರಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರದ ಅವಕಾಶ ಲಭಿಸಿರುವುದೇ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ದೊಡ್ಡ

ಯಶಸ್ಸು, ಅಲ್ಲದೆ ದಲಿತರ ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳು ಅಯ್ಯೋರ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಸಂತೆಯಿಂದ ತಂದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನೀಡಿರುವ ಅವಕಾಶ ಮೆಚ್ಚತಕ್ಕದ್ದು.

ಇದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳೂ ಇವೆ. ಮರಿದಂಡ “ಅಲ್ಲಾ ನಾ ಅಟ್ಟಿಗೆ ವಾದ್ಯೆ ಮುಟ್ಟೊಳ್ಳಿಲ್ಲ. ವಸಿ ದೂರ್ಕೆ ನಿಂತೊ ಅಂತರೆ. ಕಾಪಿ ನೀರ್ನ ಕೊಟ್ಟಿ ಸೂರ್ಗ ಸಿಕ್ಕಿದ ಚಿಪ್ಪೆ ಆಟದೂರ್ತಾವಿಂದ ಉಯ್ತರೆ. ಅದು ಬ್ಯಾರ ಉಯ್ಯೊವತ್ತಿಗೆ ಕಾಪಿ ನೀರು ತಣ್ಣಗಾಗಿರ್ತದೆ. ಇಟ್ಟು ಇಕ್ಕಬೇಕಾದ್ಯೆ ನನ್ನ ಸೀಲ್ವಾರದ ಗಂಗ್ಲ ತಗ್ಗೊಂಗೆ ಯತ್ತಿ ಆಕ್ತರೆ. ಅಂತೊದ್ರಲ್ಲಿ ಅಯ್ಯೊನೋರು ಯಂಡು ತಕ್ಕೊಂಡ್ರ ಅನ್ನು. ಅಂದದ್ಯೆ ಅರಳ್ಳಿ ಈ ಊರಲಿ ಇರೋದು ಒಂದೇಯ ಅಂಗಡಿ. ಯಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನುಗಳು ಉಳ ಇಡ್ತು, ಮುಗ್ಲು ಬಂದಿರ್ತವೆ. ಅಮ್ಯಾಕಾ ವಾರಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಸಂತೆ. ಇಲ್ಲಾದ್ಯೆ ಅತ್ತು ಅನ್ನೆಲ್ಲು ಮೈಲಿ ನಡ್ಕೊಂಡು ಇಲ್ಲದಿದ್ಯೆ ಗಾಡಿ ಕಟ್ಟೊಂಡು ಸಾಮಾನೆಲ್ಲನೂವೆ ತರ್ಬೇಕು. ನಾ ಅಂದ್ಯೆ ಊರಸಂತೆ, ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕದ ಸಂತೆವಾಗಿ ತೀರೊದಂಗೆ ತಕ್ಕೊ ಬತ್ತಿನಿ. ಅದ್ಯೆ ನಂತಾವ ತಕ್ಕೊತ್ತಾರೆ” ಎಂಬ ಮಾತುಗಳು ದಲಿತರಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಲು ನೀಡಿರುವ ಅವಕಾಶದ ಹಿಂದಿನ ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟರ ನಡುವೆಯೂ ಈ ರೀತಿಯ ಆಲೋಚನೆ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರ ಪ್ರಗತಿಪರ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗೂ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಒಂದೇ ಕುಕ್ಕೇಲಿ ಸಸ್ಯಾಹಾರಿ ಮತ್ತು ಮಾಂಸಾಹಾರಿ ಜನರಿಬ್ಬರೂ ಸೇವಿಸುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಸಂಗತಿಯೂ ಕೂಡ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಇವು ಕಾದಂಬರಿಕಾರರ ಮನದಲ್ಲಿನ ವಿಚಾರಯುತವಾದ ಪ್ರಗತಿಪರ ಚಿಂತನೆಯ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಒರೆಗೆ ಹಚ್ಚುವಂತೆ ಮಾಡಿವೆ.

ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಸ್ವಂತ ತುಂಡು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಲು ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಂಗ್ರಿ ಮತ್ತು ಆತನ ಮಕ್ಕಳಿಗಿರುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಾದ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ಸ್ವಂತ ಭೂಮಿ ದಲಿತರ ಕೈ ಸೇರಿದರೆ ನಮ್ಮ ಅಂಕುಶಗಳು ದಲಿತರನ್ನು ಏನೂ ಮಾಡಲಾರವು ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದ ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಜಮೀನ್ದಾರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೇ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲನ ದಲಿತರಿಗೆ ತುಂಡು ಭೂಮಿಯನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ದಲಿತರಿಗೆ ಭೂಮಿ ದೊರಕಿರುವ ಸಂಗತಿ ಅತ್ಯಂತ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಯೋಚಿಸುವಂತಹದ್ದು. ಏಕೆಂದರೆ ಶತ ಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೂ ದಲಿತ ಲೋಕ ಭೂಮಿಯಿಂದ ವಂಚಿತವಾಗಿರುವ ಕಟು ಸತ್ಯಗಳು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ದಲಿತರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದರೆ ಲೋಕವೇ ನಾಶ ಹೊಂದುತ್ತದೆ ಎಂಬಂತಹ ಪೊಳ್ಳು ಮಿಥ್ಯೆಗಳು ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದಲಿತನೋರ್ವ ತನ್ನದೇ ಸ್ವಂತ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಕಾಳು ದವಸ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ತಿನ್ನುವ ಆಲೋಚನೆ ನಿಜಕ್ಕೂ ಪ್ರಗತಿಪರವಾದುದು ಹಾಗೂ ಅಭಿನಂದನಾರ್ಹವಾದುದು.

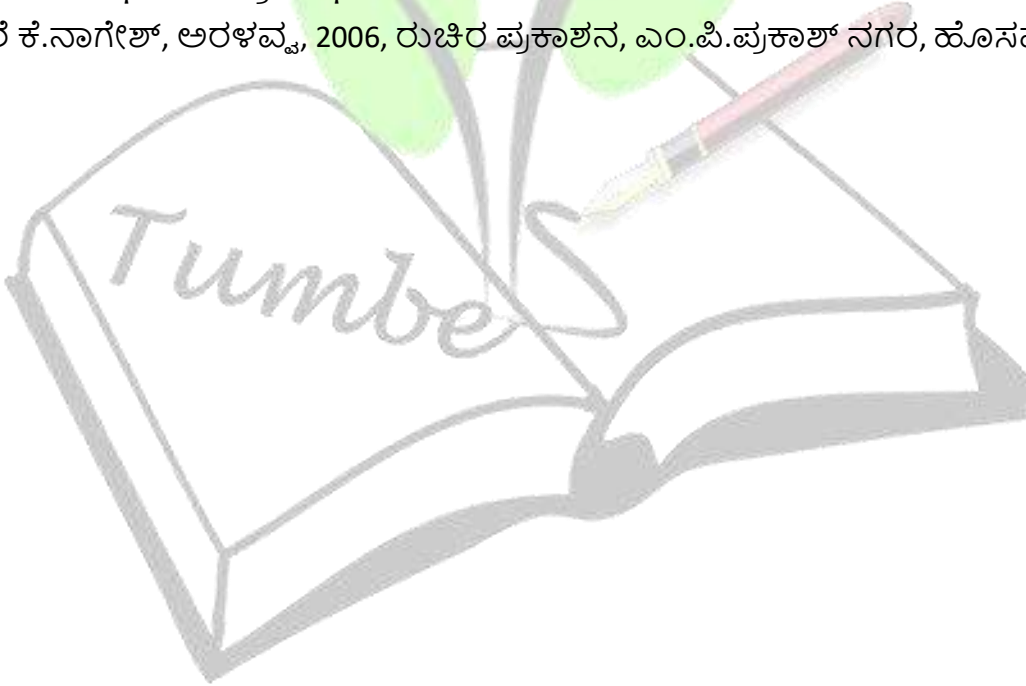
“ಅಲ್ಲಾ ನೀ ಯಾಪಾರ ಅಂತ ಬಿದೀಲಿ ತಿರ್ಗಿದ್ಯೆ ಜನ ಕುಲ್ವಾಡಿ ಯಂಡಿ ಅರಳ್ಳಿಗೆ ಯಾನಾಯ್ತು ಅಂತ ಆಡ್ಕೊಳ್ಳಕ್ಕಿಲ್ವಾ?” ಎಂದು ಮರಿದಂಡ ತನ್ನ ಮನದ ತಳಮಳಗಳನ್ನು ಅರಳ್ಳಿಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಾಗ ಅರಳ್ಳಿ “ಅನ್ನೋರು ಬಂದು ನನ್ನ ಹೈಕ್ಲ ಕಳ್ಳನ ತುಂಬುಸ್ತಾರೆ” ಎಂದು ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಆಕೆಯ ಮನದ ದಿಟ್ಟತನಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತವೆ. ಸಮಾಜದ ಕೊಂಕು ನುಡಿಗಳಿಗೆ, ಕುಹಕದ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಕಿವಿ ಕೊಡದೆ ತನ್ನ ಕುಟುಂಬದ ಏಳ್ಗೆಗಾಗಿ ಪಡುವ ಕಷ್ಟಗಳು ಆಕೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ನಮಗೆ ದರ್ಶಿಸುತ್ತವೆ. ಯಾವುದೇ ಟೀಕೆಗಳಿಗೆ ಹೆದರದೆ, ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದ ಮರಿದಂಡನನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಕೆಟ್ಟ ಮಾರ್ಗಕ್ಕಿಳಿಯದೆ ತನ್ನ ಬದುಕನ್ನು ಹಸನಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅರಳವ್ವ ಪಡುವ ಕಷ್ಟಗಳು ಎಂತಹವರ ಮನದಲ್ಲಿಯೂ ಅಚ್ಚಳಿಯದಂತೆ ಉಳಿಯುತ್ತವೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ

ತನ್ನ ಇಬ್ಬರು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಾಗ ಅರಳವ್ವ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ತೀರ್ಮಾನಗಳು ಅವಳ ಆಲೋಚನಾ ಪರವಾದ ಮನಸ್ಥಿತಿಯ ಧ್ಯೋತಕವಾಗಿವೆ. “ಯಣ್ಣು ಅಕ್ಕಲೆಯ ಗಂಡು ಅಕ್ಕಂತ ತಿಳೊತ್ತಿನಿ. ಗಂಡ ಅಕ್ಕ ಇಲ್ಲದಿದ್ರೆ ಯಾನು ಯಣ್ಣುಗಳೇ ಗಂಡಿದ್ದಂಗಿ. ಮಗನ ಯಾಚ್ಚೆ ಬುಟ್ಟು ಆಕಿದ್ದು. ಯಣ್ಣು ಅಕ್ಕಗೆ ಬದುಕು ನ್ಯಾರ ಮಾಡ್ಬೇಕು. ನನ್ನ ಜೀವ ಇರೋಗಂಟ ಗಂಡಿಗಿಂತ ಯಚ್ಚಾಗಿ ಅವ್ವೆ ರಕ್ತ ಸುರುವುತಿನಿ” ಎಂಬ ಮಾತುಗಳು ಹಾಗೂ “ಉಸ್ಂತ ವಂದಸಲ ಉಸು ಬುಟ್ಟು. ತನಗೆ ವಯಸ್ಸ ಆಗಿರೋದ್ನೆ ಮರ್ತು, ಯಣ್ಣಾ ಯದೆ ತಗ್ಗು ಗಂಡ್ನನ ಯದೆ ಮನ್ನಳೊಗೆ ಇಟ್ಟೊಂಡ್ಲು, ಚಿಗರೆಯಂಗಿ ಆದ್ಲು” ಎಂಬ ಮಾತುಗಳು ಆಕೆಯ ಮನಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತವೆ. ಎಂತಹ ಕಷ್ಟಗಳಿಗೂ ಎದೆಗುಂದದೆ ಬದುಕನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸುವ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಅರಳವ್ವನ ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಗಟ್ಟಿತನವನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಇದೆಲ್ಲದರ ನಡುವೆ ಮನೆಯ ಅಳಿಯರೆಂದು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕರೆತಂದ ನಿಂಗ ಹಾಗೂ ಕೆಂಚರ ಕಿತ್ತಾಟದಲ್ಲಿ ಅರಳವ್ವನ ಮನೆ ಒಡೆದು ಎರಡಾಯಿತು. ಇದರ ಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮರಿದಂಡ ತೀರಿಕೊಂಡರೆ, ತಾನು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿದ ಮನೆ, ಸಾಕಿದ ಮಕ್ಕಳು ತನ್ನೆದುರಿಗೇ ತನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆಶಾಗೋಪುರಗಳನ್ನು ಗಾಳಿದ ತೂರಿದ ಸಂಕಟದಲ್ಲಿಯೇ ಅರಳವ್ವ ಕೂಡ ತನ್ನ ಅಟ್ಟಿಯೊಂದಿಗೆಯೆ ಇತಿಹಾಸದ ಪುಟ ಸೇರುತ್ತಾಳೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥ.

- [1] ನೀಲಮ್ಮಾ ಶರಣಪ್ಪ, ಡಾ. ಹೆಬ್ಬಾಲೆ ಕೆ.ನಾಗೇಶ ಬದುಕು ಬರಹ, 2010, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವ ಎಂ.ಫಿಲ್ ಸಂಪ್ರಬಂಧ.
- [2] ಹೆಬ್ಬಾಲೆ ಕೆ.ನಾಗೇಶ್, ಅರಳವ್ವ, 2006, ರುಚಿರ ಪ್ರಕಾಶನ, ಎಂ.ಪಿ.ಪ್ರಕಾಶ್ ನಗರ, ಹೊಸಪೇಟೆ-583201.

ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿ ದಾಂಪತ್ಯ ಚಿತ್ರಣ

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಎನ್.ಆರ್.

ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ,

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ 583276.

[Email -purushappu@gmail.com](mailto:purushappu@gmail.com)

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾನವ ಸಂಕುಲದ ಜೀವನಾನುಭವದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ. ಅನುಭವಜನ್ಯ ಜ್ಞಾನ ಪರಂಪರೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಲಿತ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರೇ ಇದರ ವಾರಸುದಾರರು. ಇವರು ಔಪಚಾರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕಲಿತವರಲ್ಲ. ಜೀವನವೆಂಬ ಪಾಠಶಾಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು. ದುಡಿಮೆಯೇ ಅವರ ಜೀವಾಳ. ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಕಾಣುವ ಇವರ ಜೀವನ ಶ್ರದ್ಧೆ, ಕರ್ತವ್ಯನಿಷ್ಠೆ ಹಾಗೂ ಕಷ್ಟ ಸಹಿಷ್ಣುತೆಯ ಗುಣಗಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದತ್ತ ಬೆರಗುಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಯಾವ ಕೃತಿ ಸಮೂಹವೂ ನೀಡದ ಜ್ಞಾನಭಂಡಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಅನುಭವದ ಮೂಲಕವೇ ಬಿತ್ತರಿಸುವ ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೇರು ಶಿಖರಗಳಾಗಿವೆ.

ಮಾನವೀಯ ಕಳಕಳಿಯ ಅನಂತ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತುಂಬುವ ಮಾಂತ್ರಿಕ ಗುಣವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳು ಸಂಬಂಧಗಳ ಮಹಾ ಪಾಠಶಾಲೆಯಾಗಿವೆ. ಜೀವನದ ನಡೆ-ನುಡಿಗಳನ್ನು, ಆಚಾರ-ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುವ ಇವು ಮಾನವ ಸಂಬಂಧಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹು ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ. ತಾಯಿ, ತಂದೆ, ಅಜ್ಜ, ಅಜ್ಜಿ, ಅಕ್ಕ, ತಂಗಿ, ಅಣ್ಣ, ತಮ್ಮ, ಹೆಂಡತಿ, ಮಕ್ಕಳು ಮೊದಲಾದ ಮೌಲ್ಯಯುತ ಬಾಂಧವ್ಯಗಳ ಸವಿಯನ್ನು ಉಣಬಡಿಸುತ್ತವೆ. ಬಡತನದ ಬೆಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂದರೂ ಇವರ ಮೌಲ್ಯಯುತವಾದ ಸಂಬಂಧಗಳಿಗೆ ಕೊರತೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ದಾಂಪತ್ಯದ ಚಿತ್ರಣ ಮೌಲ್ಯಯುತ ಹಾಗೂ ಚರ್ಚಾರ್ಹವಾದುದು.

ಕೀ ವರ್ಡ್: ಜ್ಞಾನ, ಪರಂಪರೆ, ದಾಂಪತ್ಯ, ಕಳ್ಳುಬಳ್ಳಿ, ಬಂಧುತ್ವ, ಗುಲಾಮ, ಪರಮಪದ

ಪಿರೀಕೆ

ತಂದೆ, ತಾಯಿ, ಅಣ್ಣ, ತಮ್ಮ, ಅಕ್ಕ, ತಂಗಿಯರ ಸಂಬಂಧಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನ ರೀತಿಯ ಸಂಬಂಧದ ಬೆಸುಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವ ದಾಂಪತ್ಯವು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜ ರೂಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮೌಲ್ಯಯುತವಾದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧದ ಮೂಲಕ ರೂಪಿತವಾಗುವ ಸಂಬಂಧಗಳ ಬೆಸೆಯುವಿಕೆ ಒಂದು ನೆಲೆಯದಾದರೆ, ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧದ ಮೂಲಕ ರೂಪಿತವಾಗುವ ಸಂಬಂಧಗಳ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತೊಂದು ನೆಲೆಯದಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಬಂಧವು ಕಳ್ಳುಬಳ್ಳಿ, ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಹಾಗೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳಿಂದ ಆದ ಬಂಧುತ್ವಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನ ನೆಲೆಯ ಬಾಂಧವ್ಯದ ಬೆಸುಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಮದುವೆ ಅಥವಾ ವಿವಾಹ ಬಂಧನವೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವು ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡಿ ಒಪ್ಪಿತ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಮುಖೇನ ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ವಿಶಾಲವಾದ ಅರ್ಥವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಎಲ್ಲಿಯೋ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡುಗಳಿಬ್ಬರು ಈ ಒಪ್ಪಿತ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ ಒಂದಾಗಿ

ಬದುಕನ್ನು ಸಾಗಿಸುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ದಾಂಪತ್ಯ ಬಂಧನಕ್ಕೊಳಗಾದ ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡಿಗಳಿಬ್ಬರೂ ಹಲವು ರೀತಿಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹಾಗೂ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೂ ಆಗುವರು. ಅತ್ತೆ, ಮಾವ, ಸೊಸೆ, ಅಳಿಯ, ಭಾವ, ಮೈದುನ, ಮಕ್ಕಳು ಮೊದಲಾದ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಮಖೇನ ಕಾಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಹತ್ತರವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ನಡುವೆ ಈ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಕೀಟಲೆ, ಗೇಲಿ, ಅಣಕ, ನೋವು, ನಲಿವಿನ ಭಾವಗಳೂ ತುಂಬಿರುತ್ತವೆ.

ಇಂತಹ ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಒಪ್ಪಿತ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಹು ಜಾಣತನದಿಂದ ನಿಭಾಯಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಆ ಮನೆಗೆ ಸೊಸೆಯಾಗಿ ಬಂದ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮೇಲಿರುವುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ದೂರದ ಯಾವುದೋ ಅಪರಿಚಿತ ಊರಿಗೆ ಸೊಸೆಯಾಗಿ ಬಂದ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳು ಪ್ರಾರಂಭದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸುವ ಒಂಟಿತನ, ತನ್ನವರಿಂದ ದೂರವಾಗಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬ ಮಾನಸಿಕ ಯಾತನೆಗಳಂತಹ ಸಂಕಟಗಳಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಹೊಸ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಸಂಬಂಧಗಳ ಬಾಂಧವ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಸೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಎಡವಿದರೂ ಇಡೀ ಸಂಸಾರವೆಂಬುದೇ ಒಡೆದು ಚೂರಾಗಿ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಕಲಹಗಳಿಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ದಾಂಪತ್ಯವೆಂಬುದು ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬೆಸೆಯುವ ಮೂಲಕ ಸಾಮರಸ್ಯದ ಬದುಕನ್ನು ಸಾಗಿಸಲು ತನ್ನದೇ ಆದ ಅನುಭವದ ಬೀಗಮುದ್ರೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ದಾಂಪತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಖ, ಸಂತೋಷ, ಸರಸ, ವಿರಸ, ನೋವು, ನಲಿವು, ಜಗಳ, ಆಂತರಿಕ ಕಲಹಗಳು ಇಲ್ಲದಿಲ್ಲ. ಪತಿಯೊಂದಿಗಿನ ಜಗಳಗಳು, ಅತ್ತೆ-ನಾದಿನಿಯರೊಂದಿಗಿನ ವಿರಸ, ಸವತಿ ಮಾತ್ಸರ್ಯಗಳಂತಹ ಹಲವು ಸಂಕೀರ್ಣ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ನಡುವೆಯೂ ತಾನು ಕಟ್ಟುಬಿದ್ದ ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಗುಣ ನಮ್ಮ ಜನಪದ ಹೆಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿರುವುದು ಈ ನೆಲದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಎತ್ತಿತ್ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂದಿನ ಆಧುನಿಕ ಬದುಕಿನ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಜರುಗುತ್ತಿರುವ ಅತ್ತೆ-ಸೊಸೆಯರ ಜಗಳ, ಮೈದುನ-ನಾದಿನಿಯರ ಕಿರುಕುಳ, ಪತಿಪತ್ನಿಯರ ಜಗಳಗಳಿಂದ ಉಂಟಾದ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳ ಕಾರಣವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನಗಳಂತಹ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಿರುಕುಗಳ ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ದಾಂಪತ್ಯದ ಚಿತ್ರಣ ಬಹು ಮಾರ್ಮಿಕವಾದುದು ಹಾಗೂ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದುದು.

ಎಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಜನಪದ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳು ಧೈರ್ಯಗಡೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಎದುರಿಸುವ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ನೋವು, ದುಃಖ, ತೊಂದರೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಇತರರಿಗೆ ತೋರಗೊಡದೆ ನಗು ಮುಖದಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮುನ್ನಡೆಸುವ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಆಕೆಯದಾಗಿದೆ. ತನ್ನ ತಾಯ್ನಂದಿಂದ ಹಿಡಿದು ವೈಧವ್ಯದವರೆಗಿನ ಎಲ್ಲ ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟಗಳನ್ನು ತಾನೊಬ್ಬಳೇ ಅನುಭವಿಸುವ, ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ತಾಳ್ಮೆಯ ಮನಸ್ಥಿತಿಯವಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಹಾಗೆಂದು ಅವಳ ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನೋವಿನಿಂದಲೇ ತುಂಬಿದೆಯೆಂದು ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ಅದರೊಳಗೂ ನೆಮ್ಮದಿಯ ಕ್ಷಣಗಳಿವೆ. ತಾಯ್ನದ ಸವಿಯಿದೆ. ಪತಿ-ಪತ್ನಿಯರ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಬದುಕಿನ ಅನುಭೂತಿ ಇದೆ. ಅತ್ತಿಗೆ, ನಾದಿನಿ, ಅತ್ತೆ, ಮಾವ, ಭಾವ, ಮೈದುನರೆಂಬ ಸಂಬಂಧಗಳ ಬೆಸುಗೆ ಇದೆ. ಈ ಕಾರಣವಾಗಿ ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿನ ದಾಂಪತ್ಯದ ಚಿತ್ರಣವು ಕಾಮನಬಿಲ್ಲಿನಂತೆ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿದೆ.

ಹೊಸದಾಗಿ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಗಂಡನ ಮನೆ ಸೇರಿ ಗಂಡನ ನೆಚ್ಚಿನ ಮಡದಿಯಾದ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳ ಜೀವನ ಕ್ರಮವನ್ನು ಜನಪದರು ವರ್ಣಿಸುವ ರೀತಿಯೇ ಅದ್ಭುತವಾದುದು.

ಅತ್ತಿ ಮಾವರ ಪಾದ ತಾಯಿ ತಂದೆಯ ಪಾದ
ಮತ್ತೆ ಗಂಡನ ಶ್ರೀಪಾದ | ತೊಳೆದಾರೆ

ಬೆನ್ನಿಂದ ಐತಿ ಕೈಲಾಸ |

ಅತ್ತೆ ಮಾವರನ್ನು ತಂದೆ ತಾಯಿಯಿರಂತೆ ಕಾಣುವ ಇಲ್ಲಿನ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನಸ್ಸಿತಿ ನಿಜಕ್ಕೂ ಅನುಕರಣೀಯವಾದುದು. ಅತ್ತೆ ಮಾವಂದಿರನ್ನು ವಯಸ್ಸಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧಾಶ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ತಾವು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಇಂದಿ ಸೊಸೆಯಂದಿರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುವ ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಪಾಠ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದುದು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಇಲ್ಲಿನ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಅತ್ತೆ ಮಾವಂದಿರ ಪಾದವನ್ನು, ತಾಯಿ ತಂದೆಯರ ಪಾದ ಹಾಗೂ ಗಂಡನ ಪಾದವನ್ನು ತೊಳೆದರೆ ತನ್ನ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ಕೈಲಾಸದಂತಹ ಸುಖವಿರುವ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾಲೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಅತ್ತೆ ಮಾವರ ಸೇವೆ ಎಂಬುದು ಗುಲಾಮತನದ ಅಥವಾ ಕೀಳರಿಮೆಯ ಸಂಗತಿಯಾಗಿರದೆ ಜನಪದರು ಸಂಬಂಧಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳ ಕಾರಣವಾಗಿ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಸೊಸೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಅತ್ತೆಯು

ಗಂಡ ಹೆಂಡಿರ ಜೋಡಿ ಮತ್ತು ರತ್ನದ ಜೋಡಿ
ಕಂಡವರು ಕರುಬ್ಯಾರು ಸೊಸಿಯೆ | ಬೈಗಾಗ
ಮುತ್ತಿನ ದ್ರಿಷ್ಟಿ ತೆಗೆದೇನು

ಎಂಬಂತಹ ವಿಶಾಲ ಮನಸ್ಸಿತಿ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾದುದು. ಮತ್ತು ರತ್ನದಂತಿರುವ ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿಯ ಜೋಡಿಯನ್ನು ಕಂಡು ನೆರೆಹೊರೆಯವರು ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚುಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವರು. ಏನಾದರೂ ಅನರ್ಥಗಳಾದರೆ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸುಗಳು ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರವು ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಮುತ್ತಿನ ದೃಷ್ಟಿ ತೆಗೆದು ಅವರನ್ನು ಸುಖದಿಂದ ಇರುವಂತೆ ಹಾರೈಸುವ ಗುಣ ಅತ್ತೆ ಸೊಸೆಯರ ಬಾಂಧವ್ಯದ ಅದ್ಭುತ ಜೀವನ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ತರುತ್ತವೆ.

ಅರಸ ಬರುವುದ ಕೇಳಿ ಮುಡಿದ ಹೂ ನಕ್ಕಾವ
ಮುಂಗೈಯ ಹಸರು ತೌರ ಬಳಿ | ಕುಣಿದಾವ
ಹೊಸ ಸೀರಿ ಮತ್ತೆ ಹಸನಾಗಿ

ತನ್ನ ಗಂಡನು ಬರುವ ಸುದ್ದಿ ಕಿವಿಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ತಕ್ಷಣ ಆ ಹೆಣ್ಣಿನಲ್ಲಾಗುವ ಸಂಭ್ರಮ, ಸಡಗರದ ಸಂತೋಷಗಳು ಹೇಳತೀರವು. ಆ ವಿಷಯ ತಿಳಿದು ಆಕೆ ಮುಡಿದಿದ್ದ ಹೂಗಳು ನಗುತ್ತಿವೆ. ತೌರ ಮನೆಯವರು ತೊಡಿಸಿದ್ದ ಮುಂಗೈಯ ಹಸಿರು ಬಳೆಗಳು ಕುಣಿದಾಡುತ್ತಿವೆ. ಹೊಸ ಸೀರೆಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹಸನಾಗಿ ತೊಡುವ ಸಂಗತಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅವರ ಸುಖಮಯ ದಾಂಪತ್ಯದ ರಸಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತವೆ.

ಹಾಸಿಗೆ ಹಾಸೆಂದ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಮುಡಿಯೆಂದ |
ಬೇಸತ್ತರೆ ಮಡದಿ ಮಲಗೆಂದ | ನನರಾಯ |
ತನ ನೋಡಿ ತವರ ಮರೆಯೆಂದ ||

ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯ ಆಸರಿಕೆ, ಬೇಸರಿಕೆ, ಅವಳ ಕಷ್ಟ-ಸುಖಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಗುಣ ಪತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಆಕೆಗೆ ಅದುವೇ ಸ್ವರ್ಗ. ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕಾಣುವ ಗಂಡ ಹಾಸಿಗೆ ಹಾಸಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಮುಡಿದು ಸುಖಿಸು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಬೇಸರವಾದರೆ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸು. ನನ್ನನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ನಿನ್ನ ತವರನ್ನು ಮರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಮಾತುಗಳು ಗಮನಿಸತಕ್ಕವು. ಪತಿಯಾದವ ತವರಿನಷ್ಟು ಸಂತೋಷ ನೀಡುವನೆಂದರೆ ಆ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಬೇರೆ ಇನ್ನೇನು ಬೇಕು. ಆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅದುವೇ ಸಂತೃಪ್ತಿಯ ಪರಮಪದವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಮಡದಿಯ ಬಡಿದಾನ ಮನದಾಗ ಮರುಗ್ಯಾನ |

ಒಳಗೊಳಗಿ ಸೆರಗ ಹಿಡಿಯೂತ | ಕೇಳ್ಯಾನ |
ನಾ ಹೆಚ್ಚೋ ನಿನ್ನ ತವರೆಚ್ಚೋ ||

ಕೋಪದಿಂದ ಮಡದಿಯನ್ನು ದಂಡಿಸಿದ ಗಂಡ ಹೆಚ್ಚು ಹೊತ್ತು ಅದೇ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಲಾರ. ತನ್ನ ತಪ್ಪಿನ ಅರಿವಾಗಿ ಮನದಲ್ಲಿ ಮರುಗಿದ್ದಾನೆ. ತಾನು ದುಡುಕಿ ಆಕೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಡುತ್ತಾನೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಒಳಗೊಳಗಿ ಕರುಣೆಯಿಂದ ಆಕೆಯ ಸೆರಗ ಹಿಡಿದು ನಾ ಹೆಚ್ಚೋ ನಿನ್ನ ತವರೆಚ್ಚೋ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತ ಅವಳ ಮನವನ್ನು ಆ ದುಃಖದ ಸನ್ನಿವೇಶದಿಂದ ಹೊರತರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಗುಣವೇ ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳಿಗೆ ಬಹು ಎತ್ತರದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕಟ್ಟುಬಿದ್ದು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೂ ತಕ್ಷಣವೇ ತಮ್ಮ ತಪ್ಪಿನ ಅರಿವಾಗಿ ಅದನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೂ ವಿಷಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿ ಮಾಡುವ ಪ್ರಬುದ್ಧ ಮನಸ್ಸಿತಿ ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಆದರ್ಶಯುತವಾದ ದಾಂಪತ್ಯಕ್ಕೆ ಹಿಡಿದ ಕೈಗನ್ನಡಿಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮುಂದುವರೆದು

ಗಂಡ ಹೆಂಡಿರ ಜಗಳ ಗಂಧ ತೀಡೀಧಾಂಗ |
ಲಿಂಗಕ ನೀರು ಎರೆಧಾಂಗ | ಹಿರಿ ಹೊಳೆಯ |
ಗಂಗವ್ವ ಸಾಗಿ ಹರಿಧಾಂಗ ||

ಎಂದಿದ್ದಾನೆ ಕವಿ. ಅಂದರೆ ಗಂಡ-ಹೆಂಡಿರ ನಡುವೆ ಉಂಟಾದ ವಿರಸ, ಮನಸ್ತಾಪಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ಉಳಿಯಲಾರವು. ಅವು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಷ್ಟೆ. ಅಲ್ಲ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೆ ಅವರಿಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ಮುನಿಸು, ಸಿಟ್ಟು, ಸೆಡವುಗಳನ್ನು ಮರೆತು ಒಂದಾಗುವರು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಜನಪದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಗಂಡ ಹೆಂಡಿರ ಜಗಳ ಎಂಬುದು ಗಂಧವನ್ನು ತೀಡಿದಂತೆ. ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ಎರೆದಂತೆ. ಹಿರಿ ಹೊಳೆಯ ಗಂಗವ್ವ ಸಾಗಿ ಹರಿದಂತೆ. ಇವೆಲ್ಲವು ಶುಭ ಸೂಚಕ ಹಾಗೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರ್ಯಗಳು. ಹಾಗೆಯೇ ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿ ಜಗಳವಾಡಿದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ದುಃಖ, ವಿರಸಕ್ಕಿಂತ ಸಂತೋಷ, ನಲಿವುಗಳು ಒಡಮೂಡುವವು. ಸರಸಕ್ಕೆ ದಾರಿಯಾಗುವುದು. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಇನ್ನಷ್ಟು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವುದೆಂಬ ಮನಸ್ಸಿತಿ ಜನಪದರಲ್ಲಿರುವುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಅಡಗೀಯ ಮನಿಯಾಗ ಮಡದೀಯ ಸುಳಿವಿಲ್ಲ |
ಅಡಿಗೆ ಬಾಯಿಗೆ ರುಚಿಯಿಲ್ಲ | ಹಡದವ್ವ |
ಮಡದಿ ತವರಿಗೆ ಹೋಗ್ಯಾಳ ||

ಮಡದಿ ಏನಾದರೂ ತವರಿಗೆ ಹೋದರೆ ಆ ಪತಿಯ ಸ್ಥಿತಿ ಹೇಳತೀರದು. ಆತನ ಮನಸ್ಸು ಗಲಿಬಿಲಿಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅಡಗೀಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಡದಿಯ ಸುಳಿವಿಲ್ಲದಿರುವ ಕಾರಣವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಅಡುಗೆ ಬಾಯಿಗೆ ರುಚಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಹೆಂಡತಿ ತವರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ. ಈ ಸಂಗತಿಗಳೆಲ್ಲವು ಅವರ ದಾಂಪತ್ಯದ ಮಧುರ ಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತವೆ. ಎಷ್ಟೆ ಕಷ್ಟ, ನಷ್ಟಗಳಿದ್ದರೂ ಅವರ ಜೀವನ ಪ್ರೀತಿಯ ಮುಂದೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವವಿಲ್ಲ.

ಇಂತಹ ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಏರುಪೇರುಗಳು ಸಹಜ. ಪ್ರೀತಿ, ವಿಶ್ವಾಸ, ಜಗಳ, ವಿರಸಗಳಂತೆಯೇ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಗಂಡು ತನ್ನ ನೈತಿಕ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಮೀರಿ ನಡೆಯುವುದೂ ಉಂಟು. ಅಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯಲ್ಲದೆ, ಬೇರೊಂದು ಹೆಣ್ಣಿನ ಗೆಳೆತನವನ್ನೂ ಮಾಡುವುದುಂಟು. ಈ ಕಾರಣವಾಗಿ ಗಂಡ-ಹೆಂಡಿರ ನಡುವೆ ಜಗಳಗಳು ನಡೆದು, ಕೊನೆಗೆ ಹೆಣ್ಣು ತನ್ನ ಸುಖಗಳನ್ನು ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಮೌನದಿಂದ ಅನುಭವಿಸುವುದೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಚಿಂತಾಕ ಆಕಿ ಕೊಂಡು ಸಂತೆಗೋಗೋ ಜಾಣೆ
ಚಿಂತಿಲ್ಲವೇನೆ ಮನೆಯಾಗೆ | ನಿನಪುರುಸ
ಮತ್ತೊಬ್ಬ ರಾಣಿ ಕೂಡ್ಯವನೆ ||

ಯಾವ ಹೆಣ್ಣಾದರೂ ಕೂಡ ತನ್ನ ಪತಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬಳೊಂದಿಗೆ ಸಲುಗೆ ಬೆಳೆಸಿದಾನೆ ಎಂಬ ಸಂಗತಿ ತಿಳಿದ ತಕ್ಷಣ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಗಲಿಬಿಲಿಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗುವುದು ಸಹಜ. ಗಂಡನ ವರ್ತನೆಗಳಿಂದ ಅನುಮಾನಗಳು ಕಾಡಲಾರಂಭಿಸುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನೆರೆಹೊರೆಯವರು ನಿನ್ನ ಗಂಡ ಮತ್ತೊಬ್ಬಳೊಂದಿಗೆ ಕೂಡಿದಾನೆ ಎಂದಾಗ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವಳು. ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಕುಗ್ಗಿ ಚಿಂತಾಕಾಂಕ್ಷಾದರೂ ಅದರಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಪ್ರೌಢ ಮನಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಆಕೆ ಅದೇ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ನೆರೆ ಹೊರೆಯವರ ಚುಚ್ಚು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಮುನ್ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ

ಮತ್ತೊಬ್ಬ ರಾಣಿ ಕೂಟೆ ನಕ್ಕರೆ ನಗಲೇಳಿ
ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರಾಯದಾಗೆ | ರಾಯರ
ನಾನೆಚ್ಚಿ ನನ್ನ ಮನ ಮೆಚ್ಚಿ |

ಮತ್ತೊಬ್ಬ ರಾಣಿಯ ಜೊತೆ ಸೇರಿ ನಕ್ಕರೆ ನಗಲಿ. ಆತನ ಸಂತೋಷವೇ ನನಗೆ ಮುಖ್ಯ. ಅಲ್ಲದೆ ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರಾಯದವನಾದ ನನ್ನ ರಾಯನನ್ನು ನಾನು ಮೆಚ್ಚಿದಂತೆ ಆಕೆಯೂ ಮೆಚ್ಚಿದಾಳೆ. ಮೆಚ್ಚಿ ಇಬ್ಬರೂ ಸುಖಿಸಲಿ ಎನ್ನುವ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ವಿಶಾಲ ಮನಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊರ ಹಾಕುತ್ತಾಳೆ. ತನ್ನ ಗಂಡ ಬೇರೆ ಹೆಣ್ಣಿನೊಂದಿಗೆ ಸ್ನೇಹ ಬೆಳೆಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಸಿಟ್ಟು, ಕೋಪ, ಮತ್ಸರಗಳನ್ನಾಗಲಿ ತೋರಗೊಡದೆ ಅವನ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಾಳೆ. ಆ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನ ಬಿರುಕು ಬಿಡದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಗುಣ ಚರ್ಚಾರ್ಹವಾದುದು. ಇಲ್ಲಿ ಮನೋ ಸಹಜವಾದ ಕೋಪಾವೇಶಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗದೆ ಆಕೆ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ನಾನೆಚ್ಚಿ ನನ್ನ ಮನ ಮೆಚ್ಚಿ ಮುಡಿದೂವಾ
ಯಾವ ರಾಣೀನಾ ಮುಡಿಲೇಳಿ | ರಾಯರು
ಮತ್ತೊಬ್ಬ ರಾಣಿ ಕೂಟೆ ನಗಲೇಳಿ ||

ಗಂಡನ ಅನ್ಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಮನ್ನಿಸುವ ಗುಣ ಆಕೆಯ ತಾಳ್ಮೆಯ ಮನಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ನಾನು ಮೆಚ್ಚಿದ ಹಾಗೂ ಮೆಚ್ಚಿ ಮುಡಿದುಕೊಂಡ ಹೂವನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು ರಾಣಿ ಕೂಡ ಮುಡಿಯಲಿ. ರಾಯರು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ರಾಣಿಯ ಜೊತೆ ನಗಲಿ. ಆತನ ಸುಖ, ಸಂತೋಷಗಳೇ ಮುಖ್ಯ ಎಂದು ಆತನ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮನ್ನಿಸುವ ವಿಶಾಲ ಮನಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಜನಪದ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ತನ್ನ ಮನೆಯ ಬಡತನಕ್ಕೆ, ಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಎಂದಿಗೂ ಎದೆ ಗುಂದಿದವಳಲ್ಲ. ತನ್ನ ಗಂಡ ಬಡವನಾದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ತಲೆಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡವಳಲ್ಲ. ಅವನೇ ಅವಳಿಗೆ ಸರ್ವಸ್ವ, ಸಂಪತ್ತು.

ಕೂಲಿ ಮಾಡಿದರೇನ ಕೋರಿ ಹೊತ್ತರೇನ |
ನಮಗ ನಮರಾಯ ಬಡವೇನ | ಬಂಗಾರ |
ಮಾಲು ಇದ್ದಾಂಗ ಮನಿಯಾಗ ||

ತನ್ನ ಗಂಡ ಕೂಲಿ ಮಾಡಿದರೂ, ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಮನೆಯ ಕೋರಿ ಹೊತ್ತರೂ ಆಕೆಗೆ ಬಾಧೆಯಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ತನ್ನ ಪತಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ದುಡಿದು ತನ್ನನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂಬ ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಆಕೆಗಿದೆ. ಆತ ಸುಳ್ಳನಲ್ಲ,

ಕಳ್ಳತನದಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ಸಾಕದೆ ಬೆವರು ಸುರಿಸಿ ಕೂಲಿ ಮಾಡಿದರೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಕಾರಣವಾಗಿ ಆಕೆಗೆ ತನ್ನ ಗಂಡನ ಬಗೆಗೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಇದೆ. ಈ ಕಾರಣವಾಗಿ ಆತ ಬಡವನಲ್ಲ. ಸದ್ಗುಣಗಳ ಗಣಿ. ಆತ ಮನೆಗೆ ಬಂಗಾರದ ಮಾಲು ಇದ್ದಂತೆ ಎಂದು ತಾನು ಸಮಾಧಾನಪಟ್ಟುಕೊಂಡು ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುವುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಆದರ್ಶ ದಾಂಪತ್ಯದ ಅದ್ಭುತ ರಸಕ್ಷಣಗಳು ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದು, ಎಂದಿಗೂ ಅವುಗಳು ಪತಿ ಪತ್ನಿಯರನ್ನು ಬೇರೆ ಮಾಡಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಂಗಿಕ ಜೀವನದ ಮೂಲಕ ಸಾಮರಸ್ಯದ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದೇ ಅವುಗಳ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಆಶಯವಾಗಿದೆ. ಆ ಕಾರಣವಾಗಿಯೇ ಬಡತನ, ಹಸಿವು, ಸಂಕಟಗಳಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ವಿಘಟಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿಯೇ ಸುಖ, ಶಾಂತಿ, ನೆಮ್ಮದಿಯ ಸವಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಗಳ ಬೆಸೆಯುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯ ಕಾರಣವಾಗಿ ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳು ಸದಾ ತಮ್ಮ ಪ್ರಸ್ತುತತೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿವೆ. ವ್ಯಷ್ಟಿ ಹಿತಕ್ಕಿಂತ ಸಮಷ್ಟಿ ಹಿತಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡುವ ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳು ಆದರ್ಶ ದಾಂಪತ್ಯದ ಸುಂದರ ಚಿತ್ರಣಗಳನ್ನು ಒಡಮೂಡಿಸಿವೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು.

- [1] ಗುರುಮೂರ್ತಿ.ಕೆ.ಜಿ, ಜಾನಪದ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳು, 2012, ಸ್ನೇಹಾ ಪಬ್ಲಿಷಿಂಗ್ ಹೌಸ್, ನಂ.138, 7ನೇ 'ಸಿ' ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ, ಹಂಪಿ ನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು-560104.
- [2] ಗೌರೀಶ.ಪಿ (ಸಂ), ಜಾನಪದ, 2011, ಕುವೆಂಪು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ.
- [3] ಪರಮಶಿವಯ್ಯ.ಜಿ.ಶಂ, ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮೀಕ್ಷೆ, 2015, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ಪಂಪ ಮಹಾಕವಿ ರಸ್ತೆ, ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು-560018.
- [4] ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ.ಎಸ್.ಜಿ, ಸಂಧ್ಯಾರೆಡ್ಡಿ.ಕೆ.ಆರ್ (ಸಂ), ಸುವರ್ಣ ಜನಪದ ಕಾವ್ಯ, 2006, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ, ಕನ್ನಡ ಭವನ, ಜಿ.ಸಿ.ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು-560002.
- [5] ಹೆಬ್ಬಾಲೆ ಕೆ.ನಾಗೇಶ್ (ಸಂ), ಜಾನಪದ ಕರ್ನಾಟಕ, ಸಂಪುಟ-5, ಸಂಚಿಕೆ-2, ಜುಲೈ-ಡಿಸೆಂಬರ್ 2006, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ.
- [6] ಹಲಸಂಗಿಯ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಪ್ಪ, ಲಿಂಗಪ್ಪ, ರೇವಪ್ಪ ಮೊದಲಾದ ಗೆಲೆಯರು (ಸಂಗ್ರಾಹಕರು), ಗರತಿಯ ಹಾಡು, 2012, ಸಮಾಜ ಪುಸ್ತಕಾಲಯ, ಶಿವಾಜಿ ಬೀದಿ, ಧಾರವಾಡ-01.

ಗುಬ್ಬಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಪ್ರಾಚೀನ ಆಡಳಿತ ಘಟಕಗಳು

ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಎ.ಜಿ

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ & ಪುರಾತತ್ವ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ,

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ.

Mob: 9986765239 e-mail: sreenivasa2283@gmail.com

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಆಡಳಿತ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ. ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಆಡಳಿತದ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಾಗಿ ಅರಸರುಗಳು ವಿಂಗಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬದಲಾವಣೆ, ನಗರಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ಕೇಂದ್ರದ ಸುರಕ್ಷತೆ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ರಾಜಕೀಯ ಆಡಳಿತ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವಾಗ ಹಿಂದೆ, ಭೌಗೋಳಿಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಗಮನಿಸಿರುವಂತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಲೇಗಂಗವಾಡಿ, 96000, ನೊಳಂಬವಾಡಿ 32000, ತೊಂಡನಾಡು 48000 ಎಂಬ ದೊಡ್ಡ ಆಡಳಿತ ಘಟಕಗಳು ತಲೆಯೆತ್ತಿರಬೇಕು. ಉತ್ತರಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿನ ಊರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದರೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಊರು, ಮತ್ತೊಂದು ಊರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಗ್ರಾಮಗಳ ನಡುವೆ ಜಗಳಗಳು ನಡೆದಿರುವುದು ಉಂಟು. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಾಮಂತ ಅರಸರುಗಳು ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದವರು ಕೈಹಾಕಿರುವುದು ಉಂಟು. ಆಡಳಿತ ವಿಭಾಗಗಳ ಸೀಮೆಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನದಿ, ಬೆಟ್ಟ, ಹಳ್ಳ, ಕೆರೆ ಭೂಮಿಯ ಫಲವತ್ತತೆ, ಮಣ್ಣು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮೂಲಕ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. 1 ಇದು ಆರಂಭದಿಂದ ಹತ್ತನೇ ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರಾದರೂ ಮುಂದೆ ಅಧಿಕಾರ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ದಾಹದಿಂದ ಅದನ್ನು ಮೀರಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಕೀ ವರ್ಡ್: ಆಡಳಿತ, ತೇಟ್ರೂರ್ಸಪ್ರತಿ, ಸಾಮಂತ, ಸಿಲ್ವರ್‌ಸ್ಯಾಂಡ್, ವಸತಿಗೆಯೋಗ್ಯವಾದ, ಶಿಲಾಯುಗಕ್ಕೆ

ಪಿರೀಕೆ

ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಗುಬ್ಬಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪ್ರದೇಶವು ಭೌಗೋಳಿಕ ಬಂಧನದಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಪ್ರದೇಶ. ಇತರ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಲು ಬೆಟ್ಟ-ಗುಡ್ಡ ನದಿಗಳಾಗಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ದೇವರಾಯನದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಶಿಂಷಾನದಿ ಗುಬ್ಬಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ನೈರುತ್ಯಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಹರಿದುಕಡಬದ ಕೆರೆಯ ಮೂಲಕ ಕಲ್ಲೂರಿನ ಬಳಿ ನಾಗಹೊಳೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಮಾರ್ಕೋನಹಳ್ಳಿ ಜಲಾಶಯವನ್ನು ಸೇರುವುದರ ಮೂಲಕ ಕಾವೇರಿ ನದಿ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಯಾವುದೇ ನದಿಗಳು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳ-ಕೊಳ್ಳಗಳ ಮೂಲಕ ಹರಿದು ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬರಡಾಗುತ್ತದೆ.

ಗುಬ್ಬಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಪ್ರದೇಶ. ಖನಿಜಗಳ ಆಗರವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾನೈಟ್, ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್, ಸಿಲ್ವರ್‌ಸ್ಯಾಂಡ್, ಬಳಪದಕಲ್ಲು, ಸುಣ್ಣದಕಲ್ಲು, ಓಕರ್ ಎಂಬ ಹಸನಾದ ಜೇಡಿಮಣ್ಣು, ಬೆಣಚುಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ವಿವಿಧ ಕಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿದ್ದೊರೆಯುವ ಸುಣ್ಣಕಲ್ಲು ಉತ್ತಮ ಜಾತಿಯದ್ದಾಗಿದ್ದು ಅಮ್ಮಸಂದ್ರದ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಮರಳು ಮತ್ತು ಸುಣ್ಣಕಲ್ಲು

ಆಧಾರಿತವಾಗಿದೆ.2 ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಳೆಯ ನೀರನ್ನೇ ನಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾನವನ ವಸತಿಗೆಯೋಗ್ಯವಾದ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ತುಮಕೂರುಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೃದಯ ಭಾಗದಂತಿರುವಗುಬ್ಬಿತಾಲ್ಲೂಕು ಪ್ರಾಗೈತಿಹಾಸದತವರೂರುಎಂದರೆತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.30ಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ಪ್ರಾಗೈತಿಹಾಸಕಾಲದ ನೆಲೆಗಳು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿವೆ. ಹಳೆಶಿಲಾಯುಗ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶಿಲಾಯುಗ, ನೂತನ ಶಿಲಾಯುಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನೆಲೆಗಳು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಕಂಡುಬಂದಿವೆ. ಮೂಗನಾಯಕನಕೋಟೆ, ಅಮ್ಮನಘಟ್ಟ, ಬೆಟ್ಟದಹಳ್ಳಿ, ಸಾಗಸಂದ್ರ, ದೊಡ್ಡಗುಣಿ, ಯಕ್ಕಲಕಟ್ಟೆ,ಅಪ್ಪಾನಹಳ್ಳಿ, ಕೈಮರ ಮುಂತಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಪ್ರಾಗೈತಿಹಾಸಕಾಲದ ನೆಲೆಗಳಾಗಿದ್ದು, ಸಹಸ್ರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜನರ ಬದುಕಿನ ನೆಲೆವೀಡಾಗಿತ್ತು3ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.ಇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಂತೆ ಐತಿಹ್ಯಗಳನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವ ಅಂಶಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಇದೇತಾಲ್ಲೂಕಿನಕಡಬದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮನು ತನ್ನ ಮಡದಿ ಸೀತೆಯ ಕೋರಿಕೆಯಂತೆ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ನದಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಯನ್ನುಕಟ್ಟಿಕೆರೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನು.ಅದೇ ಇಂದಿನ ಕಡಬದದೊಡ್ಡಕೆರೆಎಂಬುದುಐತಿಹ್ಯವಿದೆ. ಸೀತಾ,ರಾಮ, ಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಸಂಚರಿಸಿ ಕಡಬದಲ್ಲಿ ವಾಸವಿದ್ದಕದಂಬ ಋಷಿಗಳಿಂದ ಆತಿಥ್ಯ ಪಡೆದಿದ್ದರು.ಎಂದೂ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಕದಂಬ ಋಷಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದರಿಂದಾಗಿ ಆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆಕಡಬ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿತೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಇತಿಹಾಸ ಆರಂಭಕಾಲದ ಅವಶೇಷಗಳು ಸಹ ಕಂಡುಬಂದಿವೆ.

ಆಡಳಿತ ವಿಭಾಗಗಳು

ಮೌರ್ಯರು ಮತ್ತು ಶಾತವಾಹನರ ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಆಧಾರಗಳು ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ.ಮೌರ್ಯ ಮತ್ತು ಶಾತವಾಹನರ ನೇರ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಈ ಪ್ರದೇಶ ಒಳಪಡದಿದ್ದರೂ ಈ ಭೂಭಾಗದ ಮೇಲೆ ಅವರ ಪ್ರಭಾವವಿದ್ದುದುದೃಢವಾಗಿದೆ.ಕ್ರಿ.ಶ.5ನೇ ಶತಮಾನದಆರಂಭದ ವೇಳೆಗೆ ಗಂಗರ ನೇರ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿತ್ತು.

ಹೆರುಹೆನಾಡು-300:

ಕ್ರಿ.ಪೂ.2ನೇ ಶತಮಾನದಿಂದ ನಾಡು ಪದವು ಆಡಳಿತದ ಘಟಕವಾಗಿಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕ್ರಿ.ಶ.450ರ ಹಲ್ಮಿಡಿ ಶಾಸನವೇ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.ಅಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿರುವ 'ನರಿದಾವಿಳೆನಾಡು' ಎಂಬ ಪದದಕಡೆಗೆ ಷ.ಶೆಟ್ಟರ್ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಗಮನ ಸೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ.ಕನ್ನಡದ ನಾಡು ಎಂಬ ಪದ ಮತ್ತುಅದು ಸೂಚಿಸಿರುವ ಆಡಳಿತ ಘಟಕಗಳು ತಮಿಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಆಳವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.4

ಹೆರುಹೆನಾಡು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಆಡಳಿತ ಘಟಕವಾಗಿತ್ತು. ಈಗಿನ ನಿಟ್ಟೂರು ಬಳಿ ಇರುವ ಪುರಗ್ರಾಮದ ಪ್ರಾಚೀನ ಹೆರುಕೂಡಲೂರುಆಗಿದೆ.ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಇದು ಮರುಕೆರೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿತ್ತು.ಇದನ್ನುಗಂಗರ 2ನೇ ಮಾದವವರ್ಮನುಕೂಡಲೂರುಗ್ರಾಮವನ್ನುದಾನ ನೀಡಿದನು.ಈ ಗ್ರಾಮವು ತೊಳ್ಳಾನದಿಯ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಮತ್ತು ಪೆರೂರುಗ್ರಾಮದ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆಯೆಂದು ಕ್ರಿ.ಶ.5ನೇ ಶತಮಾನದ ಶಾಸನ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಭಾಗದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು 300 ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾದಾಗ ಸ್ವತಂತ್ರ ಆಡಳಿತ ವಿಭಾಗವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿತು.5 ಪುರಗ್ರಾಮದ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರದೇವಾಲಯದ ಶಾಸನವು ಕುಮಾರನಾರಸಿಂಹ ಡಣ್ಣಾಯಕರುಹೆರುಹೆ 300ನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೂ ಹೆರುಹೆನಾಡಿಗೆ ಶಿರೋಮಣಿಯೂ ಗಂಗವಾಡಿ 96000ಕ್ಕೆ ನಾಭಿಯಂತೆಂಕಣ ಅಯ್ಯುವೊಳೆ ಎನಿಸಿದ ನಿಟ್ಟೂರು ಮಹಾಪಟ್ಟಣವಾಗಿತ್ತು. ಹೆರುಹೆಯಕೆರೆಯ ಕೆಳಗೆ ದೇವರಿಗೆದತ್ತಿಬಿಟ್ಟ ವಿವರ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಈ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿರುವಹೆರುಹೆಗೌರಿಬಿದನೂರುತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಹೆರುಹೆನಾಡು ಎಂಬುದು ಹಿಂದೂಪುರತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಇಂದಿನ ಪರಿಗ್ರಾಮವನ್ನು ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿ ಪಡೆದಿದ್ದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಿದೆ.ಆದರೆ ಈ ಹೆರುಹೆ 300 ಅದಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವೆಂದುತೋರುತ್ತದೆ.ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಹೆರುಹೆ ಮುನ್ನೂರರಲ್ಲಿ ಮಹಾಪಟ್ಟಣ ನಿಟ್ಟೂರು ಸ್ಥಳವಿದ್ದು, ಗಂಗವಾಡಿ 96000ಕ್ಕೆ ನಾಭಿಯಂತೆಂಕಣ ಅಯ್ಯುವೊಳೆ ಎಂದುಕರೆದಿರುವುದು ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಹಾಸನ ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯಜಿಲ್ಲೆಯಉತ್ತರ ಭಾಗಗಳನ್ನು

ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದ ನೀರ್ಗುಂದ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇಂದಿನ ಕಡಬ ಶ್ರೀ ದಶರಥರಾಮಚತುರ್ವೇದಿ ಮಂಗಲಂ ಎಂಬ ಅಗ್ರಹಾರಂತರ್ಗವಾಗಿದ್ದುಕಲ್ಪಿಪ್ಪು ಸಾಸಿರ ಪ್ರದೇಶದ ಉಪವಿಭಾಗವಾಗಿತ್ತೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. 7.

ಇಡಗೂರು ವಿಷಯ:

ಇಡಗೂರುಗುಬ್ಬಿತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಇಂದಿನ ಸಿ.ಎಸ್.ಪುರ ಹೋಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದುಗ್ರಾಮ. ಇಡಗೂರು ಆಡಳಿತ ಭಾಗವಾದ ವಿಷಯವಾಗಿದ್ದು, ಇದುಕುಣಿಗಲ್ ನಾಡಿಗೆ ಸೇರಿತ್ತು.ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ 3ನೇ ಗೋವಿಂದನು ಕುಣಿಗಲ್ದೇಶವನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ಚಾಲುಕ್ಯರ ವಿಮಾಲಾಧಿತ್ಯನನ್ನು ಗಂಗ ಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದನು.ವಿಮಲಾಧಿತ್ಯನಿಗೆ ಶನಿಕಾಟ ಕಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅದರ ಬಿಡುಗಡೆಗಾಗಿ ಗಂಗಮಂಡಲವನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ಚಾಕಿರಾಜನ ವಿನಂತಿಯ ಮೇರೆಗೆ 3ನೇ ಗೋವಿಂದನು ಮಾನ್ಯಪುರದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕಿದ್ದ ಶಿಲಾಗ್ರಾಮದ ಜೈನಬಸದಿಗೆ ಇಡಗೂರು ವಿಷಯದಲ್ಲಿನಜಾಲಮಂಗಲ ಗ್ರಾಮವನ್ನುದಾನವಾಗಿ ನೀಡಿದನು. ಜಾಲಮಂಗಲದ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಸ್ವಸ್ತಿಮಂಗಲ, ಬೆಳ್ಳಿ, ಗುಡ್ಡನೂರು, ತರಿಪಾರಿ ಗ್ರಾಮಗಳಿದ್ದವು. ಶಿಲಾಗ್ರಾಮವು ಈಗಿನ ನೆಲಮಂಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮಣ್ಣೆಯ ಸಮೀಪ ಇರಬೇಕೆಂದು ಊಹಿಸಲಾಗಿದೆ.8 ಮಣ್ಣೆಯ ಸಮೀಪ ಶಿಲಾಗ್ರಾಮ ಎಂಬ ಊರು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೆಚ್.ಎಸ್.ಗೋಪಾಲ್‌ರಾವ್ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಚೇಳೂರು ನಾಡು:

ವಿಜಯನಗರಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಆಡಳಿತ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದ್ದ ಚೇಳೂರು ನಾಡುಇಂದು ಚೇಳೂರು ಗುಬ್ಬಿತಾಲ್ಲೂಕಿನಒಂದು ಹೋಬಳಿಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ.1403ರ ಶಿರಾದ ತಾಮ್ರಶಾಸನವು ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದದಂಡನಾಯಕನಾದಇರುಗಪ್ಪದಂಡನಾಥನು ಪೆನುಗೋಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಆಳ್ವಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಚೇಳೂರು ನಾಡಿಗೆ ಸೇರಿದ ಶೀಬೂರು (ಈಗಿನ ಸೀಬಿ)ಸೀಮೆಯ ಅಡವಿಯೊಳಗೆ ದೇವರಾಯನದುರ್ಗ ಬೆಟ್ಟದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕಿರುವ ಆನೆಬಿದ್ದಜರಿಯಗಂಗಣ್ಣ, ಶೀಬೂರು ಸೀಮೆಯ ಗೌಡನಾಯಕರು, ಮಾನಿಸರ, ಪೋಚನೋಜ್ಜರ ಮಕ್ಕಳು ಅಪ್ಪಯ್ಯಭಟ್ಟರುಕರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ, ಆ ಕರೆಯ ಹಿಂದಿನ ಗದ್ದೆಯನ್ನು ಚಂದ್ರಮೌಳೇಶ್ವರ ಸನ್ನಿಧಿಲ್ಲಿ ನರಸಿಂಹ ಹಾಗೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆದಾನ ಮಾಡಿದರು. ಅದನ್ನು ಸರ್ವಮಾನ್ಯಅಗ್ರಹಾರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತನ್ನು ಒಡೆಯನಾದ ಹರಿಹರನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹರಿಹರಪುರ9ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದನು.

ಬಿದರೆ ಸೀಮೆ:

ಸೀಮೆಯೆಂದು ಪ್ರಯೋಗವಾಗಿರುವ ಆಡಳಿತ ಘಟಕಗಳು ಕ್ರಿ.ಶ.1400ರ ನಂತರದಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರ ಅರಸರುಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾದ “ನಾಡು” ಆಡಳಿತ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಮಾನಾಂತರವಾದ ಆಡಳಿತ ಘಟಕವೇ ಸೀಮೆ.ಸೀಮೆಯ ಕೆಳಗೆ ಹೋಬಳಿ, ಸ್ಥಳ ಎಂಬುವು ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿರುವುದು ವಿಜಯನಗರ ಮತ್ತು ವಿಜಯನಗರೋತ್ತರಕಾಲದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ ಸಂಗತಿ. ಹಲವಾರು ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಸೀಮೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.10ಸೀಮೆ ಎಂಬ ಪ್ರದೇಶವಾಚಕ ಪದವನ್ನು ನಾಡಿಗೆ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಬಳಸಿರುವುದೂ ಉಂಟು. ನಿಟ್ಟೂರು ಹೋಬಳಿ ಮೂಗನಾಯಕನಕೋಟೆಯ ಕ್ರಿ.ಶ.1572ರ ಶಾಸನವು ರಂಗನಾಥ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಉಂಬಳಿ ಹೊಲವನ್ನು ಬಿದರೆ ಸೀಮೆಗೆ ಸೇರಿರುವ ಮೂಗನಾಯಕನಕೋಟೆಯ ನಾಗೇನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.11ಚಿಂದಗೆರೆಯಗುಬ್ಬಿ ಸಿದ್ದಪ್ಪನ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟಿರುವ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನು ಆಳ್ವಿಕೆ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಬಿದರೆ ಸೀಮೆಯೊಳಗಿರುವ ಕಗ್ಗೆರೆಯನ್ನುಎಲ್ಲಪ್ಪನಾಯಕನಿಗೆ ಸತ್ತಿಗೆಯಕೊಡುಗೆಯಾಗಿಕೊಟ್ಟ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತದೆ. ಬಿದರೆ ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಣರೆಯು ಸೇರಿತ್ತೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸವೇಶ್ವರರನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿರುವ ಕ್ರಿ.ಶ.1331 ತಾಮ್ರಶಾಸನವುಗುಬ್ಬಿ ಹೊಸಹಳ್ಳಿ ಹಿರೇಮಠ ವಂಶಸ್ಥರಾದ ಲಿಂಗೈಕ್ಯ ಹೊನ್ನುಡಿಕೆಯ ಗುರುಚನ್ನಬಸವಾರಾಧ್ಯರ

ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದೊರೆತಿದ್ದ ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಬಿದರೆ ಸೀಮೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿನಗೌರೀಪುರ, ತೆಂಕಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿನಅಮ್ಮನಘಟ್ಟ, ಪಡುವಣಭಾಗಕ್ಕೆ ಲಕ್ಕೇನಹಳ್ಳಿ, ಬಡಗಣದಲ್ಲಿಗೌರೀಪುರದ ಬಾಗಿಲು ಎಂಬ ಗ್ರಾಮಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವಿದ್ದು13ಈ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮಗಳು ಬಿದರೆ ಸೀಮೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಗುಬ್ಬಿ ಸ್ಥಳ:

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಾಡು ಮತ್ತು ಸೀಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಸ್ಥಳಗಳು ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆಡಳಿತ ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳ ಎಂಬುದು ಸೀಮೆಯಂತೆ ವಿಜಯನಗರಅರಸರ ವಿಶಿಷ್ಟಕೊಡುಗೆಯೆಂದೇ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲೂ ಹಲವಾರು ಗ್ರಾಮಗಳು, ಉಪಗ್ರಾಮಗಳು ಸಮಾವೇಶಗೊಂಡಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಧೂಳಿನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರುವ ಗುಬ್ಬಿಯ 3ನೇ ಶಾಸನವು ಮಹಾನಾಡಪ್ರಭು ಮಸಣಗೌಡರ ಮಕ್ಕಳು ರಾಮಣ್ಣ ಮತ್ತು ಮಸಣ್ಣನವರಿಗೆಗುಬ್ಬಿಯ ಸ್ಥಳದ ಧೂಳಿನಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿ 14ಕೊಟ್ಟ ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ ಶಾಸನ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಗುಬ್ಬಿತಾಲ್ಲೂಕಿನ ನಿಟ್ಟೂರು ಮತ್ತು ಕಸಬಾ ಹೋಬಳಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯವು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ದೇವಗುಂದ ನಾಡು15ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಕೆಂಕೆರೆ ಹನುಮಂತೇಗೌಡರು ದೇವಗುಂದ ಮಹಾನಾಡ ಪ್ರಭುಗಳು ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕೋಟೆ ಸ್ಥಳ:

ಮೂಗನಾಯಕನಕೋಟೆಯತಾಮ್ರಶಾಸನವು ಹಾಗಲವಾಡಿ ಪಾಳೆಯಗಾರರ ಮುನಿಯಪ್ಪನಾಯಕ ಹಾಗಲವಾಡಿ ಹೋಬಳಿಯಾದ ಕೋಟೆ ಸ್ಥಳದ ಗೇರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಲಿಂಗ-ಸಾಗರವೆಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿ ಮುದ್ದೀರಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ದಾನ ನೀಡಿದನು.16ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಹಾಗಲವಾಡಿ ಪಾಳೆಯಗಾರರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೂಗನಾಯಕನಕೋಟೆ ಆಡಳಿತ ವಿಭಾಗವಾದ ಸ್ಥಳವಾಗಿತ್ತೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ತ್ಯಾಗಟೂರು ವಿಷಯ:

ಗುಬ್ಬಿತಾಲ್ಲೂಕಿನ ನಿಟ್ಟೂರು ಹೋಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ತ್ಯಾಗಟೂರು ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿತ್ತು ಎಂಬ ಅಂಶ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ಥಳವು ಆಡಳಿತ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗಂಗರ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ “ತೇಗಟ್ಟೂರ್ ವಿಷಯ” ಎಂದೂ ಒಂಭತ್ತನೇ ಶತಮಾನದಕಾಲದಲ್ಲಿ “ತೇಟ್ಟೂರ್ಪುತಿ” ಎಂದೂ ಹೊಯ್ಸಳರ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ “ತೇಗಟ್ಟೂರು ಹನ್ನೆರಡು” ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿದೆ. 17ಇದುಒಂದು ಆಡಳಿತ ಕೇಂದ್ರವಾಗುವುದರಜೊತೆಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜೈನಕೇಂದ್ರವಾಗಿದ್ದಜೈನ ಮಠ ಮತ್ತು ಜಿನಾಲಯಗಳು ಇದ್ದವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ:

ಹೀಗೆ ಗುಬ್ಬಿತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಅರ್ವಾಚೀನಕಾಲದವರೆಗಿನ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಘಟಕ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ.ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಪ್ರಾಚೀನ ಆಡಳಿತಘಟಕಗಳಾಗಿ ಹೆರುಹೆ ನಾಡು ಮುನ್ನೂರು, ಚೇಳೂರು ನಾಡು, ಇಡಗೂರು ವಿಷಯ, ಬಿದರೆ ಸೀಮೆ, ಗುಬ್ಬಿ,ಕೋಟೆಸ್ಥಳಗಳು ಕಂಡುಬಂದಿವೆ.ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆಡಳಿತ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಅಂದರೆತಾಲ್ಲೂಕು ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಇತರ ಆಡಳಿತ ಭಾಗಗಳಲ್ಲೂ ಈ ಗುಬ್ಬಿತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಗಳು ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿರುವುದುಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಅಡಿ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು:

- [1] ಚನ್ನಬಸವಯ್ಯ ಹಿರೇಮಠ, ಪ್ರಾಚೀನಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜಕೀಯ ವಿಭಾಗಗಳು ಪು.07.
- [2] ನಾಗಭೂಷಣಸಿ., ಗುಬ್ಬಿ ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕದರ್ಶನ ಪು.89.
- [3] ಶಿವತಾರಕ್ ಕೆ.ಬಿ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಪುರಾತತ್ವ ನೆಲೆಗಳು ಪು.275-286.
- [4] ಚನ್ನಬಸವಯ್ಯ ಹಿರೇಮಠ, ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಪು.39
- [5] ಅದೇ ಪು.242-243.
- [6] ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಪಿ.ವಿ(ಲೇ) ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶದ ಪ್ರಾಚೀನ ಆಡಳಿತ ಘಟಕಗಳು ಪು.416.
- [7] ಅದೇ ಪು.415.
- [8] ಚನ್ನಬಸವಯ್ಯ ಹಿರೇಮಠ ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಪು.255.
- [9] ನಂದೀಶ್ವರ ಎನ್, ಶಿರಾ ತಾಲ್ಲೂಕುದರ್ಶನ ಪು.28.
- [10] ನಂದೀಶ್ವರ ಎನ್., ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರಕಾಲದ ಸೀಮೆಗಳು ಪು.93.
- [11] ಗುಬ್ಬಿ 17
- [12] ಅದೇ ಗುಬ್ಬಿ 51.
- [13] ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿ ಬಿ.(ಲೇ) ಗೋಸಲ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸವೇಶ್ವರರು ಪು.5.
- [14] ರೈಸ್ ಬಿ.ಎಲ್., ಪೂರ್ವೋಕ್ತ, ಗುಬ್ಬಿ 03.
- [15] ಕೆಂಕೆರೆ ಹನುಮಂತೇಗೌಡ, ದೇವಗುಂದ ಮಹಾನಾಡ ಪ್ರಭುಗಳು ಪು.01.
- [16] ಶೈಲಜ ಎಂ., ಪಾಳೆಯಗಾರರ ಶಾಸನಗಳು ಸಂಪುಟ 01 ಪು.215.
- [17] ಶಿವತಾರಕ್ ಕೆ.ಬಿ. (ಲೇ) ಮೂರುತಾಮು ಶಾಸನಗಳು ಪು.516-521.

ಆಧಾರ ಗ್ರಂಥಗಳು

- 1) ರೈಸ್ ಬಿ.ಎಲ್. ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯಾ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಪುಟ 12 (ಹಳೆಯದು)
- 2) ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಿತ್ತಿ (ಸಂ) ಪ್ರಾಚೀನಕರ್ನಾಟಕ ಆಡಳಿತ ಪರಿಭಾಷಿಕೋಶ. ಪ್ರಾಚ್ಯಾವಸ್ತು ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ, ಮೈಸೂರು- 2000
- 3) ಚಿದಾನಂದಮೂರ್ತಿ, ಎಂ ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ - ಸಪ್ತ ಬುಕ್ ಹೌಸ್ ಬೆಂಗಳೂರು, 2017 (10ನೇ ಮುದ್ರಣ)
- 4) ಚನ್ನಬಸವಯ್ಯ ಹಿರೇಮಠ, ಪ್ರಾಚೀನಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜಕೀಯ ವಿಭಾಗಗಳು, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪಿ. 2014
- 5) ಶಿವತಾರಕ್ ಕೆ.ಬಿ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಪುರಾತತ್ವ ನೆಲೆಗಳು ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪಿ. 2001
- 6) ಗೋಪಾಲ್ ಆರ್. (ಸಂ) ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಪುರಾತತ್ವ ಪ್ರಾಚ್ಯಾವಸ್ತು ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ, ಮೈಸೂರು 2009
- 7) ನಂದೀಶ್ವರ ಎನ್, ಶಿರಾ ತಾಲ್ಲೂಕುದರ್ಶನ, ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಶಿರಾ, 2008
- 8) ನಾಗಭೂಷಣ. ಸಿ. ಗುಬ್ಬಿ ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕದರ್ಶನ, ಸಿರಿಗನ್ನಡ ಪ್ರಕಾಶನ. ಬೆಂಗಳೂರು. 2008
- 9) ಸಿದ್ದಲಿಂಗಪ್ಪ ಕೆ.ಎಸ್. (ಸಂ) ಚೆನ್ನಡಿ, ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲಾ 5ನೇ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ. 1997
- 10) ಭಾಸ್ಕರಾಚಾರ್ ಸೋ.ಮು (ಪ್ರ.ಸಂ) ತುಮಕೂರು ಸಿರಿ, ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲಾ 11ನೇ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ. 2015
- 11) ಕೆಂಕೆರೆ ಹನುಮಂತೇಗೌಡ, ದೇವಗುಂದ ಮಹಾನಾಡ ಪ್ರಭುಗಳು, ಗೋಧೂಳಿ ಪ್ರಕಾಶನ. ಬೆಂಗಳೂರು 2015

ಸಂಚಿ ಹೊನ್ನಮ್ಮನ ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮದ ಸ್ವರೂಪ

ಡಾ. ಸುನೀತ ಬಿ.ವಿ.

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,
ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಕರ್ನಾಟಕ

ಸಾರಲೇಖ

ಹೊನ್ನಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀ ಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ದಾಂಪತ್ಯ ಧರ್ಮವನ್ನು ಹೆಣ್ಣಿನ ಜೀವನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ನೋಡಿರುವುದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಆಶ್ರಮ ಧರ್ಮವನ್ನು ಹೆಣ್ಣಿನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಹೊನ್ನಮ್ಮ ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಒತ್ತುಕೊಡುವುದರ ಹಿಂದೆ, ಹೆಣ್ಣಿನ ವಿವಾಹ ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿತ್ತೆನ್ನುವ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ವೈದಿಕ ಧರ್ಮವು ಕೇವಲ ಮತವಾಗದೆ, ಒಂದು ಜೀವನ ಶೈಲಿಯಾಗಿ ಸ್ವರೂಪ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಹೀಗೆ ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ರೂಪಿಸಿದ ಹೆಣ್ಣಿನ ಜೀವನ ವಿಧಾನವೇ ಹೊನ್ನಮ್ಮನ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ತಾತ್ವಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿದೆ. ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಮಾಜಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿನ ಪರಂಪರಾಗತ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಕೃತಿಯಾಗಿ, ಹೆಣ್ಣಿನ ಜೀವನದ ರೀತಿ-ನೀತಿಗಳು, ಆಚಾರ-ವಿಚಾರಗಳು, ನಡವಳಿಕೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ನೀತಿ ಮೌಲ್ಯಗಳ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹದಿಬದೆಯ 'ಧರ್ಮ' ವನ್ನು ಹೊನ್ನಮ್ಮ ಬೋಧಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಇಂತಹ ವಿವರಗಳು ಹೊನ್ನಮ್ಮನ ಸ್ವವಿಚಾರಧಾರೆಯಾಗಿರದೆ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿರುವ 'ಪತಿವ್ರತ ಧರ್ಮ' ಚರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಪದಗಳು: ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮದ ಸ್ವರೂಪ, ಪುರಾಣ ಕಥನ, ಪರಂಪರೆ, ಮಹಿಳೆಯ ಆಶಯಗಳು

ಪೀಠಿಕೆ

ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆವರಿಸಿರುವುದು ಪುರಾಣ ಕಥನಗಳು, ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳು. ಇಂತಹ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯ ಆಶಯಗಳು ಪುರುಷ ಸಮಾಜದ ಭೂಮಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಸಮಕಾಲೀನ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ, ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಎದುರಾಗುತ್ತಿರುವ ಅನ್ಯಾಯ, ಅನಿಷ್ಟಗಳನ್ನು ವಸ್ತುನಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುವ ಕಾವ್ಯವಾಗಿ ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ ಹೊರಟಿಲ್ಲ. ಸ್ತ್ರೀ ಬದುಕನ್ನು ಕುರಿತ ಸಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಮಾಜದ ಅರಿವಿನ ಆಯಾಮದಲ್ಲಿನ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ ಒಂದು ಕಾವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸಂಪ್ರದಾಯದ ವಸ್ತುನಿಷ್ಟ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಅಂತಃಕರಣದ ಹಾಗೂ ಸಮಾನತೆಯ ವಾದಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ ಅದುವರೆಗಿನ ಸಮಾಜ ಒಪ್ಪಿತ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ನೀತಿಕಾವ್ಯ. ನೀತಿಕಾವ್ಯಗಳಂತೆ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ತತ್ವಗಳ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಪರಂಪರೆಯ ಸಿದ್ಧ ಬಿಂಬಗಳಿವೆ. ಇವು ಸಂಪ್ರದಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿನ ಸಮಗ್ರ ಸಮಾಜದ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ಎಂದು ರೂಪಿಸಿಟ್ಟ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಸಿದ್ಧ ಮಾದರಿಗಳು. ಈ ಕಟ್ಟುಗಳ ಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಬದುಕನ್ನು ನೀತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ನೋಡುವ ಉದ್ದೇಶ ಹೊನ್ನಮ್ಮನಿಗಿದೆ. "ಸಾಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ನೀತಿಯ ಅರ್ಥ ಒಳ್ಳೆಯ ಬಗೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ಆಚರಣೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ನಡವಳಿಕೆ, ನ್ಯಾಯ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ, ಜಾಣ್ಮೆ, ಒಯ್ಯುವಿಕೆ, ತತ್ವಜ್ಞಾನ, ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ, ರಾಜಕಾರಣ, ಆಡಳಿತ ಧೋರಣೆ" .1 ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ನೀತಿ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕರುಣೆ, ದಯೆ, ಸಹಾನುಭೂತಿ, ಸಹಿಷ್ಣುತೆ, ತ್ಯಾಗ ಮುಂತಾದ ಹೆಣ್ಣಿನ (ಸಾಧ್ವಿಯ) ಸದ್ಗುಣಗಳ ಪತಿವ್ರತಾ ಧರ್ಮದ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಮಜಲುಗಳಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಣೆಗೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಹೊನ್ನಮ್ಮ "ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಪುರಾಣ-

ಇತಿಹಾಸಗಳ ಮೂಲಕ ಪಿತ್ಯಮೂಲೀಯ ತನ್ನದಲ್ಲದ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ತನ್ನದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅವುಗಳ ಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸುಖವಾಗಿದ್ದೇನೆಂದು ಭ್ರಮಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಸಂಚಿಹೊನ್ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯ ಪಿತ್ಯಮೂಲೀಯ ಕುತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಅರಿತು-ಅರಿಯದ ಕವಿಯಿತ್ರಿ” 2.

ವೈದಿಕ ಸಮಾಜದ ಸ್ವರೂಪ ತುಂಬಾ ಸಂಕೀರ್ಣವಾಗಿರುವಂತಹದ್ದು. ವೈದಿಕ ಸಮಾಜ ಜೀವನ ನಂಬಿಕೆಗಳು, ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಚಾರಗಳು ಹಾಗೂ ನೈತಿಕತೆ ಒಳಗೊಂಡ ವಿಭಿನ್ನ ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಆದರ್ಶಗಳು ಆಚರಣೆಗಳಿಂದ ಬೆಳೆದುಬಂದಿವೆ. ವೈದಿಕ ಧರ್ಮವು ಕೇವಲ ಮತವಾಗದೆ, ಒಂದು ಜೀವನ ಶೈಲಿಯಾಗಿ ಸ್ವರೂಪ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಹೀಗೆ ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ರೂಪಿಸಿದ ಹೆಣ್ಣಿನ ಜೀವನ ವಿಧಾನವೇ ಹೊನ್ನಮ್ಮನ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ತಾತ್ವಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿದೆ. ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಮಾಜಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿನ ಪರಂಪರಾಗತ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಕೃತಿಯಾಗಿ, ಹೆಣ್ಣಿನ ಜೀವನದ ರೀತಿ-ನೀತಿಗಳು, ಆಚಾರ-ವಿಚಾರಗಳು, ನಡುವಳಿಕೆ ಮುಂತಾವುಗಳನ್ನು ನೀತಿ ಮೌಲ್ಯಗಳ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹದಿಬದೆಯ 'ಧರ್ಮ' ವನ್ನು ಹೊನ್ನಮ್ಮ ಬೋಧಿಸಿದ್ದಾಳೆ.

“ಧರ್ಮದ ತನಿಗಂಪು ತಲೆದೋರೆ ಕಾವ್ಯದ
ಪೇರ್ಚು ಬೇರ್ವರಿದು ಬಿತ್ತರಿಸೆ
ನಿರ್ಮಲ ಸತಿಯರ ಧರ್ಮವ ವೃತ್ತಿಯಾಗಿ
ನಿರ್ಮಿಸಿ ನೆಗಳಿಪನಿಂದು.”

(ಡಿ. ಚಂಪಾಬಾಯಿ(ಸಂ), ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ, ಸಂಧಿ-1, ಪದ್ಯ-48 ಪುಟ-10)

ಇಡೀ ಕಾವ್ಯ ಮಹಿಳಾ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಬದುಕಿನ ನೀತಿ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಆಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ 'ಧರ್ಮದ ತನಿಗಂಪು' ಆಗಿ 'ಸತಿಯರ ಧರ್ಮವ ವೃತ್ತಿಯಾಗಿ, ನಿರ್ಮಿಸಿ' ತನ್ನದೇ ಆದ ಜವದ್ದಾರಿ ವಹಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಹೊನ್ನಮ್ಮ ಹೇಳುವ ಈ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಅತೀ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದ ಬೆಳೆದು ಬಂದವುಗಳಾಗಿವೆ.

“ಬಲ್ಲರಿಂದಾನು ಕೇಲಿದುದಕೆ ಪೇರ್ಚು ಕುಂ
ದಿಲ್ಲದಂತೆಚ್ಚರುಗೂಡಿ
ಎಲ್ಲರುಮರಿವಂತೆಳವಾತುಗಳಿಂದ
ಸೊಲ್ಲಿಸುವೆನು ಸೊಗಸುವೊಲು.” (ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ, ಸಂಧಿ-1, ಪದ್ಯ-49, ಪುಟ-11)

ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಹರಿದು ಬಂದ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಧರ್ಮದ ತಳಹದಿ ಹೊಂದಿವೆ. ಇಂತಹ ಪರಂಪರಾಗತ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಕುರಿತು ಹೇಳುವಲ್ಲಿ 'ಬಲ್ಲರಿಂದಾನು ಕೇಲಿದುದಕೆ ಪೇರ್ಚು ಕುಂದಿಲ್ಲದಂತೆ' ವಿಶೇಷ ಎಚ್ಚಕೆವಹಿಸಿದ್ದಾಳೆ.

“ಎಂದ ನುಡಿಯ ರಾಯನುಮರಸಿತರುಮಾ
ನಂದವಡೆದು ಬಗೆಗೊಳಿಸೆ
ಸಂತ ಸತೀಧರ್ಮವನು ಸಾಹಿತ್ಯದೊ
ಳೊಂದುಗೊಳಿಸಿ ಪೇಳಿದನು.” (ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ, ಸಂಧಿ-1, ಪದ್ಯ-50 ಪುಟ-11)

'ಬಲ್ಲರಿಂದಾನು', ಧರ್ಮ ಸೂಕ್ಷ್ಮವರಿತ ನಂತರವೇ ಕೃತಿ ರಚನೆಗೆ 'ರಾಯನುಮರಸಿತರುಮಾನಂದವಡೆದು' ಒಪ್ಪಿಗೆಯೂ ದೊರೆಯುವುದು. ಹೀಗೆ ಸನಾತನ ಧರ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯದ ನಂತರ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ ಕೃತಿ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದಾಳೆ.

“ಆದಿಕಾವ್ಯದೊಳ್ಳೆದನೆ ವೇದದೊಳುಮ

ನ್ವಾದಿಕ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರದೊಳು

ಭೇದಿಸಿ ಪಿರಿಯರು ಪೇಳಿದುದನೆ ಕೃತಿ

ಗೈದಾನು ಕಿವಿಗೊಳಿಸಿದನು.” (ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ, ಸಂಧಿ-1, ಪದ್ಯ-51 ಪುಟ-11)

‘ಬಲ್ಲರಿಂದ’ , ‘ಆದಿಕಾವ್ಯ’ , ‘ಐದನೆ ವೇದ’ , ‘ಮನ್ವಾದಿಕ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ’ ಗಳೊಳಗೊಂಡು ‘ಪಿರಿಯರು’ ಹೇಳಿರುವ ಆಕರಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ರೂಪಿಸಿಟ್ಟ ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಭೇದಿಸಿ, ಎಲ್ಲರ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆದ ನಂತರವೇ ಹೊನ್ನಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣಿಗಾಗಿ ತನ್ನ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ನೀತಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾಳೆ.

ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ “ಪೌರಾಣಿಕ ನೀತಿಯು ಅತ್ಯಂತ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾದುದು. ಫಲಪ್ರದವಾದುದು. ಅದು ಇಡೀ ಸಮಾಜದ ಕ್ಷೇಮಾಭ್ಯುದಯವನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮದ ಯೋಜನೆಯು ಈ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ. ಇದು ವೇದ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮತ್ತು ಉಪನಿಷದ್ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ನೈತಿಕ ತತ್ವಗಳ ಒಂದು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ರೂಪ. ವೇದಗಳು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುವ ಸತ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯರಲ್ಲಿರುವ ಪೂಜ್ಯ ಭಾವಗಳನ್ನು ಪುರಾಣಗಳೂ ಒತ್ತಿಹೇಳುತ್ತವೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಯಾಜ್ಞಿಕ ಪದ್ಧತಿ ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ಸೃಷ್ಟಿಯ ಎಲ್ಲ ಮಟ್ಟದ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಮಾನಭಾವ, ದಯೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಉಪನಿಷದ್ ಕಲ್ಪನಾ ಮೂಲವಾದ ಚಿರಂತನಾದ ಆತ್ಮವನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಪುರಾಣಗಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಧರ್ಮದ ಮತಾಚಾರದಿಂದ ಕೂಡಿದ ನೀತಿ ಹಾಗೂ ಬೌದ್ಧ ಜೈನಧರ್ಮಗಳ ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ನೀತಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಪುನರ್ ಮೈತ್ರಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತವೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಒಳಿತೇ ಪರಮಾದರ್ಶ ಹಾಗೂ ನಿಯಮ. ಇದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಗುಣ ನಿರ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಕರ್ತವ್ಯ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ರೂಢಿ ಜೀವನವನ್ನು ಹೇಗೆ ನಡೆಸಬೇಕು, ಹೇಗೆ ಶಾಂತ ತೃಪ್ತ ಭಾವದಿಂದಿರಬೇಕು, ಚಿತ್ತ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಿ ದೇವರೊಂದಿಗೆ ಒಂದಾಗಿರಬೇಕು-ಎಂಬುದನ್ನು ಪೌರಾಣಿಕ ನೀತಿ ತತ್ವ ಹೇಳುತ್ತದೆ” .3 ವೈದಿಕ ಸಮಾಜವು ತನ್ನ ಚರಿತ್ರೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನೀತಿಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳಾಗಿ ಪೋಷಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದು ದಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಮೌಲ್ಯಗಳು ವೈದಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಬಲವಾದ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿವೆ. ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ದೈನಂದಿನ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಬದುಕಿನುದ್ದಕ್ಕೂ ನಿರ್ದೇಶಿಸುತ್ತಾ ನೈತಿಕತೆಯ ಸ್ವರೂಪ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿವೆ. ಈ ನೈತಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ಹದಿಬದೆ ಅಥವಾ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯ ಮೌಲ್ಯವು ಮನೋಧರ್ಮವಾಗಿ ರೂಪಗೊಂಡಿದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜೀವನ ವೇದಗಳ ಕಾಲದಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ವೇದಗಳಲ್ಲಿನ ನೀತಿಸಂಹಿತೆಗಳು ಇತಿಹಾಸ, ಸ್ತ್ರೀತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಪುರಾಣ ಕಾಲದವರೆಗೂ ಮುಂದುವರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ. ಸ್ತ್ರೀತಿಗಳು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಗಳಾಗಿ ನೀತಿ ಸಂಹಿತೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಭಾರತೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿವೆ. ವೇದ ಉಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿನ ವಿಚಾರಗಳು ತತ್ವ ಹಾಗೂ ಉದ್ದೇಶಗಳ ಮೂಲಕ ಸರಳ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಪುರಾಣ ಕಾವ್ಯಗಳಾಗಿ ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಭಾರತಗಳು. ವೇದ, ಉಪನಿಷತ್ತು, ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾಗಿರುವ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದವುಗಳು ಪುರಾಣಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ 18 ಪುರಾಣಗಳಿವೆ. ಹೊನ್ನಮ್ಮ ತನ್ನ ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಗಾಗಿ ಭಾಗವತ ಹಾಗೂ ವಿಷ್ಣು ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ಸಹ ತನ್ನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಕರಗಳಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ‘ಪಾತಿವ್ರತ್ಯ ಧರ್ಮ’ ದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಸಾರುವಲ್ಲಿ ಪುರಾಣ, ರಾಮಾಯಣ ಹಾಗೂ

ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಪತಿವ್ರತ್ಯಧರ್ಮ ಪಾಲನೆಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹೆಸರಿಸುತ್ತಾ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಆದರ್ಶ ಹಾಗೂ ಮಾದರಿ ಪಾತ್ರಗಳಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ.

“ಪತಿಯೆ ಪರಮಗುರು ಪತಿಯೇ ದೇವತೆ

ಪತಿಯೇ ಸದ್ಗತಿಯೆಂದು

ಪತಿಯ ಪಾದಾಂಬುಜದೊಳು ಭಕ್ತಿಗೈವುದು

ಸತಿಯರ ಧರ್ಮದ ಸಾರ”

(ಸಂಚಿಯ ಹೊನ್ನಮ್ಮ ವಿರಚಿತ ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ, ಸಂಧಿ-3, ಪದ್ಯ-4, ಪುಟ-29)

ಇಂತಹ ಪತಿಧರ್ಮವನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಾ ಪತಿಯ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿ ಪುರುಷಾರ್ಥವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಥ, ಕಾಮ, ಪತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕಾಣುವ ಮೂಲಕ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೆಣ್ಣಿಗಿರುವ ಏಕೈಕಮಾರ್ಗ. ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಹೊನ್ನಮ್ಮ ಕೊಡುವ ವಿವರವಾದ ನಿರೂಪಣೆ ನೋಡಿದರೆ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಪರ್ಯಾಯ ಮಾರ್ಗಗಳೇ ಇಲ್ಲದಂತೆ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಮನೆವಾಲ್ತಿಯಾಗಿ ಗಂಡನ ಪಾದಸೇವೆಯ ಜೊತೆ ಜೀತದಾಳಾಗಿ ಅವನ ಸಂಸಾರ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದರಿಂದ ಅದೇ ಅವಳ ಧರ್ಮವಾಗಿ, ಅವಳಿರುವ ಮನೆಯೇ ಧರ್ಮದ ನೆಲೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪತಿಯನ್ನು ಸದಾ ನೆನೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದೇ ಅವಳ ಪಾಲಿಗೆ ದೇವರಪೂಜೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು,

“ಹಿತವಿದು ಶಾಸ್ತ್ರವಿಹಿದು ಮನಕೆ ಸ

ಮೃತಿಯಿದೆಂದೆಂಬ ಮರ್ಮವನು

ಮತಿಯೊಳೆಣಿಸಿ ಮನದನ್ನನ ಸೇವೆಗು”

(ಸಂಚಿಯ ಹೊನ್ನಮ್ಮ ವಿರಚಿತ ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ, ಸಂಧಿ-3, ಪದ್ಯ-20, ಪುಟ-33)

ಇದೇ ಹಿವಾಗಿರುವುದು, ಶಾಸ್ತ್ರಸಮ್ಮತವಾಗಿರುವ ಹಾಗೂ ಪತಿಯಾದವನ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಎನ್ನುವ ಹೊನ್ನಮ್ಮ ಈ ಪತಿವ್ರತಾ ಧರ್ಮ ಆಚರಣೆ ಮಾಡುವ ಸತಿಗೂ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಸಮ್ಮತಿಸಿರುವ ಸ್ತ್ರೀ ಜೀವನ ರಹಸ್ಯಗಳೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾಳೆ. ಇಂತಹ ವಿವರಗಳು ಹೊನ್ನಮ್ಮನ ಸ್ವವಿಚಾರಧಾರೆಯಾಗಿರದೆ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿರುವ ‘ಪತಿವ್ರತ ಧರ್ಮ’ ಚರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮನುವಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿನ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿರುವ ಪತಿಧರ್ಮದ ಆಚರಣೆಯನ್ನೇ ಹೊನ್ನಮ್ಮ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾಳೆ.

“ವಿಶೀಲ ಕಾಮವೃತ್ತೋ ವಾ ಗುಣೈರ್ವಾ ಪರಿವರ್ಜಿತಃ |

ಉಪಚರ್ಯಃ ಸ್ತ್ರೀಯಾ ಸಾಧ್ಯಾ ಸತತಂ ದೇವವತ್ಪತಿಃ” ||(ಅ-5, ಶ್ಲೋ-154)

“ನಾಸ್ತಿ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಪೃಥಗ್ಯಜ್ಞೋ ನ ವ್ರತಂ ನಾಪ್ರಪೋಷಿತಂ |

ಪತಿಂ ಶುಶ್ರೂಷತೇ ಯೇನ ತೇನ ಸ್ವರ್ಗೇ ಮಹಿತೇ” || (ಅ-5, ಶ್ಲೋ-155)

ಪತಿಯ ನಡತೆಯು ಚೆನ್ನಾಗಿರದಿದ್ದರೂ, ಕಾಮಾತುರನಾಗಿ ಅವನು ಅನ್ಯಹೆಂಗಸರಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟರೂ ಸಹ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಹೆಂಡತಿಯು ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ದೇವರೆಂದೇ ಭಾವಿಸಿ ಸೇವೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಪತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಇನ್ನಾವ ಬೇರೆ ಯಜ್ಞವೇ ಇಲ್ಲ. ಪತಿಸೇವೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನಾವ ವ್ರತವೂ ಇಲ್ಲ, ಉಪವಾಸವೂ ಇಲ್ಲ. ಪತಿವ್ರತಾಭಾವದಿಂದ ಪತಿಸೇವೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದಲೇ ಸ್ತ್ರೀಯು ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದಲ್ಲಿ ಗೌರವಪಡೆಯುತ್ತಾಳೆ” ಇದು ಮನು ನಿರೂಪಿಸುವ ಪತಿಧರ್ಮ ಆಚರಣೆಯಾದರೆ ಹೊನ್ನಮ್ಮನ ಮನುವಿನ ಅನುಕರಣೆ,

“ಪತಿಯೊಲವರಿತು, ಪತಿಯ ಸೇವೆಯೊಳಿದು
ಪತಿಯೊಳಿಗಳನಸಗಿ
ಪತಿಯಾಣತಿಯ ಬಂದಿಯೊಳಿಗಿಪುದು
ಸತಿಯ ಧರ್ಮದ ಸರ್ವಸ್ವ”

ವ್ರತ ಹೋಮ, ನಿಯಮ, ಉಪವಾಸ, ದಾನ ಇತ್ಯಾದಿ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳೂ ಪತಿ ಸೇವೆಗೆ ಸಮವಲ್ಲ:

“ವ್ರತ ಹೋಮ ನಿಯಮೋಪವಾಸ ದಾನಗಳಿಂ
ದತಿಶಯಪಡೆದ ಧರ್ಮಗಳು
ಪತಿಶುಶ್ರೂಷೆಗೆ ಪಡಿಯಲ್ಲೆಂದಿದ
ರತಿಶಯವರಿತಾಚರಿಪುದು” (ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ, ಸಂಧಿ-3, ಪದ್ಯ-6, ಪುಟ-26.)

ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸಮ್ಮತಿಯಾದ ಈ ಸೇವೆಯ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಅರಿತು ಆಚರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೊನ್ನಮ್ಮ ಹೇಳಿದ್ದಾಳೆ. ಮೇಲಿನ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಸತೀಧರ್ಮದ ಹಿರಿಯರ ಸಮ್ಮತಿಯ ವಿಚಾರವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾಳೆ. ಹೊನ್ನಮ್ಮ ತಿಳಿದು ಹೇಳುವ ಪುರಾಣಗಳ ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಪತಿಧರ್ಮದ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಮಹಾಭಾರತದ ವನಪರ್ವದಲ್ಲಿಯೆ ದ್ರೌಪದಿ ಮತ್ತು ಸತ್ಯಭಾಮೆಯರ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಒಂದು ಶ್ಲೋಕ ಅದರ ವಿವರವನ್ನು ತಿಳಿದರೆ ಹೊನ್ನಮ್ಮನ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿನ ಉಲ್ಲೇಖದ ವಿವರವೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

“ಪತ್ಯಾಶ್ರಯೋ ಹಿ ಮೇ ಧರ್ಮೋ
ಮತಃ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಸನಾತನಃ
ಸ ದೇವಃ ಸಾ ಗತಿನಾಯಾ
ಸ್ತನ್ಯಕಾ ವಿಪ್ರಿಯಂ ಚರೇತ್”

(ವನಪರ್ವ, ಅಧ್ಯಾಯ-234, ಶ್ಲೋಕ-39)

“ಸತ್ಯಭಾಮೆ, ನಾನು ಕಾಮ ಕ್ರೋಧ ಅಹಂಕಾರಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಸದಾ ಪತಿಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಪತಿಯ ಸ್ನಾನ, ಭೋಜನ, ನಿದ್ರೆಗೆ ಮುಂಚೆ ಅವನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ; ಅವನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುವ ಆಹಾರ ಪಾನೀಯಗಳನ್ನು ನಾನೂ ತ್ಯಜಿಸುತ್ತೇನೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ಆತನಿಗೆ ಅನುಕೂಲಳಾಗಿರುತ್ತೇನೆ. ಮನೆಯನ್ನೂ, ಮನೆಯ ಸಮಾನುಗಳನ್ನೂ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಇರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶುಚಿ ರುಚಿಯಾಗಿ ಅನ್ನಾಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಪತಿಗೆ ಉಣಬಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅತಿಥಿ ಅಭ್ಯಾಗತರನ್ನು ಸತ್ಕರಿಸುತ್ತೇನೆ; ಗುರುಜನರನ್ನು ಮನ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ. ಉಪದೇಶಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು, ಅಲಂಕೃತಳಾಗಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಪತಿಯ ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನೇ ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ. ಸೋಮಾರಿತನವನ್ನು ತೊಲಗಿಸಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಪತಿಗೆ ಹಿತವಾದದ್ದನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ; ವಿನೋದದಲ್ಲಲ್ಲದೆ ನಗುವುದಿಲ್ಲ, ಮನೆ ಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ನಿಲುವುದಿಲ್ಲ; ದುಷ್ಟ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ಆಪ್ತರಿಗೋಸ್ಕರ ಪತಿ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹೋದರೆ, ಹೂ, ಗಂಧ, ಪರಿಮಳಗಳ ಸೊಗಸನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ನಾನು ವ್ರತವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಪತಿಯೇ ಪತ್ನಿಯ ದೇವರು; ಅವನೇ ಆಕೆಗೆ ಆಶ್ರಯ; ಆಕೆಗೆ ನಿಜವಾಗಿ ಬೇರೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲ; ಹೀಗಿರುವಾಗ ಹೆಂಡತಿ ಹೇಗೆ ತಾನೆ ಕೆಡುಕನ್ನು ಪತಿಗೆ ಮಾಡಬಲ್ಲಳು?” (ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ, ಪೀಠಿಕೆ, ಪುಟ-18.) ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ಸಮರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪತಿನಿಷ್ಠೆ ತೋರುವ ಮೂಲಕ ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ತನ್ನನ್ನು ಕಾಣುವ ಅರ್ಥ ಈ ಮೇಲಿನ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿದೆ. ಹೊನ್ನಮ್ಮ ನಿರೂಪಿಸಿರುವ ತನ್ನ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿನ ಪತಿಧರ್ಮದ ಮೂಲ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶಗಳು ಇದರಲ್ಲಿಯೇ ಇವೆ. ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮದ ಒಟ್ಟು ಸಾರಾಂಶವೇ ಈ ಮೇಲಿನ ಶ್ಲೋಕದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. ಪತಿಸೇವೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡು ಯಾವುದೇ ಕಠಿಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎದುರಾದರೂ ಪತಿಯರನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಪತಿಧರ್ಮ ಪಾಲಿಸಿದ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿನ ಪತಿವ್ರತೆಯರ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನೇ ಹೊನ್ನಮ್ಮ ನೀಡಿದ್ದಾಳೆ.

ವೈದಿಕ ಸನಾತನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ 'ಮನುಸ್ಮೃತಿ' ಇತರ ಸ್ಮೃತಿಗಳು ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಸ್ಮೃತಿಗಳನ್ನು ಆಚಾರ ಸಂಹಿತೆಗಳೆಂದು ಕರೆಯುವುದು. ಇವು ವಿವಿಧ ಸಮೂಹದ ಜನರು ಹೇಗೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ನಡತೆಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಹಾಗೂ ನಿರ್ದೇಶನದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿನ ಜೀವನ ರೀತಿಗಳು ವಿವಿಧ ವಿಧಗಳಿವೆ.

1. ಸಾಮಾನ್ಯ ಧರ್ಮ
2. ರಾಜಧರ್ಮ,
3. ಸ್ತ್ರೀಧರ್ಮ
4. ದಾಂಪತ್ಯ ಧರ್ಮ
5. ವರ್ಣ ಧರ್ಮ
6. ಆಶ್ರಮ ಧರ್ಮ
7. ಆಪದ್ಧ ಧರ್ಮ.

ವೈದಿಕಧರ್ಮದ ನೀತಿಸಂಹಿತೆಯಾಗಿ ಮನುಸ್ಮೃತಿಯ ಪಾತ್ರ ದೊಡ್ಡದು. 'ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ' ಇಡೀ ಕೃತಿಯು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಭಾವಿಗೊಂಡ ಆಕರವು ಇದೇ ಆಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ 'ಹದಿಬದೆ' ಎನ್ನುವುದು ಪತಿ ಮತ್ತು ವ್ರತ ಎಂದು ಪತಿಗಾಗಿ ಮಾಡುವ ಆಚರಣೆಯಾಗಿದೆ. 'ಧರ್ಮ' ನೀತಿಯಾಗಿ ಜೀವನ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಲ್ಪಡುವಂತಹದ್ದು. ವೈದಿಕ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿನ ಜೀವನದ ಉದ್ದೇಶ ರೂಪಿಸಿರುವ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ 'ಧರ್ಮ' ವು ಒಂದು. ಪತಿವ್ರತ, ಅಥವಾ ಪತಿವ್ರತೆ ಎನ್ನುವುದು ಹೆಣ್ಣಿನ ಜೀವನ ವಿಧಾನವಾಗಿ, ಮೌಲ್ಯವಾಗಿ ಆಚರಣೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿದೆ. ಮನುವಿನಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ 'ಸ್ತ್ರೀಧರ್ಮ' ಮತ್ತು 'ದಾಂಪತ್ಯ ಧರ್ಮ' ಎಂದು ಎರಡು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀಧರ್ಮವು ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ತಾನು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು, ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ರೀತಿ-ನೀತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. 'ದಾಂಪತ್ಯ ಧರ್ಮ' ವು ಹೆಂಡತಿ ಗಂಡನೊಂದಿಗೆ, ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ, ಕುಟುಂಬದ ಇತರ ಸದಸ್ಯರೊಂದಿಗೆ, ಸಮಾಜದೊಂದಿಗೆ ಹೇಗೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವ ರೀತಿ-ನೀತಿಗಳನ್ನು, ಆಚಾರ-ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯವಾಗಿ 'ಪತಿವ್ರತೆಯ ಧರ್ಮ' ವಾಗಿದೆ. ಇದೇ ಧರ್ಮ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಹೊನ್ನಮ್ಮ ತನ್ನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ.

“ಧರ್ಮರಹಸ್ಯವನರಿತಿರ್ಪೆನೆಂಬೊಂದು

ಪೆರ್ಮೆಯೊಳುಸುರ್ದವಳಲ್ಲ

ಧರ್ಮದ ನೆನಹು ಮರೆಯದಂತೆ ಕೃತಿಯಾಗಿ

ನಿರ್ಮಿಸಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿದನು.” (ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ, ಸಂಧಿ-9, ಪದ್ಯ-54, ಪುಟ-104)

ಹೀಗೆ, 'ಧರ್ಮದ ನೆನಹು ಮರೆಯದಂತೆ' ಸ್ತ್ರೀಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ದಾಂಪತ್ಯಧರ್ಮವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು 'ಪತಿವ್ರತೆಯ ಧರ್ಮ' ಹೊನ್ನಮ್ಮನ ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ ಕೃತಿಯಾಗಿ ರೂಪಗೊಂಡಿದೆ. ಪುರಂದರ ದಾಸರು “ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಕೈ ಬಾರದೀ ಕಾಲ, ಪಾಪ ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಮನ ಸೋಲದೀ ಕಾಲ” 4 ಧರ್ಮ ರಕ್ಷಕರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದ ತತ್ವ ನೀತಿಯನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದರು. ಅದರಂತೆ ಹೊನ್ನಮ್ಮನ ಕೃತಿಯು ಪರಂಪರೆಯ ಸ್ತ್ರೀ ಮೌಲ್ಯಗಳ ನೈತಿಕತೆಯನ್ನು ಬೋಧಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಹಾಗೂ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನೀತಿ ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿದೆ. ಕೀರ್ತನೆ ಹಾಗೂ ಶತಕಗಳಲ್ಲಿ ನೀತಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಹೊನ್ನಮ್ಮ ಇಡೀ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀನೀತಿ ನಿರೂಪಣೆಯ ಜೊತೆ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ದಾಂಪತ್ಯ ಧರ್ಮ ನಿರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಪುರುಷರಿಗೂ ಒಂದಿಷ್ಟು ನೀತಿ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಮರೆತಿಲ್ಲ,

“ದಂಪತಿಗಳ ಪಗೆತನದಿಂದಿವರ
ಪೆಂಪಿನ ಬೇರು ಪರಿವುದು
ಸೊಂಪುಗೆಡುವುದು ಸೊಬಗು ಸಂಸಾರದ

ಜಂಪು ಸಡಲಿ ಜಾರುವುದು” (ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ, ಸಂಧಿ-6, ಪದ್ಯ-8, ಪುಟ-59)
ಹೊನ್ನಮ್ಮ ತನ್ನ ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ನೀತಿಯನ್ನೇ ಪ್ರಧಾನ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲು
ಮೌಲ್ಯತತ್ವದ ತಳಹದಿಯಲ್ಲಿ ‘ಹಿರಿಯರು’ ತಿಳಿಸಿರುವ ತೆರದಿ,

“ಇದು ಪಾತಿವ್ರತ್ಯಧರ್ಮತತ್ವ ಸಾರ
ವಿದೆ ಸಂಜೀವನ ಮಂತ್ರ
ಇದು ಪರಮಾರ್ಥ ಹಿತೋಪದೇಶದ ತಿರು
ಳದನು ಸತಯರೋದುವುದು.” (ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ, ಸಂಧಿ-1, ಪದ್ಯ-60, ಪುಟ-13)

ಇದು ಪರಮಾರ್ಥ ಹಿತೋಪದೇಶದ ಪತಿವ್ರತಾಧರ್ಮತತ್ವದ ತಿರುಳು. ಇದು ತನ್ನ ಸಮಾಜ ಒಪ್ಪಿತ ಪವಿತ್ರ
ಮೌಲ್ಯವೆಂದು ಇದರಿಂದ ಸಮಸ್ತ ಸ್ತ್ರೀಕುಲದ ಏಳಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುವುದು ಎಂಬುದು ಆಕೆಯ ಉದ್ದೇಶ,
ಕೃತಿಯ ಉದ್ದೇಶವೂ ಕೂಡ. ಇದು ಆಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಹೆಣ್ಣಿನ ಜೀವನದ ಸಂಜೀವಿನಿ ಮಂತ್ರ. ಇದನ್ನು
ಅರಿಯದವರಿಗೆ ಆಕೆ ಈ ಮೌಲ್ಯಯುತ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಓದಿಬೇಕಾದ ಕೇಳಬೇಕಾದ ಅರಿಯಬೇಕಾಗ ಅಗತ್ಯತೆ
ಇರುವ, ಅದರಿಂದಾಗುವ ಹೆಣ್ಣಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿದ್ದಾಳೆ. ಈ ಕೃತಿ ರಚನೆಯ
ಹಿಂದೆ ಓದುಗಬ್ಬವೂ ಹಾಡುಗಬ್ಬವೂ ಆಗಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆಯೂ ಇದೆ.

“ಸತಿಯರೀ ಕೃತಿಯನಾಲಿಸಿದೊಡಂದಂದಿಗೆ
ಪತಿಭಕ್ತಿ ಬಣ್ಣವೇರುವುದು
ಮತಿ ಮಸುಳಿಸದೆ ಮರವೆದೋರದಿಹ ಪರ
ದತಿಶಯವನುಗೂಡುವುದು.” (ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ, ಸಂಧಿ-1, ಪದ್ಯ-52, ಪುಟ-11)
ಸತಿಯರು-ಈ ‘ಕೃತಿಯನಾಲಿಸಿದರೆ’ ‘ಪತಿಭಕ್ತಿ ಬಣ್ಣವೇರುವುದು’ , ‘ಪರದತಿಶಯವನುಗೂಡುವುದು’ .

“ಎಳವೆಣ್ಣಳೇ ತಮ್ಮಿನಿಯರ
ನೆಳಮೆಯೊಳವುಗೆಡಿಸದೆ
ಬಳಿಸಂದು ಬಾಳುವರತ್ತೆಮಾವಂದಿರ
ನೊಳವು ಗೈದೊಳ್ಳುವಡೆವರು.” (ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ, ಸಂಧಿ-1, ಪದ್ಯ-52, ಪುಟ-11)
‘ಎಳವೆಣ್ಣಳು’ ‘ತಮ್ಮಿನಿಯರ’ ‘ನೆಳಮೆಯೊಳವುಗೆಡಿಸದೆ’ ಬಾಳುವರು.

“ಮನೆವಾಳೆಯರಿಯದ ಮರುಳುವೆಣ್ಣೀ ಕೃತಿ
ಯನೆ ಮನವೊಲಿದಿದೊಡೆ
ಜನರಿವಳನು ಪೋಲ್ವ ಜಾಣೆ ಜಗದೊಳಿ
ಲ್ಲನೆ ಚಾತುರ್ಯವಡೆವಳು” . (ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ, ಸಂಧಿ-1, ಪದ್ಯ-54, ಪುಟ-12)
‘ಮನೆವಾಳೆ’ ಯರು- ‘ಇರಿವಳನು ಪೋಲ್ವ ಜಾಣೆ ಜಗದೊಳಿಲ್ಲನೆ ಚಾತುರ್ಯವಡೆವಳು’ .

“ಮುನಿದು ಮೂದಲಿಸಿ ಮೋಡಿಯೊಳಿದ್ದು ಮೂರ್ಖಪ
ಮೊನೆಗಾತಿಯಾ ಕೃತಿಗೇಳೆ
ಇನಿಯನ ಮೊಗವ ನೋಡದ ಮುನ್ನ ಮೋಹಿಸಿ
ಮನಗರಗುವಳು ಮತ್ತೇನು” . (ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ, ಸಂಧಿ-1, ಪದ್ಯ-55, ಪುಟ-12)

ಮೂರ್ಖಿಯರು - ಈ ಕೃತಿ ಕೇಳಿದರೆ 'ಇನಿಯನ ಮೊಗವ ನೋಡದ ಮುನ್ನ ಮೋಹಿಸಿ ಮನಗರಗುವಳು' . ಇಲ್ಲಿ ಇನಿಯನನ್ನು ಅರಿಯದೆ ಅವನನ್ನು ಮೂದಲಿವವಳು ಮೂರ್ಖ ಹೆಣ್ಣು.

“ಕಡುನಾಣ್ಣಿಯಂಜಿ ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ ಕಂಪನಗೊಂಬ
ಬಡವೆಣ್ಣೋ ಕೃತಿಗೇಳೆ

ಎಡಬಲದವರೇಳಿಸದಂತೆ ಮನದನ್ನು

ರೊಡನೆ ಬಾಳುವರಡಕದೊಳು” . (ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ, ಸಂಧಿ-1, ಪದ್ಯ-56, ಪುಟ-12)

ನಾಚಿ ಅಂಜುವ ಹೆಣ್ಣು- 'ಎಡಬಲದವರೇಳಿಸದಂತೆ ಮನದನ್ನುರೊಡನೆ ಬಾಳುವರಡಕದೊಳು' .

“ಬಗೆಯೆ ಮೈಲಿಗೆಯೆಂಜಲೆಂಬುದನರಿಯದ
ಮುಗುದೆಯರೀ ಕೃತಿಗೇಳೆ

ನಿಗಮದೊಳೊಗದ ನೇಮಂಗಳ ತಿಳಿದೀ

ಜಗಕೆ ಪಾವನೆಯರೆಪರು” . (ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ, ಸಂಧಿ-1, ಪದ್ಯ-57, ಪುಟ-12)

ಮುಗ್ಧೆಯರು- ಮಡಿಮೈಲಿಗೆ ತಿಳಿಯದವರು. ಅಂತಹ ಹೆಣ್ಣುಗಳು ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿನ 'ನೇಮಂಗಳ ತಿಳಿದೀ ಜಗಕೆ ಪಾವನೆಯರೆಪರು' .

“ಅತ್ತೆನಾದಿನಿಯರೊಳಳುಕದ ಕಾದುವು
ನತ್ತೆಯರೀ ಕೃತಿಗೇಳೆ

ಉತ್ತಮ ಗುಣಗಳಿಂದೊಳಗುಗೈದವರೊಳು

ಪತ್ತುಗೇವೆರಸಿ ಬಾಳುವರು” . (ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ, ಸಂಧಿ-1, ಪದ್ಯ-58, ಪುಟ-12)

ಜಗಳ ಗಂಟಿಯರು- ಈ ಕಾವ್ಯ ಕೇಳಿದರೆ, ಉನ್ನಮತ್ತರಾಗಿ ಜಗಳವಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ 'ಉತ್ತಮ ಗುಣಗಳಿಂದೊಳಗುಗೈದವರೊಳು ಪತ್ತುಗೇವೆರಸಿ ಬಾಳುವರು' .

“ಒರ್ವರೊರ್ವರೊಳು ಮುಚ್ಚರಿಸುವ ಸವತಿಯ
ಎರ್ವರುಮೀ ಕೃತಿಗೇಳೆ

ಬೇರ್ವರಿದಿರ್ಪ ವೈರದ ಬೇರ ಪರಿದಿ

ಟ್ಟರ್ವರೊಂದೆನಿಸಿಯೊಪ್ಪುವರು” . (ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ, ಸಂಧಿ-1, ಪದ್ಯ-59, ಪುಟ-13)

ಒಬ್ಬರನೊಬ್ಬರು ದ್ವೇಷಿಸುವ ಸತಿಯರು- ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ, 'ಬೇರ್ವರಿದಿರ್ಪ ವೈರದ ಬೇರ ಪರಿದಿಟ್ಟರ್ವರೊಂದೆನಿಸಿ ಒಪ್ಪುವರು' ಹೇಳಿದ್ದಾಳೆ. ಹೆಣ್ಣನ್ನೇ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಸಿ ಹೊನ್ನಮ್ಮ ಹೇಳಿರುವ ಹದಿಬದೆಯ ನೀತಿತತ್ವ ಎಲ್ಲ ಕಾಲಕ್ಕೂ ವೈದಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲ ಮತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲೂ ತನ್ನದೇ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯ ನೀತಿ, ಸಮಾಜದ ಆದರ್ಶ ಮೌಲ್ಯವೆನಿಸಿ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಉಳಿದು ಬಂದಿದೆ.

ಪತಿಯನ್ನೇ ಇಷ್ಟದೈವವನ್ನಾಸಿಕೊಂಡು ಏಕನಿಷ್ಠೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಯೋಗದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನೇ ತನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಪತಿನಿಷ್ಠೆಯ ರೀತಿಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾಳೆ,

“ಎನ್ನಿನಿಯನ ಪಾದಸೇವೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಾ

ನೆನ್ನೆಗಮಿಂತಿರ್ಪೆನೆಂದು

ತನ್ನೊಳು ತಾನೆ ತವಕಗೊಂಬ ಸತಿಯ ಮ

ಹೋನ್ನತಿಗಿನ್ನೆಣೆಯುಂಟೆ” . (ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ, ಸಂಧಿ-7, ಪದ್ಯ-21, ಪುಟ-73)

‘ಕುಲ ಲಲನೆಯ ವಿರಹವೇದನೆಗೆ ಪಲಬಗೆಯುಗ್ರ ತಪಂಗಲೇಡಲ್ಲೆಂದುಲಿವುವು ಮುನ್ನಿನೋದುಗಳು’ ಪತಿವ್ರತೆಯರ ಔನ್ನತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಮ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲವೆನ್ನುತ್ತಾಳೆ ಹೊನ್ನಮ್ಮ.

ವಿರಹ ವೇದನೆಯಲ್ಲಿನ ಸತಿಯ ದೈಹಿಕ ಮಾನಸಿಕ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಪವಿತ್ರವಾದ ವ್ರತವೆಂದು ಹೊನ್ನಮ್ಮ ಅದರ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದಿದ್ದಾಳೆ.

“ಒಲಿದ ನಲ್ಲನ ವಿರಹದೊಳುರಲುವ ಕುಲ
ಲಲನೆಯ ವಿರಹವೇದನೆಗೆ
ಪಲಬಗೆಯುಗ್ರ ತಪಂಗಲೇಡಲ್ಲೆಂ
ದುಲಿವುವು ಮುನ್ನಿನೋದುಗಳು” (ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ, ಸಂಧಿ-7, ಪದ್ಯ-22, ಪುಟ-73)

ತಾನು ಒಲಿದ ನಲ್ಲನ ಅಗಲಿಕೆಯ ವಿರಹದಲ್ಲಿ ಸಂಕಟಪಡುವ ಇಂತಹ ಕುಲ ಸ್ತ್ರೀಯ ವಿರಹವೇದನೆಗೆ ಹಲವು ಬಗೆಯ ತಪಸ್ಸುಗಳು ಸರಿಸಮವಾಗಲಾರವು ಇವು ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಮ್ಮತವಾದ ವಿಚಾರವೆಂದು ಹೊನ್ನಮ್ಮ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಮುಂದುವರೆದು,

“ಇರದೆಸಗುವ ದಾನ ಹೋಮ ನಿಯಮದಿಂದ
ಪರಿಹರಿಸದ ಪಾಪಗಳು
ವಿರಹದ ತನಿ ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಬೆಂದಳಿವುದೆಂ
ದೊರೆರೆವರಖಿಲವೇದವಿದರು” . (ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ, ಸಂಧಿ-7, ಪದ್ಯ-23, ಪುಟ-73)

ವೇದವಿದರ ಪ್ರಕಾರ ಬಿಡದೆ ನಿಷ್ಕೆಯಿಂದ ಮಾಡುವ ದಾನ, ಹೋಮ ನಿಯಮಗಳಿಂದ ಪರಿಹಾರವಾಗ ಪಾಪಗಳು ವಿರಹದ ಬೆಂಕಿ ಎಲ್ಲಾ ಪಾಪಗಳನ್ನು ಸುಡುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ,

“ಈ ದೇಹದಂಡನವೈಸೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ
ವೇದವಿಹಿತ ಮಾರ್ಗದೊಳು
ಆ ದಾರಿಯೊಳಾಣ್ಮನಗಲೆ ಸಂಕಟಗೊಂಬ
ವೇದನೆಗೆಣೆಯಾವುದಿನ್ನ” . (ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ, ಸಂಧಿ-7, ಪದ್ಯ-24, ಪುಟ-73)

ದೇಹ ದಂಡನೆಯೇ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಎನ್ನುವುದು ವೇದ ಸಮ್ಮತವಾದ ವಿಚಾರಗಳು. ಹೀಗಿರಬೇಕಾದರೆ ಗಂಡನಿಂದ ಅಗಲಿ ಸಂಕಟಪಡುವ ನೋವಿಗೆ ಇವು ಯಾವವು ಸಮನಾಗಲಾರವು ಎನ್ನುವುದು ಹೊನ್ನಮ್ಮ ವಾದದ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ.

ವೈದಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಲಾದ ಧರ್ಮವೂ ಒಂದು ನಂತರ ಅರ್ಥ, ಕಾಮ ಹಾಗೂ ಮೋಕ್ಷಗಳು. ಪತಿಯ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ, ಸಂಸಾರ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ, ಕಾಮ, ಪತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕಾಣುವುದು ಮೋಕ್ಷ. ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಹೊನ್ನಮ್ಮ ವಿವರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಅರ್ಥವು ವೈದಿಕ ಜೀವನಾದರ್ಶದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ. ಪತಿವ್ರತೆಗೆ ತನ್ನ ಮನೆಯೇ ಧರ್ಮದ ಆಶ್ರಯವಾಗಿ ಸಂಸಾರ ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು, ಇನಿಯನನ್ನು ನೆನೆಯುವುದು ಅವಳ ದೇವಪೂಜೆ. ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಲಾದ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಹೊನ್ನಮ್ಮ ಮನು ಸ್ಮೃತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಸ್ತ್ರೀ ಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ದಾಂಪತ್ಯ ಧರ್ಮದ ಜೀವನತತ್ವಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಇಂತಹ ಧರ್ಮ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದರಿಂದ ಆಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಹೊನ್ನಮ್ಮ ಮೇಲಿನಂತೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾಳೆ.

ಹೊನ್ನಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀ ಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ದಾಂಪತ್ಯ ಧರ್ಮವನ್ನು ಹೆಣ್ಣಿನ ಜೀವನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ನೋಡಿರುವುದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಆಶ್ರಮ ಧರ್ಮವನ್ನು ಹೆಣ್ಣಿನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಹೊನ್ನಮ್ಮ ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಒತ್ತುಕೊಡುವುದರ ಹಿಂದೆ, ಹೆಣ್ಣಿನ ವಿವಾಹ ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿತ್ತೆನ್ನುವ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಆಶ್ರಮ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ, ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೆ, ಗೃಹಸ್ಥ, ವಾನಪ್ರಸ್ಥ ಹಾಗೂ ಸನ್ಯಾಸಾಶ್ರಮಗಳೆಂದು ನಾಲ್ಕು. ಗೃಹಸ್ಥ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಹೇಳುವ ಹೊನ್ನಮ್ಮ 'ಏಕಪತ್ನಿ' ಎಂಬ ಪತಿವ್ರತೆಯ ಕಥೆ ಹೇಳಿ ಇನ್ನಿತರ ಆಶ್ರಮಗಳಿಗೆ ಗೃಹಸ್ಥ ಆಶ್ರಮವೇ ಮೂಲವೆನ್ನುವುದನ್ನು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾಳೆ.

ಕುಟುಂಬ ಹಾಗೂ ವಿವಾಹವೆಂಬ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಕಾಲಾತೀತವಾಗಿ ಒತ್ತಾಸೆ ನೀಡುತ್ತಲೇ ಬಂದಿರುವುದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ವರೂಪ. ಇದು ಇಂದಿನ ಸಮಾಜದ ಸ್ವರೂಪವೂ ಕೂಡ. ವಿವಾಹ ಎನ್ನುವುದು ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪವಿತ್ರವಾದ ಕರ್ಮ. ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವನ್ನು ಪವಿತ್ರ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಆಚರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ವೈದಿಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯಿದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವನ ವೈದಿಕ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕುಟುಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪ ಹಾಗೂ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ.

ವೈದಿಕ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿಗಳಿವೆ. ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ವಿವಾಹವೊಂದೇ ಸಂಸ್ಕಾರವಿಧಿ. ವಿವಾಹ ಸಂಸ್ಕಾರವು ದಾಂಪತ್ಯ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ದಾಂಪತ್ಯಧರ್ಮವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿರುವ ಆದರ್ಶಗಳಾಗಿ ಪಾಲಿಸುವುದು ಹೆಣ್ಣಿನ ಜೀವನದ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಗುರಿ. ಶೀಲ ಸದಾಚಾರ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯಗಳು ಅವಳ ಜೀವನದ ಆದರ್ಶಗಳು. ಹೊನ್ನಮ್ಮ ತನ್ನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಇವುಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದ್ದಾಳೆ. "ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಘನವಾಗಿರುವ ಬಾಳಿನ ಧೈಯವನ್ನು, ಆತ್ಮೋನ್ನತಿಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಸತಿಯರಿಗೆ ತೋರಿಸಿ ಕೊಡುವುದು" 5 ಹೊನ್ನಮ್ಮನ ಕಾವ್ಯ ರಚನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಅರ್ಥೈಯಿಸುವ 'ಯೋಗ' ಎನ್ನುವುದು ಭಗವಂತನೊಂದಿಗೆ ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಭಗವಂತನೊಂದಿಗೆ ಒಂದುಗೂಡುವ ಕ್ರಿಯೆ. ಮೋಕ್ಷ ಸಂಪಾನೆಯಿಂದ ಜೀವನದ ಆದರ್ಶ ಗುರಿ ತಲುಪುವ ಮಾರ್ಗಗಳು ಕರ್ಮ ಮಾರ್ಗ, ಜ್ಞಾನಯೋಗ, ಭಕ್ತಿಯೋಗ, ರಾಜಯೋಗಗಳು ನಾಲ್ಕು ರೀತಿಯಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಮನ್ವಯತೆ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಮಗ್ರ ಯೋಗತತ್ವ ಈ ಗೀತೆಯಲ್ಲಿದೆ. 'ಕರ್ಮಯೋಗ' ವು ಫಲಾಫಲಗಳನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಸಮರ್ಪಣಾ ಭಾವದಿಂದ ಮಾಡುವ ಈ ಕರ್ಮದಿಂದ ಮೋಕ್ಷ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

"ಯೋಗದಶಾ ಪರಿಣತಿಯೊಳು ತನಗಿದಿ
ರಾಗಿ ನಿಂದಿದ ದೇವತೆಯ
ಯೋಗಿಗಳೆಧೆಗೊಳಿಪಿನಿಯನೊಳನು

ರಾಗವೆರಿಸಿ ನಿಟ್ಟಿಪ್ಪಳು" . (ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ, ಸಂಧಿ-7, ಪದ್ಯ-42, ಪುಟ-55)

"ಆತ್ಮೋನ್ನತಿಗಾಗಿ ಋಷಿಗಳು ತೋರಿದ ಮಹಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಯೋಗಗಳು. ಇವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದವುಗಳು. ಎಡೆಬಿಡದೆ ಇಷ್ಟದೇವತೆಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಮಾಡುವವನು ಯೋಗದ(ಭಕ್ತಿಯ) ದಶಾ=ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಈ ಸಾಧನೆಯ ಕಟ್ಟಕಡೆ ಸಿದ್ಧಿ ಅಥವಾ ಸಮಾಧಿ ಅಥವಾ ಪರಿಣತಿ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಗಿಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಗಾಢವಾದ ಆನಂದವೇ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಮೆಚ್ಚಿದ ನೆಚ್ಚಿದ ದೇವತೆ, ಒಳಗೆ, ಹೊರಗೆ, ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತದೆ" (ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ, ಅದೇ, ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ). ಇದು ಹೊನ್ನಮ್ಮ ಹೇಳಿದ ಪತಿಭಕ್ತಿಯ ಧಾರ್ಮಿಕ

ರೂಪ. “ಸತಿಯರ ಸದಾಚಾರ ಸೂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಭೇದವಿಲ್ಲ. ಅವರ ಕುಲವೊಂದೆ ಶೀಲವೊಂದೆ. ಸತಿಯರ ಮನೋಭಾವ ವಿಕಾಸವಾಗಲು ಅವರ ಶುಚಿ ಶೀಲ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ” (ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ ಟಿಪ್ಪಣಿ, ಪುಟ-108). ಪತಿಭಕ್ತಿಯೇ ಜೀವನ ಶ್ರದ್ಧೆಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಆಕರಪಡೆದಿದೆ.

“ಬಸಿರೊಳು ಬಂದ ಕುವರನಾದೊಡಮೇನು
ಪೊಸವರೆಯದ ಪುರುಷನನು
ಒಸೆದು ನಿಟ್ಟಿಸಿಯೊಡಲೋಜೆಯೊಳುಗಳ

ಬಣ್ಣಿಸಲಾಗದು ಭಾವೆಯರು” . (ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ, ಸಂಧಿ-4, ಪದ್ಯ-33, ಪುಟ-42)

ತನ್ನ ಬಸಿರಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಸ್ವಂತ ಮಗನಾದರೂ ಅವನ ಮೈಕಟ್ಟನ್ನು ವರ್ಣಿಸಬಾರದು. ಹೊನ್ನಮ್ಮ ಈ ಮಾತು ಬೇಸರ ತರಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ಮೊಲೆ ಉಣಿಸಿ ಪೋಷಿಸಿದ ಮಗನನ್ನು ಯಾವ ತಾಯಿಯಾದವಳು ಕೆಟ್ಟದೃಷ್ಟಿ ಬೀರುವಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿಹೀನಳಾಗುವಳೇ? ತಾಯನದ ನೈತಿಕತೆಯನ್ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡುವ ಈ ವಿಚಾರ ಹೊನ್ನಮ್ಮ ಮನುವಿನ ಹೆಣ್ಣಿನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಕ್ಕೆ ಸರಿದೂಗಿದ್ದಾಳೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ.

“ಸ್ವಭಾವ ಏಷ ನಾರೀಣಾಮಿಹ ದೂಷಣಂ|

ಅತೋಽರ್ಥಾನ್ನ ಪ್ರಮಾದ್ಯಂತಿ ಪ್ರದಾಸು ವಿಷಶ್ಚಿತಃ” || (ಅ-2, ಶ್ಲೋ-213)

“ಅವಿದ್ವಂಸಮಲಂ ಲೋಕೇ ವಿದ್ವಾಂಸಮಪಿ ವಾ ಪುನಃ|

ಪ್ರ ಮಾದಾ ಹ್ಯತೋಧಂ ನೇತು ಕಾಮಕ್ರೋದಶಾನುಗಂ” || (ಅ-2, ಶ್ಲೋ-214)

“ಮಾತ್ರಾ ಸ್ವಸ್ತ್ರಾ ದುಹಿತ್ರಾ ವಾ ನ ವಿವಿಕ್ತಾಸನೋ ಭವತ್|

ಬಲವಾನಿಂದ್ರಿತಗ್ರಾವೋ ವಿದ್ವಂಸಮಪಿ ಕರ್ಪತಿ” || (ಅ-2, ಶ್ಲೋ-215)

ಪುರುಷ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕಡಿಸುವುದೇ ನಾರಿಯರ ಸ್ವಭಾವವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಿಳುವಳಿಕೆಯುಳ್ಳ ಪ್ರಾಜ್ಞರು ಸ್ತ್ರೀಯರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರತಪ್ಪಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಮ-ಕ್ರೋಧಗಳಿಗೆ ವಶನಾದ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು, ಅವನು ಪಂಡಿತನೇ ಇರಲಿ, ಪಾಮರನೇ ಇರಲಿ, ದಾರಿತಪ್ಪಿಸಲು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಮರ್ಥರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ತಾಯಿಯೊಡನೆ, ಸೋದರಿಯೊಡನೆ, ಮಗಳೊಡನೆ ಕೂಡ ನಿರ್ಜನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಗಂಡಸು ಒಟಿಯಾಗಿರಬಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ಬಲಿಷ್ಠವಾದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಸಮೂಹವು ಎಂತಹ ವಿದ್ವಾಂಸನನ್ನೂ ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.”⁷⁴ ಇಲ್ಲಿ ಮನುವಿನ ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೊನ್ನಮ್ಮ ಒಂದೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾಳೆ.

ಮೇಲೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಅದರಲ್ಲೂ ತಾಯನದ ನೈತಿಕತೆಯನ್ನೇ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದ ಹೊನ್ನಮ್ಮ ಇನ್ನು ಹೆಣ್ಣಿನ ಅಧೀನತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು:

“ತಡೆಯದೆಳಮೆಯೊಳು ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಗೆ

ನಡುವರೆಯದೊಳು ನಲ್ಲನಿಗೆ

ಕಡುಮುದುಪಾದ ಕಾಲದೊಳು ತನ್ನಣುಗರಿ

ಗಡಕಮೆನಿಪುದಬಲೆಯರು” . (ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ, ಸಂಧಿ-4, ಪದ್ಯ-47, ಪುಟ-45)

ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂದೆ-ತಾಯಿ, ಹರೆಯದಲ್ಲಿ ಪತಿ, ಮುಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೊನ್ನಮ್ಮ ಆಶಿಸುತ್ತಾಳೆ.

“ಪಿತಾ ರಕ್ಷತಿ ಕುಮಾರೇ ಭರ್ತಾ ರಕ್ಷತಿ ಯೌವನೇ|

ರಕ್ಷಂತಿ ಸ್ವವಿರೇ ಪುತ್ರಾ ನ ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮರ್ಹತಿ” || (ಅ-9, ಶ್ಲೋ-3)

ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ತಂದೆಯು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆ. ಯೌವನದಲ್ಲಿ ಗಂಡನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮುಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿರಲು ಅರ್ಹಳಲ್ಲ” ಮನುಸ್ಮೃತಿಯ ಈ ಮಾತುಗಳು ಹೊನ್ನಮ್ಮ ಅನುಸರಿಸಿದ್ದರೂ ಮನುವಿನ ‘ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾರ್ಹಳಲ್ಲ’ ಎಂಬ ಮಾತು ಹೊನ್ನಮ್ಮನಿಗೆ ಸಮ್ಮತಿಯಿಲ್ಲ. ಗೃಹಣಿಯ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಗಿತ ನಿಲುವಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿಲ್ಲ. ಮನುವಿನಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಷೇಧವೇರಿದಾನ್ವ. ಇಲ್ಲಿ ಮನುವಿನ ಒಟ್ಟು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಹೊನ್ನಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಅಧೀನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಿಲ್ಲ.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಹೊನ್ನಮ್ಮ ಸಂಸಾರದ ಒಟ್ಟು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಹಾಗೂ ಆದರ್ಶ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಹೊನ್ನಮ್ಮ ಮನುವಿನ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಾಯಿಗೆ ಸ್ಥಾನ ನೀಡಿದ ಮೂಲಕ, ‘ಎಳಮೆಯೊಳು ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಅಡಕಮೆಪುದು’ ಎಂದು ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಣ್ಣಿನ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿ ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಪರ ನಿಲುವು ತಳೆದಿದ್ದಾಳೆ. ಸನಾತನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನೈತಿಕತೆಯ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಜೀವನ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಹೊನ್ನಮ್ಮನ ಧೂರಣೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಲುವಿಗೆ ಬಂದ ಹೊನ್ನಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣಿನ ಬದುಕನ್ನು, ಸನಾತನ ನೀತಿಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ನಿರೂಪಿತ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನೇ ಒಟ್ಟು ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿದ್ದಾಳೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- [1] ಜಿ. ಎ. ಕವಲಿ, ಕನ್ನಡ ಕಸ್ತೂರಿ ಕೋಶ, ಪುಟ-551.
- [2] ಡಾ. ಎಂ. ಎಸ್. ಶೇಖರ್(ಸಂ), ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾಪರ ಕಾಳಜಿಗಳು, ಪುಟ-71.
- [3] ಸಿ. ಎನ್. ವೆಂಕಟೇಶ್ವರನ್(ಅನು), ಬಿ. ಎನ್. ಚಂದ್ರಯ್ಯ, ಯುಗಯಾತ್ರಿ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಂ-2, ಪುಟ-215.
- [4] ಸಾ. ಕೃ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್, ಪುರಂದರ ಸಾಹಿತ್ಯ ದರ್ಶನ, ಸಂ-3, ಕೀರ್ತ-83, ಪುಟ-159.
- [5] ಡಾ. ಸರೋಜಿನಿ ಮಹಿಷಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಕವಯಿತ್ರಿಯರು, ಪುಟ-194.
- [6] ವಿದ್ವಾನ್ ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಂಗನಾಥ ಶರ್ಮ, ಸಂಜಿಯ ಹೊನ್ನಮ್ಮ ವಿರಚಿತ ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ,
- [7] ಡಿ. ಚಂಪಾಬಾಯಿ(ಸಂ), ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ.
- [8] ಶೇಷ ನವರತ್ನ (ಅನು), ಮನುಸ್ಮೃತಿ.

ಕಾರ್ತಿಕ ಋಷಿಯ ಕಥೆ : ಅಧಿಕಾರದ ನಿರ್ವಚನ

ಸೈಯದ್ ಬಿ.

ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಸಂಶೋಧಕರು

ಭಾಷಾಂತರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ - ೫೮೬೨೭೬

ಮೊ : ೯೮೮೦೦೫೧೯೯೮, Gmail : syducta@gmail.com

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ.

ಅಧಿಕಾರವೆಂದರೆ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸುವ, ವಿಧಿಸುವ ಅಥವಾ ನಿರ್ಣಯಿಸುವ ಶಕ್ತಿ. ಇದು 'ಆಳ್ವಿಕೆ' ಮತ್ತು 'ಒಡತನ' ವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ, ಸಮರ್ಥಿಸುವ ಅರ್ಥವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಕೇವಲ ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಾತ್ರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸದೇ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಮುಂತಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಸಹ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಮನುಷ್ಯ ನಾಗರಿಕರಣಗೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸಂಘಜೀವಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ. ಹೀಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಆತ 'ಅಧಿಕಾರ' ದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತನ್ನ ಸಮಾಜವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾನೆ. "ಅದರಲ್ಲಿ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣು; ತಂದೆ-ತಾಯಿ; ಅಣ್ಣ-ತಂಗಿ, ಅಕ್ಕ-ತಮ್ಮ, ಅತ್ತೆ-ಮಾವ, ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳ ಬಲೆಯಿದೆ. ಮತ್ತು ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು ಒಂದೊಂದರೊಂದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂಬಂಧಗಳ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತವೆ. ಸಂಬಂಧಗಳ ರೂಪ ಆಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಅಧಿಕಾರ ಭಾವನಾತ್ಮಕತೆಯ ನಿರ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಣಿಕರಣವು ನಿರ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ" (ಕೇಶವಶರ್ಮ ಕೆ. ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು, ಪು.ಸಂ.೦೬). ಹೀಗೆ ಭಾವನಾತ್ಮಕತೆ, ಶ್ರೇಣಿಕರಣದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಮಾಣವಾದ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲ ಸಾಧಿಸುವ ಶಕ್ತಿಗಳು, ಸಶಕ್ತ ಸಂಬಂಧಗಳ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರ ಸಾಧಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಸಾಧಿಸುವಿಕೆ ಪ್ರಯೋಗವಾಗುವಾಗ ಪ್ರಬಲರು, ದುರ್ಬಲರ ಮೇಲೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೇಗೆಂದರೆ ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿಯ ಮೇಲೆ, ಅಪ್ಪ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ, ಅಣ್ಣ ತಂಗಿಯ ಮೇಲೆ, ಅಕ್ಕ ತಂಗಿಯ ಮೇಲೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿರುವಂತೆ. ಇಲ್ಲಿ ಭಾವನಾತ್ಮಕತೆ, ಶ್ರೇಣಿಕರಣ ಅಷ್ಟೆಯಲ್ಲದೇ ಸಮಾಜದ ನಿರ್ಮಾಣ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಧರ್ಮ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ರೂಢಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನಿರ್ಬಂಧ, ಒತ್ತಡಗಳು ಕೂಡ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇವು ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಸಂಬಂಧಗಳಿಗೂ ತನ್ನದೆಯಾದ ಹಕ್ಕು, ಕರ್ತವ್ಯ ಹಾಗೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿವೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾವಣೆಯ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿವೆಯಷ್ಟೆ.

ಕೀ ವರ್ಡ್: ಕಾರ್ತಿಕ ಋಷಿಯ ಕಥೆ, ಸೈಯದ್ ಬಿ. ಕಬ್ಬಿಗರೆ, ಸೈಯದ್ ಬಿ, ಅಧಿಕಾರ, ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ, ಅಧಿಕಾರದ ನಿರ್ವಚನ

ಪಿರೀಕೆ

ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪುರುಷ ಅಧಿಕಾರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದು 'ಒಡೆಯ' ನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಪುರುಷನಿಗೆ ದಾಸಿಯಾಗಿ, ವಿನಯವಂತಳಾಗಿ, ಸೇವಕಿಯಾಗಿ ಆಧೀನ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವೆಂಬುದು ಪುರುಷ ಕೇಂದ್ರಿತ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಪುರುಷ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಮಹಿಳೆ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ಚಲಾವಣೆ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಅಧಿಕಾರ

ಚಲಾವಣೆಯ ನೆಲೆಗಳು ಒಂದೊಂದು ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲೂ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಕಂಡು ಬಂದರು ಅವುಗಳ ಎಲ್ಲ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಮಾತ್ರ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಲಯಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿದೆ. ಇಂತಹ ವಲಯಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಅಧಿಕಾರದ ಪರಿಣಾಮಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲೂ ಮೊದಲು ಹೆಣ್ಣು ಬಲಿಪಶುವಾಗಿರುವುದು ದುರಂತವೇ ಸರಿ.

ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲಘಟ್ಟದಿಂದ ಸಮಕಾಲೀನ ಸಂದರ್ಭದವರೆಗೂ ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು 'ಅಧಿಕಾರಕೇಂದ್ರಿತ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಇಲಿವರೆಗೂ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದು ದುರದೃಷ್ಟವೇ ಸರಿ. ಇಂದಿನ ಜಾಗತೀಕರಣ, ಅಧುನಿಕರಣ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ಮಹಿಳೆಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು, ಅಧಿಕಾರವೆಂಬುದು ಇನ್ನೂ ಪುರುಷನ ವಶದಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕಾರದ ಶಕ್ತಿ ಚಲಾವಣೆಯಾಗುವಾಗ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿದೆಂದು ಈ ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇಂತಹ ಅಧಿಕಾರದ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅನೇಕ ಮಗ್ಗುಲುಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ಈ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಕೃತಿಗಳ ವಸ್ತುವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಹೀಗೆ ಸ್ವೀಕರಿಸುವಾಗ ಅಧಿಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ನೇರವಾಗಿಯೂ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಪ್ರತಿಭಟಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ತನ್ನ ಸುತ್ತಲಿನ ವಾಸ್ತವ ಪ್ರಪಂಚದ ಅನಾವರಣ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ವಾಸ್ತವ ಸತ್ಯವನ್ನು ಶೋಧಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಇಂತಹ ವಾಸ್ತವ ಸತ್ಯ ಶೋಧನೆಗಾಗಿ ವಡ್ಡಾರಾಧನೆಯ 'ಕಾರ್ತಿಕ ಋಷಿಯ ಕಥೆ' ಯನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಬಹುದು.

'ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ' ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತು ಕಥೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಅಪೂರ್ವವಾದ ಗದ್ಯ ಕೃತಿ. ಇದು ಜೈನ ಧರ್ಮದ ತತ್ವವನ್ನು ಮತ್ತು ಮಹತ್ವವನ್ನು ಸಾರುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ. ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ ಕೃತಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಅದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಮನುಷ್ಯ ಸಂಬಂಧಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಮಹತ್ವ ಪಡೆದಿದೆ. ವಡ್ಡಾರಾಧನೆಯಲ್ಲಿನ ಕಥೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮನುಷ್ಯ ನಿರ್ಮಿತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ 'ಅಧಿಕಾರ' ಶಕ್ತಿಯ ಗುಂಪುಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಅನೇಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಘರ್ಷಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕನ್ನು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ. 'ಅಧಿಕಾರ' ಎಂಬುದಿಲ್ಲಿ ಸಹಜತೆ, ಸರಳತೆಯ ಶೈಲಿಯಿಂದ ನೀತಿ-ತತ್ವ-ತಪಸ್ಸಾಧನೆ-ಸಮ್ಯಕ್ತಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿರುವ ಅಧಿಕಾರ ಮನುಷ್ಯನ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧಗಳ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ವಡ್ಡಾರಾಧನೆಯ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತು ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ 'ಕಾರ್ತಿಕ ಋಷಿಯ ಕಥೆ' ಯನ್ನು 'ಅಧಿಕಾರದ ನಿರ್ವಚನ' ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಕಾರ್ತಿಕ ಋಷಿಯ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪಲ್ಲಟ ಹಾಗೂ ಸಂಘರ್ಷಗಳಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ 'ಅಗ್ನಿರಾಜ' ನ ಮಗ 'ಕಾರ್ತಿಕ ಋಷಿ' ಬಲಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಈತನ ಬದುಕಿನ ಅನೇಕ ಘಟನೆಗಳಿಗೆ, ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧಗಳ ವಿಘಟನೆ, ಮಾನಸಿಕ ಸಂಘರ್ಷಗಳಿಗೆ 'ಅಗ್ನಿರಾಜ' ನ ಅಧಿಕಾರದ ದುರುಪಯೋಗ ಮತ್ತು ಯಡವಟ್ಟಿನ ನಿರ್ಧಾರಗಳು ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಜೈನಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಜೈನಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಎಲ್ಲ ಪಾತ್ರಗಳಿಗೂ ವೈರಾಗ್ಯ ಸಾಧನೆಗೆ ಒಂದು ಕಾರಣ ಅಥವಾ ಘಟನೆಯನ್ನು ಜೈನ ಕವಿಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುವುದು ಜೈನಸಾಹಿತ್ಯದ ಲಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲೊಂದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ವಡ್ಡಾರಾಧನೆಯ ಕಥೆಗಳು, ಆದಿಪುರಾಣ, ಅನಂತನಾಥ ಪುರಾಣ ಮುಂತಾದ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುವ ವೈರಾಗ್ಯದ ಕಾರಣ, ಘಟನೆಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಕಾರಣ, ಘಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಘಟನೆಗಳು ಮಾನವನ ಬದುಕಿಗೆ ಅದರಲ್ಲೂ, ಆತನ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಾಗ ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ವೈರಾಗ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಭೀಕರವಾದದ್ದು. ಇಂತಹ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧಗಳಿಗೆ 'ಕಾರ್ತಿಕ ಋಷಿಯ ಕಥೆ' ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. 'ಕಾರ್ತಿಕ ಋಷಿಯ ಕಥೆ'

ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಜೈನಧರ್ಮ ತತ್ವವನ್ನು ಸಾರುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಆದರೆ ಈ ಉದ್ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿತನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿವೆ. ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಉಂಟಾದ ಅನೇಕ ಪರಿಣಾಮದ ಕುರುಹುಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರದ ಶಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಸಮಾಜದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ರೀತಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ, ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ, ನಿರ್ಧರಿಸುವ, ಶಿಕ್ಷಿಸುವ, ಹತ್ತಿಕ್ಕುವ ಹಾಗೂ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಾಡಿದ ಅನೇಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿವೆ. ಜೊತೆಗೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ, ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯೂ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ 'ಕಾರ್ತಿಕ ಋಷಿಯ ಕಥೆ' ಯನ್ನು 'ಅಧಿಕಾರದ ನಿರ್ವಚನ' ನೆಲೆಗಳನ್ನು ನೋಡುವಾಗ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಏಳುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಗುರುತಿಸಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಧಿಕಾರದ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸರ್ವಾಧಿಕಾರ

ಕಾರ್ತಿಕ ಋಷಿಯ ಕಥೆಯ ತುಂಬ 'ಅಧಿಕಾರ' ಎಂಬುದು ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ರೀತಿ ಮುಕ್ತ ಅವಿರೋಧ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರತನವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರದ ಶಕ್ತಿಯ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದು 'ಅಗ್ನಿರಾಜ'. ಆತನಿಗೆ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರದ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತವಾದ, ಅವಿರೋಧವಾದ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಸ್ವತಂತ್ರವಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಎಷ್ಟು ಸ್ವತಂತ್ರವೆಂದರೆ ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನೇ ಮೋಹಿಸುವಷ್ಟು, ಸುಖಿಸುವಷ್ಟು ಮುಂದುವರೆದು ಮದುವೆ ಆಗುವಷ್ಟು...! ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು..

ಕಥೆಯಲ್ಲಿ 'ಅಗ್ನಿರಾಜ' ತನ್ನ ಆರು ಜನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಕಿರಿಯ ಮಗಳಾದ 'ಕೃತಿಕೆ' ಯ ರೂಪ, ಕಾಂತಿ, ಚೆಲುವನ್ನು ಕಂಡು ಅವಳ ಮೇಲೆ ಮೋಹಿತನಾಗಿ ವಿವಾಹವಾಗಲು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾನೆ. ರಾಜನಿಗೆ ತನ್ನ ನಿರ್ಧಾರ ಸಮಾಜದ ಲೋಕರೂಢಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾದದ್ದು ಹಾಗೂ ತನ್ನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿದ್ದ ಮಾನವೀಯ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾದದ್ದು ಎಂಬ ಸ್ಪಷ್ಟ ಅರಿವಿದೆ. ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರದ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪಡೆಯಬಹುದು, ಎಲ್ಲರನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಬಹುದೆಂಬ ಗರ್ವವಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಆತನು ತನ್ನ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಕಾಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಮಂತರಿಗೆ, ಮಹಾಸಾಮಂತರಿಗೆ, ಪರಿವಾರದವರಿಗೆ, ಮಂತ್ರಿ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ, ವೀರಮತಿ ಮಹಾರಾಣಿಗೆ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲ ಮತ ಧರ್ಮದವರಿಗೂ ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಒಪ್ಪಿದವರನ್ನು ಗೌರವಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದವರನ್ನು ಪಟ್ಟಣದಿಂದ ಓಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ರೀತಿ ತನ್ನ ದುಷ್ಟ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪುವವರನ್ನು ಗೌರವಿಸುವ, ವಿರೋಧಿಸುವವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವ ರಾಜನ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಮನೋಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೇ ಅಧಿಕಾರವೆಂಬ ಶಕ್ತಿಯು ಸರ್ವಾಧಿಕಾರದ ಸ್ವರೂಪ ಪಡೆದಾಗ ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ ಬೀರುವ ಪರಿಣಾಮಕ್ಕೆ ಕಾರ್ತಿಕ ಋಷಿ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಮುಂದುವರೆದು 'ಅಗ್ನಿರಾಜ' ನಂತಹ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ರಾಜನ ಮನೋಧರ್ಮ ಅಂದಿಗೂ, ಇಂದಿಗೂ ಹಾಗೂ ಮುಂದಿಗೂ ಸಮಕಾಲೀನವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವುದಂತು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಇಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿರಾಜನದ್ದು ಕಲ್ಪಿತ-ಪಾತ್ರವಾಗಿದ್ದರು, ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಜೀವಂತ ಮನಸ್ಥಿತಿಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ.

ಅಧಿಕಾರದ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ

ಮಾನವ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ, ಕನಿಷ್ಠತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಸಮಾಜದ ಒಂದು ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಆಗಿದೆ. ಇವು ಜಾತಿ, ವರ್ಣ, ಲಿಂಗ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕತೆ ಮುಂತಾದ ಮಾನದಂಡದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಧಾರಿತವಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಇವೆಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾವಣೆಯ ಮಾರ್ಗಗಳು ಕೂಡ ಹೌದು. ಕೆಳ ಜಾತಿಯವ ಕನಿಷ್ಠ, ಮೇಲು ಜಾತಿಯವ ಶ್ರೇಷ್ಠ. ಬೆಳ್ಳಗಿರುವವ ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಕಪ್ಪಾಗಿರುವವ ಕನಿಷ್ಠ. ಹೆಣ್ಣು ಕನಿಷ್ಠ, ಗಂಡು ಶ್ರೇಷ್ಠ. ಶ್ರೀಮಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಬಡವ ಕನಿಷ್ಠ ಹೀಗೆ ಅಧಿಕಾರದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ, ಕನಿಷ್ಠತೆಯ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ನೋಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಾವಿದ್ದೇವೆ. ಇಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ 'ಕಾರ್ತಿಕ ಋಷಿಯ ಕಥೆ' ಯ 'ಅಗ್ನಿರಾಜ' ನಿಂದಾನೆ. ಇವನಿಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂಬ

ಪಟ್ಟವನ್ನು ಅವನಿಗಿರುವ ರಾಜನೆಂಬ ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಕೊಟ್ಟಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನು ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲರ ಮುಂದೆ ಹೇಳುವಾಗ ಅಧಿಕಾರದ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು “ನಾನು ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ವಸ್ತು ಯಾರಿಗೆ ಸೇರಬೇಕಾದುದು?”(ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ, ಟಿ.ಕೇಶವ ಭಟ್ಟ, ಪು.ಸಂ.೨೦೦) ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದವರೆಲ್ಲ ರಾಜನಿಗೆ “ಒಳ್ಳೆಯದಾದ ಆನೆಯೂ ಕುದುರೆಯೂ ಮುತ್ತೂ ಮಾಣಿಕ್ಯವೂ ಸ್ತ್ರೀರತ್ನ ಮುಂತಾದ ಒಳ್ಳೆಯದಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಭೂಮಿಯ ಆಳತಕ್ಕವನಿಗೆ ಸೇರಬೇಕಾದವು?”(ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ, ಟಿ.ಕೇಶವ ಭಟ್ಟ, ಪು.ಸಂ.೨೦೦) ಎಂದು ಹೇಳಿ ರಾಜನ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರಾಜನೆಂಬ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಕಾರಣವಾಗಿಯೇ ರಾಜನ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅಧಿಕಾರ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಾಗ ರಾಜ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳುವುದು ಮಾತ್ರ ಸರ್ವರ ಕರ್ತವ್ಯ, ವಿರೋಧಿಸುವುದಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದ್ದರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಸಹ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೇ ರಾಜನ ಮಾತಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ನೀಡಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಅವರಲ್ಲಿದ್ದೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಅಧಿಕಾರದ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿರೋಧವನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುವಿಕೆ

ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ‘ದುರ್ಬಲ ಮತ್ತು ಪ್ರಬಲ’, ‘ಒಳಿತು ಮತ್ತು ಕೆಡಕು’, ‘ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಸುಳ್ಳು’ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗುಂಪು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ, ಪ್ರತಿಭಟಿಸುವ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಗುಂಪು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ, ಸಮರ್ಥಿಸುವ, ಪರವಹಿಸುವ ಮೂಲಕ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವತೆ ಕಡೆಗೆ ನಿಂತು, ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದ ದೌರ್ಬಲ್ಯ, ದೌರ್ಜನ್ಯ ಹಾಗೂ ದುರಾಡಳಿತ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಲು, ಪ್ರತಿಭಟಿಸಲು ಮುಂದಾದಾಗ ಈ ಎರಡು ಗುಂಪುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಸಂಘರ್ಷ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಂಘರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರದ ವರ್ಗ ತನ್ನ ವಿರೋಧಿಸುವ, ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಗುಂಪನ್ನು, ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಹತ್ತಿಕ್ಕುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ‘ಕಾರ್ತಿಕ ಋಷಿಯ ಕಥೆ’ ಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿರಾಜ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಆತ ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೇಳಿದಾಗ ಎಲ್ಲರೂ ರಾಜನ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸಮ್ಮತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಮ್ಮತಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಲಾಗದ ಭಯ ಅವರಲ್ಲಿದ್ದೆಂಬುದು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಚಾರ. ಆದರೆ ರಾಜನ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಋಷಿಮುನಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಸಮ್ಮತಿಸದೆ “ಯಾವ ವಸ್ತುವೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಯೋಗ್ಯವಾದದು ಯಾವುದು, ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲದುದು ಯಾವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು” ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳುವಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿದೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಅಧಿಕಾರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾದ ರಾಜ ಸಹಿಸದೆ “ಈ ಋಷಿಗಳು ಇವರೆಲ್ಲ ಹೇಳುವಂತೆ ಹೇಳುವವರಲ್ಲ, ಒಪ್ಪಿದವವರೂ ಅಲ್ಲ. ಬಹಳ ಮಾತಾಡುವವರು! ಇವರನ್ನು ಪಟ್ಟಣದಿಂದ ಓಡಿಸಿ ಬಿಡಿ” ಎಂಬ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ನೀಡುವುದು ತನ್ನ ವಿರೋಧಿಸಿದವರನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಋಷಿಗಳು ರಾಜ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕಾರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟನೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಅವನ ದುಡುಕಿನ ನಿರ್ಧಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರೇ ಆ ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿಗೆ ಇವರ ಪ್ರಶ್ನಿಸುವುದನ್ನು ಸಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಮಾತು ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ ಋಷಿಮುನಿಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಲು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇಂತಹ ಹತ್ತಿಕ್ಕುವಿಕೆ ಎಂಬುದು ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿ ಗುಂಪುಗಳಿಂದ ಅಂದಿಗೂ, ಇಂದಿಗೂ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಸಮಕಾಲೀನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವುದೇ ದೇಶ ದ್ರೋಹವಾಗಿದೆ. ಅಂದು ‘ಅಗ್ನಿರಾಜ’ ಮಾಡಿದಂತೆ ಇಂದಿನ ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ತನ್ನನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವವರನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುತ್ತಿರುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆಯೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇಂತಹ

ಸಮಕಾಲೀನ ಸಮಸ್ಯೆಗೂ ಹತ್ತಿರವಾಗುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಕಥೆ ಸಮಕಾಲೀನ ಓದಿಗೆ, ಚರ್ಚೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಧಿಕಾರದ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆ

ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಅಧೀನ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ನೋಡುವ ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನತೆಯು ಲಿಂಗ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ ನೆಲೆಗೆ ತಳ್ಳಿ ಅವಳ ಎಲ್ಲ ಆಯ್ಕೆ, ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡಿದೆ. ಅವಳು ಬಾಲ್ಯದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮರಣದವರೆಗೂ ಪುರುಷನ ಅಧಿಕಾರದ ಅಧೀನತೆಗೆ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿ ಒಳಪಡುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂದೆ, ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಗಂಡ, ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು. ಹೀಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಸಾಯುವರೆಗೂ ಅಧಿಕಾರದ ಅಧೀನದ ಸರಪಳಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಅಧಿಕಾರದ ಶಕ್ತಿ ಅವಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಹಕ್ಕು, ಸ್ವತಂತ್ರ ನಿರ್ಧಾರ, ಸ್ವತಂತ್ರ ಜೀವನ ಹಾಗೂ ಸ್ವತಂತ್ರ ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡದೆ ವಂಚಿಸುತ್ತಿದೆ. 'ಕಾರ್ತಿಕ ಋಷಿಯ ಕಥೆ' ಯಲ್ಲಿ 'ಅಗ್ನಿರಾಜ' ನ ಕಿರಿಯ ಮಗಳಾದ 'ಕೃತಿಕೆ' ರಾಜವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದರು ಕೂಡ ಅವಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಆಯ್ಕೆ, ಸ್ವತಂತ್ರ, ಸ್ವ-ನಿರ್ಧಾರ ಹಾಗೂ ಸ್ವ-ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಲು ಯಾವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿಲ್ಲ. ರಾಜವಂಶದ ಸ್ತ್ರೀಯರದ್ದೇ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಆಗಿರುವಾಗ ಇನ್ನೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಶೋಚನೀಯವೇ ಸರಿ. ಹೇಳಬಹುದು. 'ಕೃತಿಕೆ' ಯನ್ನು ಅವಳ ತಂದೆಯೇ ಅವಳನ್ನು ಮೋಹಿಸಿ ವಿವಾಹವಾಗಲೂ ಮುಂದಾದಾಗ ಅದನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ, ವಿರೋಧಿಸುವ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೂಡ ಅವಳಿಗಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಅಧಿಕಾರ ಅವಳ ಎಲ್ಲಾ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡಿದೆ. ಅವಳನ್ನು ವಿವಾಹವಾದ ಅವಳ ಅಪ್ಪನಿಗೆ ತನ್ನ ಮಗಳೆಂಬ ಅಧಿಕಾರದವಿದೆ. ಹಾಗೇ ಅವನ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಅಧಿಕಾರದ ಶಕ್ತಿ ಅವನು ಬಯಸಿದೆಲ್ಲವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅಸ್ತವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಅಧಿಕಾರದ ಅಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಅವಳನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಿ ವಿವಾಹವಾಗುತ್ತಾನೆ. ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಹಿಳಾ ಪಾತ್ರಗಳು ರಾಜನನ್ನು ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಲು ಮುಂದಾಗದೆ ಮೌನಕ್ಕೆ ಶರಣಾಗಿವೆ. 'ಕೃತಿಕೆ' ಯ ತಾಯಿ 'ವೀರಮತಿ' ತನ್ನ ಗಂಡನಾದ 'ಅಗ್ನಿರಾಜ' ನ ನಿರ್ಧಾರ ತಿಳಿದು ಪ್ರತಿಭಟಿಸುವ, ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಆ ದಿನವೇ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರ್ಯವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಹಾಗೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ತಂದೆಯನ್ನೇ ವಿವಾಹವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಕ್ಷಣವೂ ಮಾನಸಿಕ ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕೆ ಈಡಾಗಿರುವ 'ಕೃತಿಕೆ' . ತಂದೆಯೂ ಆದ, ಗಂಡನೂ ಆದ 'ಅಗ್ನಿರಾಜ' ನೊಂದಿಗೆ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಾಳೆ. ಹೀಗೆ ಜೀವನ ನಡೆಸಲೇ ಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ಅಗ್ನಿರಾಜದ ಅಧಿಕಾರದ ಶಕ್ತಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಇಂತಹ ಜೀವನ ನಡೆಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಮಾನಸಿಕ ತೊಳಲಾಟ, ಸಂಘರ್ಷಗಳ ಭೀಕರತೆಗಳನ್ನು ಊಹಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯ.

'ಕೃತಿಕೆ' ಯ ಮಗಳಾದ 'ವೀರಶ್ರೀ' ಕೂಡ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರದ(ಗಂಡನ) ಅನುಮಾನಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಕಥೆಯಲ್ಲಿ 'ವೀರಶ್ರೀ' ಗಂಡನೊಂದಿಗೆ ಆರಮನೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಅವಳ ಅಣ್ಣ ಕಾರ್ತಿಕ ಋಷಿ ಭಿಕ್ಷೆಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಈ ವಿಚಾರ ತಿಳಿದ ವೀರಶ್ರೀ ತನ್ನ ಅಣ್ಣನಾದ ಕಾರ್ತಿಕ ಋಷಿಗೆ ಭಿಕ್ಷೆ ನೀಡಲು, ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದ್ದ ಗಂಡನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಬರುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ 'ವೀರಶ್ರೀ' ಯ ಗಂಡ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಪರಪುರಷನೊಂದಿಗೆ ದಿನನಿತ್ಯ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆಂಬ ಭ್ರಮೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಬಂದು ಈಟಿಯಿಂದ ಕಾರ್ತಿಕ ಋಷಿಯನ್ನು ತಿವಿದು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಅಣ್ಣನ ಸಾವಿನೊಂದಿಗೆ ಅವಳ ನಗು ಕೂಡ ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ವೀರಶ್ರೀಯ ಗಂಡ ಕಾರ್ತಿಕನ ಸಾಯಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ವೀರಶ್ರೀಯ ನಗುವನ್ನು ಕೂಡ ಸಾಯಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ 'ವೀರಶ್ರೀ' ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ರಾಜನಿದ್ದು, ಆತ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದು, ಅವಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಬಂದು ಪರಸ್ತ್ರೀಯೊಂದಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರು ಕೂಡ ಆತನ ಮೇಲೆ ಅನುಮಾನದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಏಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣಾದ ಕಾರಣ ಅವಳ ಚಾರಿತ್ರ್ಯದ ಮೇಲೆಯೇ ನೇರವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ತಿಕ ಋಷಿಯ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ

ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರಗಳೆಲ್ಲವು ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಅಧಿಕಾರದ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ನರಳಿವೆ. ಪುರುಷ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಹೆಣ್ಣಿನ ಎಲ್ಲಾ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಅವಳನ್ನು ಪ್ರಾಣಿಯಂತೆ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಮೃಗಿಯ ಮನಸ್ವಿತಿಯನ್ನು ಅನಾವರಣ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ.

ಅಧಿಕಾರದ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಸಂಘರ್ಷ

ಪ್ರಾಣಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅತಿಹೆಚ್ಚು ಮಾನಸಿಕ ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕೆ ಈಡಾಗುವ ಪ್ರಾಣಿ ಎಂದರೆ ಅದು ಮನುಷ್ಯ. ಏಕೆಂದರೆ ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ಬದುಕಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವನ್ನು ಭಾವನಾತ್ಮಕ ರಕ್ತಸಂಬಂಧ ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಹೀಗೆ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧಗಳಿಂದ ಅವನು ದೈಹಿಕ ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕಿಂತ, ಮಾನಸಿಕ ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅವನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಪಲ್ಲಟಗಳು. 'ಕಾರ್ತಿಕ ಋಷಿಯ ಕಥೆ' ಯನ್ನು ಮಾನಸಿಕ ಸಂಘರ್ಷದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಾಗ ಮಾನಸಿಕ ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರದ ಶಕ್ತಿ ನೇರ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧಗಳ ಪಲ್ಲಟದಿಂದ ಇಲ್ಲಿನ ಅನೇಕ ಪಾತ್ರಗಳು ಮಾನಸಿಕ ಸಂಘರ್ಷವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತವೆ. ಮೊದಲು ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವುದು 'ವೀರಮತಿ' ಹಾಗೂ 'ಕೃತಿಕ' ಎಂಬ ಸ್ತ್ರೀಪಾತ್ರಗಳು. ಇಲ್ಲಿ 'ವೀರಮತಿ' ಯ ಗಂಡ 'ಅಗ್ನಿರಾಜ' ತನ್ನ ಕಿರಿಯ ಮಗಳಾದ 'ಕೃತಿಕ' ಯನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗುವ ಇಂಗಿತವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸ್ವತಃ ತಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಮಗಳನ್ನು ಬಯಸಿರುವ ರಾಜನ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಕಂಡು 'ವೀರಮತಿ' ಮಾನಸಿಕ ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕೆ ಈಡಾಗಿ ಸನ್ಯಾಸತ್ವವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಹೆಣ್ಣು ತನ್ನ ಗಂಡ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ಮೋಹಿತನಾಗಿರುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿಯೇ ಮಾನಸಿಕ ನೋವಿಗೆ, ಖಿನ್ನತೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವ, ಒಳಗಾಗಿರುವ ಅನೇಕ ನಿದರ್ಶನಗಳು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ಮುಂದಿವೆ. ಅಂತಹದರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿಯೇ ಜನಿಸಿದ ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿನ ಮೇಲೆ, ಆ ಜನನಕ್ಕೆ ಕಾರಣನಾದ ತನ್ನ ಗಂಡನೇ ಕಾಮಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳನ್ನು ಹೆಂಡತಿಯಾಗಿ ಪಡೆಯುವ ಇಂಗಿತವನ್ನು ಸಹ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಅವಳ ಮುಂದೆಯೇ ವಿವಾಹವಾಗುತ್ತಾನೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಘಟನೆಗಳು 'ವೀರಮತಿ' ಯ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ ನಡೆದಿರುವಾಗ ಅವಳು ಅನುಭವಿಸುವ ಮಾನಸಿಕ ಸಂಘರ್ಷ ಸನ್ಯಾಸತ್ವ ಸ್ವೀಕರಿಸುವಷ್ಟು ಭೀಕರವಾದ್ದಾಗಿದೆ. 'ವೀರಮತಿ' ಯಂತೆಯೇ ಮಾನಸಿಕ ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುವವಳು 'ಕೃತಿಕ'. ಇವಳು ತನ್ನ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ತನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕಾರದ ದರ್ಪದಿಂದ ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಹೆಂಡತಿಯಾಗಿ ಪಡೆಯುವ 'ಅಗ್ನಿರಾಜ' ತನ್ನ ಮಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಸಾರ ನಡೆಸಿ ಸಂತಾನವನ್ನು ಸಹ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ರಾಜ ಎಲ್ಲೂ ಮಾನಸಿಕ ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕೆ, ವೇದನೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆತನಿಗೆ ತನ್ನ ನಿರ್ಧಾರಗಳ ಪರಿಣಾಮದ ಅರಿವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ಗಂಡನಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಸಂಸಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ 'ಕೃತಿಕ' ಯ ಮಾನಸಿಕ ಸಂಘರ್ಷವು ಭೀಕರವಾದದ್ದು. ತಂದೆಯೊಂದಿಗೆ ದೈಹಿಕ, ಮಾನಸಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದುವಾಗ ಅವಳು ಅನುಭವಿಸಿರುವ ಸಂಘರ್ಷ ಹೇಳಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದದ್ದು. ಅವಳ ಇಡೀ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಕೃತಕತೆ ಛಾಯೆ, ವೇದನೆ, ಸಂಘರ್ಷವಿದೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಹೊರಹಾಕುವ, ಪ್ರತಿಭಟಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಅವಳಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಮಗ 'ಕಾರ್ತಿಕ' ವನಕೇಳಿಯನ್ನು ಆಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವನಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಕಾರ್ತಿಕನಂತೆ ಬಂದಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಕುಮಾರರಿಗೂ ಅವರ ಅಜ್ಜಂದಿರ ಮನೆಯಿಂದ ಮೈಗೆ ಹಚ್ಚಲು, ಉಡಲು, ತೊಡಲು ಪುಷ್ಟಿ, ತಾಂಬೂಲ ಖಾದ್ಯವಸ್ತುಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಕಾರ್ತಿಕನಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಹಾಗಾಗಿ ಅವನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ದುಃಖಿತನಾಗಿ ತನ್ನ ತಾಯಿ ಬಳಿ "ಅಮ್ಮಾ ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯಾಗಿರುವ ನನ್ನ ಅಜ್ಜನು ಇರುವನೋ? ಇಲ್ಲವೋ?" (ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ, ಟಿ.ಕೇಶವ ಭಟ್ಟ, ಪು.ಸಂ.೨೦೧) ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಕೃತಿಕ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸತ್ತವಳಾಂತೆ ದುಃಖಿತಳಾಗುತ್ತಾಳೆ. "ಮಗನೇ, ಏನು ಹೇಳಲಿ! ನಿನಗೆ ತಂದೆಯಾಗಿರುವವನು ನನಗೂ ತಂದೆಯಾಗಬೇಕು" (ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ, ಟಿ.ಕೇಶವ ಭಟ್ಟ, ಪು.ಸಂ.೨೦೧) ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸುವಾಗ ಅವಳು ಅನುಭವಿಸುವ ಮಾನಸಿಕ ಯಾತನೆ, ಸಂಘರ್ಷಗಳು

ಅಗ್ನಿರಾಜನಂತಹ ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನತೆಯೂ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟು ಮಾಡಿದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ವೀರಮತಿ, ಕೃತಿಕೆಯಂತೆ ಮಾನಸಿಕ ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕೆ ಈಡಾಗುವ ಪಾತ್ರ 'ಕಾರ್ತಿಕ' ನದ್ದು. ತನ್ನ ತಾಯಿಯಿಂದ ಉತ್ತರದ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ "ಮಗನೇ, ಏನು ಹೇಳಲಿ! ನಿನಗೆ ತಂದೆಯಾಗಿರುವವನು ನನಗೂ ತಂದೆಯಾಗಬೇಕು" (ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ, ಟಿ.ಕೇಶವ ಭಟ್ಟ, ಪು.ಸಂ.೨೦೧) ಎಂದಾಗ ಆತನ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣ ಆದವನೇ, ತನ್ನ ತಾಯಿಯ ಹುಟ್ಟಿಗೂ ಕಾರಣವೆಂಬ ಸತ್ಯದ ಅರಿವು ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ವೈರಾಗ್ಯ ತಾಳುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಘರ್ಷ ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಕಾರಣ ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನವೇ ಇಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಕಥೆಯಲ್ಲಿನ ಪಾತ್ರಗಳೆಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರದ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ರೀತಿ ಮಾನಸಿಕ ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತಲೇ ಸಾಗುತ್ತವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಕಥೆಯನ್ನು ಮಾನಸಿಕ ಸಂಘರ್ಷದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದು ಕೂಡ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಅಧಿಕಾರದ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧಗಳ ವಿಘಟನೆ

ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣದ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಇದಕ್ಕೆ 'ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧ' ದ ಸರಪಳಿಯಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಸಂಬಂಧಗಳಿಗೂ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾದ ನಂಟಿದೆ. 'ಗಂಡ-ಹೆಂಡತಿ', 'ತಂದೆ-ತಾಯಿ', 'ತಂದೆ-ಮಕ್ಕಳು', 'ಅಕ್ಕ-ತಮ್ಮ' ಹಾಗೂ 'ಅಣ್ಣ-ತಂಗಿ' ಹೇಗೆ ಅನೇಕ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧಗಳ ಸರಪಳಿಯನ್ನು ಮನುಷ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇಂತಹ ಸರಪಳಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಸಂಬಂಧಗಳು ತನ್ನದೇ ಆದ ಕರ್ತವ್ಯ ಮತ್ತು ನಿರ್ಬಂಧಗಳ ಗೊಡೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಕರ್ತವ್ಯ ಮತ್ತು ನಿರ್ಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಪಲ್ಲಟಗಳಿಂದ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧಗಳ ವಿಘಟನೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ವಿಘಟನೆಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ನಿದರ್ಶನಗಳಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 'ಕಾರ್ತಿಕ ಋಷಿಯ ಕಥೆ' ಸಾಕ್ಷಿ ಎನ್ನಬಹುದು. ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿನ ನಿರ್ಬಂಧಗಳ ಮೀರುವಿಕೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ 'ತಂದೆ ಆದವನು ಗಂಡನಾಗಿ', 'ಮಗಳಾದವಳು ಹೆಂಡತಿಯಾಗಿ', 'ಮಗ ಆಗುವವನು ಮೊಮ್ಮಗನಾಗಿ', 'ಅಜ್ಜಿ ಆಗುವವಳು ದೊಡ್ಡಮ್ಮನಾಗಿಯು' ಹಾಗೂ 'ತಾಯಿ ಆಗುವವಳು ಅಕ್ಕನಾಗಿಯು' ಹೀಗೆ ಗುರುತಿಸಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗುವಾಗ ಅನೇಕ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಮೀರುವಿಕೆಗೆ ನೇರ ಹೊಣೆ 'ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ' ಎಂಬುದು ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ 'ಅಗ್ನಿರಾಜ' ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರದ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಅನೇಕ ನಿರ್ಧಾರಗಳು ಇಂತಹ ಮೀರುವಿಕೆಗೆ ಕಾರಣ. ಹೀಗೆ ಮೀರುವಿಕೆ ಅಂದಿನಿಂದ, ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಕೂಡ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಕೇವಲ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಹಜವಾದ ವರ್ತನೆ ಅಥವಾ ಮೀರುವಿಕೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದೇ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಕಾರಣ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಕೃತಿ ಸಹಜವಾದ ವರ್ತನೆ ಎಷ್ಟು ಕಾರಣವೋ, ಅಷ್ಟೆ ಮಾನವನ ಕಾಮಂಧತೆ, ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿತನದ ದುರಾಸೆಗಳು ಕೂಡ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ.

ಅಧಿಕಾರದ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೇಲಿನ ಪರಿಣಾಮ

ನಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ 'ಏತ ರಾಜ ತಥಾ ಪ್ರಜಾ' ಎಂಬ ಮಾತು ಪ್ರಚಲಿತವಿದೆ. ರಾಜನು ಹೇಗೋ ಪ್ರಜೆಗಳು ಹಾಗೇ ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೀಡುವ ಈ ಮಾತು ವಾಸ್ತವ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾದದ್ದಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಸ್ತುತ ರಾಜಕೀಯ(ಅಧಿಕಾರ) ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಇಂತಹ ಪರಿಣಾಮದ ಹಾದಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದೆ. 'ಕಾರ್ತಿಕ ಋಷಿಯ ಕಥೆ' ಯಲ್ಲಿ 'ಅಗ್ನಿರಾಜ' ನು ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರದ ಮೋಹದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದದ್ದು ಎಲ್ಲವೂ ನನಗೆ ಸೇರಬೇಕೆಂಬ ದರ್ಪದಿಂದ ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ವಿವಾಹ ಆಗುತ್ತಾನೆ. ಇದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ರಕ್ತಸಂಬಂಧ, ನಂಟತನ, ಬಾಂಧವ್ಯಗಳು ಹಾಳಾಗುತ್ತವೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮ

ನೇರವಾಗಿ ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. 'ಅಗ್ನಿರಾಜ' ನ ಪಟ್ಟಣದ ಜನತೆ 'ರಾಜನು ಹೇಗೋ ಪ್ರಜೆಗಳು ಹಾಗೆಯೇ' ಎನ್ನುವಂತೆ ರಾಜ ಕೆಡಿಸಿದ ರೀತಿ ಸಂಬಂಧ, ನಂಟತನ, ಬಾಂಧವ್ಯಗಳನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಲು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಆ ಊರಿಗೆ 'ಭೋಗಪಟ್ಟಣ' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಕೂಡ ಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಅಧಿಕಾರದ ವರ್ಗ ಮಾಡುವ ಎಡವಟ್ಟು, ತಪ್ಪು ನಿರ್ಧಾರಗಳಿಂದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಸಮಕಾಲೀನವಾಗುವ 'ಅಧಿಕಾರ' ದ ಪರಿಣಾಮವು 'ಕಾರ್ತಿಕ ಋಷಿಯ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ' ನೋಡಬಹುದು.

ಅಧಿಕಾರದ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜಗತ್ತು

ಸಾಹಿತ್ಯ ಯಾವಾಗಲೂ ತನ್ನ ಸುತ್ತಲಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ವಸ್ತುವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜಗತ್ತಿಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೂ ನೇರ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಹಾಗೇ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜಗತ್ತಿಗೂ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೂ ನೇರ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜಗತ್ತನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡ ಮನುಷ್ಯ ಅದನ್ನು ಅಧಿಕಾರ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದನೆಂದು ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ 'ಕಾರ್ತಿಕ ಋಷಿಯ ಕಥೆ' ಯಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜಗತ್ತಿಗೂ, ಅಧಿಕಾರದ ಶಕ್ತಿಗೂ ಇರುವ ನೇರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರದ ಶಕ್ತಿಯ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಅಗ್ನಿರಾಜನಿದ್ದಾನೆ. ಈತ ತನ್ನ ಕಾಮಧತೆ, ದುರಾಸೆಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ವರ್ತನೆಗಳು ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಇತರೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಪರಿಣಾಮ ಭೀಕರವಾದದ್ದಾಗಿದೆ. ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇವನ ನಿರ್ಧಾರದಿಂದ ಇಡೀ ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರವೇ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸುವಂತಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಂತೂ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧಗಳ ವಿಘಟನೆಗಳು ಅದರ ಭೀಕರತೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರದ ಶಕ್ತಿ ಕಥೆಯ ತುಂಬೆಲ್ಲಾ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ರೀತಿ ಇಡೀ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜಗತ್ತನ್ನು ಅಲ್ಲೊಲ ಕಲ್ಲೊಲ ಮಾಡಿದ್ದಂತು ವಾಸ್ತವ ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ 'ಕಾರ್ತಿಕ ಋಷಿಯ ಕಥೆ' ಯನ್ನು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಮೂಲಕ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನೋಡುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಯತ್ನ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

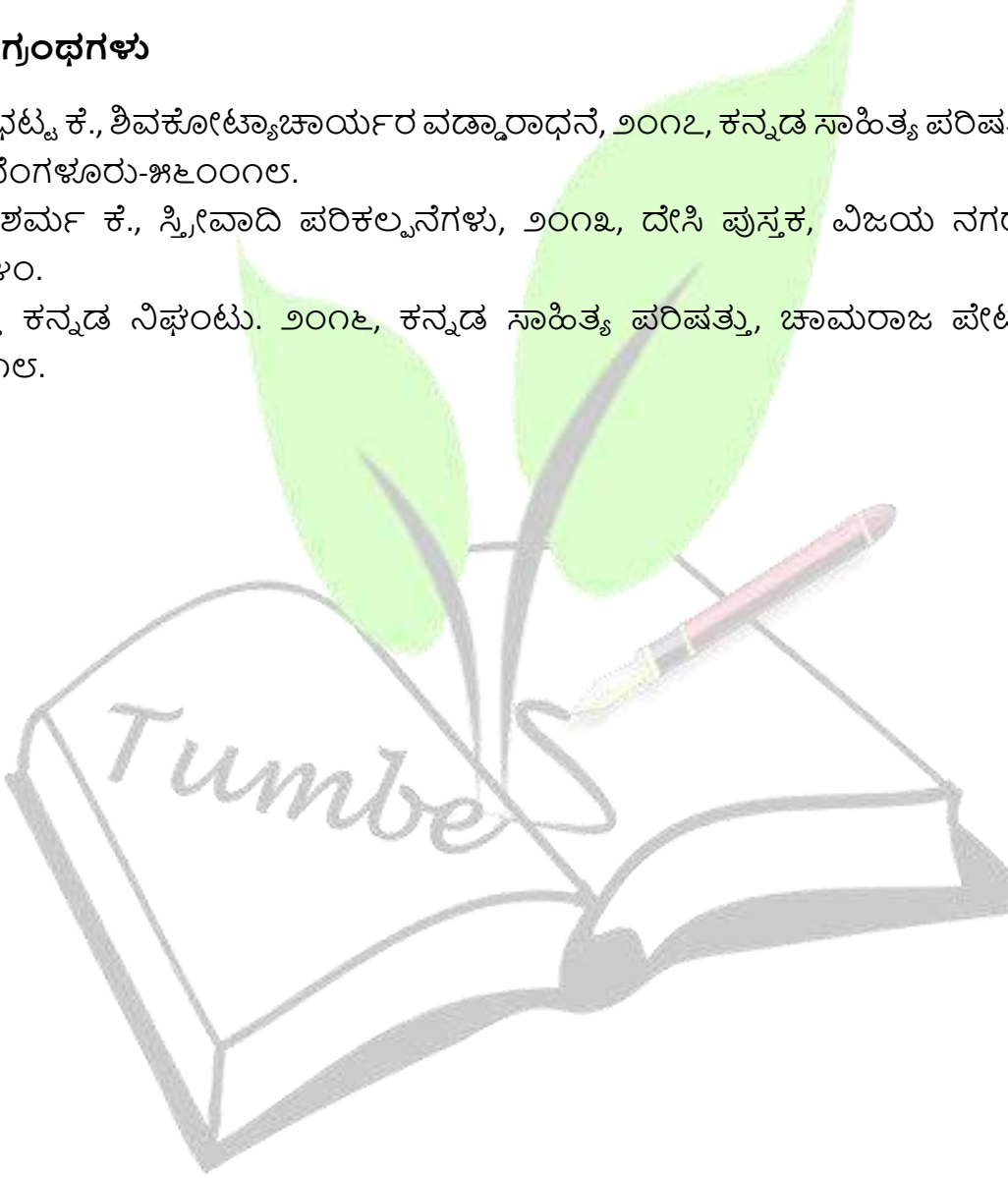
ಉಪಸಂಹಾರ

ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕದಲ್ಲಿ 'ಕಾರ್ತಿಕ ಋಷಿಯ ಕಥೆ' ಯ ರೀತಿ ವಾಸ್ತವ ಲೋಕದ ಘಟನೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ರಚನೆಯಾದ ಕೃತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ವಿರಳ. ಇಂತಹ ವಿರಳವಾದ ಕೃತಿಗಳು ತನ್ನ ವಸ್ತುವಿನಿಂದ ಎಲ್ಲ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲೂ ಸಮಕಾಲೀನವಾಗುತ್ತವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳ, ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳಂತಹ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ. ಇಂತಹ ಕೆಲವು ಘಟನೆಗಳಿಗೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಹತ್ತಿರದ ರಕ್ತಸಂಬಂಧಿಗಳೆ(ಭಾವನಾತ್ಮಕ) ಕಾರಣವಾದಾಗ ಅಗ್ನಿರಾಜನಂತಹ ಮನಸ್ಥಿತಿಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾಬೀತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆಧುನಿಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದಿನನಿತ್ಯ ಮಾನವ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ವಿಘಟನೆಗಳು ನಮಗೆ ಹೊಸ ರೀತಿಯದ್ದೆಂದು ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದುವರೆದು ಇದೆಲ್ಲವೂ ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ವೇಗದ ಪರಿಣಾಮ ಎಂದೆಲ್ಲ ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಘಟನೆಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ಜನನ ಕಾಲಘಟ್ಟದಿಂದಲೂ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದು ಪ್ರಕೃತಿ ಸಹಜವಾದ ವರ್ತನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಮನುಷ್ಯನು 'ಒಂದು ಪ್ರಾಣಿ' ಎಂದು ಪ್ರಕೃತಿ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿ ಸಹಜ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನೋಡಿದಾಗ 'ಕಾರ್ತಿಕ ಋಷಿಯ ಕಥೆ' ಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧಗಳ ವಿಘಟನೆ ಎಂಬುದು ಸಹಜವಾದ ಪಕೃತಿಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧವೆಂಬ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧಗಳ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡುವಾಗ ಗೊಂದಲ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವುದು ಸಹಜ. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಾಣಿ ತನ್ನ ನಾಗರಿಕರಣ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿನ ಇತರೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣದ ಭಿನ್ನವಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ

ಜಗತ್ತನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಈ ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧಗಳ ಸರಪಳಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾನೆ. ಇಂತಹ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅಧಿಕಾರದ ಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ತಲ್ಲಣಗಳು ಇಡೀ ಮನುಷ್ಯ ಸಂಕುಲದಲ್ಲಿ ಬಿರುಗಾಳಿಯನ್ನೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಉಂಟಾಗುವ ಬಿರುಗಾಳಿ, ತಲ್ಲಣಗಳು ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹೆದರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳ ತೀವ್ರತೆ, ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು 'ಕಾರ್ತಿಕ ಮುಷಿಯ ಕಥೆ' ಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕಥೆಯನ್ನು 'ಅಧಿಕಾರದ ನಿರ್ವಚನ' ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿ ಇಂತಹ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- [1] ಕೇಶವ ಭಟ್ಟ ಕೆ., ಶಿವಕೋಟ್ಯಾಚಾರ್ಯರ ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ, ೨೦೧೭, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ಚಾಮರಾಜ ಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦೦೧೮.
- [2] ಕೇಶವ ಶರ್ಮ ಕೆ., ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು, ೨೦೧೩, ದೇಸಿ ಪುಸ್ತಕ, ವಿಜಯ ನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦೦೪೦.
- [3] ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಕನ್ನಡ ನಿಘಂಟು. ೨೦೧೬, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ಚಾಮರಾಜ ಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦೦೧೮.

ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳು

ಡಾ. ನಾಗವರ್ಮ. ಜಿ. ಎಚ್

ಕನ್ನಡ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,
ಸರ್ಕಾರಿ ಕಲಾ ಕಾಲೇಜು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ-577501
varmaturuvanuru@gmail.com
+91 9449614968

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

‘ಜನವಾಣಿ ಬೇರು, ಕವಿವಾಣಿ ಹೂ’ ಎನ್ನುವಂತೆ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನಿಲ್ಲ?! ಎಲ್ಲವೂ ಇದರ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿವೆ. ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗಕಾರ ಹೇಳುವಂತೆ ‘ಕುರಿತೋದದೆಯಂ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಯೋಗ ಪರಿಣಿತ ಮತಿಗಳ್’ ಎಂಬ ಮಾತು ಜನಪದರ ಜಾಣ್ಮೆಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಅನೇಕ ತ್ರಿಪದಿಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿವೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಪದಗಳು: ಜನವಾಣಿ ಬೇರು, ಜನಪದ, ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ, ತ್ರಿಪದಿಗಳು.

ನೋಟನ ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿ ನೀಟಾಗಿ ಇರಬೇಕು
ಹುಟ್ಟಿದಾ ಅರಿವು ಇರಬೇಕು ಮರೆತರೆ
ತ್ವಾಟಕ್ಕೆ ಮಗಬಿದ್ದಾಂಗ

ಜನಪದರ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ಜೀವನವು ಉತ್ತಮವಾಗಿರಬೇಕು. ನಡೆ-ನುಡಿ ಇವರೆಡರಲ್ಲೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿರಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಜನ್ಮವನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಪಡಿಸುವ ಅರಿವು, ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನಮಗಿರಬೇಕು. ನಾವು ಹೇಗೋ ಇರಬಹುದೆಂಬ ನಿಲುವು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಅರಿವು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿರುವ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಮಂಗಳಗಳು ಬಿದ್ದು ಹಾಳು ಮಾಡಿದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಮತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿದಿ ಕರ್ತವ್ಯ ಮಾಡಾಕ
ಮರ್ತು ಕುಂತೀಯಾಕ ಮುತ್ಯು ಒಯ್ಯಿತು
ತುರ್ತು ಮಾಡಣ್ಣ ನಿನ್ನ ಕೆಲಸ

ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೀಯೇ(ಜನಿಸಿರುವೆ) ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ, ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿಯೇತೀರಬೇಕು. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಮರೆತರೆ ಸಾವು ನಮ್ಮನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಸಾವು ಬರುವ ಮುನ್ನ ನಿನ್ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸು.

ಲೋಕದಾಗಿರುವನಕ ಬೇಕಾಗಿ ಇರಬೇಕ
ಸಾಕಾಗಿ ಶಿವನ ಸದರಿಗೆ ಹೋಗ್ವಾಗ
ಎಲ್ಲಾರು ಬರುತಾರ ಕಳಿಸಾಕ

ನಾಲ್ಕು ಜನರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಬದುಕು ಇರಬೇಕು. ಪರೋಪಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಅಂತಿಮ ಯಾತ್ರೆಗೆ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಜನರ ಪ್ರೀತಿ, ವಿಶ್ವಾಸಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಗಳಿಸಬೇಕು.

ನೀತಿ ಹೇಳುವ ಅಣ್ಣ ನಾಬಲ್ಲೆ, ನಿನಬಣ್ಣ,
ಮಾತೊಂದು ನಡೆಯೊಂದು| ಸಾಕು ಸಾಕಪ್ಪ
ನಿನಮಾತು ಒಳಹೊರಗು ತೂತು
ನೂರನೋದಿದರೇನು ನೂರ ಕೇಳಿದರೇನು
ನೂರು ನುಡಿ ನುಡಿದು ಫಲವೇನು| ನಡೆದಂಥ
ನಿನ್ನ ನಡೆ ಛಂದವಿರಬೇಕು.

ನೀತಿ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವ ಜನರೆ, ನನಗೆ ನಿಮ್ಮ ಗುಣ ಸ್ವಭಾವ ಗೊತ್ತು ಹೊರಗೊಂದು, ಒಳಗೊಂದು, ನೀವು ಹೇಳುವುದು ಬೇರೆ, ಬದುಕುವುದು ಬೇರೆ, ಹೇಳಿದಂತೆ ಬದುಕನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ನಾವು ಎಷ್ಟೇ ಕಲಿತರೂ, ಎಷ್ಟೇ ಕೇಳಿದರೂ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ. ನೀವು ಏನನ್ನು ನುಡಿಯುತ್ತೀರೋ, ಅದರಂತೆ ನೀವು ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಶರಣರ ಸೂಕ್ತಿಯಂತೆ 'ನಡೆ ಇಲ್ಲದ ನುಡಿ ಅರಿವಿಂಗೆ ಹಾನಿ' ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಲಕ್ಕವನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯೂ ಇದೇ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬಳು ತನ್ನ ಮಗು ಹೀಗೆಯೇ ಬೆಳೆಯಬೇಕು ಇಂತಹ ಗುಣ-ಸ್ವಭಾವಗಳನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಬೆಳೆದರೆ ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಆದರ್ಶಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಮನದಾಳದ ಬಯಕೆಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ.

ಆಚಾರಕ್ಕರಸಾಗು, ನೀತಿಗೆ ಪ್ರಭುವಾಗು,
ಮಾತಿನಲಿ ಚೂಡಾಮಣಿಯಾಗು| ಕಂದಯ್ಯ
ಜ್ಯೋತಿಯೇ ಆಗು ಜಗಕೆಲ್ಲ

ಗುರುಹಿರಿಯರಿಗೆ ವಿಧೇಯನಾಗಿರು, ಅವರಿಗೆ ಗೌರವವನ್ನು ನೀಡು ಎಂಬ ನಿಲುವು ಅವರದು.

ಹಿರಿಯರಿಗೆ, ಹಿರಿಯನ್ನು| ಕಿರಿಯರಿಗೆ ಕಿರಿಯನ್ನು
ನೆರೆಗಡ್ಡದವರು ಮುದುಕರ| ಕಂಡರ
ತಲೆ ಬಾಗಿ ನಡೆಯೋ ನನ ಮನವೆ

ದಾನ ಧರ್ಮ ಮಾಡಿದಾಗ ಚಿಂತಿಸಬಾರದು, ಹಂಗಿಸಬಾರದು, ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕೆಳಗಿನ ತ್ರಿಪದಿಯನ್ನೇ ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಕೊಟ್ಟು ಕುದಿಯಲು ಬೇಡ ಮಾಡಿ ಹಂಗಿಸಬೇಡ
ಇಷ್ಟುಂಡರೆಂದು ಎನಬೇಡ| ಇವು ಮೂರು
ಮುಟ್ಟುವುದು ಶಿವನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ.

ಬಾಹ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯ ಯಾವತ್ತೂ ಶಾಶ್ವತವಲ್ಲ, ಚೆಲುವಿಗಿಂತ ಗುಣ ಮುಖ್ಯ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಚೆಲುವಿ ಚೆಲುವಿಯೆಂತ ಅತಿ ಬಾಯಿ ಬಿಡಬೇಡ
ಚೆಲುವಿದ್ದರೇನ ಗುಣವಿಲ್ಲ| ಕೊಳೆನೀರು
ತಿಳಿಯಿದ್ದರೇನು ರುಚಿ ಇಲ್ಲ.

ದುರಾಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ವರ್ಜಿಸಬೇಕು. ಜೂಜು ಕೆಟ್ಟದ್ದು, ಅದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಜೂಜಾಡಿ ಪಾಂಡವರು ರಾಜ್ಯವ ಸೋತರು

ಜೂಜಾಡಿ ನಳನು ಬಳಲಿದ| ಕಂದಯ್ಯ
ಜೂಜಿಗೆ ಮನವ ಬಿಡದೀರು

ಜೀವನದಲ್ಲಿ ತಾಳ್ಮೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಎಷ್ಟೇ ಸಂಕಟಗಳು ಬಂದರೂ, ಅವುಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮುಖ್ಯ. 'ತಾಳಿದವನು ಬಾಳಿಯಾನು' ಎಂಬ ನಾಣ್ಯಡಿಯಂತೆ

ತಾಳಿದರೆ ಬಾಳ್ಯಾರು ಅಳುನುಂಗಿ ನಕ್ಕಾರು
ನೂರೆಂಟು ನೂಲುಗಳ ಮಲಕ| ಬಿಡಿಸ್ಯಾರು
ಹಸನಾದ ಬಾಳ ಮೆರೆಸ್ಯಾರು.

ಅಂತರಂಗದ ಕಾಳಜಿ, ಆತ್ಮಶುದ್ಧಿಗಳು ಜನಪದ ನಂಬುಗೆ ಮತ್ತು ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿಧಿಗೊಂಡಿವೆ. ಅದರಲ್ಲ ನೀತಿ ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಲೋಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಇದೆ.

ಜನಪದರ ದೇವರುಗಳು ಬಹುತೇಕ ದೂರದೂರಿನಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ನಿರ್ವಂಚನೆಯ ಶ್ರದ್ಧೆ, ಭಕ್ತಿ ಮುಖ್ಯವೇ ಹೊರತು ಆ ದೇವ, ಈ ದೇವ ಎಂಬ ಭೇದ-ಭಾವವಿಲ್ಲ; ಎಲ್ಲ ದೇವರಲ್ಲೂ ತಮ್ಮ ದೇವರನ್ನೇ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ.

ಅವರು ಕಲ್ಲು ಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ದೇವರನ್ನು ಕಂಡಂತೆ ಸಜ್ಜನ ಶರಣರಲ್ಲೂ, ತಮ್ಮಲ್ಲೂ ಕಂಡು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಭಕ್ತಿ ಭಂಡಾರಿ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಉಳ್ಳವರ ಶಿವಾಲಯಗಳು, ಅಲ್ಲಿ ಕೆಳವರ್ಗದವರಿಗೆ ಪ್ರವೇಶವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ದೇಹವನ್ನೇ ದೇವಾಲಯವೆಂದುಕೊಂಡು ಜೀವಾತ್ಮನನ್ನೇ ಪರಮಾತ್ಮನೆಂಬ ಶಿವಭಾವದಿಂದ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಲಿಂಗಾಂಗಿಗಳಂತೆ ಶಿವಪೂಜೆ ಮಾಡಲಾಗದ ಅವರು ತಮ್ಮ ಮನದಲ್ಲಿಯೇ ನೆನೆದು ಧನ್ಯತೆ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳುವ ಇವು ಈ ಕೆಳಗೆ ಕಂಡಂತಿವೆ.

ಶಿವಶಿವ ಎಂದರೆ ಶಿವನನ್ನ ಮನಿಯಾಗ,
ಶಿವರೂಪ ನನ್ನ ಸಣ್ಣರೆಡು ಕಣ್ಣಾಗ,
ಶಿವಪೂಜೆ ನನ್ನ ಮನದಾಗ
ಮನವೆಲ್ಲ ಶಿವಶಿವ ತನುವೆಲ್ಲ ಶಿವಶಿವ
ಜನವೆಲ್ಲ ಶಿವಶಿವ, ಕಂಡು ತಿಳಿದೇನ
ಗುಣದಾಗ ಮಹಿಮೆ ನಿರುವನ
ಕೈಲಾಸ ಕೈಲಾಸ ಕಾಣದ ಕೈಲಾಸ
ತಿಳಿಯದವರಿಗೆ ಮೋಸ ಈ ಕಾಯ
ಶಿವಹರನ ಹಿರಿಯ ಮಂದಾಸ
ಒಳ್ಳೇದ ಒಳಗಿಟ್ಟು ಜೊಳ್ಳುದಾನವ ಮಾಡಿ
ಕೊಳ್ಳಿ ಬೆಳಕಿಲೆ ಶಿವಪೂಜೆ ಮಾಡಿದರ
ಎಂದಿಗೂ ಬಿಡದೊ ಬಡತನ
ಅತ್ತ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೈಗೆ ತುತ್ತೊಟ್ಟಿ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ
ಮಕ್ಕಳ ಬೇಡಿ ಪರ್ವತಕ ನೆಡದರೆ
ಮಕ್ಕಳ ಶಿವನು ನನಗೇನು

ಜನಪದರ ಈ ಗಾದೆ ಮಾತು ನಿಜ. “ಕಳ್ಳನ ಶಿವಪೂಜೆಗೆ ಹೂಪತ್ರಿ ದಂಡ, ತನು ಮನ ಕರಗದವರಲ್ಲಿ ದೇವರು ಏನಿತ್ತರೂ ಒಲ್ಲನೆನ್ನುತ್ತಾನೆ.

“ಸಂಸಾರವೆಂಬುದು ಗಾಳಿಯ ಸೊಡರು, ಸಿರಿಯೆಂಬುದು ಸಂತೆಯ ಮದಿ..... ಇದನು ನೆಚ್ಚಿಕೆಡಬೇಡ”
 .“ಯಾರಿಗೆ ಯಾರಿಲ್ಲ ಯರವಿನ ಸಂಸಾರ, ನೀರ ಮೇಲಣಗುಳ್ಳೆ.....” ಅನುಭವದ ಭಾವನೆಯನ್ನೇ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಸುಡಗಾಡ ಜೀವಕ್ಕೆ ಬಡಬಡಿಸಿ ಮಾಡ್ಯಾರ
 ಕಡ ತಂದ ವಡವಿ ಇದು ನೋಡ| ಇಲ್ಲದ್ದ
 ಹುಡುಕ್ಯಾಡಿ ಮಿಡುಕಾಡ ಬ್ಯಾಡ.

ಅಶಾಶ್ವತ ಬದುಕಿನ ಆಗುಹೋಗುಗಳು ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ಮರಣದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯವಸಾನಗೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದೆ.

ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಹೊಲಮನಿ ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಖಾಲಿಮನಿ
 ಊರ ಮುಂದೆ ನಿನ್ನ ಜಾಗ ಆಯ್ತೊ| ಎಲೆಜೀವ
 ಹೆಂಡರು ಯಾಕೊ ಮನಿಯಾಕೊ
 ನರಜಲ್ಮ ಹೋಗ್ತಾಗ ತಾಯಿಲ್ಲ ತಂದಿಲ್ಲ
 ನ್ಯಾಯ ದೋರಿಲ್ಲ ದೊರಿ ಇಲ್ಲ | ಎಲೆ ಶಿವನೆ
 ನಾಯಿ ಕೂಡ ಹಿಂದೆ ಬರಲಿಲ್ಲ.
 ನಿದ್ದಿಗೆ ಮದ್ದುಂಟೆ, ಬುದ್ದಿಗೆ ಕೇಡುಂಟೆ.
 ಇದ್ಯ ಬಲ್ಲವಗೆ ಭಯವುಂಟೆ ದೇವರಾ
 ಮದ್ದುಂಟೆ ಜನನ ಮರಣಕ್ಕೆ

ಉಪಸಂಹಾರ

ಜನಪದರು ‘ಪಾರಮಾರ್ಥ’ ವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ತಮ್ಮದೇ ತತ್ವಪದ ರಚನಾಕಾರರ ಅನುಭಾವಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಇವುಗಳ ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ, ಸರ್ವಜನ ಗ್ರಾಹ್ಯತೆ, ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯ ಸಮಾನತೆ, ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವೇ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡು ಉತ್ತಮ ಬದುಕನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ಅಂತಹ ಬಾಳು ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- [1] ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ‘ಸಾಮಾನ್ಯನಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ’ ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು.
- [2] ಜನಪದ ಮುಕ್ತಕಗಳು, ಮುದ್ದೇನೂರು ಸಂಗಣ್ಣ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ನೃಪತುಂಗ ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು-02
- [3] ಕನ್ನಡ ಮಂಥನ, ಸಂಪಾದಕರು, ಡಾ.ಕೆ.ರುದ್ರಪ್ಪ, ಪ್ರೊ.ಎಚ್.ಪುಮೀಳಾ, ಒರಿಯಂಟ್ ಬ್ಲಾಕ್‌ಸೈನ್ಸ್ 2013
- [4] ‘ಗರತಿಯ ಹಾಡು’ ಹಲಸಂಗಿ ಸೋದರರು(ಸಂ.)

ಬೇಂದ್ರೆ ಕಾವ್ಯದ ದೇಸಿಯ ಬೇರುಗಳು

ಶಭಾನ

ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಸಂಶೋಧಕಿ

ಕುವೆಂಪು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ

ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮೈಸೂರು - ೫೭೦೦೦೬

ದೂರವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ _ ೯೯೮೬೨೪೪೫೮೨

ಇ-ಮೇಲ್ ವಿಳಾಸ : shabhanamys@gmail.com

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ.

ಎಲ್ಲವೂ ಜಾಗತೀಕರಣಗೊಂಡಿರುವ ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತಿಕೆಯ ನೆಲೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಂತಹ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದೇನು ದೂರ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಲ್ಲಾ ರೂಪದಲ್ಲೂ ಜಂಗಮಶೀಲ. ಒಂದೆಡೆ ವಸಹತೀಕರಣದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೊಸಗನ್ನಡದ ಉದಯವಾದರೆ, ಆ ಹೊಸತನಕ್ಕೊಂದು ಹೊಸತನ ನೀಡಿ, ನೆಲಮೂಲ ಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ ಧಕ್ಕೆಬಾರದ ಹಾಗೆ ಅದನ್ನು ಜತನದಿಂದ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಷ್ಟೇ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಬೇಂದ್ರೆಯಾದಿಯಾಗಿ ಜಿ.ಪಿ.ರಾಜರತ್ನಂ, ಕೆ.ಎಸ್.ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ, ಕಂಬಾರರು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದ ಹಿರಿ ಮನಸ್ಸುಗಳು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಅದರಲ್ಲೂ ತಮ್ಮ ತವರೂರು ಧಾರವಾಡದ ಭಾಷೆ, ಭಾವ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ದೇಸಿ ಸೊಗಡನ್ನು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿಸಿ ಅದಕ್ಕೊಂದು ನೂತನ ಹುಟ್ಟನ್ನು ನೀಡಿದವರು ವರಕವಿ, ವಿಶ್ವಕವಿ, ಯುಗಕವಿ ದ.ರಾ.ಬೇಂದ್ರೆಯವರು. ಸ್ವತಃ ವೈದಿಕ ಮನೆತನದ ಮೂಲದವರಾದರೂ ಆ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ದಾಟಿ ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯನಂತೆ ದೇಸಿ ಪದ, ದೇಸಿ ಮಟ್ಟು, ದೇಸಿ ಆಲೋಚನೆಗಳು, ದೇಸಿ ರಾಗ ತಾನಗಳ ವಿನ್ಯಾಸ ಹಾಗೂ ದೇಸಿ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿ ಸಹಜ ಕ್ರಿಯೆಯಂತೆ ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ದೇಸೀಯತೆಯನ್ನು ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸುವುದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಕೀವರ್ಡ್ : ಬೇಂದ್ರೆ ಕಾವ್ಯದ ದೇಸಿಯ ಬೇರುಗಳು, ಬೇಂದ್ರೆ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ದೇಸೀಯತೆ, ದೇಸಿ, ಬೇಂದ್ರೆ ಕಾವ್ಯ, ಶಭಾನ.

ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಬಹುತೇಕ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ದೇಸೀಯತೆ, ಜಾನಪದದ ಸೊಗಡು ಸ್ಥಾನ ಪಡೆಯಲು ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಅವರು ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ ವಾತಾವರಣ. ಅಂದಿನ ಧಾರವಾಡದ ಜಾನಪದೀಯ ವಾತಾವರಣ ಬೇಂದ್ರೆಯವರಲ್ಲಿ ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ ಎಂಬ ಕವಿ ಹುಟ್ಟಲು ಕಾರಣವಾಗಿ ಇಂದಿಗೂ ಮುಂದಿಗೂ ಬೆರಗುಗೊಳಿಸುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೊಗಡು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿದೆ. ಅದು ಕೇವಲ ಒಂದೇ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಮೀಸಲಿರದೆ ಭುವಿಯನ್ನಾವರಿಸಿ ಆಗಸದವರೆಗಿನ ವಿಸ್ತಾರತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದಾಗಿದೆ ಎಂದರೂ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು.

ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಆಯ್ದುಕೊಂಡ ಛಂದಸ್ಸು ದ್ರಾವಿಡ ಛಂದಸ್ಸಿನ ಪುನರವತರಣವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಏಳೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ರಗಳೆ, ಸಾಂಗತ್ಯ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಅವರು ಹಲವು ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳೊಂದಿಗೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡರು. ಅಂದರೆ ಹಳಗನ್ನಡ-ಹೊಸಗನ್ನಡದ ಮಿಲನ, ನೂತನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರದ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಹೊಸಮಾರ್ಗ ಆ ನಡುವೆ ದೇಸೀಯತೆಯ ಅನನ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದರು. ಅಂದರೆ ಬೇಂದ್ರೆ ಕಾವ್ಯ ಕೇವಲ ಜಾನಪದ ಶೈಲಿಯಿಂದಲೋ

ಅಥವಾ ಶಿಷ್ಟಸಾಹಿತ್ಯದ ರೂಪದಿಂದಲೋ ಹಿರಿಮೆಯ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆಯದೆ ಇವೆರಡರ ಮಿಲನದ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮದೇಯಾದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸಿದ ಅಪರೂಪದ ಕವಿಯಾದರು ಬೇಂದ್ರೆ.

ಡಾ.ಜಿ.ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಅವರು ಹೇಳುವಂತೆ “ಜಾನಪದರ ಗ್ರಾಮೀಣತೆ, ಸರಳತೆ, ನಾದ, ಲಯದ ಕುಣಿತ ಆನಂದದ ಭಾಗವಾದ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಜಾನಪದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಶಿಷ್ಟಕಾವ್ಯವನ್ನು ಕಸಿಗೊಳಿಸಲು ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ ಭಾಷೆ, ಶಿಷ್ಟದ ನಿಯೋಗಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದೆ” ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಇವರೇ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವಂತೆ ‘ಕನ್ನಡ ಜನಪದ ಪರಂಪರೆಯ ಮಾತೃಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲವನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿದ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಶಿಥಿಲಗೊಳಿಸುತ್ತ, ಸತ್ಯಶೋಧಕವಾದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾದ ಜೀವಜಗತ್ತಿಗೆ ಮೂಲವಾದ ಈ ಮಿಥ್ಯಗಳ ಗೂಡವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ವಿಶ್ವಾಸ, ಭಕ್ತಿ, ಶ್ರದ್ಧೆ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆ ಮನುಷ್ಯನ ಬದುಕಿಗೆ ಅವನ ಉಳಿವಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಅವಶ್ಯಕ ಎಂಬುದನ್ನು ಚಿಕ್ಕಿತ್ತಕ್ಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಂಡಿದ್ದಾರೆ’ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಚಿಂತನೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಆವರಿಸಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಾರ್ಹ.

ಬೇಂದ್ರೆ ಕವಿಯ ದೇಸಿಯತೆಯೆಂದರೆ ನೆಲಮುಲ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಅರ್ಥಾತ್ ತಮ್ಮ ನೆಲದ ಬದುಕನ್ನು ಆರ್ಜಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರಿಂದ ಹೊಮ್ಮಿದ ಪ್ರಜ್ಞೆಗೂ ದೇಸಿ ರೂಪ ನೀಡುವುದು, ಅದೇ ದೇಸಿಯ ಬೇರು. ಅಂತಹ ಕಾವ್ಯ ಬೇರು ಬಹುತೇಕ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಗತ್ತಿನಿಂದ ನುಸುಳಿ ವಿಜೃಂಭಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಉಳಿಸುವ ನೆಪದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ದೇಸಿಯತೆಯ ಲೇಪನವನ್ನು ತೀಡಿ ಪದಗಳು ಸಂಭ್ರಮಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ತವರೂರು ಧಾರವಾಡದ ಆಚಾರ - ವಿಚಾರ, ನಡನುಡಿ, ಜನರ ನಂಬಿಕೆಯ ದೇವತಾರಾಧನೆ ಅದರೊಟ್ಟಿಗೆ ಕನ್ನಡ ತಾಯಿಗೆ ದೇಸಿ ಶೈಲಿಯ ಕಾವ್ಯನಮನವನ್ನು ಹೊಸ ಭಾಷೆ, ಶೈಲಿಯ ಹೊನಲನ್ನು ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಹಜವೆಂಬಂತೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನಾಟುವಂತೆ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗಾಡೆ, ಒಗಟು, ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಾವ್ಯಸುಧೆಯೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟೇಯಲ್ಲ, ವಿರಹ ವೇದನೆಯ, ಒಲವಿನ ಕೋರಿಕೆಯಂತಹ ಪ್ರೇಮಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿ ದೇಸಿಯತೆಯ ಹೊನಲನ್ನು ಹರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸುಗ್ಗಿ ನಗಿ ನಕ್ಕಾಗ ಮೊಗ್ಗಿ ಬಿಚ್ಚಿತ ಒಳಗ

ಹಿಗ್ಗಿ ಪಾಡಾಗಿ ಮಾಗಿ ಸಿತು ಹರೆಯವು

ಬಗ್ಗದ ಎದೆಯ ಬಾಗಿ ಸಿತು ||

ಒಲುಮೆಯ ನಚ್ಚೊಂದು ಕುಲುಮೆಯ ಕಿಚ್ಚವ್ವ

ಹುಲುಜೀವ ಕಾದು ಕಮರೀತು ಒಳುಜೀವ

ಒಲುಮೆಗೆ ಹ್ಯಾಂಗೊ ಬಾಳೀತು ||೨

ಒಲುಮೆಯ ಭಾವ ಲಹರಿಯು ತ್ರಿಪದಿ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಅಂದವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ. ಬಗ್ಗದ, ಜಗ್ಗದ ಹೃದಯವನ್ನೂ ಒಲುಮೆಯ ಸಿರಿಯು ಬಾಗಿ ಸಿದೆ, ಅದೇ ಒಲವಿಗಾಗಿ ಬದುಕಿದೆ. ಪದ ಪದದಲ್ಲೂ ದೇಸಿಯ ಮೆರಗನ್ನು ಸೂಸುವ ಬೇಂದ್ರೆ ಕವಿತೆಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೆಂದರೆ ಅಕ್ಷರಗಳ ಜೋಡನೆ, ಪದ ಲಾಲಿತ್ಯ. ಇವು ಸಹೃದಯನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಒಮ್ಮೆಗೆ ಸೂರೆಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಆತನ ಮನ ತಣಿದಷ್ಟು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಹೊಸ ಅರ್ಥದ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಎಡೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತವೆ. ಇಂತಹದೇ ಪದಗಳ ಮೋಡಿಯು ನಮ್ಮ ಜನಪದರಲ್ಲೂ ವಿಫಲವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ದೇಸಿ ಸೊಗಡು ಕಾಮಕಸ್ತೂರಿ ಕವನ ಸಂಕಲನದುದ್ದಕ್ಕೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಸಂಕಲನವನ್ನು ಕುರಿತು ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಮಗನಾದ ವಾಮನ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ “ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಕಾಮವನ್ನು ದೇಸಿ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಮುಗ್ಧ, ಶುದ್ಧ ನಡತೆಯ ವೈವಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಕಾಮವನ್ನು ಕಸ್ತೂರಿಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ನಿಜವಾದ ಮಾನವನ ವಿಕಾಸ. ಕಾಮದೇವ

ದೇವಕಾಮನಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಸಂದೇಶವನ್ನು ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತರ ಕಾವ್ಯ ಸಾರುತ್ತದೆ” ೩ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಬಡವರ ಮಗಳಾಗಿ ನೀನು
ಸಡಗರ ನಿನಗೆಷ್ಟು
ಬಡಿವಾರ ನಿನಗ್ಯಾಕೆ|ಳ
ನೇತ್ರಪಲ್ಲವಿಯಿಂದ ಸೂತ್ರಗೊಂಬೀ ಹಾಂಗ
ಪಾತ್ರ ಕುಣಿಸ್ಯಾನ ಒಲುಮೀಗೆ ದಿನದಿನ
ಜಾತ್ರಿಯೆನಿಸಿತ್ತ ಜನುಮವು||೫

ತ್ರಿಪದಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿರುವ ಕಾಮಕಸ್ತೂರಿ ಕವನ ಸಂಕಲದ ಈ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಬೇಂದ್ರೆ ಹೊಸಗನ್ನಡದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿರುವರೆಂದು ಕೊಂಚವೂ ಅನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ದೇಸಿಯತೆ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಬಡವರ ಮಗಳು ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಡವರ ಮಗಳು ನೀ ಎಂದು ಹಾಡಿ, ಚೇಡಿಸುತ್ತ, ವಿಡಂಬಿಸುತ್ತಾ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಂಗಾರ ಕಣ್ಣನೆತ್ತಿ ಒಮ್ಮೆ ನೋಡ ಒಮ್ಮೆ ನೋಡ! ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವ ನೆಲೆಯನ್ನು ತಲುಪುವಲ್ಲಿನ ಪ್ರಣಯದ ಸಂಕೀರ್ಣತೆ ಹಾಗೂ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವ ಒಂದು ಬಗೆಯ ತಂತ್ರಗಾರಿಕೆಯ ಪವಾಡ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ, ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಬಡತನ ವಿಶೇಷಗೊಂಡು ನಂತರ ಓದುಗನ ಅರಿವಿಗೆ ಬರುವ ಮೊದಲೇ ಆತ್ಮಸಂಗಾತದ ಮತ್ತು ದಿವ್ಯ ಸ್ನೇಹದ ಅನಂತತೆಯನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಲೋಕ ಸ್ವೀಕೃತ ಸತ್ಯದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಪ್ರಣಯ ಗೀತೆಗಳು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಇವರ ಪ್ರಣಯ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಭಾವಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಬಡತನ ಸಿರಿತನವನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿ ಅಲೌಕಿಕದಡೆಗೆ ಸಾಗುವ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಅನನ್ಯವಾದುದು. ಅಂದರೆ ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತರ ಜೀವದ ನಾದ ನಾದಲೀಲೆಯಾಗಿ ಹೊಮ್ಮಿದೆ.

ಕಾವ್ಯದ ಮೂಲ ಬೇರನ್ನೇ ದೇಸಿ ಶೈಲಿಯನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಬೇಂದ್ರೆ ದೇಶ ಹಾಗೂ ಅನ್ಯದೇಶಗಳ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಿರಿಯ ಕವಿಗಳ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ನೆಲೆಮೂಲದ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿನ ಸುಗಂಧವನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಬರಹದುದ್ದಕ್ಕೂ ಪಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿರುವ ಡಾ.ಎಂ.ಅಕಬರ ಅಲಿ ಅವರು “ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದ ಕನ್ನಡ ದೇಸಿಯನ್ನು, ಧಾರವಾಡ ಸೀಮೆಯ ಜಾನಪದ ಸೊಗಡನ್ನು ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡ ಬಗೆ ಅಸಾಧಾರಣವಾಗಿದೆ” ೫ ಎಂದು ಶ್ಲಾಘಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಅವರ ಬೆಳದಿಂಗಳ ಕುರಿತ ಒಂದು ಭಾವಗೀತೆ ಗಮನಾರ್ಹವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಮದುಮಗಳ ಕಣ್ಣಿನ ಬಗೀ
ಚಂದಿರನ ನಗೀ
ಸುತ್ತ ಹರಿದದ|
ಸುತ್ತ ಹರಿದದ||
ಕಂಡವರ ಬಾಳು ಮರಿಸದ||

ಜನಪದರ ಬಾಯಲ್ಲೂ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಕುರಿತು ಈ ಬಗೆಯ ವರ್ಣನೆಗಳು ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ಹರಿದಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇಲ್ಲಿರುವ ಜಾನಪದ ಮೋಡಿಗೆ, ಸೊಬಗಿಗೆ, ಲಾವಣಿಯ ಲಯಕ್ಕೆ ಮರುಳಾಗದವರುಂಟೆ?. ಸ್ವತಃ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ, ತಮ್ಮ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ನೆಲದಿಂದ ದೂರ ಉಳಿದು ವಿದ್ಯಾಪರಿಣಿತರಾದ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಬರಹಕ್ಕಿಳಿದಾಗ ಹಾಡಿ ಹೊಗಳಿದ್ದು ತನ್ನೂರನ್ನು, ತನ್ನೂರಿನ ದೇಸಿ ಸೊಗಡನ್ನು, ಅಲ್ಲಿನ ಹಿರಿಮೆ ಗರಿಮೆಯನ್ನು. ಅಷ್ಟೇಯಲ್ಲಾ ಸಹೃದಯರಿಗೂ ತನ್ನೂರ ನೋಡಲು ಪ್ರೀತಿಯ ಆಮಂತ್ರಣವನ್ನೂ ನೀಡುವರು..

ಬಾರೊ ಸಾಧನ ಕೇರಿಗೆ
ಮರಳಿ ನಿನ್ನೀ ಊರಿಗೆ||೬

ಎನ್ನುತ್ತಾ ನೆಲಕ್ಕೆ ಹರಯ ಮೂಡಿದ ಬಗೆ, ಅಲ್ಲಿನ ಮೋಡ, ಅಡವಿಗಳ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಮನತುಂಬ ಹಾಡಿ ಹೊಗಳುವುದರ ಮೂಲಕ ನೆಲ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಯ್ಬೆರೆದರೆ ಧಾರವಾಡದ ಉಲಿಯನ್ನೇ ಉಲಿಯುವ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಕವಿತೆಯದ್ದಕ್ಕೂ ವಿಫಲವಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ್ದು ತನ್ನ ನೆಲದ ಬಾಷೆಯನ್ನೇ. ಪ್ರಾಯಃ ಈ ಪ್ರಮಾಣದ ಭಾಷಾ ಸ್ವಂತಿಕೆ ಮತ್ತೋರ್ವ ಕವಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಎಂದರೆ ರೋಮಾಂಚನದ ಸೆಲೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಕರ್ನಾಟಕ, ಕನ್ನಡ ಅದರಲ್ಲೂ ಧಾರವಾಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಿಂದು ಧನ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಜೊತೆಗೆ ನಮಗೂ ಅದರ ಭಾಗ್ಯವನ್ನುಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

“ಏಳೂ ಕನ್ನಡದ ಕಂದಾ, ನೀನಾಡಿದ್ದೇ ಚಂದ,
ಮಾಡಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ಮಾಟಾ, ಇನ್ನೇನು?
ಕಟ್ಟಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ಕವನಾ ಇನ್ನೇನು?

ಬಯಲೆಲ್ಲಾ ಬಾಯಾಗಿ ತಾಯ್ನುಡೀ ನುಡಿದಾಗ
ರಸಬಾಳಿ ರಸಗಬ್ಬು ತೆಂಗೇನು?
ಸಾವಿರದ ಹೂರಸ ಸವಿಜೇನು.”೭

ಎಂದು ಸಾವಿರದ ಹೂರಸದ ಸವಿಜೇನನ್ನು ಉಂಡ ಬೇಂದ್ರೆ ಪಾವನರಾಗಿ, ಕನ್ನಡದ ಪಾವನ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ನಾಡು-ನುಡಿಯನ್ನು ಶ್ಲಾಘಿಸಿರುವ ಪರಿ ಇದು. “ಬೇಂದ್ರೆ ಧಾರವಾಡ ಜಾನಪದ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದು ಅದರ ದನಿಗೆ ಮೈಮನ ಕೊಟ್ಟು, ಅದರ ಸಹಜ ನಾದದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲಾಸಗೊಂಡು, ಅದರ ಸೊಗಡನ್ನು ಶಿಷ್ಟಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂದ ಕಾವ್ಯ ಗಾರುಡಿಗರು” ಎಂದು ಬೇಂದ್ರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕುರಿತು ಸೂಕ್ಷ್ಮಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿರುವ ಡಾ.ಜಿ.ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದ ಸತ್ವವನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಗರಿ ಕವನ ಸಂಕಲನದ ‘ಚೆಲುವ’ ಕವಿತೆಯಲ್ಲೂ ಭಾವ, ಭಾಷೆಗಳ ಸಮ್ಮಿಲನದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿರುವ ಗ್ರಾಮ್ಯ ಸೊಬಗು ಅನನ್ಯವಾದುದಾಗಿದೆ.

ಯಾರವ್ವಾ ಇವ ಚೆಲುವಾ
ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕು
ತಾನ ನೋಡಿ ನಲಿವಾ!೮

ಅದೇ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ, ಕುಣಿಯೋಣು ಬಾರ, ನಾದಲೀಲೆಯಂತಹ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ದತ್ತವಾದ ಜಾನಪದೀಯತೆ, ತಾತ್ವಿಕತೆ ಹಾಗೂ ಗೇಯತೆಗಳನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರಿಸಿದರೆ, ‘ಮಾಯಾಕಿನ್ನರಿ’, ‘ಸಂಜೀಯ ಜಾವಣೆ’, ‘ಜೋಗಿ’ ಯಂತಹ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಥನಾತ್ಮಕತೆ ಹಾಗೂ ಭಾವ ನಿರ್ಭರತೆಗಳು ಜಾನಪದ ಲಯಗಳು ಜೋಡಿಯಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಕೀರ್ತನಾಧ ಕೋಟಿಯವರೂ ಗ್ರಹಿಸಿರುವ ಅಂಶ ಇದೇ ಬಗೆಯದು “ಬೇಂದ್ರೆಯವರದು ಮೂಲತಃ ಜಾನಪದ ಪ್ರತಿಭೆ ; ಅವರ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಗೇಯತೆಯ ಗುಣ ಪ್ರಮುಖವಾದದ್ದು” ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಲಾವಣಿಯ ಲಯವನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಕವಿತೆ..

ಬಾ, ಹಾಕು ರಿಂಗಣಾ ಗಗನದಂಗಣದಾಸಗ|
ನನ್ನ ಕಾಲಾಗ||

ಒಳಗೊಳಗ ಕುದಿವ ಭೂಕಂಪ,

ಹೊರಗ ಹಸಿತಂಪ

ಮೇಲೆ ನರುಗಂಪೋ | ಮೇಲೆ ನರುಗಂಪು

ಬಂತೆಲ್ಲ ನೆಲದ ಬಸಿರಿನಿಂದ | ಮನೆಯು ನೆಲದಿಂದ | ಅನ್ನ ಮಣ್ಣಿಂದ |

ಮೈಯು -

ಅದರಿಂದೋಂ _ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ |೯

ನಾದಲೀಲೆ ಕವಿತೆಯ ಲಯದೆಡೆಗೆ ನೋಡಬೀರಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿನ ಸೌಮ್ಯತೆ, ಜಾನಪದ ಲಯ, ಸೊಗಸುಗಾರಿಕೆ, ಅವರ್ಣನೀಯ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವೈಭೋಗ, ಒಲವಿನ ಲಹರಿ ಎಲ್ಲವೂ ಸಹಜತೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಜವೆಂಬತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಕೋಲು ಸಖೀ, ಚಂದ್ರಮುಖೀ, ಕೋಲೆ ನಾದಲೀಲೆ ||

ಮುಂಜಾವದ ಎಲರ ಮೂಸಿ ನೋಡುತಿಹವೆ ನಲ್ಲೆ

ತರಳ ಎರಳೆ, ಚಿಗುರ ಚಿಗುರ, ಹೂವು ಹೂವು ಹುಲ್ಲೆ,

ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಕೆಂಪು ಮುಂದೆ, ಕಂಗಡಿಸುವ ಮಂಜು ಹಿಂದೆ

ಅತ್ತಣಿಂದ ಬೇಟೆಗಾರ ಬರುವ ನಾನು ಬಲ್ಲೆ.

ಮುಂಜಾವದ ಎಲರ ಮೂಸಿ ನೋಡುತಿಹವೆ ನಲ್ಲೆ

ಕೋಲು ಸಖೀ....೧೦

ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯುಳ್ಳ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕವಿತೆಯು ಅಷ್ಟೇ ಲಯಬದ್ಧದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಈ ದೇಸಿ ಲಹರಿಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿರುವ ಅವರ ಪುತ್ರ ಡಾ.ವಾಮನ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು “ ಬೇಂದ್ರೆ ಕಾವ್ಯದ ಅಗಾಧ ಶಕ್ತಿ ಇದು, ಇದರ ಮೂಲಕ ಬೇಂದ್ರೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭೂಯಿಷ್ಟ ಮಾರ್ಗ ಕಾವ್ಯದಿಂದ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಧಾರವಾಡದ ಆಡುಭಾಷೆಯ ‘ದೇಸಿ’ ಹಾಡುಗಬ್ಬದ ಕವಿಗಳಾದದ್ದು. ಅವರಿಗೆ ಅವರ ಹಾಡುಗಳು ‘ಜಾನಪದ’ ಗತ್ತಿನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯದ ಛಂದದವರೆಗೆ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಶ್ರವಣ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಬೇಂದ್ರೆ ಶ್ರಾವಣದ ಕವಿಯಾಗಿ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆದರು ಇದು ಹಳೆಯ ಋಷಿಕವಿ ಅನುಭವಿಸಿದ ಸ್ಥಿತಿ” ಎಂದು ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ದೇಸಿಯತೆಯ ಮೆರಗನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಕೊಂಚವೂ ಸಡಿಲಗೊಳಿಸದ ಬೇಂದ್ರೆಯದು ದೇಸಿ ಹಾವಭಾವ. ಇವರು ಭಾವಕವಿಯಾದ್ದರಿಂದಲೇ ಈ ಬಗೆಯ ದೇಸಿ ಭಾವದ ಹೊನಲು ಹೊಮ್ಮಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವುದು. ಸದಾ ಚೈತನ್ಯ ಸ್ವರೂಪಿ ದೇಸಿಯತೆಗೆ ಅಥವಾ ಜಾನಪದಕ್ಕೆ ಸಾವಿಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ಬೇಂದ್ರೆಯಂತಹ ಕವಿಗಳು ಅದಕ್ಕೊಂದು ನೂತನ ರೂಪ ನೀಡಿ ಅದರ ಸೊಬಗನ್ನು ದುಪ್ಪಟ್ಟುಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮೊದಲೇ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವಂತೆ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಜಾನಪದ ಅಲಂಕಾರ, ಛಂದಸ್ಸನ್ನು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೆಣೆದು ಕಟ್ಟಿ ಸಹ್ಯದಯರಿಗೆ ಧಾರೆಯೆರೆಯುವುದರೊಂದಿಗೆ, ಆ ನೂತನ ಕಟ್ಟುವಿಕೆಯ ರೂಪವನ್ನು ಕಂಡು ಸ್ವತಃ ಬೆರಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ‘ಮುಂಜಾವಿನ ಕಂಜ ಬೆಳಕಿಗೆ’ ಎಂಬ ಕವಿತೆ ಹಾಗೂ ‘ತುಂ ತುಂ ತುಂ ತುಂ ತುಂಬಿ ಬಂದಿತ್ತು ತಂಗಿ..’ ಎಂಬ ಕವಿತೆ ಅಂತಹ ಜಾನಪದ ಶೈಲಿಯ ಸೊಗಡಿಗೆ ಉತ್ತಮ ನಿದರ್ಶನ.

ಜಾನಪದರು ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಲಾಲಿತ್ಯವನ್ನೂ ಅದರೊಟ್ಟಿಗೆ ಬದುಕಿನ ಬವಣೆಯನ್ನೂ ಏಕತಾನದಲ್ಲಿ ಹೆಣೆದಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಬದುಕು ಸಾಗಿಸಲು ಭಾರವೇನು ಆಗಲಿಲ್ಲ, ಅಂತೆಯೇ ಬೇಂದ್ರೆಯವರೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಪಾಡನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಾಡಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದವರು. ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಬೇಸರವೇನಾದರೂ ಕವಿಗೆ ಕಾಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಕಳೆಯಲು ಒಂದು ಹುಣಸೇ ಮರವಿದ್ದರೆ ಸಾಕು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ..

ಹೂತದ ಹುಣಸಿಯಾ ಚಿಗುರು
 ಮದರಂಗಿ ಬಣ್ಣದುಗುರು
 ರುಚಿಗೆ ಹುಳಿಯೊಗರು
 ನೋಡ್ಯೆ ಜೀವಕ್ಕನಿಸಿತು ಹಗರು || ಹೂತದ
 ಕವಿ ಜೀವದ ಬ್ಯಾಸರ ಹರಿಸಾಕ
 ಹಾಡ ನುಡಿಸಾಕ
 ಹೆಚ್ಚಿಗೇನು ಬೇಕ?
 ಒಂದು ಹೂತ ಹುಣಿಸಿಮರ ಸಾಕ || ಹೂತದಂ

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬೇಂದ್ರೆಯವರಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ಸುಪ್ತಚೇತನ, ಆಂತರ್ಯದ ಕಣ್ಣು ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಒಂದು ವೇಳೆ ಆ ನೋಟ ಕಂಡರೂ ಬೇಂದ್ರೆಯವರಂತೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸತ್ಪಾಲಿ ಅಕ್ಕರಗಳ ರೂಪ ನೀಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ? ಆ ಕಾಣುವಿಕೆಗೆ ಸಾರ್ಥಕತೆ ಧಕ್ಕುವುದು ಇಂತಹ ದೇಸಿ ಕವಿಗಳಿಂದಲೇ. ಬೇಂದ್ರೆ ತಮ್ಮ ಅನುಭವಾಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ವೇಳೆ ಶಾಹಿ ಹಿಡಿದಾಗ ಅವರಿ ತ್ರಾಸವೇನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ, ನಿರುಮ್ಮಳ ಚಿತ್ತರಾಗಿ ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿ, ಧ್ಯಾನಮಗ್ನರಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿಗೆ ತೊಡಗುತ್ತಾರೆ. ಕಡೆಯದಾಗಿ ತಮ್ಮಿಂದಲೇ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ ಆ ರೂಪಕ್ಕೆ ಬೆರಗಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ.

ಅರೆ ಮರವು ಮಾಡುವೀ ಬಂಧ
 ಯಾವುದೀ ಛಂಧ
 ಯಾವುದೀ ಧಾಟಿ
 ಯಾವುದೀ ಧಾಟಿ? ||
 ಸವಿರಾಗ ಬೆರಸಿದ ಉಸಿರು.
 ಇದಕ ಯಾ ಹೆಸರು
 ಇದಕ ಯಾ ಹೆಸರಿಸ?
 ಅಂಬಿಕಾತನಯನ ಹಾಸಡೆ
 ಬೆಳುದಿಂಗಳ ನೋಡೆ ||೧೨

ಇದು ಕವಿಯನ್ನೇ ಬೆರಗುಗೊಳಿಸುವ ಸೃಜನಶೀಲತೆ. ತನ್ನಯತೆಯ ಪ್ರತಿರೂಪದ ಕುರುಹು. “ಹೇಗೆ ನಾಟ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೈ ಮೈಗಳ ವಿನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ, ತಾಳಕ್ಕೆ ತಾಳ ಕೂಡಿದರೆ ಸರಿಯಾದ ನರ್ತನವಾಗುವುದೋ ಹಾಗೆ, ಕಾವ್ಯದಲ್ಲೂ ಪ್ರಾಸಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಸ ಹೊಂದಿದರೆ ಕಾವ್ಯವಿಲಾಸ ಒಂದು ಗೊತ್ತನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಕೃತಿ ಸುಂದರವಾಗಿ ಕೂರುವಡೆದು ನಿಂತಾಗ ಅದು ಕವಿಗೇ ಒಂದು ಪವಾಡದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ! ತನ್ನ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಬೆರಗಾಗುತ್ತಾನೆ ಕವಿ” ಎಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಜಿ.ಎಸ್.ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರು ಬೇಂದ್ರೆ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಕುರಿತ ಬೆರಗಾಗುವಿಕೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಒಟ್ಟಾರೆ ಶಬ್ದಗಾರೂಡಿಗರಾದ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟ ಬವಣೆಗಳಿಂದ ಬೆಂದು ಮಾಗಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಅಷ್ಟೇ ಮಾಗಿದ ಸತ್ಪಯುತ ಬರಹವನ್ನೇ ನಮಗುಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಡ್ಸನ್ ಹೇಳುವಂತೆ ‘ಸಾಹಿತ್ಯ

ಜೀವನದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ' ಅಂತಹ ಜೀವನದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಸಾರ್ಥಕತೆ ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ದೊರಕಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹೊಸ ತಿರುವಿನಲ್ಲಿ ಪಂಪ ಹೇಗೆ ನೂತನ ಹಾದಿಗೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿ ಲೌಕಿಕ ಅಲೌಕಿಕ ಕಾವ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ನಾಯಕನನ್ನು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದಿನ ಕವಿಗಳಿಗೆ ದಾರಿಯಾದನೋ, ಹೇಗೆ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದ ವಚನಕಾರರು ಆಡುನುಡಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಆಂತರ್ಯದ ತೊಳಲಾಟಗಳಿಗೆ ರೂಪ ನೀಡಲು ಮುಂದಾಗಿ ಜನಸ್ನೇಹಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ ಮಾಡಿದರೋ, ಹೇಗೆ ಹರಿಹರ ರಗಳೆಗಳ ಮೂಲಕ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದದ್ದನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ತಲುಪಿಸಿದನೋ, ಹದಿನೈದು ಹದಿನಾರನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ದಾಸವರೇಣ್ಯರು ಕೀರ್ತನಾ ರೂಪದ ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದರೋ ಹಾಗೆಯೇ ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೇಂದ್ರೆ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆ, ಛಂದಸ್ಸು, ವಸ್ತು-ವಿಚಾರ, ನಿರೂಪಣಾ ಶೈಲಿ ಮುಂತಾದ ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಮೂಲಕ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮರಾಠಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಿದ್ದ ಬೇಂದ್ರೆ ತಮ್ಮ ಬರಹದ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ದೇಸೀಯ ಹೊಳಪು ನೀಡಿ, ತಿಕ್ಕಿ, ತೀಡಿ ನವ ಚೈತನ್ಯದ ಮೆರಗು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ತನ್ನೂರು, ತನ್ನ ತಾಯಿ, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ, ನೆಲ, ಜಲ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಜನಪದರ ಪ್ರಬಲ ಶಕ್ತಿಯಾದ ದೇವಿ ದೇವತೆಯರ ಸ್ಮರಣೆಯನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ ನೆಲಮೂಲ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಹೊನಲನ್ನು, ಅಲ್ಲಿನ ಅನನ್ಯತೆಯನ್ನು, ನಾಡು, ನುಡಿ, ನಡೆಯ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು, ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವೈಭೋಗವನ್ನು, ಒಲವಿನ ದಾಂಪತ್ಯದ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ, ಇನ್ನು ಬೇಕಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ದೇಸಿ ಸೊಗಡಿನ ಗಂಧವನ್ನು ತೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ದೇಸಿ ಬೀಜಗಳ ಬಿತ್ತನೆಯಿಂದ ಸತ್ವಯುತ ಬೇರುಗಳು ಸುತ್ತಲೂ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಬ್ಬಿವೆ, ಬಿತ್ತಿದ ಬೀಜ ಹೆಮ್ಮರವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಸಾಕಷ್ಟು ಕವಿಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ತಾಣವಾಗಿದೆ, ಆ ಬೀಜಗಳ ಸತ್ವ ಅವರಿಗೂ ತಲುಪುವಂತಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಸಹ್ಯದಯರ ಮನವ ತಣಿಸುವ ಅಮೃತವಾಣಿಯೂ ಆಗಿದೆ.

ಅಡಿ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

- [1] ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ -ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ : ಡಾ.ಜಿ.ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ - ಪುಟ ೨೦೧೮
- [2] ಕಾಮಕಸ್ತೂರಿ : "ಒಲುಮೆಯ ಕಿಚ್ಚು" , ಪುಟ-೪೬
- [3] ಸಂವಾದಕಂಡ "ಅಂದತ್ತ" ಭಾಗ-೧ - ಡಾ. ವಾಮನ ಬೇಂದ್ರೆ - ಮುನ್ನುಡಿ
- [4] ಕಾಮಕಸ್ತೂರಿ : "ಬಡವರ ಮಗಳು" , ಪುಟ ೩೭
- [5] ಕಾಮಕಸ್ತೂರಿ : "ಜನುಮದಜಾತ್ರಿ" , ಪುಟ ೪೫
- [6] ಬಾ ಹತ್ತರ : "ಬಾರೊ ಸಾಧನಕೇರಿಗೆ" , ಪುಟ ೧೩
- [7] ಗರಿ : "ಚೆಲುವ" , ಪುಟ ೮೮-೮೯
- [8] ನಾದಲೀಲೆ : "ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ" ಪುಟ ೪೬
- [9] ನಾದಲೀಲೆ : "ನಾದಲೀಲೆ" ಪುಟ ೧
- [10] ಸಖೀಗೀತ : "ಹೂತದ ಹುಣಿಸಿ" ಪುಟ ೩೬
- [11] ನಾದಲೀಲೆ : "ಬೆಳುದಿಂಗಳ ನೋಡ" , ಪುಟ ೭೬

ಲೇಖನದ ಆಕರ ಸೂಚಿ

- [1] ಸಖೀಗೀತ : ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಾಶನ - ೧೯೪೦
- [2] ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರಿ ಮತ್ತು ಹಾಡು-ಪಾಡು : ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ ಸಮಾಜ ಪುಸ್ತಕಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ - ೧೯೪೬
- [3] ಮೂರ್ತಿ ಮತ್ತು ಕಾಮಕಸ್ತೂರಿ : ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ ಪ್ರತಿಭಾ ಮುದ್ರಣ, ಧಾರವಾಡ - ೧೯೫೫
- [4] ಜೀವಲಹರಿ : ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ ಸಮಾಜ ಪುಸ್ತಕಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ - ೧೯೫೭

- [5] ನಾದಲೀಲೆ : ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ ಪ್ರತಿಭಾ ಮುದ್ರಣ , ಧಾರವಾಡ - ೧೯೫೮
 [6] ಹೃದಯ ಸಮುದ್ರ : ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ ಸಮಾಜ ಪುಸ್ತಕಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ - ೧೯೫೮
 [7] ಬಾ ಹತ್ತರ : ದ.ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ ಗೀತಾ ಬುಕ್ ಹೌಸ್ - ೧೯೬೯
 [8] ಬೇಂದ್ರೆ ಸಮಗ್ರ ಕಾವ್ಯ ದರ್ಶನ : (ಸಂ) ಡಾ.ವಾಮನ ಬೇಂದ್ರೆ. ಪುರೋಗಾಮಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾಶನ - ೨೦೧೦

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- [1] ಡಾ.ಬುದ್ಧಣ್ಣ ಹಿಂಗೆಮಿರೆ (ಸಂ), ಇಳಿದು ಬಾ ತಾಯಿ, ಸಮಾಜ ಪುಸ್ತಕಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ - ೧೯೭೭.
 [2] ಕೀರ್ತಿನಾಥ ಕುರ್ತಕೋಟಿ, ನೂರು ಮರ ನೂರು ಸ್ವರ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ - ೧೯೯೮.
 [3] ಡಾ.ಜಿ.ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ, ಹೂತದ ಹುಣಸಿ, ಶ್ರೀರಂಗ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು - ೨೦೦೦.
 [4] ಡಾ.ರಾಗೌ (ಸಂ), ಬೇಂದ್ರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮಾಲೋಚನೆ, ಕುವೆಂಪು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮೈಸೂರು- ೧೯೯೬.
 [5] ಡಾ.ಜಿ.ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ, ಬೇಂದ್ರೆ ಕಾವ್ಯ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮೈಸೂರು - ೨೦೧೮.
 [6] ಡಾ.ವಾಮನ ಬೇಂದ್ರೆ, ಸಂವಾದ ಕಂಡ "ಅಂದತ್ತ" ಭಾಗ-೧ ಬೇಂದ್ರೆ ಸಂಶೋಧನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ - ೨೦೧೦.
 [7] ಬಿ.ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಕುಮಾರಿ(ಸಂ) - ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು- ೨೦೦೮.

ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅರ್ಥ, ಸ್ವರೂಪ, ಪ್ರೇರಣೆ, ಧೋರಣೆಗಳು

ಪ್ರೊ. ಸೋಮಣ್ಣ ಹೊಂಗಳಿ,

ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,

ಎಸ್.ವಿ.ಪಿ. ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ,

ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ,

ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ರಿ, ಕೊಣಾಜಿ, 574 199

Gmail : krssomanna@gmail.com

Ph : 9886165134

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಎರಡು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಶಿಷ್ಟವು ಅನನ್ಯವು ಆಗಿರುವಂತಹದ್ದು. ಸುಮಾರು ನೂರ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಧಾನದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ನವೋದಯ ಪೂರ್ವ, ನವೋದಯ, ಪ್ರಗತಿಶೀಲ, ನವ್ಯ, ದಲಿತ, ಬಂಡಾಯ, ಮಹಿಳೆ, ಮುಸ್ಲಿಂ (ನವೋತ್ತರ) ಮೊದಲಾದ ಉಪನಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಕವಲೊಡೆದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ನವೋದಯ ಮತ್ತು ನವ್ಯದ ತರುವಾಯ ಎಪ್ಪತ್ತರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊಸತೊಂದು ಗಾಳಿ ಬೀಸಿತು. ಅದುವೆ ದಲಿತ ಬಂಡಾಯ. ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯನವರ 'ಹೊಲೆಮಾದಿಗರ ಹಾಡು' ಮತ್ತು ಕಥೆಯಲ್ಲಿ 'ದ್ಯಾವನೂರು' ಸಂಕಲನಗಳು ಹೊರಬಂದವು. ಶತಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಮೂಕರಾಗಿದ್ದ ಜನ ಮಾತನಾಡತೊಡಗಿದರು. ಬರಿಮಾತಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಬೆಂಕಿಯ ಜ್ವಾಲೆಗಳನ್ನೇ ಉಗುಳತೊಡಗಿದರು ಎಂದರೂ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಅದುವರೆವಿಗೂ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಅದುಮಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ತಮ್ಮ ನೋವು, ಅಸಹನೆ, ರೋಷ, ಕಿಚ್ಚು, ಆವೇಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿದರು. ಅವೆಲ್ಲವು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಸ್ವರೂಪದ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಕಾವ್ಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹೊರ ಹಾಕಿದರು. ಕ್ರಮೇಣ ಅದುವೇ 'ದಲಿತ ಬಂಡಾಯ' ಎನ್ನುವ ತೊರೆಯಾಗಿ ಹರಿಯತೊಡಗಿತು. ಇದು ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ನಾಲ್ಕನೇ ಘಟಕವಾಗಿ ಮೈ ಪಡೆಯಿತು. ಇದು 1970 ರಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಅದು ಬೆಳೆದು ಹೆಮ್ಮರವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಘಟನೆಯು ಹೊರ ತಂದ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರಗೂರು ರಾಮಚಂದ್ರಪ್ಪನವರ ಮಾತುಗಳು ಬಂಡಾಯದ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ.

ಕೀ ವರ್ಡ್ಸ್ : ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯ, ದಲಿತ ಬಂಡಾಯ, ಸೋಮಣ್ಣ ಹೊಂಗಳಿ

“ನಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಗತಿಪರ ಧೋರಣೆಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ತಿರುವುಗಳು ಎದುರಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ತಲುಪಿದ ಕ್ಷೀಣ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ, ಅವುಗಳಿಂದ ಪಾರ ಕಲಿತ ವ್ಯಾಪಕ ಸ್ವರೂಪದ ಸಂಘಟನೆಯ ಅಗತ್ಯ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಒಕ್ಕೂಟ ಪ್ರಗತಿ ಪಂಥಗಳ ಸಾಪಲ್ಯ-ವೈಫಲ್ಯಗಳ ದಾಖಲೆ ನಮಗೊಂದು ಎಚ್ಚರದ ಸಂಗತಿಯೂ ಆಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳ ಸ್ವರೂಪದಿಂದಾಗಿ ಉದ್ಯವಿಸಿದ ಇಂದಿನ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂದರ್ಭದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹೋರಾಟದ ನೆಲೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಜನವಿರೋಧಿ ನಿಲುವುಗಳ ವಿವಿಧ ಮುಖವಾಡಗಳ

ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿ ವಿಜೃಂಭಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಂದರ್ಭ, ಪ್ರಗತಿಪರ ಧೋರಣೆಯು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದು ಸವಾಲು - ನಮ್ಮ ಹೋರಾಟ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು ದೇಶದ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ ಉಳ್ಳವು ಎಂಬ ನಿಲುವಿನಿಂದ ಹೊರಟಿದ್ದು. ಸಾಹಿತಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಇರಬೇಕೆಂಬ ಆಶಯ ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ, ಜಾತಿಪದ್ಧತಿ, ಲಿಂಗಭೇದ ಮತ್ತು ವರ್ಗಭೇದ ನೀತಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಎಲ್ಲಾ ಜನಪರ ನಿಲುವುಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಬೆಂಬಲ, ಜನಪರವಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹೋರಾಟ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ನೆಲೆ. ಇಂಥ ಒಲವಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ ನಮ್ಮ ಹೋರಾಟದ ಮುಖ್ಯ ದಾಖಲೆ” .

ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಪರಸ್ಪರ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದೆ. ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿವೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿರುವ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿವೆ. ಬರಹಗಾರ ಕೂಡ ಸಮಾಜದ ನಡುವೆ ಬದುಕುವ ಸಮಾಜಜೀವಿ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ 1970ರ ದಶಕ ವಿಶೇಷ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದಿದೆ. ಈ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಮತ್ತು ದಲಿತ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾದವು. ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂತ್ರ, ಶೈಲಿ, ಅತಿಯಾದ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆ, ಪ್ರತಿಮೆ, ಅನಾಥ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಒಂಟಿತನದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದಾಗಿ 'ನವ್ಯ' ವು ಅವಸಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿತು. ಎಪ್ಪತ್ತರ ದಶಕದ ಆರಂಭದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬರಹಗಾರರು ಅಕ್ಷರಲೋಕವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು. ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂದರ್ಭದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯಿಂದ ಸಂಭವಿಸಿದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಸಂಘಟನೆಯೇ ದಲಿತ ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಹೀಗೆ ಸಮಾಜ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಆಶಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಚಳುವಳಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು. ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳ ಮನೋಧರ್ಮವು ವಸ್ತು, ಅನುಭವ, ಸಂವೇದನೆ, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಗಳು ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದರೂ ಆಶಯ ಮತ್ತು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವುಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪೂರಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಒಂದು ನಾಣ್ಯದ ಎರಡು ಮುಖಗಳಾಗಿವೆ.

ಅರ್ಥ ವ್ಯಾಪ್ತಿ:

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ (ಚಂಪೂ), ವಚನ, ರಗಳೆ, ಷಟ್ಪದಿ, ತ್ರಿಪದಿ, ಸಾಂಗತ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನವೋದಯ, ಪ್ರಗತಿಶೀಲ, ನವ್ಯ, ದಲಿತ ಬಂಡಾಯ, ಮಹಿಳೆ, ಮುಸ್ಲಿಂ ಎಂಬ ಪದ ವಿಚಾರಗಳ ಕುರಿತು ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. 'ದಲಿತ' ಮತ್ತು 'ಬಂಡಾಯ' ಎಂಬ ಎರಡು ಪದಗಳ ಕುರಿತು ನಡೆದ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. 'ದಲಿತ' ಪದವನ್ನು ಮಾಲಗತ್ತಿ ಅವರು 'ದಲಿತ' ಎಂದರೆ 'ದಮನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದವರು' ಎಂದರ್ಥ. 'ದಲಿತ' ಎಂದರೆ ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ತುಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದವರು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರು ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸಂಬಂಧಗಳ ಎಳೆ ಇರುವುದರಿಂದ 'ದಲಿತ' ಎಂದರೆ ಕೇವಲ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯನಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಪದ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. (ಅರವಿಂದ ಮಾಲಗತ್ತಿ: 1997: ಪುಟ 5-6)

ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ ನೆಲೆಗಳು ವರ್ಗ ಸಂದರ್ಭವಾಗಿ ಇಂಡಿಯಾದ ಆಚೆಗೂ ಚಾಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸಾಧಾರಣೀಕರಿಸಲು ಚಾಚಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಜಾತಿ ವಿನಾಸದ ಮೇಲೆ ಯಾವ ರೂಪ ಪಡೆಯುವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂದರ್ಭಗಳು ವರ್ಗಸೌಂದರ್ಯದ ಜೊತೆ ಸಮೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಧೋರಣೆ ಗೊಂದಲದಲ್ಲೇ ಪರ್ಯವಸಾನವಾಗುತ್ತದೆ. (ನೋ.ಸಂ.ತಿಮ್ಮಗೌಡ: ದಲಿತ ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನೆಲೆ, 169, ರುಜುವಾತು, ಅಕ್ಟೋಬರ್-ಡಿಸೆಂಬರ್ 1985) ಎನ್ನುವ ಮಾತುಗಳು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿವೆ.

ಬಂಡಾಯ ಎನ್ನುವುದೊಂದು ಮನೋಧರ್ಮ, ಈ ಮನೋಧರ್ಮದ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆ ಹಾಗೂ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಮತ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಪ್ರತಿಭಟಿಸುವ ಒಂದು ಪ್ರವೃತ್ತಿ (ಡಾ.ಜಿ.ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ: ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕುರಿತು: 13, 1982 ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆ) ಈ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯು ಸಮಕಾಲೀನ ವಾಸ್ತವ ಪ್ರಜ್ಞೆಯುಳ್ಳ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಬಂಡಾಯದಲ್ಲಿ ಎಡಪಂಥೀಯ ಸಂಘಟನೆಗಳಾದ, ದಲಿತ ಸಂಘರ್ಷ ಸಮಿತಿ, ಸಮುದಾಯ, ಸಿಪಿಪಿ, ಸಿಪಿಎಂ ಮುಂತಾದವು ಸೇರಿ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ತಿಳಿದುಬರುವ ವಿಷಯ. ರಾಜಕೀಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೇ 'ಬಂಡಾಯ' ಮೂಲತತ್ವವನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ತೀವ್ರತರವಾದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಾಧ್ಯತೆ ವಿಷಯ ವಸ್ತು ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ವಿನಹ ಅದರೊಟ್ಟಿಗೆ ಬರುವ 'ಸಿಟ್ಟು' ಎಂದಷ್ಟೇ ಗ್ರಹಿಸುವುದು ಸಮಂಜಸವಲ್ಲ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಬಂಡಾಯದವರಿಗಿಂತ 'ದಲಿತರಿಗೆ ಇನ್ನು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸಾಧ್ಯವೆಂದೂ ಅದು ದಲಿತರಿಗೆ 'ಹಕ್ಕು' ಎಂದು ವಾದಿಸುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. (ಪ್ರೋಲಂಕಿ ರಾಮಮೂರ್ತಿ: ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಹಕ್ಕಿದೆ - 38 ಸಂಕ್ರಮಣ - ಫೆಬ್ರವರಿ-1988)

70ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದ 'ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯ' 'ದಲಿತ' ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಚರ್ಚೆ ಎಷ್ಟು ನಡೆಯಿತೋ ಅಷ್ಟೆ. 'ಬಂಡಾಯ' ಎನ್ನುವ ಪದದ ವಿಚಾರ ಹಾಗೂ ಅರ್ಥ ಸ್ವರೂಪದ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ. ಬಂಡಾಯ 'ಬಂಡು' ಪದದಿಂದ ಬಂದಿದೆ. 'ಬಂಡು' ಎಂದರೆ 'ಹೀನ' 'ಅಶ್ಲೀಲ' 'ನಾಚಿಕೆಯಿಲ್ಲದ್ದು' ಎಂದರ್ಥ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಬಂಡ, ಬಂಡತನ, ಬಂಡು ಬೀಳು, ಬಂಡ ಹಾಡು ಇತ್ಯಾದಿ ಪದಗಳು ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದಿವೆ. ಇನ್ನು 'ಬಂಡಾಯ' ಎನ್ನುವ ಪದವು 'ಜಗಳ' 'ಕಾಳಗ' 'ದಂಗೆ' ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಈಗ ನಾವು ಬಂಡಾಯ ಎನ್ನುವ ಪದವನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು ಸಿಡಿದು ನಿಂತ ಪ್ರತಿಭಟನೆ, ಹೋರಾಟ, ಕ್ರಾಂತಿ ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಂಡಾಯ ನಮಗೆ ಹೊಸ ಪದ, ಹೊಸ ಅರ್ಥವನ್ನು ನಾವು ಈಗೀಗ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ ಹೊಸ ನಾಣ್ಯ (ಪ್ರೋಲಂಕಿ ರಾಮಮೂರ್ತಿ: ಬಂಡಾಯ ಕಾವ್ಯ: 1985, ಪುಟ 72) ಹೀಗೆ ದಲಿತ ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಸ್ಪರ್ಶ ವಿಭಿನ್ನ ಪೂರಕವಾಗಿದೆ.

ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುವ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ, ಹಲ್ಲೆ, ಕ್ರೌರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಎರಡೂ ಸಮಾನ ವೇದಿಕೆಯಿಂದ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದ ಪ್ರಮುಖ ಮನೋಧರ್ಮವಾಗಿದೆ. (ಸಿ. ಮಹೇಂದ್ರ: ದಲಿತ ಬಂಡಾಯ ಕಥೆಗಳು: ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆ: 2016: ಅಪ್ರಕಟಿತ ಪಿಹೆಚ್.ಡಿ. ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ) ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಈ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಆಯಾಮವನ್ನೇ ಇವತ್ತು ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂದರ್ಭವೆಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಬಂಡಾಯ ಅನ್ನುವುದೊಂದು ಮನೋಧರ್ಮ. ಈ ಮನೋಧರ್ಮದ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆ ಹಾಗೂ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ವಸ್ತು ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಮತ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಪ್ರತಿಭಟಿಸುವ ಒಂದು ಪ್ರವೃತ್ತಿ. ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದವರುಗಳಿಂದ ತುಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದ ಸಮಾಜದ ಕೆಳಗಿನ ಸ್ತರವೊಂದು ಮಾತನಾಡಲು ಕಲಿತು ತನ್ನ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸತೊಡಗಿದಾಗ ಮೂಡಿಬಂದಿತು ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯ (ಜಿ.ಎಸ್.ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ ಸಮಗ್ರ ಗದ್ಯ, ಸಂ.2, 2007, ಪು.130) ಎನ್ನುವ ಜಿ.ಎಸ್.ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಘಟನೆಯ ಗೊತ್ತು ಗುರಿ, ಧೋರಣೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಘಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬರಗೂರು ರಾಮಚಂದ್ರಪ್ಪ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೀಗಿದೆ. "ಮನುಷ್ಯ ಮನುಷ್ಯರ ನಡುವೆ ಕಲ್ಪಿತ ಕೊಟ್ಟ ಕಟ್ಟುವ, ಅಮಾನವೀಯ ಬದುಕನ್ನು ಹಸನುಗೊಳಿಸುವ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆನ್ನೆಲುಬು. ಈ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಹೊತ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ವಿರೋಧಿ ಆಶಯಗಳ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ನಮ್ಮ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯ ಮುಖ್ಯ ಕಾಳಜಿ. ದಲಿತರು ಮತ್ತು ದಲಿತೇತರರು ಹೊಸ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ

ಹೋರಾಟಕ್ಕಾಗಿ ಒಗ್ಗೂಡಿದ ವೇದಿಕೆ” (ಬರಗೂರು ರಾಮಚಂದ್ರಪ್ಪ: ಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಸೃಜನಶೀಲತೆ; 2001, ಪುಟ 122) ಈ ಮೇಲಿನ ಮಾತುಗಳಿಂದ ವೇದ್ಯವಾಗುವ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಬಂಡಾಯವೆನ್ನುವುದು ಮೂಲತಃ ಒಂದು ಮನೋಧರ್ಮವಾಗಿದ್ದು, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆಯ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆದ ಹೋರಾಟವಾಗಿದೆ. ದೀನ ದಲಿತರು - ದುರ್ಬಲರ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ದನಿಗೂಡಿಸಿದ ಜನಪರ ಕಾಳಜಿಯ ಸಂಘಟನೆಯಾಗಿರುವುದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಕರಾದ ರಹಮತ್ ತರೀಕೆರೆಯವರು ‘ದಲಿತರ ಬಗೆಗೆ ಇತರರು ಬರೆದದು ಅಥವಾ ದಲಿತರೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದದ್ದು ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಲ್ಲ ದಲಿತರಾದವರು ತಮ್ಮ ರಕ್ತ ಮಾಂಸಗಳ ಜೀವಂತ ಅನುಭವ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಸಿಟ್ಟಿರುವುದು ಮಾತ್ರ ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದ ಜನರು ತಾವು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ನೋವು, ಅಪಮಾನ, ಅನ್ಯಾಯಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಬಂಡೆದ್ದದ್ದು ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯ’ (ರಹಮತ್ ತರೀಕೆರೆ, ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ತಾತ್ವಿಕ ನೆಲೆಗಳು ಪ್ರತಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ; 2009, ಪು. 153) ಎಂಬುದಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಬಂಡಾಯ-ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಳುವಳಿಯು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು 70ರ ದಶಕದ ಕೊನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಹಲವು ಘಟನೆಗಳು ಈ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಘಟನೆಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡಿದವು. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನದ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಪ್ರೇರಣೆಗಳನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯೇತರ ಪ್ರೇರಣೆ, ಪ್ರಭಾವಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಪ್ರೇರಣೆಗಳು ಎಂಬುದಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಶೋಷಿತ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯೇತರ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಸಿದ್ಧಾಂತ, ಮಾರ್ಕ್ಸವಾದ, ಲೋಹಿಯಾವಾದ, ಬಿ.ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಬೂಸಾ ಪ್ರಕರಣ, ದಲಿತ ಪ್ಯಾಂಥರ್ ಮೊದಲಾದ ಎಡಪಂಥೀಯ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳೆಲ್ಲ ಈ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಚಳುವಳಿಗಳು, ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಕೂಡ ದಲಿತ ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೇಲೆ ಗಾಢ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿವೆ.

ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಾದ/ಸಿದ್ಧಾಂತ:

ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಂಶವೆಂದರೆ ದಲಿತ ಬರಹಗಾರರೆಲ್ಲರೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಚಿಂತನೆಯಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾದವರೆ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ದಲಿತರ ಸ್ವಾಭಿಮಾನದ ಸಂಕೇತ. ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಮುಖ ನಾಯಕರಾಗಿರುವ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ದೇಶಕ್ಕೆ ಆತ್ಮದಂತಿರುವ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದಂತವರು. ದೀನ ದಲಿತರ ಪರವಾಗಿ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಮೊಳಗಿಸಿದ ಮಾನವೀಯ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕ ದುಃಖದಿಂದ ಅನುಭವಿಸಿ, ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿದರು. ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಅಧ್ಯಯನದ ಮೂಲಕ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಈ ಸಂಘಟನೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವಿಸಿದೆ.

ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ವಾದ:

ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡಿದ ಮಾರ್ಕ್ಸವಾದವು ಬಂಡಾಯ-ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೂ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡಿರುವುದರನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದಲಿತೇತರ ಬಂಡಾಯದ ಬರಹಗಾರರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲೇಖಕರು ಮಾರ್ಕ್ಸವಾದಿಗಳೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ಬಡವರನ್ನು ಸಮಾನರೆಂದು ಗುರುತಿಸಿ ವರ್ಗ ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಣೆ, ಪ್ರಚೋದನೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಅಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಮೂಲಭೂತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಹಾಗೂ ಕನಿಷ್ಠತಮ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ನಿಜವಾದ ಪರಿಹಾರ ಕಮ್ಯೂನಿಸಂ ಎಂದು ನಂಬಿದವರು ಕಾರ್ಲ್ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ “ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಯ ಬಡವರನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಯ ಶೋಷಿತರನ್ನು ಸಮಾನರೆಂದು ಗುರುತಿಸಿ ವರ್ಗ

ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಪ್ರಚೋದನೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಲಿಂಗಾಧಾರಿತ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವುದು, ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ಮಹತ್ವ ನೀಡಿ, ಅದರ ಸಮಾನ ವಿನಿಯೋಗಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವ ನೀಡುವುದು ಮಾರ್ಕ್ಸವಾದಿ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳಾಗಿವೆ” (ಭೂಮಿಗೌಡ; ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಜಗತ್ತು, 2004, ಪು. 27). ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕ್ಸವಾದಿ ಚಿಂತನೆ ಸಹ ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಬರಹಗಾರರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದೆ.

ಲೋಹಿಯಾ ಸಿದ್ಧಾಂತ:

ರಾಮ ಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾ ಭಾರತದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಿಂತಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು. ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ದುಡಿದ ಮಹನೀಯರೆ ಲೋಹಿಯಾ. ಇವರು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಆರಾಧಕರು ಹೌದು. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರನ್ನು ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದವರೂ ಲೋಹಿಯಾ. ಜಾತಿಪದ್ಧತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಛೇರಿ ಬಿಳುಪುಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಮಂಡಿಸಿದ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡದ ಬರಹಗಾರರು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರ ಬರಹಗಾರರಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಾರ್ಕ್ಸವಾದ ಮತ್ತು ನೆಹರೂವಾದಗಳಿಗೆ ಪರ್ಯಾಯವಾದ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಇದೆಂದು ಅನೇಕರು ನಂಬಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾದ ನೆಲೆ ಕಂಡಿರುವುದು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಿಂದ, ಬಡರೈತ, ಭೂರಹಿತರಪರ, ಕೃಷಿಕಾರ್ಮಿಕರ ಪರ ಒತ್ತಾಸೆಯಾಗಿ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರು ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದು ದಲಿತ-ಬಂಡಾಯ ಬರಹಗಾರರಿಗೆ ಸ್ಪೂರ್ತಿ ನೀಡಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವ, ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ, ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯ ಅವರು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ವಚನ ಚಳುವಳಿ:

ಬಂಡಾಯ ಬರಹಗಾರರಿಗೆ ವಚನ ಚಳುವಳಿ, ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೂಡ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿರುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಸಮಾಜದ ವಿವಿಧ ಸಮುದಾಯಗಳಿಂದ ಬಂದಂತಹ ಬಸವಣ್ಣ, ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು, ಸಿದ್ದರಾಮ, ಹರಳಯ್ಯ, ಮಾದಾರ ಚೆನ್ನಯ್ಯ, ಮಧುವರಸ, ಆಯ್ದಕ್ಕಿ ಲಕ್ಕಮ್ಮ ಮೊದಲಾದ ವಚನಕಾರರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಾನತೆಗಾಗಿ ಒಟ್ಟಾಗಿ ನಡೆಸಿದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ರಾಂತಿ, ಬಂಡಾಯ-ದಲಿತ ಸಾಹಿತಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಪೂರ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದೆ. “ವಚನ ಚಳುವಳಿ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸ್ಥಾವರ ವಿರೋಧಿಯಾಗಿ, ಜಂಗಮ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಪರವಾಗಿ ಹೊಸಶಕ್ತಿ ಸಂಚಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಜಾತಿ, ಮತ ಮೀರಿದ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಪಡೆದದ್ದು ವೈದಿಕ ಧರ್ಮದ ಜಡತೆಗೊಡ್ಡಿದ ಒಂದು ಪುನರ್ ಮೌಲ್ಯೀಕರಣವೇ ಆಗಿದೆ” (ಬರಗೂರು ರಾಮಚಂದ್ರಪ್ಪ, ಪುನರ್ ಮೌಲ್ಯೀಕರಣ ಮಾಲಿಕೆ, ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ, 1993, 19) ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸಮಂಜಸವೇ ಆಗಿದೆ.

ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದ ಜನರು ತಾವು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ನೋವು, ಅಪಮಾನ, ಅನ್ಯಾಯಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಬಂಡಾಯ ಬರೆದದ್ದು ‘ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯ’. ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಇದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹಿರಿದು. ಜಡಗಟ್ಟಿ ಹೋಗಿರುವ ಎಲ್ಲ ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ಪ್ರತಿರೋಧವನ್ನು ಇದು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಬದುಕಿನ ಪ್ರೇಮ, ಅದಮ್ಯವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಕಳಿ, ಗಾಢವಾದ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಇವು ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಹಿನ್ನೆಲೆಗಳು. ‘ಯುದ್ಧ ಎಂಬರ್ಥದ ‘ಭಣ್ಣು’ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೂಲದಿಂದ ‘ಬಂಡಾಯ’ ಪದ ಬಂದಿರುವುದಾದರೂ ಕನ್ನಡ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ‘ಹೋರಾಟ’ ದ ಎಂಬರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಕೆಟ್ಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟವೇ ಬಂಡಾಯ’ (ರಹಮತ್ ತರೀಕೆರೆ, ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭಟನೆ; ಪುಟ 02) ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ “ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರದಿದ್ದರೂ, ಬಡವರ-ದಲಿತರ ಶತಮಾನಗಳ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಬಂಡೆದ್ದು, ತುಳಿತಕ್ಕೊಳಗಾದರೊಂದಿಗೆ ಸಂಘಟಿತನಾಗಿ, ತಾನು ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಸಮಾಜ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾ; ತನ್ನ ಸುತ್ತಲಿರುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗೆರೆಗಳನ್ನು ದಾಟುತ್ತಾ ಬದುಕು ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಡೇಳುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯುಳ್ಳ ಸಾಹಿತಿ ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತಿಯೆನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲಿ, ಎರಡು ವಿಭಿನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಿಂದ ಬಂದ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಏಕಮುಖ ಹೋರಾಟ ಒಂದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಘಟನೆಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆಯು ಕೂಡ ಆಗಿದೆ. ಬಂಡಾಯ ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಹೋರಾಟ ಮತ್ತು ದಲಿತೇತರ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಹೋರಾಟ ಒಂದೇ ಉದ್ದೇಶದತ್ತ ನಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ‘ದಲಿತ’ ಪದದಿಂದ ‘ಬಂಡಾಯ’ ಪದವನ್ನಾಗಲಿ, ‘ಬಂಡಾಯ’ ಪದದಿಂದ ‘ದಲಿತ’ ಪದವನ್ನಾಗಲಿ ಬೇರ್ಪಡಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವೆರಡೂ ಒಂದು ನಾಣ್ಯದ ಎರಡು ಮುಖಗಳಿದ್ದಂತಿವೆ. ‘ಬಂಡಾಯ’ ಪದದಲ್ಲಿಯೇ ಎರಡು ಸೇರಿರುವುದು ನಿಜವಾದರೂ, ಸ್ಪಷ್ಟತೆಗಾಗಿ ದಲಿತ ಬಂಡಾಯ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತವೆನಿಸುತ್ತದೆ” (ಬಸವರಾಜ ಸಬರದ, ದಲಿತ ಬಂಡಾಯ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಜನಪರ ನಿಲುವುಗಳು, 1984, ಪುಟ 34) ಎನ್ನುವ ಮಾತುಗಳು ಸಕಾರಣವಾಗಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಕ್ರೂರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿರುದ್ಧ, ಯಜಮಾನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಚುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಬಂಡೆದ್ದು ಪ್ರಗತಿಪರ ಮನೋಧರ್ಮವೇ ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಳುವಳಿಯ ಮೂಲ ಸತ್ವವಾಯಿತು (ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯ: ಅನ್ವೇಷಣೆ 1984:13) ಎನ್ನುವ ಅಂಶವು ಗಮನಾರ್ಹ ಮತ್ತು ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ನೊಂದವರ ಧ್ವನಿಯಾಗಿದೆ. “ಖಡ್ಗವಾಗಲಿ ಕಾವ್ಯ, ಜನರ ನೋವಿಗೆ ಮಿಡಿವ ಪ್ರಾಣ ಮಿತ್ರ” ಎಂಬ ಧೈಯ ವಾಕ್ಯದ ಅರ್ಥವೂ ಅದೇ ಆಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಬಂಡಾಯದ ಬಹುತೇಕ ಬರಹಗಾರರು ಹೀಗೆ ಬಂಡಾಯದ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

“ಬಂಡಾಯ ಎಂಬ ಪದ ಸಾಮೂಹಿಕ ಆಶಯವನ್ನು ಕುರಿತದ್ದೇ ಹೊರತು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹುಟ್ಟನ್ನಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ದಲಿತನಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರತಿಗಾಮಿ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಿದ ಸಾಹಿತಿ ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಪ್ರಗತಿಗಾಮಿ ದಲಿತ ಸಾಹಿತಿಗಳೆಲ್ಲ ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತಿಗಳು, ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ದಲಿತ ಸಾಹಿತಿಗಳಲ್ಲ” (ಬರಗೂರು ರಾಮಚಂದ್ರಪ್ಪ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಜಕಾರಣ, 1981: 21-22) ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಬೂಸಾ ಪ್ರಕರಣ:

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಚಳುವಳಿಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿದ ಎಪ್ಪತ್ತರ ದಶಕವು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದುದು 1973 ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಈ ಪ್ರಕರಣ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ದಾಖಲೆ. ಬೂಸಾ ಪ್ರಕರಣ ವಿವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಭಿನ್ನಮತದಂತೆ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಭಿನ್ನಮತವಾಗಿ ತೀವ್ರ ಸ್ವರೂಪ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತು. ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ‘ಬೂಸಾ ಸಾಹಿತ್ಯ’ ವೆಂಬ ಘೋಷಣೆ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರಗತಿಪರ ಚಿಂತಕರೆಲ್ಲರು ಒಂದುಗೂಡುವಂತಾಯಿತು. ಬರಹಗಾರರ ಮತ್ತು ಕಲಾವಿದರ ಒಕ್ಕೂಟ, ಜಾತಿ ವಿನಾಶ ಸಮ್ಮೇಳನ, ದಲಿತ ಸಂಘರ್ಷ ಸಮಿತಿ, ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಾಗೂ ದಲಿತ ಬಂಡಾಯ ಚಿಂತನೆಗಳಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದವು.

ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಪ್ರೇರಣೆ ಪ್ರಭಾವಗಳು:

ಯಾವುದೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಸಾಹಿತ್ಯವು ದಿಢೀರನೆ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಅಂದಿನ ಕಾಲದ ತುರ್ತಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಹೊಸ ಆಲೋಚನಾ ಕ್ರಮ, ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಚಳುವಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡುತ್ತ^a ಎನ್ನುವುದು.

ನವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮಿತಿಗಳು:

ಯಾವುದೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದರೂ ತನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡ ನಂತರ ಜಡತ್ವದ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಅಸಮಾಧಾನ, ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಆರಂಭವಾಗಿ ಇನ್ನೊಂದು ಹೊಸ ಮಾರ್ಗದ ಅನ್ವೇಷಣೆಗೆ ಎಡೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತವೆ. ಕನ್ನಡ ನವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ನಂತರ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಯಿತು ದಲಿತ ಬಂಡಾಯ ಚಳುವಳಿ.

ಮರಾಠಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ತೆಲುಗಿನ ದಿಗಂಬರ ಕಾವ್ಯದ ಪ್ರೇರಣೆ ದಲಿತ ಬಂಡಾಯದ ಮೇಲೆ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. 1960ರ ದಶಕದಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಚರ್ಚಿತವಾಗಿರುವ 'ದಿಗಂಬರ ಕಾವ್ಯ' ವು ಕನ್ನಡ ದಲಿತ ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ.

ಕನ್ನಡದ ಬರಹಗಾರರು ಚೆರಬಂಡರಾಜು, ನಗ್ನಮುನಿ, ಬೈರವಯ್ಯ, ನಿಖಿಲೇಶ್ವರ್, ಮಹಾಸ್ವಪ್ನ ಮತ್ತು ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ ಮುಂತಾದವರ ಬರಹವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮರಾಠಿ ಸಾಹಿತಿಗಳಾದ ಬಾಬುರಾವ್ ಬಾಗುಲ್, ಮನೋಹರ ವಾಂಖೇಡೆ, ದಯಾಪವಾರ್, ನಾಮದೇವ ಡಾಸಾಳ, ಲತೀಫಾ, ವಾಮನ್ ನಿಂಬಾಳ್ಕರ್, ಅರುಣ್ ಕಾಂಬೆ, ಮೊದಲಾದ ಬರಹಗಾರರ ಬರಹಗಳಿಂದಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನಪರ ಚಳುವಳಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೇರಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿರುವುದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು:

- [1] ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ದಲಿತ ಪ್ರಜ್ಞೆ - ಡಾ.ಅ.ಮಾಲಗತ್ತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ಬೆಂಗಳೂರು, 2003.
- [2] ಬಂಡಾಯ ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ - ಡಾ. ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಬಿಳಿಮಲೆ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು, 1990.
- [3] ಸಂಕ್ರಮಣ ಸಾಹಿತ್ಯ - ಸಂ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಪಾಟೀಲ, ಸಂಕ್ರಮಣ ಪ್ರಕಾಶನ, ಧಾರವಾಡ, 1993.
- [4] ರಹಮತ್ ತರೀಕೆರೆ, ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭಟನೆ, ಸಂಕ್ರಮಣ ಪ್ರಕಾಶನ.
- [5] ರಮಜಾನ್ ದರ್ಗಾ - ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತಿ, ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾಶನ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, 1980.
- [6] ಪೋಲಂಕಿ ರಾಮಮೂರ್ತಿ - ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ರಾಜಕಾರಣ, ಸಂಕ್ರಮಣ ಪ್ರಕಾಶನ, 1984.
- [7] ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಬಿಳಿಮಲೆ - ದಲಿತ ಜಗತ್ತು, ಹೊಸ ದಿಕ್ಕು ಪ್ರಕಾಶನ, 1988.
- [8] ಬಂಡಾಯ - ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು, 1990.
- [9] ಬಸವರಾಜ ಸಬರದ - ದಲಿತ ಬಂಡಾಯ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಜನಪರ ನಿಲುವುಗಳು, ಸಂಕ್ರಮಣ ಪ್ರಕಾಶನ, 1989.
- [10] ಬಸವರಾಜ ಸಬರದ - ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅನ್ವೇಷಣೆ, 1984.
- [11] ಸಂಕ್ರಮಣ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಪಾಟೀಲ, ಸಂಕ್ರಮಣ ಪ್ರಕಾಶನ, ಧಾರವಾಡ, 1993.
- [12] ಡಾ.ಎಲ್.ಎನ್.ಶೇಷಗಿರಿ ರಾವ್ - ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ, ಅಂಕಿತ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು, 2010.
- [13] ಸಿ.ಮಹೇಂದ್ರ, ದಲಿತ ಬಂಡಾಯ ಕಥೆಗಳು: ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆ, ಅಪ್ರಕಟಿತ ಪಿಹೆಚ್.ಡಿ. ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, 2016.

ಅಮೃತಮಹಲ್ ಕಾವಲು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಮಂಜುನಾಥ

ಎಂ.ಎ., ಪಿಹೆಚ್.ಡಿ, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ,

(ಸಂಯೋಜಿತ ಪದವಿ) ನಾಲ್ಕನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್.

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪಿ, ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ-583276.

kannadamanju1996@gmail.com

manjuuppar661996@gmail.com

Phone no: 9481652198

ಪ್ರವೇಶಿಕೆ

ಭಾರತ ದೇಶವು ಪಾರಂಪರಿಕವಾಗಿ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಸಂಬಂಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವ ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯಗಳು ನಡೆದು ಬಂದ ಹಾದಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಆದಿಮಾನವರು ಮೊದಲ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಬೇಟೆ ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ನಂತರದಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಪಶುಪಾಲನೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಾ ಬಂದರು. ನಂತರದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ, ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಹಂತಗಳನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳು ಪಶುಪಾಲನೆ- ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅವಲಂಬಿಸಿ ತಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ನಡೆಸುವ ಪರಿಪಾಠವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದುವರೆದಿವೆ. ಹೀಗೆ ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಮತ್ತು ಪಶುಸಂಗೋಪನೆಯು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿಯಾಗಿ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ ಸಮುದಾಯಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿವೆ. ಮೊದಮೊದಲು ಆ ಸಮುದಾಯಗಳು ಅಲ್ಲಿನ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬದುಕುಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಉದರ ಪೋಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಗ ಅವರ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಬರುವ ಯೋಜನೆಗಳು, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಅವರ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಬಂಡೆಗಲ್ಲನ್ನು ಎಳೆಯುತ್ತಿವೆ.

ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಎಸ್.ಇ.ಜಡ್ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಬಹುಜನರ ಬದುಕಿಗೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಸಹಜ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಕಾರ್ಪೊರೇಟರ್ ಹೌಸ್‌ಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದು 'ಸಮಕಾಲೀನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ' ಣಿಯ ಅಜಿಂಡವಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಆಧಾರಿತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಕೇವಲ ಭೂಮಿಯ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಪಟ್ಟಣ ಕೇಂದ್ರಿತವಾಗದೆ, ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಡಿಯಿಂದ ಮೆಟ್ರೋಪಾಲಿಟನ್ ನಗರಗಳವರೆಗೆ ಹಲವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಿದೆ. ಡೇವಿಡ್ ರಾರ್ವೆ ಅವರು ಬಳಸಿರುವ 'ಅಕ್ಯುಮುಲೇಷನ್ ಬೈ ಡಿಸ್‌ಪೊಸೆಷನ್' (Accumulation by dispossession) ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯು 'ನವ-ಉದಾರವಾದಿ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ರಾಜಕಾರಣವು 1970ರಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರನ್ನು ಅವರ ಸಂಪತ್ತು ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಪತ್ತು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರ ಕೆಲವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕರಣಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ' ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸಾಬೀತು ಮಾಡಿದೆ.¹

ಜಾಗತೀಕರಣ ಮತ್ತು ಜಾಗತೀಕರಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪನಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕದಂಬ ಬಾಹುಗಳಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯರ ಜೀವನವನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದರೊಂದಿಗೆ, ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪನಿಗಳು ಸಹ ತನ್ನದೇ ಆದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮುಖವಾಡವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಜನರ ಬದುಕಿನ ದೈನಂದಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅಡಚಣೆ ಉಂಟುಮಾಡಿವೆ ಮತ್ತು ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಜನರು ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ನಡುವಿನ ಅವಿನಾಭಾವ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಬಿರುಕು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಹುನ್ನಾರುಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಮತ್ತು ಮಾಡಿವೆ. ಆ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಜನರಿಗೆ ಇದ್ದ ಸಂಬಂಧ ಮತ್ತು ಆ ಸಂಬಂಧ ಕೊಂಡಿ ಕಳಚಿದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಕುರಿತು ಕುದಾಪುರ ಮತ್ತು ಅದರ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಜನರ ಅಳಲನ್ನು ಹಾಗೂ ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಭೂಮಿಯು ಹೇಗೆ ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಗಾಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಹೇಗೆ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರವಾಯಿತು. ಆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆಲ್ಲ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬ ದುರಾಲೋಚನೆಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಾರವುಳ್ಳವರು ಬಳಸಿದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಆ ಭೂಮಿಯ ಪೂರ್ವ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸುಮಾರು 500ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವಿರುವ ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕದ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಆಸ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಾದ 'ಅಮೃತಮಹಲ್' ಮತ್ತು ಹೋರಿಗಳು ವಿಜಯನಗರದ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ತಮ್ಮ ಪರಾಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದವು. ಎತ್ತರದ ನಿಲುವು, ಸುಂದರ ಕೋಡುಗಳು, ಮಿರುಗುವ ನೀಳ ಗಂಗದೊಗಲು ಪೊಗದಸ್ತಾದ ಡುಬ್ಬ, ಕಬ್ಬಿಣದಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಗೊರಸು, ಅತಿವೇಗದ ನಡೆ, ಭಾರ ಎಳೆಯುವ ಶಕ್ತಿ, ರೋಗನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ, ಬಿಸಿಲು-ಮಳೆಗೆ ಜಗ್ಗದ, ಮದ್ದುಗುಂಡುಗಳ ಸಪ್ಪಳಕ್ಕೂ ಅಂಜದ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಗುಣಗಳಿಗೆ ಕಳಶವಿಟ್ಟಂತೆ ಅತ್ಯದ್ಭುತ ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಈ ತಳಿಯ ಮತ್ತು ಹೋರಿಗಳು ಯುದ್ಧರಂಗಕ್ಕೆ ಹೇಳಿ ಮಾಡಿಸಿದಂತಿರುವುದರಿಂದ ಕ್ರಿ.ಶ 1512ರ ವೇಳೆಗೆ ಇವುಗಳ ಖ್ಯಾತಿ ರಾಜರಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಜನಮನದಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿತವಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಈ ತಳಿಯ ರಕ್ಷಣೆ, ಸುಧಾರಣೆ ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದಿಂದಲೇ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಂತೆ ಇದ್ದ ಇವುಗಳನ್ನು ಕ್ರಿ.ಶ 1617 ರಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದ ಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯರು ನಂತರ ಕಂಠೀರವ ನರಸರಾಜ ಒಡೆಯರು ಹಾಗೂ ದೊಡ್ಡ ದೇವರಾಜ ಒಡೆಯರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿದರು. ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜ ಒಡೆಯರು (1672-1708) ಮೊಗಲರ ರಾಜ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯ ಮಾದರಿಯಂತೆ 18 ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ 'ಅರಾರ ಕಛೇರಿ' ಎಂಬ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಕಛೇರಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದಾಗ ಅರಮನೆಯ ಜಾನುವಾರುಗಳ ಉಸ್ತುವಾರಿಗಾಗಿ 'ಬೆಣ್ಣೆ ಚಾವಡಿ' ಎಂಬ ಆಡಳಿತ ವಿಭಾಗವನ್ನು ತೆರೆದರು. ಈ ಆಡಳಿತ ವಿಭಾಗದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಗೋಮಾಳಗಳನ್ನು ಕಾದಿರಿಸಿದ್ದ ಬಗ್ಗೆ ದಾಖಲೆಯಿದ್ದು, ಇಂತಹ ವಿಶೇಷ ಗೋಮಾಳಗಳನ್ನು 'ಕಾವಲು' ಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಒಟ್ಟು 240 ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಾವಲುಗಳಿದ್ದು ಇವುಗಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ 4,13,529 ಎಕರೆ.2

ಮೈಸೂರನ್ನು ಹೈದರಾಲಿ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಈ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಒಟ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಈ ತಳಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೂ ವಿಶೇಷ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸಿದನು. ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನನಿಗೆ ಈ ತಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಕಾಳಜಿ ಮತ್ತು ಹೆಮ್ಮೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಈತ 'ಬೆಣ್ಣೆ ಚಾವಡಿ' ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಬದಲಿಸಿ 'ಅಮೃತಮಹಲ್' (ಹಾಲಿನ ಇಲಾಖೆ) ಇಲಾಖೆ ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದ. ಕಾವಲುಗಳಲ್ಲಿ ಚಿಗುರು ಕಾವಲು, ಕಡ್ಡಿ ಕಾವಲು, ಜೂಲಿ ಕಾವಲು ಎಂಬೆಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳಿದ್ದವು. ಚಿಗುರು ಕಾವಲಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಚಿಗುರು ಹುಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಬಳಸಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೆಲವು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳು ಈ ಕಾವಲುಗಳ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬಿಡಾರಗಳನ್ನು ಹೂಡಿಕೊಂಡಿದ್ದವು.

ನಾಲ್ಕನೇ ಆಂಗ್ಲೋ-ಮೈಸೂರು ಯುದ್ಧದ ನಂತರ 1799ರಲ್ಲಿ ಟಿಪ್ಪುವಿನ ಮರಣದ ನಂತರ ಬ್ರಿಟಿಷರು ತಮಗೆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಇಂತಿಷ್ಟು ದನಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಕರಾರಿನ ಮೇರೆಗೆ ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಮೈಸೂರು ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ವಹಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಕ್ರಿ.ಶ 1813ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಮದ್ರಾಸಿನ ಕಮಿಷನರ್ 'ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಹಾರ್ವೆ' ಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಕ್ರಿ.ಶ 1860ರಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸಿನ ಕಮಿಷನರ್ ಆದ 'ಸರ್ ಖೌಲ್ಸ್ ಟ್ರಿವಲಿಯನ್' ನ ತಪ್ಪು ಆರ್ಥಿಕ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದಿಂದ ಈ ಹಿಂಡನ್ನು ಈಜಿಪ್ಟಿನ ಷಾಹಾನಿಗೆ ಮಾರಿದನು.3

ಕ್ರಿ.ಶ 1865 ರಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರವು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಒಪ್ಪಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಅಮೃತಮಹಲ್ ಹಿಂಡನ್ನು ಪುನರ್ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿತು. ಅದರಂತೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಕ್ರಿ.ಶ 1866ರಲ್ಲಿ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ದನಗಳನ್ನು ಹಾರಿಸಿ ಪುನಃ ಹಿಂಡನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡದೆ ಉಳಿದ ಅಮೃತಮಹಲ್ ಕಾವಲುಗಳನ್ನು ಸಹ ಈ ಹಿಂಡಿನ ದನಗಳು ಮೇಯುವುದರ ಸಲುವಾಗಿ ಕಾಯಿಟ್ಟರು. ಮತ್ತೆ ಕ್ರಿ.ಶ 1870ರಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ತಮ್ಮ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪುನಃ ಕ್ರಿ.ಶ 1883ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ 2,25,000 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮಾರಿದರು. ಈ ಇಲಾಖೆಯು 1896-97 ರವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಸೈನ್ಯದ ಸಹಾಯಕನ ಅಧೀನದಲ್ಲಿತ್ತು. ಕ್ರಿ.ಶ 1915-15 ರಲ್ಲಿ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಸೈನ್ಯದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಿಂದ ಮುಖ್ಯ ಸೇನಾಧಿಕಾರಿಗೆ ವಹಿಸಲಾಯಿತು.4

ಕ್ರಿ.ಶ 1923ರ ವೇಳೆಗೆ ಅಮೃತಮಹಲ್ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು. ನಂತರದಲ್ಲಿ ಅಮೃತಮಹಲ್ ತಳಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಒತ್ತು ಕೊಟ್ಟು 1929ರ ವೇಳೆಗೆ ತರೀಕೆರೆ ತಾಲೂಕಿನ 'ಅಜ್ಜಂಪುರ' ದಲ್ಲಿ 'ಪಶುಪಾಲನಾ ಕ್ಷೇತ್ರ' ವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಪಶುಪಾಲನೆ ಮತ್ತು ಪಶುವೈದ್ಯ ಸೇವಾ ಇಲಾಖೆಯ ಈ ತಳಿಯ ಸಂವರ್ಧನಾ ಕಾರ್ಯದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಅಧೀಕ್ಷಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಿತು. ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಅಮೃತಮಹಲ್ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಪಶುಪಾಲನಾ ಇಲಾಖೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ 1945ರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು.

ಕ್ರಿ.ಶ 1970ರಲ್ಲಿ 4ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಶೇ 75% ಭಾಗ ಸಹಾಯಧನ ಮತ್ತು ಶೇ 25% ಭಾಗ ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಣ ನೀಡಿ ಚಳ್ಳಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಹಿರಿಯದಾದ ಕುರಿತಳಿ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು. 4ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಅಂತ್ಯದವರೆಗೆ ಇದಕ್ಕೆ 37.80 ಲಕ್ಷ ರೂಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಿರಿಸಿತ್ತು. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚಳ್ಳಕೆರೆ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅಮೃತಮಹಲ್ ಕಾವಲಿನಲ್ಲಿ 9,760 ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು. ಇದು ದಿನಾಂಕ 15-02-2020 ರಿಂದ ಕಾರ್ಯಾರಂಭಗೊಂಡಿತು. ಶುದ್ಧ ಹಾಗೂ ಮಿಶ್ರ ತಳಿಗಳ ವೀರ್ಯವತ್ತಾದ ಟಗರುಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಬೇಡಿಕೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ಪೂರೈಸಿ ಉಳಿದದ್ದನ್ನು ದೇಶದ ಇತರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ರವಾನಿಸುವುದೇ ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು.

5000 ಸ್ಥಳೀಯ ಶ್ವೇತ ದಖನಿ ಹೆಣ್ಣು ಕುರಿಗಳನ್ನು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದ ಕೋರಿಡೇಲ್ ಟಗರಿನೊಂದಿಗೆ ಸಂಕರಗೊಳಿಸಿ ಶೇ 50% ರಷ್ಟು ಎಂದರೆ ಸುಮಾರು 1500 ರಿಂದ 2000 ದಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಯಿತು. 1972 ರಿಂದ ಬುನಾದಿ ತಳಿಯನ್ನು ಕ್ರಮೇಣ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. 1975 ರ ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಸ್ಸಾರಿನ ಇಂಡೋ-ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ಕುರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ 15 ಕೋರಿಡೇಲ್ ಟಗರುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಮಿಶ್ರ ತಳಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಈ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಕುರಿಗಳಿಗೆ ಕೃತಕ ಗರ್ಭಧಾರಣೆ ಮಾಡಿಸಲಾಯಿತು. ಕ್ರಿ.ಶ 1972 ರಿಂದ ಮಿಶ್ರತಳಿ ಪಡೆಯುವ ಈ ಯೋಜನೆಯು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿದ್ದು, ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದ ಮುಖ್ಯ ಸಲಹೆಗಾರರು ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಹಣಕಾಸು ಹಾಗೂ ತಾಂತ್ರಿಕ ನೆರವು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. 1973

ರಿಂದ ಮಿಶ್ರ ತಳಿ ಟಗರುಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಿಗೆ, ನೀರಿನ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಕುರಿಗಳ ಉಣ್ಣೆ ಮಾಂಸಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಒದಗಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಶೇಕಡ 50% ರಷ್ಟು ಮಿಶ್ರತಳಿ ಟಗರುಗಳು ರೈತರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಸ್ಥಳೀಯ ಹವಾಗುಣಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಮೇ 1978 ರಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆಯು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದ ವಿಕೋರಿಯಾ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಆಶ್ರಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದ ಸಹೋದ್ಯಮದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಸಹಾಯಕರಾಗಿ ಇಬ್ಬರು ಸಲಹೆಗಾರರು ನೇಮಕವಾಗಿದ್ದು ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಮೇವಿನ ಉತ್ಪಾದನೆಗೂ ಹಾಗೂ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಕುರಿ ಸಂಗೋಪನೆಗೂ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರವು 1971-72 ರಿಂದ 1980-81 ರವರೆಗೆ ಮುಂದುವರೆದು ನಂತರ 1981-82 ರಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. 1984-85 ರವರೆಗೆ ಯೋಜನೆ ಸ್ಥಗಿತ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ 1985- 86 ರಿಂದ ಯೋಜನೆತರ ಸ್ಥಗಿತದಲ್ಲಿ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಮುಂದುವರೆದಿದೆ.

ಈ ಕ್ಷೇತ್ರವು ದಿನಾಂಕ: 03.08.1996 ರಿಂದ 'ಪಶುಪಾಲನಾ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೇವಾ ಇಲಾಖೆ ಬೆಂಗಳೂರು' ಇವರಿಂದ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಕುರಿ ಮತ್ತು ಕುರಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ ಹೆಬ್ಬಾಳ', ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರವು 'ಕರ್ನಾಟಕ ಕುರಿ ಮತ್ತು ಉಣ್ಣೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತ ಹೆಬ್ಬಾಳ' ಬೆಂಗಳೂರು ಅವರ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರವು ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆಯ ಪ್ರಮಾಣ 51.64 ಸೆಂಟಿ ಮೀಟರ್ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಭೂಮಿಯು ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಫಲವತ್ತಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮೇವು ಬೆಳೆಯಲು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.5

2008-2010ರಲ್ಲಿ ಆಗಿನ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಮಿಷನರವರು ಬರೆದಿರುವ ಕಾನೂನು ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಬಯಲುಸೀಮೆ ಮತ್ತು ಅರೆ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಅಪರೂಪದ ಅಮೃತಮಹಲ್ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳಲ್ಲಿನ ಜೈವಿಕ ಪರಿಸರದ ಆದಿವಾಸಿಗಳಾಗಿರುವ ಹಾಗೂ ವನ್ಯಜೀವಿ (ಸಂರಕ್ಷಣಾ) ಕಾಯ್ದೆ 1972ರ ಶೆಡ್ಯೂಲ್ 1, ಸೆಕ್ಷನ್ 2ರಲ್ಲಿನ ಕೃಷ್ಣಮೃಗ, ತೋಳ, ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಗ್ರೇಟ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಬಸ್ಸೆಟ್ ಮತ್ತು ಲೇಸ್ಟರ್ ಪ್ಲೋರಿಕಾನ್ ನಂತಹ ಪಕ್ಷಿ ಸಂಕುಲಗಳು ಹಾಗೂ ಜನಸಮುದಾಯಗಳ ಬದುಕು ಅವರ ದೇಶಿ ಜ್ಞಾನ ಸಂಪತ್ತುಗಳ ವಿನಾಶಕ್ಕೆ ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಿ ಸುತ್ತೋಲೆ ಆರ್.ಡಿ/02/ಎ.ಜಿ.ಪಿ/95 ದಿನಾಂಕ: 28.03.1995ರಲ್ಲಿ ಅಮೃತಮಹಲ್ ಕಾವಲು ಜಮೀನುಗಳ ಅನಧಿಕೃತ ಅಧಿಭೋಗದಾರಿಕೆಯನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ 'ಭೂ ಕಂದಾಯ ಕಾಯ್ದೆ' 1964ರ ಕಲಂ 94ರ ಎ ಮತ್ತು 'ಕರ್ನಾಟಕ ಭೂಕಂದಾಯ ನಿಯಮಗಳ 1966 ನಿಯಮ 104 ಐ' ಇದರಡಿ ಸಕ್ರಮಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಬಾರದೆಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆಯೆಂದೆಂದೆ, ಆದಾಗ್ಯೂ ಕಾವಲು ಜಮೀನುಗಳ ಅನಧಿಕೃತ ಸಾಗುವಳಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದ ಕಾರಣ ಘನ ಉಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯ ಲೇಖನ ಮನವಿ 17958 ಆಫ್ 1997(ಕೆ.ಎಲ್.ಆರ್.ಪಿ.ಐ.ಎಲ್) ದಿನಾಂಕ : 20.03.2001ರ ಆದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತದೆ.

"Even assuming that any extent of land in this survey number is to de-reserved under the act and the rules and granted in favour of any other persons for cultivation.Etc. It can be done only in consonant with the requirement of rule 97 of the ruies an

ಎಂದು ಉಪದೇಶಿಸಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಕಾವಲಿನ ಕುರಿ ಸಂವರ್ಧನಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕೇಂದ್ರವು ಈ ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು 1979ರಲ್ಲಿ ಆಶ್ವಾಸನೆ ನೀಡಿದಂತೆ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮಥ್ಯಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಯೋಜನೆಗಳು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಪಶುಪಾಲನೆ ಇಲಾಖೆಯು ವಿಫಲವಾಗಿದೆ. ಕುರಿ ಸಂವರ್ಧನಾ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ 22 ದನ ಮತ್ತು 250 ಕುರಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂದು ದಾಖಲೆ ತೋರಿಸಿ, ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ತಮ್ಮ ಸಹಮತ ಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿ ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ, ಕುದಾಪುರ ವರವು ಮತ್ತು ಉಳ್ಳಾತಿ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಜಾನುವಾರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೇವಲ 3987 ಹಾಗೂ 8034 ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳಿಗೆ ಈ ಕಾವಲುಗಳ ಅಗತ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತವು ದಾಖಲೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದೆ.6

ಮಾನ್ಯ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಘೋಷಿತ ಅರಣ್ಯದ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ನೇಮಿಸಿದ ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಯು ಕರ್ನಾಟಕ ಅಮೃತಮಹಲ್ ಕಾವಲುಗಳನ್ನು ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯೆಂದೇ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ. 'ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಕಾಯ್ದೆ' 1963, ಸೆಕ್ಷನ್ 33, ಈ ಅಮೃತಮಹಲ್ ಕಾವಲುಗಳು 'ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ನಿಯಮ' 1963 ರೂಲ್, ನಿಯಮ 33 ರಂತೆ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಅಮೃತಮಹಲ್ ಕಾವಲುಗಳನ್ನು ಅವಶ್ಯ ಬದಲಾವಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಅರಣ್ಯಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯಂತೆ ಅಮೃತಮಹಲ್ ಕಾವಲುಗಳೂ ಸಹ ಒಳಪಡಲೇಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲದರ ಮೇಲೆ ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತವು ಈ ಅಮೃತಮಹಲ್ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲಿನ ಕಾವಲುಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ನಿಯಮ 33, 1969ರ 'ಜಿಲ್ಲಾ ಅರಣ್ಯ ಕಾಯ್ದೆ' ಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಧಕಾರ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು ಮತ್ತು 'ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆ' 1980, 2 ರಂತೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಎಂಪವರ್ಡ್ ಕಮಿಟಿಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಇಲ್ಲದೆ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಡಿ-ನೋಟಿಫೈ ಮಾಡಿರುವುದು ಮತ್ತೊಂದು ಕಾನೂನು ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾಗಿದೆ, ಕಾರಣ ಅಮೃತಮಹಲ್ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪರಿಭಾರ ಮಾಡುವಾಗ ಜಿಲ್ಲಾ (ಕಂದಾಯ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ) ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಮರ-ಮಕ್ಕಿಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ದಾಖಲಿಸುತ್ತದೆ.7

'ಕುರಿ ಸಂವರ್ಧನಾ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರ ಕುದಾಪುರ', ಚಳ್ಳಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರವು 02 ಕಾವಲುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಒಟ್ಟು 9790 ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ಆವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅವುಗಳು,

- 1) ವರವು ಕಾವಲು ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್ 343 ರಲ್ಲಿ 6893.13 ಎಕರೆ.
- 2) ಕುದಾಪುರ ಕಾವಲು ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್ 42 ರಲ್ಲಿ 2819.23 ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶವಿದೆ.

ಕುರಿ ಸಂವರ್ಧನಾ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರದ ಕುದಾಪುರ ಕಾವಲಿನ ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್ 46 ರಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾದ ಪ್ರದೇಶ ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಇರುತ್ತದೆ,

ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹೆಸರು	ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್	ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶ (ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ)
ಡಿ.ಆರ್.ಡಿ.ಓ	47	290.00
ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆ	47	1500.00
ಬಾಬಾ ಅಣು ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರದ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಮೆಟಿರಿಯಲ್ ಎನರಿಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಫೆಸಿಲಿಟಿ	47	400.00
ಭಾರತೀಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ	47	100.00

ಕೆ.ಎ.ಎಸ್.ಐ.ಡಿ.ಸಿ	47	50.00
ಕೆ.ಹೆಚ್.ಬಿ	47	50.00
ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	47	409.00
	ಒಟ್ಟು	2799.00

ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ: 2819.23 ಎಕರೆ.

ಪರಭಾರೆಯಾಗಿರುವ ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ: 2799,00 ಎಕರೆ.

ಉಳಿಕೆ: 20.23 ಎಕರೆ.

(06.01.2020ರ ಕುದಾಪುರ ಕುರಿ ಸಂವರ್ಧನಾ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರದ ಮಾಹಿತಿ ವರದಿ).

ಕೊನೆಯ ಮಾತು

ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರ ಅನೇಕ ಸಂಕಟಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಆಳುವ ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯವುಳ್ಳವರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಪ್ರಭುತ್ವದ ನೀತಿಗಳು ಸಹ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ ಜನರಿಂದ ಓಟುಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಆರಿಸಿ ಬಂದ ಪ್ರಭುತ್ವದ ನಾಯಕರನ್ನು ಹಾಗೂ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಶಕ್ತಿಗಳು ಅಂದರೆ ಉದ್ಯಮಪತಿಗಳು. ಏನೆಲ್ಲಾ ಒಳಸಂಚುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಆ ಕಾವಲುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಗತಿಗಳು ಇನ್ನೂ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪರಿಸರಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದ ತಜ್ಞರು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನಡೆಸಿದ 'ರ್ಯಾಪಿಡ್ ಬಯೋಡೈವರ್ಸಿಟಿ ಸರ್ವೆ' ಯಲ್ಲಿ 'ವನ್ಯಜೀವಿ (ಸಂರಕ್ಷಣಾ) ಕಾಯ್ದೆ 1972ರ ಶೆಡ್ಯೂಲ್ 1, ಸೆಕ್ಷನ್ 2ರಲ್ಲಿನ ಕೃಷಮೃಗಗಳು, ತೋಳ, ನರಿ ಮತ್ತು ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ ಅಪರೂಪವಾದ ನೂರಾರು ಪಕ್ಷಿ, ಚಿಟ್ಟೆ, ಕೀಟ, ಸರಿಸೃಪ ಸಂಕುಲಗಳು, ಹಲವು ಪ್ರಭೇದಗಳ ಹುಲ್ಲು, ಬಳ್ಳಿ, ಗಿಡ-ಮರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಹಲವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಸೆಕ್ಷನ್ 33 [III.ಅ] ಕಾಯ್ದೆಯು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಒತ್ತುವರಿಯನ್ನು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ನಿಬಂಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಬ್ ಸೆಕ್ಷನ್ [III] ಈ ಅರಣ್ಯ/ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ವಿಭಜಿಸಲು ಮತ್ತು ತೆರವುಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಕೃಷಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಇತರೆ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ನಿಬಂಧಿಸುತ್ತದೆ. ನ್ಯಾಷನಲ್ ಫಾರೆಸ್ಟರಿ ಕಮಿಷನ್‌ನ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಸಂಖ್ಯೆ 172, 'ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಬಸ್ಸಡ್' ಅನ್ನು ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಗ್ರೇಟ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಬಸ್ಸಡ್, ಲೆಸ್ಸರ್ ಫ್ಲಾರಿಕಾನ್ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳು ಇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮರೆಯಬಾರದು.8

ಈ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತೆ 'ನನ್ನ ಹಕ್ಕು' ಎಂಬ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿ.ಟಿ ಲಲಿತಾನಾಯಕ ರವರ ಚಿಂತನೆಯ ಸಾಲುಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

'ನನ್ನ ರಾಸು ಮೇಯುವ ಗೋಮಾಳದೊಳಗೆ
ಮೇಲು ಮಹಡಿಯ ಮಹಲು ತಲೆ ಎತ್ತಿ
ಬೀಗುತಿದೆ ಗರ್ವದ ನಗೆಯ ಬೀರಿ
ನನ್ನ ಭಾಗ್ಯದ ಸಗಣಿ-ತಿಪ್ಪೆಯ ಗುಂಡಿ

ಹೀಗೆ ಅಧಿಕಾರದ ಚುಕ್ಕಾಣಿ ಹಿಡಿದು ನಮ್ಮನ್ನು ಆಳುತ್ತಿರುವ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗಗಳು ಸ್ಥಳೀಯರ ಸಂಕಟಗಳಿಗೆ ಧ್ವನಿಕೊಡದೆ ತಮ್ಮ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕಾಯ್ದೆ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಮೂಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬಾಯಿಗೆ ಕಬ್ಬಿಣದ ಬೀಗ ಜಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದ ಮೂಲ ಆಶಯಗಳಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ, ಸಮಾನತೆ, ಭ್ರಾತೃತ್ವದಂತಹ ಆದರ್ಶ ತತ್ವಗಳನ್ನು ನೆಲಸಮಗೊಳಿಸಿ, ಅಧಿಕಾರ, ಲಾಭ ಎಂಬ ಭೂತಗಳ ಬೆನ್ನತ್ತಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ಶೋಷಣೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೇಗೆ ಪುಟ್ಟಾಲ್ ಆಟಗಾರರನ್ನು ಚೆಂಡನ್ನು ಒಬ್ಬರ ಕಾಲಿನಿಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಕಾಲಿಗೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಒದೆಯುತ್ತಾರೋ ಹಾಗೇ ಅಮೃತ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲಿನ ಕಾವಲುಗಳು ಒಬ್ಬರಿಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರವಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೊನೆಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

- [1] ಪ್ರಶಾಂತ್.ಎಚ್.ಡಿ, 'ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧ್ಯಯನ' ಸಂಪುಟ-9 ಸಂಚಿಕೆ-2, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪಿ, ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ-25.
- [2] ನಾಗೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿ.ಕೆ.ಪಿ, 'ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಮೃತಮಹಲ್ ತಳಿ ಸಂವರ್ಧನೆ : ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅಧ್ಯಯನ' ಅಪ್ರಕಟಿತ ಎಂ.ಫಿಲ್ ಪ್ರಬಂಧ, ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ- 28.
- [3] ನಾಗೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿ.ಕೆ.ಪಿ, 'ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಮೃತಮಹಲ್ ತಳಿ ಸಂವರ್ಧನೆ : ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅಧ್ಯಯನ' ಅಪ್ರಕಟಿತ ಎಂ.ಫಿಲ್ ಪ್ರಬಂಧ, ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ- 29.
- [4] ಪಿರಮೇಶ್. ಕೆ, ಬಬಿರೆಡಿ.ಕೆ.ಬಿ, ರಾವ್. ಎಂ. ಕೆ, 'ಅಮೃತ ಮಹಲ್ ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಅಂಡ್ ಖಿಲಾರಿ ಬ್ರೀಡ್ಸ್ ಇನ್ ಕರ್ನಾಟಕ- ಎ ಸ್ಟೇಟಸ್ ರಿಪೋರ್ಟ್' , ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ-16.
- [5] 06-01-2020ರ ಕುದಾಪುರ ಕುರಿ ಸಂವರ್ಧನಾ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರದ ಮಾಹಿತಿ ವರದಿ.
- [6] ಮನೋಹರ ಪಾಟೀಲ್ ಆರ್, 'Defence and Atomic Research at Chitradurga Grassland', 2012 ಮಾರ್ಚ್ 3.
- [7] ಮನೋಹರ ಪಾಟೀಲ್ ಆರ್, 'Defence and Atomic Research at Chitradurga Grassland', 2012 ಮಾರ್ಚ್ 3.
- [8] ಮನೋಹರ ಪಾಟೀಲ್ ಆರ್, 'Defence and Atomic Research at Chitradurga Grassland', 2012 ಮಾರ್ಚ್ 3.
- [9] ಅಲ್ಲಮಪುಭು ಬೆಟ್ಟದೂರು, ಬಸವರಾಜ ಆಕಳವಾಡಿ(ಸಂ), 'ರೈತರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ನಾಗರಿಕತೆಗೊಂದು ಕಳಂಕ ' . ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ-308.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- [1] ಅಲ್ಲಮಪುಭು ಬೆಟ್ಟದೂರು, ಬಸವರಾಜ ಆಕಳವಾಡಿ(ಸಂ), 'ರೈತರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ನಾಗರಿಕತೆಗೊಂದು ಕಳಂಕ ' , ಸಹಕಾರ ಪ್ರತಿಭಾ ಪ್ರಕಾಶನ ಕೊಪ್ಪಳ, 2018.
- [2] ನಾಗೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿ.ಕೆ.ಬಿ, 'ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಮೃತಮಹಲ್ ತಳಿ ಸಂವರ್ಧನೆ: ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅಧ್ಯಯನ' , ಅಪ್ರಕಟಿತ ಎಂ.ಫಿಲ್ ಪ್ರಬಂಧ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪಿ, 2018.
- [3] ಪ್ರಶಾಂತ್ ಹೆಚ್.ಡಿ, 'ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧ್ಯಯನ' ಸಂಪುಟ-9 ಸಂಚಿಕೆ-2, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪಿ, 2019.
- [4] ಸೂರ್ಯನಾಥ್ ಯು. ಕಾಮತ್(ಸಂ), 'ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಗ್ರಾಸೆಟಿಯರ್' ಒಂದು ಒಂದು ಭಾಗ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಕಟಣೆ 1984.
- [5] 'ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಗಾತಿ ಸಂಪುಟ' ಸಂಚಿಕೆ-7 ಸಂಚಿಕೆ-2, ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2019, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪಿ.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳ ಪಾತ್ರ : ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಅಧ್ಯಯನ

ಪುಷ್ಪ ಕೆ.

ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಸಂಶೋಧನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ
ಮಹಿಳಾ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ
ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ
ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ-೫೮೩೨೭೬

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ.

ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿಸರ. ಇದು ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಅತ್ಯಂತ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಂತಹ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನರು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಮಹಿಳೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿಯೂ ಸಬಲೀಕರಣಗೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಇಡೀ ಸಮಾಜವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗಿದೆ. ಆಗಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಅಧ್ಯಯನದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮುದಾಯ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದು. ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳ ಯೋಜನೆಗಳು ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಸುಸ್ಥಿರ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ರಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬಡವರ ಜನಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಸಬಲೀಕರಣಗೊಳಿಸಲು ಮುಂದಾಗಿದೆ.

ಕೀವರ್ಡ್‌ಗಳು : ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ.

ಪರಿಚಯ ಮತ್ತು ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳೆಂದು ಬಡತನ ನಿವಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ೧೭೬ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ೨೫,೦೦೦ ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳ ರಚನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಸುಮಾರು ೧೦.೯೬ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಗುಂಪು ಎನ್ನುವುದು ಸ್ವಪ್ರಜ್ಞೆ, ಸ್ವಪ್ರೇರಣೆ ಹಾಗೂ ಪರಸ್ಪರ ನಂಬಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ತಾವೇ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಸಹಕಾರಿ ತತ್ವದ ಸಾಮೂಹಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ೧೨ ರಿಂದ ೨೦ ಮಂದಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮೂಹವಾಗಿದೆ. ಸ್ವ ಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳೆಂದರೆ ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವೇ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರಿದ ಜನರ ಸಮೂಹವನ್ನು ಸ್ವ ಸಹಾಯ ಗುಂಪು ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಡತನ ನಿವಾರಣೆ, ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ (ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರು) ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು ತನ್ನ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸಾಲ ಮತ್ತು ಉಳಿತಾಯ(ಎಸ್/ಸಿ)ವನ್ನು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ತೊಡಗಿದೆ. ಈ ಗುಂಪು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಆದಾಯ ಉತ್ಪಾದನೆ, ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಸಾಕ್ಷರತೆ, ಮಕ್ಕಳ ಆರೈಕೆ ಮತ್ತು ಪೋಷಣೆಯಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯ ಮತ್ತು ಸಾಲದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಪ್ರಮುಖವಾದದ್ದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪಿನ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಾಲ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಎಂದು ಸಾಬೀತಾಗಿದೆ. ಶೋಷಣೆಯಿಂದ ಕ್ರಮೇಣ ದೂರವಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿವೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ನಬಾರ್ಡ್ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯಂತಹ ಪ್ರಮುಖ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ಕಿರುಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಬೆಂಬಲಿಸಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯತ್ವವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವನವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡುವ ಅಭ್ಯಾಸ ಹಾಗೂ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಮೂಲಕ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಬಂಡವಾಳದ ಮೂಲವೊಂದನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸರಳ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಮೂಹಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಬಲಗೊಳಿಸುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅವುಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಯಾಂತ್ರಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಜೋಡಿಸುವ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನವು ಬಹಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ಅವು ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವ ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಸಾಮೂಹಿಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಘರ್ಷಗಳ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಗುಣಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ. ಬಡವರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುವುದು, ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ಸಮಾಲೋಚನೆ : ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ಸೇವೆಗಳ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ತತ್ವ, 'ಮಹಿಳೆಯರಿಂದ, ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೋಸ್ಕರ' ಆಗಿದೆ. ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತ ಸಂಘಗಳಾಗಿದ್ದು, ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ರೂಪುಗೊಂಡ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿವೆ. ಅಂತಹ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವುದೇ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳಿಲ್ಲದೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ೧೨-೨೦ ಮಹಿಳೆಯರು ಅಥವಾ ಪುರುಷರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ರಚನೆಯಾಗಿವೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಶೇ.೯೦ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಗುಂಪುಗಳು ಮಹಿಳೆಯರಿಂದ ರೂಪುಗೊಂಡಿವೆ. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಣಕಾಸು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವ ಮೂಲಕ ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳ ಆರಂಭಿಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಉಳಿತಾಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿವೆ. ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಈ ಗುಂಪುಗಳು ಮಿತವ್ಯಯದ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತವೆ. ಸದಸ್ಯರು ಸಣ್ಣ ಉಳಿತಾಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಮೂಲಕ ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು ಹಾಗೂ ಈ ಗುಂಪುಗಳು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸಾಲವನ್ನು ಸಹ ನೀಡುತ್ತವೆ.

ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪಿನ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ತತ್ವಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಂತಿವೆ.

1. ಹಣಕಾಸಿನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಪೂರಕವಾದ ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪು ಶಕ್ತಿಯುತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
2. ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಡವರಿಗೆ ಹಣಕಾಸು ಸೇವೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಪಂದಿಸುವ ಮೂಲಕ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

3. ಸಾಲದ ಬೆಂಬಲ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಉಳಿತಾಯ ಮತ್ತು ಇತರ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
4. ಸಣ್ಣ ಉಳಿತಾಯವನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿಧಿಯನ್ನು ರಚಿಸುವ, ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ, ಪರಸ್ಪರ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದರಲ್ಲಿದೆ.
5. ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು ಸಮುದಾಯ ಸಂಬಂಧಿತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೊಂದಿವೆ.
6. ಸಾಲವನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಂಬಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಭದ್ರತೆ ಇಲ್ಲದೇ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
7. ಆಗಾಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಪಾವಧಿಗೆ ಸಾಲ (ಲೋನ್) ಪಡೆಯುವ ಮೊತ್ತವು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪಿನ ಅಗತ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಡತನದ ದಾರಿದ್ರ್ಯ, ನಿರುದ್ಯೋಗ, ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು ಅವಶ್ಯಕ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯವಿಶ್ವಾಸ ಮೂಡುವಂತೆ ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಮೂಡುವಂತೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳ ಪಾತ್ರ ಮಹತ್ವವಾದ್ದಾಗಿದೆ. ಈ ಗುಂಪುಗಳು ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದ ಮಹಿಳೆಯರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ವ್ಯವಹರಿಸಲು ಪರಸ್ಪರ ಬಲವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಗುಂಪುಗಳು ಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಬದಲಾವಣೆಯ ಆಧಾರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಮುಂದುವರೆದು ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಡುವೆ ಪರಸ್ಪರ ನಂಬಿಕೆ, ಸಂಬಂಧ ಹಾಗೂ ನಿರಂತರ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸಿವೆ. ಗ್ರಾಹಕರ ಸಾಲ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಆರ್ಥಿಕತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗಾಗಿ ಗುಂಪುಗಳ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಸುಲಭ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ಗುಂಪು/ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುವುದು, ಖಾತರಿಪಡಿಸುವುದು ಗುಂಪಿನ ಮೂಲಕ ಮರುಪಾವತಿ ಮತ್ತು ನಿರಂತರತೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ.

ಬಡ್ಡಿ ದರ, ಮರುಪಾವತಿ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿ, ಸಾಲ ಹಿಂದಿರುಗಿಸುವ ಅವಧಿಯ ವಿಸ್ತರಣೆ, ಕೊಟ್ಟ ಸಾಲಗಳ ವಿವರ ಹಾಗೂ ಗುಂಪು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಔಪಚಾರಿಕ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆಯುವ ಮೂಲಕ ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳಿಂದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಮೈಕ್ರೋ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಅನ್ನು ಸಾಲದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ವಿತರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಮೂಲಕ ಅವರನ್ನು ಉದ್ಯಮಶೀಲ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ನಗರಗಳಲ್ಲಿನ ಬಡ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಾಲದ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮಹಿಳೆ ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯಿಂದ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಮಾನತೆಗಳಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿ ಆಗುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಇದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಸ್ವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದವರು ಹಾಗೂ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದ ನಂತರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಬಲತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಹಿಳೆಯರು ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಅಗತ್ಯತೆಯಿದೆ. ಆದರೆ ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವೈಖರಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಗಳಿವೆ.

1. ಗುಂಪಿನ ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೂಲಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲರನ್ನಾಗಿ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವುದು.
2. ಬಡವರ ಜೀವನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉನ್ನತೀಕರಿಸುವುದು.

3. ಉಳಿತಾಯದ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಬಳಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
4. ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸುವುದು.
5. ಮಹಿಳೆಯರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದು.
6. ಅನವಶ್ಯಕತೆಯ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕಿಂತ ಅನಿರ್ವಾಯದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವು ನೀಡುವುದು.
7. ಮಹಿಳೆ ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು.
8. ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು ಮಹಿಳೆಯರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು.
9. ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.
10. ಎನ್.ಜಿ.ಓಗಳಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು ತನ್ನ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಹೊಂದುವ ಮೂಲಕ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು.
11. ಮಹಿಳೆಯರ ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ತರಬೇತಿಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುವುದು.
12. ಪರಸ್ಪರರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಬೆಳೆಯುವಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುವುದು.
13. ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ನಾಯಕತ್ವದ ಗುಣಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಆಯೋಜನೆ.
14. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅಳವಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳ ಮೂಲಕ ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ :

ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು ಮಹಿಳೆಯರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಈ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಮಹಿಳೆಯರ ಒಟ್ಟಾರೆ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತವೆ. ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳು ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಬಲೀಕರಣಗೊಳಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅವಳನ್ನು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಸದೃಢವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣ

ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲತೆ ಅವಳ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಬಲತೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳ ಪಾತ್ರ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ. ಇವು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಆದಾಯ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಲೈಂಗಿಕ ಸಮಾನತೆ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದಾಯವು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಬಲೀಕರಣ

ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಎರಡನೇ ದರ್ಜೆಯ ಪ್ರಜೆಯಾಗಿ ನೋಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಮಹಿಳೆ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸದೃಢ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತದೆ. ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಮನೋಧರ್ಮವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಆ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸ್ವ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಬಲಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅವಳನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ

ಭಾಗವಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಮಹಿಳೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗುವಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ರಾಜಕೀಯ ಸಬಲೀಕರಣ :

ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪಾಲೊಳ್ಳುವ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉನ್ನತ ಸಮುದಾಯದ ಮಹಿಳೆಯರೇ ಹೆಚ್ಚು. ಆದರೆ ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾದ ಸಂಘಟಿತ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಗೆ ನಾಯಕತ್ವದ ಗುಣ, ಸಂವಹನ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದರಿಂದ ಅವಳು ಗ್ರಾಮ ಸಭೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲೊಳ್ಳಲು ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಮುಂದುವರೆದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯಂತಹ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಸುವ ಮೂಲಕ ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ತನ್ನ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ವಿತರಣೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ನಡೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವಂತೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳ ಪಾತ್ರ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ.

ಮಾನಸಿಕ ಸಬಲೀಕರಣ

ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣ ಹಂತದಿಂದಲೇ ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಹಿಳೆ ಪುರುಷನಿಂದ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ದಿನನಿತ್ಯ ಟೀಕೆಗೆ, ಕಿರುಕುಳಗಳಿಗೆ ಒಳಪಡುತ್ತ ಮಾನಸಿಕ ಹಿಂಸೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾಳೆ. ಆದರೆ ಆಧುನಿಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಸಿಕ್ಕ ಸಮಾನತೆಯೆಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಅನೇಕ ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ ಯೋಜನೆಗಳು ಜರುಗಿವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು ಕೂಡ ಪ್ರಮುಖವಾದವು. ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು ತನ್ನಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಅವಳನ್ನು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಸಬಲೀಕರಣ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ ಮಹಿಳೆಯರು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಸಾಧಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸ್ವ-ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ

ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳು ಮೈಕ್ರೋ ಉದ್ಯಮಗಳ ಕಡೆ ಮುಖಮಾಡಿವೆ. ಈ ಉದ್ಯಮ ಮಹಿಳೆಯ ಆದಾಯದ ಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರು ಈ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪಾಲೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಸ್ವ ಉದ್ಯೋಗವು ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ರಚನೆಯಾಗಿದ್ದು ಅವು ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯ ಮೂಲಕ ಮಾನವ ಬಂಡವಾಳದಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಕೃಷಿ, ನೇಯ್ಗೆ, ಕೋಳಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ, ಆಹಾರ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಗಳು, ಅಣಬೆ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾರತ ಹೊಂದಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಘದ ನಿಧಿಯ ಸೂಕ್ತ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಸಮಯೋಚಿತ ಮರುಪಾವತಿಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಇವು ಸದಸ್ಯರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರುವ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಗುಂಪುಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಮೂಹಿಕ ಕ್ರಿಯೆಯ ಕಡೆಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅನಗತ್ಯವಾಗಿ ಇತರರನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸದೆ ಅವರ ಬಾಹ್ಯ ಮತ್ತು ಆಂತರಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತಿದೆ. ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ

ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕವಾಗಿವೆ. ಅಷ್ಟೆಯಲ್ಲದೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಬಡ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ, ಅದರಲ್ಲೂ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಮೂಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿವೆ.

ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ

ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳು ಬಡತನವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಇಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರಿಗೆ, ಅದರಲ್ಲೂ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಿದ್ದು ಮಹತ್ವವಾದದ್ದು. ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಣ್ಣ ಉದ್ಯಮಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿವೆ. ೧೧ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ಅನೇಕ ಅಂತರ್ಗತ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಸ್ವ ಉದ್ಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಮೈಕ್ರೋ-ಫೈನಾನ್ಸ್ ಎಂಬ ಕಿರು ಹಣಕಾಸು (ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಣಕಾಸು) ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳು ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಶ್ರಮಿಸಿವೆ. ಮೈಕ್ರೋ-ಫೈನಾನ್ಸ್ ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಈ ಹೊಸ ದೃಷ್ಟಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರ ಜೀವನದ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಅಡಿಪಾಯವಾಗಿದೆ. ಅದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಆಧಾರವಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಹಣಕಾಸು ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

೦೧. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಶಾಖೆಗಳು ಇಲ್ಲದಿರುವುದು.

೦೨. ಗ್ರಾಮೀಣ ಬಡವರು ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಸಾಲ ಪಡೆಯುವಾಗ ಸೂಕ್ತವಾದ ಭದ್ರತೆ ನೀಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿಲ್ಲದಿರುವುದು.

೦೩. ಶಿಕ್ಷಣ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಸಕಾಲಿಕ ಮಾಹಿತಿಯಿಂದ ಬಡವರು ವಂಚಿತರಾಗಿರುವುದು.

ಗ್ರಾಮೀಣದಲ್ಲಿನ ಕಿರುಸಾಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಮತ್ತು ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಜನರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ವಿಮೋಚನೆ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಖಾಸಗಿ ಲೇವಾದೇವಿದಾರರು ಕಡುಬಡವರನ್ನು ಸಾಲದ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿಸಲು ಮಾಡಿರುವ ಕುತಂತ್ರಗಳಿಂದ ವಿಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಬೇಕು. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ಪತ್ತಿನ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಬಡ್ಡಿ ದರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಿರುಸಾಲ ನೀಡಿಕೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ವಿಧಿಸುವ ಬಡ್ಡಿ ದರವು ಹೆಚ್ಚಾಗಬಾರದು. ಖಾಸಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬಡವರು ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಆಘಾತಕಾರಿ ಪ್ರಕರಣಗಳು ನಡೆಯದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯು ೨೦೦೫ನೇ ವರ್ಷವನ್ನು 'ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಿರು ಸಾಲದ ವರ್ಷ' ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದೆ. ಇದನ್ನು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ 'ಕೋಪಿ ಅನ್ನಾನ್' ಕಿರುಹಣಕಾಸು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಿರುಹಣಕಾಸು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಬಡವರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ತೀರ್ಮಾನ

ಸ್ವಸಹಾಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಬಡವರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ವಿವಿಧ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಯಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿವೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಪಡೆದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕುಟುಂಬ ಕಿರು ಉದ್ಯಮಗಳ ಲಭ್ಯತೆಯ ಮೂಲಕ ಬಡತನ ರೇಖೆಯ ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತುವ ಮಹತ್ವದ ಧ್ಯೇಯವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಸದಸ್ಯರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಪ್ರಮುಖ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ. ಅನಾರೋಗ್ಯ, ತುರ್ತುಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಭದ್ರತೆಗಳು ತಲೆದೋರಿದರೆ ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಂಘದಲ್ಲಿ

ಭಾಗವಹಿಸುವವರು ಸಾಲದ ಮೂಲವನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವಂತೆ ಸಹಾಯ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಹೆಚ್ಚಿದರೆ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಿಮಾನವು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯು ಅನೇಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. ಅದು ಕುಟುಂಬ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕೇವಲ ಪುರುಷರಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿತ್ತು. ಇಂದು ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳಿಂದ ಮಹಿಳೆ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವವರು ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅರಿವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕಿರುಬಂಡವಾಳವು ಬಡತನ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರು ಕುಟುಂಬದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಸಬಲೀಕರಣಗೊಳಿಸಲು ಹಣಕಾಸಿನ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಕಿರುಬಂಡವಾಳ ಒಂದು ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರ ಆದಾಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಮತ್ತು ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ದಾರಿಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಿವೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘವು ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಗಳಿಸಿದೆ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಬಹುದು. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ತ್ವರಿತ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಹೊರತರುವಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಶಗಳ ಮೂಲಕ ಸ್ವ ಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಸಬಲೀಕರಣಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- [1] ಇಂದಿರಾ ಎಸ್, ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳು, ೨೦೧೦, ಶೃತಿಲೋಕ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು.
- [2] ಒಡೆಯರ್ ಡಿ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಮತ್ತು ಚಂದ್ರಶೇಖರ್, ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ೨೦೦೮, ಅರ್ಜುನ್ ಪಬ್ಲಿಷಿಂಗ್ ಹೌಸ್, ಮೈಸೂರು.
- [3] ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ ಗೌಡ ಎಚ್.ಆರ್, ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು ಚಿಂದಿಯಿಂದ ಸಿರಿತನದೆಡೆಗಿನ ಒಂದುಕಥೆ, ೨೦೦೪, ಗುರುಕೃಪಾ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು.
- [4] ಮಾಸಾಪತಿ ಎ.ಎಚ್, ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆ, ೨೦೧೭, ಸಾಹಿತ್ಯ ನಂದನ, ಮೈಸೂರು.
- [5] ಮಾಸಾಪತಿ ಎ.ಎಚ್, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ, ೨೦೧೭, ಸಾಹಿತ್ಯ ನಂದನ, ಮೈಸೂರು.
- [6] ರವಿ ಎಂ, ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣ, ೨೦೧೨, ಸುಶ್ರುತ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು.

ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ರವರ ಮೀಸಲಾತಿ ಜಾರಿಯ ಆಶಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂದರ್ಭ

ಡಾ. ಕೃಷ್ಣೋಜಿರಾವ್ ಟಿ ಎಂ

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ

ತಿಮ್ಮಸಂದ್ರ, ತರಹುಣಿಸೆ ಅಂಚೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಉತ್ತರ ತಾಲೂಕು.

tmkrishnojirao@gmail.com 7204618297

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ದಮನಿತರ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರು ಕಂಡುಕೊಂಡ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾದ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಾವಲಯದಲ್ಲಿ ದಮನಿತರ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಇಂತಿಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವೇ. ಆದರೆ ಅದು ಹೆಚ್ಚು ದಿನ ಉಳಿದರೆ ಅಪಾಯವೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ವತಃ ತಾವೇ ಅರಿತ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರು ಇದು ಜಾರಿಯಾದಂದಿನಿಂದ ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಜಾತಿ ಮೀಸಲಾತಿ ಇರಲಿ ಆಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಜಾತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆರ್ಥಿಕ-ರಾಜಕೀಯ-ಸಾಮಾಜಿಕ-ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದರೆ ಇದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡಬೇಕೆಂಬ ಆಶಯವನ್ನು ಅಂದಿನ ದಿನವೇ ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅದು ಇಂದಿಗೂ ಸಾಕಾರಗೊಂಡಿಲ್ಲ.

ಕೀ ವರ್ಡ್: ಅಂಬೇಡ್ಕರ್, ಮೀಸಲಾತಿ, ದಲಿತ, 371 ಜೆ ಮೀಸಲಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ

ಪಿರೀಕೆ

ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ವಿಷಯವೆಂದರೆ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರ ಮೀಸಲಾತಿಯ ಆಶಯವೂ ಬರೀ ದಲಿತ ಜಾತಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇರಿಸದೆ ಇತರ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಿಗೂ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹಕ್ಕೊತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದು, ಅವರ ಮಾನವೀಯ ಅಂತಃಸತ್ತ್ವ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಆಶಯ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜದ ಪ್ರಾಕ್ಟಿಕಲ್ ಸ್ಥಿತಿಗಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿದ್ದುದೇ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಆದರೆ ಅದೇಕೋ ಮುಂದಿನ ದಲಿತ ನಾಯಕರೆಲ್ಲಾ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಎಂದರೆ ಕೇವಲ ಇವರ ಜಾತಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತ ಎಂಬಂತೆ ತಮಗೆ ತಾವೇ ಘೋಷಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರು ಇವರ ಪಾರಂಪರಿಕ ಆಸ್ತಿ ಎಂಬ ಹಮ್ಮಿನಲ್ಲಿರುವುದು ದುರಾದೃಷ್ಟಕರ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಹಾಗೇನಾದರೂ ಒಂದೇ ಒಂದು ಜಾತಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರು ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗಿಲ್ಲದ ಬೇದ ಭಾವ ನಂತರದ ಅವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳಿಗೂ ಬರಬಾರದಿತ್ತು.

ಮೀಸಲಾತಿಯ ಆಗು ಹೋಗುಗಳು :

ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಮೀಸಲಾತಿ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದ ಈ ವರ್ಗ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡರೆ ಎಂದರೆ ; ಹೌದು ಎಂಬ ಉತ್ತರವೇನೋ ಸರಿ. ಆದರೆ ಇದು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ದಲಿತ ಸಮುದಾಯದ ಬಲಿಷ್ಠರು ಮಾತ್ರ ಮೀಸಲಾತಿಯ ಲಾಭ ಪಡೆದರೆ ವಿನಃ ದಲಿತರಲ್ಲಿನ ದಮನಿತರು ಇಂದಿಗೂ ಅದರಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ದಲಿತರೇ ದಲಿತರನ್ನು ಶೋಷಿಸುವ, ಅವರ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು

ಇವರು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಿತಿ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಬಂದಿದೆ, ಈಗಲೂ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ, ಸರ್ಕಾರಿ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ, ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್, ಡಾಕ್ಟರ್‌ನಂತಹ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮೀಸಲಾತಿ ಪಡೆಯುವವರಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದ ದಲಿತರಿರುವರೆ ವಿನಃ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ದಲಿತರಲ್ಲ. ರಲ್ಲ. ಇಂದಿಗೂ ತೀರಾ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಒಂದು ಹೊತ್ತಿನ ಊಟಕ್ಕಾಗಿ ಪರದಾಡುವ, ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯರಹಿತ, ದಲಿತರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯೇನಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾದರೆ ಇಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸರ್ಕಾರ ಇವರಿಗಾಗಿ ಮೀಸಲಿಟ್ಟು ಇವರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ್ದು ಸುಳ್ಳೇ ಎಂದರೆ, ಅದು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ ಸತ್ಯ. ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ, ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ಬಲವಂತ ದಲಿತ ಸಮುದಾಯ ತನ್ನ ಜನ ಬಲ, ಹಣ ಬಲ, ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಬಲದಿಂದ, ಸ್ವಾರ್ಥದಿಂದ ತನ್ನದಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ನಿಜವಾದ ಮೀಸಲಾತಿ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರಾದ ದಲಿತರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಕಟು ಸತ್ಯ.

ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ?

ಹಾಗಾಗಿ ದಲಿತರಿಗಾಗಿ ಇರುವ ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತ ದಲಿತರಿಗೆ ದೊರಕದಂತೆ ಬಡ ದಲಿತರಿಗೆ ದೊರಕುವಂತಹ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆಯಾ ಮೀಸಲಾತಿ ವರ್ಗದಲ್ಲೇ ಇರುವ ಕಡು ಬಡವರಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡಬೇಕೇ ವಿನಃ ಶ್ರೀಮಂತರಿಗಲ್ಲ. ಇದು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಆಶಯವೇ ಆಗಿತ್ತು.

ಇಂದಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಮೀಸಲಾತಿಯಿಂದ ಶ್ರೀಮಂತನಾದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿರುವ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳು, ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಅದೇ ಮೀಸಲಾತಿ ಪಡೆಯುವ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಅದನ್ನವನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆಯೂ ಹೌದು. ಇವನ ಈ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೂ ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡುವುದು ಎಷ್ಟು ಸರಿ? ಯಾಕೆಂದರೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಬಲವಂತನಾದ ಈತ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಶಾಲಾಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದು ಉತ್ತಮ ಬೌದ್ಧಿಕ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಜಾಣನವುಳ್ಳವನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಇಂತಹವನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅದೇ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ತೀರಾ ಹಿಂದುಳಿದ ಬಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯದೇ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ತೊಂದರೆ ಆರ್ಥಿಕ ಹಿಂದುಳಿಯುವಿಕೆಯಿಂದ ಎಂತಹ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ? ಹೀಗೆ ಬಡ ದಲಿತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೊಬ್ಬ ಶ್ರೀಮಂತ ದಲಿತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೊಡನೆ ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿಸಿ ಇವರಿಗಾಗಿಯೇ ಇರುವ 15% ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಅಂದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಬಡ ದಲಿತನು ಮೀಸಲಾತಿಯಿಂದ ವಂಚಿತನಾಗಿಬಿಡುತ್ತಾನಲ್ಲವೇ !, ಹಾಗಾದರೆ ದಲಿತ ಜಾತಿಯ ಬಡವ ಶ್ರೀಮಂತ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ಇರಿಸಲಾದರೆ ಅದು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯವಾದೀತೆ? ಇತರ ಹಿಂದುಳಿದ ಜಾತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಅವರ ಜಾತಿ ಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಬೇಡ?

ನನ್ನ ವಾದ ಮೀಸಲಾತಿ ಒಂದು ಕಾಲದ ನಂತರ ಮುಂದುವರೆಯಬಾರದೆಂದಲ್ಲಂದಲ್ಲ, ಇಂದಿಗೂ ಅದು ಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಶೇ20ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಶ್ರೀಮಂತ ದಲಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಶೇ80ರಷ್ಟು ದಲಿತ ಸಮುದಾಯ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಲ್ಲದೆ ಒಂದೊತ್ತಿನ ಊಟ, ಬಟ್ಟೆ, ಹೊದಿಕೆ ಸೂರುಗಳಿಲ್ಲದೆ ಚಡಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಬಲಿತ ದಲಿತರ ಮುಷ್ಠಿಯಿಂದ ದಮನಿತ ಹಾಗೂ ಅವಕಾಶ ವಂಚಿತ ದಲಿತರಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿ ದೊರೆಯುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ನೋಡಿ....ಸರ್, ಈಗ ಶೇ100ರಷ್ಟು ಉದ್ಯೋಗ, ಶಿಕ್ಷಣ ಇನ್ನಿತರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶೇ20ರಷ್ಟು ಸಾಮಾನ್ಯ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಿಟ್ಟು ಇನ್ನುಳಿದ 50ರಷ್ಟರಲ್ಲಿ ದಲಿತ, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ, ಹಿಂದುಳಿದ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸ್ತ್ರೀ ಮೀಸಲಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಚಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಮೀಸಲಾತಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದು ಬಲಿತ ದಲಿತ ವರ್ಗವೊಂದನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಇತರ ಹಿಂದುಳಿದ, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಮಹಿಳೆ ಯಾರೇ ಆದರೂ ಮೊದಲ ಸಾಮಾನ್ಯ ವರ್ಗದ ಪಲಾನುಭವಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ

ನ್ಯಾಯ ಸಮಾನವಾಗಿ ಹಂಚಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನುಳಿದುದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪಾಲುಂಟಾದರೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಮುಂದುವರೆದ ಜಾತಿಗಳಿಗೆಲ್ಲದಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ಹಾಗಾದರೆ ಇವರು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಅಷ್ಟು ಸಬಲರಾಗಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಜಾತಿಯೆಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅವರು ಸಬಲರಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಹಾಗಾಗಿ ಮುಂದುವರೆದ ಜಾತಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಬಹು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಬಡವರಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಏಳಿಗೆಯತ್ತಲೂ ಗಮನಹರಿಸುವುದು ಒಳಿತಲ್ಲವೇ? ಮೀಸಲಾತಿ ಎಂಬುದು ಜಾತಿ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇಂದಿಗೂ ನೀಡುತ್ತಿರುವುದು ಅವೈಜಾಞಿಕವೇ ಸರಿ. ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಡುಬಡವರಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡಬೇಕೇ ವಿನಃ ಜಾತಿಯ ಹೆಸರಿಂದ ಅವನೆಷ್ಟೇ ಶ್ರೀಮಂತನಾಗಿದ್ದರೂ, ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರಿ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡುವುದು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರಿಯಾದದ್ದು, ಇದು ಈಗಲಾದರೂ ಎಲ್ಲಾ ಹೃದಯವಂತ ಮನಸ್ಸುಗಳು ಆತ್ಮವಲೋಕನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗದ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ :

ಇತ್ತೀಚಿನ ಹೊಸ ಟ್ರೆಂಡ್ ಎಂದರೆ “ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ” ಮೀಸಲಾತಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರಿ?. ವಿಚಿತ್ರವೆಂದರೆ ಈ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ ಬರಿ ದಲಿತ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ನೀಡಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ವಾದವಿದೆ. ಆದರೆ ಇದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಇತರೆ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅವೈಜಾಞಿಕ ವಾದವಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಬಡ್ಡಿ ಪಡೆದವರಿಗೆ ಪುನಃ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಮೀಸಲಾತಿ ಬಯಸುವುದೆಷ್ಟು ಸರಿ. ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗ ಪಡೆದವರು ಇನ್ನೂ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಬಡವರೇ? ಹಾಗಾದರೆ “ಮೀಸಲಾತಿ” ಯ ಮೂಲ ಆಶಯವೇನು? ಅದು ಬಡವರಿಗಿರಬೇಕೇ? ಶ್ರೀಮಂತರಿಗಿರಬೇಕೇ?, ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆಯಲ್ಲವೇ?

ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ, ಅಥವಾ ಆಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನೀಡಬೇಕಾದುದು ಸಮಂಜಸವಲ್ಲವೇ? ಮೊನ್ನೆ ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿದೆ , ಒಬ್ಬ ದಲಿತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳಿದ ದಲಿತೇತರ ಅಧ್ಯಾಪಕ

ತನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಭವ ಹೆಚ್ಚು ವಯಸ್ಸು, ಅಜೀವ್‌ಮೆಂಟ್ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಪುನಃ ಅವನು ಅಧ್ಯಾಪಕ ವೃತ್ತಿಗೆ ಅವರ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಇರುವ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಧ್ಯಾಪಕನಾಗಿ ಕೆಲವೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬಡ್ಡಿ ಮೀಸಲಾತಿಯ ಸವಲತ್ತಿಂದ ಅವನು ಅವನ ಮೇಷ್ಟ್ರುಗಿಂತ ಮೊದಲೇ ಸೀನಿಯರಾಗಿ ಬಡ್ಡಿಹೊಂದಿ, ಆ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಮಾತ್ರ ಅವನಿಗಿಂತ ಜೂನಿಯರ್ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕಾಯಿತು. ಇವರಲ್ಲೂ ಬಹುತೇಕ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ತಿನ್ನಲು ಆಹಾರ, ವಸತಿ, ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ನಾವು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಬೇಕೇ ವಿನಃ ದಲಿತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವರ್ಗವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಅನುಕೂಲಸ್ಥರೆಂದು ತಿಳಿದು ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಂದ ವಂಚಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಹಿಂದಿನ ರಾಜಾಧಿರಾಜರ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ರಾಜನ ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷದಿಂದ, ಅವನ ಆಸ್ಥಾನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮಾತ್ರ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದು ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಸದೃಢರಾಗಿದ್ದರೇ ವಿನಃ ಬಹುಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ ಕೂಡ ಬಡವರಾಗಿ ಅಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದರು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ ದೊರೆತರೆ ಸಾಕೇ? ಆರ್ಥಿಕ ಸವಲತ್ತು ಬೇಡವೇ? ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಲು ಮುಕ್ತ ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೂ ಇವರಿಗೂ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಾ ಊಟ, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಬೇಡವೇ? ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಈ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರ ನಿಜ ಸ್ಥಿತಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದಲಿತರನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಶೋಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದರೆ ಈಗಲೂ ಶೋಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ, ಅದೇನೋ ಕನ್ನಡದ ಗಾದೆಯಿದೆಯಲ್ಲ “ಎತ್ತಿಗೆ ಜ್ವರ ಬಂದರೆ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಬರೆ

ಎಳೆಯುವುದೆಂದು” ಎಂದೋ ಯಾರೋ ಶೋಷಿಸಿದ್ದರೆಂದು ಇಂದಿನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ವಂಚಿತಗೊಳಿಸಿದೆಷ್ಟು ಸರಿ. ಹೋಗಲಿ ದಲಿತರ ಅಂದಿನ ಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಷ್ಟೇ ಕಾರಣವೇ ವೈಶ್ಯ, ಶೂದ್ರ ಇತರರ ಪಾಲೂ ಅದರಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲವೇ, ಒಂದು ಕಾಲದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ವರ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಕಳೆಮುಖವಾಗಿ ಶೋಷಣೆ ಹರಿದು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರು.

ಇನ್ನು ಮೀಸಲಾತಿಯ ಶೇ 50ರಷ್ಟು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಯ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಲೆಕ್ಕಿಸಿದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅವಕಾಶವಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಉದ್ಯೋಗ, ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಬಲಿತ ದಲಿತರೇ ಪಡೆದು ನಂತರದ ಮೀಸಲಾತಿಯಲ್ಲೂ ಶೇ 15 ರಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೂ ಅವರೇ ಬಂದರೂ ಉಳಿದ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಅದರ ಸವಲತ್ತು ಬೇಡವೇ? ಹೀಗೆ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದು ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲೂ ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡುವ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯೇ ಅಸಮಂಜಸವಾದುದು. ಈ ಬಡ್ಡಿ ಮೀಸಲಾತಿ ಸಂವಿಧಾನದ ಮೂಲ ಆಶಯವೂ ಅಲ್ಲ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರ ಮೂಲ ಆಶಯದಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ.... ಇದೇನಿದ್ದರ ಬಲಿತ ವರ್ಗದ ದಲಿತರ ಆಶಯವಷ್ಟೇ. ಸವಲತ್ತು ಪಡೆದವರೇ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಅತಿಯಾಸೆಯಾಗಿದೆ. ಬಡ್ಡಿಯೂ ಕೂಡ ವಯೋಮಾನದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನೀಡದೇ ಅವರು ಆಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ನೀಡಬೇಕು ಅದು ಯಾವುದೇ ಜಾತಿಯಾಗಿರಲಿ ಪಕ್ಷಪಾತ ಮಾಡಬಾರದು.

371 ಜೆ ಮೀಸಲಾತಿ :

371 ಜೆ ಮೀಸಲಾತಿಯು ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿದೆ, ಕಾರಣ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮೀಸಲು ಕ್ಷೇತ್ರ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸುವ ಉದ್ದೇಶ. ಇಲ್ಲಿನ ವಿಪರ್ಯಾಸವೆಂದರೆ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಕರ್ನಾಟಕ ಅಥವಾ ಭಾರತದ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿನ ಉದ್ಯೋಗಗಳ ಅನುಭವಿಗಳು, ಸಾಮಾನ್ಯ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅರ್ಹರು ಹಾಗೆಯೇ '371 ಜೆ ಮೀಸಲಾತಿ' ಎಂಬ ವಿಶೇಷ ಮೀಸಲಾತಿಯೂ ಇವರಿಗೆ ವರದಾನವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹುದ್ದೆಗಳು ಭರ್ತಿಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇತರ ಪ್ರದೇಶದವರಾರೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರುವ ಶೇ50ರಷ್ಟು ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೂ ಸ್ಪರ್ಧಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಶೇ 100ರಷ್ಟು ಹುದ್ದೆಗಳಿದ್ದು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹತ್ತಿರವಾಗಿದೆ ? ಈ ಹುದ್ದೆಗೆ ಇತರ ಪ್ರದೇಶದ ದಲಿತರು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು ಸ್ಪರ್ಧಿಸುವಂತಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿನ ದಲಿತರು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು ಮಾತ್ರ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಾಗಿರುವುದು ವಿಪರ್ಯಾಸದ ಸಂಗತಿ.

ಮೀಸಲಾತಿಯ ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಪ್ರಜಾಠವಂತ ಮನಸ್ಸುಗಳು ವೈಜಾಠನಿಕ, ಮಾನವೀಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಂತಿಸುವುದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರಿಗೆ ದಲಿತೇತರ ಮನಸ್ಸುಗಳು ದುಡಿದಂತೆ ಇಂದು ದಲಿತ ಮನಸ್ಸುಗಳು ಕೂತು ಬಡದಲಿತರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ದಲಿತೇತರ ಬಡವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೂ ಸವಲತ್ತು ನೀಡುವ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಮಾನವೀಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ.

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಆ ಸಮಾಜದ ಸಾಮಾಜಿಕ ತಾರಮ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ ಅಪಾರ ನೋವುಂಡರು ಅಸ್ಪೃಷ್ಯತೆಯನ್ನು ಸ್ವತಃ ಅನುಭವಿಸಿದವರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯತುಂಬಿ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಅವರ ಅಧ್ಯಾಪಕ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರು ತಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನೇ ಬಾಲಕ ಭೀಮರಾವ್ ಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಎಂಬ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದು ದಲಿತೇತರ ಮನಸ್ಸು ಎಂದು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಇವರ ಹೋರಾಟದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಬೆಂಗಾವಲು, ಸ್ಪೂರ್ತಿದಾಯಕರೂ ಆಗಿದ್ದವರೂ ದಲಿತೇತರರು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ ಇದ್ದರೆಂಬುದು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಮಹಡ್ಕರೆ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲೂ ದಲಿತೇತರ ಮನಸ್ಸುಗಳು ದಲಿತರ ನೋವಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲದರ ಅನುಭವದಿಂದಲೇ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರಿಗೆ ದಲಿತ ಎಂಬ ಒಂದೇ ಒಂದು ಜಾತಿ ಅವರ ಹೋರಾಟದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ-ರಾಜಕೀಯ-ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ತುಳಿತಕ್ಕೊಳಗಾದ ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಯವರು ಮುಖ್ಯ ; ಇಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ವರ್ಗವನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಶೋಷಣೆಯ ವಕ್ರಾನೆಂಬಂತೆ ಅನುಮಾನದ ದೃಷ್ಟಿ ಇದೆ. ಯಾಕೆ ಸರ್. ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ತಮ್ಮ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಶುಲ್ಕ ಕಟ್ಟಲು ಹಣವಿಲ್ಲದಾಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಮುದ್ದೇನಹಳ್ಳಿಯ ತಾಯಿಯ ಮನೆಗೆ ರಾತ್ರಿ ಪೂರ ಕಾಲ್ನಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಅವರ ತಾಯಿಯು ಹಣ ವಿಲ್ಲದೆ ಮನೆಯ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಅಡವಿಟ್ಟು ಮಗನ ಶುಲ್ಕ ಭರಿಸಿದ್ದು ನೆನಪಿಲ್ಲವೇ ? ಬೀದಿ ದೀಪದಲ್ಲಿ ಹಗಲಿಡೀ ಓದಿ ಮುಂದೆ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆದ ಜೀವನದ ಗಾಢ ನೆನಪಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ಹೆಚ್. ನರಸಿಂಹಯ್ಯ ನವರ ಬಡತನ ನೆನಪಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ಯಾಕೆ ಈ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ದಲಿತೇತರರಲ್ಲಿಯೂ ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೂ ತೀರಾ ಬದತನದ ಬೆಗೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಲ್ಲದೇ, ಯಾರೊಬ್ಬರ ನೆರವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಅವಕಾಶ ವಂಚಿತರಾದವರು ಅದೆಷ್ಟೋ ಜನರಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವುದು ಮಾತ್ರ ಸಾಧಿಸಿದ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನಂತಹವರು ಮಾತ್ರ.

ನನ್ನ ಅನಿಸಿಕೆ

ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರ ಆಶಯವನ್ನೇ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ ಮೀಸಲಾತಿ ಬಗೆಗೆ ನನ್ನ ಒಂದೆರಡು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ ಇಂದಿಗೂ ಎಲ್ಲಾ ದಲಿತರಿಗೆ ಅವರ ಸವಲತ್ತು ದೊರೆತಿಲ್ಲ ಹಾಗಾಗಿ ಬಲಿತ ದಲಿತರ ಕಪಿಮುಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಡದಲಿತರಿಗೆ ತಲುಪುವಂತಾಗಬೇಕು. 371ಜೆ ಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಾದರೂ ಇತರ ಪ್ರದೇಶದವರಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು. ಜಾತಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡುವಾಗ ಆಯಾ ಜಾತಿಯ ಆರ್ಥಿಕತೆಯಾಧಾರದ ಮೇಲೆಯೇ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಹಂಚಿತವಾಗಬೇಕೇ ವಿನಃ ಜಾತಿ ಕೇಂದ್ರಿತವಾಗೇ ನೀಡಬಾರದು. ಇದಕ್ಕೇ ಈಗಾಗಲೇ ಮೀಸಲಾತಿ ಪಲಾನುಭವದಿಂದ ಉನ್ನತ ಜೀವನ ಮಾರ್ಗ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡವರೇ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ತಮ್ಮವರೇ ಆದ ಆರ್ಥಿಕ ದುರ್ಬಲರಿಗೆ ಇಂತಹ ಅವಕಾಶಗಳ ಬಗೆಗೆ ತೀರಾ ತಳ ಸಮುದಾಯ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದವರಿಗೆ, ಅದರ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಅವರ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ದುಡಿಯಬೇಕೆಂಬ ಆಶಯ ನನ್ನದಾಗಿದೆ.

ಪರಿಶಿಷ್ಟಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗಗಳು ಹಾಗೂ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಾಗೂ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸುದಾರಣೆ ತರಬೇಕು. ದುರಾವಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸಂವಿಧಾನದ ವಿಧಿವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪರಿಶಿಷ್ಟಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಶೇ. ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದಿರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ್ದ ಶೇ.18ರ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೀಸಲಾತಿ ಅಂದಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇ ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದು ದಿನೇ ದಿನೇ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಳ ದ್ವಿಗುಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದು, ಏರುತ್ತಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ನೀಡಿರುವ ಮೀಸಲಾತಿ ಪ್ರಮಾಣ ಕುಸಿಯುತ್ತಿದೆ. ಶೇ.18ರಷ್ಟು ಮೀಸಲಾತಿಯೂ ಕೂಡ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳ ಯಾವುದೇ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟಜಾತಿಯ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಇಂದಿಗೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ಆಯೋಗದ ವರದಿಯಂತೆ ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದನೇ ದರ್ಜೆಯ ಹಾಗೂ ಎರಡನೇ ದರ್ಜೆಯ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನೇಮಕ ಮಾಡದೇ ದೂರಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ತುಂಬಲಾಗಿಲ್ಲ.

ಶೇ.90ರಷ್ಟು ಮಂದಿ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು 80ರಟು ಮಂದಿ ಕೃಷಿಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ.ಸ್ವಂತ ಕೃಷಿ ಮಾಡುವವರಿಗಿಂತಲೂ ಕೂಲಿಕಾರರ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಜಾಸ್ತಿಯಿದೆ.ಇರುವಂತಹ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ನಿರಂತರವಾದ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಲಿದೆ.ಸರ್ಕಾರಿ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶಗಳಿದ್ದರೂ ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.ಬಡವರಲ್ಲಿ ಬಡವರಾಗಿರುವ ಈ ಸಮುದಾಯವು ಬಡತನದ ರೇಖೆಗಿಂತಲೂ ಅದೆಷ್ಟೋ ಕೆಳಗಡೆ ಇದ್ದಾರೆ.

ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ನಗಣ್ಯ ವರ್ಗವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದ್ದು, ಆಡಳಿತ ಅಥವಾ ಆರೈಕೆಯ ಯಾವುದೇ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ನೀಡದೇ ತಿರಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಣ ಇವರು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಸಂಘಟಿತ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶವನ್ನು ಮೀಸಲಾಗಿರಿಸಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಸದುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಇಂದಿನ ರಾಜಕೀಯ ಲಾಭಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಲು ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ರಾಜಕೀಯ ಅರಿವು ಮತ್ತು ಜಾಗೃತಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದು ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮದವರನ್ನೂ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಸಮಾನವಾಗಿ ಅವರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯ ಕೂಡ ಆಗಿದೆ.

ಅಂತೆಯೇ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ವಿಚಾರವು ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಮಾನದಂಡ ವೈಚಾರಿಕತೆಯ ಹಾಗೂ ಮಾನವೀಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಕೂಡ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ನೀಡಬಹುದಾದ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕವಾದ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾದದ್ದು ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಗಳ ಮೂಲ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿರುವ ಶೋಷಿತ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಸಮುದಾಯವು ದೊರೆಯುವ ಸವಲತ್ತುಗಳಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಂಚಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ದೇಶದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದ ನೀತಿನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಅವಧಿ ವಿಧಾನಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧವಾಗಿ ಪೂರಕವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅದು ಲಭ್ಯವಾಗಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಇಂದಿಗೂ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ತುಂಬಲಾರದ ನಷ್ಟವುಂಟಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಮೀಸಲಾತಿಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಕೂಗಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ.

ಶೇ. 50 ಸಾಮಾನ್ಯ ವರ್ಗಕ್ಕೂ, ಇದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿ, ಧರ್ಮದ ಹಾಗೂ ಲಿಂಗ ತಾರ ತಮ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಯಾಂಕ್ ಬಂದವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಹಾಗೂ ಉಳಿದ ಶೇ.50 ರಷ್ಟನ್ನು ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲಾ ದಮನಿತ ವರ್ಗಕ್ಕೂ ಹಂಚಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೂ ಅದರಲ್ಲೂ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಮುಂದುವರೆದ ಜನಾಂಗವೆಂದು ಕರೆಸಿಕೊಂಡರೂ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮುಂದುವರೆದ ಜನಾಂಗಕ್ಕೂ ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡುವುದೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಆಶಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದುದಾಗುತ್ತದೆ. ದೂರಗಾಮಿ ಪರಿಣಾಮದ ಬಗ್ಗೆ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜಾತಿಗಳಿವೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ನಿಖರವಾದಂತಹ ಮಾಹಿತಿಗಳಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ದಾಖಲೆಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಯಾವ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಆಯೋಗದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಕೊರತೆಯಿದೆ. ಜಾತಿ ಉಪಜಾತಿಗಳ ಗೊಂದಲಗಳು ಹಲವು

ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದುವರೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿವಹಿಸದಿರುವುದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಈಗ ಸಿಗುವುದು ಬರೀ ಅಂದಾಜು ಮಾಹಿತಿ ಮಾತ್ರ. ಸದ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಮಾಹಿತಿ ಹಾಗೂ ದಾಖಲೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಅದನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಮಗ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳೊಂದಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿ ನೀಡುವಂತೆ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ವರದಿ ನೀಡಲು ಸೂಚನೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹಣ ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಇನ್ನೂ ಕೂಡ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿಲ್ಲ. ಸರಿಯಾದ ದಾಖಲೆ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಮೀಸಲಾತಿ ಕುರಿತು ವರದಿ ನೀಡುವುದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಜಾತಿವಾರು ಜನಗಣತಿ ಮುಗಿಯದ ಹೊರತು ಯಾವುದೇ ಮೀಸಲಾತಿ ಕಲ್ಪಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಜನಗಣತಿ ಆರಂಭಗೊಂಡರು ಸುಮಾರು ಒಂದರಿಂದ ಎರಡು ವರ್ಷ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಬಳಿಕ ಮೀಸಲಾತಿ ಸೌಲಭ್ಯದಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಯೇ ಮೀಸಲಾತಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೀಸಲಾತಿ ಗಣತಿ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 100 ರಿಂದ 120 ಕೋಟಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ಕೈ ಬಿಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೀಸಲು ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗೆ ಶೇ.15 ರಷ್ಟು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಶೇ.7.5 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಇತರೆ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಶೇ.27 ರಷ್ಟು. ಆದರೆ ಧರ್ಮನಿತ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸಿಗಬೇಕಾದ ಅವಕಾಶಗಳು ಇನ್ನೂ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಎನ್ನುವ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರದ ಸರ್ಕಾರದ ಆಯೋಗವು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವ ಜಾತಿ ಉಪಜಾತಿಗಳ ಜನಗಣತಿಯ ವರದಿಯು ಅವೈಜಾಞಿಕವಾಗಿದ್ದು, ಮನೆ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದು ಸರಿ ಯಾಗಿ ಗಣತಿಯನ್ನು ಮಾಡದೆ ಅತಿ ತುರ್ತಾಗಿ ಸರಿಯಾದ ದಾಖಲೆ ಹಾಗೂ ಮಾಹಿತಿ ಯನ್ನು ಪಡೆಯದೆ ಆಯೋಗವು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಮೀಸಲಾತಿ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಅಂದಾಜು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸದೆ ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಸವಾಗ್ರ ಬದಲಾವಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ ದುಡುಕಿನ ನಿರ್ದಾರ ಸಲ್ಲದು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈಗಿನ ಅವೈಜಾಞಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ವೈಜಾಞಿಕ ಮತ್ತು ದೂರದೃಷ್ಟಿಯ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೀಸಲಾತಿಯಿಂದ ವಂಚಿತ ಸಮುದಾಯ ಗಳಿಗೆ ಸಮರ್ಥ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವೈಜಾಞಿಕ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ವರದಿಗೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಈ ಆಯೋಗವು ನೀಡಿರುವ ಅವೈಜಾಞಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಮರು ಅವಲೋಕನ ಮಾಡುವ ಸದಾಶಿವ ಆಯೋಗವು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಪಂಗಡಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದ್ದು ಒಳ ಮೀಸಲಾತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಿರುವುದು ಹಾಗೂ ಅದರ ವರದಿಯನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಮಾಹಿತಿಯಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಎಡಗೈ ಜನಾಂಗ ಬಲಗೈ ಜನಾಂಗವೆಂದು ವಿಂಗಡಿಸಿ ಎಡಗೈ ಜನಾಂಕಕ್ಕೆ ಶೇ.6 ಬಲಗೈ ಜನಾಂಕಕ್ಕೆ ಶೇ. 5 ಎಂದು ಮೀಸಲಾತಿ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ನಮೂದಿಸುವುದು ಎಷ್ಟು ಸಮಂಜಸ. ಮತ್ತು ಎಡಗೈ ಜನಾಂಕಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಉಪಜಾತಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಬಲಗೈ ಜನಾಂಕಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಉಪಜಾತಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಇನ್ನೂ ನಿಗೂಢವಾದ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನೆ ಮಾಡಿ 50 ಜಾತಿಗಳು ಪರಿ ಶಿಷ್ಟಜಾತಿಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿದ್ದವು. ಅಂದಿನ ಮೀಸಲಾತಿ ಶೇ.18 ರಷ್ಟು ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ

ತದನಂತರ ಪರಿಷ್ಕೃತಿಗಳ ಪಟ್ಟಿಗೆ 101 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಜಾತಿ ಗಳನ್ನು ಸೇರ್ಪಡೆ ಮಾಡಲಾಯ್ತು. ಆದರೆ ಮೀಸಲಾತಿ ಹೆಚ್ಚಳ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ತೀರ್ಮಾನವು ಅದೆಷ್ಟು ಅವೈಜಾಞಿಕ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಪರಿಷ್ಕೃತಿ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದ ಉಪಜಾತಿಗಳ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಮೀಸಲಾತಿ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಶೇ.18 ರಿಂದ ಶೇ.39% ಹೆಚ್ಚಳ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಎಂಬ ಕೂಗಿಗೆ ಉತ್ತರ ಎಲ್ಲಿದೆ ? ಶೇ.50 ರಷ್ಟಿರುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ವರ್ಗದ ಮೀಸಲಾತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮೊಟಕುಗೊಳಿಸ ಬೇಕಾಗುತ್ತದಲ್ಲವೇ ? ಇವತ್ತೇನೋ ದಲಿತ ಸಮುದಾಯ ಮೀಸಲಾತಿ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಆಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ ನಾಳೆ ಕುರು ಜಾತಿಯೋ, ಇನ್ನಾವುದೋ ಜಾತಿಯೋ ತಮಗೂ ಂಇಸಲಾತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಆಗ್ರಹಿಸುತ್ತದಲ್ಲವೇ ? ಆಗ ಪುನಃ ಸಾಮಾನ್ಯ ವರ್ಗದಲ್ಲಿಯೇ ಮೀಸಲು ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಮೊಟಕುಗೊಳಿಸಿ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಇರುವಂತಹ ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು 10 ಉಪಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಹಂಚುವುದು ಅದೆಷ್ಟು ಸರಿ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಸಂಶಯಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ :

ಮೀಸಲಾತಿ ಎಂಬುದು ವರವೋ ? ಶಾಪವೋ ? ಎಂಬ ಆತಂಕ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ತಲೆದೋರುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದರ ದುರುಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಧಿಕಾರದ ಚುಕ್ಕಾಣಿ ಹಿಡಿಯುವ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಂತು ಇದರ ಹಾಗೂ ಹೋಗುಗಳನ್ನು ಯಾರೊಬ್ಬರೂ ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಯೋಚಿಸುವ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ಹೋದರೆ ಅವರ ಅಧಿಕಾರ ಇರುವುದೇ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ಆತಂಕದಲ್ಲೇ ಬದುಕುವ ಜನರವರು. ಹೇಗೆ ಮಠಗಳ ಸ್ವಾಮೀಜಿಗಳನ್ನು ಎದುರು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಿಂಜರಿಯುವರೋ ಹಾಗೆಯೇ ಮೀಸಲಾತಿದಾರರನ್ನು ಹೆದುರು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಕಪಿ ಮುಷ್ಠಿಯಿಂದ ಹೊರ ಬಂದರೆ ಮಾತ್ರ ಸರ್ವಸಮತೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಆಧುನಿಕ ಮನಸ್ಸುಗಳು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಬದಿಗಿಟ್ಟು ಅಗತ್ಯವಿರುವವರಿಗೆ ಸಂಜೀವಿನಿಯಂತಹ ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ಅದರ ವಾರಸುದಾರರಿಗೆ ದಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದರ ವಾರಸುದಾರರು ಯಾರು ? ಒಂದು ಜನಾಂಗವೋ ಅಥವಾ ಆ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿರುವ ದಮನಿತರೋ ? ಜನಾಂಗಿಯ ಮೀಸಲಾತಿ ಅದೇ ಜನಾಂಗದ ದಮನಿತರಿಗೆ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೆ ನೀಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೊಂದು ಮೌಲ್ಯ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತಾರತಮ್ಯ ಅದರ ಮೂಲ ಆಶಯ ಎಂದಿಗೂ ಸಾಕಾರಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು :

- [1] ಗೌತಮ್ ಡಿ.ಎನ್. ಪಿಪ್ಪಿ ಇಯರ್ಸ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಶನ್, ನವದೆಹಲಿ, 2001
- [2] ಪೂರ್ಣಿಮ ಜಿ.ಆರ್. ಸುರೇಶ್ಚುಮಾರ್ ಎಂ.ಎನ್, ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳು, ಸಪ್ನಾಬುಕ್‌ಹೌಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು, 2014.

ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ

Dr. ASHWAKHAHAMED B A

Assistant Professor of Sociology

Govt. First Grade College, Tumkur, Karnataka (INDIA)

ashwakhahamed65835@gmail.com

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಇಂದಿನ ತಾಂತ್ರಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಒತ್ತಡದ ಬದುಕನ್ನು ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಒತ್ತಡಗಳು ಮಾನಸಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಒತ್ತಡಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತಿವೆ, ಇವು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತಿದ್ದು ಸಾಮಾಜಿಕರಣದಲ್ಲಿ ದೋಷ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಹದಿಹರೆಯದವರಲ್ಲಿ ಇಂದು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಹತಾಶ ಭಾವನೆಗಳು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲಗಳು ಉಂಟಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸುವಲ್ಲಿ ಎಡವುತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಇಂದು ಸಮಚಿತ್ತಿತೆ, ಸದ್ಯಡ ಮನಸ್ಸನ್ನು, ಜೀವನ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಉತ್ತಮ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಿಸುವ ಮೂಲಕ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಕೀ ವರ್ಡ್: ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ, ಜೀವನ ಕೌಶಲ್ಯ, ಸಮಚಿತ್ತಿತೆ, ಸದ್ಯಡ ಮನಸ್ಸನ್ನು, ಹದಿಹರೆಯದವರು, ಶಿಕ್ಷಿತ

ಪೀಠಿಕೆ

ಸಮಾಜದ ನಡೆಯು ಅಡ್ಡಿ-ಆತಂಕಗಳಿಂದ ಗೊಂದಲಗಳಿಂದ ಯಾವಾಗಲೂ ಮುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಾಗದು. ಮಾನವ ಸ್ವಯಂಕೃತ ಪ್ರಮಾದದಿಂದಾಗಿಯೋ, ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪದಿಂದಾಗಿಯೋ ಅಥವಾ ಪರವರ್ತನೆ ಎಂಬ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಸಹಜಗತಿಯೋ ಎಂಬಂತೆ ಸಮಾಜದ ಈ ನಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಉದ್ಭವಿಸುವುದುಂಟು. ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯು ಒಂದು ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾದ ವಿದ್ಯಮಾನವಾಗಿದ್ದು ಅದರ ಬವಣೆಯಿಂದ ಯಾವ ಸಮಾಜವು ಮುಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲ. ಅಂತೆಯೇ ಕ್ಷಿಪ್ರ ಗತಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿರುವ ಭಾರತದಂತಹ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ವಿವಿಧ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯ ಛಾಯೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಎಂದರೆ ಸ್ವಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಣ ನೀಗುವುದಾಗಿದೆ. ಡರ್ಬಿಂ "ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಅಥವಾ ಅಭಾವಾತ್ಮಕ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅಥವಾ ಪರೋಕ್ಷ ಮರಣ ಉಂಟಾಗುವುದು ಎಂಬ ಅರಿವಿನಿಂದ ಪ್ರಾಣ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕ್ರಿಯೆಯು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯಾಗಿದೆ.

ಸರಳಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ವಿವೇಚನೆಯ ವಯಸ್ಸಿದ್ದು ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿ ನೆಟ್ಟಗಿದ್ದು ಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾಣ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಎನ್ನಬಹುದು.

ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಸ್ತುತತೆ

ಇಂದು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗಳು ಜಾತಿ, ವರ್ಗ, ಸ್ತ್ರೀ, ಪುರುಷ, ಹದಿಹರೆಯದವರು, ಶಿಕ್ಷಿತ, ಅಶಿಕ್ಷಿತ, ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥ, ಕುಟುಂಬ, ಆಧುನಿಕ ಕುಟುಂಬ, ಶ್ರೀಮಂತರು, ಬಡವರು, ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದವರು, ಆದಿವಾಸಿ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮಾಜ,

ನಗರ ಸಮಾಜ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ರೈತರು, ಗೃಹಿಣಿಯರು ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರನ್ನು ತನ್ನ ವಿಕೃತ ಬಾಹುಗಳಿಂದ ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ನಿಗೂಢ ಸಾವಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಅಧ್ಯಯನ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದಂತಹ ಸಂಪ್ರದಾಯಬದ್ಧ, ಮೌಲ್ಯ ಆದರ್ಶ, ಭಾವನಾತ್ಮಕತೆ, ಸಮಾಜದ ಪ್ರಭಾವಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ, ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅಧ್ಯಯನಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ.

1964ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 3933 ಮಂದಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜಗಳು ವಲಸೆ, ನಗರೀಕರಣ, ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ, ಆಧುನೀಕರಣ, ಜಾಗತೀಕರಣ, ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಹೆಚ್ಚಳ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಒತ್ತಡ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು, ಆತ್ಮಸಮಾಲೋಚೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಳಗೊಳ್ಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ನಿವಾರಣೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಇದರ ಅಧ್ಯಯನ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. 2019 ನೇ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ (WHO) ಪ್ರಕಾರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿ 1,00,000 ಲಕ್ಷ ಅದರಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು 16.4% ರಷ್ಟು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಪುರುಷರು 25.8% ರಷ್ಟು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. 2019 ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯ ಸಂಖ್ಯೆ 1,00,000 ಲಕ್ಷ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ 17.8 ರಷ್ಟು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗಳು ಉಂಟಾಗಿವೆ. ಓಅಖ: 2016-9478, 2017-9905, 2018 ರಲ್ಲಿ 10,159 ರಂತೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗಳು ಸಂಭವಿಸಿವೆ.

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕ್ರೈಮ್‌ರೆಕಾರ್ಡ್ ಬ್ಯೂರೋ (ಓಅಖ:) ಪ್ರಕಾರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ 2014 ರಲ್ಲಿ 1,31,666, 2015 ರಲ್ಲಿ 1,33,623 ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗಳು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದವು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ 2015 ರಲ್ಲಿ ಶೇ 17.4% ರಷ್ಟು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗಳು ಸಂಭವಿಸಿದ್ದವು.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ

ಭಾರತದ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯ ಇತಿಹಾಸವು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಮನು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಜಿಗುಪ್ಸೆಗೊಂಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ನೀರು, ಗಾಳಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸೇವಿಸಿಕೊಂಡು ನಿರ್ಜನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಶಾನ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನ ಕಡೆ ನಡೆದು ಹೋಗುತ್ತಾ ಕುಸಿದು ಬಿದ್ದು ಅಸುನೀಗಿದರೆ ಬ್ರಹ್ಮ ನಿರ್ವಾಣ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸತಿ ಪದ್ಧತಿ ರೂಢಿಯಾಗಿದ್ದಿತು. ಸತಿ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದರೆ ಪತಿ ಸತ್ತ ನಂತರ ಸತಿಯು ಜೀವಂತವಾಗಿ ಚಿತೆಯನ್ನೇರಿ ಪ್ರಾಣಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿದ್ದಿತು. ಮಧ್ಯಯುಗದಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಧತಿ ಗೋರ ರೂಪತಾಳಿ ಸ್ತ್ರೀ ಶೋಷಿತ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಿತು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಶಾಸನಗಳ ಮೂಲಕ ತೊಡೆದು ಹಾಕಲಾಯಿತು.

ರಾಜ ದೈವ ಸ್ವರೂಪನೆಂಬ ವೈಭವೀಕರಣದಿಂದಾಗಿ ರಾಜನ ಜೀವಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಾಣಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡುವ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಬೌದ್ಧ ಮತ್ತು ಜೈನ ಧರ್ಮಗಳು ವಿಭಿನ್ನ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಗೆ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತವೆ. (ಜಗತ್ತಿನ ಹಲವು ಧರ್ಮಗಳಾದ ಇಸ್ಲಾಮ್, ಕ್ರೈಸ್ತ, ಯಹೂದಿ ಧರ್ಮಗಳು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ).

ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಅಧ್ಯಯನಿಸುವ ವಿಭಿನ್ನ ದೃಷ್ಟಿ

1. ಡಬ್ಲಿಂ ಎಂಬ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇವನು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯನ್ನು ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಇದರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದನು.
2. ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನಿಸುವುದು.
3. ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಅಧ್ಯಯನಿಸುವುದು.
4. ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೂ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು.
5. ವೈಯಕ್ತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಗಮನಿಸುವುದು.
6. ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸ್ಥಾನಮಾನಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೂ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಅಧ್ಯಯನ.
7. ಪೊರ್ಟೆಲ್ ಪೀಲ್ಯರವರು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ್ದಾರೆ
8. ಸಮೂಹದ ಜನಜೀವನ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯ ಪ್ರೇರಕ ಶಕ್ತಿ, ಘಟನೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ಅಧ್ಯಯನ.

ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಕಾರಣಗಳು

ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಎಂಬ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಇತರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೂ ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದು ಕಾರಣ ಸಮುದಾಯದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗುವುದು. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮಾಜಕ್ಕಿಂತಲೂ ನಗರ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಧಿಕವೆಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ವರದಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ನಗರ ಸಮಾಜದ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಯಾಂತ್ರಿಕ ಜೀವನಗಳು ನೇರ ಕಾರಣಗುತ್ತಿವೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಂಪರ್ಕದ ಕೊರತೆ, ಪ್ರೀತಿ ವಾತ್ಸಲ್ಯದ ಕೊರತೆ, ತೀವ್ರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಲನೆ, ಸಂದಿಗ್ಧ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿದ ಜನ ಇದಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಹಲವು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳಾಗಿವೆ.

ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕಾರಣಗಳು

- 1) ಅಪಾಯಕಾರಿ ರೋಗಗಳು:

ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಅಪಾಯಕಾರಿ ರೋಗಗಳು, ದೀರ್ಘ ಹಾಗೂ ವಾಸಿಯಾಗದೆ ಇರುವ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಉದಾ: ಏಡ್ಸ್, ಕ್ಷಯ, ದೀರ್ಘ ಕಾಲದ ಹೊಟ್ಟೆ ನೋವು, ಯಾತನೆಯನ್ನು ನೀಡುವ ರೋಗಗಳಿಂದ ಬಳಲುವ ಜನರು ಜೀವನದ ಶಾರೀರಿಕ ಯಾತನೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಲು ಬಯಸಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯ ದಾರಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ.

- 2) ಗಂಡ-ಹೆಂಡಿರ ಅಥವಾ ವಿವಾಹ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ವಿರಸ:

ವಿವಾಹ ದೇವನದಲ್ಲಿಯ ವಿರಸ ಹಾಗೂ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಪತಿ ಪತ್ನಿಯರು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ನೊಂದು ಜೀವನದಿಂದ ಜಿಗುಪ್ಸೆಗೊಂಡು ಸಮರಸದ ಜೀವನ ಹಾಳಾಗಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯ ದಾರಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಸುಖಕರ ಜೀವನವನ್ನು ಪ್ರಾಣಹಾನಿಯ ಮೂಲಕ ಕೊನೆಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

- 3) ತಾಯಿ-ತಂದೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ವಿರಸ:

ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಕುಸಿತ ಮಾತಪಿತ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಸಂಪರ್ಕದ ಕೊರತೆ, ಗೌರವ ಭಾವನೆ ಇಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ, ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಪ್ರಚೋದನೆ, ಸ್ವಾರ್ಥ ಮನೋಭಾವನೆಗಳಿಂದ ತಾಯಿ-ತಂದೆಯರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ವಿರಸವುಂಟಾಗಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ.

4) ಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಕ್ರಮಣ:

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಂದೆತಾಯಿಗಳ, ಸಂಬಂಧಿಕರ, ಸಮೂಹದ ಅತಿಯಾದ ಒತ್ತಡ ಅಲ್ಲದೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅತಿಯಾದ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಫಲಿತಾಂಶದ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ವಿಫಲತೆ ಉಂಟಾದಾಗ ಅಥವಾ ಸಾಕಷ್ಟು ಫಲಿತಾಂಶ ಪಡೆಯದಾದಾಗ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಶರಣಾಗುತ್ತಾರೆ.

5) ಭಗ್ನ ಪ್ರೇಮ:

ಇಂದು ಯುವಕ ಯುವತಿಯರ ನಡುವಿನ ಪ್ರೇಮವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವೈಭವೀಕರಣ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರೀತಿ ಪ್ರೇಮಗಳನ್ನು ಯುವಕ ಯುವತಿಯರು ಆಳಿವು ಉಳಿವಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯಂತೆ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ತಾವು ಪ್ರೇಮಿಸಿದವರು ದಕ್ಕದಿದ್ದಾಗ ಹತಾಶರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಇಂದಿನ ಸಿನಿಮಾ ಮಾಧ್ಯಮದ ಪ್ರೇಮದ ವೈಭವೀಕರಣ ದೃಶ್ಯಗಳು ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ.

ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಣಗಳು:

1) ಬಡತನ:

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಡತನ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಬಡತನದಿಂದ ಸಾಲ ಪಡೆದ ಜನರು ಹಿಂತಿರುಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಸಾಲದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಲು ಜೀವನದಿಂದಲೇ ಮುಕ್ತವಾಗುವ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಉದಾ: ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರೈತರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ರೈತರು ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಹಣಗಳಿಕೆಯ ಮೂಲದಿಂದ ಹಣ ಪಡೆದು ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆದು ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆ ಸಿಗದಿದ್ದಾಗ ಅಥವಾ ಬೆಳೆ ನಾಶವಾದಾಗ ರೈತರು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವುದು ಸರ್ವೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ದೃಶ್ಯವಾಗಿ ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಕಂಡು ಬಂದಿತ್ತು.

2) ನಿರುದ್ಯೋಗ:

ಇಂದು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಹೆಚ್ಚಳ ತೀವ್ರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಉದ್ಯೋಗಗಳು ದೊರೆಯದಾಗಿವೆ. ಸೂಕ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಉದ್ಯೋಗ ಕೊರತೆಯು ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿರುದ್ಯೋಗದಿಂದ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿ, ಹಣಗಳಿಕೆಯ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲದೆ ಹತಾಶರಾಗಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಶರಣಾಗುವುದು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

3) ಆಸ್ತಿ ಪಾಸ್ತಿಯ ವ್ಯಾಜ್ಯ:

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿಯ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರ ಹಕ್ಕಿರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಪಡೆಯಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂದು ಹಣಗಳಿಕೆಯ ಮಾರ್ಗಗಳು ಕಠಿಣವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ತಂದೆ-ತಾಯಿಯರ ಆಸ್ತಿಯ ಬಯಕೆ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ, ಸಂಬಂಧಿಕರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅಷ್ಟೇ ಮಟ್ಟದ ಘರ್ಷಣೆ, ಗೊಂದಲಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ, ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅತಿರೇಕದ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳು ಅಥವಾ ಆಸ್ತಿ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಹತಾಶೆಯು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

4) ರಾಜಕೀಯ ಸೋಲು:

ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿಯೇ ಅತಿಯಾದ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳು ವಿಫಲವಾದಾಗ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿ, ಹಣವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಹತಾಶಭಾವನೆಯಿಂದ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರಣಗಳು:

1. ಹಿಯಾಳಿಕೆ:

ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ದುರ್ಬಲ ಮನಸ್ಕರ ಮೇಲೆ ಸಮಾಜದ ಹಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಿಯಾಳಿಕೆ ಹಾಗೂ ಮೂದಲಿಕೆಗಳ ಒತ್ತಡದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಎಡೆಗೆ ಜಾರುವುದುಂಟು.

2. ಶೋಷಣೆ:

ಹಲವು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಶೋಷಣೆಯ ಎಲ್ಲೆ ಮೀರಿದಾಗ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯ ಮಾರ್ಗ ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ.

3. ಸಮೂಹ ಸಂಪರ್ಕದ ಕೊರತೆ:

ಹಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಮೂಹ ಸಂಪರ್ಕದ ಕೊರತೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬಿಯಾಗಿ ಸಮೂಹದಿಂದ ದೂರ ಸರಿಯುತ್ತಾರೆ, ಸಮೂಹದ ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿಂದ ದೂರವಾಗಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಎಡೆಗೆ ಸಳೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಾರೆ.

4. ಒಟ್ಟು ಜೀವನದಿಂದ ಒಂಟಿ ಜೀವನವಾದಾಗ:

ಒಟ್ಟಾಗಿ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಬದಲಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂಟಿ ಜೀವನ ನಡೆಸಬೇಕಾದಾಗ ಆ ಒಂಟಿತನದಿಂದ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು

5. ಸಮಾಜದ ಒಳಿತಿಗಾಗಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ:

ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಪ್ರಾಣ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕಾಗಿ ಸೈನಿಕರು ಹಾಗೂ ಹಲವು ಉತ್ತಮ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಮಾನಸಿಕ ಕಾರಣಗಳು:

1. ಬುದ್ಧಿ ಭ್ರಮಣೆ:

ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಹದಗೆಟ್ಟು ಬುದ್ಧಿ ಭ್ರಮಣೆವುಂಟಾದಾಗ ಅವನು ತಾನು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂಬ ಅರಿವಿಲ್ಲದೆ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

2. ಮಾನಸಿಕ ಖಿನ್ನತೆ:

ಮಾನಸಿಕ ಖಿನ್ನತೆ ಮಾನಸಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮಾನಸಿಕ ಹತಾಶೆಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ.

3. ಸಾಮಾಜಿಕ ದ್ವೇಶ:

ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿರುದ್ಧ ದ್ವೇಶವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ವಿಫಲನಾದಾಗ ಅಥವಾ ಆ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಉದಾ: ಭಯೋತ್ಪಾದಕರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗಳು.

4. ಹತಾಶ ಭಾವನೆ:

ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ಈಡೇರದಿದ್ದಾಗ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹತಾಶನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಈ ಹತಾಶೆಯು, ಸಾಧನೆಯ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿರಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಬೇಸತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅತಿಯಾದ ಆಸೆಗಳು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಬಹುದು.

ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರಣ:

ಧರ್ಮವು ಅತಿರೇಕದ ವೈಭವೀಕರಣಗೊಂಡ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಪ್ರಚೋದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉದಾ: ಮೋಕ್ಷದ ಕಲ್ಪನೆಯಿಂದ ಸತಿಪದ್ಧತಿ, ಸ್ವರ್ಗದ ಕಲ್ಪನೆ ನಿರ್ವಾಣದ ಹಾದಿಯಾಗಿದ್ದು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯ ನಿವಾರಣೋಪಾಯಗಳು

1. ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯ ಅಗಾಧತೆ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಹಾಗೂ ನಿವಾರಣಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮ ಜರುಗಿಸುವುದು.
2. ಸಮಾನತೆ ಒದಗಿಸುವುದು: ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಸಮಾನತೆ ಒದಗಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು.
3. ಕೌಟುಂಬಿಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ: ಕೌಟುಂಬಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿ, ವಿಶ್ವಾಸ, ನಂಬಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಶಾಂತಿ-ಸಮಾಧಾನಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು ಇದು ಉತ್ತಮ ಸಾಮಾಜಿಕರಣದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ.
4. ಉತ್ತಮ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು: ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಗೌರವ, ಪತಿ-ಪತ್ನಿಯರಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿ, ವಿಶ್ವಾಸ, ಸಹಕಾರ ಮನೋಭಾವನೆ, ತಮ್ಮ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಬೆಳೆಸುವುದರಿಂದ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು.
5. ಅನಾವಶ್ಯಕ ವೈಭವೀಕರಣ ಸಲ್ಲದು: ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಭಾವನೆಗಳ ವೈಭವೀಕರಣವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು.
6. ಯುವಕ-ಯುವತಿಯರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಗುರಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕು, ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ಯುವಕ-ಯುವತಿಯರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳದಂತೆ ದೃಢ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು.
7. ಮಿತಿಮೀರಿದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ, ನಿರುದ್ಯೋಗ, ಬಡತನ, ಆರ್ಥಿಕ ಶೋಷಣೆ, ಕಾರ್ಮಿಕ ಅಸಂತೃಪ್ತಿಗಳನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ದೂರ ಮಾಡುವುದು.
8. ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದ ಜನರಲ್ಲಿಯೂ ಅಶಾವಾದವನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು.
9. ಯುವಜನರಲ್ಲಿ ಧನಾತ್ಮಕವಾದ ಮನೋಭಾವನೆ ಬೆಳೆಸಬೇಕು, ಧಾರ್ಮಿಕ ಮನೋಭಾವನೆ ಬೆಳೆಸಬೇಕು.
10. ಜನರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಾನತೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ, ವಿಶ್ವಾಸ ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಸಬೇಕು.
11. ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮತ್ತು ಸಮೂಹದ ಪಾತ್ರ ಅಗಾಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಮೂಡಿಸಬೇಕು.

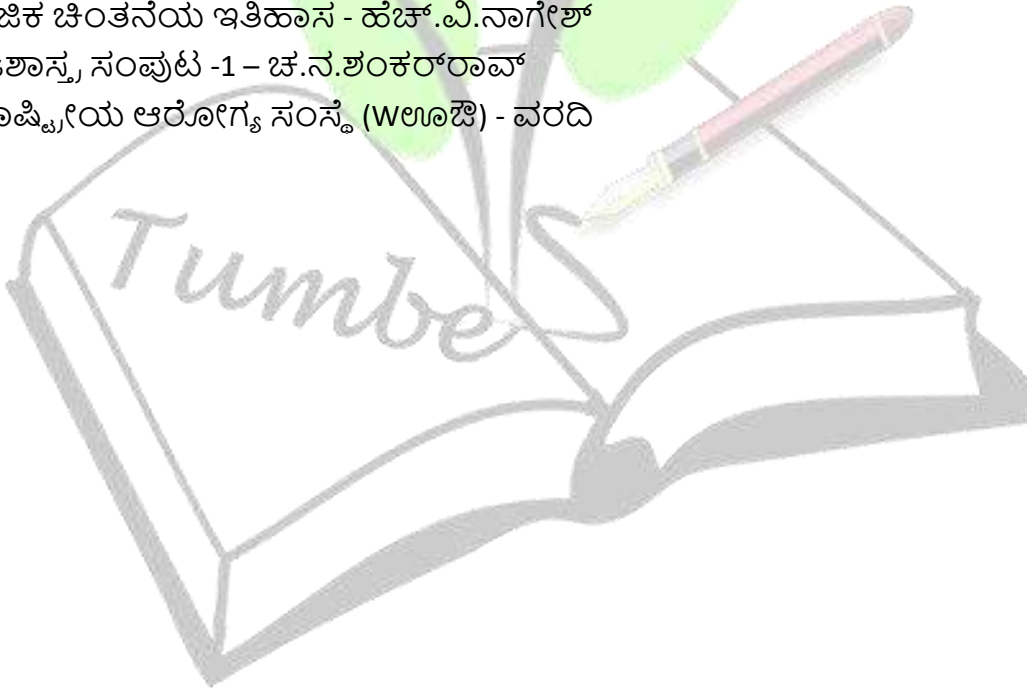
ಉಪಸಂಹಾರ

ಇಂದಿನ ತಾಂತ್ರಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಒತ್ತಡದ ಬದುಕನ್ನು ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಒತ್ತಡಗಳು ಮಾನಸಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಒತ್ತಡಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತಿವೆ, ಇವು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತಿದ್ದು ಸಾಮಾಜಿಕರಣದಲ್ಲಿ ದೋಷ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಹದಿಹರೆಯದವರಲ್ಲಿ ಇಂದು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಹತಾಶ ಭಾವನೆಗಳು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲಗಳು ಉಂಟಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸುವಲ್ಲಿ ಎಡವುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಇಂದು ಸಮಚಿತ್ತಿತೆ, ಸದ್ಭೂತ ಮನಸ್ಸನ್ನು, ಜೀವನ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಉತ್ತಮ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಿಸುವ ಮೂಲಕ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಪ್ರತಿವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗಳೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಲೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಅರಿವು, ಕಾರಣ, ಪರಿಣಾಮ, ಪರಿಹಾರೋಪಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಹರಿಸುವ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಇಂದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಯುವ ಜನತೆಯ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ದುರಂತವಾಗಿದೆ.

ಆಕಾರಗ್ರಂಥಗಳು

- [1] ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಆಚಾರ್ಯರು - ಕೆ.ಎನ್ ಸೋಮಯ್ಯ
- [2] ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಿಂತನೆಯ ಇತಿಹಾಸ - ಹೆಚ್.ವಿ.ನಾಗೇಶ್
- [3] ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಪುಟ -1 - ಚ.ನ.ಶಂಕರ್‌ರಾವ್
- [4] ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ (WHO) - ವರದಿ

ತೇಜಸ್ವಿ ಕಥೆಗಳ ಅವಲೋಕನ

ಮಂಜುನಾಥ ಪಾಟೀಲ

ಸಂಶೋಧನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ

ರಾಣಿ ಚನ್ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಳಗಾವಿ-591156

ಮೊ: 8095258003, ಮೇಲ್:manju86p@gmail.com

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ:

ತೇಜಸ್ವಿಯವರು ನವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಉತ್ಕರ್ಷ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾಲದಿಂದ ಬಂಡಾಯದ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಔದ್ಯಮಿಕ ಆವಿಷ್ಕಾರ, ಪ್ರಗತಿಗಳ ಆಸ್ಪೋಟನೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ನಿವೀರ್ಯ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಅನನ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಲೆಗಾರರಾಗಿ ಬೆಳೆದರು. ಅವರ ಕೃತಿಗಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆಳ ಮತ್ತು ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಮನುಷ್ಯನ ಆಷಾಡಭೂತಿತನ, ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳು, ಶೋಷಣೆಗಳು, ಸಭ್ಯತೆಯ ಸೋಗಿನ ಬಗೆಗೆ ಬಂಡಾಯ ಈ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅವರ ಕಥಾಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಕಿ ವರ್ಡ್: ಉತ್ಕರ್ಷ, ಬಂಡಾಯ, ಹೃದಯ, ದೂಪದ ಮರ, ಗುಮಾನಿ, ಗಮ್ಯ.

ಪಿರೀಕೆ

ಕುವೆಂಪುರವರ ಪ್ರಭಾವ ವಲಯದಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಸೀಮಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದ ತೇಜಸ್ವಿಯವರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡರು. ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಮೂಲಕ ಬದುಕನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸುತ್ತ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕುವೆಂಪುರವರ ಕಲಾಪ್ರಜ್ಞೆ, ಕಾರಂತರ ಪ್ರಯೋಗಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ಲೋಹಿಯಾ ಅವರ ತತ್ವಚಿಂತನೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾದ ತೇಜಸ್ವಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಸರವನ್ನು ವಿಸ್ತಾರಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತೇಜಸ್ವಿಯವರು 'ಹುಲಿಯೂರಿನ ಸರಹದ್ದಿನಿಂದಲೇ' ಹೆಸರು ಗಳಿಸಿದ ಇವರು 'ಅಬಚೂರಿನ ಪೋಸ್ಟಾಫೀಸ್' ಮತ್ತು 'ಕಿರಗೂರಿನ ಗಯ್ಯಾಳಿಗಳು' ಉತ್ತಮ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಸಮಾಜದ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಅವರು ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ದಟ್ಟವಾದ ವಿವರಗಳಿಂದ ಕತೆಯ ಜಗತ್ತನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ, ಜೀವಂತವಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಾರೆ.

1974 ರಲ್ಲಿ ನವ್ಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ತೇಜಸ್ವಿಯವರು ತಮ್ಮ 'ಅಬಚೂರಿನ ಪೋಸ್ಟಾಫೀಸ್' ಸಂಗ್ರಹದ ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದರು - "ಕನ್ನಡದ ನವ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೊರೆದು ಹೊಸದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನಾವೀಗ ಅನ್ವೇಷಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಳೆದ ಹದಿನೈದು ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನವ್ಯಸಾಹಿತಿಗಳು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಸಿಸಿದ ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ, ವಿಮರ್ಶೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ರಾಜಕೀಯ, ಅನುಭವ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕುಗ್ಗಿಸಿದುದು ಇತ್ಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲ ಆ ಮಾರ್ಗದ ಬರಹಗಾರರಿಗೆ ಹಿಡಿದ ಶನಿಗಳಾಗಿವೆ". ನವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ದೇಶನಗೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ನವ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ಬಂಡಾಯ ಸಾರಿದ ತೇಜಸ್ವಿಯವರು ಅನಂತರದ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಬಂಡಾಯ ಎಷ್ಟು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅರ್ಥವಾಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅವರ ವಸ್ತು, ಮೂಢನಂಬಿಕೆ, ಸೂಕ್ಷ್ಮಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಅಭಾವ, ಕ್ರೌರ್ಯ ಇವುಗಳಿಂದ ಸೃಜನಶೀಲತೆ ಬತ್ತುವುದು, ವ್ಯಕ್ತಿಜೀವನ ಬರಡಾಗುವುದು ಅವರ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವರ “ಅಬಚೂರಿನ ಪ್ರೋಸ್ಟಾಫೀಸ್” ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಅನಕ್ಷರತೆ, ಕಾಮ, ಇಂಗ್ಲಿಷನ ಪ್ರಭಾವ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಪರಿಸರ, ಮೂಢನಂಬಿಕೆ, ಆಧುನಿಕರಣದ ಪ್ರಭಾವ ಇವೆಲ್ಲವು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಈ ಕತೆಯ ಆಶಯ ದುರಂತ ಮತ್ತು ವಿನೋದ ಎರಡನ್ನು ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಿಗೆ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಅಬಚೂರಿಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದ ಪ್ರೋಸ್ಟಾಫೀಸ್‌ಗೆ ಪ್ರೋಸ್ಟಮಾಸ್ತರನಾಗಿ ನೇಮಕವಾದ ಬೋಬಣ್ಣನ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಇದ್ದ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಅಶಾಂತಿಯ ಅಲೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿ ಆತನನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಅಸಂತೋಷಕ್ಕೂ, ತೊಂದರೆಗೂ ಮಾಡುವುದು ಈ ಕತೆಯ ವಸ್ತು.

ಪ್ರೋಸ್ಟಾಫೀಸ್‌ನಿಂದ ಹಳ್ಳಿಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ. ಆಧುನಿಕ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಇದು ಪ್ರತೀಕವಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಆಗುವ, ಆಗಬೇಕಾಗಿರುವ ಪರಿಣಾಮಗಳು ನಾಗರಿಕತೆಯಿಂದ ದೂರ ನಿಂತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲಮಯ, ಅಸಮಾಧಾನ, ಮನಸ್ತಾಪಗಳು, ಬೋಬಣ್ಣ ಹಾಗೂ ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಕಾವೇರಿ ನಡುವಿನ ಅಸಹಕಾರ ವರ್ತನೆ, ಅತ್ತೆ ಮಾಚಮ್ಮನ ದರ್ಪ ಇವೆಲ್ಲಾ ಈ ಕತೆಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಅಂಶಗಳಾಗಿವೆ. ಬೋಬಣ್ಣನ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಇದರಿಂದ ಉಂಟಾದ ಅಶಾಂತಿ ಕೊನೆಗೆ ಇಡೀ ಅಬಚೂರಿನ ಜನತೆಯನ್ನೇ ತನ್ನ ತೆಕ್ಕೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬೋಬಣ್ಣ ಅಬಚೂರಿನಿಂದ ಓಡಿ ಹೋಗುವ ಪ್ರಸಂಗದೊಂದಿಗೆ ಕತೆ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಆತನನ್ನು ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಲು ಬಂದ ಜನಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಗುದ್ದಿ ಓಡಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ನೋಡದೆ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಕರಗಿಹೋಗುವ ಆತನ ದೃಶ್ಯ ದುರಂತಮಯವಾದುದು. ಕೊನೆಗೆ ಪ್ರೋಸ್ಟಾಫೀಸ್‌ನ್ನು ವಿದ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಮುಚ್ಚಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬೋಬಣ್ಣನನ್ನು ಕೊನೆಗೆ ಪಶು ಸಮಾನವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಮಾಜದ ಬಗ್ಗೆ, ಪರಿಸರದ ಬಗ್ಗೆ, ತೀವ್ರವಾದ ವಿಷಾದ, ಸಿಟ್ಟು ಕತೆಯೊಳಗೆ ಮೌನವಾಗಿ ಹರಿಯುವ ಅಂಶಗಳು, ಇದು ಜೀವನದ ಅಸಂಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಹೃದ್ಯವಾಗಿ ಶೋಧಿಸುತ್ತದೆ.

ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಮೂಹ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಅಂಚೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಭಾರತೀಯ ಪರಿಸರ ಹೊಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ತೊಡಕುಗಳನ್ನು ಅಬಚೂರು ಎಂಬ ಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಆ ಊರಿನ ಬೋಬಣ್ಣನ ಸಂಸಾರದ ಮೂಲಕ ಚಿತ್ರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಹೊಸ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಧ್ಯಮದ ಸೇತುವೆಯಾಗಬೇಕಾದ ಬೋಬಣ್ಣನ ಪ್ರೋಸ್ಟಾಫೀಸ್ ಎಲ್ಲ ಮನುಷ್ಯ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಹಾಕುವ ಕೇಂದ್ರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನ ಸಂಸಾರದಲ್ಲೂ ಬಿರುಕು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಪ್ರೋಸ್ಟಾಫೀಸ್ ಮುಚ್ಚಿ, ಹೆಂಡತಿ ಕಾವೇರಿ ತನ್ನ ತಾಯಿ ಮಾಚಮ್ಮಳ ಜೊತೆ ತೋಟದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದರ ಮೂಲಕ ಕತೆ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ತೇಜಸ್ವಿಯವರ ಈ ಕಥಾ ಸಂಕಲನದ ಮುನ್ನುಡಿ ರೂಪದ ‘ಹೊಸ ದಿಗಂತದಕಡೆ’ ಬರಹದಲ್ಲಿ ತೇಜಸ್ವಿ ನವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಶೈಲಿ, ತಂತ್ರ, ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕತನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಮಾಧ್ಯಮ ಪಠ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಸ್ತು, ಗ್ರಾಮ ಜೀವನದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ, ಮೌಲ್ಯಗಳು ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ “ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ, ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ, ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುವುದರಿಂದ ಮಾತ್ರವೇ ನಿಜವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹೊರಬರುತ್ತದೆ” ಎಂದು ವಿವೇಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಈ ವಿವೇಚನೆ ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶಕರ ಚರ್ಚೆಗೆ ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಆಪಾದನೆಗಳು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅನ್ನಿಸಿದರೂ, ಈ ಸಂಕಲನದ ಕತೆಗಳು ಸಣ್ಣಕತೆಯ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ದಿಗಂತವನ್ನು ತೆರೆಯುವ, ನವ್ಯಕಥಾ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಸ ತಿರುವನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವ ಹವಣಿಕೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಸಮಾಜದ ಅವನತಿಯ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವ ಕತೆ ' ಕುಬಿ ಮತ್ತು ಇಯಾಲ '. ಈ ಅವನತಿಯು ಬರೀವಿಚಾರವಾದಿ ಕುಬಿ ಡಾಕ್ಟರ್ ಅಥವಾ ಮುಗ್ಧ ಇಯಾಲಳ ಅವನತಿ ಮಾತ್ರವಾಗದೆ ಇಡೀ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಾಜದ ಅವನತಿಯೂ ಆಗಿದೆ. 'ಕುಬಿ' ರೋಗದ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡುವುದು ಭೈರಾಪುರದ ಜನರ ಅಜ್ಞಾನ, ಮೌಢ್ಯತೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡುವುದೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾನೆ. "ಜ್ಞಾನ ತನ್ನೊಡನೆ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒಯ್ಯುವುದು ಅದರ ಅನುವಂಶಿಕ ಗುಣವೋ ಅಥವಾ ಇದೊಂದು ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾದ ದುರಂತವೋ ಯಾರು ಬಲ್ಲರು?" ಎಂಬುದು ಕುಬಿಯ ನಿಲುವು.

ಮೌಢ್ಯ ತುಂಬಿರುವ ಸಮಾಜದೊಂದಿಗೆ ಅವನ ಸಂವಾದ ಕಡಿದು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕುಬಿಯ ವಿಚಾರವಾದವು ಸಮಾಜದೊಡನೆ ಸಂವಹನ ಸಾಧಿಸದೆ ವಿಫಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ದುರಂತವೇ ಈ ಕತೆಯ ಕೇಂದ್ರ ಬಿಂದು. ಕುಬಿಯ ಸೋಲು ಒಂದು ವಿಷಾದದ ದನಿಯಾಗಿದೆ. ಭೈರಾಪುರದ ಜನರ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಯು ಕುಬಿಯ ವಿಚಾರವಾದದಿಂದ ಬದಲಾಗದಂತ ಶಾಶ್ವತ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿ ಅದು. ಆ ಸ್ಥಿತಿಯು ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದುವರೆಯುವಂತಹದು ಎಂಬ ನಿಲುವನ್ನೂ ಸಹ ಕತೆ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರವಾದದ ಅಸಹಾಯಕತೆಯನ್ನು ಕತೆ ಧ್ವನಿಸುತ್ತದೆ. ಕತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಪರಿಭಾವಿಸಿದಾಗ ಇದು ಇನ್ನಷ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. "ಧೂಪದ ಮರದ ಕಲ್ಲುಬಂಡೆ ಶಾಶ್ವತವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕುರುಡು ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಜನ ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ಹಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆ ಬಂಡೆ ಯಾತ್ರಾಸ್ಥಳವಾಗಿ ಜನ ಸುಪ್ತವಾಗಿ ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದ್ದ ಅದು ಅಲ್ಲೇ ಶಾಶ್ವತವಾಗುತ್ತದೆ" ಮತ್ತು "ಕುಬಿ ಡಾಕ್ಟರು ಸತ್ತ, ಲೋರಿಯ ಹೆಣದ ಮೇಲೆ ಅವನ ಪ್ರೇತವನ್ನು ಆವಾಹಣ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲ ಸತ್ಯಗಳನ್ನೂ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದರು. ಮಹಾ ಸತ್ಯನಿಷ್ಠ ಕುಬಿ ಡಾಕ್ಟರು ಎಂದರೆ ಪ್ರೇತ ಪಿಶಾಚಿಗಳು ತಗ್ಗಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ." ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಆಲೋಚಿಸಿ ಜನ ಧೂಪದ ಮರದ ಬಂಡೆಯನ್ನೂ ಕುಬಿ ಡಾಕ್ಟರನ್ನೂ ಕೊಂಡಾಡತೊಡಗಿದರು.

ಕುಬಿ ತಾನೂ ಯಾವುದನ್ನು ನಂಬದೆ ವಿರೋಧಿಸಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ್ದನೋ ಅದನ್ನೇ ಗೂಢವಾಗಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಲೂ ಬಂದುದು ಕಾಲಪುರುಷನ ಅಪಹಾಸ್ಯ; ಜೊತೆಗೆ ಇತಿಹಾಸದ ವ್ಯಂಗ್ಯ. ಇಯಾಲಳ ಕೊಲೆ ಕೂಡ ದುರಂತವಾದುದು. ಆಕೆಯ ಸಾವಿನ ಸುತ್ತ ಕತೆಯೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಗೂಢವಾಗುತ್ತ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಇಡೀ ಸಮಾಜವೇ ಆಕೆಯ ಸಾವಿಗೆ ಕಾರಣ. ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಅನಿವಾರ್ಯ ಅಂಗಗಳಾದ ಅಧಿಕಾರಗಳ ಕರ್ತವ್ಯ ಭ್ರಷ್ಟತೆ, ಪುಡಾರಿ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಸ್ವಾರ್ಥ, ದೀನದಲಿತರ, ಹಮಾಲಿಗಳ ಅಸಹನೀಯವಾದ ಬಾಳಿನ ಚಿತ್ರಗಳೆಲ್ಲ ಆ ಸಮಾಜದ ವಾಸ್ತವ ಚಿತ್ರಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ಅದು ಸ್ವಲ್ಪ ನಾಗರಿಕವಾದ ಸಮಾಜವಾದರೂ ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಕರಾಳ ಸ್ವರೂಪಗಳು ರೋಮಾಂಚನವಾದವುಗಳು. ತೇಜಸ್ವಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವೂ ಹೊಸ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಕತೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಸೂಚನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಅವರ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಕುಬಿ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಭೈರಾಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿ ಜನರ ಮೇಲಾಗುವ ಅನಾಚಾರ, ಅತ್ಯಾಚಾರ ತಡೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ರಾಜಕೀಯದಿಂದ ಜನರಿಗಾಗುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಚಡಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಆತನ ಯಾವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ವಿಷಾದಕರ ಸಂಗತಿ.

ಭೈರಾಪುರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನಾಚಾರಗಳಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಪೂರ್ತಿ ದೊರೆತಿದ್ದು ಇಯಾಲಳ ಕೊಲೆ. ಈ ಕೊಲೆಯನ್ನು ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಸಂಗ ಕರುಣಾಜನಕವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಹೃದಯವಿದ್ರಾವಕವಾಗಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಜನರಲ್ಲಿ ಮೂಢವಾರ್ತೆಗಳು ಯಾವ ತರಹ ಇದ್ದವೆಂದರೆ, ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಕುಬೇರನಿಗೆ ರೋಗ ವಾಸಿಯಾದುದು ತನ್ನ ಔಷಧಿಯಿಂದಲೋ ಅವರ ನಂಬುಗೆಯಿಂದಲೋ ಎಂದು ಗುಮಾನಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳು, ಕುರುಡುಬುದ್ಧಿಯೂ, ಗುಪ್ತವಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಅಗೋಚರವಾಗಿಯೂ ಸಮಾನ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಿಂದ ಜನರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಕುಬಿಗೆ ಭೈರಾಪುರದ ರಾಜಕಾರಣದ

ಹೃದಯವಿದ್ರಾವಕ ಸ್ವರೂಪ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಅನುಭವ ಗಮ್ಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೂಡ ಈ ರಾಜಕಾರಣದ ಪ್ರಭಾವವಲಯಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದೊಡನೆಯೇ ಅದರ ಸತ್ಯ ನ್ಯಾಯ ವಾಸ್ತವಗಳೆಲ್ಲಾ ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಕೊಲೆ ಒಂದು ಕರುಣೆಯಾಗಿ, ಕಳ್ಳತನ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿ, ಅಸತ್ಯವೇ ಸತ್ಯವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಈ ರೀತಿ ಕತೆಯಲ್ಲಿ ರೋಗಿಗಳ ನರಕಯಾತನೆ, ಮೂಢನಂಬಿಕೆ, ಮೌಢ್ಯತೆ, ಡಾಕ್ಟರ್‌ರ ನಿಷ್ಕರತೆ, ಕುರುಡು ನಂಬಿಕೆ, ಹಳ್ಳಿಯ ವಾಸ್ತವತೆ, ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ, ಮೋಸ, ವಂಚನೆ, ಪೋಲಿಸರ ದೌರ್ಜನ್ಯ, ಬ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಜಾತಿ ರಾಜಕಾರಣ, ಜನರ ನಿಸ್ಸಹಾಯಕತೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಮೌಢ್ಯದಿಂದ, ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಕುಬಿ ಜನರನ್ನು ಪಾರುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಷ್ಟು, ಅದು ಇನ್ನೊಂದು ಮೂಢನಂಬಿಕೆಯಾಗುವುದು ಹಾಗೂ ಭೈರಾಪುರದ ಕೊಳಕು ರಾಜಕೀಯ, ಮೌಢ್ಯ, ಇಯಾಲಳ ಕೊಲೆ, ಸತ್ಯವನ್ನು ಮರೆಮಾಚುವ ಅಸಾಂಬದ್ಧ ನಂಬಿಕೆಗಳು, ಗುಮಾನಿಗಳು ಆ ಊರಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣೆದುಕೊಂಡು ದುರಂತದತ್ತ ಸಾಗುವುದು ಕಾಲಪುರುಷನ ಅಪಹಾಸ್ಯ, ಇತಿಹಾಸದ ವ್ಯಂಗ್ಯ ಕೂಡ.

ಸಮಾರೋಪ:

ತೇಜಸ್ವಿ ಅವರ ಬದುಕಿನ ಅರ್ಥಶೋಧದ ದಾರ್ಶನಿಕ ಗುಣವೆ ಅವರೊಬ್ಬ ಧಿಲ್ಲರಗಳ ಲೇಖಕನಾಗುವಂತೆ ತಡೆದಿದೆ. ಸಮಾಜದ ಅನಿಸಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹೆದರದೇ ತಮ್ಮ ಒಳಗಿನ ತುಡಿತದಂತೆ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗುವ ಬದುಕಿನ ಹಾದಿಯನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತೇಜಸ್ವಿ ಭಾವಿಸಿದವರು. ಸಮಾಜವು ಅವರ ಕಥನದಲ್ಲಿ ಎದುರಾಳಿಯಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಜಡಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸೃಜನಶೀಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ತೇಜಸ್ವಿ ಶೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಬೇರೆ ಹುಡುಕಾಟದ ವಿಭಿನ್ನ ಆವೃತ್ತಿಗಳ ಹಾಗೆ ಅವರ ಕೃತಿಗಳು ಹುಟ್ಟುತ್ತ ಬಂದಿವೆ. ಬಂಡಾಯ ದಲಿತ ಲೇಖಕರು ಸಮಾಜದ ಆಕ್ರಮಣಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿದ ಮಾನವರನ್ನು ಕಾಣಿಸಿದರೆ, ಇಂತಹ ಆಕ್ರಮಣಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕದೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ ಸ್ವತಂತ್ರ ಚೈತನ್ಯ ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡ ಸ್ವತಂತ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ತೇಜಸ್ವಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಆಕರಗ್ರಂಥಗಳು:

- [1] ಅಬಚೂರಿನ ಪೋಸ್ಟಾಫೀಸು, ಕೆ.ಪಿ.ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ, ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶನ ಮೈಸೂರು.
- [2] ಕೆ.ಪಿ.ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ, ರಾ.ವೆಂಕಟೇಶ ಇಂದ್ವಾಡಿ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿ.ವಿ. ಹಂಪಿ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ.
- [3] ಅರಿವಿನ ಕುರುಹು, ಮಲ್ಲಿಗಹಳ್ಳಿ ನರೇಂದ್ರಕುಮಾರ ಮತ್ತು ಅಪ್ಪಗೆರೆ ಸೋಮಶೇಖರ, ತಾರಾ ಪ್ರಿಟಿಂಗ್ ಅಂಡ್ ಪಬ್ಲಿಷಿಂಗ್ ಹೌಸ್, ಮೈಸೂರು.

ಯುವ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಅರಿವು: ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ

ವಿಕ್ರಮ್ ಜಿ.ಬಿ.

ಪಿಹೆಚ್‌ಡಿ ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಭಾಗ,
ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಜ್ಞಾನಸಹ್ಯಾದ್ರಿ, ಶಂಕರಘಟ್ಟ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ.

vikramhalebeedu@gmail.com

ಡಾ ಪೂರ್ವಾಚಾರ್ ಎಂ.

ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ,
ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಕಲಾ ಕಾಲೇಜು ಶಿವಮೊಗ್ಗ.

ಸಾರಾಂಶ:

ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜವು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ತನ್ನದೆ ಅದ ವಿಭಿನ್ನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ವಾಣಿಯಂತೆ ಈ ದೇಶದ ಭವಿಷ್ಯ ಯುವಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದೇಶದ ನೀಜವಾದ ಸಂಪತ್ತು ಯುವ ಜನತೆಯಾಗಿದ್ದು, ಒಂದು ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಅನಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಈ ದೇಶದ ಯುವಜನತೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವು ಭಾರತೀಯ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಅಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವಿಲ್ಲದ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ನಾವು ನೋಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಎಂತಹ ಕಠಿಣ ಕಾನೂನುಗಳು ಜಾರಿಯಾದರೂ ಸಹ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವವಾಗಿದೆ. ರಾಜಕೀಯ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಯಾದ ಥಾಮಸ್ ಹಾಬ್ಸ್ ತನ್ನ ಲಿವಿಯಾಥನ್ ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮಾನವನು ದುಸ್ವಾಭಾವಿ ಮತ್ತು ಕ್ರೂರಿ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅತನ ವಿವೇಚನ ಶಕ್ತಿಯು ಬಹಳ ದುರ್ಬಲವಾಗಿದ್ದು ಅದು ಅವನ ಸ್ವಾರ್ಥ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂತಸ್ತನ್ನು ಹೊಂದಲು ಇತರ ಜನತೆಯನ್ನು ಬಲಿಪಶು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕೀಲಿ ಪದಗಳು : ಯುವ ಜನತೆ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜ

ಅಧ್ಯಯನ ವಿಷಯದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು 'ಯುವ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಅರಿವು: ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ' ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಕುರಿತಾಗಿದ್ದು, ಯುವ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕರಣ ಮತ್ತು ಅಧನೀಕರಣದ ಗೀಳುನಿಂದ ಯುವ ಜನತೆಯು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಧ್ವನಿಯೆತ್ತುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ದ ವ್ಯಾಪಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಪರಾಧವಾಗಿದೆ.

ಯುವಜನತೆ ಮತ್ತು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ

‘ಯೌವನ’ ಪದವನ್ನು ಯುನೆಸ್ಕೋ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದ ಪ್ರಕಾರ ‘ಬಾಲ್ಯದ ಮೇಲಿನ ಅವಲಂಬನೆಯಿಂದ ಹದಿಹರೆಯದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದತ್ತ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಅವಧಿ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಬಗೆಗಿನ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ಹಂತವಾಗಿದೆ. ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 65ರಷ್ಟು ಭಾಗವನ್ನು 35ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ವಯೋಮಾನದ ಜನತೆಯಾಗಿ ಹೊಂದುವ ಮೂಲಕ ಭಾರತ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಯುವಜನತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ದೇಶವಾಗಿದೆ. 2014ರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದು ವಿವಿಧ ಅಗತ್ಯತೆಗಳು ಮಹತ್ವಕಾಂಕ್ಷೆ, ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ಗುಂಪು ಆಗಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ತರುವಲ್ಲಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್, ಬಸವಣ್ಣ, ಲೋಹಿಯಾ, ಗಾಂಧಿವಾದಿಗಳ ವಿಚಾರಧಾರೆಯು ಯುವ ಜನತೆಯನ್ನು ಸೂಕ್ತ ದಿಕ್ಕಿನಡೆಗೆ ಕೊಂಡುಯ್ಯುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಇವರ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಮೂಲ ನೆಲೆಗಳಾದ ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆ, ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ, ಪ್ರೊಲಿಸ್ ಇಲಾಖೆಯಂತೆ ಬೃಹತ್ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತ ಯುವ ಪಡೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಮೂಲ ಬೇರುಗಳು ಲಂಚ, ರುಫುವತ್ತು, ದೇಣಿಗೆ, ಹೈರಿ, ಖುಷಿ, ಕಾಣಿಕೆ, ಕಮಿಷನ್ ದಂದೆ, ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಮತ್ತು ವಧುದಕ್ಷಿಣೆ, ಕಪ್ಪು ಕಾಣಿಕೆ, ಮೋಜು ಮಸ್ತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಾಗಿವೆ.

ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳು

ರಾಮ್ ಅಹುಜರವರ ಪ್ರಕಾರ “ಲಂಚಕೋರತನವನ್ನು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವೆಂದು ವಿವರಿಸಬಹುದು” ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಆಂಡ್ರಿಸ್ಕಿಯವರ ಪ್ರಕಾರ “ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಖಾಸಗಿ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಕಾನೂನಿನ ನಿಯಮವನ್ನು ಮೀರಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು” ಎಂದು ಪರಿಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಜೆ.ನೈ. ರವರು “ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ದುರುಪಯೋಗ ಅಥವಾ ದುರ್ಬಳಕೆ” ಎಂದು ಅರ್ಥ ಕೊಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶಗಳು

- 1) ಯುವ ಜನರಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಅರಿವನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು.
- 2) ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಭ್ಯಸಿಸುವುದು.

ಅಧ್ಯಯನದ ಮಹತ್ವ

ಅಧ್ಯಯನ ವಿಷಯವಾದ ‘ಯುವ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಅರಿವು: ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ’ ಎಂಬ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅಧ್ಯಯನದ ಮಹತ್ವವು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿದೆ,

- 1) ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ನಿರ್ಮೂಲನೆಯು ಯುವಜನತೆಯ ಮೇಲಿನ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.
- 2) ಯುವಜನತೆ ಮತ್ತು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಸಲಹೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯಲಾಗಿದೆ.
- 3) ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಮತ್ತು ಯುವಜನತೆಯ ಅರ್ಥದ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

- 4) ಯುವ ಜನತೆಯು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ನಿರ್ಮೂಲನೆಗೆ ಯಾಕೆ ಕೈ ಜೋಡಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುವುದರ ಕುರಿತು ಅಭ್ಯಸಿಸುವುದು.

ಅಧ್ಯಯನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು “ಯುವ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಅರಿವು: ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ” ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತಾಗಿದ್ದು, ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾನೂನು ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ 250 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿದ್ದು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಒಂದು ಕಾಲೇಜಿನ 25 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಯನದ ಮಾದರಿ

ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾನೂನು ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 250 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿದ್ದು, ಇವರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅಧ್ಯಯನದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ 25 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯುವಕರು 15 ಮತ್ತು ಯುವತಿಯರು 10 ಜನ ಪ್ರತಿವರ್ತಿಗಳಿಂದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ನಿರ್ಮೂಲನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವಿನ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯುವುದಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಶಿತ ನಮೂನೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಮಾದರಿಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂಶೋಧನಾ ತಂತ್ರಗಳು

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಂದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಶನ ಅನುಸೂಚಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವಲೋಕನ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸಹಭಾಗಿ ಅವಲೋಕನ ವಿಧಾನವನ್ನು ಬಳಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಸಂಶೋಧನಾ ಆಕರಗಳಾದ ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನಗಳು, ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವಕೋಶ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದ ಗೆಜೆಟಿಯರ್, ಅಂತರ್ಜಾಲ, ಸಂಶೋಧನಾ ಗ್ರಂಥಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪ್ರತಿವರ್ತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಶೋಧನಾ ತಂತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು

ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾದ ಕುಟುಂಬ, ವಿವಾಹ, ರಾಜಕೀಯ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಾಗೂ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವಿಲ್ಲದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 0.1: ಪ್ರತಿವರ್ತಿಗಳಿಗೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಅರಿವಿನ ವಿವರ

ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ವಿವರ	ಆವೃತ್ತಿ	ಶೇಕಡವಾರು
ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರ	10	40.00
ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು	05	20.00
ಆರ್ಥಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು	06	24.00
ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು	02	8.00
ಇತರೆ	02	8.00
ಒಟ್ಟು	25	100.00

ಮೂಲ: ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಹಿತಿ

ಈ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಹೆಚ್ಚಿರುವ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಅರಿವಿನ ವಿವರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಶೇಕಡ 40ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವು ಹೆಚ್ಚಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಣ ಚುನಾವಣೆ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಕರ್ಪೋರೇಟ್ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾದ ಮಠಗಳು ಮತ್ತು ದೇವಸ್ಥಾನ ಸಮಿತಿಗಳು, ಧಾರ್ಮಿಕ ದತ್ತಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 20.00ರಷ್ಟು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿವೆ. ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಣ ಭಾರತೀಯ ಜನಸಮುದಾಯಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಆರ್ಥಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾದ ವ್ಯಾಪರ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ, ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು, ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 24ರಷ್ಟು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವು ಕಂಡುಬರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 08ರಷ್ಟು ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕೃಷಿ, ಕಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 08ರಷ್ಟು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾದ ಅಂಶಗಳು

- 1) ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವು ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 40ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಣ ಇಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಹಣದ ಮೂಲಕ ಮುಗ್ಧ ಜನರನ್ನು ಮಠಗಳಿಗೂ ಪುನಃ ಪುನಃ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆಯಾಗುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.
- 2) ಯುವಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಸನ್ನಿವೇಶವು ಅವರನ್ನು ಭ್ರಷ್ಟರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.
- 3) ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಿರ್ಮೂಲನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಭಾವಿಯುತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಿರ್ಮೂಲನೆಯ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗಿವೆ ಎಂಬುದು ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.
- 4) ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವಿರುವುದು ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಕಾರಣ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿವಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ವಾಗಲು ಭ್ರಷ್ಟ ರಾಜಕೀಯವೇ ಕಾರಣವಾಗಿರುವುದು ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಸಲಹೆಗಳು

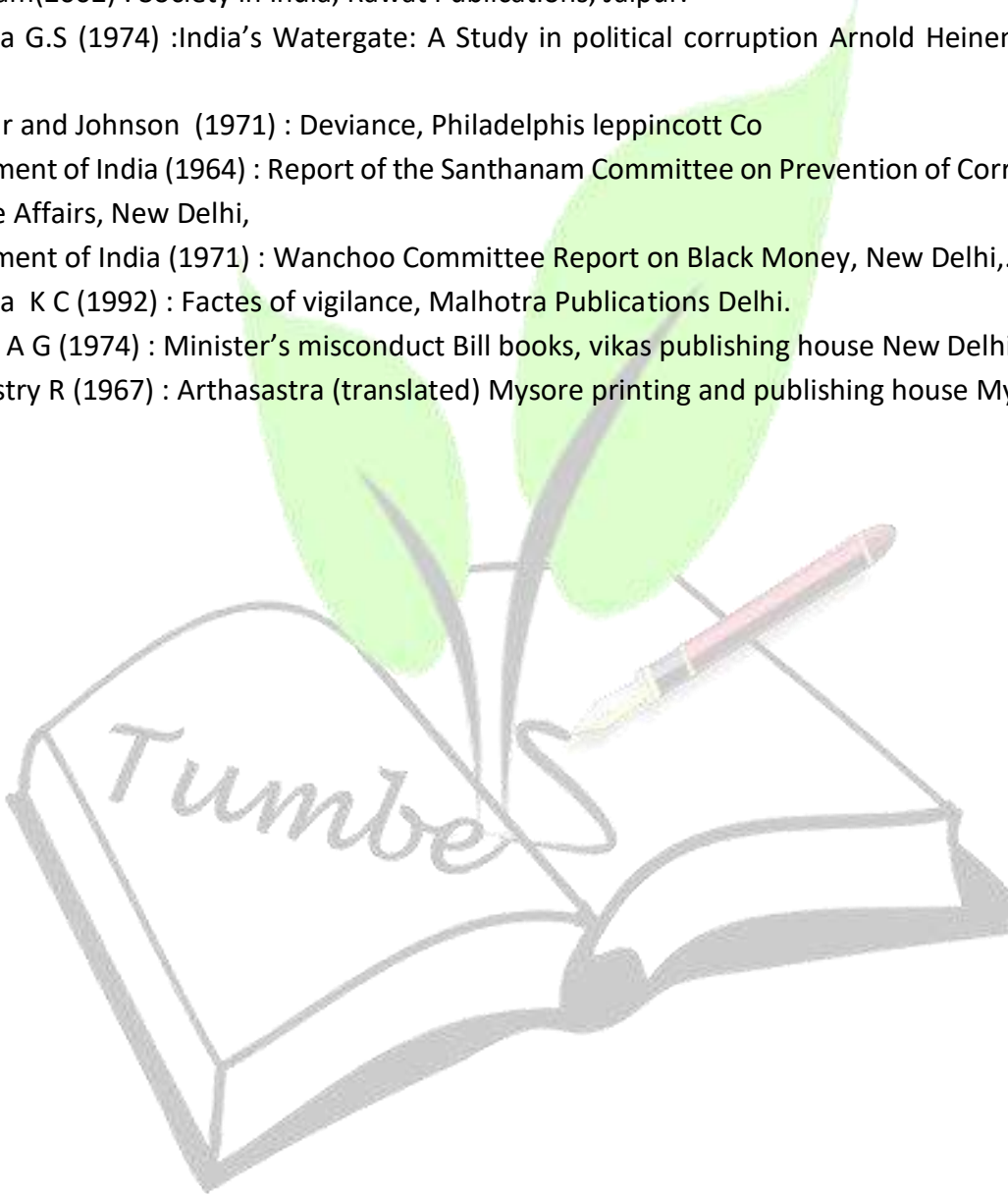
ಅಧ್ಯಯನದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಂಡುಕೊಂಡ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಲು ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

- 1) ನೈತಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡುವುದು.
- 2) ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಲ್ಲುವ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಉನ್ನತ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ಪಾರದರ್ಶಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು.
- 3) ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾದ ಮಠಗಳು ಮತ್ತು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ದತ್ತಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೇಲೆ ಆದಾಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ಸೂಕ್ತ ನೀಗಾವೀಡುವುದು.
- 4) ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಿರ್ಮೂಲನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಭಾವಿಯುತ ಅಣುಕು ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದು.
- 5) ಭ್ರಷ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಭ್ರಷ್ಟ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಿಗೆ ಕಠಿಣವಾದ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು.
- 6) ಹಳೆಯ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಕಠಿಣ ಕಾನೂನುಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವುದು.

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಯುವಜನತೆಯು ಕೂಡ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಕೂಪಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿ ಅನೇಕ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವು ನೆಲೆಯೂರಿದ್ದು ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗಿಂತ ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತ ನಾಗರಿಕರು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯವಹಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.

ಗ್ರಂಥಮಣ

- [1] Ahuja Ram(2002) : Society in India, Rawat Publications, Jaipur.
- [2] Bhargava G.S (1974) :India's Watergate: A Study in political corruption Arnold Heineman, Publishers, Delhi.
- [3] Doughlar and Johnson (1971) : Deviance, Philadelphis leppincott Co
- [4] Government of India (1964) : Report of the Santhanam Committee on Prevention of Corruption, Ministry of Home Affairs, New Delhi,
- [5] Government of India (1971) : Wanchoo Committee Report on Black Money, New Delhi,.
- [6] Malhotra K C (1992) : Factes of vigilance, Malhotra Publications Delhi.
- [7] Noorani A G (1974) : Minister's misconduct Bill books, vikas publishing house New Delhi.
- [8] Samasastry R (1967) : Arthasastra (translated) Mysore printing and publishing house Mysore.

ವಸತಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನ ತರುವಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಪಾತ್ರ

ರೂಪಶ್ರೀ ಎಂ. ಎನ್.

ಪಿಹೆಚ್.ಡಿ ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ,
ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ,
ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಶಂಕರಘಟ್ಟ.

ಮೊ: 8884769470

Email : roopashree1212 @gmail.com

ಪ್ರೊ. ಕೆ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್,

ಡೀನರು ಕಲಾನಿಕಾಯ

ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಭಾಗ,
ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಶಂಕರಘಟ್ಟ.

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಭಾರತ ದೇಶದ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಕನಸು ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗವನ್ನು ಗುಡಿಸಲು ಮುಕ್ತ ದೇಶವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಾಗಿದೆ. ಮಾನವನ ಮೂಲಭೂತ ಅಗತ್ಯಗಳೆಂದರೆ ಆಹಾರ, ಬಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ವಸತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ವಸತಿಯು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಅದರಿಂದ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಭಾರತದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಬಡವರ್ಗದವರಿಗೆ ವಸತಿ ರಹಿತರಿಗೆ ಸ್ವಂತ ಮನೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಾಗಿ ಆದ್ದರಿಂದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರ ವಸತಿ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ಅನೇಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಗ್ರಾಮಸಭೆಯ ಮೂಲಕ ಅರ್ಹಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬಡವರಿಗೆ ಸೂರು ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ವಸತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಯನದ ವಿಷಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ವಸತಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನ ತರುವಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಪಾತ್ರ ಎಂಬಂತಹ ಅಧ್ಯಯನವಾಗಿದ್ದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ವಸತಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಭಾವಯುತವಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶ್ವಸಿಯಾಗಿರಬಹುದು. ಅಥವಾ ಯಶ್ವಸಿಯಾಗದಿರಬಹುದು ಎಂಬ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತೌಲನಿಕವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದು, ಈ ವಿಷಯದ ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿದೆ.

ವಸತಿಯ ಅರ್ಥ

ವಸತಿಯು ಮಾನವನ ಮೂಲಭೂತವಾದ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಪರಿಸರದಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವಂತಹ ಕಟ್ಟಡವಾಗಿದೆ. ವಸತಿಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆಶ್ರಮ, ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಏಕಾಂತ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ವಸತಿಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಾನವನ ಮೂಲಭೂತ ದೈಹಿಕ

ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ವಸತಿಯು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾನವ ಪ್ರೇರಣೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಅಡಿಪಾಯವಾಗಿದೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯಾಧ್ಯಯನ

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಇದುವರೆಗೂ ನಡೆದ ಅನೇಕ ಸಂಶೋಧನಾ ಗ್ರಂಥಗಳು ಹಾಗೂ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಓದಿ ಅಭ್ಯಸಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಹಿತ್ಯಾಲೋಕನವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

Ammannaya K.K. "Housing development in India Problems, Issues and Challenges and Strategies for addressing And" ಎಂಬ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ 2001ರಲ್ಲಿ 24.9 ಕೋಟಿಯಿಂದ 2011ರಲ್ಲಿ 33.1 ಕೋಟಿಗೆ ವಸತಿ ದಾಸ್ತಾನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೂ ವಸತಿ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಗಂಭೀರ ಸಮಸ್ಯೆಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶೇ.33ರಷ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಮನೆಗಳ ಲಭ್ಯತೆ ಮತ್ತು ನಿಜವಾದ ಅಗತ್ಯತೆಯ ನಡುವೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗದವರು ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯದ ವರ್ಗದವರು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಸತಿ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಶೇ.90ರಷ್ಟಿದೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿನವರ ಕೊರತೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ವಸತಿ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಲೇಖಕರು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

Arjun Kumar (2014) "Estimating Rural Housing Shortage" ಎಂಬ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ 2012ರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ವಸತಿ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ಜನಗಣತಿ 2011ರ ಜನಗಣತಿ ದಾಖಲೆಯ ದತ್ತಾಂಶ ಪ್ರಕಾರ ಲೇಖಕರ ಅಧ್ಯಯನವು ಗ್ರಾಮೀಣ ವಸತಿ ಸ್ವಾಕ್ ಮತ್ತು ಮನೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರಗಳು ಕಾಲಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಕುಸಿದಿದೆ ಎಂದು ಬಹಿರಂಗ ಪಡಿಸಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ವಸತಿ ಸ್ವಾಕ್‌ಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರವು ಗ್ರಾಮೀಣ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಲೇಖಕರು ಗಮನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಒಂದು ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ವಸತಿ ಸ್ವಾಕ್‌ಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಗೊಳಿಸಿದೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಮನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 2001 ಮತ್ತು 2011ರಲ್ಲಿ ಕುಸಿಯಿತು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

Avatar Singh Sahota (2005), "Schemes on Rural Housing", ಎಂಬ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಹಳೆಯ ವಸತಿ ದಾಸ್ತಾನು ಹದಗೆಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಸತಿ ನೀಡುವ ಸರ್ಕಾರದ ಬದ್ಧತೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ವಾಸಿಸುವ ಘಟಕಗಳ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದರು ಹಾಗೂ ಲೇಖಕರು ಗ್ರಾಮೀಣ ಬಡವರಿಗೆ ವಿವಿಧ ವಸತಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರವು ಕೈಗೊಂಡ ಉಪಕ್ರಮಗಳ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಲೇಖಕರು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ.

Chouban S.P., "Rural Housing and Improvement in Quality of Life" ಎಂಬ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ವಸತಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಐತಿಹಾಸಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಗುಣಮಟ್ಟದಂತಹ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಸಹ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳಾದ ಸುರಕ್ಷಿತ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು, ರಸ್ತೆ, ಚರಂಡಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಬಡವರಿಗೆ ವಾಸಿಸುವ ಜೊತೆಗೆ ವಿವಿಧ ಸಚಿವಾಲಯಗಳು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸಿ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕು ಎಂದು ಲೇಖಕರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

Hare Krishna Singh , "Rural Housing and Indira Awas Yojana" ಎಂಬ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ವಸತಿ ಯೋಜನೆಗಳು, ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಮೂಲಕ, ಗ್ರಾಮೀಣ ವಸತಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಯಶಸ್ಸುಜನರ ಸಕ್ರಿಯ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ, ಗ್ರಾಮೀಣ ನಿರುದ್ಯೋಗ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಬಡತನ ನಿವಾರಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಮನೆ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವರು ಗಮನಿಸಿದ್ದಾರೆ.

Manipal, "Panchayat Raj Institutions and Rural Housing" ಎಂಬ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ವಸತಿ ಕೊರತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳು ಸ್ವತಃ ವಸತಿ ನೀಡಲು ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮಗಳು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಸಭೆಯನ್ನು ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಇದರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅವರು ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಯನ ಉದ್ದೇಶಗಳು :

1. ವಸತಿಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರಿಗಿರುವ ಅರಿವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು.
2. ಆ ವಸತಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು

ಅಧ್ಯಯನದ ಮಹತ್ವ :

ವಸತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಬಡಜನರಿಗೆ ವಸತಿ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಪಾತ್ರದ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ನೀಡಿದೆ ಹಾಗೂ ವಸತಿ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರಿಗಿರುವ ಅರಿವನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತಿದ್ದೀಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಯನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ :

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು "ವಸತಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಪಾತ್ರ" ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತಾಗಿದ್ದು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಿಕಾರಿಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಗಾಮ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಶಿಕಾರಿಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರವು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ 52 ಕಿ.ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿದೆ 5 ಹೋಬಳಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ 43 ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಇದೆ.

ಅಧ್ಯಯನದ ಮಾದರಿ :

ಗಾಮ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಯು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಿಕಾರಿಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಅಂಜನಾಪುರ ಹೋಬಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯಾಗಿದೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗದಿಂದ 50 ಕಿ.ಮೀ ಹಾಗೂ ಶಿಕಾರಿಪುರದಿಂದ 8 ಕಿ.ಮೀ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಸದರಿ ಗಾಮ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಎಂಬ ಏಕಜನ ವಸತಿ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. 2011ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ಒಟ್ಟು 2010 ಕುಟುಂಬಗಳಿದ್ದು ಒಟ್ಟು 8969 ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೊಂದಿದೆ. ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು 12 ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ನನ್ನ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಗಾಮ ಗ್ರಾಮದಿಂದ 25 ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಸರಳಯಾದ್ಯಚ್ಚಿಕೆ ಮಾದರಿ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಂಶೋಧನಾ ತಂತ್ರಗಳು :

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಂದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಅನುಸೂಚಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವಲೋಕನ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸಹಭಾಗಿ ಅವಲೋಕನ ವಿಧಾನವನ್ನು ಬಳಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಸಂಶೋಧನಾ ಆಕರಗಳಾದ ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನಗಳು, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಗೆಜಿಟಿಯರ್, ಅಂತರ್ಜಾಲ, ಸಂಶೋಧನಾ ಪ್ರಬಂಧಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪ್ರತಿವರ್ತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮಾಹಿತಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ :

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಧಾನದ ಎಲ್ಲಾ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಸಾಂಕೇತಿಕರಿಸಿ, ಪಟ್ಟೀಕರಣ ಮಾಡಿ, ವರ್ಗೀಕರಿಸಿ ಸಂಖ್ಯಾ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ - 01: ಮನೆಯ ಸ್ವರೂಪ

ಮನೆಯ ಸ್ವರೂಪ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡೆ
ಹಂಚು	18	72%
ಗುಡಿಸಲು	-	-
ಷೆಡ್	-	-
ಆರ್.ಸಿ.ಸಿ.	07	28%
ಒಟ್ಟು	25	100%

ಮೂಲ ಆಧಾರ : ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಹಿತಿ

ಈ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಕೋಷ್ಟಕ-01ರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 25 ಮಾಹಿತಿದಾರರ ಮನೆಯ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಶೇಕಡಾ 72%ರಷ್ಟು ಹಂಚಿನಮನೆಗಳು ಕಂಡು ಬಂದರೆ ಹಾಗೆಯೇ ಯಾವುದೇ ಗುಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಷೆಡ್ ರೀತಿಯಾದಂತಹ ಮನೆಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಶೇಕಡಾ 28%ರಷ್ಟು ಆರ್.ಸಿ.ಸಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ - 02: ವಾಸಿಸುವ ಸ್ವಂತ ಮನೆಯ ವಿವರ

ಸ್ವಂತ ಮನೆಯ ವಿವರ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡೆ
ಹೌದು	20	80%
ಇಲ್ಲ	05	20%
ಒಟ್ಟು	25	100%

ಮೂಲ ಆಧಾರ : ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಹಿತಿ

ಈ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಕೋಷ್ಟಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಗಾಮ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಶೇಕಡಾ 80%ರಷ್ಟು ಹೌದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಸತಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಶೇ. 20%ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಏಕೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೆವರು ಅತಿಬಡವರು ಮತ್ತು ಮಧ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಯಾವುದೇ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿಲ್ಲ.

ಕೋಷ್ಟಕ - 03 : ವಸತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಪಾತ್ರ

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡೆ
ಹೌದು	22	88%
ಇಲ್ಲ	03	12%
ಒಟ್ಟು	25	100%

ಮೂಲ ಆಧಾರ : ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಹಿತಿ

ಈ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಗೆ ತರುವಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಪಾತ್ರದ ಕುರಿತು ಗ್ರಾಮ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶೇ 88%ರಷ್ಟು ಪ್ರತಿವರ್ತಿಗಳು ಹೌದು ಎಂದು ಹಾಗೂ ಶೇ 12%ರಷ್ಟು ಪ್ರತಿವರ್ತಿಗಳು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕೆಲವು ಪ್ರತಿವರ್ತಿಗಳು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಆಗಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಕಂಡುಕೊಂಡಂತಹ ಅಂಶಗಳು

1. ವಸತಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಮೇಲಿದೆ. ಆದರೆ ಕ್ಷೇತ್ರಾಧ್ಯಯನದ ಮೂಲಕ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯಲ್ಲಿನ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ, ನಾಯಕರ ಸ್ವಾರ್ಥ, ಗುಂಪುಗಾರಿಕೆ, ಜಾತಿ-ಪ್ರಭಾವಗಳಿಂದ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ತನ್ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ.
2. ಗ್ರಾಮಸಭೆಗಳು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಭೆ ಸೇರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆಯು ಕೇವಲ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆಗೆ ಮತ್ತು ಕಾಮಾಗಾರಿಗಳ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆಗೆ ಸೀಮಿತಗೊಂಡಿದೆ.
3. ಜಾತಿಯ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಮತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರದ ಗಣ್ಯರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಆಗುವಂತಹ ಒಳರಾಜಕೀಯದಿಂದ ಅರ್ಹ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಆಯ್ಕೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
4. ವಸತಿ ಯೋಜನೆಯ ಯಶಸ್ವಿಗೆ ಅರ್ಹ ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ದೊರೆತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಸದುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ. ಆದರೆ ಸಂದರ್ಶನದಿಂದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.

ಸಲಹೆಗಳು :

1. ವಸತಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವಾಗ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕು.
2. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಮತ್ತು ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಿಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಬೇಕು.
3. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಿಡುಗಡೆ ಆದಂತಹ ಹಣವನ್ನು ಯೋಜನೆಗೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಬಳಸಬೇಕು.
4. ವಸತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕ ನಿಯಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು.

5. ಮಿತವ್ಯಯ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಬಲಯುತವಾದ ಮನೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಬೇಕು.

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ವಸತಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ನಿಯಮಗಳು ನೀತಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅದರಂತೆಯೇ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆಗ ಯೋಜನೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಗೆ ತರುವಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಫಲಾನುಭವಿಗಳು, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಈ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪಾಲನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬಹುದು. ಎಲ್ಲರೂ ಈ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸಬೇಕು. ಜೊತೆಗೆ ಈ ವಸತಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಆ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಲು ಕೆಲವೊಂದು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಂಥ ಸೂಚಿ

- [1] Abhas K. Jha Jennifer Duyne and Stephn (2010): "Safer Homes and Communities", Sin Publications, PP 59-62.
- [2] Aditya Kumar Patra (2008) : "Rural Development Rural Housing Programs and Panchyat Raj Institutions", Kanishka Publishers, PP 155-156
- [3] Bhatt S.C (2010), "Land Housing and People", Kalpaz Publications, PP 584-588.
- [4] Shylaja N. (2000), "Rural Housing Socio- Economic Impact, Agrobios Publication, PP 178.
- [5] Anjana Chaudhary (2018), Social Research Methodology, Wisdom Press, PP. 42
- [6] Paul, Sujith Kumar (2015), "Rural Development", Concept Publishing, New Delhi.

ಒಂದು ದೇಶ, ಒಂದು ಚುನಾವಣೆ: ಸಾಧಕ ಭಾಧಕಗಳ ನೋಟ.

ಧರಣೇಶ ಎಸ್ ಟಿ

ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,

ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ಬೆಳ್ಳಾವಿ

ತುಮಕೂರು - ತಾಲ್ಲೂಕು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆ. 572107

ದೂ 9980010005, e-Mail: dharaneshast@gmail.com

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಭಾರತವು ಹಲವು ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿರುವ ಒಂದು ಅಪರೂಪದ ದೇಶ. ಭಾರತವೇಕೆ ಅಪರೂಪ ಎಂದರೆ, ಕೇವಲ ಎರಡು ವಿಭಿನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಭಾಷೆ, ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಪಂಗಡಗಳೊಂದಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಸಂಕೀರ್ಣ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಪಾಟಲು ಪಡುತ್ತಿರುವ ದೇಶಗಳೆನಿಸುವುದು, ನನ್ನ ಭಾರತ, ತನ್ನ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮತಳೆದ, ವಲಸೆ ಬಂದ ಹಲವು ಧರ್ಮಗಳೊಂದಿಗೆ, ವಿಭಿನ್ನ ಜನಾಂಗ, ಸಾವಿರಾರು ಜಾತಿ, ಉಪಜಾತಿ, ಪ್ರತಿ 10 ಕಿ.ಮೀ. ಗೆ ಬದಲಾಗುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಜೀವನ ಪದ್ಧತಿ, ಬಟ್ಟೆಯನ್ನೇ ಧರಿಸದ ಆದಿವಾಸಿ ಪಂಗಡದವರಿಂದ, ಆಧುನಿಕ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಭಾರತೀಯರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ “ಭಾರತೀಯತೆ” ಎನ್ನುವ ಬಾಂಧವ್ಯದ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಯಾಗಿ ‘ಭಾರತೀಯರಾದ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಒಂದು’ ಎನ್ನುವ ಐಕ್ಯತೆಯು ನಿಜಕ್ಕೂ ಅಮೋಘವೆನ್ನಬಹುದು.

ಕೀ ವರ್ಡ್: ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಭಾಷೆ, ಧರ್ಮ, ಭಾರತೀಯತೆ, ಒಂದು ದೇಶ, ಒಂದು ಚುನಾವಣೆ

ಪಿರೀಕೆ

ಭಾರತ ವೆಂದರೆ : ಭಾರತವು ಹಲವು ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿರುವ ಒಂದು ಅಪರೂಪದ ದೇಶ. ಭಾರತವೇಕೆ ಅಪರೂಪ ಎಂದರೆ, ಕೇವಲ ಎರಡು ವಿಭಿನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಭಾಷೆ, ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಪಂಗಡಗಳೊಂದಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಸಂಕೀರ್ಣ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಪಾಟಲು ಪಡುತ್ತಿರುವ ದೇಶಗಳೆನಿಸುವುದು, ನನ್ನ ಭಾರತ, ತನ್ನ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮತಳೆದ, ವಲಸೆ ಬಂದ ಹಲವು ಧರ್ಮಗಳೊಂದಿಗೆ, ವಿಭಿನ್ನ ಜನಾಂಗ, ಸಾವಿರಾರು ಜಾತಿ, ಉಪಜಾತಿ, ಪ್ರತಿ 10 ಕಿ.ಮೀ. ಗೆ ಬದಲಾಗುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಜೀವನ ಪದ್ಧತಿ, ಬಟ್ಟೆಯನ್ನೇ ಧರಿಸದ ಆದಿವಾಸಿ ಪಂಗಡದವರಿಂದ, ಆಧುನಿಕ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಭಾರತೀಯರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ “ಭಾರತೀಯತೆ” ಎನ್ನುವ ಬಾಂಧವ್ಯದ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಯಾಗಿ ‘ಭಾರತೀಯರಾದ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಒಂದು’ ಎನ್ನುವ ಐಕ್ಯತೆಯು ನಿಜಕ್ಕೂ ಅಮೋಘವೆನ್ನಬಹುದು. ಅಂದರೆ ಭಾರತವೆನ್ನುವುದು ಕೇವಲ ಒಂದು ಭೌಗೋಳಿಕ ಭೂ-ಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಜನಗಳ ಮೇಲಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಪರಮಾಧಿಕಾರದ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ದೇಶ, ಭಾಷೆ, ಜನಪದ, ರಾಷ್ಟ್ರ, ಪ್ರೇಮ, ರಾಷ್ಟ್ರ ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹದವಾದ ಮಿಳಿತವೇ “ಭಾರತ” ಎನ್ನಬಹುದು.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಮಾದರಿಯ ಸರ್ಕಾರ

ಭಾರತ ತನ್ನ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನೇ ಪರಮಾಧಿಕಾರದ ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಮಾದರಿಯ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು, ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಚುನಾವಣೆಯ ಮೂಲಕ

ಗಳಿಸಿ, ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ರಚಿಸಿ, ತನ್ನ ಪಕ್ಷದ ಧ್ಯೇಯ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಮತ್ತು ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ನೋಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಹಬ್ಬವೆಂತಲೂ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಆಧುನಿಕ ರಾಜ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಭೂಲೋಕದ ಸ್ವರ್ಗವೆನ್ನಬಹುದು.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ

ಭಾರತದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ, ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿರದೆ, ಜನ ಜೀವನದ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ದೇಶದ ಜನಗಳ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಮೀರಿಸಿ, ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ನಾಡಿಮಿಡಿತವನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಭಾರತದ ಚುನಾವಣಾ ರಾಜಕಾರಣವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು, ಭಾರತದ ನಾಗರಿಕರ ರಾಜಕೀಯದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರತಿೀತಿ.

ಭಾರತದ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ದೇಶ. ಗಣತಂತ್ರದ ಭಾಗವಾಗಿರುವ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ, ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ, ಸಂಸತ್ತಿನ ಎರಡೂ ಸದನಗಳ 781 ಸದಸ್ಯರು, ಎಲ್ಲಾ 28 ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು 3 ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯ 4120 ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಏಳು ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನು ಚುನಾಯಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ, ಭಾರತದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಅಂತಸ್ತದ ಬೇರು ಎಂದೇ ಭಾವಿಸಬಹುದಾದ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ, ನಗರ ಪಾಲಿಕೆ, ಪುರಸಭೆ ಹಾಗೂ ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯ್ತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ 4657 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ 262771 ಗ್ರಾಮೀಣ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಸುಮಾರು 32 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಮೀರಿದ, ಸ್ಥಳೀಯ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ನಿಗದಿತ ಅವಧಿಗೆ, ನಿಯತಕಾಲಿಕ ಚುನಾವಣೆಯ ಮೂಲಕ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಬಹುಶಃ ಜಗತ್ತಿನ ಯಾವುದೇ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ದೇಶ ಇರಲಾರದು.

ಭಾರತದ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆಯಾದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ, ತಳಹಂತದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧಿಕಾರದ ಅವಧಿ 5 ವರ್ಷಗಳು ಮಾತ್ರ. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ, ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ, ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಸಭೆ, ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತುಗಳ ಸದಸ್ಯರು ತನ್ನದೇ ಆದ ಚುನಾಯಿತಗಣದಿಂದ ಪರೋಕ್ಷ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಆಯ್ಕೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಜೆಗಳು ನೇರವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಉಳಿದ, ಲೋಕಸಭೆ, ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನ ಸಭೆ, ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ವಯಸ್ಕ ಮತದಾನದ ಮೂಲಕ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದರಂತೆ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇತ್ತೀಚಿನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು 2010 ರಿಂದ ಗಮನಿಸುವುದಾದರೆ, 2010 ರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಚುನಾವಣೆಗಳು, 2011 ರಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಚುನಾವಣೆಗಳು, 2012 ರಲ್ಲಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಚುನಾವಣೆಗಳು, 2013 ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನ ಸಭೆಗೆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆ, 2014 ರಲ್ಲಿ ಲೋಕಸಭೆಗೆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆ, ನಂತರದಲ್ಲಿ ಯಥಾಪ್ರಕಾರ 2015 ರಿಂದ 2019 ರ ಇತ್ತೀಚಿನ ಲೋಕಸಭಾ ಚುನಾವಣೆಯವರೆಗೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇದು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಲ್ಲ, ಭಾರತದ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರುವ ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ.

ಇನ್ನುಳಿದಂತೆ ಲೋಕಸಭೆ ಚುನಾವಣೆಯ ನಡುವಣ ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ 28 ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು 3 ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನಸಭೆಗಳ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಒಂದು ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ

ಎರಡೆರಡು ಬಾರಿ ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, 2019 ರ ಏಪ್ರಿಲ್ ನಿಂದ ಮೇ ವರೆಗೆ ಲೋಕಸಭೆಗೆ ನಡೆದ 17 ನೇ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಯೊಂದಿಗೆ, ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ, ಓಡಿಶಾ, ಸಿಕ್ಕಿಂ ವಿಧಾನ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದಿದ್ದರೆ ಅದರ ಆರು ತಿಂಗಳ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ 2018 ರ ನವೆಂಬರ್ ನಲ್ಲಿ ತೆಲಂಗಾಣ, ಛತ್ತೀಸ್ ಘಡ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ, ರಾಜಸ್ಥಾನ, ಮಿಝೋರಾಂ ವಿಧಾನ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಜರುಗಿರುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೆ 2018 ರ ಜನವರಿ-ಫೆಬ್ರವರಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಘಾಲಯ, ತ್ರಿಪುರ, ನಾಗಾಲಾಂಡ್ ಗಳಿಗೆ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ನವೆಂಬರ್ 2019 ರಲ್ಲಿ ಹರಿಯಾಣ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, 2020 ರಲ್ಲಿ ಜಾರ್ಖಂಡ್ ಮತ್ತು ಬಿಹಾರದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆಯಲಿವೆ. ಇನ್ನುಳಿದ ಮುಂಬರುವ ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನ ಸಭೆಗಳ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಯನ್ವಯ ಗಮನಿಸುವುದಾದರೆ

ಕ್ರ.ಸಂ	ಮುಂಬರುವ ಚುನಾವಣೆ ವರ್ಷ	ರಾಜ್ಯಗಳು
1	2021 ರ ಮಾರ್ಚಿ	ಜಮ್ಮು ಕಾಶ್ಮೀರ
	2021 ರ ಮೇ-ಜೂನ್	ಅಸ್ಸಾಂ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ, ಕೇರಳ, ಪಾಂಡಿಚೇರಿ
2	2022 ರ ಮಾರ್ಚಿ	ಗೋವಾ, ಮಣಿಪುರ, ಪಂಜಾಬ್, ಉತ್ತರಖಂಡ
	2022 ರ ಮೇ-ಜೂನ್	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ
3	2023 ರ ಜನವರಿ-ಫೆಬ್ರವರಿ	ಗುಜರಾತ್, ಹಿಮಾಚಲಪ್ರದೇಶ
	2023 ರ ಮಾರ್ಚಿ-ಏಪ್ರಿಲ್	ಮೇಘಾಲಯ, ನಾಗಾಲಾಂಡ್, ತ್ರಿಪುರ

ಮೇಲ್ಕಂಡಂತೆ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆಯಲಿವೆ, ಇನ್ನುಳಿದಂತೆ ಪ್ರಕಟಿಸದಿದ್ದರೂ 2018 ರ ಮೇ ನಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆದಿದ್ದ ಕರ್ನಾಟಕ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವು ರಾಜ್ಯಗಳ ಚುನಾವಣೆಗಳು 2023 ರಲ್ಲೇ ನಡೆಯಲಿವೆ. ಇನ್ನುಳಿದಂತೆ ವಿವಿಧ ಕಾರಣಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಅಸ್ತಿರವಾಗುವುದರಿಂದ ನಡೆಯುವ ಮಧ್ಯಂತರ ಚುನಾವಣೆಗಳು, ವಿವಿಧ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಸಾಲು ಸಾಲು ಉಪ ಚುನಾವಣೆಗಳು, ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಜನರನ್ನು ಚುನಾವಣೆಯತ್ತ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿವೆ.

ನಿರಂತರ ಚುನಾವಣೆಗಳ ಪರಿಣಾಮಗಳು

ಮೇಲಿನ ಲೋಕಸಭೆ ಮತ್ತು ವಿಧಾನಸಭೆಗಳ ಚುನಾವಣೆಯ ಪಕ್ಷನೋಟದಿಂದ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಎರಡು ಚುನಾವಣಾ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸರಾಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುವುದಾದರೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿ ರಾಜ್ಯವೂ ಲೋಕಸಭೆ, ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನ ಸಭೆ, ನಾಲ್ಕು ಸ್ತರದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಮೂರು ಸ್ತರದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಸರಾಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ, ಪ್ರತಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಚುನಾವಣಾ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ, ಚುನಾವಣಾ ಘೋಷಣೆಯಿಂದ ಫಲಿತಾಂಶದವರೆಗೆ ಕನಿಷ್ಠ 45 ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಚುನಾವಣಾ ನೀತಿಸಂಹಿತೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಯಂತ್ರವೇ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತವಾಗಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಡಳಿತಯಂತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಸರ್ಕಾರವೂ ನೀತಿ ಸಂಹಿತೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯ ನಿರ್ಧಾರ, ಘೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡದೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಕುಂಠಿತವಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಚುನಾವಣಾ ವೆಚ್ಚವೂ ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತಾ ಸಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರತಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಸಾವಿರಾರು ಕೋಟಿಗಳಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ವ್ಯಯಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಚುನಾವಣೆಗಳು ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ನಿಯತಕಾಲಿಕವಾಗಿ ನಡೆಯಲೇಬೇಕಿರುವುದರಿಂದ, ಇಂತಹ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರುತ್ತೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷದ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಜನಜೀವನವನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಪೈಪೋಟಿ, ದ್ವೇಷದ ರಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಜನ ಜೀವನ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕ್ಷುಬ್ಧಗೊಳಿಸಿರುವುದು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ.

ಚುನಾವಣಾ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಸುಧಾರಣೆಗಳು.

ನಿರಂತರ ಚುನಾವಣೆಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಲೋಕಸಭೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನ ಸಭೆಗಳ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆದರೆ, ಮುಂದಿನ 5 ವರ್ಷಗಳು ಚುನಾವಣೆಯ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸರ್ಕಾರಗಳು ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು, ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದ ಚುನಾವಣಾ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು, ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಚರ್ಚೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಎನ್.ಡಿ.ಎ ಭಾಗ 1 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ. ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿಯವರು, ಒಮ್ಮೆಲೆ ಎಲ್ಲಾ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಸಿದ್ಧವಿದೆ ಎನ್ನುವ ಘೋಷಣೆಯೊಂದಿಗೆ, ಕಾನೂನು ಇಲಾಖೆ, ಕಾನೂನು ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಈ ಸಂಬಂಧ ಕಾನೂನುಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕರಡನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತಾರೆ, ಮುಂದುವರೆದು ಎಲ್ಲಾ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ನಾಯಕರ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆದು ಒಂದೆರಡು ಸುತ್ತಿನ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಬಹುತೇಕ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಎಲ್ಲಾ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ “ಒಂದು ದೇಶ, ಒಂದು ಚುನಾವಣೆ” ನಡೆಸುವ ಸಂಬಂಧದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಕೆಲವು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಭಾರತದ ಸಂಯುಕ್ತತೆಗೆ ಧಕ್ಕೆತರುತ್ತದೆ, ವೈವಿಧ್ಯತೆಗೆ ಭಂಗವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಮುಂದುವರೆದು ಬಿ.ಜೆ.ಪಿ ನೇತೃತ್ವದ ಎನ್.ಡಿ.ಎ ಯು ತನ್ನ ಚುನಾವಣಾ ವಿಷಯನ್ನಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುತ್ತಾ, “ಒಂದು ದೇಶ, ಒಂದು ಚುನಾವಣೆ” ಯನ್ನು ಮುನ್ನಲೆಗೆ ತಂದಿದ್ದಲ್ಲದೆ 2019 ರ ಲೋಕಸಭೆಯ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಯ ವಿಜಯದ ನಂತರ “ಒಂದು ದೇಶ, ಒಂದು ಚುನಾವಣೆ” ಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಪುಷ್ಟಿಯನ್ನು ನೀಡಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಖುದ್ದು ಪ್ರಧಾನಿಯವರು ಸ್ವತಂತ್ರೋತ್ಪಾದ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ “ಒಂದು ದೇಶ, ಒಂದು ಚುನಾವಣೆ” ಯ ಪರ ಮಾತನಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಇದೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ದೃಢೀಕರಿಸಿರುವ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗವು “ಒಂದು ದೇಶ, ಒಂದು ಚುನಾವಣೆ” ಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಲೋಕಸಭೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸಲು ಸಿದ್ಧವಿರುವುದಾಗಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಮತಯಂತ್ರವನ್ನು ಖರೀದಿಸಿದರೆ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸಲು ಆಯೋಗ ಸಶಕ್ತವಾಗಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ, ಇನ್ನು ಆಗಬೇಕಿರುವುದು ಈ ಸಂಬಂಧ ಕಾನೂನುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು, ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧತೆಗಳಾಗಬೇಕಿರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದ, ನಿಗದಿತ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಗೆ ಸುಭದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಆದುದರಿಂದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ, ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು ಹಾಗೂ ಚುನಾವಣಾ ವೆಚ್ಚವೂ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತಗ್ಗುತ್ತದೆ.

ಈ “ಒಂದು ದೇಶ, ಒಂದು ಚುನಾವಣೆ” ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಕೇಂದ್ರ ರಾಜ್ಯ ಶಾಸನಸಭೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಪರಿಗಣಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ರಾಜ್ಯ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗದ ಮೂಲಕ ನಡೆಯುವ ಸ್ಥಳೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ನಗರ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಒಂದೇ ದಿನ, ಒಂದೇ ಮತಗಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮತಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದರ ಬದಲು ಒಂದೇ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದಿನದಂದು ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದು.

“ಒಂದು ದೇಶ, ಒಂದು ಚುನಾವಣೆ” ತತ್ವದಡಿ ಏಕ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಹಲವು ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳು ಎದುರಾಗಲಿವೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ, ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿರುವಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳ ವಿಧಾನ ಸಭೆಗಳ ಅವಧಿಯು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಂತ್ಯವಾಗುವುದರಿಂದ ಒಂದೇ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುವಾಗ ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳ ಅವಧಿಯನ್ನು ಕಡಿತಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳ ವಿಧಾನ ಸಭೆಗಳ ಅವಧಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಅಸಾಧ್ಯವಾದದ್ದೇನಲ್ಲ, ಒಂದು ಬಾರಿಗೆ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನಯ ವಿಧಾನ ಸಭೆಗಳ ಅವಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಬಹುದು.

ಆದರೆ ಒಮ್ಮೆ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆದ ನಂತರ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಬಹುಮತವಿಲ್ಲದೆ, ಸರ್ಕಾರ ರಚಿಸಲು ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷ ಮುಂದೆಬಾರದೆ ಉಂಟಾದ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಮಧ್ಯಂತರ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆಯುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಆದರೆ ಚುನಾವಣೆ ಇಲ್ಲದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರವೇ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ಹೇರಬಹುದಾದರೂ, ಚುನಾವಣೆಯ ನಂತರದ ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲೇ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಆಡಳಿತ ಹೇರಿಕೆಯಾದರೆ ದೀರ್ಘಕಾಲದವರೆಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಆಡಳಿತ ರಾಜ್ಯದ ಹಿತ ಮತ್ತು ಕಲ್ಯಾಣದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಳಿತಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಿಗದಿತ ಅವಧಿಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯಾಂಗದ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯನ್ನು ನಿಗದಿಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ, ಅವರ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಮೊಟಕುಗೊಳಿಸುವ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿಯಮಾವಳಿಯನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಅಪರಾಧ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ ಹುದ್ದೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡರೆ, ಒಮ್ಮೆಲೇ ಉಪ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಸ್ವಯಂ ಚಾಲಿತವಾಗಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಸಂಯುಕ್ತತೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆಯಾದರೂ, ಚುನಾವಣೆಗೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಇದರ ಹೊರತಾಗಿ ಬೇರೊಂದು ಮಾರ್ಗ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಕಾರ್ಯಾಂಗದ ಮೇಲೆ ಶಾಸಕಾಂಗದ ನಿಯಂತ್ರಣ ತಪ್ಪುವ ಸಂದರ್ಭವಿದ್ದು, ಕಾರ್ಯಾಂಗವನ್ನು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಹಣಕಾಸು, ಶಾಸನೀಯ ಮಸೂದೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಂಗೀಯ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ನಿಯಂತ್ರಣಾಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಶಾಸಕಾಂಗಕ್ಕೆ ನೀಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬಹುಮತ ಬಾರದೇ ಇದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಒಕ್ಕೂಟವನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ಅದರ ನಾಯಕ ಮತ್ತು ಉಪನಾಯಕನಿಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಮತ್ತು ಉಪ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗುವ ಅವಕಾಶ ನೀಡುವುದು ಹಾಗೂ ಅಂತಹ ಒಕ್ಕೂಟ ಮುಂದುವರೆಯದೇ ಇದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರೇ ನೇರವಾಗಿ ಉಳಿದ ಅವಧಿಗೆ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವ ಅವಕಾಶಗಳು ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಶಾಸಕಾಂಗದ ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ಉಳಿಸುವ ಮೂಲಕ, ಪ್ರಜೆಗಳ ಬೇಕು ಬೇಡಗಳಿಗೆ ದ್ವನಿಯಾಗಿರಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಇಡುವುದರ ಮೂಲಕ, ಶಾಸಕರ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯನ್ನು ನಿಶ್ಚಿತಗೊಳಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಆಡಳಿತ ಇದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ತಜ್ಞ ಗಣ್ಯರು, ಅಥವಾ ಶಾಸಕರನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿ ನಾಯಕ/ಪ್ರತಿನಿಧಿ/ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಮಂತ್ರಿಯನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಆಡಳಿತದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ಹೊಣೆಗಾರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕಾನೂನಿನ ಬಾಧ್ಯತೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಉಪ ಚುನಾವಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಶಾಸಕಾಂಗದ ಸಂಖ್ಯಾಬಲ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಬದಲಾಗಲು ಅಥವಾ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯ ನಾಯಕತ್ವದ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದರೆ, ನಿಗದಿತ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯ ಉದ್ದೇಶವು ಸಾಫಲ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಕಾಲಿಕ ಮರಣ ಅಥವಾ ಅಪರಾಧ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಹೊರತಾಗಿ ಉಳಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ತೆರವಾಗುವ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಉಪಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜೀನಾಮೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಸದಸ್ಯ ಅಥವಾ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರು ಚುನಾವಣೆಗೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸದಂತೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಅಗತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಉಪ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದು ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳ ಬಲಾಬಲ ಬದಲಾದರೆ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕನು ಉಳಿದ ಅವಧಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಹಿಡಿಯಲು, ಒಂದು ಬಾರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೇಂದ್ರ ಶಾಸಕಾಂಗದ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು.

ರಾಜ್ಯ ಶಾಸಕಾಂಗದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಭಿನ್ನವಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೂ ಅಗತ್ಯ ಬಹುಮತ ಲಭ್ಯವಾಗದೆ, ಅಂತಂತ್ರ ಸಂಸತ್ತು ರಚನೆಯಾದರೆ, ಎರಡು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನಯ, ವಿಘಟನೆಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಒಕ್ಕೂಟಗಳನ್ನು ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಅಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಒಕ್ಕೂಟದ ನಾಯಕನನ್ನು ಪ್ರಧಾನಿಯನ್ನಾಗಿಸಿ, ಅವನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೊಟಕುಗೊಳಿಸದಂತಹ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು. ಯಾವ ಪಕ್ಷವೂ ಸರ್ಕಾರ ರಚಿಸಲು ಮುಂದಾಗದಿದ್ದರೆ, ಮಧ್ಯಂತರ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಹೋಗುವುದಾದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯವಿಧಾನಸಭೆಗಳಿಗೂ ಚುನಾವಣೆನಡೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದು. ಆದುದರಿಂದ ಸಂಸತ್ತಿನ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯನ್ನು ನಿಗದಿತ ಅವಧಿಗೆ ನಿಗದಿಗೊಳಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಲೋಕಸಭೆಯ ವಿಸರ್ಜನೆಯನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿ, ಬಹುದೊಡ್ಡ ಶಾಸಕಾಂಗ ಪಕ್ಷನ ನಾಯಕನನ್ನು ಉಳಿದ ಅವಧಿಗೆ ಪ್ರಧಾನಿಯನ್ನಾಗಿಸಬೇಕು. ಆತನ ಆಡಳಿತದ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಲು, ಸದನದ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಬಹುಮತವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸದೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ, ದೊಡ್ಡ ಶಾಸಕಾಂಗ ಪಕ್ಷವಾಗಿರುವ, ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದ ಬಹುಮತವನ್ನೇ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಬಹುಮತವನ್ನಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ ಆಡಳಿತದ ಅಭದ್ರತೆಯನ್ನು, ಮಧ್ಯಂತರ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿ ಸುಭದ್ರ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು.

ಲೋಕಸಭೆಯ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಉಪ ಚುನಾವಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಶಾಸಕಾಂಗದ ಸಂಖ್ಯಾಬಲ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಬದಲಾಗಲು ಅಥವಾ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯ ನಾಯಕತ್ವದ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದರೆ, ನಿಗದಿತ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯ ಉದ್ದೇಶವು ಸಾಫಲ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಕಾಲಿಕ ಮರಣ ಅಥವಾ ಅಪರಾಧ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಹೊರತಾಗಿ ಉಳಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ತೆರವಾಗುವ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಉಪಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜೀನಾಮೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಸದಸ್ಯ ಅಥವಾ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರು ಚುನಾವಣೆಗೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸದಂತೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಅಗತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಉಪ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳ ಬಲಾಬಲ ಬದಲಾದರೆ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕನು ಉಳಿದ ಅವಧಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಹಿಡಿಯಲು, ಒಂದು ಬಾರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೊನೆಯ ಮಾತು.

“ಒಂದು ದೇಶ, ಒಂದು ಚುನಾವಣೆ” ಯು ಭಾರತವನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದ ಮೂಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ‘ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು’ ಭಂಗಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷೀಯ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸಂಸದೀಯ ಪದ್ಧತಿಗಿಂತ ಅಧ್ಯಕ್ಷೀಯ ಮಾದರಿ ಉತ್ತಮವೆನ್ನುವ ವಾದ ಭಾಗಶಃ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಂತೆ ಆಗುವುದಲ್ಲದೆ, ವಿಶಿಷ್ಟ ಮಾದರಿಯ ಅಥವಾ “ಭಾರತೀಯ ಮಾದರಿಯ ಸಂಯುಕ್ತ ಪದ್ಧತಿ” ಹಾಗೂ “ಭಾರತೀಯ ಮಾದರಿಯ ಸಂಸದೀಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು” ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಸತ್ಯವೂ ಅಲ್ಲ, ಯಾವುದೂ ಪರಿಪೂರ್ಣವೂ ಅಲ್ಲ, ಭಾರತದ “ಒಂದು ದೇಶ, ಒಂದು ಚುನಾವಣೆ” ಮೂಲಕ ಹೊಸ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಮಾದರಿಯಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ಆಕರ ಗ್ರಂಥಗಳು:

- [1] The Hindu 19th jun 2019
- [2] www.indiatoday.in 22nd jun 19
- [3] www.insightsonindia.com 17th jun 2019
- [4] www.thenewsminute.com 20th jun 2019

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ವಿದ್ಯಾಮಾನಗಳು

ಕರಿಬಸಣ್ಣ. ಟಿ.

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಧಾನಪತ್ರಕರ್ತ, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ,
ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ತುಮಕೂರು.

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಒಂದು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಮೀರಿದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮೃದ್ಧತೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಗೆ ಇದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದಾಗ ಆಯಾ ಕಾಲಘಟ್ಟದ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಬೆಸೆದುಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಭಾಷಾರೂಪ, ಛಂದೋರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಮತ ಧರ್ಮಗಳ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದಲೂ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ.

ಕೀ ವರ್ಡ್: ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ರಾಜಕೀಯ ವಿದ್ಯಾಮಾನ, ಪಂಪಯುಗ, ಬಸವಯುಗ, ಹರಿಹರ ಯುಗ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸಯುಗ.

ಪಿರೀಕೆ

ಜೈನ, ವೀರಶೈವ, ವೈಷ್ಣವಧರ್ಮಗಳ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಧರ್ಮದ ಪ್ರೇರಣೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಭಾವಗಳಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಜೈನಯುಗ, ವೀರಶೈವಯುಗ, ವೈಷ್ಣವಯುಗ ಎಂದು ಕೂಡ ಕೂಡ ಧರ್ಮವನ್ನೆ ಮೂಲಮಾನವನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ವಿಭಾಗಿಸಿ ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಮತಧರ್ಮವನ್ನೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆಯಾ ಕಾಲದ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಬರಲು ರಾಜಕೀಯ ಸುಭದ್ರತೆಯೂ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿಯೂ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವವರು ಪಂಪಯುಗ, ಬಸವಯುಗ, ಹರಿಹರ ಯುಗ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸಯುಗ ಎಂದು ಪರಂಪರೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದವರನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಕ್ಷಾತ್ರಯುಗ, ಮತಪ್ರಸಾರಯುಗ, ಸಾರ್ವಜನಿಕಯುಗ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕಯುಗ ಎಂದು ಕೂಡ ವಿಭಾಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ವಿಭಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲು ಹೊರಟರೂ ಅಂದಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ರಾಜ, ರಾಜಾಶ್ರಯ, ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಪ್ರಭುತ್ವಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತವೆ.

ಕವಿಗೆ ಕಾವ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವ ಸಹಜ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಪೋಷಿಸುವ ವರ್ಗದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜಮನೆತನಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಉದಾರವಾದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿವೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಮುಖ ರಾಜಮನೆತನಗಳಾದ ಕದಂಬರು, ಗಂಗರು, ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರು, ಚಾಳುಕ್ಯರು, ಕಳಚೂರ್ಯರು, ಹೊಯ್ಸಳರು, ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸರು, ಮೈಸೂರಿನ ಅರಸರು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕವಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆಯ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ರಾಜಾಸ್ಥಾನಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಜರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕೀರ್ತಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಬೆಳಗಿಸಲು ತಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲು ಕವಿಗಳು ಬೇಕು. ಆಶ್ರಯ

ಕೊಟ್ಟರೆಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜರು, ಸಾಮಂತರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

ಸಾಮಂತರಾಜನಾದ ಅರಿಕೇಸರಿ ಪಂಪ ಮಹಾಕವಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿದ್ದನು. ಆ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಪಂಪ 'ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನ ವಿಜಯ' ಕೃತಿಯ ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರವಾದ ಅರ್ಜುನನ ಪಾತ್ರದೊಂದಿಗೆ ಅರಿಕೇಸರಿಯನ್ನು ಮೇಳೈಸಿ ಕೃತಿರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ರನ್ನನಿಗೆ ಇಮ್ಮಡಿ ತೈಲಪ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿದ್ದ ಕಾರಣ 'ಸಾಹಸಭೀಮ ವಿಜಯ' ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ರನ್ನ ತನ್ನ ಆಶ್ರಯಧಾತನನ್ನು ಮೆರೆಸಿದ್ದಾನೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು ರಾಜರ ಔದಾರ್ಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ, ರಾಜರ ವೀರ-ಪರಾಕ್ರಮಗಳ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸುತ್ತವೆ. ಕೆಲವರು ಜೈನರಿಗೆ, ಕೆಲವರು ವೀರಶೈವರಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ವೈಷ್ಣವರಿಗೆ ಕವಿ ರಾಜಾಶ್ರಯ ಮತ್ತು ಸನ್ಮಾನವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿದ್ದಂತೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸರು ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮೀಯ ಕವಿಗಳಿಗೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದ್ದರು. ಕನ್ನಡದ ರನ್ನ ಜನ್ನರಿಗೆ ಕವಿಚಕ್ರವರ್ತಿ

ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳಿರುವುದು ನೋಡಿದಾಗ ರಾಜನು ಕವಿಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ ಆ ಮೂಲಕ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಹತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ವೀರಯುಗದ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಕೆಚ್ಚು ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದೆ. ರಾಜರ ಆಶ್ರಯವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ ಅಥವಾ ತಟಸ್ಥವಾಗಿ ನಿಂತ ಕವಿಗಳು ಶರಣರು ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವೆನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹರಿಹರ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ, ಷಡಕ್ಷರಿಯಂತಹ ಭಕ್ತಕವಿಗಳಿಗೆ ಅವರ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಜನನ್ನು ಅವರು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜಾಸ್ಥಾನದ ಆಚೆ ನಿರ್ಮಾಣವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಆಪ್ತವಾದ ರೀತಿಯನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಯಾವ ಪ್ರಭಾವಗಳಿಗೂ ಒಳಗಾಗದೆ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸುವ ಮುಕ್ತ ವಾತಾವರಣ ದೊರೆಯಿತು. ಪ್ರಭುತ್ವ ಮತ್ತು ಇತರ ಪ್ರಭಾವಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗದೆ ಯಾರ ಆಧೀನಕ್ಕೂ ಸಿಗದೇ ಸಾಹಿತ್ಯವು ರಚನೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಗುರುತಿಸಲು, ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಮತ್ತು ಗೌರವಿಸಲು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಗಳು, ಅಕಾಡೆಮಿಗಳು ಇವೆ. ಆದರೆ ಇವು ಮೊದಲಿನ ರಾಜಾಸ್ಥಾನಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನೇನೂ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಕವಿ, ಸಾಹಿತಿ, ಹಣ, ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಗೌರವ ಯಾವ ಪ್ರಲೋಭನೆಗೂ ಒಳಗಾಗದೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೃತಿ ರಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ದೊರಕಿರುವ 'ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ' ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಉತ್ತಮ ನಿದರ್ಶನವೆಂದೇ ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಅಳಿಯುವ ಹಂತವನ್ನು ತಲುಪಿತ್ತು. ಅನ್ಯಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು. ಅನಂತರ ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಿ ಸಕಾಲಿಕವಾದ ಹೋರಾಟವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಕನ್ನಡವು ಜನರ ಭಾಷೆಯಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ಆಡಳಿತವು ಅದೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಯಿತು. ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾದವು. 1856 ರ ವೇಳೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಕೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವ ದೊರೆತು ಕರ್ನಾಟಕದ ಏಕೀಕರಣದ ಕನಸು ಮೊಳಕೆಯೊಡೆಯಿತು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 1890 ರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡಿತು. ಸಾಹಿತಿಗಳು, ಕನ್ನಡಾಭಿಮಾನಿಗಳು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಏಕೀಕರಣದ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಈ ಸಂಘ ಪಡೆದ ಅಪೂರ್ಣ^a ಸಂಘಟನೆಗಾರ ಆಲೂರು ವೆಂಕಟರಾಯರು 1715 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘದೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಏಕೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿತು. 'ಕರ್ನಾಟಕತ್ವ' ಎಂಬುದು ಕೇವಲ ದೇಶಾಭಿಮಾನವಲ್ಲ, ಭಾಷಾಭಿಮಾನವೂ ಅಲ್ಲ ಇವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಮೀರಿದ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಎಂದು ಹೋರಾಟಗಾರರು ಮನಗಂಡರು. ಜನರನ್ನು ಉರಿದುಂಭಿಸುವ

ಕನ್ನಡ ಗೀತೆಗಳು ರಚನೆಯಾದವು. 1924 ರ ಬೆಳಗಾಂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ “ಉದಯವಾಗಲಿ ನಮ್ಮ ಚೆಲುವ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಬದುಕು ಬಲುಹಿನ ನಿಧಿಯು ಸದಭಿಮಾನದ ಗೂಡು..” ಎಂಬ ಗೀತೆ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಗೀತೆಯಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿತ್ತು. ಏಕೀಕರಣದ ನಂತರ ಈ ಗೀತೆ “ಉದಯವಾಯಿತು ನಮ್ಮ ಚೆಲುವ ಕನ್ನಡನಾಡು” ಎಂದು ರೂಪಾಂತರಗೊಂಡಿತು. ಕನ್ನಡ ಕವಿ ವೈಭವ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ರೂಪಗೊಳಿಸಿದ ರಾ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ‘ಕನ್ನಡ ಕವಿಚರಿತೆ’ ರಚಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಗೋವಿಂದ ಪೈ, ಬಿಎಂಶ್ರೀ, ಬೇಂದ್ರೆ, ಕುವೆಂಪು ಮೊದಲಾದವರು ಕನ್ನಡದ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿದರು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೊಂದರಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಕುವೆಂಪು ಕವಿತೆಯೊಂದರ ಮೂಲಕವೇ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ‘ಅಖಂಡ ಕರ್ನಾಟಕ’ ಕವನ

‘ನೃಪತುಂನೇ ಚಕ್ರವರ್ತಿ

ಪಂಪನಿಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ

ರನ್ನ ಜನ್ನ ನಾಗವರ್ಮ

ರಾಘವಾಂಕ ಹರಿಹರ ಬಸವೇಶ್ವರ

ನಾರಣಪ್ಪ ಸರ್ವಜ್ಞ ಷಡಕ್ಷರ..... ‘ಅಖಂಡ ಕರ್ನಾಟಕ’ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ಕೂಗಾಟದ ರಾಜಕೀಯ ನಾಟಕವಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ದೇವಗಾಂಧಿಯೇ ಹರಸಿದಾನೆ. ನಾಡನ್ನು ಆಳಲು ಯಾವುದೇ ಸಚಿವ ಮಂಡಲ ಬಂದರೂ ಅದು ಶಾಶ್ವತವಲ್ಲ. ಒಂದಲ್ಲಾ ಒಂದು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸಂದು ಹೋಗಲೇಬೇಕು. ಕನ್ನಡಮೈನಿಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಸರಸ್ವತಿಯೇ ಒಂದು ನಿತ್ಯ ಸಚಿವ ಮಂಡಲವನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಕನ್ನಡಕ್ಕಾಗಿ ದೀಕ್ಷೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ನಾಡಿನ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಪಣತೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಕರ್ನಾಟಕವು ಎಲ್ಲಾ ಚಳುವಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಚಳುವಳಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ವೇದಿಕೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಹನ್ನೆರಡನೇ ಶತಮಾನದಷ್ಟು ಹಿಂದೆಯೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆ ತೊಡೆದು ಹಾಕಲು ಮೂಡಿದ ವಚನ ಚಳುವಳಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ತಳಹದಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡ ದಾಸಚಳುವಳಿ, ಬಂಡಾಯ ಚಳುವಳಿ,ಮಹಿಳಾ ಚಳುವಳಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ, ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜಕೀಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸದೊಂದು ಮನ್ವಂತರವನ್ನೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಿಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಕಥೆ,ಕಾದಂಬರಿ,ನಾಟಕ, ಕಾವ್ಯ, ಪ್ರಬಂಧ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು ಹೊರಬಂದಿದ್ದು ಎಲ್ಲಾ ರಾಜಕೀಯ ವಿದ್ಯಾಮಾನಗಳನ್ನೂ ಆಯಾ ಕಾಲಘಟ್ಟದ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿವೆ ಎಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

[1] ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ- ಜಿ.ಎಸ್.ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ.

[2] ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ - ದೇಜಗೌ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಬೆಂಗಳೂರು.ವಿ ವಿ,2001

[3] ಕನ್ನಡ ತಾಯಿಗೆ ನುಡಿನಮನ - ಸಂ ಪ್ರೊ. ಎಲ್.ಎಸ್. ಶೇಷಗಿರಿ ರಾವ್, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ.

ಕನ್ನಡ ಕಥಾ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ 'ಮಾಸ್ತಿ' - ಮಾನವೀಯ ನೆಲೆಯ ಸಾತ್ವಿಕ ಕತೆಗಾರ.

ಡಾ. ಶಶಿರೇಖಾ.ಎಸ್.

ಕನ್ನಡ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು.

ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ತುಮಕೂರು-572102

ಕರಿಬಸಣ್ಣ.ಟಿ.

ಕನ್ನಡ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು.

ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು ತುಮಕೂರು-572102

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ.

ನವೋದಯ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ 'ಸಣ್ಣಕತೆ' ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ಸಮಕಾಲೀನ ಆಶಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದ್ಧತೆ, ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣಾ ಮನೋಭಾವ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು, ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಕೌಟುಂಬಿಕ ನೆಲೆಯ ಸಂಘರ್ಷಗಳು ನೈತಿಕ ಭೂಮಿಕೆಯ ಸಂಘಟನೆಗಳು, ಸಮಾಜ ಮುಖಿ ಚಿಂತನಧಾರೆಗಳು ಮುಂತಾದವು ಸಣ್ಣಕತೆಯ ವಸ್ತುವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿ ವಿಭಿನ್ನ ಕತೆಗಳ ರಚನೆಗೆ ಕಾರಣವಾದವು. ಹೊಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರವೊಂದು ತನ್ನ ಆಕೃತಿಯೊಂದನ್ನು ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆ ಕಾಲದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂದರ್ಭದ ತಾತ್ವಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆದು 'ಸಣ್ಣಕತೆ' ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ದಾರಿಯೊಂದನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿತೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು.

ಕೀ ವರ್ಡ್: ಸಣ್ಣಕತೆ, ಸುವಾಸಿನಿ, ಭಾರತ ಶ್ರವಣ, ಮಾಸ್ತಿ, ಮಾನವೀಯತೆ, ಜೀವನದೃಷ್ಟಿ, ಕಲಾತ್ಮಕತೆ.

ಪಿರೀಕೆ

ಕನ್ನಡ ಸಣ್ಣಕತೆಯು ನವೋದಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದಿತು. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣಕತೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾದವು. ಸಾಹಿತ್ಯ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. 1900 ರಲ್ಲಿ 'ಸುವಾಸಿನಿ' ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪಂಜಿ ಮಂಗೇಶರಾಯರ 'ನನ್ನ ಚಿಕ್ಕ ತಾಯಿ' 'ಭಾರತ ಶ್ರವಣ' ಕಮಲಾಪುರದ ಹೊಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ' ಕತೆಗಳು ಪ್ರಕಟವಾದವು. ಮೊದಲು ಕತೆಗಳು ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧಗಳ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾದವು. ಕನ್ನಡ ಸಣ್ಣಕತೆಗಳು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಜೀವನ ದೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕತೆ ಮೆರಗು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದು 'ಮಾಸ್ತಿ' ಅವರ ಕತೆಗಳ ಮೂಲಕವೆ ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ ಸಂಗತಿ.

'ಸಣ್ಣಕತೆ' ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಿದವರು ಮಾಸ್ತಿ. ನವೋದಯ ಕಾಲಘಟ್ಟದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ 'ಮಾಸ್ತಿ' ಯವರ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆ, ಜೀವನದೃಷ್ಟಿ, ಕಲಾತ್ಮಕತೆಗಳು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಅನಾವರಣಗೊಂಡಿವೆ. 1911ರಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ತಿ ಅವರ ಮೊದಲ ಕತೆ 'ರಂಗನ ಮದುವೆ' ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿತು. ಆಧುನಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕವಾದ ಬದಲಾವಣೆಯ ಕಾರಣ ಯುವ ಜನತೆಯಲ್ಲಾದ ಬದಲಾವಣೆ ಜೀವನದೃಷ್ಟಿಗಳನ್ನು ಹಾಸ್ಯಮಯವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಕತೆಗಳು ಭಾರತೀಯ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ದೇಸಿ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸುವ ತನ್ನತನ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು

ಗುರುತಿಸುವ ಹಂಬಲವಿದೆ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ನೈತಿಕ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವ ಮಾಸ್ತಿಯವರು ಮಾನವೀಯ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನ ಪಾತ್ರ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಹಸ್ತರೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಎಲ್ಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೇ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಾಸ್ತಿಯವರ ಮೊದಲ ಕತೆಗಳು ಮುಗ್ಧತೆ, ಅನುಕಂಪ, ಮಾನವೀಯ ದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ಹಾಸ್ಯಮಯವಾಗಿ ರಚನೆಗೊಂಡಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 'ರಂಗನ ಮದುವೆ' 'ರಂಗಪ್ಪನ ದೀಪಾವಳಿ' 'ರಂಗಪ್ಪನ ಕೋರ್ಟ್‌ಶಿಪ್' ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾದರಿಯಾಗಿ ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ರಸಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಸರಳ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸುವ ಮಾಸ್ತಿಯವರು ಮಾನವೀಯತೆಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕತೆಯನ್ನು ಅಂತ್ಯಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕತೆಯನ್ನು ಪ್ರಬಂಧಗಳ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರಬಂಧಗಳ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಗುವ ಕತೆಯು ಹರಟೆಯ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದು ನಿಧಾನವಾಗಿ ವಸ್ತುವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಓದುಗನಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತಾ ದೇಸಿ ಪರಂಪರೆ ಸಂಪ್ರದಾಯ ನಂಬಿಕೆ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಮಾಜದಲ್ಲಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತಾರೆ. 'ರಂಗಪ್ಪನ ಕೋರ್ಟ್‌ಶಿಪ್ ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ರೂಡಿಸಿಕೊಂಡ ಜನ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ರೀತಿ ನೀತಿ ಹಾಗೂ ಆಧುನಿಕ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬದಲಾಗುವ ಜನರ ಒಳನೋಟಗಳನ್ನು ಮಾಸ್ತಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವ್ಯಂಗ್ಯ, ವಿಡಂಬನೆ ಹಾಸ್ಯಗಳನ್ನು ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಹಿತಮಿತವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. 'ವೆಂಕಟರಾಯನ ಪಿಶಾಚ' ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ತಿಯವರು ಹೊಸ ಸೂಕ್ಷ್ಮವೊಂದನ್ನು ನೀಡುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಮಾಸ್ತಿ ಅವರು ಕಥಾ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಅರಿತು ಕಥಾ ಹಂದರವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅನುಭವಕ್ಕೆ ನಿಷ್ಠವಾಗಿದ್ದು ನಂಬಿದ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ ಚ್ಯುತಿ ಬಾರದಂತೆ ಭಾರತೀಯ ಬದುಕು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮಾನವೀಯತೆ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕಥೆ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಾಸ್ತಿ ಅವರು ಸಮಕಾಲೀನ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಸ್ಪಂದಿಸಲಿಲ್ಲವೇ? ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವರ ಕೆಲವು ಕಥೆಗಳು ಸಮಕಾಲೀನ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಸ್ಪಂದಿಸಿದಂತೆ ರಚನೆಗೊಂಡಿದೆ. ವೇಶ್ಯೆಯ ಕಥೆ ಆಧರಿಸಿ 'ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವ ನಾರಿ' ಕಥೆ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವೇಶ್ಯೆಯ ಬದುಕಿನ ಆಳಗಳು, ಘೋರ ದುರಂತಗಳು ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮಗ್ರ ಶೋಧನೆಯಷ್ಟೇ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. 'ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವ ನಾರಿ' ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ನಾಯಕ 'ಮುಗ್ಧ' ಸಮಯಪ್ರಜ್ಞೆ ಆತನಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆ ಅವಳ ಸ್ಥಿತಿ ವಿವರಿಸಲು ಮುಂದುವರಿದರೂ ಅದು ಸಹಜ ಎನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಸಿಗುವುದು ಹೊರಗಣ್ಣಿನ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಹೆಣಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಥಾನಾಯಕನು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆಶಯ ನಂಬಿಕೆ ಉಳ್ಳವನು ಮಾನವೀಯ ಅನುಕಂಪದಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು ವೇಶ್ಯೆಯ ಬದುಕಿನ ತಲ್ಲಣಗಳು ಶೋಧಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಅಂದಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿದ್ಯಾಮಾನಗಳಿಗೆ ಒತ್ತಡಗಳಿಗೆ ಮಾಸ್ತಿ ಕತೆಗಳು ಹೆಸರಾಗಿವೆ. ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮತಾಂತರ ಹುನ್ನಾರಗಳು ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಕೊಳ್ಳಿ ಮಾಡುವ ಸಂಚುಗಳು ನಡೆದಿದ್ದವು. ಇಂತಹ ವಸ್ತುವನ್ನಾದರಿಸಿ 'ಇಲ್ಲಿಯ ತೀರ್ಪು' 'ವಸುಮತಿ' ಕಥೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮತಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಹೆನ್ರಿ, ರಾಮಾಬೋಯಿ, ತಿಮ್ಮಾಬೋಯಿ ವಿರುದ್ಧ ಪರ್ಯಾಯ ಹೂಡಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮೊರೆ ಹೋದಾಗ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ನ್ಯಾಯ ಸಿಗುವ ಬದಲು ಕಳ್ಳತನದ ಆರೋಪ ಹೊರಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಗ್ಧರ ಮೇಲೆ ಮತಾಂತರ ಬಲೆ ಬೀಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಮಾಸ್ತಿ ಕಥಾ ತಂತ್ರ ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದು 'ಡೈರಿ' ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ತಂದು ನಾಟಕೀಯ ತಿರುವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ಮನಸ್ಸುಗಳ ತಲ್ಲಣ, ಗೊಂದಲ, ತಳಮಳಗಳ ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿವೆ.

'ಒಂದು ಹಳೆಯ ಕತೆ' ತೆಳುವಾದ ಕತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಸ್ತ್ರೀ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಸೋಲಬಾರದೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದ ಸನ್ಯಾಸಿಯೊಬ್ಬ ತನ್ನ ಮಠದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳಿಗೆ ಇರುಳು

ಆಶ್ರಯವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾನೆ. ಅವಳನ್ನು ಕಾಯುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ಚಂಚಲಗೊಂಡು ಅವನಿಗಿದ್ದ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಸನ್ಯಾಸಿ ತಾನು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿಗೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಟ್ಟು ಸನ್ಯಾಸಿಯಾಗೆ ಉಳಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಾಸ್ತಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪರಿಧಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ.

ಬರಹಗಾರ ತನ್ನ ಸಮಕಾಲೀನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅಥವಾ ಅವುಗಳನ್ನು ಬರವಣಿಗೆಯ ಮೂಲಕ ತಿದ್ದಲು ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಲು, ಬದಲಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮಾಸ್ತಿಯವರು ಅವರ ಕಾಲದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿದಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ. ವಿವೇಚನೆ, ಚಿಂತನೆ, ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಅರಿತು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಮಾಸ್ತಿ ಕತೆಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕುಂದು ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ. ಜಡ್ಡುಗಟ್ಟಿರುವ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಡಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಆರೋಗ್ಯಪೂರ್ಣ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತವೆ.

ಮಾಸ್ತಿ ಅವರ ಕಥಾ ನಿರೂಪಣೆಯು ಎರಡು ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಒಂದು ನೇರವಾದ ನಿರೂಪಣೆಯಾದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ತಮಗೆ ಹೇಳಿದ ಕಥೆಯನ್ನು ತಾವು ಓದುಗರ ಮುಂದಿಡುವಂತೆ ಚಿತ್ರಣವಿರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿ ಮಾಸ್ತಿ ಅವರ 'ಜೋಗ್ಯೋರ ಅಂಜಪ್ಪನ ಕೋಳಿ ಕತೆ' 'ಚಿಕ್ಕವ್ವ' 'ವೆಂಕಟಶಾಮಿಯ ಪ್ರಣಯ ಪ್ರಸಂಗ' 'ವೆಂಕಟಿಗನ ಹೆಂಡತಿ' 'ಮಲೆನಾಡಿನ ಒಂದು ಪಿಶಾಚಿ' ಕತೆಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

'ವೆಂಕಟಶಾಮಿಯ ಪ್ರಣಯ' ಕಥೆಯನ್ನು ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಹೇಳಿದನೆಂದು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸುವಾಗ ನಿರೂಪಕ ಬಹಳ ಸಹಾನುಭೂತಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಜೋಗ್ಯೋರ ಅಂಜಪ್ಪನೇ ತನ್ನ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಕಥಾ ನಿರೂಪಣೆಯನ್ನು ಅಂಜಪ್ಪನ ಮಾತಿನ ಸೊಗಸು, ಬಣ್ಣಗಾರಿಕೆ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಚಿಕ್ಕವ್ವ ಕತೆಯನ್ನು ಊರಿನ ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರು ಹೇಳಿದರೆಂದೂ ಶ್ರೀರಾಮ ನಿರೂಪಕರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದನೆಂದು ಚಿತ್ರಣಗೊಂಡಿದೆ. 'ಮಲೆನಾಡಿನ ಒಂದು ಪಿಶಾಚಿ' ಕತೆಯು ಒಂದು ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸುವುದರಿಂದ ಆ ಸುತ್ತಲೂ ಈ ಕತೆ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದ್ದ ಕಾರಣ ಸ್ನೇಹಿತರೊಬ್ಬರು ರಾಮರಾಯರಿಗೆ ಕತೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಪುರಾಣ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಿರುವಂತೆ ನಿರೂಪಣಾ ತಂತ್ರವನ್ನು ಮಾಸ್ತಿ ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಯಾರೋ ಯಾರಿಗೋ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದವನು ಮತ್ತೆ ಇನ್ನಾರಿಗೋ ನಿರೂಪಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಥೆಗಳು ಮೂಡಿಬರುತ್ತವೆ. ಕಥೆ ಹೇಳುವವರ ಪರಂಪರೆಯು ತಲೆಮಾರುಗಳಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಬದುಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಮ್ಯ ಆಸಕ್ತಿ ತುಂಬಿದವ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ನಿರೂಪಣಾ ವೈಖರಿಯಲ್ಲಿ ಕತೆಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. 'ನಾನು' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಾತ್ರವಾಗಿಯೂ ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಮಾಸ್ತಿಯವರ ನಿರೂಪಣಾ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾಗಿದೆ. 'ಗೌತಮಿ ಹೇಳಿದ ಕತೆ' 'ಮೊಸರಿನ ಮಂಗಮ್ಮ' 'ಡೊಬಾಯಿ ಪಾದ್ರಿಯ ಒಂದು ಪತ್ರ' 'ರಂಗನಹಳ್ಳಿಯ ರಾಮ' 'ವೆಂಕಟಶಾಮಿಯ ಪ್ರಣಯ' 'ದಾಂಪತ್ಯದ ಹೊಸ ಪರಿ' 'ಜೋಗ್ಯೋರ ಅಂಜಪ್ಪನ ಕೋಳಿ ಕತೆ' 'ಇಲ್ಲಿಯ ತೀರ್ಪು' ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಣಾ ತಂತ್ರದ ಹೊಸ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುಭವ ವಿಚಾರಗಳೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಹೊಸ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಮಾಸ್ತಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ನೇರ ನಿರೂಪಣೆ ಇದೆ. ಮಾಸ್ತಿ ಅವರದು ಉದ್ದೇಗರಹಿತವಾದ ಸಮಾಧಾನದ ಶೈಲಿಯ ಬರಹ ಎಲ್ಲಾ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉದಾರವಾದ ಮಾನವತಾವಾದಿ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

‘ಜೋಗ್ಯೋರ ಅಂಜಪ್ಪನ ಕೋಳಿ’ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯದಾನದ ಕುರಿತ ಎಚ್ಚರದ ನಿಲುವುಗಳಿವೆ. ‘ಜೋಗ್ಯೋರ ಅಂಜಪ್ಪ’ ತನ್ನ ಊರಿನ ರಂಗಪ್ಪ ನ್ಯಾಯಾದೀಶನಾಗಿ ನೇಮಕವಾದ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿದು ಅತನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಲು ಬಂದು ತನಗಾದ ಅನ್ಯಾಯದ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವಾಗ ಸಾಕ್ಷಿ ಮತ್ತು ಪೋಲೀಸು ಲಾಯರ್‌ಗಳ ಮಾತನ್ನಲ್ಲದೇ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಪರಾಧಿಯೇ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಕೋಳಿಯನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ನೀಡಿದ್ದ ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳು ಜೋಗಿಯ ಮೇಲೆ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಹೊರೆಸುತ್ತಾಳೆ. ಜೋಗಿಯು ಹೆಣ್ಣುಮಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಲು ಹೋಗಿ ಆಕೆಯು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಮೋಸದ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಳುತ್ತಾನೆ. ಕೋರ್ಟ್ ಹಾಕಿದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜುಲ್ಮಾನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಗದೇ ಜೈಲುವಾಸ ಅನುಭವಿಸುವ ಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆ ಕಾರಣವಾಗಿಯೇ ನಿರಾಪರಾಧಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಅಂಜಪ್ಪ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡುವ ಮುನ್ನ ಅಪರಾಧಿಯು ಅಪರಾಧಿಯೇ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂದು ವಿವೇಚಿಸುವ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಮನಗಾಣಿಸುತ್ತಾನೆ.

‘ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವ ನಾರಿ’ ನಾಗರತ್ನಸಾನಿ ಎಂಬ ವೇಶ್ಯೆಯೊಬ್ಬಳ ಕಥೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನಾರಿಯರ ಬಗ್ಗೆ ಮೂಡುವ ಗಂಡಸರ ವಿಭಿನ್ನವಾದ ನಿಲುವುಗಳು ಈ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಣಗೊಂಡಿದೆ. ಸುಂದರ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಕಂಡ ಕೂಡಲೇ ಮೈಮರೆತು ಚಿಲ್ಲರೆಯನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸದೇ ಅನಂತರ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಪ್ರಯಾಣಿಕ ಮತ್ತು ಸ್ಟೇಷನ್ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಮಧ್ಯೆ ವಾಗ್ವಾದ ನಡೆದಾಗ ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯನ ಪ್ರವೇಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ಹೆಂಗಸನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಊರು ತಲುಪಿಸಲು ಮುಂದಾದ ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯನಿಗೆ ಆ ಹೆಂಗಸಿನ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳು ಅರಿವಾಗಲು ತಡವಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯ ಮನೆಗೆ ಹೋದ ನಂತರವೂ ಆ ಹೆಂಗಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಆಕೆಯು ಮುಖ ಪರಿಚಯ ತನಗಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆ ಹೆಂಗಸಿನಿಂದ ಕರೆ ಬಂದಾಗ ಆಕೆಯ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಅವನಿಗೆ ಅವಳೊಬ್ಬಳು ವೇಶ್ಯೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅವಳು ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯನ ಸೇವೆಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವುದು ತಿಳಿದು ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯ ತಾನು ಆ ತರಹ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಆಕೆಯ ಮುಖ ಯಾರನ್ನೋ ಹೋಲುತ್ತದೆಯೆಂದು ದ್ವಂದ್ವಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕುತ್ತಾನೆ. ಆ ಸ್ತ್ರೀತನ್ನ ತಾಯನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪೋಟೋ ತೋರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಅದು ತನ್ನ ತಂದೆಯದು ಎಂದು ತಿಳಿದು ಆ ಹೆಂಗಸನ್ನು ತಂಗಿ ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆ ಹೆಂಗಸಿನ ಮಗಳು ತನ್ನ ಮಗಳ ಹೋಲಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವುದು ಅಚ್ಚರಿ ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ನಾಗರತ್ನಸಾನಿ ತನ್ನ ಕೆಲಸ ಮತ್ತೆ ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದೇ ಹೊಸ ಕನಸೊಂದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ‘ವೆಂಕಟಿಗನ ಹೆಂಡತಿ’ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ತಿಯವರು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕತೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗೆಗೆ ಗೌರವ, ಪಾರಂಪರಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಕುರಿತ ನಿಷ್ಠೆ ಆದರ್ಶಪ್ರಿಯತೆ, ಆದರ್ಶ ಪುರುಷನ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ವೆಂಕಟಿಗನೆಂಬ ಕೂಲಿಕಾರ ತರುಣ. ಸಣ್ಣ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಜೀವನ ಬೇಸರವಾಗಿ ತಿರುಪತಿಯಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದು ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಾನೆ. ವೆಂಕಟಿಗನ ಹೆಂಡತಿ ರಂಗಿ ಒಡವೆ ವಸ್ತ್ರದ ಆಸೆಗೆ ಮರುಳಾಗಿ ಸಾಹುಕಾರ ರೆಡ್ಡಿಯ ಸಹವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಬುದ್ಧಿವಾದವನ್ನು ಕೇಳದೆ ರೆಡ್ಡಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನೆಲೆಸುತ್ತಾಳೆ. ವೆಂಕಟಿಗನು ರಂಗಿ ಅಮಾಯಕಳು, ಬುದ್ಧಿ ತಿಳಿಯದವಳು ಎಂದು ಕ್ಷಮಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಅವಳಿಗೆ “ತಿರುಗಿ ಎಂದೇ ಆಗಲಿ ನನ್ನ ಬಳಿ ಬರಬೇಕು ಎನ್ನಿಸಿದರೆ ಸಂಕೋಚ ಪಡದೆ ಹೊರಟು ಬಂದುಬಿಡು, ನಾನು ಅದುವರೆಗೆ ಕಾದಿರುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಸೌದೆ ಮಾರಿ ಜೀವನ ನಡೆಸುವ ವೆಂಕಟಿಗನು ರಂಗಿ ಒಂದು ಮಗುವಿನೊಂದಿಗೆ ವಾಪಾಸು ಬಂದಾಗ ನಿಷ್ಕಲ್ಮಶ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹೆಂಡತಿಯ ಹಿಂದಿನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗೂ ಮುಂದಿನ ಗೌರವಯುತ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ನಾಂದಿಯಾಡುತ್ತಾನೆ. ಊರಿಗೆ ವಾಪಾಸಾಗದೆ ಅಪರಿಚಿತ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸುತ್ತಾನೆ.

ವೆಂಕಟಿಗನದು ಧೀರೋದಾತ್ತ ಪುರುಷ ಪಾತ್ರ. ನಿರೂಪಕ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ವರ್ಗದವನು ಆದರೆ ವೆಂಕಟಿಗ ಕೆಳಜಾತಿಯ ಕೂಲಿಕಾರ ವರ್ಗದವನು ತನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬನ ಜೊತೆ ಬಾಳಿ ಅವನ ಮಗುವಿನೊಡನೆ ತಿರುಗಿ ಬಂದರೂ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಮರುಮಾತಿಲ್ಲದೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ವೆಂಕಟಿಗನ ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಗತಿ. ಆದರೆ ಆದರೆ ನಿರೂಪಕನಿಗೆ ಇದು ಅಚ್ಚರಿಯ ವಿಚಾರ. ವೆಂಕಟಿಗನ ವಿಶಾಲ ಹೃದಯ, ಮುಗ್ಧತೆ, ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಅತನ ಸಮಾಜದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ವೆಂಕಟಿಗನದು ಹೇಡಿತನ ಆಕೆಯ ಜುಟ್ಟು ಹಿಡಿದು ತಂದು ಆಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಅತ್ತೆ ಇಬ್ಬರೂ ವೆಂಕಟಿಗನಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಮದುವೆಯಾಗಲು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲದ ಹೆಂಗಸು ಯಾವುದೋ ಆಸೆಗೆ, ಮೋಹಕ್ಕೆ ಮರುಳಾಗಿ ಮನಸ್ಸು ಚದುರಿ ಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ. ಎಂದು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಕರೆದು ತರುವುದು ಬೇಡವೆಂದು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾನೆ. ತಾನು ಅದೇ ಊರಿನಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಆಕೆಯು ಬಾಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಬರುತ್ತಾನೆ. ತಿಳುವಳಿಕೆ ಬಂದಾಗ ತಾನೇ ವಾಪಾಸಾಗುತ್ತಾಳೆ ಎಂದು ಕಾಯುವ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಚಿಂತನೆ ಮಾನವೀಯ ನೆಲೆಯ ಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದ ವೆಂಕಟಿಗನಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದು ಯಾವುದೇ ಸಮುದಾಯ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದಲ್ಲ. ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಹಿಂಸೆಯಾಗಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿದು ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದು ತಾನು ಅನಾಥನೆಂಬಂತೆ ಬದುಕು ಸವೆಸುತ್ತಾನೆ. ಹೆಂಡತಿ ಮರಳಿ ಮಗುವಿನೊಂದಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹೆಂಡತಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಅವಮಾನವಾಗಬಾರಬೆಂದು ತನ್ನ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಊರನ್ನು ತೊರೆದು ಪರಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸುವ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಮಗು ಅವನದೋ ಅಲ್ಲವೋ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವ ಕುತೂಹಲ ನಿರೂಪಕನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ಮರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ವೆಂಕಟಿಗನೇ ಪ್ರಶ್ನಿಸದೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವಾಗ ತಾನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಬಾರದೆಂದುಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನಾಗುತ್ತಾನೆ. ವಿದ್ಯಾವಂತನೆನಿಸಿಕೊಂಡವನಿಗೆ ಇಲ್ಲದ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯತೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೂಲಿಕಾರ ವೆಂಕಟಿಗನಿಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮಂತ ಸತ್ತನೆಂದು ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿದಾಗ ಕಣ್ಣಂಚಿನಲ್ಲಿ ಹನಿ ತಂದರೂ ಕೆಟ್ಟವ ಹಾಳಾದ, ಬೀದಿಗೆ ಬಂದ ಹಾವನ್ನು ಹೊಡೆಯದೇ ಬಿಡುತ್ತಾರೆಯೇ? ಎಲ್ಲರೂ ನಿನ್ನಂತೆಯೇ ಇರುತ್ತಾರೆಯೇ? ಎನ್ನುತ್ತಾಳೆ ರಂಗಿ. ವೆಂಕಟಿಗ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಉದಾತ್ತ ಚಿಂತನೆಯ ಹೃದಯ ವೈಶಾಲ್ಯತೆಯ ಒಳ್ಳೆಯ ಪುರುಷನಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾನೆ. ಮಾಸ್ತಿಯವರ ಈ ಆದರ್ಶಗಳು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆ ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯತನಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿವೆ. ಈ ಕಥೆಯು ಮಾಸ್ತಿಯವರಿಗಿದ್ದ ಜೀವನದ ಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಧ್ವನಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಾಸ್ತಿಯವರ ಸ್ತ್ರೀ ಪರವಾದ ನಿಲುವುಗಳು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೇ ನಿಲ್ಲುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. 'ವೆಂಕಟಿಗನ ಹೆಂಡತಿ' 'ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವ ನಾರಿ' 'ಗೌತಮಿ ಹೇಳಿದ ಕಥೆ' ಮತ್ತು 'ಮೊಸರಿನ ಮಂಗಮ' ಈ ಮೂರು ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನವಾದ ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಸ್ತಿಯವರು ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವೆಂಕಟಿಗನ ಹೆಂಡತಿ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವಂಥ ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ 'ರಂಗಿ' ಮುಗ್ಧಳೇ ಆದರೂ ಶ್ರೀಮಂತ ತೋರಿಸಿದ ಆಮಿಷಗಳಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗಿ ಸಂಸಾರವನ್ನು ತೊರೆದ ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಾಳೆ. ತಪ್ಪು ತಿಳಿದಾಗ ಮತ್ತೆ ತನ್ನ ಸಂಸಾರ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಾಳಲು ಮುಂದಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ಧೈರ್ಯವಂತ ಸ್ತ್ರೀಯರಾಗಿ ಚಿತ್ರಣಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. 'ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವ ನಾರಿ' ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸ್ತ್ರೀ ನಾಗರತ್ನಸಾನಿ ವೇಶ್ಯಾವೃತ್ತಿ ಮಾಡುವವಳು. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವ್ಯವಹಾರಿಕವಾಗಿ ನೋಡುವ ಈಕೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯನನ್ನು ಬೇಟಿ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ತನ್ನ ವೃತ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯ ಅವಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿ ತನಗೆ ಆ ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ಅವಳ ತಾಯಿಯನ್ನು ತನ್ನ ತಂದೆ ಉದ್ಧರಿಸಿದ್ದನೆಂದು ಅರ್ಥವಾದಾಗ ತಂಗಿ ಎಂದು ಸಂಭೋಧಿಸುತ್ತಾನೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯನ ನಡತೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಆ ವೇಶ್ಯ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಟ್ಟು ತನ್ನ ಪಾಪವನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಬದಲಾಗುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೇನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. 'ಗೌತಮಿ ಹೇಳಿದ ಕಥೆ' ಯಲ್ಲಿ ಗೌತಮಿ ಆಶ್ರಮದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾಲಿನಿಯ ಕಥೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಭಾರಧ್ವಾಜ ಮತ್ತು ದತ್ತನೊಂದಿಗೆ ಆತ್ಮೀಯಳಾಗಿದ್ದ ಮಾಲಿನಿಯು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆ ತಾನೂ

ಗಂಡೆಂಬಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಹಿರಿಯರು ಮದುವೆಯಾಗಲು ಸೂಚಿಸಿದಾಗ ಭಾರಧ್ವಜನನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ದತ್ತನಿಂದ ದೂರ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾಳೆ. ಭಾರಧ್ವಜನೊಂದಿಗಿನ ಸ್ನೇಹ ಪ್ರೇಮವಾಗಿ ದಂಪತಿಗಳಂತೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಬದುಕಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮದುವೆಗೆ ತಿಂಗಳಿರುವಾಗ ಭಾರಧ್ವಜ ಈಜುವಾಗ ಮರವೊಂದು ಬಡಿದು ದುರಂತಕ್ಕೆ ನಾಂದಿಯಾಗಿ ಮಾಲಿನಿಯ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ದುರಂತ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾಲಿನಿಯು ಭಾರಧ್ವಜನನ್ನು ಮರೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ದತ್ತನನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಾಳೆ. ದತ್ತ ಆ ಆಶ್ರಮದ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಸರ್ವ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೆ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮಾಲಿನಿಯ ಪ್ರೇಮ ಬಿಟ್ಟು ನಿರಾಕರಿಸಿ ಆಕೆಯನ್ನು ತಾಯಿಯಂತೆ ಭಾವಿಸಿ ತನ್ನನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಮಾಲಿನಿ ಬದಲಾಗಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಗಟ್ಟಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಮಾಸ್ತಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿರೋಧಿಸದೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಮೊಸರಿನ ಮಂಗಮ್ಮ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಕಥೆ ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಮಂಗಮ್ಮನ ಧ್ವನಿಯಿದೆ. ಮಂಗಮ್ಮನ ಸೊಸೆ ಕೂಡಾ ಅಷ್ಟೇ ಜಾಣ ಸ್ತ್ರೀಯಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ಮೊಸರನ್ನು ನಗರದ ವರ್ತನೆ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಹಣ ಸಂಪಾದಿಸುವ ಮಂಗಮ್ಮ ನಿರೂಪಕಿಯ ಬಳಿ ತನ್ನ ಸಂಸಾರ, ಗಂಡ, ಸೊಸೆ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜದ ಜನರನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವ ಮಾತುಗಳು ಅವಳ ಸಂಕಟದ ಅನುಭವದ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ತನಗೆ ಗಂಡನಿಂದ ಯಾವ ಸುಖವೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವ ಮಂಗಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿ ಗಂಡನನ್ನು ಹೇಗೆ ತನ್ನ ಬಳಿಯೇ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ವಿವರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಬಟ್ಟೆ ತೊಟ್ಟು ನಗುನಗುತ್ತಾ ಇರಬೇಕು. ಒಳ್ಳೆಯ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿ ತಿನ್ನಲು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ತನ್ನ ಗಂಡ ತನ್ನನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿ ಬೇರೆಯವಳ ಮೋಹದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ನೋಯಿಸಿದ್ದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸೊಸೆ ನಂಜಮ್ಮನೊಂದಿಗೆ ಜಗಳಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲುವ ಮಂಗಮ್ಮ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಿದ್ದರೂ ಅವರು ಹೆಂಡತಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ತಾಯಿಯನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಅತ್ತೆಯ ಕಿರಿಕಿರಿ ತಾಳಲಾರದೆ ಬೇರೆ ಹೋಗುವ ನಂಜಮ್ಮ ಅತ್ತೆಯ ಆದಾಯವನ್ನು ಬೇರೆಯವರು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಂದು ತಿಳಿದಾಕ್ಷಣ ಮೊಮ್ಮಗನನ್ನು ಅಜ್ಜಿಯ ಕಡೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಸಂಸಾರವನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಮೊಸರು ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ತಾನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಜಾಣೆಯಾಗಿ ಚಿತ್ರಣಗೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಮಂಗಮ್ಮನೇ ತನ್ನ ಸೊಸೆ ನಂಜಮ್ಮನಿಗೆ ಮೊಸರು ವರ್ತನೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಪರಿಚಯಿಸಿ ತನ್ನ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುತ್ತಾಳೆ.

ಸ್ತ್ರೀಯರ ಪಾತ್ರ ಚಿತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ತಿ ಮಾನವೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಬೆಳಗಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಅಗೌರವ ತರುವ ಯಾವ ಕಳಂಕವನ್ನೂ ಉಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಪಾತ್ರಗಳೂ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಓದುಗರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗುತ್ತವೆ. ಮಾಸ್ತಿಯವರು ಒಬ್ಬ ಸಾತ್ವಿಕ ಬರಹಗಾರ. ಮಾಸ್ತಿಯವರ ಕಥೆಗಳು ಮುಕ್ತಾಯವು ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದು ಯಾವಾಗಲೂ ಮಾನವೀಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತು ಓದುಗರಿಗೆ ಆದರ್ಶದ ಬದುಕನ್ನು ಭೋಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿವೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು:

- [1] ಸಮಗ್ರ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ- ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
- [2] ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆ.- ಡಾ.ಎಸ್. ಪ್ರಸಾದಸ್ವಾಮಿ.
- [3] 'ಸಣ್ಣಕತೆ' ಸ್ವರೂಪ-ವಿನ್ಯಾಸ- ಡಾ.ಎಸ್. ಪ್ರಸಾದಸ್ವಾಮಿ.
- [4] ಮಾಸ್ತಿಯವರ ಸಣ್ಣಕತೆಗಳು- ಎ.ಎನ್ ಮೂರ್ತಿರಾವ್.
- [5] ಶತಮಾನದ ಸಣ್ಣಕತೆ- ಕನ್ನಡಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟಣೆ.
- [6] ಕಲ್ಪಿತ ವಾಸ್ತವ-(ಕನ್ನಡ ಸಣ್ಣಕತೆ) - ಗಿರಡ್ಡಿ ಗೋವಿಂದರಾಜ.
- [7] ಕನ್ನಡ ಸಣ್ಣಕತೆಗಳು- ಸಂಪಾದಕರು. ಜಿ.ಹೆಚ್. ನಾಯಕ.

TUMBE Group of International Journals : Guidelines for Author

All researchers are invited to submit their original or extended version of previously published papers for peer review and publications. Before submitting papers at TUMBE Group of International Journals, the authors must ensure that their works in original or refereed form have never published anywhere and be agreed upon the entire fraternity of authors. The authors must also agree and adhere on originality and authenticity of their research work.

All authors are requested to publish your papers under the following subject area.

- English and Indian Languages
- Social Science and Humanities
- Physical Sciences
- Mathematics & Computer Applications
- Life Sciences
- Commerce & Management
- Educational Research
- Sports and Library Science

Scope for publish:

Tumbe International Group of Journals accepts all types of papers/Article of all the areas both in English and Indian languages with the following types of study.

- Research Paper
- Case Studies
- Analytical papers
- Review Article
- Argumentative papers
- Survey research and data analysis

Review Process

Tumbe Group of International Journals - follows quick evaluation method. In order to substantially reduce the time to publication as compared with traditional journals. Submitted article result will announce as soon as possible. Editorial board members will make the final decision. Submit the original article without any plagiarism and copyright material

- Each paper will be reviewed by at least two experts and maximum four.
- The submission will be allotted immediately to review through online.
- Reviewers will return the review comments after receiving the paper within 48 hours.
- Final document will evaluate chief editorial committee whether author modified the document as per reviewer suggestion.
- If satisfied document will forward to Chief Editor to review once again and publish otherwise once again document will forward to author for modification.
- Periodical update will happen as and when your paper accepted.
- The successful paper without any anomalies will be published within 72 hours.
- Publication Certificate with author's photo will be sent to Authors immediately after the publication through online by registered Authors mail.
- Easy submission, Quick and fast publication with No publications charges/ Free and Open source publication.
- Published full length paper can be downloaded anytime and anywhere and also shares his paper link through social media.
- Published paper along with author's photo will be appearing in the published volume and Issue.
- Proper Citation and reference link will be provided.

Quick & Easy online research paper submission & tracking

- Easy Manuscript Submission process by providing a user-friendly interface to authors
- Online Registration for easy login to the scientific researchers.
- Helps authors to submit their research papers online free to our Journal.
- The incomplete research papers can be stored and resumed later within the journal software.
- Providing journal authors the facility to suggest reviewers of their choice through the online Journal management software.
- Notifies every time the manuscript receives feedback from the editorial members or the peer reviewers.
- The Research scholars can view the rating and comments given by international editors and reviewers.
- Reviewers can send manuscript revisions easily through the online Journal software with a single mouse click

Real-time tracking of research articles by email notifications or logging in to the online Journal management system.

Copyright Policy

The copyright of submitted article is transferred to TUMBE Group of International Journals/Tumbe International e-Magazine if and when the article is accepted for publication. The Authors hereby transfers any and all rights in and to the paper including without limitation all copyrights to TUMBE Group of International Journals/Tumbe International e-Magazine. The Authors hereby represents and warrants that the paper is original and that he/she is the author of the paper, except for material that is clearly identified as to its original source, with permission notices from the copyright owners where required. The undersigned represents that he/she has the power and authority to make and execute this assignment.

The Author/s must declare that

1. This paper has not been published in the same form elsewhere.
2. It will not be submit anywhere else for publication prior to acceptance/rejection by the Journal/Magazine.
3. A copyright permission is obtain form published work elsewhere and which require the permission for reproduction.
4. As a contributor, all the images you submit for any issue of TUMBE International e-Magazine must be copyright free. You must do all the submitted works and you must be the authentic copyright holder. If whichever submission(s) get involved with any copyright entanglement because of the above, your eligibility will automatically be revoked. You will be responsible for all the legal consequences under all circumstances regardless of TUMBE International e-Magazine awareness or not.

The Author/s must accepted and incorporated the following condition while on preparing the article

1. **Originality** :Tumbe Journals/Magazine adhere Zero percent plagiarism policy. Submitted paper must be 100% original. If you are referring any other paper, you should have proper permission to use their research and proper reference/citation should be given in paper.
2. **Research Work**: As we say research work, we mean your paper should be proper research, innovation or further research work (own idea in case of Magazine).

3. **Open Access:** Tumbe Journals/Magazine is open access platform. All accepted work will publish in our monthly journal and freely available to all readers. Author should agree to provide their research work in open access after publication.
4. **Formatting:** Your paper must be properly formatted and adhere Tumbe Journals/Magazine standard of paper formatting. Submitted paper should be in single or double column standard paper format.

Further more, The Author/s must there by transfer the unlimited rights of publication of the submitted paper in whole to TUMBE Group of International Journals/Tumbe International e-Magazine. The copyright transfer covers the exclusive right to reproduce and distribute the article, including reprints, translations, photographic reproductions, microform, electronic form (offline, online) or any other reproductions of similar nature.

Note: The Author/s must accepted the above conditions and Rules and Regulations of TUMBE Group of International Journals/Tumbe International e-Magazine while on submission of paper by clicking the check box. Authors need not to send separate Copyright form.

Publication Ethics and Malpractice Statement

TUMBE Group of International Journals is a peer-reviewed multidisciplinary journal committed to ensuring the highest standards of publication ethics. All parties involved in the act of publishing (editors, authors, reviewers, and the publisher) have to agree upon standards of ethical behavior. We state the following principles of Publication Ethics and Publication Malpractice Statement based on the Code of Conduct and Best Practice Guidelines for Journal Editors of the Committee on Publication Ethics – COPE (available at <http://publicationethics.org/>).

Duties and Responsibilities of Editors

Publication Decisions

The Editor of the journal is responsible for deciding which of the submitted articles should be published. The decision will be based on the paper's importance, originality, and clarity, and the study's validity, and its relevance to the journal's scope. Current legal requirements regarding libel, copyright infringement, and plagiarism should also be considered.

Fair Play

Submitted manuscripts are evaluated for their intellectual content without regard to race, gender, sexual orientation, religious belief, ethnic origin, citizenship, or political philosophy of the authors.

Confidentiality

The Editor and any editorial staff must not disclose any information about a submitted manuscript to anyone other than the corresponding author, reviewers, potential reviewers, other editorial advisers, and the publisher, as appropriate.

Disclosure and Conflicts of Interest

Unpublished materials disclosed in a submitted manuscript must not be used in an Editor's own research without the explicit written consent of the author(s).

Duties of Peer Reviewers

Contribution to Editorial Decisions

The peer review assists the editor in making editorial decisions and, through the editorial communication with the author, may also assist the author in improving the manuscript.

Promptness

Any selected referee who feels unqualified to review the research reported in a manuscript or knows that its prompt review will be impossible should notify the editor and withdraw from the review process.

Confidentiality

Any manuscripts received for review must be treated as confidential documents. They must not be shown to or discussed with others except if authorized by the Editor.

Standards of Objectivity

Reviews should be conducted objectively. Personal criticism of the author is unacceptable. Referees should express their views clearly with appropriate supporting arguments.

Acknowledgment of Sources

Reviewers should identify relevant published work that has not been cited by the authors. Any statement that an observation, derivation, or argument had been previously reported should be accompanied by the relevant citation. A reviewer should also call to the Editor's attention any substantial similarity or overlap between the manuscript under consideration and any other published data of which they have personal knowledge.

Disclosure and Conflict of Interest

Privileged information or ideas obtained through peer review must be kept confidential and not used for personal advantage. Reviewers should not consider evaluating manuscripts in which they have conflicts of interest resulting from competitive, collaborative, or other relationships or connections with any of the authors, companies, or institutions connected to the submission.

Duties of Authors

Reporting Standards

Authors reporting results of original research should present an accurate account of the work performed as well as an objective discussion of its significance. Underlying data should be represented accurately in the manuscript. A paper should contain sufficient detail and references to permit others to replicate the work. Fraudulent or knowingly inaccurate statements constitute unethical behavior and are unacceptable.

Originality, Plagiarism, and Acknowledgement of Sources

The authors should ensure that they have written entirely original works, and if the authors have used the work and/or words of others that this has been appropriately cited or quoted. Multiple, redundant, or concurrent publications An author should not, in general, publish manuscripts describing essentially the same research in more than one journal or primary publication. Parallel submission of the same manuscript to more than one journal constitutes unethical publishing behavior and is unacceptable. Proper acknowledgment of the work of others must always be given. Authors should also cite publications that have been influential in determining the nature of the reported work.

Authorship of a Manuscript

Authorship should be limited to those who have made a significant contribution to the conception, design, execution, or interpretation of the reported study. All those who have made significant contributions should be listed as co-authors. Where there are others who have participated in certain substantive aspects of the research project, they should be named in an Acknowledgement section.

The corresponding author should ensure that all appropriate co-authors (according to the above definition) and no inappropriate co-authors are included in the author list of the manuscript and that all co-authors have seen and approved the final version of the paper and have agreed to its submission for publication.

Hazards and human or animal subjects If the work involves chemicals, procedures, or equipment that have any unusual hazards inherent in their use, the authors must clearly identify these in the manuscript.

Disclosure and Conflicts of Interest

All authors should disclose in their manuscript any financial or other substantive conflicts of interest that might be construed to influence the results or their interpretation of the manuscript. All sources of financial support for the project should be disclosed.

Fundamental Errors in Published Works

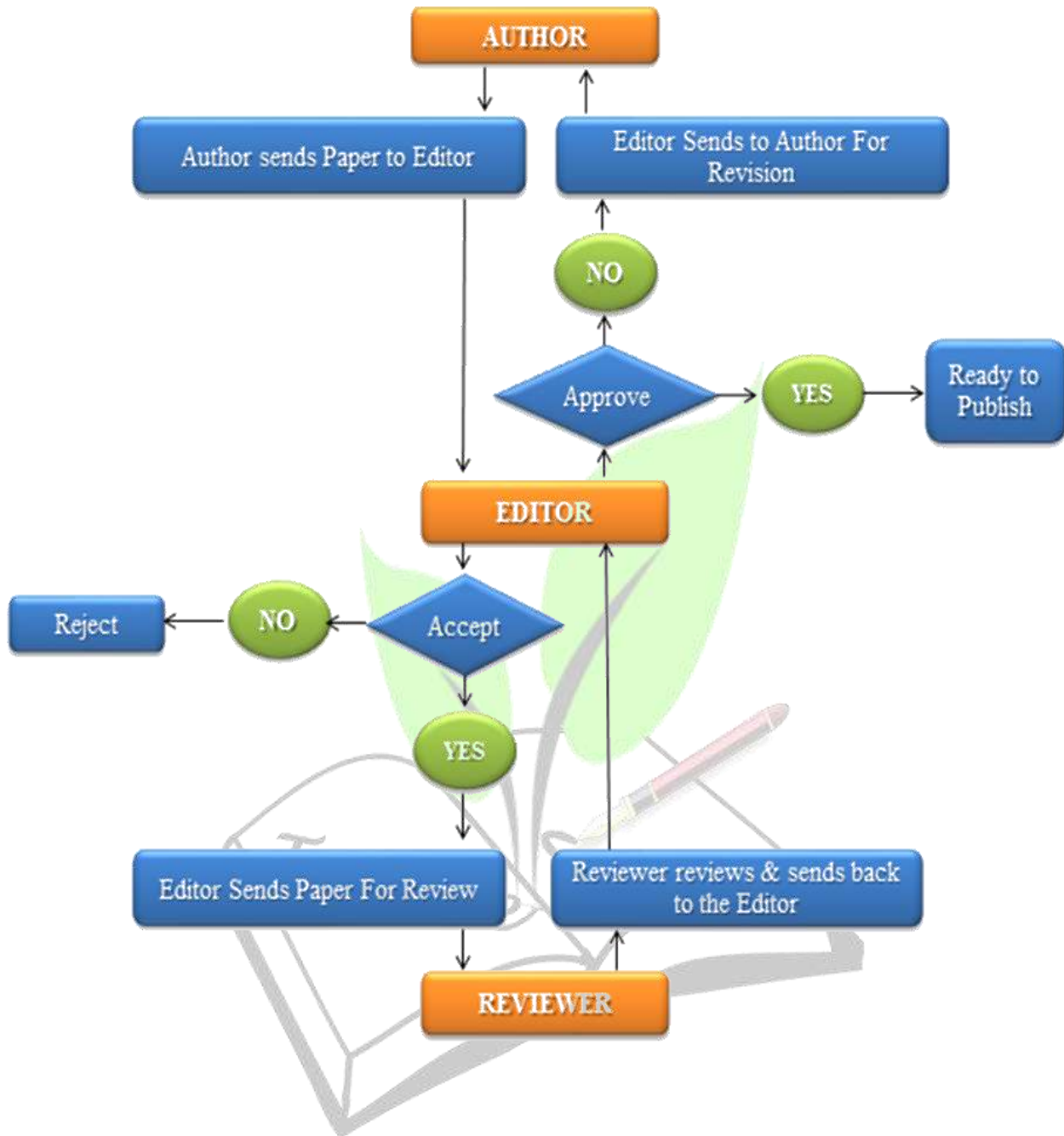
When an author discovers a significant error or inaccuracy in his/her own published work, it is the author's obligation to promptly notify the journal's Editor or publisher and cooperate with them to either retract the paper or to publish an appropriate erratum.

Publisher's Confirmation

In cases of alleged or proven scientific misconduct, fraudulent publication, or plagiarism the publisher, in close collaboration with the Editors-in-Chief, will take all appropriate measures to clarify the situation and to amend the article in question. This includes the prompt publication of an erratum or, in the most severe cases, the complete retraction of the affected work.

The Publisher and the Journal do not discriminate on the basis of age, color, religion, creed, disability, marital status, veteran status, national origin, race, gender, genetic predisposition or carrier status, or sexual orientation in its publishing programs, services and activities.

The Review Process is Carried out as given below

EDITORIAL COMMITTEE

HONORARY & CHIEF EDITOR	
	<p>Prof. Jagadeesh K S HONORARY EDITOR, Principal, Department of Kannada, GFGC Tumkur, Karnataka(INDIA) tumkurgfgct@gmail.com</p>
	<p>Dr Yogeesh N, Chief Editor Assistant Professor of Mathematics & HOD Department of Mathematics GFGC Tumkur, Karnataka(INDIA). yogeesh.r@gmail.com</p>
CHIEF EDITORIAL MEMBERS	
	<p>Prof. Suresha M S Associate Professor of Mathematics Department of Mathematics GFGC Tumkur, Karnataka(India) madhuresuri@gmail.com</p>
	<p>Prof. Vasantha T D Associate Professor of Commerce & Management Department of Commerce & Management, GFGC Tumkur, Karnataka(India) tumkurgfgc@gmail.com</p>
	<p>Prof. Karibasanna T Assistant Professor Department of Kannada GFGC Tumkur, Karnataka(India) karibasanna23@gmail.com</p>
	<p>Dr. Anasuya K.V Assistant Professor Department of Chemistry, GFGC Tumkur, Karnataka(India) dakshineshwar@gmail.com</p>
	<p>Dr. Thippeswamy G Assistant Professor Department of Economics, GFGC Tumkur, Karnataka(India) gtmedigeshi@gmail.com</p>
	<p>Prof. Manoj C R Assistant Professor of English Department of English GFGC Tumkur, Karnataka(India) tumkurgfgc@gmail.com</p>
	<p>Prof. Suresh C Assistant Professor of Physics Department of Physics GFGC Tumkur, Karnataka(India) sureshcphy13@gmail.com</p>

EDITORS

Dr. Prasanna

Assistant Professor of History
Department of History
GFGC Tumkur, Karnataka(India)
t.s.tharamani@gmail.com

Dr. Nagaraju G.K

Assistant Professor of Economics,
Department of Economics
GFGC Tumkur, Karnataka(India)
gknagraj2009@gmail.com

Dr. Ashwakh Ahamed B A

Assistant Professor of Sociology,
Department of Sociology
GFGC Tumkur, Karnataka(India)
drashwakh@gmail.com

Dr. Narayanappa N K

Assistant Professor of Political Science,
Department of Political Science
GFGC Tumkur, Karnataka(India)
drnarayan999@gmail.com

Dr. Loksha

Assistant Professor of History
Department of History
GFGC Tumkur, Karnataka(India)
tumkurgfgc@gmail.com

Prof. Krishnanaik

Assistant Professor of Kannada
Department of Kannada
GFGC Tumkur, Karnataka(India)
dnepk8446j@gmail.com

Prof. Jyothi Lakshmi H

Assistant Professor of Kannada
Department of Kannada
GFGC Tumkur, Karnataka(India)
jyothiks13479@gmail.com

Dr. Shashirekha S

Assistant Professor of Kannada
Department of Kannada
GFGC Tumkur, Karnataka(India)
dr.ssrekha@gmail.com

Prof. Raghavendra H M

Assistant Professor of English
Department of English
GFGC Tumkur, Karnataka(India)
ragghm0@gmail.com

Prof. Thimmanaik M S

Assistant Professor of English
Department of English
GFGC Tumkur, Karnataka(India)
thimmanaikeng@gmail.com

	<p>Prof. Doddadurgappa Assistant Professor of English Department of English GFGC Tumkur, Karnataka(India) durgeshdce.kar@gmail.com</p>
	<p>Dr. Prasanna Kumar J B Assistant Professor of Physics Department of Physics GFGC Tumkur, Karnataka(India) prasannakumarjb39@gmail.com</p>
	<p>Dr. Lingaraju Assistant Professor of Physics Department of Physics GFGC Tumkur, Karnataka(India) a.lingaraju@gmail.com</p>
	<p>Prof. Aisha Siddekha Assistant Professor of Chemistry Department of Chemistry, GFGC Tumkur, Karnataka(India) aishasiddekha@hotmail.com</p>
	<p>Dr. Vasanthakumari T N Assistant Professor of Mathematics Department of Mathematics GFGC Tumkur, Karnataka(India) vasanthakumaritn@yahoo.com</p>
	<p>Prof. Haridas S Assistant Professor of Computer Science Department of Computer Science GFGC Tumkur, Karnataka(India) harigoleson@gmail.com</p>
	<p>Prof. Husna Sultana Assistant Professor of Computer Science Department of Computer Science GFGC Tumkur, Karnataka(India) husna_sonu@yahoo.co.in</p>
	<p>Dr. Fatima-Tu-Zahora-Jabben Assistant Professor of Botany Department of Botany GFGC Tumkur, Karnataka(India) ftzjabeen@gmail.com</p>
	<p>Prof. Bhavani Patil Assistant Professor of Zoology Department of Zoology GFGC Tumkur, Karnataka(India) bhavaniptls@gmail.com</p>
	<p>Prof. Renuka D R Assistant Professor of History Department of History(Education) GFGC Tumkur, Karnataka(India) drsreenivasa@yahoo.co.in</p>

	<p>Prof. Narasimhamurthy K N Assistant Professor of Physics Department of Physics GFGC Tumkur, Karnataka(India) narasimhamurthy.kn2522@gmail.com</p>
	<p>Prasad M N N Senior Librarian. Department of Library Science GFGC Tumkur, Karnataka(India) medigesi.prasad186@gmail.com</p>
	<p>Sowbhagya B S Physical Education Director Department of Physical Education GFGC Tumkur, Karnataka(India) sowbhagya.nraj@gmail.com</p>
	<p>Prof. Neelakantappa Assistant Professor of English Department of English GFGC Tumkur, Karnataka(India) avatameherbaba1968@gmail.com</p>
	<p>Prof. Mahesha A R Assistant Professor of Computer Science Department of Computer Science GFGC Tumkur, Karnataka(India) cmcmahesh@yahoo.com</p>
	<p>Dr. Shivakumaraswamy B S Assistant Professor of Economics Department of Economics GFGC Tumkur, Karnataka(India) shivakumaraswamybs@gmail.com</p>
	<p>Prof. Prasannakumar H C Assistant Professor of English Department of English GFGC Tumkur, Karnataka(India) prasanakumar.hc@gmail.com</p>
	<p>Prof. Malleshappa T S Assistant Professor of History Department of History GFGC Tumkur, Karnataka(India) malleshappats1969@gmai.com</p>
	<p>Prof. Hanumantharayudu Assistant Professor of Commerce & Management Department of Commerce & Management GFGC Tumkur, Karnataka(India) rayudu_h@rediffmail.com</p>
	<p>Prof. Raghavendra P Associate Professor of English. Department of English GFGC Tumkur, Karnataka(India) suramadi@gmail.com</p>

	<p>Prof. Honnappaji K V Associate Professor of EVS Department of Environmental Science GFGC Tumkur, Karnataka(India) kvhappaji@gmail.com</p>
	<p>Prof. Satheesh Kumar G Assistant Professor of Commerce & Management Department of Commerce & Management GFGC Tumkur, Karnataka(India) sateeshkumar.g1@gmail.com</p>
	<p>Kumaraswamy B Assistant Professor of Commerce & Management Department of Commerce & Management GFGC Tumkur, Karnataka(India) kswamy767@gmail.com</p>
	<p>Prof. Ramachanaiah R K Assistant Professor of Commerce & Management Department of Commerce & Management GFGC Tumkur, Karnataka(India) ram20677@gmail.com</p>
	<p>Prof. Krishna Naik Assistant Professor of Commerce & Management Department of Commerce & Management GFGC Tumkur, Karnataka(India) naik.krishna91@gmail.com</p>
	<p>Prof. Manjunatha S R Assistant Professor of Commerce & Management Department of Commerce & Management GFGC Tumkur, Karnataka(India) manjunathasr2012@gmail.com</p>
	<p>Prof. Muddugangaiah K L Assistant Professor of Commerce & Management Department of Commerce & Management GFGC Tumkur, Karnataka(India) muddugangaiah@rocketmail.com</p>
OFFICE STAFF	
	<p>Govindaraju N V SUPERINTENDENT- Administration GFGC Tumkur, Karnataka(India) tumkurgfgc@gmail.com</p>
	<p>NARENDRA BABU S R SUPERINTENDENT- Finance SUPERINTENDENT- Finance GFGC Tumkur, Karnataka(India) tumbejms@gmail.com</p>
	<p>Manjunatha T R Senior Typist GFGC Tumkur, Karnataka(India) tumbejms@gmail.com</p>

Tumbe

Group of International Journals
A Peer Reviewed Multidisciplinary Journal

VOLUME-3

ISSUE-3

Sep-Dec : 2020

INDIA

Powered By

Government of Karnataka, Department of Collegiate Education
GOVERNMENT FIRST GRADE COLLEGE, TUMKUR-572102
MAGAZINE AND JOURNAL COMMITTEE

www.tumbe.org